

М. М. БУЛАТОВА

Е
НЦИКЛОПЕДІЯ
ОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ
в запитаннях і відповідях

«Олімпійська література»

Київ 2009

УДК 796.032.2(031)
ББК 75.4я2
Б 90

Міжнародний олімпійський комітет

Національний олімпійський комітет України

М. М. Булатова

**Енциклопедія олімпійського спорту
в запитаннях і відповідях**

М. М. Булатова

Б 90 Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях. — К.: Олімпійська література, 2009. — 400 с.: іл.
ISBN 978-966-8708-14-5

Енциклопедія пропонує здійснити екскурс у витоки зародження олімпійського руху, головні віхи його розвитку та сьогодення через систему запитань і відповідей.

Книга складається із п'яти частин. Частина I містить широкий довідковий матеріал з історії Олімпійських ігор Стародавньої Греції. У частині II висвітлені питання відродження Олімпійських ігор, створення Міжнародного олімпійського комітету і роль у цьому П'єра де Кубертена. Надана характеристика діяльності восьми президентів Міжнародного олімпійського комітету. У частині III представлено інформацію про олімпійські символи та церемонії, структуру Міжнародної олімпійської системи. Частина IV присвячена олімпійським видам спорту, видатним спортсменам — чемпіонам Олімпійських ігор. Частина V містить інформацію про участь українських спортсменів у Міжнародному олімпійському русі.

Для дітей та молоді, фахівців галузі фізичного виховання і спорту та освіти, широкого загалу читачів, які цікавляться історією і сьогоденням олімпійського руху.

ISBN 978-966-8708-14-5

© Булатова М. М.

Присвячується заснуванню I Юнацьких Олімпійських ігор

«У сучасному світі, сповненому величезними можливостями, якому водночас загрожує небезпека слабкості, олімпізм здатний створити школу моральної достоїнності й чистоти, школу фізичної витривалості й енергії. Однак це може відбутися тільки в тому випадку, якщо своє поняття спортивної честі і справедливої боротьби ви постійно будете вдосконалювати, підносячи його до вершин Ваших м'язових досягнень».

П'єр де Кубертен

(Звернення П'єра де Кубертена до спортивної молоді всіх країн на урочистій церемонії 16 квітня 1927 року з нагоди відродження Олімпійських ігор на землі Олімпії)

Олімпійський рух — це грандіозне явище, що об'єднує народи усіх континентів, а Олімпійські ігри перетворилися в істинно епохальні заходи, до участі в яких залучаються спортсмени із більше як 200 країн. За ходом і результатами Олімпійських ігор стежить половина населення Земної кулі — близько 3,5 млрд чоловік. Неоціненною є роль, яку відіграє олімпійський спорт в освітній і виховній сфері людини, у зміцненні тріумфу ідеалів миру, братерства і солідарності — складових мирного розвитку людства.

Сучасний світ розглядає олімпізм як життєстверджувальну філософію, що ґрунтується на повазі до культурних, етнічних і моральних цінностей, котрі сприяють вихованню молодого покоління у дусі кращих зразків спорту, культури та мистецтва.

Від імені Міжнародного олімпійського комітету хочу привітати Національний олімпійський комітет України й Олімпійську академію України з ініціативою, що гідна схвалення, і висловити подяку автору книги д-ру, професору М. М. Булатовій за ґрунтовну підготовку цієї яскравої книги, яка без сумніву стане невід'ємною частиною олімпійської освіти. Вихід у світ даної книги має особливо важливе значення у зв'язку із заснуванням Юнацьких Олімпійських ігор у переддень їхнього дебюту в 2010 році.

Президент Міжнародного
олімпійського комітету

 Жак Рогге

Дорогі друзі!

Олімпійський рух – неповторне явище і ще раз переконатися в цьому ви зможете гортаючи сторінки унікального видання.

Краса і велич, боротьба і сила духу, вирій почуттів – все це чудовий і багатий олімпійський світ.

А ще олімпійський рух – це дивовижна історія, сповнена найрізноманітнішими феноменальними фактами та рекордами, звершеннями та ідеями – тим, що об'єднує мільярди людей з різних куточків Планети незалежно від віку, статі, раси, політичних або релігійних уподобань.

Саме в «Олімпійській Енциклопедії в запитаннях і відповідях» ви знайдете не лише цікаву і неочікувану, а й корисну та пізнавальну інформацію, яка допоможе вам краще орієнтуватися в бурхливому олімпійському світі, заставить пишатися здобутками наших спортсменів та бути схожими на них.

Запрошую вас у захоплюючу подорож сторінками олімпізму!

Вірю, що «Олімпійська енциклопедія» стане вашим надійним другом та супутником і подарує нові корисні знання.

Президент Національного
олімпійського
комітету України

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Сергій Бубка'.

Сергій Бубка

ПЕРЕДМОВА

Минуло понад два з половиною тисячоліття з часу розквіту давньогрецької цивілізації, а людство проживає в тих суспільно-політичних системах, котрі виникли ще в Стародавній Греції. Роздуми і праці давньогрецьких істориків і філософів не лише не втратили свого значення, а й стали особливо актуальними у сучасному світі, який так швидко змінюється. Сучасні скульптори та художники вчать на шедеврах давньогрецьких майстрів, використовують їхні досягнення у своїх роботах. Класичні канони античних храмів та громадських споруд представлено в сучасній архітектурі. Сучасний театр постійно звертається до вічних проблем, яких торкалися давньогрецькі філософи, поети й драматурги. В основі кращих зразків системи сучасної освіти лежать досягнення давньогрецької педагогічної спадщини. Виняткова популярність спорту у сучасному світі пов'язана з відродженням Олімпійських ігор – яскравого дійства, що отримало людство у спадок від Стародавньої Греції.

Олімпійські ігри Стародавньої Греції не були самостійним ізольованим явищем. Вони органічно пов'язувались з освітою та вихованням, історією, релігією, наукою та культурою, будучи природною частиною життя давніх греків, виявляючи їхні стремління та ідеали. Саме ця особливість античних Олімпійських ігор дозволила їм відродитися в абсолютно нових історичних умовах та здобути дивовижну популярність.

Основною заслугою ініціатора відродження Олімпійських ігор барона П'єра де Кубертена є те, що він зумів, спираючись на історичну спадщину давніх греків, сформуванати сучасну філософію олімпізму, сукупність поглядів, стремлінь, що об'єднують велику кількість людей, які зуміли не лише відродити Олімпійські ігри, а й утвердити їхню грандіозну популярність та значущість для сучасного світового співтовариства.

Тісний зв'язок давньогрецької спадщини з досягненнями епохи Відродження, а згодом і Нового часу та сучасного життя сприяв тому, що Олімпійські ігри перетворилися на одну із найяскравіших подій сучасності, де органічно переплелися суто спортивні складові з ідеологічними, політичними, соціальними, економічними реаліями.

Сучасні Олімпійські ігри, як і в Стародавній Греції, — це школа освіти і виховання, способу життя та самоствердження, засіб національної ідентифікації та великої політики, арена для підприємництва й економічної діяльності, культури і побуту, дозволяючи у різних його проявах.

Тому інтерес до вивчення джерел Олімпійських ігор, багаті історії їхнього давньогрецького циклу й періодів Римської імперії та Відродження, насиченої багатьма тисячами подій, явищ та процесів сучасної історії постійно зростає не лише у дітей і молоді, а й у всіх верств населення. Досить відмітити, що телетрансляції сучасних Олімпійських ігор привертають увагу більшої половини жителів нашої планети.

Пропонована «Енциклопедія олімпійського спорту у запитаннях і відповідях» — це своєрідна книга, що містить не лише велику кількість інформації про яскраві

події багатовікової історії Олімпійських ігор, починаючи від їх зародження у Стародавній Греції на початку першого тисячоліття до нашої ери і закінчуючи найцікавішими сторінками наших днів, а й спонукає читача до активної пізнавальної діяльності, самостійності, творчого мислення та самоудосконалення.

В основу змісту енциклопедії покладено понад 1700 запитань, на які читачеві пропонується по чотири варіанти відповідей. Читач має можливість обрати відповідь і переконатись у її правильності вже на наступній сторінці книги.

Не менш цікавою частиною змісту книги є представлені малюнки і фотографії, яких понад 900. Підписи до них є своєрідним відображенням усієї історії олімпійського спорту, вони можуть слугувати ілюстрованою історією Олімпійських ігор та їх героїв.

Важливим доповненням до запитань і відповідей, фотографій і малюнків є численні (близько 400) інформаційні елементи під рубриками «Цікаво», «Історична довідка», «Міфи та легенди», «Легенди спорту». Вони доповнюють текст безліччю цікавих інформативних фактів про події багатой історії Олімпійських ігор давнини і сучасності.

У книзі читач може знайти інформацію про більше ніж 1000 особистостей, чії імена пов'язані з Олімпійськими іграми та олімпійським рухом — від їх витоків до сьогодення.

Для полегшення користування «Енциклопедією» пропонується іменний покажчик, а для бажаючих глибше вивчити історію і проблеми олімпійського руху — бібліографічний покажчик, де можна знайти основну літературу для поповнення своїх знань. Усі матеріали книги викладено у п'яти частинах.

«Енциклопедія олімпійського спорту у запитаннях і відповідях» не могла б бути створеною без підтримки Міжнародного олімпійського комітету, Національного олімпійського комітету України, Центру олімпійських досліджень МОК, Міжнародної олімпійської академії, Олімпійського музею в Лозанні, Міжнародного комітету П'єра де Кубертена.

Особлива вдячність колегам із національних олімпійських академій – членам дружної сім'ї експертів з олімпійської освіти – за їх допомогу у формуванні мого світогляду, у створенні імпульсу, що дав початок появі нових ідей і створенню серії публікацій з олімпійської освіти для дітей та юнацтва.

Мені особливо приємно висловити подяку колегам із Національного університету фізичного виховання і спорту України та Олімпійської академії України на підтримку і дружнє ставлення яких я завжди спиралась у процесі реалізації цього проекту, та за цінні поради стосовно специфіки олімпійських видів спорту.

М. М. Булатова
Київ — 2009

Загибель Лаокоонта та його синів. Мармур. I ст до н. е. Рим, Ватикан.

З М І С Т

ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА МОК ЖАКА РОГГЕ

ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НОК УКРАЇНИ СЕРГІЯ БУБКИ

ПЕРЕДМОВА

I ЧАСТИНА

10

**ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ
СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ**

II ЧАСТИНА

72

**ВІДРОДЖЕННЯ
ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР**

III ЧАСТИНА

112

**ОЛІМПІЙСЬКІ СИМВОЛИ ТА
ЦЕРЕМОНІЇ. МІЖНАРОДНА
ОЛІМПІЙСЬКА СИСТЕМА**

IV ЧАСТИНА

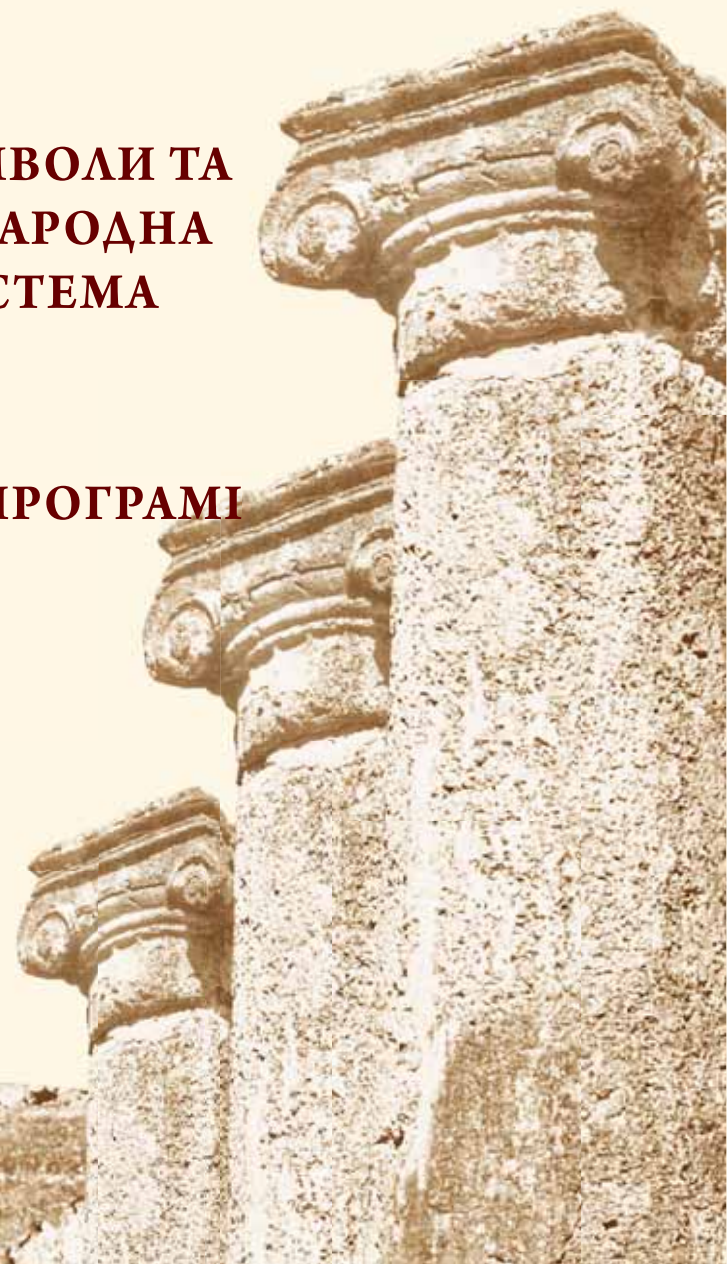
162

**ВИДИ СПОРТУ
В ОЛІМПІЙСЬКІЙ ПРОГРАМІ**

V ЧАСТИНА

336

**ОЛІМПІЙСЬКА
УКРАЇНА**

I ЧАСТИНА

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ

ЗМІСТ

ЗАРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	12
МІФИ І ЛЕГЕНДИ ПРО ЗАПОЧАТКУВАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	18
ОЛІМПІЯ — МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	22
ОСВІТА І ВИХОВАННЯ У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ	33
ЗАГАЛЬНОГРЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ	36
ВИДИ ЗМАГАНЬ У ПРОГРАМАХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	40
ЖІНКИ І ДАВНЬОГРЕЦЬКА АТЛЕТИКА	53
ПЕРЕМОЖЦІ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР І ЇХ ВШАНУВАННЯ	57
ПОРУШНИКИ ПРАВИЛ ЗМАГАНЬ І ЇХ ПОКАРАННЯ	62
ПІДГОТОВКА АТЛЕТІВ ДО ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	64
ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ В ПЕРІОД РИМСЬКОГО ПАНУВАННЯ В ГРЕЦІЇ	66

Історія свідчить, що в Олімпії відбувалися святкування, які супроводжувалися спортивними змаганнями, починаючи з 10 ст. до н. е., проте вони мали локальний характер, а Панеллінські (загальногрецькі) Олімпійські ігри відбулися у 776 р. до н. е.

Зевс Олімпійський — римська копія з грецького оригіналу V ст до н. е. Санкт-Петербург, Державний Ермітаж

ЗАРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

1. Що являли собою Олімпійські ігри у Стародавній Греції?
  - А. Панеллінські ігри на честь Зевса Олімпійського, які відбувалися один раз на чотири роки в стародавньому святилищі Олімпія.
  - Б. Змагання Олімпійських богів з метою визнання наймудрішого, найвпливовішого, найрозумнішого.
  - В. Панеллінські ігри, які відбувалися один раз на два роки на честь бога Зевса біля підніжжя гори Олімп.
  - Г. Панеллінські ігри, що відбувалися один раз на чотири роки в святилищі Олімпія з метою визначення найвпливовішого міста-поліса Стародавньої Греції.
2. На честь кого проводили античні Олімпійські ігри?
  - А. Аполлона — бога світла, музики та поезії.
  - Б. Посейдона — бога морів.
  - В. Зевса — володаря богів та людей.
  - Г. Діоніса — бога вина та виноробства.
3. Де відбувалися Олімпійські ігри Стародавньої Греції?

А. В Афінах.	В. У селищі Олімпія.
Б. У Спарті.	Г. На горі Олімп.

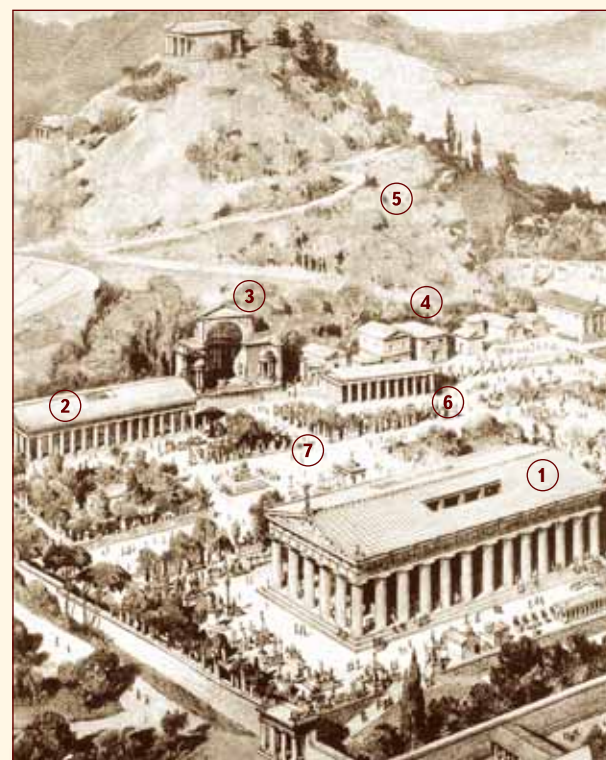

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Зевс Олімпійський — найвеличніший з усіх безсмертних богів Олімпу, володар усіх богів та людей. Його зброєю були грим і блискавка, а влада розповсюджувалася на Землю і небо.

4. У якій грецькій державі проводили Олімпійські ігри?
- А. Аттиці. В. Еліді.
Б. Беотії. Г. Німеї.
5. У якій частині Греції розташоване шановане греками святилище Олімпія?
- А. Острів Крит. В. Півострів Пелопоннес.
Б. Острів Родос. Г. Острів Ітака.
6. У долині якої річки відбувалися Олімпійські ігри?
- А. Алфей. В. Піней.
Б. Алтей. Г. Ахелоос.
7. Біля підніжжя якої гори проводили стародавні Олімпійські ігри?
- А. Олімп. В. Парнас.
Б. Кронос. Г. Афон.
8. Який рік вважають датою проведення перших Олімпійських ігор у Стародавній Греції?
- А. 1206 р. до н. е. В. 334 р.
Б. 776 р. до н. е. Г. 1050 р.

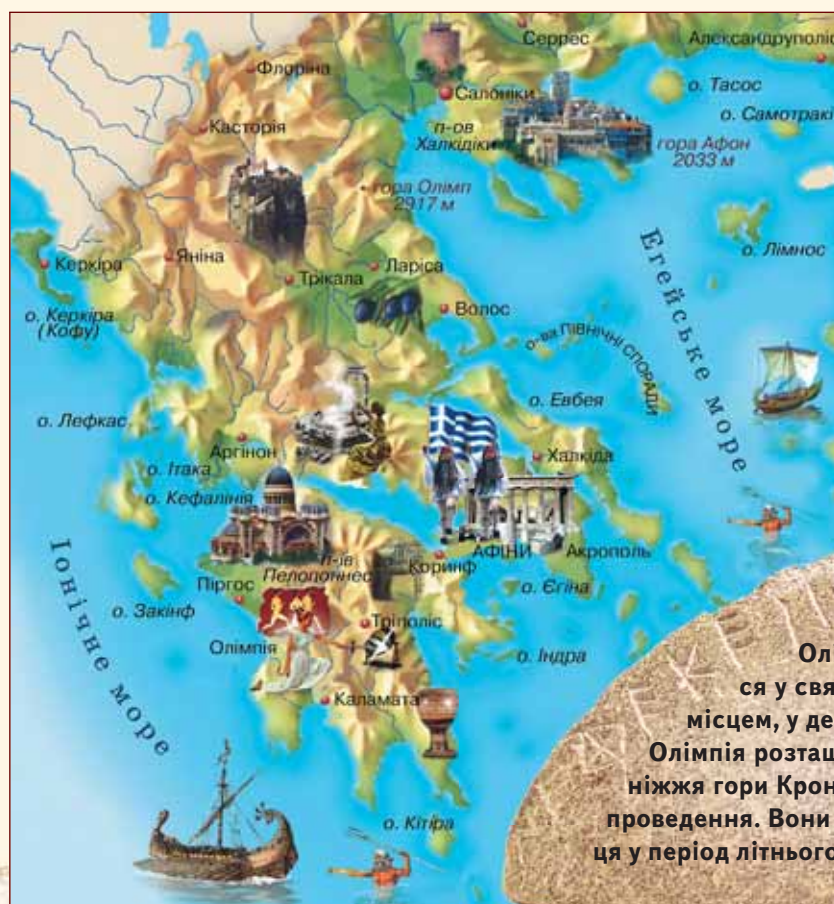

У політично роздробленій і спустошеній внутрішніми війнами Еллади ніколи не поривався живий зв'язок між її розрізненими частинами. Цим об'єднувальним зв'язком була віра еллінів. Релігійні центри збирали греків на спільну молитву та національне свято на славу богів. Таким культовим місцем для еллінів із давніх часів була Олімпія.

Вигляд на Стародавню Олімпію:

1 — храм Зевса; 2 — храм Гери; 3 — Німфеон;
4 — Скарбниці; 5 — гора Кронос; 6 — Метроон;
7 — Курган Пелопса

Еліда — давня область на північному заході Пелопоннесу (Греція), а також головне місто області. На території Еліди розташовувалося святилище Олімпія.

ЦІКАВО

Олімпійські ігри Стародавньої Греції відбувалися у святилищі Олімпія, яке для греків було священним місцем, у державі Еліда на півострові Пелопоннес. Святилище Олімпія розташовувалося на правому березі річки Алфей біля підніжжя гори Кронос. Олімпійські ігри не мали точної календарної дати проведення. Вони відбувалися кожні 4 роки під час другого повного місяця у період літнього сонцестояння.

1. Панелінські ігри на честь Зевса Олімпійського, які відбувалися один раз на чотири роки в Олімпії.
2. Зевса — володаря богів та людей.
3. У селищі Олімпія.
4. Еліді.
5. Півострів Пелопоннес.
6. Алфей.
7. Кронос.
8. 776 р. до н. е.

Глядачі олімпійських змагань розміщувалися на схилах гори Кронос.

Десятки тисяч людей їхали до Олімпії на візках і верхи, йшли пішки, пливли на кораблях. На Ігри збиралися глядачі не тільки з самої Греції, а й з колоній. Навколо Олімпії виростало ціле місто з наметів. Щоб побачити змагання, глядачі сідали на пагорбах, які оточували долину. Гучними криками вони підбадьорювали атлетів, які змагалися.

На Олімпійські ігри приїздили письменники й поети, щоб прочитати свої твори перед тисячами слухачів, які збиралися з усього еллінського світу. За переказом, Геродот тут уперше читав уголос свою «Історію»

9. Як часто відбувалися Олімпійські ігри у Стародавній Греції?

- А. 1 раз на два роки.
- Б. 1 раз на чотири роки.
- В. Кожен рік.
- Г. Згідно з рішенням жерців храму Зевса.

10. Як довго тривали перші Олімпійські ігри у Стародавній Греції?

- А. 1 день.
- Б. 3 дні.
- В. 1 місяць.
- Г. 5 днів.

11. У якому виді спорту змагалися атлети під час проведення перших Олімпійських ігор?

- А. Біг.
- Б. Кулачний бій.
- В. Стрибки.
- Г. Кінні перегони.

12. Хто мав право на участь в олімпійських змаганнях у Стародавній Греції?

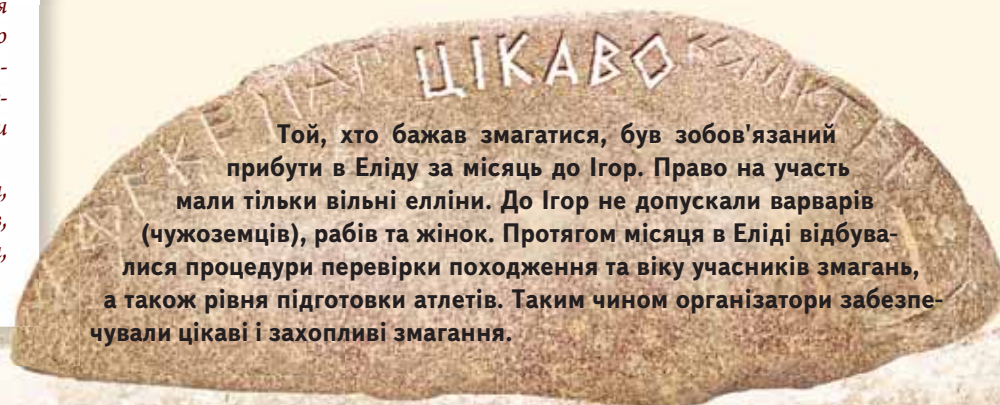
- А. Усі бажаючі.
- Б. Громадяни Греції.
- В. Вільнонароджені греки, які не порушували закон.
- Г. Заможні греки.

13. Перед початком олімпійських змагань герольд запитував у глядачів, чи знають вони що-небудь негативне про атлета. Учасник давньогрецьких Олімпійських ігор, перш за все, мав бути гідним громадянином, а потім уже спортсменом. Що означали вигуки глядачів «Axios, Axios, Axios»?

- А. Гідний.
- Б. Богоугодний.
- В. Негідний.
- Г. Підступний.

14. До 720 р. до н. е. стегові пов'язки були спортивною формою атлетів. Сказання свідчить, що під час змагань з бігу на Іграх 15-ї Олімпіади з атлета спала стегова пов'язка, або він сам її скинув, щоб полегшити біг. З того часу атлети почали змагатися оголеними. Як звали цього олімпіоніка?

- А. Орсіппос.
- Б. Піфагор.
- В. Діоклес.
- Г. Акантос.

15. Як були вдягнені учасники Олімпійських ігор?
 А. У туніки. В. Змагалися оголеними.
 Б. У сандалії. Г. У стегові пов'язки.
16. Яке взуття використовували учасники Олімпійських ігор Стародавньої Греції?
 А. Сандалії. В. Мокасини.
 Б. Ендроміди. Г. Виступали босоніж.
17. Як називали в Стародавній Греції суддів олімпійських змагань?
 А. Елланодики. В. Олімпіоніки.
 Б. Герольди. Г. Оракули.
18. Скільки суддів обслуговували Олімпійські ігри в період їхнього розквіту?
 А. 10. В. 5.
 Б. 12. Г. 7.
19. Скільки часу навчалися в Еліді обрані судді (елланодики), перш ніж починали виконувати свої обов'язки в Олімпії?
 А. 10 днів. В. 10 місяців.
 Б. Тиждень. Г. 1 місяць.

Змагання з бігу на один стадій. Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). Кінець VI ст. до н. е. Нью-Йорк, Метрополітен музей

Біг був єдиним видом змагань на перших Олімпійських іграх. На Іграх 15 Олімпіади у 720 р. до н. е. під час бігу з атлета спала стегова пов'язка. Саме це допомогло атлету здобути перемогу. З цього часу атлети почали змагатися оголеними.

Елланодики — судді олімпійських змагань. Відповідали за організацію і проведення ігор. Спочатку їх було двоє, а надалі — до десяти осіб, яких обирали жеребкуванням серед громадян. Судді були дуже компетентними і володіли необмеженими правами. Вони могли вилучити з ігор будь-кого, хто не відповідав вимогам, накласти штраф на порушників правил змагань, покарати за підкуп суперника. Завданням елланодиків було прийняття таких рішень, які б забезпечували високий авторитет ігор. Ті, кого карали грошовим штрафом, жертвували святилищу статуї Зевса, які називали Занами. Зани встановлювали поряд зі стіною скарбниці, перед входом на стадіон. До обов'язків суддів належало оголошення переможців і їх нагородження, а також ведення архіву олімпійських чемпіонів — олімпіоніків.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Кожний атлет давав клятву, що не заплямував себе жодним злочинним, добросовісно готувався до змагань і не буде використовувати жодних недозволених прийомів. Перед початком олімпійських змагань герольд запитував у глядачів, чи знають вони що-небудь негативне про атлета. Учасник давньогрецьких Олімпійських ігор, передусім, мав бути гідним громадянином, а потім уже спортсменом. Вигуки «Axios, Axios, Axios» означали, що спортсмен гідний.

9. 1 раз на чотири роки.
10. 1 день.
11. Біг.
12. Вільнонароджені греки, які не порушували закон.
13. Гідний.
14. Орситос.
15. Змагалися оголеними.
16. Виступали босоніж.
17. Елланодики.
18. 10.
19. 10 місяців.

Омфал — «Пуп Землі». За легендою Зевс випустив із заходу і сходу двох орлів, а в точку їхньої зустрічі кинув камінь, який почав символізувати центр всесвіту. За іншими джерелами омфал був саме тим каменем, який проковтнув Кронос замість Зевса. Зберігається у Дельфах

Рея підносить своєму чоловікові Кроносу замість Зевса загорнутий у пелюшки камінь.

Римський мармуровий рел'єф з грецького оригіналу. 160 р. н.е. Рим, Капітолійський музей

20. Хто з учасників Олімпійських ігор Стародавньої Греції перед початком змагань давав клятву Зевсові Олімпійському, що не допустить нечесних прийомів боротьби і буде дотримуватися регламенту змагань?

А. Атлети, судді, тренери.	В. Судді, атлети.
Б. Атлети.	Г. Глядачі.

21. Спеціальні посланці сповіщали правителям давньогрецьких міст-держав точний час початку проведення Олімпійських ігор та оголошували період загального миру. Як називають цих посланців?

А. Спондофори.	В. Елланодики.
Б. Оракули.	Г. Сибіли.

22. За який термін до початку Олімпійських ігор посланці сповіщали дату початку святкування?

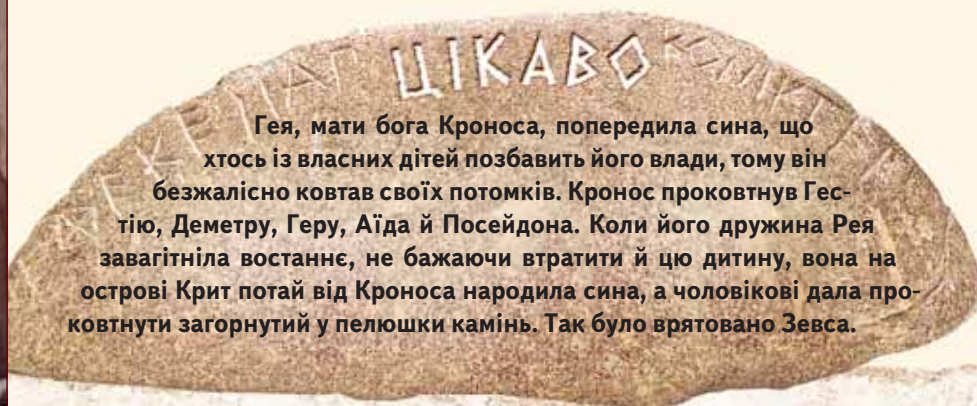
А. За 1 рік.	В. За 1 місяць.
Б. За 2 роки.	Г. За 3 роки.

23. У давнину Олімпійські ігри вважали національним святом та оголошували днями загального миру. Війни зупиняли, ніхто не мав права застосовувати зброю і навіть вносити її на територію Еліди. Олімпійське перемир'я уклали й записали царі Спарти, Еліди та Піси — Лікурґ, Іфіт та Клейстен. Воно тривало стільки, скільки було необхідно часу для прибуття в Олімпію, підготовки атлетів до ігор, участі у змаганнях та повернення додому. Скільки часу тривав період священного перемир'я під час проведення стародавніх Олімпійських ігор?

А. 1 місяць.	В. 6 місяців.
Б. 3 місяці.	Г. 11 місяців.

24. Яку назву мала традиція, за якою всім містам-державам заборонялося вести війни в період проведення Олімпійських ігор?

А. Екехірія.	В. Мактуб.
Б. Хартія.	Г. Заповіт.

Гея, мати бога Кроноса, попередила сина, що хтось із власних дітей позбавить його влади, тому він безжалісно ковтав своїх потомків. Кронос проковтнув Гестію, Деметру, Геру, Аїда й Посейдона. Коли його дружина Рея завагітніла востаннє, не бажаючи втратити й цю дитину, вона на острові Крит потай від Кроноса народила сина, а чоловікові дала проковтнути загорнутий у пелюшки камінь. Так було врятовано Зевса.

25. Де розміщувалися глядачі олімпійських змагань у Стародавній Греції?

- А. На трибунах.   В. На схилах гори Кронос.
Б. У священному гаю.   Г. На березі річки Алфей.

26. Скільки глядачів мали змогу спостерігати олімпійські змагання в Стародавній Греції?

- А. 45 000.   В. 5 000.
Б. 10 000.   Г. 2 000.

27. Стародавні греки не мали календаря. Ведучи літочислення, вони повинні були встановити відправну точку. За давньогрецьким істориком, відлік часу греки почали вести за Олімпіадами — найвизначнішими подіями мирного життя. Як звали давньогрецького історика, який увів точку відліку часу за Олімпіадами?

- А. Тімей.   В. Геродот.
Б. Гіппій.   Г. Ератосфен.

28. Що таке Олімпіада?

- А. Чотирирічний період між Олімпійськими іграми.
Б. Назва полісу Стародавньої Греції.
В. І'мя однієї з дочок бога Зевса, на честь якої відбувалися Олімпійські ігри.
Г. Ім'я доньки Кроноса.

29. Відрізок часу між двома Олімпійськими іграми стародавні греки вважали Олімпійським роком, або Олімпіадою. Скільки він тривав?

- А. 365 днів.
Б. 4 календарні роки.
В. 730 днів.
Г. 3 календарні роки.

Диск Іфіта.

Усередині храму Гери до епохи Павсанія II ст. н. е. зберігався бронзовий диск із текстом священного перемир'я. Диск Іфіта містив текст встановлення священного перемир'я між грецькими містами-полісами — Спартою, Пісою та Елідою. Війни забороняли на час, необхідний для прибуття греків до Еліди, підготовки атлетів до ігор, участі у змаганнях та повернення додому

Люди часто плутають поняття «Олімпіада» і «Олімпійські ігри». Хоча відомо, що кожна Олімпіада закінчується святкуванням — Олімпійськими іграми.

Спартанський законодавець Лікурґ. Меррі-Джозеф Блонде

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

В одному з джерел сповіщається, що у 884 р. до н. е. правителі Еліди Іфіт, Спарти Лікурґ та Піси Клейстен, стурбовані постійними війнами між своїми народами, уклали угоду про перемир'я. На честь цієї події було вирішено провести Олімпійські ігри. Іфіт, Лікурґ та Клейстен виробили статут священного перемир'я. Найголовніша умова складеної угоди — заборона усіх військових дій. Порушників ухвалили карати великими грошовими штрафами, їх не допускали до змагань. У ті часи це вважалося найбільшим приниженням. Ізольованих від суперництва на аренах сторонилися навіть найближчі друзі.

20. Атлети, судді, тренери.
21. Спондофори.
22. За 1 рік.
23. 3 місяці.
24. Екехірія.
25. На схилах гори Кронос.
26. 45 000.
27. Тімей.
28. Чотирирічний період між Олімпійськими іграми.
29. 4 календарні роки.

Міфи у стародавніх греків були основою для осмислення життя, довкілля та Всесвіту, важливою віхою в історії розвитку свідомості людини. Вони слугували джерелом тем і сюжетів для грецької культури. Характер та особливості еллінських свят, урочистостей та видовищ зазвичай знаходив відображення у міфології.

МІФИ І ЛЕГЕНДИ ПРО ЗАПОЧАТКУВАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

30. Як називають сказання та історії, що прославляють діяння героїв, які боролися з природними або надприродними стихіями та істотами, жертвували собою заради батьківщини чи своїх ідеалів?

А. Легенди.	В. Казки.
Б. Міфи.	Г. Оди.

31. В одній із од давньогрецького поета Піндара йдеться про те, що започаткування Олімпійських ігор пов'язане з іменем героя — сина Зевса, який після очищення стає Авгія, а потім і перемоги над самим царем Еліди, указав місце, де мало відбуватися свято на честь його батька — перші Олімпійські ігри. Як звали героя?

А. Прометей.	В. Пелопс.
Б. Геракл.	Г. Антей.

Немовля Геракл, що душить змій.

Фонтанна статуя, Древній Рим. I ст.
Санкт-Петербург, Державний Ермітаж

Ім'я Геракла ототожнювали з героїзмом, силою та величчю. Він став символом усього надлюдського та могутнього. До військового спорядження Геракла належала велика палиця, яку він сам зробив із вирваного з коренем ясеня, твердого, мов залізо.

Колосальна статуя Геракла, названа Геракл Фарнезе, із терм імператора Каракалли у Римі. II ст. до н. е. Неаполь, Національний археологічний музей

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Надприродні здібності Геракла пояснюються тим, що він був позашлюбним сином самого Зевса. Дружина Зевса — Гера — переслідувала Геракла із найперших днів його життя. Йому було вісім місяців, коли він показав своє божественне походження. Гера, щоб згубити немовля, підслала до нього своїх змій. Малюк спав у колісці, коли змії підповзли до нього, однак він прокинувся, схопив їх за шиї та задушив руками. Ім'я Геракл означає «той, хто вчиняє подвиги через гоніння Гери».

32. Засновником Олімпійських ігор вважають Геракла. Під яким ім'ям він був відомий у Римі?
А. Юпітер.	В. Марс.
Б. Меркурій.	Г. Геркулес.
33. За стародавньою легендою Геракл на честь своєї перемоги над царем Еліди посадив оливий гай, який згодом стали вважати священним. Яку назву він мав?
А. Алтис.	В. Гефсиманський гай.
Б. Агора.	Г. Ормеліум.
34. Давньогрецький поет Піндар писав, що Геракл привіз оливу в Олімпію з легендарної країни, де мешкає народ, близький до бога та улюблений ним. Покровителем цього народу був Аполлон. Мудреців, які навчали греків, вважали вихідцями з цієї загадкової країни, де сонце світить півроку, а жителям не відомі війни та хвороби. Навіть смерть приходиться до них як порятунок від пересичення життям. Яку назву мала ця міфічна країна?
А. Атлантида.	В. Утопія.
Б. Гіперборея.	Г. Пацифіда.
35. Древні оракули напророкували Кроносу — найвпливовішому із титанів (перших давньогрецьких богів), — що він загине від руки свого сина. Боячись, що хтось із дітей позбавить його влади, Кронос ковтає новонароджених.

Володар богів і смертних Зевс народився на схилі високої гори Дікти на Криті. Мати схвала дитину в печері, де його виховували німфи, які доглядали малюка та годували молоком кози Амалфеї. Зевс із вдячності зробив її ріг чарівним, він щоразу наповнювався всіма благами, яких бажав його господар. Саме тому вислів «ріг Амалфеї» (ріг достатку) — це синонім достатку.

Ріг Амалфеї. V–IV ст. до н. е. Київ, Музей національного культурного надбання «Платар»

На північ від усіх народів і земель жив народ — **гіперборей**, який пізнав гармонію існування і помирав тільки від пересичення життям.

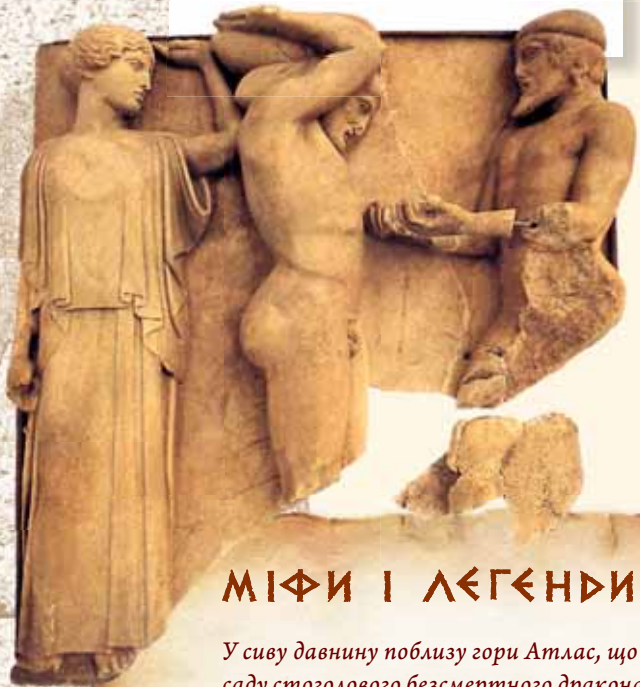
Карта Гіперборей.

За легендою Геракл привіз оливу в Олімпію з міфічної країни Гіперборей та посадив гай, що пізніше став вважатися священним

- 30. Міфи.
- 31. Геракл.
- 32. Геркулес.
- 33. Алтис.
- 34. Гіперборей.

Метопи храму Зевса в Олімпії із зображенням одного із дванадцяти подвигів Геракла «Золоті яблука Гесперид». Геракл тримає на своїх плечах небозвід, у той час Атлант приносить йому золоті яблука Гесперид. Богиня Афіна допомагає Гераклові тримати небозвід. 460 р. до н. е. Олімпія, Археологічний музей

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

У сиву давнину поблизу гори Атлас, що у Лівії, розкинувся сад із золотими яблунями. Богиня Гера поставила на сторожу саду стоголового безсмертного дракона і трьох німф Гесперид. Саме яблук із цього саду зажадав від Геракла цар Еврісфей. Довго блукав Геракл світом у пошуках чарівного саду. Під час мандрівки він визволив Прометея, який порадив йому попросити Атланта, щоб той сам зірвав яблука Гесперид. Атлант тримав на своїх плечах усе небесне склепіння. Геракл же запропонував стати на його місце і тримати на своїх плечах небозвід, а той у цей час принесе три золоті яблука із саду Гесперид. Атлант погодився. Коли він приніс яблука Гераклові, то замислив учинити хитрість і запропонував самостійно віднести яблука до Мікен. Геракл розгадав підступ титана і задіяв хитрість проти хитрості. Він попросив Атланта, щоб той потримав небозвід, поки він підкладе собі на плечі подушку, аби не тиснула на нього так сильно вага неба. Атлант знову став на своє місце і підпер небозвід. Геракл схопив яблука і повернувся до Еврісфея.

Дружина Кроноса, народивши шостого малюка, замість нього в пелюшки загорнула камінь та подала його своєму чоловікові. Кронос не дивлячись, проковтнув камінь. Богиня сховала свого сина Зевса в печері, де ним опікувалися німфи та годували молоком кози Амалфеї. Коли Зевс виріс, він переміг свого батька та змусив його повернути своїх братів і сестер. Так Зевс став верховним богом для народу Греції. Як звали дружину Кроноса та матір Зевса?

- А. Рея.
- Б. Фетида.
- В. Клімена.
- Г. Тейя.

36. Один із міфів розповідає, що античному богові вдалося перемогти свого батька Кроноса у боротьбі за панування над світом. На його честь у майбутньому стали проводити Олімпійські ігри. Як звали античного бога?

- А. Зевс.
- Б. Плутон.
- В. Посейдон.
- Г. Аполлон.

37. Існує інша легенда започаткування Олімпійських ігор. Міста у Стародавній Греції постійно ворогували між собою. Цар Еліди Іфіт після епідемії чуми звернувся до дельфійського оракула за віщуванням. Оракул відповів, що Іфіт повинен утриматися від війн, зміцнити зв'язки з еллінськими містами і проводити свята та змагання на знак перемир'я. Так виникла ідея проведення Олімпійських ігор. Через те що Еліда ворогувала загалом зі Спартою та Пісою, Іфіт запропонував спартанському правителю та цареві Піси приєднатися до поради оракула, укласти перемир'я та взяти участь в Олімпійських іграх. Вважається, що це відбулося в 884 р. до н. е. Як звали лідерів цих держав?

- А. Лікурґ та Клейстен.
- Б. Прокл і Тантал.
- В. Полідект і Клейстен.
- Г. Агід і Еномай.

38. Текст встановлення священного перемир'я між грецькими містами-полісами Спартою, Пісою та Елідою

викладено на бронзовому диску, який зберігався в Олімпії. Яку назву він має?

- А. Диск священного перемир'я.   В. Диск Іфіта.
Б. Диск Лікурга.   Г. Диск Клейстена.

39. За легендою у царя Еліди Еномая була донька прекрасна Гіпподамія. Цареві пророкували, що він загине від руки свого зятя. Кожному, хто сватався до його доньки, Еномай пропонував позмагатися у перегонах на колісницях, обіцяючи у разі перемоги віддати за нього доньку. Якщо претендент програвав, на нього чекала смерть від руки Еномая. Одним із претендентів на серце Гіпподамії був син малоазійського царя Тантала. Він погодився на умови Еномая, який дав йому можливість першим почати перегони. Юнак увесь час був попереду. Але відстань невблаганно скорочувалась, бо в Еномая були найпрудкіші коні у Греції — подарунок бога війни Ареса. Еномай майже наздогнав претендента, який, озирнувшись, побачив занесений для удару спис, але у цей час колісниця царя розпалася. Еномай загинув. Переможець після весілля вирішив влаштовувати кожні чотири роки Олімпійське свято і проводити атлетичні змагання. Як звали цього героя?

- А. Пелопс.   В. Тесеї.
Б. Орфей.   Г. Персей.

Олімпійські ігри в давнину вважали національним святом та оголошували днями загального миру. Війни зупинялися, ніхто не мав права не тільки застосовувати зброю, а й навіть вносити її на територію Еліди.

Усіх, хто прибував в Олімпію, вважали гостями Зевса. Кожен, хто ображав подорожнього (мандрівника), підлягав прокляттю та штрафу

Пелопс і Гіпподамія на колісниці. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 415 р. до н. е. Арецо, Археологічний музей

Метона храму Зевса в Олімпії «Авгієві стайні». Геракл руйнує стіну стайні для того, щоб пустити воду річок для її очищення. Богиня Афіна вказує йому, де руйнувати стіну. 460 р. до н. е. Олімпія, Археологічний музей

ЦІКАВО

Цар Еліди Авгій, який володів великими стадами, наказав Гераклові вичистити його стайні за один день. Геракл погодився за умови, що Авгій віддасть йому десяту частину своєї худоби. Цар був упевнений у неможливості виконання цього завдання. Геракл розібрав з двох протилежних боків стіни стайні і спрямував у них води річок Алфея та Кладея, які за один день винесли увесь гній зі стаєнь, після чого Геракл знову заклав стіни і прийшов за нагородою. Та Авгій не виконав угоди, і Геракл повернувся у Тірінф. Після довгих мандрів і служби у Еврісфея, Геракл повернувся до Еліди, переміг Авгія та започаткував Олімпійські ігри на честь свого батька Зевса

- 35. Рея.
- 36. Зевс.
- 37. Лікурґ та Клейстен.
- 38. Диск Іфіта.
- 39. Пелопс.

Віттар Зевса мав два рівні — постамент і власне віттар. Заклання жертви відбувалося біля підніжжя постаменту, а на вершині віттаря, куди піднімалися по сходах, спалювали жертвну тварину. Жерці змішували попіл з водою Алфея і робили узливання на віттар. Споруда була конічної форми, сягала 37 м у периметрі, заввишки 9,5 м.

Храм і віттар Зевса в Олімпії. Гравюра. Берлін, Німецький археологічний інститут

ОЛІМПІЯ — МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

40. Чим була стародавня Олімпія в часи зародження Олімпійських ігор?
- А. Релігійним, культурним і торговим центром.
  - Б. Торговим центром.
  - В. Культурним центром.
  - Г. Місцем відпочинку і розваг мешканців Еліди.
41. Олімпія була релігійним центром Стародавньої Греції. Тому представники міст-полісів зводили там свої скарбниці для жертвувань і проведення культових обрядів. Скільки великих скарбниць було збудовано в Олімпії?
- А. 4.
  - Б. 10.
  - В. 12.
  - Г. 6.
42. У Олімпії священними місцями вважали гору Кронос, оливий гай Алтис, курган Пелопса, вівтарі Зевса, Геракла, Геї й Гіпподамії. Перший храм у святилищі збудували у VII ст. до н. е. Він був присвячений дружині Зевса. Як звали богиню?
- А. Фортуна.
  - Б. Гера.
  - В. Деметра.
  - Г. Афродіта.
43. Відомо, що Олімпія стала місцем поховання одного з царів Еліди, іменем якого названо півострів, де розташована Олімпія. Як називалася споруда на честь царя?
- А. Курган Пелопса (Пелопійон).
  - Б. Каплиця Пелопса.
  - Г. Гай Пелопса.
  - В. Іподром Пелопса.
44. Найбільш значущим місцем поклоніння стародавніх греків був віттар Зевса, споруджений у X ст. до н. е. За легендою Зевс спрямував свою блискавку з Олімпу, якою вказав місце встановлення віттаря. З чого був збудований віттар Зевса?
- А. З глини з берегів Кладею.
  - Б. З каміння з гори Кронос.
  - В. З вогнетривкої цегли.
  - Г. З попелу жертвних тварин.

ЦІКАВО

Триста років проводились Олімпійські ігри в святилищі Олімпія і тільки у 472 р. до н.е. було прийнято рішення збудувати найвеличніший храм володарю богів та людей — Зевсу Олімпійському. Архітектором проекту став видатний еолієць Лібон, який завершив свою роботу у 456 р. до н.е.

45. Через два століття після спорудження храму Гери, у часи розквіту афінської демократії, у 472 р. до н. е. вирішили збудувати найвеличніший храм — храм Зевса Олімпійського. Архітектором проекту став видатний еолієць Лібон, який завершив свою роботу у 456 р. до н. е. Монументальними скульптурними прикрасами храму Зевса були фронтонні композиції східного і західного боків. Східний фронтон називали «переднім», указуючи цим на його значущість порівняно із західним. Що зображено на східному фронтоні храму Зевса?

- А. Викрадення Європи.
- Б. Подорож аргонавтів.
- В. Змагання Пелопса з Еномаєм.
- Г. Боротьбу Тесея з амазонками.

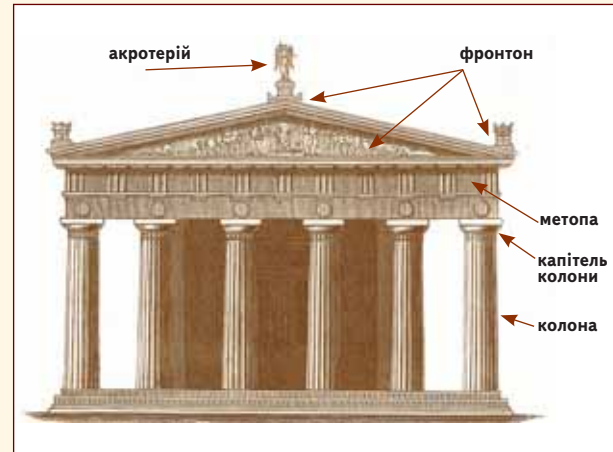
46. Хто був творцем славнозвісного східного фронтона храму Зевса?

- А. Фідій.
- Б. Пайоній.
- В. Поліклет.
- Г. Мирон.

47. Що зображено на західному фронтоні храму Зевса?

- А. Сцени Троянської війни.
- Б. Битва лапівів з кентаврами.
- В. Сцени з «Одисеї».
- Г. Загибель Ніобід.

Розміри фігур людей і коней скульптурних композицій на фронтонах храму Зевса істотно перевершують реальні, надаючи величі пропорціям, властивим легендарним істотам

Східний фронтон храму Зевса.

Монументальними скульптурними прикрасами були фронтонні композиції східного і західного боків храму Зевса. Східний фронтон називали «переднім», указуючи на його значущість порівняно із західним. На східному фронтоні храму Зевса зображено сцену з міфу про змагання Пелопса з Еномаєм. Творцем славнозвісного східного фронтона храму Зевса був Пайоній

Західний фронтон храму Зевса.

На західному («задньому») фронтоні храму Зевса зображено битву лапівів з кентаврами, що символізує перемогу еллінів над персами. Автором цього фронтона був Алкамен, який жив у той час, що і Фідій, і вважався другим за майстерністю після нього.

Берлін, Німецький археологічний інститут

Фігурні прикраси східного та західного фронтонів Храму Зевса. 460 р. до н. е. Олімпія, Археологічний музей

40. Релігійним, культурним і торговим центром.
 41. 10.
 42. Гера.
 43. Курган Пелопса (Пелопійон).
 44. З попелу жертвних тварин.
 45. Змагання Пелопса з Еномаєм.
 46. Пайоній.
 47. Битва лапіфів з кентаврами.

Метона

Архітектурні елементи античності

Акротерій — наріжна скульптурна прикраса фронтона у вигляді статуї чи пальмети (орнаменту у вигляді пальмового листа).

Метона — прямокутні, майже квадратні плити, часто прикрашені рельєфними зображеннями.

Фронтон — верхня частина фасаду (передній бік будівлі) будинку у вигляді трикутної площини, обмеженої по боках схилами даху, а біля основи — карнизом.

Цела (лат. *cella*) — внутрішнє приміщення античного храму, де розміщували зображення божества.

Іноді траплялися випадки, коли стародавні греки порушували священне перемир'я. На всіх, хто порушував перемир'я, накладали штраф — 2 міни з кожного воїна. У разі відмови від сплати штрафу винуватців і представників відповідного міста-поліса позбавляли права на участь в Олімпійському святі

48. Відомо, що автором західного фронтона храму Зевса був скульптор, який жив у той час, що і Фідій, і вважався другим після нього майстром скульптури. Як його ім'я?

- А. Алкамен. В. Клеофон.
 Б. Леохар. Г. Поліклет.

49. Храм Зевса Олімпійського був оздоблений 12 метопами. Що на них зображено?

- А. Подвиги Геракла.
 Б. Епізоди битви Лапіфів із кентаврами.
 В. Перегони на колісницях Еномає і Пелопса.
 Г. Сцени з «Одіссеї».

50. Лише після сприйняття й осмислення зображень на фронтонах і метопах, людина могла споглядати у цілі храму ясний і величний образ володаря Олімпу. Що символізують зображення на фронтонах і метопах храму Зевса?

- А. Перемогу над злом. В. Велич Зевса.
 Б. Віру в «володаря богів». Г. Покаяння.

51. Що знаходилося всередині храму Зевса?

- А. Скульптура Фідія «Зевс Олімпійський».
 Б. Скульптура Лісіппа «Атлет».
 В. Статуя Фідія «Афіна Парфенос».
 Г. Дивовижний трон Зевса, оздоблений коштовним камінням.

52. Коли спорудили головну окрасу храму Зевса?

- А. 430 р. до н. е. В. 500 р. до н. е.
 Б. 400 р. до н. е. Г. 600 р. до н. е.

53. Яке із семи чудес стародавнього світу знаходилося в Олімпії?

- А. Галікарнаський мавзолей.
 Б. Статуя Зевса.
 В. Храм Артеміди.
 Г. Статуя бога сонця Геліоса.

54. Хто уклав перелік чудес стародавнього світу?

- А. Антипатр Сидонський. В. Арістофан.
 Б. Філон Візантійський. Г. Евріпід.

55. Коли було укладено перелік чудес стародавнього світу?

- А. II ст. до н. е. В. IV ст. до н. е.
 Б. III ст. до н. е. Г. VI ст. до н. е.

56. Статую Зевса Олімпійського виготовили із цінних порід дерева, слонової кістки, золота, коштовного каміння, вона мала висоту 17 м та вражала своєю величчю. Як звали давньогрецького скульптора, який створив це диво?

- А. Фідій. В. Пракситель.
Б. Поліклет. Г. Лісіпп.

57. Що використовував Фідій, щоб запобігти псуванню слонової кістки на статуй Зевса?

- А. Басейн з оливовою олією. В. Басейн з водою.
Б. Діжку з настоями трав. Г. Амфори з вином.

58. Хто з видатних скульпторів Стародавньої Греції був удостоєний честі мати особисту майстерню і творити в Олімпії?

- А. Поліклет. В. Пракситель.
Б. Фідій. Г. Пайоній.

59. Свідки творчості видатного скульптора Фідія розповідали, що завершивши свою роботу, він звернувся з молитвою до Зевса подати йому знак, чи задоволений бог його творінням. Що слугувало відповіддю Фідію?

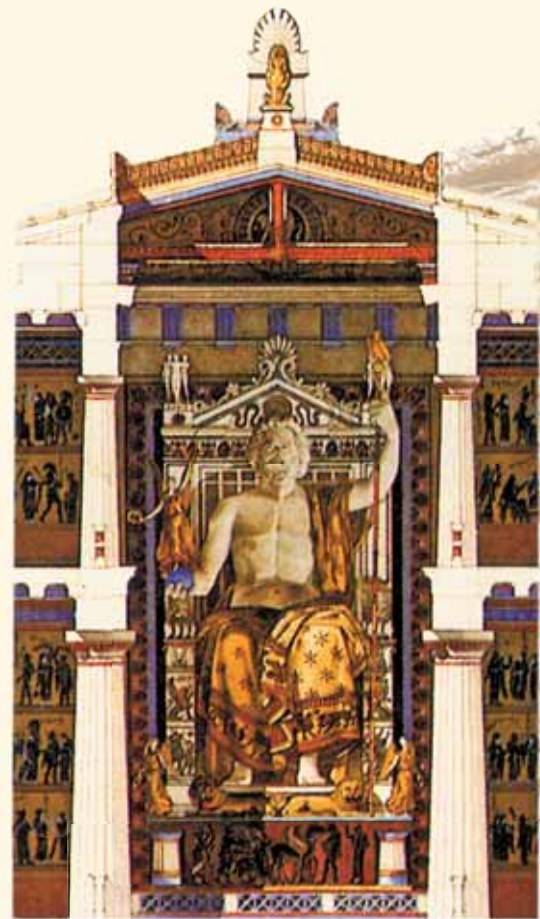
- А. Удар грому і блискавка. В. Хороший сон.
Б. Злива. Г. Поява веселки.

60. Фідій був головним радником та помічником правителя Афін Перікла під час реконструкції Акрополя в Афінах. Він створив неперевершені статуї Афін Парфенонської та Зевса Олімпійського — одне з семи чудес стародавнього світу — та багато інших величних скульптур. Але життя скульптора трагічно обірвалося. Що стало причиною смерті видатного Фідія?

- А. Заздрість до його слави. В. Хвороба.
Б. Корабельна аварія. Г. Землетрус.

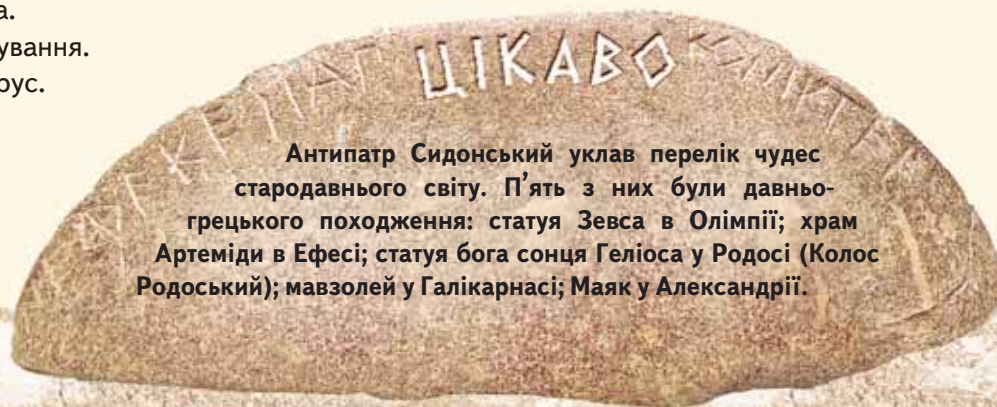
61. Відомо, що в період правління імператора Феодосія I статую Зевса Олімпійського вивезли з Олімпії до Константинополя. На жаль, до наших днів цей шедевр не зберігся. Його не стало у 475 р. — через 80 років після вивезення. Що було причиною руйнації статуї?

- А. Пожежа.
Б. Пограбування.
В. Землетрус.
Г. Повінь.

Храм — це, перш за все, місцеперебування бога. Головна окраса храму Зевса в Олімпії — хризоелефантинна статуя Зевса роботи Фідія висотою 17 м. Дерев'яна фігура була вкрита слоновою кісткою і золотом. Скульптор використав для цього 200 кг золота. Слонова кістка вкривала тіло бога, а його оливовий вінок, плащ, волосся, борода, скіпетр, богиня Ніка у правій руці були оздоблені золотими пластинами. Трон громовержця прикрашали малюнки і скульптурні композиції із золота, ебоніту та коштовного каміння. Статуя простояла на своєму місці 800 років.

На авторство Фідія вказує напис, зроблений біля ніг Зевса «Фідій, син Харміда, Афінянин, створив мене»

Антипатр Сидонський уклав перелік чудес стародавнього світу. П'ять з них були давньогрецького походження: статуя Зевса в Олімпії; храм Артеміді в Ефесі; статуя бога сонця Геліоса у Родосі (Колос Родоський); мавзолей у Галікарнасі; Маяк у Александрії.

48. Алкамен.
 49. 12 подвигів Геракла.
 50. Перемогу над злом.
 51. Скульптуру Фідія «Зевс Олімпійський».
 52. 430 р. до н. е.
 53. Статуя Зевса.
 54. Антіпатр Сидонський.
 55. II ст. до н. е.
 56. Фідій.
 57. Басейн з оливовою олією.
 58. Фідій.
 59. Удар грому і блискавка.
 60. Заздрість до його слави.
 61. Пожежа.

Ніка — «дух перемоги».
 Скульптура роботи Пайонія. 420 р. до н. е.
 Реконструкція. Олімпія, Археологічний музей

62. Стародавня Олімпія була загально визнаним культовим центром усієї Греції, тут розташовувалося багато святилищ. Значна кількість священнослужителів постійно перебувала в Олімпії. Як називалася споруда, яка слугувала резиденцією для священнослужителів?

- А. Теоколейон. В. Теодолон.
 Б. Едикул. Г. Теододрон.

63. За давньогрецькими міфами Афіну — богиню мудрості та мирної праці — постійно супроводжувала подруга, яку звали «дух перемоги». Її зображали, зазвичай, з крилами та вінком на голові: вона летить над землею зі звісткою про щасливе закінчення війни. Одна з найвідоміших скульптур з її зображенням розташована в Олімпії. Як звали міфічну подругу Афіні?

- А. Артеміда. В. Фортуна.
 Б. Ніка. Г. Немезіда.

64. Широковідомою є статуя Ніки Олімпійської, створена грецьким скульптором. Її висота разом із постаментом становила 11,13 м та вражала відвідувачів Олімпії. Як звали скульптора — творця крилатої Ніки?

- А. Фідій. В. Пайоній.
 Б. Деомідій. Г. Пліній.

65. Метроон — храм Реї (матері богів) — збудовано в IV ст. до н. е. Під час завоювання Греції Римською імперією

Ніка — богиня перемоги, уособлення звитяги (у римлян Вікторія). За Гесіодом, дочка титана Палланта й океаніди Стікс, сестра Завзяття, Наполегливості й Сили. Вона присутня під час битв і змагань борців, приймає жертви після перемоги, летить над землею зі звісткою про щасливе закінчення війни, звуками сурми сповіщаючи про триумф героїв. У мистецтві Ніка наділена численними індивідуальними рисами. У грецькій релігії Ніка — атрибут Зевса й Афіні.

Давньогрецький скульптор Фідій поставив Ніку на долоні двом величезним статуям — Зевсові Олімпійському і Афіні-Палладі, зробивши її символом окремого божества. Скульптор Антерм із Хіосу перший створив статую Ніки з крилами та лавровим вінком. Зображення богині знаходять на вазах, лампадах, гемах та в стінному розписі. Александр Македонський споруджував Ніці жертвовники на всіх етапах свого звитяжного походу.

ЦІКАВО

Прекрасна скульптура крилатої Ніки — один із небагатьох пам'яників, який зберігся в Олімпії. Статую заввишки 2,13 м встановлено на дев'ятиметровій тригранній призмі. Присвячена Зевсу на честь перемоги месенійців і навпектейців над спартанцями у 421 р. до н. е.

його використовували для проведення культових обрядів римськими імператорами, починаючи з Августа. Як звали цю богиню римляни?

А. Сибілла.	В. Веста.
Б. Мінерва.	Г. Церера.

66. Як називалася споруда, зведення якої в Олімпії розпочав македонський цар, а завершив його син Александр Великий?

А. Леонідайон.	В. Александрійон.
Б. Філіппейон.	Г. Кириллійон.

67. У середині Філіппейону (єдиної споруди в Алтісі округлої форми) височили статуї Філіппа Македонського, його дружини Олімпіади, а також батька і матері Філіппа — Аміна та Евридіки роботи відомого скульптора Леохара. Всі ці скульптури оточували їхнього великого сина й онука. Як його звали?

А. Василіс.	В. Август.
Б. Александр.	Г. Аврелій.

68. В Олімпії за Римського панування Геродом Аттікусом збудовано Німфеон — будинок фонтанів. Його прикрасили статуями імператорів Адріана, Антонія Пія, Марка Аврелія, самого Герода та його дружини, призначеної жрицею храму Деметри. Як звали дружину Герода?

А. Регілла.	В. Олімпіада.
Б. Сибілла.	Г. Вероніка.

69. У 150 р. до н. е. в Олімпії Герод Аттікус спорудив водогін та будівлю на честь своєї дружини. Як називалася ця унікальна споруда?

А. Німфеон (Екседра).	В. Горгоніум.
Б. Акваріум.	Г. Ахілліум.

Посейдон, Аполлон і Артеміда на зібранні богів. Барельєф зі східного фризу Парфенону. 440 р. до н. е. Афіни, Музей Акрополя

Сучасний вигляд та реконструкція Філіппейону в Олімпії

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Філіппейон розташований в районі священного гаю Алтіс. Його будівництво замовив імператор Філіпп Македонський на честь перемоги при Хероні в 338 р. до н. е., тому споруду назвали на його честь. Цією будівлею він бажав віддячити Зевсові за перемогу. Будівництво Філіппейону закінчував Александр Македонський. У центрі круглої будівлі він наказав поставити п'ять хризоелефантинних статуй, які зображали його самого, батька Філіппа, матір Олімпіаду, діда Аміна III і бабуся Евридіку. У ті часи хризоелефантинні статуї (скульптури із золота і слонової кістки) установлювали тільки богам. Таким чином Філіппейон увічнював і звеличував в очах греків македонську династію.

- 62. Теоколейон.
- 63. Ніка.
- 64. Пайоній.
- 65. Сибілла.
- 66. Філіппейон.
- 67. Александр.
- 68. Регілла.
- 69. Німфеон (Екседра).

70. Священний Алтис в Олімпії був наповнений статуями переможців Ігор. Легендарний Павсаній описав їх у своєму творі «Опис Еллади». Скільки статуй перелічив Павсаній?

- А. 100.
- В. 150.
- Б. 230.
- Г. 170.

71. Відомо, що давньогрецькі архітектори оздоблювали будівлі колонами. В Олімпії спорудили декілька колонад. Яку назву мала найдовша колонада в Олімпії, що складалась із 44 колон і мала довжину 94 м?

- А. Колонада Ехо.
- В. Колонада Агнантуса.
- Б. Колонада Гестії.
- Г. Колонада Південна.

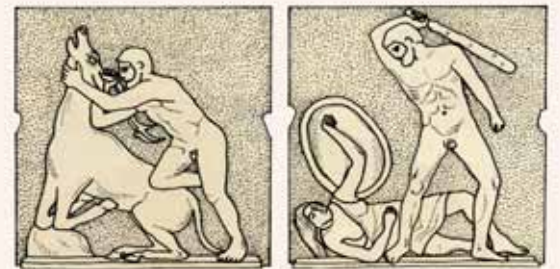
72. У священному Алтисі існувала галерея, що дійшла до нас під назвою колонада Ехо завдяки своїм акустичним властивостям. Яку кількість разів луна у ній повторює проголошений звук?

- А. 7 разів.
- В. 6 разів.
- Б. 4 рази.
- Г. 10 разів.

Мавсол — правитель Карії (377–353 рр. до н. е.). Збудував багато палаців і храмів у Галікарнасі. Після смерті його дружина Артемісія спорудила Мавсолу пам'ятник — Мавсолей, який вважався одним із семи чудес світу; від нього пішла сучасна назва «мавзолей»

Метопи Храму Зевса. Приблизно 470–456 рр. до н. е. Храм Зевса Олімпійського був оздоблений метопами, на яких зображено дванадцять подвигів Геракла. Олімпія, Археологічний музей

Галікарнаський мавзолей простояв 19 століть і був зруйнований землетрусом

73. Гостьовий будинок для офіційних осіб, які прибували до Олімпії, спорудили 330 р. до н. е. Він мав розміри 75 x 81 м, зовні оздоблений 138 колонами, а у середині прикрашений ще 44 колонами. Ця споруда була найбільшою у ті часи і називалася на честь свого архітектора і мецената. Як його ім'я?

А. Леонідайон.	В. Філіппійон.
Б. Актівійон.	Г. Калліпійон.

74. Стародавні греки, як відомо, приділяли багато уваги культурі тіла, стежили за чистотою і станом своєї шкіри. В Олімпії було побудовано споруду круглої форми з майданчиком у середині, на якому розміщувалися гарячі лазні. Яку назву мала ця споруда?

А. Героон.	В. Аквіон.
Б. Водогон.	Г. Акваріон.

75. У священному Алтисі, у святилищі богині домашнього вогню Гестії, спорудженому у 56 р. до н. е., зберігався вічно палаючий вогонь. Що ще там було розміщено?

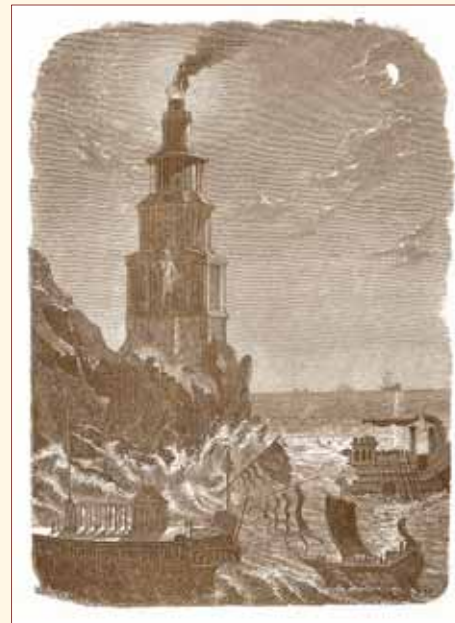
- А. Кухня, де відвідувачі могли поїсти.
- Б. Вівтар, де відвідувачі молилися.
- В. Готель, де відвідувачі відпочивали.
- Г. Басейн та лазні, в яких відвідувачі милися.

76. Під час римського панування в Греції у I ст. до н. е. спорудили вхід до священного Алтиса. Який вигляд мала ця споруда?

А. Триумфальної арки.	В. Золотих воріт.
Б. Парадного під'їзду.	Г. Дерев'яного шлагбаума.

77. Підкоривши Грецію, римляни продовжували шанувати святилища греків. Так, римський правитель після взяття Коринфа у 146 р. до н. е. спорудив чотири вівтарі в Олімпії і приніс 21 раз жертву богові Зевсу. Як звали цього римського правителя?

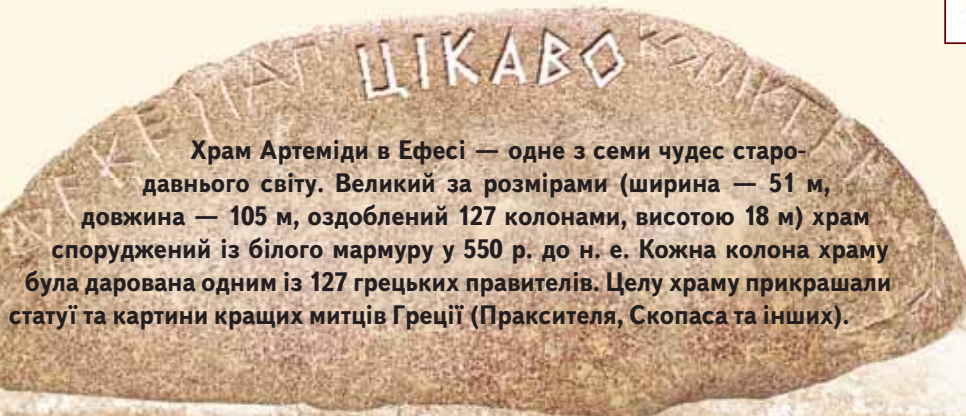
А. Муммій.	В. Август.
Б. Марк Агріппа.	Г. Тиберій.

Александрійський маяк — одне з чудес стародавнього світу давньогрецького походження, збудоване 280 р. до н. е. (висота 134 м). Вважався найвищою спорудою у світі до 1889 р., коли у Парижі спорудили Ейфелеву вежу

Статуя Геліоса в Родосі (Колос Родоський) — одне із семи чудес світу грецького походження. Вона була заввишки 32 м, виготовлена із бронзи. Відомому скульпторові Харесу знадобилося 12 років для її зведення. Вартість композиції становила 300 талантів. Колос тримався на двох ногах, між якими пропливали найбільші кораблі. Пам'ятник простояв 56 років, але був зруйнований унаслідок землетрусу

Храм Артеміди в Ефесі — одне з семи чудес стародавнього світу. Великий за розмірами (ширина — 51 м, довжина — 105 м, оздоблений 127 колонами, висотою 18 м) храм споруджений із білого мармуру у 550 р. до н. е. Кожна колона храму була дарована одним із 127 грецьких правителів. Целу храму прикрашали статуї та картини кращих митців Греції (Праксителя, Скопаса та інших).

70. 230.
 71. Колонада Ехо.
 72. Сім разів.
 73. Леонідайн.
 74. Героон.
 75. Кухня, де відвідувачі могли поїсти.
 76. Триумфальної арки.
 77. Муммій.

Базиліка — тип будови прямокутної форми, розділений усередині рядами колон або стовпів на поздовжні частини (нефи); середній неф, вищий, освітлюється через вікна над дахами бічних нефів. У Стародавньому Римі — судові й торговельні будинки; пізніше один з основних типів християнського храму. Найперша з відомих базилік датується II ст. до н. е. (в Помпеях).

Крилата богиня відплати **Немесіда**, яка карала за порушення громадських і моральних норм, а також роздавала людям за їхніми діяннями долю або недолю. Богиню зображали з атрибутами контролю (ваги, вуздечка), покарання (меч або батіг) і швидкості (крилата колісниця, запряжена грифонами). Вона є синонімом неухильного покарання

78. У період римського правління у Греції продовжували споруджувати пам'ятники в Олімпії. Останню статую встановлено в 261 р. Кому вона присвячена?

- А. Зевсу. В. Октавіану Августу.
 Б. Клавдію Цезарю. Г. Валеріусу Електусу.

79. Історія свідчить, що у V—VI ст. Олімпія з релігійного, культурного та торгового центру перетворилася на невеличке селище. На що в цей час перетворили майстерню видатного Фідія?

- А. Християнську базиліку.
 Б. Кузню.
 В. Швацьку майстерню.
 Г. Притулок для убогих.

80. У III ст. до н. е. було зведено споруду розміром 66 x 66 м, оточену колонадою. У внутрішньому дворі атлети займалися боротьбою, панкратіоном та кулачними боями. Яку назву мала ця споруда?

- А. Гімнасій. В. Академія.
 Б. Палестра. Г. Леонідайн.

81. У II ст. до н. е. існувала споруда, що становила відкритий простір, оточений колонадою. Головною її частиною був портик довжиною 219,5 м і шириною 11,3 м. Саме тут була відміряна доріжка, що дорівнювала олімпійській дистанції — один стадій. Як називалася ця споруда?

- А. Гімнасій. В. Орхестра.
 Б. Палестра. Г. Гіподром

82. За проектом якого архітектора побудовано стадіон у Олімпії?

- А. Леоніда. В. Філіппа.
 Б. Скопаса. Г. Каллікратта.

83. Коли побудували перший стадіон у Олімпії?

- А. V ст. до н. е. В. VII ст. до н. е.
 Б. VI ст. до н. е. Г. III ст. до н. е.

На вході до олімпійського стадіону стояли статуї богині Немесіди — карательки хитрунів то обманщиків. У давнину через крипт (склепінчасте приміщення) на стадіон входили тільки учасники Ігор, жерці та судді. Глядачі влаштовувалися на схилах навколо стадіону.

84. Яку довжину мала бігова доріжка стадіону в Олімнії?

- A. 192,28 м.   В. 200 м.
Б. 225,28 м.   Г. 400,28 м.

85. Вхід до стадіону прикрашала спеціальна мармурова арка — «крипт». Якої довжини був цей «крипт»?

- A. 20 м.   В. 32 м.
Б. 1 м.   Г. 0,5 м.

86. Скільки атлетів брали участь у одному забігу на олімпійському стадіоні?

- A. 7.   В. 6.
Б. 20.   Г. 16.

87. На олімпійському стадіоні не розмічали бігових доріжок. Проте, за свідченнями істориків, відстань, що розділяла атлетів під час старту, дорівнювала чотирьом олімпійським футам. Скільком метрам дорівнює ця відстань?

- A. 1,25 м.   В. 1,5 м.
Б. 1 м.   Г. 2 м.

88. Як називали лінію старту на олімпійському стадіоні?

- A. Балбідіс.   В. Стартіс.
Б. Лінеа.   Г. Стартус.

89. Як називали місце, де розташовувалися елланодики (судді) олімпійських змагань?

- A. Рострум.   В. Подіум.
Б. Президіум.   Г. Секреторіум.

90. Серед спортивних споруд Олімнії був іподром. Змагання з якого виду спорту проводили на іподромі?

- A. Кінні змагання та змагання на мулах.
Б. Перегони на віслюках.
В. Біг в озброєнні.
Г. Смолоскипова естафета.

Сучасний вигляд на вхід до давнього стадіону в Олімнії

Скульптура *Леоніда*. 490–480 рр. до н. е. Спарта, Археологічний музей

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Змагання з бігу відбувалися не на колових доріжках, як це прийнято нині, а по прямій — туди і назад. Неподалік були місця для поєдинків борців, металників, кулачних бійців. Тут були також лазні, кімнати для масажу, інші приміщення. На перших Іграх Олімпіад спортсмени вели боротьбу з бігу на один стадій (звідси — стадіон). Не у всіх місцях стадії були однакові. Найбільший дорівнював 192,28 м і практикувався саме в Олімнії. Припускають, що він дорівнював 600 футам і був відміряний самим Гераклом. Літературні джерела розповідають про олімпійців, які бігали швидше від зайця. Спартанець Ладас, наприклад, бігав, не залишаючи на піску слідів.

- 78. Валеріусу Електусу.
- 79. Християнську базиліку.
- 80. Палестра.
- 81. Гімнасій.
- 82. Леоніда.
- 83. VI ст. до н. е.
- 84. 192,28 м.
- 85. 32 м.
- 86. 20.
- 87. 1,25 м.
- 88. Балбідіс.
- 89. Рострум.
- 90. Кінні змагання та змагання на мулах.

Балбідіс — лінія старту на стародавньому стадіоні

Доріфор (списоносець) — одна із найвідоміших статуй античності, робота скульптора Поліклета. 450–440 рр. до н. е. Неаполь, Національний музей

Доріфор — не є зображенням конкретного спортсмена-переможця, а зразок ідеальної будови тіла атлета, яку згодом стали називати каноном

91. Відомо, що давньогрецький стадіон мав прямокутну форму. Яку форму мав стародавній іподром?

- А. Овал.
- В. Трикутник.
- Б. Коло.
- Г. Прямокутник з однією заокругленою стороною.

92. Яку довжину мав іподром в Олімпії?

- А. 770 м.
- В. 1000 м.
- Б. 400 м.
- Г. 330 м.

93. Що таке «мета» на стародавньому стадіоні чи іподромі?

- А. Поворотний стовп.
- В. Фінішна стрічка.
- Б. Стартова смуга.
- Г. Сигнал до старту.

94. На давньогрецькому іподромі існувала доволі складна система, що забезпечувала старт під час кінних змагань. Хто розробив цю систему?

- А. Клейот, син Арістокла.
- В. Гектор, син Пріама.
- Б. Ікар, син Дедала.
- Г. Орест, син Агамемнона.

ЦІКАВО

Старт під час змагань з бігу відбувався від спеціальної поздовжньої кам'яної плити з двома паралельними заглибленнями, у які бігун ставив свої ступні, що забезпечувало однакові для всіх спортсменів умови. Від V ст. до н. е. для запобігання фальстарту винайшли штучну перепону — ісплікс. Це була горизонтально натягнута перед атлетами мотузка, яка падала після дії спеціального механізму, яким управляв стартер, і таким чином забезпечувався синхронний старт.

ОСВІТА І ВИХОВАННЯ У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ

95. Найважливішим елементом культури стародавніх греків був принцип змагальності. Його втілювали в різних сферах життя — роботі, мистецтві та спорті — з метою досягнення найкращого результату, визнання, прославлення сфер діяльності, примноження особистого престижу і слави міст-держав. Як називали головний принцип життєдіяльності давніх греків?

- А. Законослухняність.   В. Винахідливість.
Б. Агоністика.   Г. Вірність.

96. Що було ідеалом громадянської гідності для стародавніх греків?

- А. Постійність.
Б. Послужливість.
В. Покірність.
Г. Прагнення до найвищих досягнень.

97. В основу давньогрецької системи освіти і виховання покладено синтез розумової і фізичної досконалості. Освіта охоплювала три однаково важливі напрями. Які рівноцінні напрями поєднувала освіта Стародавньої Греції?

- А. Інтелектуальний, музичний, фізичний.
Б. Духовний, мистецький, атлетичний.
В. Моральний, трудовий, інтелектуальний.
Г. Військовий, фізичний, духовний.

98. Стародавні греки вбачали у красі людини не тільки суто зовнішні форми, а й такі якості, як сміливість і силу, благородство і доброту, спритність і витривалість, поєднання фізичної досконалості з моральними переконаннями та здатністю до творчої діяльності. Яку назву мала краса людини в розумінні стародавніх греків?

- А. Калокагатія.
Б. Гармонія.
В. Арете.
Г. Агоністика.

Одним із давньогрецьких божеств, яке персоніфікувало абстрактну ідею натхнення, окрилення і перемоги, був **Агон**. З Агоном пов'язували все, що робила людина для реалізації своїх мрій і надій. За іменем цього божества стали називати принцип — **агоністику**, — який полягав у змагальності. Агоністику сповідували під час спортивних змагань і навіть у мистецтві.

Калокагатія — морально-естетичний ідеал давньогрецької культури, який поєднував гармонію тілесної і душевної досконалості. Стародавні греки вбачали у красі людини не тільки суто зовнішні форми, а й такі якості, як сміливість і силу, благородство і доброту, спритність і витривалість, поєднання фізичної досконалості з моральними переконаннями та здатністю до творчої діяльності. Людина — носій калокагатії, — була ідеальним громадянином поліса (міста-держави), своє призначення вбачала в здійсненні колективних прагнень громадянського суспільства. Давньогрецький філософ Платон уважав калокагатію нормою виховання.

91. Прямокутник з однією заокругленою стороною.
92. 770 м.
93. Поворотний стовп.
94. Леонт, син Аристокла.
95. Агоністика.
96. Прагнення до найвищих досягнень.
97. Інтелектуальний, музичний, фізичний.
98. Калокагатія.

Найважливішим елементом культури стародавніх греків був принцип змагальності — агоністика.

Боротьба атлетів. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 520 р. до н. е. Берлін, Державний музей

Давньогрецький філософ Платон називав «кульгавою» людину, яка не вмiла писати та плавати
Жінка, яка плаває. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 510 р. до н. е. Париж, Лувр

99. Найвищого успіху давньогрецька система освіти і виховання досягла в V—IV ст. до н. е. завдяки першим учителям-професіоналам. Як їх називали?

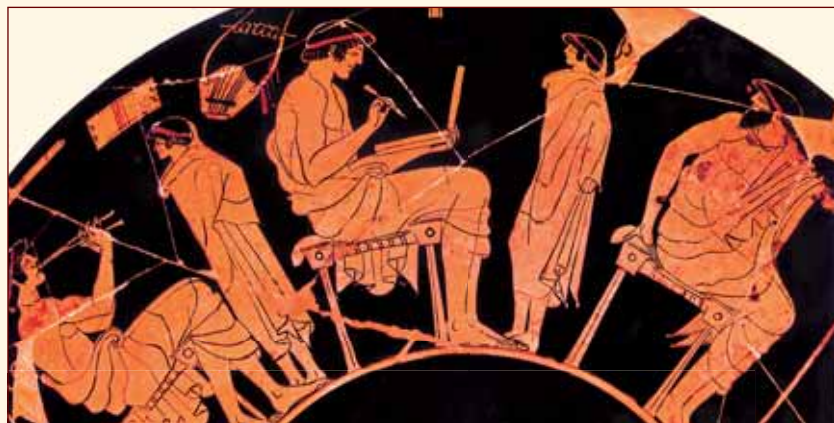
А. Софісти.	В. Пацифісти.
Б. Піаністи.	Г. Спеціалісти.

100. У Стародавній Греції хлопчики мали трьох учителів: перший — навчав їх читання, письма та вміння рахувати, згодом знайомив із творами поетів, письменників та законодавців; другий — навчав грі на кіфарі та лірі, пісням і гімнам; під керівництвом третього діти тренувалися з бігу, метань, стрибків та інших вправ. Які вчителі виховували і навчали хлопчиків у Стародавній Греції?

А. Граматик, кіфарист, педотриб.
Б. Риторик, логік, педотриб.
В. Математик, граматик, фізик.
Г. Лінгвіст, юрист, атлет.

101. Гармонійний розвиток людини був основою виховання в Стародавній Греції. Чого не вмiла людина, яку Платон називав «кульгавою»?

А. Писати і плавати.	В. Метати спис і малювати.
Б. Співати та боротися.	Г. Бігати та складати вірші.

Сцени із життя давньогрецької школи. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 580 р. до н. е. Берлін, Державний музей

Відомий математик і філософ Стародавньої Греції Піфагор став переможцем Олімпійських ігор з кулачного бою. Особистим прикладом він підтвердив тезу калокагатії: у здоровому тілі — здоровий дух.

102. З якого віку розпочиналося навчання хлопчиків у Стародавній Греції?

- А. 6–7 років.   В. 7–8 років.
Б. 8–9 років.   Г. 5–6 років.

103. Як називали заклад, у якому розпочиналося навчання і виховання хлопчиків у Стародавній Греції?

- А. Палестра.   В. Школа.
Б. Дитячий садок.   Г. Гімнасій.

104. Назва давньогрецького навчального закладу «палестра» походить від слова «пале». Що воно означає?

- А. Боротьба.   В. Освіта.
Б. Гра.   Г. Розвага.

105. Яку назву мав навчальний заклад, де продовжували навчання хлопці після досягнення 15-літнього віку?

- А. Коледж.   В. Колегіум.
Б. Гімнасій.   Г. Лицей.

Участь у олімпійських змаганнях була доступною лише громадянам вищих верств населення: тільки багаті люди мали можливість споряджати для іподрому упряжки, навчати для змагань коней, сплачувати витрати, пов'язані із утриманням великої стаї. Простий народ не міг брати участі навіть у змаганнях на один стадій через значні витрати на тривалу підготовку, дорогу і перебування в Еліді

Музика у Стародавній Греції надихала людей, підносила вгору серця та думки і звільняла від дріб'язковості

Тренування атлетів під акомпанемент флейти. Тренування в палестрах також відбувалося під музику Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). Кінець VI ст. до н. е. Нью-Йорк, Метрополітен музей

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 480 р. до н. е. Копенгаген, Національний музей

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У Стародавній Греції хлопчики мали трьох учителів: **граматика**, **кіфариста** і **педотриба**. Більшість часу молодь проводила в гімнасії, вправляючись у стрибках, метаннях диска, списа. Флейтист, який супроводжував заняття, забезпечував ритмічність і гармонійність уроків.

Філософ Платон підкреслював, що є два основні методи виховання людини: атлетика — для тіла; музика — для духовного вдосконалення.

99. Софісти.
 100. Граматик, кіфарист, педотриб.
 101. Писати і плавати.
 102. 6–7 років.
 103. Палестра.
 104. Боротьба.
 105. Гімнасій.

Навчання хлопчиків у Стародавній Греції розпочиналося з 6–7 років

Учитель пильно стежив за різними вправами із паличкою в руках: підбадьорював, ставив запитання і давав пояснення. У разі необхідності, не вагаючись, скидав плащ і на власному прикладі пояснював, як виконати певну вправу.

106. Назва навчального закладу «гімнасій» походить від слова «гімнос». Що воно означає?
- А. Освічений. В. Зацікавлений.
 Б. Оголений. Г. Вихований.
107. Як називали навчальний заклад, де юнаки продовжували навчання з 18 до 20 років як майбутні воїни?
- А. Ефебія. В. Інфантерія.
 Б. Юніорій. Г. Кадетерій.
108. Система античної гімнастики поєднувала три частини. Як вони називалися?
- А. Ігри, палестра, орхестрика.
 Б. Акробатика, боротьба, ігри.
 В. Обрядові танці, пентатлон, біг зі зброєю.
 Г. Кулачний бій, верхова їзда, палестра.

ЗАГАЛЬНОГРЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ

109. У різних регіонах Стародавньої Греції відбувалися спортивні фестивали, подібні до Олімпійських ігор. Які Ігри не були давньогрецькими?
- А. Піфійські. В. Істмійські.
 Б. Немейські. Г. Етруські.
110. Стародавні греки шанували своїх богів. Кожне місто-держава мало свого бога-покровителя, богам присвячували оди, приносили жертви, на їхню честь проводили спортивні змагання. Відомо, що у різних регіонах також

Ефебія — державна установа, де виховували юнаків з 18 до 20 років як майбутніх воїнів

проводили спортивні та мистецькі змагання. Які з давньогрецьких ігор відбувалися в святилищі Дельфи?

А. Піфійські.	В. Дельфійські.
Б. Немейські.	Г. Беотійські.

111. На честь якого бога проводили ігри в Дельфах?

А. Гефеста.	В. Аполлона.
Б. Ареса.	Г. Діоніса.

112. Хто з давньогрецьких богів був вправним стрільцем, кращим у метанні диска, робив це так само вишукано, як і грав на кіфарі, у кулачних боях долав навіть бога війни Ареса, а в бігу — Гермеса?

А. Ерос.	В. Посейдон.
Б. Аполлон.	Г. Аїд.

113. Існує міф, що давньогрецькі ігри, які проводили у Дельфах один раз на чотири роки, започаткував Аполлон на тому місці, де вбив дракона. Спочатку до програми ігор входили змагання музикантів, співаків, танцюристів, покровителем яких вважався Аполлон, а згодом програма ігор поповнилася змаганнями атлетів. Як звали переможене страховисько, ім'я якого стало назвою давньогрецьких ігор?

А. Мінотавр.	В. Кротон.
Б. Піфон.	Г. Оттон.

114. Легенда розповідає, що Аполлон покохав німфу Дафну (у перекладі з грецької «дафна» — лавр). Дафна не відповідала на почуття Аполлона. Втікаючи від закоханого в неї Аполлона, німфа попрохала богів допомогти їй, і вони перетворили Дафну на вічнозелене дерево, яке стало священним для Аполлона. З його гілок виготовляли вінки для нагородження митців, покровителем яких він вважався. Яке дерево обожнював Аполлон?

А. Сосна.	В. Кедр.
Б. Лавр.	Г. Кипарис.

Найбільш шанованим видом спорту у греків був біг. Про це свідчить стародавня еллінська заповідь: «Хочеш бути здоровим — бігай! Хочеш бути розумним — бігай! Хочеш бути красивим — бігай!»

Гармонійний розвиток тіла, розуму і духу був основною метою грецького виховання.

На червонофігурній амфорі зображено учня, котрий щойно закінчив урок музики, але все ще тримає в руках ліру, а вчитель вже протягує йому стригіл для очищення тіла від олії, піску і потовиділення після фізичних вправ. 460 р. до н. е. Берклі, Університет Каліфорнії, Музей антропології

Фундаменти бронзових статуй Зевса (заніси) біля входу до олімпійського стадіону

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Під час Олімпійських ігор правила порушували дуже рідко, однак кілька випадків усе ж трапилося. На винуватців наклали штраф. За отримані гроші спорудили по шість бронзових статуй Зевсу. Їх розмістили на вході до Олімпійського стадіону на повчання атлетам.

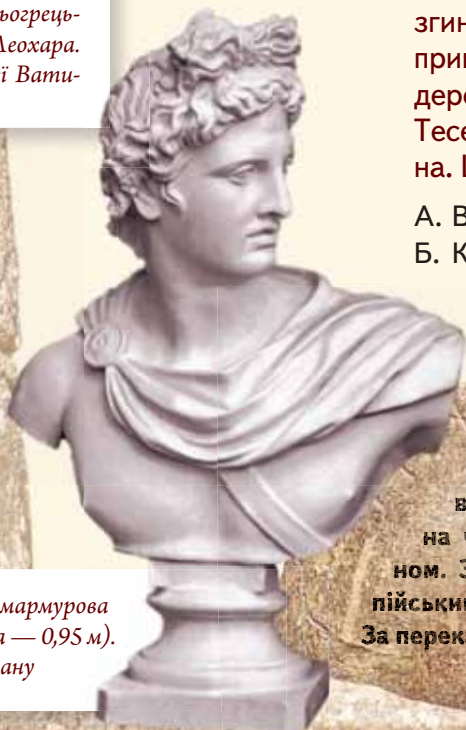

- 106. Оголений.
- 107. Ефебія.
- 108. Ігри, палестра, орхестрика.
- 109. Етруські.
- 110. Піфійські.
- 111. Аполлона.
- 112. Аполлон.
- 113. Піфон.
- 114. Лавр.

Аполлон в образі вродливого юнака, що стріляє з лука.

Римська мармурова копія давньогрецької бронзової скульптури Леохара. 390–325 рр. до н. е. Рим, музеї Ватикану

Погруддя Аполлона. Римська мармурова копія зі статуї Леохара (висота — 0,95 м). IV ст. до н. е. Рим, музеї Ватикану

115. У стародавніх греків існував звичай увінчувати голову поета або музиканта, що відзначився, лавровим вінком — нагородою бога-покровителя мистецтв Аполлона. Греки називали їх дафнофорами, тобто увінчаними лаврами. Як називали їх римляни?

- А. Лауреати.
- В. Фаворити.
- Б. Переможці.
- Г. Піонери.

116. На честь якого бога проводили Немейські ігри?

- А. Посейдона.
- В. Зевса.
- Б. Реї.
- Г. Гери.

117. Чим нагороджували переможців Немейських ігор?

- А. Золотою тростинкою.
- Б. Вінком з плюща або селери.
- В. Магічним браслетом з міста Немеї.
- Г. Золотою каблучкою.

118. На честь якого бога проводили Істмійські ігри?

- А. Посейдона.
- В. Гермеса.
- Б. Афіни.
- Г. Гефеста.

119. Чим нагороджували переможців Істмійських ігор?

- А. Вінком із соснових гілок.
- Б. Вінком із плюща або селери.
- В. Вінком із гілок оливи та плюща.
- Г. Золотою каблучкою.

120. Тесей, мандруючи перешийком Істм — Коринф, переміг тамтешнього розбійника — Сініда Петіокасіпа («петіокасіп» у перекладі з давньогрецької — людина, що згинає сосни), який грабував подорожніх та вбивав їх: прив'язував до верхівок зігнутих сосен, і, відпустивши дерева, розривав нещасних навпіл. На місці перемоги Тесей започаткував Ігри на честь свого батька Посейдона. Що стало головним призом Істмійських ігор?

- А. Вінок із соснових гілок.
- В. Гілка сосни.
- Б. Кедрові горіхи.
- Г. Амфора оливової олії.

На початку VI ст. до н. е. в Дельфах стали проводити раз на чотири роки Піфійські ігри — свята на честь перемоги Аполлона над страховиськом Піфоном. За своєю популярністю вони поступалися лише Олімпійським іграм. Аполлон став символом мистецтва і культури. За переказами Аполлон був батьком Піфагора.

121. Стародавні греки на знак жалоби за загиблими у війнах героями проводили поминальні ігри, на яких переможців нагороджували вінком із листя сухої селери. Символом чого у стародавніх греків вважалося листя сухої селери?

- А. Символом смутку та журби.   В. Символом пам'яті.
Б. Символом поваги.   Г. Символом любові.

122. На честь яких богів проводили Ігри в Північному Причорномор'ї — Ольвії?

- А. Ахілла та Аполлона.   В. Прометей.
Б. Персея та Аполлона.   Г. Персея.

123. На честь яких богів проводили Ігри в Північному Причорномор'ї — Херсонесі?

- А. Гермеса та Геракла.   В. Посейдона та Геракла.
Б. Аполлона та Гермеса.   Г. Зевса та Аполлона.

124. Кого стародавні греки називали періодоніками?

- А. Переможців усіх чотирьох панеллінських ігор (Істмійських, Піфійських, Немейських та Олімпійських).
Б. Переможців Панафінських змагань.
В. Дітей, які народилися в період підготовки до Олімпійських ігор.
Г. Дітей, які народилися в період проведення Олімпійських ігор.

Нагородою переможцям **Піфійських ігор** були вінки з гілок лаврового дерева. У бога Аполлона скрізь були храми та святилища. Найголовніший із них знаходився в Дельфах, де росло його священне дерево — лавр

Переможців **Немейських ігор** нагороджували вінком із листя селери

Переможців **Істмійських ігор** нагороджували вінком із соснових гілок

Посейдон. Кераміка (фрагмент розпису). Париж, Лувр

Скульптура **Посейдона** у Копенгагені

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Могутній повелитель морів Посейдон — один із головних олімпійських богів Стародавньої Греції, син Кроноса і Реї, брат Зевса й Аїда, з якими він розділив владарювання над світом. Символом влади бога моря був тризуб, що слугував зброєю, якою він знищував своїх ворогів, розбивав скелі та піднімав бурю на морі.

Посейдон був покровителем Істмійських ігор. На його честь влаштовували перегони на конях. За легендою Посейдон був батьком крилатого коня Пегаса і коня Аріона, який умів розмовляти, тому його шанувували під іменем Гіппій, бог коней, покровитель конярів. У Давньому Римі культ Посейдона об'єднався з культом божества вологи Нептуна.

115. Лауреати.
 116. Зевса.
 117. Вінком з плюща або селери.
 118. Посейдона.
 119. Вінком із соснових гілок.
 120. Вінок із соснових гілок.
 121. Символом смутку та журби.
 122. Ахілла та Аполлона.
 123. Гермеса та Геракла.
 124. Переможців усіх чотирьох панелінських ігор (Істмійських, Піфійських, Немейських та Олімпійських).

Візник під час змагань був одягнений у білий хітон, який захищав його від пилу.

Кінні перегони. Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). V ст. до н. е. Лондон, Британський музей

Змагання з панкратіону.
 Скульптура. II ст. н. е.
 Флоренція, галерея Уффіці

ВИДИ ЗМАГАНЬ У ПРОГРАМАХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

125. Який вид змагань був першим на Олімпійських іграх?
- А. Кулачний бій. В. Гоплітодромос.
 Б. Панкратіон. Г. Біг.
126. Де проводили перші олімпійські змагання у Стародавній Греції?
- А. На стадіоні. В. У палестрі.
 Б. У гімнасії. Г. На іподромі.
127. Якої довжини була мінімальна дистанція бігу на Олімпійських іграх у Стародавній Греції?
- А. 1 стадій. В. 400 м.
 Б. 2 стадія. Г. 50 м.
128. Скільком метрам відповідав забіг на 1 стадій?
- А. 400,14 м. В. 300,12 м.
 Б. 192,27 м. Г. 500,14 м.
129. Згідно з легендою Геракл відміряв своїми стопами дистанцію для змагання з бігу на Олімпійських іграх — 1 стадій. Скількома стопами Геракла вона вимірювалась?
- А. 600. В. 800.
 Б. 1000. Г. 470.
130. Яка довжина «стопи Геракла», якщо відомо, що довжина стадіону в Олімпії дорівнювала 600 стопам Геракла і становила 192,98 м?
- А. 0,32 м. В. 0,28 м.
 Б. 0,50 м. Г. 0,29 м.
131. Як фіксували перемогу в забігу на 1 стадій?
- А. У хвиликах. В. У секундах.
 Б. У годинах. Г. У пам'яті глядачів.

Існувало два види панкратіону: като- й ортопанкратіон. У катопанкратіоні дозволяли продовжувати боротьбу, коли атлети опинялися на землі, а в ортопанкратіоні борці змагалися тільки стоячи.

ЦІКАВО

132. Яку назву мав забіг на 1 стадій?

А. Дромос.	В. Спринтус.
Б. Стадіус.	Г. Зевус.

133. Яку назву мав забіг на 2 стадія?

А. Діяулос.	В. Бідромос.
Б. Дуалос.	Г. Дидромос.

134. Як називали забіг на довгу відстань від 7 до 24 стадій?

А. Доліхос.	В. Сімстадіус.
Б. Тетрадромос.	Г. Холідос.

135. Яку назву мав забіг у повному озброєнні, що входив до програми Олімпійських ігор?

А. Гоплітодромос.	В. Екіперодус.
Б. Гоплітодоліхос.	Г. Аресіос.

136. Протягом скількох Ігор Олімпіад атлети змагались лише з бігу на один стадій?

А. Тринадцяти.	В. Двох.
Б. Шести.	Г. Восьми.

За легендою Геракл відміряв своїми стопами дистанцію для змагання з бігу на Олімпійських іграх, яку згодом назвали **1 стадій** (дорівнював 600 стопам Геракла).

Дромос — забіг на 1 стадій.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
500 р. до н. е. Париж, Лувр

Давніх греків не цікавили результати — рекорди. Їх захоплювала тільки перемога, першість у змаганнях чи на змаганнях кількох Олімпіад. Найтитолованішим олімпіоніком був **Леонідас**, мешканець острова Родос, якому вдалося завоювати 12 олімпійських вінків (на чотирьох Іграх Олімпіад поспіль у бігу на 1,2 стадія і в бойовому спорядженні).

Геракл та Аполлон у боротьбі за володіння Дельфами. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису).
420 р. до н. е. Берлін, Державний музей

Бронзова статуя юнака-атлета, відома як **марафонський хлопець**.

335–325 рр. до н. е. Афіни, Національний архітектурний музей

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

З 15-літнього віку хлопці навчалися у гімнасії. Назва «гімнасій» походить від слова «гімнос», що означає оголений. У Стародавній Греції існував культ красивого, фізично добре розвиненого людського тіла. Прагнучи бути схожими на своїх богів, греки відкривали школи фізичного виховання — гімнасії. За свідченням давньогрецького дослідника Павсанія, поселення не вважали містом, якщо в ньому не було гімнасію (а у великих містах їх було декілька). Керівництво та нагляд за гімнасіями в кожному місті доручали вибраним шанованим особам — гімнасіархам. Ці особи опікувалися фізичним та моральним розвитком юнаків, а також постачали оливову олію, якою натиралися атлети під час гімнастичних занять.

125. Біг.
126. На стадіоні.
127. 1 стадій.
128. 192,27 м.
129. 600.
130. 0,32 м.
131. У пам'яті глядачів.
132. Дромос.
133. Діаулос.
134. Доліхос.
135. Гоплітодромос.
136. Тринадцяти.

Гіній — біг на середні дистанції.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
480–470 рр. до н. е. Норсхемптон, Замок Ешбі

Доліхос — біг на довгі дистанції (7–24 стадія).

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
500 р. до н. е. Родос, Археологічний музей

Гоплітодромос — біг у повному озброєнні.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
500 р. до н. е. Лондон, Британський музей

137. З 708 р. до н. е. до програми Олімпійських ігор включено пентатлон — комплексний вид олімпійських змагань. Які змагання до нього входять?

- А. Стрибки у довжину, біг, метання диска та списа, боротьба.
- Б. Біг, акробатика, ритуальні, обрядові та бойові танці.
- В. Біг у військовому спорядженні, перегони на колісницях, метання списа, перетягування каната.
- Г. Стрибки у висоту та довжину, метання диска та списа, плавання.

138. Змагання зі стрибків були частиною пентатлону. Атлети тримали в руках дві кам'яні гирі (халтерес) масою 1,5–2 кг для досягнення кращих результатів. Яких результатів досягали давньогрецькі стрибуни у довжину?

- А. 7 м.
- Б. 8 м.
- В. 10 м.
- Г. 16 м.

139. Як називали групу учасників походу до Колхіди, які започаткували один із найскладніших видів олімпійських змагань — пентатлон?

- А. Акванавти.
- Б. Аргонавти.
- В. Космонавти.
- Г. Мореплавці.

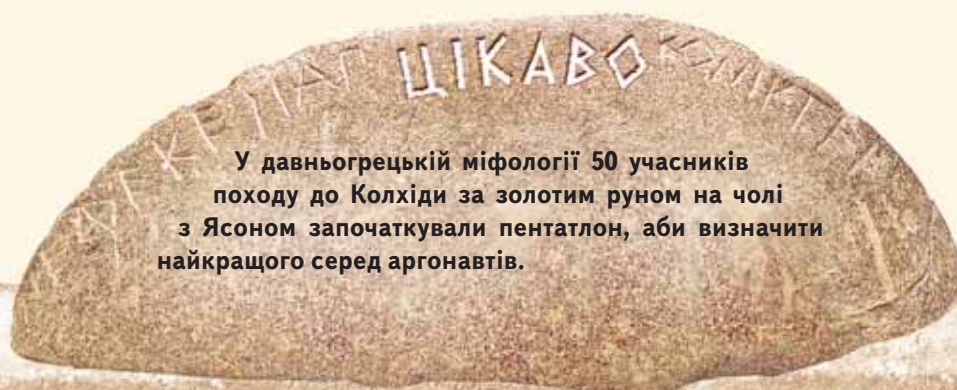
140. Як звали давньогрецького міфічного героя, який очолив похід за золотим руном?

- А. Геракл.
- Б. Ясон.
- В. Орфей.
- Г. Одиссей.

Золотий статер (давньогрецька монета) із зображенням Зевса Додонського. 334–331 рр. до н. е.

Пентатлон — вид олімпійських змагань, до якого входили стрибки у довжину, біг, метання диска та списа, боротьба.

У давньогрецькій міфології 50 учасників походу до Колхіди за золотим руном на чолі з Ясоном започаткували пентатлон, аби визначити найкращого серед аргонавтів.

141. П'ять юнаків із п'ятдесяти, які супроводжували Ясона в подорожі за золотим руном, були найкращими у Стародавній Греції з метання диска, списа, бігу, стрибків у довжину та боротьби. Ясон вирішив визначити найвправнішого серед них та оголосив змагання з цих п'яти видів спорту (назвавши їх пентатлоном). Хто з аргонавтів став першим переможцем із пентатлону?

- А. Полідевк. В. Пелей.
Б. Орфей. Г. Кастор.

142. Одним із видів пентатлону були стрибки у довжину. Давньогрецькі історики свідчать, що атлети античності демонстрували дуже високі результати у цьому виді. Вони використовували незвичний спосіб виконання стрибків: у фазі польоту атлети звільнялися від предмета, що тримали у руках. Як називали цей предмет?

- А. Талісман удачі. В. Залізні гантелі.
Б. Мармурова гиря. Г. Мішечок з піском.

143. Яким зображали кентавра в давньогрецькій міфології?

- А. Істотою з головою та тулубом людини на тілі коня.
Б. Істотою з головою коня на тілі людини.
В. Істотою з головою людини на тілі лева.
Г. Істотою з головою жінки та тілом птаха.

144. Як звали кентавра, сина Кроноса і німфи Філіри, який, за легендою, виховав Ахілла, Ясона, Тесея та інших героїв?

- А. Хірон.
Б. Ксенон.
В. Мирон.
Г. Нерон.

Серед священних дерев Стародавньої Греції першість завжди належала **дубові**, повному величі та краси, що з давніх-давен був пов'язаний із культом Зевса.

Стрибки у довжину

Стрибуни тримали по гирі в кожній руці, щоб досягти найкращих результатів.

Мармурова гиря (халтерес) олімпіоніка.

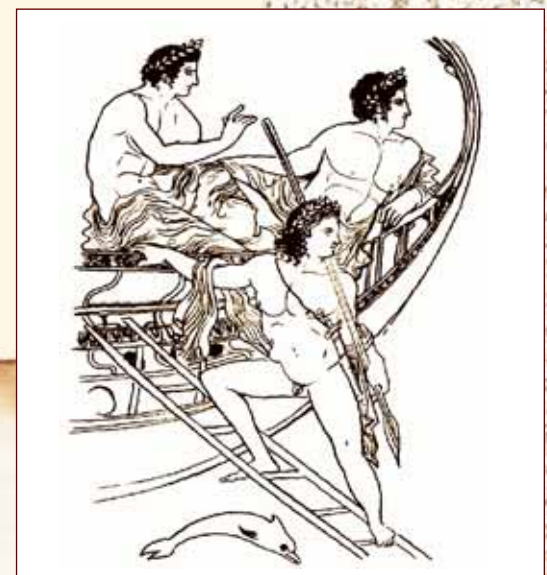
550–525 рр. до н. е. Олімпія, Археологічний музей

Гонліт — учасник забігу в озброєнні

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Корабель аргонавтів «Арго» збудували за допомогою Афіни, яка прилаштувала до його корпусу шматочки священного вікового додонського дуба, шепіт листа якого передавав волю богів.

137. Стрибки у довжину, біг, метання диска та списа, боротьба.

138. 16 м.

139. Аргонавти.

140. Ясон.

141. Пелей.

142. Мармурова гиря.

143. Істотою з головою та тулубом людини на тілі коня.

144. Хірон.

145. Одна з легенд розповідає про богоборця, який викрав вогонь з Олімпу, приніс його людям в очеретині та навчив їх користуватися ним. Зевс звелів Гефестові — богові вогню і ковальського мистецтва — прикувати титана до скелі. Величезний орел Зевса щоранку прилітав та розривав його печінку. За ніч печінка відновлювалася, і все починалося спочатку. Історія свідчить, що в деяких містах Еллади існував культ цього борця і на його честь проводили змагання бігунів із палаючими смолоскипами. Як звали цього героя?

А. Ахілл.

Б. Арес.

В. Прометей.

Г. Асклепій.

146. Хірон був єдиним безсмертним серед кентаврів. Він відмовився від божого дару — безсмертя, — на користь Прометея. Що подарував людям Прометей?

А. Сонце.

Б. Вогонь.

В. Щастя.

Г. Радість.

147. Як звали легендарного афінського героя і царя, який звільнив Аттику від влади критського царя Міноса, за допомогою цариці доньки Аріадни проник у підземний лабіринт, убив Мінотавра і звільнив Афіни від ганебної данини?

А. Тесей.

Б. Егей.

В. Персей.

Г. Геракл.

Кентавр Хірон був учителем Ахілла, Ясона, Тесея, Геракла та інших героїв.

Кентаври в грецькій міфології — створіння з головою і тулубом людини на тілі коня. Зазвичай кентаврів зображали дикими істотами, однак відомі й мудрі кентаври, зокрема Фол і Хірон, — друзі й учителі давньогрецьких героїв

Страждання титанів. Атлант тримає небозвід, а Прометееві безжалюсний орел розриває печінку. Кераміка (фрагмент). 550 р. до н. е. Рим, музеї Ватикану

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Прометей викрав вогонь з Олімпу, приніс його людям в очеретині та навчив їх користуватися ним. Зевс звелів Гефестові — богу вогню і ковальського мистецтва — прикувати титана до скелі. Величезний орел Зевса щоранку прилітав та розривав його печінку. За ніч печінка відновлювалася, і все починалось спочатку. Історія свідчить, що в деяких містах Еллади існував культ титана і на його честь проводили змагання бігунів із палаючими смолоскипами.

148. Мінотавр — це страховисько, що пожирало злочинців та данину з Афін, звідки йому раз на 9 років посилали сімох юнаків та сімох дівчат. Який вигляд мав Мінотавр?

- А. Істота з головою бика на тілі людини.
- Б. Істота з людською головою та тулубом бика.
- В. Істота з головою лева на тілі людини.
- Г. Істота з тулубом коня та головою людини.

149. Починаючи з 33-ї Олімпіади до програми Ігор вводять панкратіон. Що поєднує цей вид спорту?

- А. Боротьбу з кулачним боєм.
- Б. Боротьбу з бігом.
- В. Стрибки у довжину з бігом.
- Г. Метання списа і диска.

150. Коли до програми олімпійських змагань увели конкурси мистецтв?

- А. 444 р. до н. е.
- Б. 385 р.
- В. 752 р. до н. е.
- Г. 72 р. до н. е.

151. У 444 р. до н. е. на конкурсі мистецтв, який був частиною Олімпійських ігор, нагороду здобув учений, якого назвали «батьком історії». Він декламував у храмі Зевса уривки свого твору, що прославляв перемоги греків у війні з персами. Як звали цього вченого?

- А. Софокл.
- Б. Гомер.
- В. Геродот.
- Г. Еврипід.

152. У час розквіту давньогрецьких Олімпійських ігор до програми увійшли конкурси мистецтв. Представники яких мистецтв першими взяли участь в Олімпійських конкурсах?

- А. Співаки і танцюристи.
- Б. Герольди і сурмачі.
- В. Герольди і акробати.
- Г. Сурмачі та скульптори.

Аполлон і Дафна. Момент перетворення німфи на лавр. Лоренцо Джованні Берніні, мармур Каррари. 1622–1625 рр. Рим, Галерея Боргезе

Пегас — чарівний крилатий кінь. У III ст. до н. е. александрійські поети створили легенду про Пегаса як про коня поетів. Якось музи співали так гарно, що вся природа слухала їх у мовчанні й нерухомості, а гора Гелікон від захоплення почала швидко рости і доросла аж до неба. Тоді олімпійські боги наказали Пегасові повернути гору на землю. Кінь ударив по горі копитом, утоптавши її в землю, а на місці удару забило джерело Інокрена, яке на дихає поетів

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Легенда розповідає, що Аполлон покохав німфу Дафну (у перекладі з грецької «дафна» — лавр). Дафна не відповідала на почуття Аполлона. Утікаючи від закоханого в неї Аполлона, німфа попрохала богів допомогти їй, і вони перетворили Дафну на вічнозелене дерево, яке стало священним для Аполлона. З його гілок виготовляли вінки для нагородження митців, покровителем яких він вважався.

145. Прометей.
 146. Вогонь.
 147. Тесей.
 148. Істота з головою бика
 на тілі людини.
 149. Боротьбу з кулачним боєм.
 150. 444 р. до н. е.
 151. Геродот.
 152. Герольди і сурмачі.

Голова Антіноя.
 Олімпія, Археологічний музей

Тесей піднімає скелю під наглядом своєї матері і знаходить меч і сандалії Егея. Глиняний римський барельєф. I ст. до н. е. Лондон, Британський музей

153. Як звали крилатого коня Зевса, від удару копита якого на горі Гелікон нібито почало бити джерело Іпокрена, вода котрого надихала поетів?

- А. Росинант. В. Буцифал.
 Б. Пегас. Г. Аріон.

154. Який вид спорту ніколи не входив до програми Олімпійських ігор Стародавньої Греції?

- А. Боротьба. В. Плавання.
 Б. Метання списа. Г. Біг.

155. Що не входило до програми Олімпійських ігор?

- А. Релігійні та обрядові церемонії.
 Б. Змагання чоловіків і юнаків.
 В. Змагання чоловіків та жінок.
 Г. Змагання представників різних полісів Греції.

156. Коли до програми Олімпійських ігор увійшли борцівські герці?

- А. 708 р. до н. е. В. 724 р. до н. е.
 Б. 680 р. до н. е. Г. 688 р. до н. е.

157. На якій арені відбувалися борцівські герці?

- А. Посипаній піском. В. Вимощеній каменем.
 Б. Укритій килимом. Г. Зробленій з дерева.

158. У випадку, якщо перемога у борцівському герці дісталася легко, стародавні греки казали: «Він переміг, навіть не...». Які слова закінчували фразу?

- А. Спітнівши. В. Вкрившись пилом.
 Б. Почервонівши. Г. Напружуючись.

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Тесей — найвідоміший герой Аттики, якого прирівнюють до дорійського Геракла. Його батьком був Егей, цар Афін, а матір'ю — Ефра, дочка царя Троїсени. Ще до народження Тесея Егей повернувся до Афін. Перед цим він сказав Ефрі, якщо син, якого вона народить, подужає зрушити скелю і дістати меч і сандалії свого батька, тоді нехай прийде в Афіни. Таким чином він впізнає свого сина. Дитинство Тесея минуло в місті Троїсена під опікою матері та діда. Він став красивим і сильним юнаком. Коли Тесеєві виповнилося шістнадцять років і Ефра побачила, що її син перевершує силою своїх однолітків, вона вирішила розповісти йому про батька і привела до скелі. Тесей легко зрушив скелю, узяв меч і сандалії, надів їх і вирушив у далеку мандрівку до Афін. Він не послухав матері, яка радила обрати морський шлях, бо на суходолі у той час було повно розбійників і чудовиськ. Мабуть, герой заздрих подвигам Геракла і також прагнув здійснити геройські вчинки.

159. Перемогу в борцівському герці присуджували тому, хто тричі змушував суперника торкнутися землі. Якою частиною тіла торкався землі переможений?
- А. Спиною (лопатками).   В. Плечем.
Б. Спиною, стегном та плечем.   Г. Грудьми.
160. Який вид змагань давньогрецький історик Плутарх називав найвправнішим і наймудрішим?
- А. Боротьбу.   В. Пентатлон.
Б. Кулачний бій.   Г. Перегони.
161. Давньогрецький літописець Павсаній свідчить, що з 632 р. до н. е. на 37-й Олімпіаді почали проводити змагання для юнаків 12–17 років. У яких видах спорту вони змагалися?
- А. Біг, боротьба.   В. Гоплітодром, пентатлон.
Б. Плавання, біг.   Г. Панкратіон, пентатлон.
162. Коли до програми Олімпійських ігор увійшли кулачні бої?
- А. 724 р. до н. е.   В. 720 р. до н. е.
Б. 520 р. до н. е.   Г. 688 р. до н. е.
163. У 490 р. до н. е. грецьке військо Мільтіада перемогло персів на Маратонській рівнині. Звістку про перемогу приніс до Афін воїн-гонець грецького війська Фідіппід. Він убіг на міський майдан, промовив «Радійте, афіняни, ми перемогли» й мертвим упав на землю. На згадку про цей подвиг марафонський біг (42 км 195 м) було введено до програми Ігор Олімпіади. Коли марафонський біг увійшов до програми Ігор Олімпіад?
- А. 1896 р., Афіни.   В. 1900 р., Париж.
Б. 1908 р, Лондон.   Г. 1904 р., Сент-Луїс.

Подвиги Тесея — засновника Істмійських ігор. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису), 440–430 рр. до н. е. Лондон, Археологічний Музей

Тесея убиває Мінотавра і звільняє жителів Афін від сплати ганебної данини. Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). V ст. до н. е. Париж, Лувр

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Цар Криту Мінос у жорстокій боротьбі заволодів Афінами. Відтоді афіняни сплачували тяжку данину могутньому цареві Криту. Вони відсилали на острів сімох дівчат і сімох юнаків. Там їх зачиняли у величезному палаці Лабіринті, де їх пожирав Мінотавр — жакливе чудовисько з тулубом людини і головою бика. Тесея вирішив убити Мінотавра і разом із сімома юнаками та дівчатами вирушив на Крит. На знак скорботи афіняни завжди споряджали на Крит корабель із чорними парусами. Однак Егей, батько Тесея, послав на корабель сина також і білі вітрила. У випадку його перемоги білі вітрила стали б знаком добрих вістей задовго до того, як корабель причалить до берега. Після прибуття на Крит усіх відразу повели в Лабіринт. Але дочка Міноса Аріадна встигла закохатися в Тесея. Вона дала йому гострого меча і клубок ниток, а він пообіцяв одружитися з нею. Герой прив'язав біла входу в Лабіринт кінець клубка, щоб за ниткою знайти шлях назад, і пішов. Тесея убив Мінотавра і визволив усіх юнаків та дівчат. Узавши із собою Аріадну, сміливець вирушив додому. Корабель швидко ніс мандрівників до Афін. Та, на біду, вони забули про обіцянку, яку дали Егеєві: у разі перемоги замінити чорні вітрила на білі. Егей, побачивши чорні вітрила, вирішив, що його син загинув. У відчай він кинувся з високої скелі в море і потонув у високих хвилях. Відтоді море, у якому загинув Егей, називають Егейським.

153. Пегас.
 154. Плавання.
 155. Змагання чоловіків та жінок.
 156. 708 р. до н. е.
 157. Посипаний піском.
 158. Вкрившись пилом.
 159. Спиною (лопатками).
 160. Боротьбу.
 161. Біг, боротьба.
 162. 688 р. до н. е.
 163. 1896 р., Афіни.

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

За переказами Артеміда була сестрою-близнюком Аполлона. Вона піклувалася про все, що живе на землі, росте у лісі і в полі. Людям давала щастя у шлюбі, благословляла народження дітей.

Найвеличнійший храм Артеміди — одне із семи чудес стародавнього світу — збудували 550 р. до н. е. в Ефесі, однак він не зберігся до наших днів через пожежу.

Статуя Артеміди із золота та слонової кістки, що прикрашала храм, згоріла. За легендою у 356 р. до н. е. в ніч, коли у Пеллі, столиці Македонії, народжувався хлопчик — майбутній Александр Великий, а Артеміда була зайнята заступництвом над народженням дитини і не могла захищати свій храм, один марнославний мешканець Ефесу Герострат підпалив величний храм і через свій негідний учинок увійшов в історію (нині про нього згадують як про «одного безумця»).

164. Одна зі спроб у метанні диска закінчилася трагічно. Юний Гіакінт, улюбленець бога, побіг до того місця, де мав впасти диск. Диск влучив у голову юнака та вбив його. Як звали давньогрецького бога, улюбленцем якого був Гіакінт?

- А. Гермес. В. Діоніс.
 Б. Аполлон. Г. Гефест.

165. Оракул напроорокував аргоському царю Акрісію, що він загине від руки свого онука. Акрісій уникав зустрічей з онуком. Одного разу на стадіоні в Олімпії бронзовий диск атлета випадково вбив Акрісію. Цим атлетом виявився його онук. Як його звали?

- А. Антей. В. Геракл.
 Б. Персей. Г. Ясон.

166. Він був найвідомішим кулачним бійцем Стародавньої Греції, народився на Родосі, здобув перемогу на 79-х Олімпійських іграх у 464 р. до н. е., заснував династію олімпіоніків: три сини, два онуки були олімпійськими чемпіонами. Його молодші сини Дамагет та Акузилай здобули перемоги в панкратіоні і боротьбі. Після цього вони підбігли до батька, склали вінки на його голову, підняли на плечі й понесли навколо стадіону. Серце щасливого батька зупинилось, не витримавши великої радості. Як звали цього античного героя?

- А. Діагор. В. Геркулес.
 Б. Гектор. Г. Леохар.

167. Легенди свідчать, що один із атлетів міста Аргуса, здобувши перемогу в бігу на довгі дистанції на 99-х Олімпійських іграх (384 р. до н. е.), побіг до рідного міста, яке знаходилося за 50 км, щоб сповістити про перемогу, а ввечері того самого дня повернувся до Олімпії, подолавши на своєму шляху ще й дві високі гори. Як звали цього олімпіоніка?

- А. Агій. В. Персей.
 Б. Гермес. Г. Еномай.

168. Принц Фрігії Пелопс переміг у кінних перегонах царя Еліди Еномая. Переможець узяв за дружину доньку переможеного царя. На честь цієї події спорудили перший іподром в Олімпії. Як звали легендарну доньку Еномая?

- А. Гіпподамія. В. Іфігенія.
 Б. Сульфідія. Г. Пандора.

169. Коли вперше на Іграх в Олімпії відбулися змагання з кінних перегонів?

- А. 680 р. до н. е.   В. 720 р. до н. е.
Б. 708 р. до н. е.   Г. 632 р. до н. е.

170. Кінні перегони проводили на колісницях з різною кількістю коней. Скільки коней запрягали в колісницю?

- А. Двоє або четверо.   В. Двоє або троє.
Б. Шестеро або троє.   Г. Шестеро або двоє.

171. Із часом олімпійська програма кінних змагань розширювалася. Який вид кінних змагань увійшов до олімпійської програми на Іграх 256 р. до н. е.?

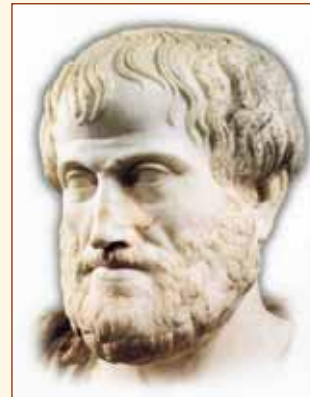
- А. Перегони на колісницях, запряжених трьома кіньми.
Б. Перегони на колісницях, запряжених п'ятьма кіньми.
В. Перегони жеребців.
Г. Перегони на колісницях, запряжених вісьмома кіньми.

172. Давньогрецький бог — повелитель морів, захисник мореплавців та покровитель конярів. У римлян культ цього бога злився з культом Нептуна. Як звали цього бога?

- А. Арес.   В. Гефест.
Б. Посейдон.   Г. Гермес.

173. За легендою кобила олімпіоніка Фідола, злякавшись стартового сигналу, брикнула й скинула вершника, однак не зупинялася доти, доки не прийшла до фінішу. Вона була першою. Господаря кобили оголосили переможцем Олімпійських ігор і дозволили поставити кобилі пам'ятник в Олімпії. Як звали кобилу Фідола?

- А. Аура.   В. Буцефал.
Б. Мавра.   Г. Аріс.

Давньогрецький мудрець Арістотель був наставником юного Александра Македонського.

Мармурова голова Арістотеля.

Копія статуї із бронзи, яку Александр Македонський замовив Лісіппу

Медя допомагає Ясону викрасти золоте руно. Вона дає драконі снодійне зілля, а тим часом Ясон знімає з дерева руно.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). Початок IV ст. до н. е. Неаполь, Археологічний музей

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

За легендою тільки-но аргонавти прибули в Колхиду, Ясон пішов до царя Еета і розповів йому про доручення від Пелея. Еет погодився віддати золоте руно, але за умови, що Ясон виконає його доручення: виоре поле залізним плугом, а в плуг запряже двох мідноногих, дихаючих вогнем биків, яких подарував йому Гефест, потім засіє це поле зубами дракона. Донька Еета, чарівниця Медея, закохалася в Ясона. Узявши з героя обіцянку, що він з нею одружиться, вона вирішила допомогти Ясону. Медея дала йому чарівну олію, якою герой натер все тіло і свій щит. Ця олія допомогла Ясону стати невразливим. Крім того, Медея відкрила йому, що із зерен драконів, які дав йому Еет, виростуть заковані у броню воїни, які будуть готові вбити героя. Навіть порадила кинути в натовп народжених із зубів воїнів величезний камінь, щоб тимчасово настало непорозуміння серед них і почали вони бивати один одного. Так з допомогою Медеї Ясон виконав своє завдання. Але Еет не дотримав обіцянки. Він намагався підпалити «Арго» і знищити аргонавтів. Тим часом Ясон, знову з допомогою Медеї, приспав дракона, зняв золоте руно з дерева і швидко повернувся на «Арго». Еет відрядив переслідувачів за аргонавтами, однак сміливці з допомогою Медеї уникли кари царя.

- 164. Аполлон.
- 165. Персей.
- 166. Діагор.
- 167. Агій.
- 168. Гіпподамія.
- 169. 680 р. до н. е.
- 170. Двоє або четверо.
- 171. Скачки жеребців.
- 172. Посейдон.
- 173. Аура.

Аполлоній. Бронзова статуя атлета — переможця у кулачних боях. I ст. до н. е. Рим, Національний музей

У змаганнях на іподромі брали участь члени аристократичних сімей, а змагання на 1 стадій відбувалося між представниками середнього класу.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). 540 р. до н. е. Мюнхен, Музей старожитностей

174. Перегони на кобилах увійшли до програми Ігор 71-ї Олімпіади у 496 р. до н. е. Протягом скількох років вони були в програмі?

- А. Протягом 52 років.
- Б. Протягом 20 років.
- В. Протягом 48 років.
- Г. Протягом 36 років.

175. На яких тваринах, окрім коней, проводили змагання на Іграх античних Олімпіад?

- А. На мулах.
- Б. На коровах.
- В. На верблюдах.
- Г. На вісликах.

176. Чи входив до програми Олімпійських ігор естафетний біг з факелом?

- А. Так.
- Б. Ні.
- В. Так, як ритуал відкриття Ігор.
- Г. Так, з нагоди вшанування переможців.

177. Чи входили до програми Олімпійських ігор змагання юнаків?

- А. Так, починаючи з 632 р. до н. е.
- Б. Так, за умови, що вони належали до сімей елланодиків.
- В. Ні.
- Г. Так, за умови, що вони належали до сімей олімпіоніків.

178. Юнаки змагалися з бігу на 1 стадій, боротьби, пентатлону та кулачних боїв. Один із цих видів входив до програми лише один раз — на Іграх 628 р. до н. е., тому що він був складним і небезпечним. Який це вид спорту?

- А. Біг.
- Б. Пентатлон.
- В. Кулачний бій.
- Г. Боротьба.

Змагання з панкратіону. Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). 520 р. до н. е. Париж, Лувр

179. Олімпійські змагання у Стародавній Греції проводили за віковими групами: хлопчики, юнаки (ефеби) та дорослі чоловіки. Якого віку були безбороді учасники (ефеби)?

- А. 18–20 років.   В. 14–16 років.
Б. 16–18 років.   Г. 15–19 років.

180. З якого віку хлопчикам дозволяли брати участь в олімпійських змаганнях?

- А. Вік не обмежували.   В. З 12 років.
Б. З 10 років.   Г. З 14 років.

181. У який день Олімпійських ігор відбувалися змагання хлопчиків?

- А. У перший.   В. На п'ятий.
Б. У другий.   Г. Перед початком Олімпійських ігор.

182. Відомо, що програма Олімпійських ігор час від часу змінювалася. В якому році тривалість Олімпійських ігор подовжили до двох днів?

- А. 680 р. до н. е.   В. 524 р. до н. е.
Б. 676 р. до н. е.   Г. 416 р. до н. е.

183. З якого року Олімпійські ігри тривали три дні?

- А. 632 р. до н. е.   В. 564 р. до н. е.
Б. 672 р. до н. е.   Г. 466 р. до н. е.

Змагання факелоносців відбувались у Стародавній Греції, але не належали до програми Олімпійських ігор.

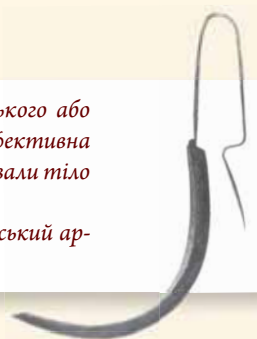
Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). V ст. до н. е. Париж, Лувр

Дискобол. Скульптура давньогрецького скульптора Мірона. Римська копія з грецького оригіналу. V ст. Лондон, Британський музей

Стригель був обов'язковою деталлю в спорядженні кожного грецького або римського спортсмена. Мила в ту епоху не знали, тому існувала ефективна система очищення від піску, змішаного з потом і олією, якою змащували тіло спортсмена перед змаганнями.

Бронза, довжина — 28 см. V ст. до н. е. Амстердам, Університетський археологічний музей

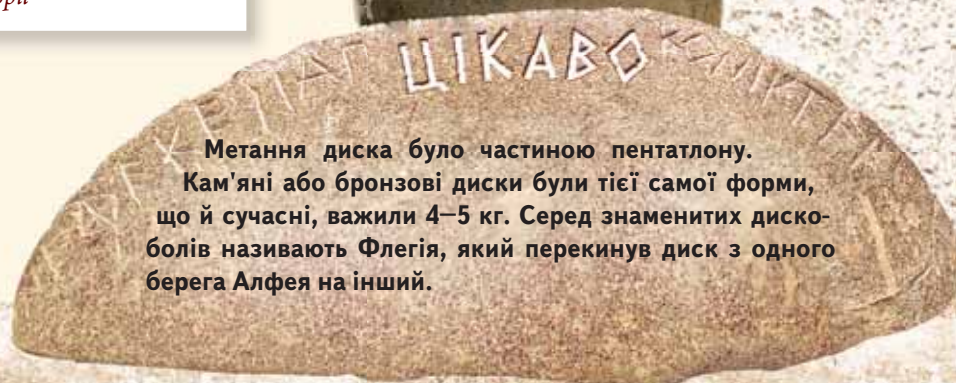

Після поєдинку атлети очищали свої тіла від пилу та олії спеціальними скребками — **стригелями**.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 500 р. до н. е. Відень, Музей стародавньої історії

Метання диска було частиною пентатлону. Кам'яні або бронзові диски були тієї самої форми, що й сучасні, важили 4–5 кг. Серед знаменитих дискоболів називають Флегія, який перекинув диск з одного берега Алфея на інший.

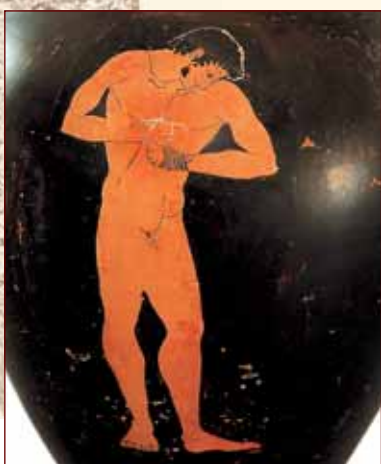

174. Протягом 52 років.
 175. На мулах.
 176. Ні.
 177. Так, починаючи з 632 р. до н. е.
 178. Пентатлон.
 179. 18–20 років.
 180. З 12 років.
 181. У другий.
 182. 680 р. до н. е.
 183. 632 р. до н. е.

Кулачний бій увійшов до програми Олімпійських ігор у 688 р. до н. е.

Кулачний бій. Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). Лондон, Британський музей

Підготовка атлета до кулачного бою.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). Відень, Музей стародавньої історії

184. З 77-ї Олімпіади програма олімпійських змагань розширилася, тому Ігри стали проводити протягом 5 днів. Коли це відбулося?

- А. 472 р. до н. е.   В. 500 р. до н. е.
 Б. 544 р. до н. е.   Г. 482 р. до н. е.

185. Що відбувалося на п'ятий день Олімпійських ігор?

- А. Нагородження переможців.
 В. Змагання скульпторів.
 Б. Жертвування на знак подяки.
 Г. Змагання музикантів і поетів.

186. Олімпійські змагання привертали увагу царських персон Стародавньої Греції. Багато з них брали участь в Іграх, виборюючи особисту першість. Як звали царя Македонії, який став олімпіоніком у перегонах на колісницях на Іграх 108-ї Олімпіади у 348 р. до н. е.?

- А. Александр.   В. Кирил.
 Б. Філіпп.   Г. Леонід.

187. Відомо, що в період правління Александра Македонського Олімпійські ігри набули значної популярності та масовості. Скільки атлетів брало в них участь?

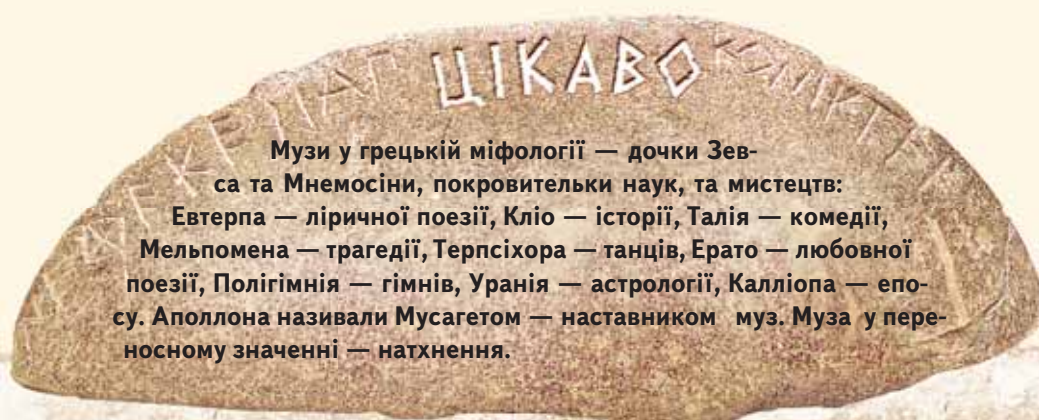
- А. 500.   В. 1000.
 Б. 5000.   Г. 3000.

188. Коли розпочалася професіоналізація Олімпійських ігор?

- А. 4 ст. до н. е.   В. 1 ст.
 Б. 5 ст. до н. е.   Г. 2–3 ст. до н. е.

189. У період правління Александра Македонського грецька культура поширилася до Єгипту. Намісник Александра заснував династію, члени якої активно розвивали спорт, будували спортивні споруди на території Єгипту. Значна частина олімпійських чемпіонів походила з Александрії. Як називали цю династію правителів Єгипту?

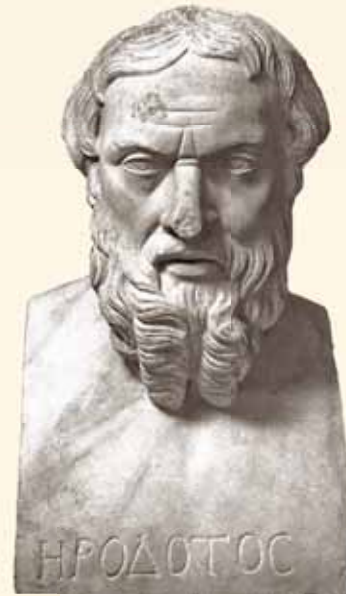
- А. Птолемеї.   В. Вергілії.
 Б. Флавії.   Г. Агіати.

ЖІНКИ І ДАВНЬОГРЕЦЬКА АТЛЕТИКА

190. Чи мали право жінки брати участь в Олімпійських іграх Стародавньої Греції?
- Так.
  - Так, після проведення змагань чоловіків.
  - Ні.
  - Так, до проведення змагань чоловіків.
191. Кому з жінок дозволяли бути присутніми на Олімпійських іграх у Стародавній Греції?
- Всім жінкам.
  - Заміжнім жінкам.
  - Жриці храму богині Деметри.
  - Жінкам, які вийшли заміж у період проведення попередніх Ігор.
192. Жінкам дозволяли спостерігати за подіями, що відбувалися в Олімпії, тільки з пагорбів Типая та Лапута, розташованих на лівому березі річки Алфей. Що чекало на жінку, яка порушила кордони священного Алтиса?
- Штраф 500 драхм.
  - Страта через скидання зі скелі гори Типай у прірву.
  - Рабство.
  - Ув'язнення на 10 років.
193. У Стародавній Греції жінкам не дозволяли брати участь в олімпійських змаганнях. Лише діви царського походження мали право виставляти своїх коней для участі у перегонах. Донька спартанського царя Агесилая скористалася цим, виставила свою колісницю і сама вперше управляла нею. Вона стала першою жінкою — переможницею Олімпійських ігор. В Олімпії їй було споруджено пам'ятник. Як звали переможницю?
- Ніка.
  - Аврора.
  - Кініска.
  - Вероніка.

Геродот Галікарнасський — давньогрецький історик, відомий як автор першого повномасштабного історичного трактату західної цивілізації — «Історії». У трактаті описано греко-перські війни й звичаї багатьох сучасних Геродотові народів. Цицерон назвав його «батьком історії»

МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Кліо — одна з дев'яти давньогрецьких муз. Дочка Зевса та Мнемосіни — богині пам'яті. Покровителька всіх, хто вивчає історію, її ім'я в перекладі означає — «та, що дарує славу». Кліо завжди з тими, хто вивчає досвід минулого і водночас прагне відшукати «коштовні зерна», які понесе із собою в майбутнє.

- 184. 472 р. до н. е.
- 185. Нагородження переможців.
- 186. Філіпп.
- 187. 3 000.
- 188. 4 ст. до н. е.
- 189. Птолемеї.
- 190. Ні.
- 191. Жриці храму богині Деметри.
- 192. Страта через скидання зі скелі гори Титая у прірву.
- 193. Кініска.

Голова богині Гери. 420 р. до н. е.
Афіни, Археологічний музей

194. Скільки разів Кініска ставала переможницею Олімпійських ігор?

- A. 2 рази.
- B. 1 раз.
- B. 3 рази.
- Г. 4 рази.

195. За свідченням давньогрецького літописця Павсанія, лише єдина жінка потрапила на олімпійський стадіон і уникла страти. Її батько Діагор, брати Дамагет, Акусинай та Доклей були переможцями Олімпійських ігор. Ця жінка сама підготувала сина Пейсирода до змагань з кулачних боїв. У день змагань, перевдягнувшись у чоловіче вбрання, вона прийшла на стадіон. Зрадівши перемогам сина, мати здолала огорожу, щоб обійняти його, й була викрита. На неї чекала жахлива страта. Однак судді не зважилися винести смертний вирок жінці з надзвичайно поважної родини олімпіоніків. Як її ім'я?

- A. Калліпатера.
- B. Ференіка.
- B. Патриція.
- Г. Ірида.

196. Стародавні греки приділяли велику увагу фізичній досконалості жінок. Спеціально для них організовувались кожні чотири роки Ігри для жінок. Яку назву мали ці Ігри?

- A. Дельфійські.
- B. Ігри Гери.
- B. Олімпійські ігри для жінок.
- Г. Ігри Афродіти.

Кініска, дочка царя Спарти, була першою жінкою — переможницею Олімпійських ігор. Вона володіла квадригою (колісницею), яка прийшла першою на 96 Олімпіаді в 396 р. до н. е. Кініска — єдина жінка, якій спорудили пам'ятник в Олімпії у храмі Зевса

ЦІКАВО

Гера — дружина Зевса, покровителька жінок, родинного життя, охоронниця шлюбної вірності та породіль. Вона героїня багатьох міфів, яку поважали в усій Греції. На її честь в Олімпії кожні чотири роки проводилися змагання жінок — Ігри Гери (Герії). Керували Іграми 16 обраних жінок. Дівчата змагалися з бігу. Дистанція була на 5/6 коротша за бігову дистанцію чоловіків. Переможниць у кожній з трьох вікових груп нагороджували вінками і дарували частину туші жертвовної корови.

197. Учасниці Ігор Гери виступали на Іграх відповідно до вікових категорій. На скільки вікових категорій поділяли учасниць Ігор Гери?
- А. На чотири.   В. На три.
Б. На дві.   Г. На п'ять.
198. Які види змагань входили до програми Ігор Гери?
- А. Біг.   В. Скачки.
Б. Стрибки.   Г. Метання.
199. У якому одязі виступали учасниці ігор Гери?
- А. У хітоні трохи вище колін, з оголеним правим плечем.
Б. Оголені.
В. У сандаліях і стегновій пов'язці.
Г. У сандаліях та пов'язці для волосся.
200. Де проводили змагання з бігу на Іграх Гери?
- А. На олімпійському стадіоні.
Б. На іподромі.
Г. На спеціальній доріжці, що веде до Алтиса.
201. Якої довжини була змагальна дистанція на Іграх Гери?
- А. 5/6 стадія.   В. 1 стадій.
Б. 1/2 стадія.   Г. 2/3 стадія.
202. Як звали одну з перших переможниць Ігор Гери?
- А. Клоріс.   В. Ерігона.
Б. Іріс.   Г. Аріфея.

Жінкам, рабам та варварам (чужоземцям) не дозволяли брати участь в Олімпійських іграх, а також бути присутніми на олімпійському стадіоні під час змагань.

Бронзова статуетка спортсменки у змаганнях з бігу. Кінець VI ст. до н. е. Лондон, Британський музей

Біг був єдиним видом змагань на Іграх Гери. Учасниці Ігор Гери були вдягнені в хітони трохи вище колін, з оголеним правим плечем.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). Кінець VI ст. до н. е. Рим, музеї Ватикану

194. 2 рази.
 195. Калліпатера.
 196. Ігри Гери.
 197. 3.
 198. Біг.
 199. У хітоні трохи вище колін,
 з оголеним правим плечем.
 200. На Олімпійському стадіоні.
 201. 5/6 стадія.
 202. Клоріс.

16 жінок-розпорядниць Ігор Гери. Символ священного перемир'я

Переможницям Ігор Гери дозволяли прикріплювати свої портрети до колон храму, про що свідчить велика кількість характерних отворів.

Храм Гери — Герейон, Олімпія

203. Чи дозволяли чоловікам бути присутніми на Іграх Гери?
 А. Дозволяли. В. Дозволяли одруженим чоловікам.
 Б. Не дозволяли. Г. Дозволяли юнакам до 18 років.
204. Що отримували в нагороду переможниці Ігор Гери?
 А. Вінок з гілок оливи і частину туші жертвовної корови.
 Б. Вінок з гілок оливи і банку меду.
 В. Вінок з гілок оливи і глечик оливової олії.
 Г. Вінок з гілок оливи і корзину винограду.
205. Скільки жінок були розпорядницями Ігор Гери?
 А. 16. В. 8.
 Б. 14. Г. 10.
206. Відомо, що розпорядниці Ігор Гери могли розпочати виконання своїх обов'язків тільки очистившись жертвоприношенням. Що приносили в жертву ці жінки?
 А. Порося. В. Цапа.
 Б. Теличку. Г. Курча.
207. Чому розпорядницями Ігор Гери були 16 жінок?
 А. Символізували мир, що об'єднував жінок 16 найвпливовіших полісів Греції.
 Б. Як символ материнства.
 В. Число 16 греки вважали щасливим.
 Г. Ігри завжди розпочиналися 16 числа.
208. За якими принципами обирали жінок-розпорядниць Ігор Гери?
 А. Найстарші за віком та найдостойніші представниці міст-полісів.
 Б. Наймолодші за віком представниці міст.
 В. Найкрасивіші заміжні представниці міст.
 Г. Матері олімпіоніків з 16 найвпливовіших полісів Греції.

209. Що додатково (окрім суддівства та розпорядництва Іграми) належало до обов'язків 16 жінок?

- А. Ткати покривало (піолу) для Гери.
- Б. Дотримуватися суворої дієти.
- В. Запалювати олімпійський вогонь.
- Г. Стежити за підтриманням олімпійського вогню.

210. На головному майдані якого міста збудували приміщення для жінок, так званих шістнадцяти, в якому вони виготовляли «піолу Гери»?

- А. Олімпія.
- Б. Афіни.
- В. Еліда.
- Г. Дельфи.

На честь Афіни у Стародавній Греції один раз на чотири роки проводили Панафінейські ігри. У перші дні змагалися поети, музиканти, танцюристи. Потім розпочиналися атлетичні та кінні змагання. Переможців нагороджували вінками зі священної оливи з Акрополя та розкішними амфорами з оливою олією.

ПЕРЕМОЖЦІ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР І ЇХ ВШАНУВАННЯ

211. Кого нагороджували на олімпійських змаганнях?

- А. Переможців.
- Б. Фіналістів.
- В. Учасників, які посіли перше та друге місце.
- Г. Учасників, які посіли перше, друге та третє місце.

212. Як називали переможців Олімпійських ігор у Греції?

- А. Олімпіоніками.
- Б. Елланодиками.
- В. Спортсменами.
- Г. Рекордсменами.

213. Як звали першого олімпійського чемпіона?

- А. Коройб.
- Б. Геракл.
- В. Ясон.
- Г. Одиссей.

Афіна Варвакіонська. Афіна з Нікою-Перемогою в руці і зі щитом, за яким ховається її вихованець — змія Еріхтоній. Римська копія відомої статуї скульптора Фідія, укритої золотом і слоновою кісткою, яка прикрашала Парфенон в Афінах. II ст. до н. е. Афіни, Національний археологічний музей

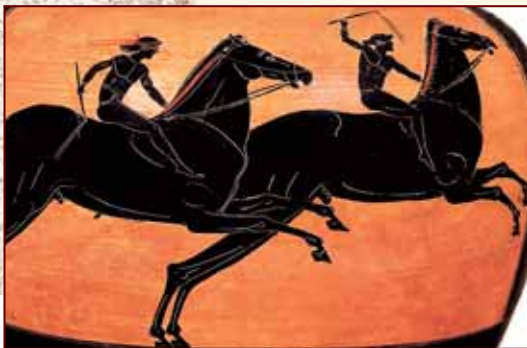
МІФИ І ЛЕГЕНДИ

Афіна, Атина, Афіна Паллада — давньогрецька богиня, одне з верховних олімпійських божеств. Зевс мав багато жінок і коханок. Першою його дружиною була найрозумніша з богинь Метіда. Але Уран і Гея (Небо й Земля), божества давнього покоління богів, застерегли, що коли Зевс матиме від Метіди сина, то він буде могутніший за нього й відніме в батька трон. Тому, коли Метіда завагітніла, Зевс проковтнув її. Згодом звелів розбити собі голову і звідти вийшла Афіна, що успадкувала від матері розум і розсудливість. Ця богиня втілювала державну мудрість, величну й незламну силу.

Афіна — покровителька війни оборонної, символ свідомої хоробрості і мужності, допомагає своїм улюбленим у хвилини небезпеки і веде їх до звитяги. Водночас вона є покровителькою ремесел, осілого життя і праці. Її атрибути — змія і сова, яка бачить уночі, — ознака, що богиня не спить ні вдень, ні вночі.

203. Дозволяли.
 204. Вінок з гілок оливи і частину туші жертвовної корови.
 205. 16 жінок.
 206. Порося.
 207. Символізували мир, що об'єднував жінок 16 найвпливовіших полісів Греції.
 208. Найстарші за віком та найдостойніші представниці міст-полісів.
 209. Ткати покривало (піолу) для Гери.
 210. Еліда.
 211. Переможців.
 212. Олімпіоніками.
 213. Коройб.

У 256 р. до н. е. до програми Олімпійських ігор увійшли змагання з верхової їзди.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
 V ст. до н. е. Лондон, Британський музей

Нагородження переможця у кінних перегонах.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису).
 400–375 рр. до н. е. Лондон, Британський музей

214. Ким за професією був Коройб?
 А. Пекарем. В. Теслярем.
 Б. Кухарем. Г. Воїном.
215. Яку нагороду отримав чемпіон першої Олімпіади?
 А. Вінок з гілок оливи. В. Гілку оливи.
 Б. Яблуко. Г. Гілку пальми.
216. Чим нагороджували переможців Олімпійських ігор у Стародавній Греції?
 А. Золотою прикрасою із зображенням Зевса.
 Б. Вінком із гілок оливи.
 В. Золотою медаллю.
 Г. Вінком із гілок лавра.
217. Як називали дику оливу, з якої виготовляли вінки для переможців Олімпійських ігор Стародавньої Греції?
 А. Каллістефанос. В. Акрохерсіт.
 Б. Тенелла. Г. Пеплос.
218. Переможців стародавніх Олімпійських ігор увінчували в храмі Зевса вінком із гілок оливи, зрізаних золотим ножем у священному гаю. Уперше це сталося у 752 р. до н. е. на Іграх 7 Олімпіади. Хто був першим олімпіоніком, увінчаним таким вінком?
 А. Калісфен. В. Діаклес.
 Б. Кілон. Г. Герон.
219. Хто мав право зрізати гілки священної оливи для виготовлення вінка олімпіоніка?
 А. Грецький хлопчик, не сирота. В. Елланодики.
 Б. Жриця храму Деметри. Г. Олімпіоніки.
220. Де зберігали оливові вінки переможців до церемонії нагородження?
 А. У храмі Зевса, у спеціальних сховищах.
 Б. У храмі Гери на столі зі слонової кістки та золота.
 В. У Леонідайоні в спеціальних скриньках.
 Г. Ніде не зберігались.
221. Хто був творцем легендарного хризоелефантинного стола у храмі Гери, де зберігалися вінки з гілок оливи для переможців Ігор?
 А. Колот. В. Поліклет.
 Б. Каллімах. Г. Фідій

222. Чиїм учнем був Колот — творець знаменитого стола зі слонової кістки та золота для зберігання вінків із гілок оливи для нагородження переможців Олімпійських ігор?

- А. Фідія.
- Б. Праксителя.
- В. Скопаса.
- Г. Лісіппа.

223. Що пов'язували на переможця олімпійських змагань?

- А. Стрічку навколо голови, на руки та ноги.
- Б. Шкіряні ремінці на пояс.
- В. Золоті браслети.
- Г. Хустку на плечі.

224. Після закінчення олімпійських змагань переможців перев'язували червоними стрічками та вручали гілку як символ миру. Гілку якої рослини використовували для цієї символічної церемонії?

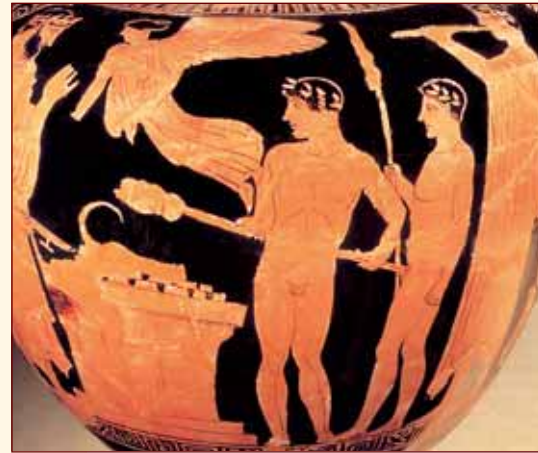
- А. Гілку дуба.
- Б. Гілку вишні.
- В. Гілку верби.
- Г. Гілку пальми.

225. Відомо, що однією з нагород олімпіоніків була пальмова гілка, що символізувала мир. На честь якої події почали вручати переможцям гілку пальми?

- А. На честь перемоги Тесея над Мінотавром.
- Б. На честь спасіння Персеєм Андромеди.
- В. На честь Прометейя.
- Г. З приводу загибелі Ахілла.

226. Коли відбувалося проголошення олімпійських чемпіонів та їх нагородження вінком із гілок священної оливи?

- А. В останній день олімпійських змагань.
- Б. На світанку з першими променями сонця.
- В. З настанням нового місяця.
- Г. Після завершення змагань з виду спорту.

Принесення переможцем жертви Зевсу.
Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису).
460–444 рр. до н. е. Лондон, Британський музей

Нагородження переможця.
Мозаїка. V ст. до н. е. Ларисса, Археологічний музей

Вінок переможця Олімпійських ігор із гілок священної оливи

Переможців Олімпійських ігор у Стародавній Греції нагороджували вінком із гілок священної оливи (каллістефаноса), що були зрізані золотим ножем у священному гаю в Олімпії.

214. Пекарем.
 215. Вінок з гілок оливи.
 216. Вінком з гілок оливи.
 217. Каллістефанос.
 218. Діаклес.
 219. Грецький хлопчик, не сирота.
 220. У храмі Гери на столі слонової кістки та золота.
 221. Колот.
 222. Фідія.
 223. Стрічку навколо голови, на руки та ноги.
 224. Гілку пальми.
 225. На честь перемоги Тесея над Мінотавром.
 226. В останній день олімпійських змагань.

З IV ст. до н. е. переможці олімпійських змагань почали отримувати грошові та майнові нагороди.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
 VI ст. до н. е. Копенгаген, Національний музей

227. Як греки тлумачили перемогу на Олімпійських іграх?
- Знак доброї прихильності богів до атлета та міста, звідки він родом.
  - Результат плідної підготовки до змагань спортсмена та тренера.
  - Спадковий фактор.
  - Прогнозований результат за вірну службу під час війн.
228. На честь найвидатніших олімпіоніків споруджували мармурові статуї і карбували монети. Скільки разів необхідно було стати переможцем Олімпійських ігор, щоб отримати дозвіл на спорудження статуї з портретною схожістю переможця у рідному місті?
- 1.
  - 3.
  - 6.
  - 10.
229. Відомо, що після повернення з Олімпійських ігор переможців чекало вшанування у рідному місті: бенкети, довічне звільнення від сплати податків, безкоштовні обіди, спорудження пам'ятників в Олімпії та на площах їхніх міст, присвячення гімнів і од, грошові винагороди, карбування монет із портретною схожістю. Що в стародавніх греків було найвищим ступенем ушанування?
- Присвоєння культового статусу героя.
  - Присвоєння статусу почесного громадянина міста.
  - Карбування золотих монет із портретною схожістю.
  - Спорудження колони на центральній площі рідного міста на честь олімпіоніка.
230. Перемога в цьому виді змагань була особливо почесною у стародавніх греків. Про який вид змагань йдеться?
- Боротьба.
  - Дромос (біг на 1 стадій).
  - Панкратіон.
  - Пентатлон.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Коли переможець повертався додому, усе населення міста виходило йому назустріч. На знак того, що він прославив свою батьківщину, ставили його статую. До рідних місць переможців віряджали скороходів або найвтриваліших бігунів, щоб повідомити громадянам радісну звістку. Героя вносили в місто на кріслах-ношах, возили на розфарбованих колісницях. Усе це дійство супроводжувалося співом величальних гімнів, бенкетами, які тривали по декілька днів. Олімпіоніка нагороджували цінними подарунками, грошовими преміями. Деяким з них міста надавали постійне матеріальне забезпечення та інші блага.

231. Бігун, який виборов дві перемоги у доліхосі (бігу на довгу дистанцію) на Олімпійських іграх, стільки ж на Піфійських змаганнях, три на Істмійських та п'ять на Немейських іграх, увів до раціону атлетів м'ясо, адже до цього часу їхньою їжею був сир. Як звали цього атлета?

А. Дромей.	В. Тесей.
Б. Пелей.	Г. Орфей.

232. Як звали відомого математика й філософа — переможця Олімпійських ігор?

А. Піфагор.	В. Арістотель.
Б. Платон.	Г. Овідій.

233. У якому виді спорту Піфагор переміг на олімпійських змаганнях?

А. Біг.	В. Кулачні бої.
Б. Пентатлон.	Г. Перегони на колісницях.

234. Останнім відомим нам переможцем Олімпійських ігор Стародавньої Греції з боротьби був атлет, якого пізніше проголосили царем Вірменії. Як його звали?

А. Вараздат.	В. Арам.
Б. Ашот.	Г. Амаяк.

235. За 1 168 років було проведено 293 Гри Олімпіад, які визначили 4 237 олімпійських чемпіонів. До наших днів, на жаль, дійшли імена лише 921 переможця олімпійських змагань Стародавньої Греції. Хто започаткував ведення записів відомостей про олімпійських чемпіонів?

А. Геродот.	В. Арістотель.
Б. Гіппій.	Г. Ератосфен.

Змагання юнаків з бігу (хлопчиків та ефебів) увійшли до програми Олімпійських ігор у 632 р. до н. е. Відбувалися магання на другий день Олімпіади. Юні атлети змагалися з бігу та боротьби.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). 540 р. до н. е. Афіни, Національний музей

Атлети в Еліді під час підготовки до олімпійських змагань дотримувалися обов'язкової для всіх дієти, яка до V ст. складалася з ячмінного хліба, вівсяної каші, свіжого сиру, сушеного інжиру і горіхів. Згодом до раціону ввели м'ясне філе.

Аліптис масажує тіло атлета під наглядом педотриба. Масаж був невід'ємною частиною якісного тренування.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 480 р. до н. е. Рим, віла Джулія

Монета із зображенням Філіппа II, царя Македонії. 340–336 рр. до н. е. Афіни, Музей нумізматики

Перший запис олімпійських чемпіонів було зроблено за усними переказами близько 400 р. до н. е. софістом Гіппієм. Починання Гіппія продовжив Арістотель, потім Ератосфен, Флегон та інші. Завдяки цим записам до нас дійшли імена та місця походження 921 переможця олімпійських змагань.

ЦІКАВО

- 227. Знак доброї прихильності богів до атлета та міста, звідки він родом.
- 228. З.
- 229. Присвоєння культового статусу героя.
- 230. Дромос (біг на 1 стадій).
- 231. Дромей.
- 232. Піфагор.
- 233. Кулачні бої.
- 234. Варздат.
- 235. Гітій.

Нагородження переможців відбувалося на п'ятий день олімпійських святкувань. Переможців Олімпійських ігор вінчали вінком із гілок оливи, а також пов'язували вовняні стрічки навколо їхньої голови, рук та ніг.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). V ст. до н. е.

ПОРУШНИКИ ПРАВИЛ ЗМАГАНЬ І ЇХ ПОКАРАННЯ

236. Що таке заніси?

- А. Золоті статуї Зевса, які встановлювали представники різних міст.
- Б. Бронзові статуї бога Зевса, що створювали за кошти атлетів, які порушили правила Олімпійських ігор. Встановлювали ці статуї на вході до Олімпійського стадіону як повчання іншим атлетам.
- В. Бронзові статуї Зевса, які встановлювали переможці на батьківщині.
- Г. Срібні статуї, які присвячували богам та зводили за рік до проведення Олімпійських ігор.

237. Перед входом на олімпійський стадіон установлювали бронзові статуї Зевса — заніси — як пересторогу атлетам про неприпустимість порушення олімпійських правил. За які кошти їх створювали?

- А. Кошти від штрафів атлетів.
- Б. Добровільні внески глядачів.
- В. Кошти міст-полісів.
- Г. Кошти елланодиків.

238. Якого напису не було на статуях Зевса — занісах?

- А. «Перемогу в Олімпії можна отримати не за гроші, а швидкістю ніг та міцністю тіла».
- Б. «Статую встановлено на честь бога Зевса на пересторогу атлетам, які порушують закон».
- В. «Статуї є повчанням для еллінів, щоб ніхто не давав грошей з метою досягнення перемоги на олімпійських змаганнях».
- Г. «Статуя повинна нагадувати всім, що перемоги може досягти лише той, хто добре харчується та відпочиває».

239. Хто був першим порушником правил Олімпійських ігор і запламував себе нечесною грою?

- А. Євпол.
- В. Гіппосфен.
- Б. Гермоген.
- Г. Геос.

ЦІКАВО

Змагання оповісників і сурмачів також були частиною Олімпійських ігор. Це зумовлювалося тим, що на величезному відкритому просторі з багатьма тисячами глядачів, які бажали почути ім'я переможця, не існувало інших підсилювачів звуку.

240. Яким вчинком Євпол на Іграх 98 Олімпіади порушив правила?

- А. Підкупом трьох суперників.
- Б. Підкупом суддів.
- В. Підкупом глядачів.
- Г. Вживанням допінгу.

241. Як карали спортсмена, який через відсутність витримки на старті випереджав учасників свого забігу?

- А. Били.
- Б. Відряджали додому.
- В. Штрафували.
- Г. Закидали камінням.

242. Історія свідчить, що під час Ігор 202 Олімпіади панкратіоніст Саракіон з Александрії злякався своїх суперників і за день до початку змагань вирішив утекти. Елланодики стягли з атлета штраф. За що було покарано Саракіона?

- А. Боягузтво.
- Б. Винахідливість.
- В. Рішучість.
- Г. Кмітливість.

243. Чи штрафували в Олімпії атлетів або членів їхніх родин за підкуп суддів чи учасників змагань?

- А. Штрафували.
- Б. Не штрафували.
- В. Штрафували учасників, які давали хабара.
- Г. Штрафували тих, хто брав хабара.

244. Міфи донесли до нашого часу випадки проявів хитрощів та шахрайства у боротьбі за перемогу в олімпійських змаганнях. Відома історія з дівчиною, що не знала рівних собі у бігу. Вона поставила вимогу, що вийде заміж тільки за того, хто пережене її. Це зробив Міланіон, який скористався порадою богині кохання Афродіти та під час бігу кидав перед дівчиною золоті яблука. Дівчина не встояла і почала збирати дорогоцінні плоди, тому і дозволила себе випередити. Як її звали?

- А. Гестія.
- Б. Аталанта.
- В. Вероніка.
- Г. Аріадна.

Юнак тренується у піднятті ваги.

Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 500 р. до н. е. Вюрцбург, Музей Мартіна фон Вагнерса

Однією з найшанованіших фізичних вправ у давніх греків була боротьба. Вона потребувала водночас і сили, і спритності, і цілковитого самовладання, приводила у дію всі м'язи. Бруд і пісок, в яких проходили змагання, збільшували труднощі боротьби. Бруд перешкоджав збереженню рівноваги, а оскільки суперники качалися в ньому один на одному, то їхні тіла, слизькі від олії, якою їх змащували, та поту, неможливо було схопити й утримати.

Боротьба. Античний барильєф. Мармур. 510 р. до н. е. Афіни, Національний музей

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Майбутній учасник Олімпійських ігор давав клятву перед статуєю Зевса, повідомляючи, що він за своїм походженням є греком, народженим від вільних батьків, не перебував під судом, обіцяв змагатися чесно, не порушуючи правил і не застосовуючи нечесних прийомів для досягнення перемоги над суперником. До участі в Олімпійських іграх не допускали тих, хто пролив кров і не спокутував своєї провини. Не мали права на участь в Іграх і ті, хто здійснив крадіжку у храмі. Коли ставало відомо, що люди, які здійснили такі злочини, потрапили на Ігри, то вилучали зі змагань не тільки їх, а й цілі громади.

236. Бронзові статуї Зевса, що створювали за кошти атлетів, які порушили правила Олімпійських ігор. Встановлювали ці статуї на вході до Олімпійського стадіону як повчання іншим атлетам.
237. Кошти від штрафів атлетів.
238. Статуя повинна нагадувати всім, що перемоги може досягти лише той, хто добре харчується та відпочиває.
239. Євпол.
240. Підкупом трьох суперників.
241. Штрафували.
242. Боягузтво.
243. Штрафували.
244. Аталанта.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису).
332 р. до н. е. Лондон, Британський музей

Перегони на колісницях, запряжених двома кіньми. Цікаво, що звання олімпійського чемпіона в цьому виді змагань отримував не візниця, який управляв кіньми, а їхній господар.

Чорнофігурна кераміка (фрагмент розпису). Друга половина VI ст. до н. е. Флоренція, Археологічний музей

245. Чи траплялися випадки, коли представники грецьких полісів порушували священне перемир'я і яке покарання на них чекало?
- А. Ні, не траплялися.
- Б. Так, траплялися; накладання штрафу і недопущення до участі їхніх атлетів у Іграх.
- В. Так, траплялися; їхні атлети не брали участі в Іграх двох наступних Олімпіад.
- Г. Так, траплялися; накладання штрафу.

ПІДГОТОВКА АТЛЕТІВ ДО ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

246. За скільки часу до початку олімпійських змагань майбутні учасники та їхні тренери прибували на Ігри з метою ознайомлення із місцевістю та для продовження підготовки?
- А. За півроку.
- Б. За місяць.
- В. За декаду.
- Г. За тиждень.
247. Як довго мав готуватися атлет, щоб його допустили до участі в Олімпійських іграх?
- А. Не менше 10 місяців на батьківщині та 1 місяць у визначеному місті.
- Г. 4 роки.
- Б. Протягом року у 12 різних полісах Греції.
- В. Атлет не мав права тренуватися до початку Олімпійських ігор.
248. За який час до початку олімпійських змагань учасники мали внести свої імена до списків, укладених посадовими особами Еліди?
- А. За 1 місяць.
- Б. За 10 місяців.
- В. За 11–12 місяців.
- Г. За 1 тиждень.

249. Перш ніж отримати дозвіл на виступ в Олімпії, атлет повинен був провести тридцятиденне тренування. Як називалося місто, де проводили попередню підготовку атлета до Ігор?

- А. Еліда.
- Б. Олімпія.
- В. Спарта.
- Г. Афіни.

250. Відомо, що стародавні греки розробили ефективні системи розвитку рухових якостей — сили, витривалості, спритності, швидкості. Планомірність підготовки забезпечувалася чотириденними циклами. Як їх називали?

- А. Квадриги.
- Б. Тетради.
- В. Мікроцикли.
- Г. Квадрацикли.

251. Біля входу до археологічного музею в Олімпії лежить кам'яна брила з отвором у центрі. Напис на ній сповіщає, що Бібон підняв цей камінь над головою однією рукою. Скільки важить цей камінь?

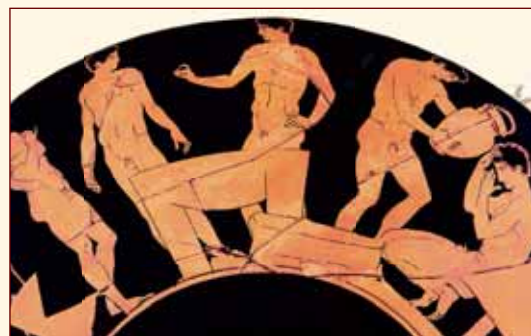
- А. 143,5 кг.
- Б. 56,5 кг.
- В. 120,5 кг.
- Г. 27,5 кг.

252. Особливо суворою була підготовка атлета в останній місяць перед Іграми. Дисципліну підтримували не тільки роз'ясненнями і вказівками. Чим ще підтримували дисципліну?

- А. Обмеженням харчування.
- Б. Обмеженням свободи пересування.
- В. Покаранням різкою.
- Г. Обмеженням сну.

253. Для відновлювання атлети використовували теплі ванни і лазні. Що ще давало змогу відновити силу спортсменів?

- А. Прогулянки на свіжому повітрі.
- Б. Дієта.
- В. Масаж.
- Г. Тривалі танці.

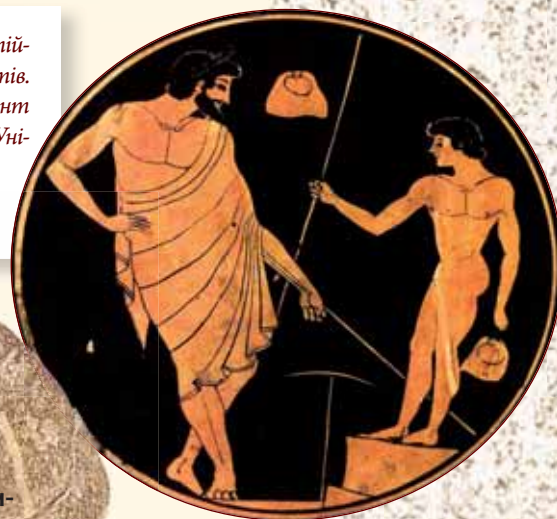

Для очищення тіла після тренування грецькі атлети використовували спеціальні примищення, що називалися «нутрон», де вони приймали різні відновлювальні процедури. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). 420 р. до н. е. Лондон, Британський музей

Античний атлет відпрацьовує техніку метання диска. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). Початок V ст. до н. е. Мюнхен, Музей старожитностей

Елланодики відбирали до олімпійських змагань тільки гідних атлетів. Червонофігурна кераміка (фрагмент розпису). V ст. до н. е. Балтімор, Університет Джона Гопкінса

Елланодики виконували свої почесні обов'язки тільки на одній Олімпіаді. Вони були присутні на всіх заняттях спортсменів перед Олімпійськими іграми. Елланодики складали остаточний список усіх учасників Ігор і встановлювали послідовність їхнього виступу. Під час Ігор елланодики в пурпурових шатах урочисто розміщувалися на спеціальних підвищеннях і стежили за дотриманням правил і порядку проведення Ігор.

ЦІКАВО

245. Так, траплялося; накладання штрафу.
 246. За місяць.
 247. Не менше ніж 10 місяців на батьківщині та 1 місяць у визначеному місті.
 248. За 11–12 місяців.
 249. Еліда.
 250. Тетради.
 251. 143,5 кг
 252. Покаранням різкою.
 253. Масаж.

254. У Стародавній Греції тренери працювали на професійній основі. Існували спеціалізації тренерів, які брали участь у підготовці атлетів: гімнастис розробляв програму підготовки атлета, педотриб реалізував цю програму. Що належало до обов'язків аліптиса?

- А. Натирати атлета олією і робити масаж.
 Б. Розробляти дієту атлета.
 В. Охороняти сон атлета.
 Г. Стежити за режимом.

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ В ПЕРІОД РИМСЬКОГО ПАНУВАННЯ В ГРЕЦІЇ

255. Історичні факти свідчать, що Грецію завоювали римляни. Коли це відбулося?

- А. 146 р. до н. е.   В. 146 р.
 Б. 200 р. до н. е.   Г. 1 р.

256. Коли чужоземців допустили до участі в Олімпійських іграх?

- А. Після завоювання Еліди римлянами.
 Б. Після вторгнення готів.
 В. Після завершення греко-перських війн.
 Г. Після навали скіфів.

257. Як стародавні греки називали чужоземців?

- А. Варвари.   В. Іновірці.
 Б. Гопліти.   Г. Плебеї.

258. Один із правителів Риму вирішив перенести проведення Олімпійських ігор у столицю Римської імперії. Кращі витвори грецьких митців він вивіз до Риму, пограбувавши священні скарбниці Олімпії та Дельфів. Як звали цього правителя?

- А. Юлій Цезар.   В. Титт.
 Б. Корнелій Сулла.   Г. Октавіан Август.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Римський імператор Адріан, який правив у II ст. до н. е., був палким прихильником грецької культури. Він відновив Олімпію та Дельфи, пограбовані Корнелієм Суллою. Під час його правління Олімпійські ігри досягли свого розквіту. Це був період Олімпійського Ренесансу: відновлювалися пам'ятники, споруджено розкішну будівлю для суддів, реконструйовано гостьовий будинок — Леонідайон, збудовано гарячі лазні, зведено монументальний фонтан — Німфеон, водогін. Адріан започаткував проведення Капітолійських ігор на зразок Олімпійських. На честь Адріана у 12 містах Азії та Греції стали проводити Ігри.

259. Римський імператор, який правив у II ст. до н. е., був палким прихильником грецької культури. Він відновив Олімпію та Дельфи, пограбовані Корнелієм Суллою. Під час його правління Олімпійські ігри досягли свого розквіту. Як звали цього імператора?

А. Адріан.	В. Нерон.
Б. Юліан.	Г. Флавій.

260. Як звали грецького мецената — друга імператора Адріана, за якого було прокладено водогін, споруджено будинок фонтанів — Німфеон — в Олімпії?

А. Герод.	В. Фідій.
Б. Марк.	Г. Луцій.

261. Якої зі споруд не було в Олімпії під час правління римських імператорів Нерона та Флавія у період так званого Ренесансу?

А. Басейну і купальні.	В. Німфеону.
Б. Клубного дому.	Г. Леонідайону.

262. Римські імператори Август, Нерон та Адріан захоплювалися грецькою культурою і були шанувальниками Олімпійських ігор. Першим римлянином, що здобув перемогу на 177 Іграх у 72 р. до н. е. в Олімпії був Гай. Імператор Риму також став переможцем Ігор 194 Олімпіади в 4 р. до н. е. у перегонах на колісницях, а його племінник і пасинок Германік переміг на тій самій дистанції на Іграх 199 Олімпіади в 17 р. до н. е. Як звали імператора?

А. Аврелій.	В. Клавдій.
Б. Тіберій.	Г. Агріппа.

263. За всю історію Стародавньої Греції лише одного разу було порушено хронологію проведення Олімпійських ігор. Римський імператор мав намір взяти участь в Іграх і заборонив розпочинати їх без його присутності. Він порушив установлений греками порядок і запізнився на 2 роки. Як звали римського імператора?

А. Корнелій Сулла.	В. Нерон.
Б. Марк Аврелій.	Г. Октавіан Август.

264. Як звали римського імператора, нагородженого шістьма олімпійськими вінками, який називав себе найвеличнішим переможцем, хоч і не здобув жодної перемоги в олімпійських змаганнях?

А. Клавдій.	В. Нерон.
Б. Август.	Г. Марк Аврелій.

У 146 р. до н. е. Грецію було завойовано римлянами, але це не завадило наступному 500-літньому етапу Олімпійських ігор

Правитель Риму **Корнелій Сулла** пограбував священні скарбниці Олімпії

254. Натирати атлета олією і робити масаж.

255. 146 р. до н. е.

256. Після завоювання Еліди римлянами.

257. Варвари.

258. Корнелій Сулла.

259. Адріан.

260. Герод.

261. Клубного дому.

262. Тіберій.

263. Нерон.

264. Нерон.

Римський імператор **Октавіан Август** захоплювався грецькою культурою.

Статуя імператора Августа із Прими Порти. Кінець I ст. до н. е. Рим, музеї Ватикану

265. Імператор Нерон прагнув слави. Він велів змінити правила перегонів на колісницях, збільшивши кількість запряжених коней. Скільки коней було запряжено в позолочену колісницю Нерона?

А. 10.

В. 3.

Б. 8.

Г. 4.

266. Хто з римських імператорів став періодоніком (переможцем усіх чотирьох давньогрецьких ігор) та здобув на Іграх у Греції 1 808 різних вінків?

А. Нерон.

В. Марк Антоній.

Б. Октавіан Август.

Г. Юлій Цезар.

267. Що сталося із олімпійськими здобутками імператора Нерона після його смерті?

А. Увійшли в історію.

Б. Були анульовані.

В. Увійшли до енциклопедії.

Г. Залишились у мистецьких творах.

268. Як нагородив Нерон суддів, які присудили йому перемогу, на яку він не заслуговував, таким чином порушивши священний закон Олімпійських ігор — перемога здобувається не грошима і владою, а в чесній боротьбі?

А. Надав статус римських громадян, звільнив від податків.

Б. Присудив по 40 ударів батоном.

В. Видав по 10 000 драхм.

Г. Звелів забити камінням.

269. Римські імператори за допомогою організації пам'ятних змагань грецького типу намагалися увічнити свої перемоги. На зразок Олімпійських проводили Ігри більше ніж у 40 містах імперії. Проте ці Ігри тільки назвою та церемоніями, що їх супроводжували, походили на грецькі змагання. Ігри вже не символізували тільки єдність греків. Що також символізували ігри?

А. Блиск і велич римських міст, щедрість римських намісників.

Б. Переваги римського адміністративного управління.

В. Розквіт римського образотворчого мистецтва та архітектури.

Г. Популярність мистецтва риторики — красномовства.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

За розвиток давньогрецької культурної спадщини імператор Адріан був удостоєний статуї у священному Алтисі. Любов до спорту позначилася і на заповіті Адріана, за яким його поховали в 138 р. не в Римі, а в Афінах, поблизу знаменитого стадіону — місця проведення найбільших змагань.

270. У кінці VI ст. рабовласницький устрій увійшов у період завершального розпаду. Ігри, що потребували значних грошових витрат, стали відігравати усе більшу роль. Які спроби щодо Ігор почали з'являтися?

- А. Заборонити їх.   В. Комерціалізувати ігри.
Б. Відродити їх.   Г. Проводити раз на сім років.

271. Едикт імператора 392 р. суворо засудив язичницькі традиції. Дотримання цих традицій розглядали як найбільший державний злочин. Цей едикт заборонив проводити Олімпійські ігри. Як звали імператора і його синів, котрі підписали цей едикт?

- А. Феодосій I; Аркадій; Гонорій.
Б. Костянтин; Констант; Констанцій II.
В. Веспасіан; Тит Флавій Веспасіан; Тит Флавій Доміціан.
Г. Макрин; Діадумен; Доміціан.

272. У 395 р. на берегах Алфея на території Олімпії відбулася велика битва, в результаті якої постраждали спортивні споруди та інші об'єкти, що використовувалися під час проведення Олімпійських ігор. Між якими народами стався бій в Олімпії?

- А. Візантійці з готами.
Б. Греки з римлянами.
В. Греки з персами.
Г. Візантійці із західною Римською імперією.

273. У період розвитку християнства язичницьку віру переслідували. Візантійський імператор у 426 р. наказав спалити язичницькі храми. Як його звали?

- А. Феодосій I.   В. Константин I.
Б. Феодосій II.   Г. Отто II.

274. На території Олімпії відбулася битва між візантійцями та готами, під час якої було зруйновано багато спортивних споруд. Окрім того, сильний землетрус та пожежі знищили решту язичницьких храмів. Коли відбувалися ці лиха?

- А. VI ст.   В. IV ст.
Б. V ст.   Г. III ст.

275. З якої причини найвидатніше святилище Стародавньої Греції — Олімпія — було поховане під товстим шаром піску?

- А. Повінь.   В. Військові дії.
Б. Землетрус.   Г. Виверження вулкана.

Птолемей. У 323 р. до н. е. став сатрапом Єгипту, у 304 р. до н. е. проголосив себе царем і заснував династію, яка правила Єгиптом до 1 ст. до н. е.

Гемма Клавдія. Імператор Клавдій та його дружина Агриппіна молодша, справа — Германік, відважний полководець, усиновлений Тіберієм, з дружиною Агриппіною старшою

Сучасний вигляд та реконструкція Німфеону в Олімпії

265. 10.
 266. Нерон.
 267. Були анульовані.
 268. Надав статус римських громадян, звільнив від податків.
 269. Блиск і велич римських міст, щедрість римських намісників.
 270. Заборонити їх.
 271. Феодосій I; Аркадій; Гонорій.
 272. Візантійці з готами.
 273. Феодосій II.
 274. VI ст.
 275. Повінь.
 276. Андилало.
 277. Бернар де Монфокон.
 278. Річард Чандлер (1766 р).
 279. Ернст Курціус (1875 р).
 280. Себастьянові Фовелю.
 281. Лорд Стенхоуп.

276. Протягом багатьох століть Олімпія була забута. Як називалася місцевість у період правління Османської імперії, де вона розташовувалася?

- А. Андилало. В. Аркадія.
 Б. Антіохія. Г. Фессалія.

277. Відомо, що французький палеограф у 1723 р. здійснив перші спроби провести в Олімпії розкопки за описами Павсанія. Назвіть його ім'я.

- А. Мішель Фурмо. В. Бернар де Монфокон.
 Б. Якоб Спон. Г. Абель Блоє.

278. Англійський археолог, перебуваючи в Греції, виявив і описав руїни споруд Олімпії, нагадавши людству про великий культурний спадок, який залишили давні греки. Як звали цього археолога?

- А. Річард Чандлер (1766 р.). В. Генріх Шліман (1862 р.).
 Б. Вікентій Хвойка (1890 р.). Г. Ернст Курціус (1875 р.).

279. Хто здійснив розкопки в Олімпії, зробивши найважливіші знахідки?

- А. Ернст Курціус (1875 р.). В. Вікентій Хвойка (1890 р.).
 Б. Річард Чандлер (1766 р.). Г. Генріх Шліман (1862 р.).

280. Кому з археологів удалося знайти Храм Зевса в Олімпії?

- А. Йоханові-Йахіму Вінкельману. В. Річардові Чандлеру.
 Б. Себастьянові Фовелю. Г. Лордові Стенхоупу.

281. Відомо, що у 1813 р. було складено топографічний план стадіону та прилеглих територій в Олімпії. Хто був його автором?

- А. Лорд Стенхоуп. В. Річард Чандлер.
 Б. Йохан-Йахім Вінкельман. Г. Себастьян Фовель.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

В історію спорту Нерон увійшов правителем, який порушив хронологію Олімпійських ігор. Він наполіг, щоб Ігри 211 Олімпіади були проведені двома роками пізніше і в 67 р. відбулися всі основні загальногрецькі змагання — Олімпійські, Істмійські, Піфійські та Немейські ігри. Нерон, постійний учасник перегонів на колісницях, мріяв стати найвидатнішим чемпіоном — переможцем усіх цих Ігор. В останній момент перед змаганнями він звелів проводити перегони на колісницях в упряжках з 10 коней, що створило неімовірну тисняву на дистанції. Сам Нерон не зміг утриматися, вилетів із колісниці і вибув зі змагань. Однак йому все одно вручили вінок олімпійського чемпіона. Надалі імператор отримував вінки переможця навіть у змаганнях, де не брав участі. Він щедро нагороджував суддів і організаторів Ігор, які присуджували йому перемоги. Однак після повалення і смерті Нерона у 68 р. його імя викреслили зі списку переможців Ігор.

Давні римляни дуже цінували різні видовища і свята. Тому після завоювання Греції вони виявили значний інтерес до олімпійської спортивної традиції. Спочатку римські правителі забажали перенести проведення Ігор до Риму. Однак волелюбні греки наполягли, щоб Ігри відбувалися в Олімпії. Навіть указ грізного диктатора Сулли, виданий у 80 р. до н. е., за яким 175 Ігри мали відбуватися в Римі, не було виконано. Подібні спроби робив також імператор Нерон. Він навіть провів Ігри у своїй столиці, однак греки не надали цим змаганням порядкового «олімпійського» номера. Зрештою завойовники вирішили залишити Олімпійські ігри в Олімпії.

Однак із плином часу Олімпійські ігри зазнавали римського впливу. Спортивні змагання стали більш жорстокими. Якщо у минулі роки учасники кулачних боїв обмотували кисті ремнями, щоб не завдати суперникові тяжких каліцтв, то тепер, на втіху глядачам, ремені спеціально оснащували залізними накладками. Атлети часто отримували тяжкі рани. Утім серед істинних знавців бою як і раніше цінувалася не грубість, а висока майстерність.

Після завоювання римлянами Греції право на участь в Олімпійських іграх отримали і римляни. Першим переможцем-римлянином був Гай Тіберій, який виборов першість на Іграх 177 Олімпіади в 72 р. до н. е. На Іграх також з'явилася значна кількість атлетів — вихідців з Малої Азії, Македонії, мешканців Александрії в Єгипті.

Більшість грецьких атлетів належали до привілейованого суспільства, напружена підготовка була для них природною завдяки тій почесній ролі, яку відігравав спорт в житті Стародавньої Греції. Натомість ставлення до спорту в Римській імперії було іншим. Цінність фізичних вправ римляни сприймали як складову військової підготовки, а спорт — як видовище, однак даремне заняття. Тому учасниками Олімпійських ігор у цей період часто ставали представники нижчих верств населення, які ставилися до спорту і участі в Іграх, як до професійної діяльності. Римляни, на відміну від греків, змагалися окремо, а на атлетичних змаганнях воліли бути глядачами.

Реєстрація переможців Олімпійських ігор припинилася 267 р. Від цього часу і до 361 р. жодних документальних згадок про змагання атлетів не знайдено. Лише в 369 і 373 рр. з'явилися відомості про атлета на ім'я Фіоуменос із Філадельфії, що в Малій Азії, який став переможцем у боротьбі. Вірменський принц Вараздат переміг у змаганнях борців у 385 р. на Іграх 291 Олімпіади. За римського правління Олімпійські ігри в давній Олімпії відбувалися більше ста разів.

Римські імена грецьких богів

Зевс	Юпітер
Посейдон	Нептун
Гефест	Вулкан
Арес	Марс
Аполлон	Аполлон
Діоніс	Бахус (Вакх)
Аїд	Плутон
Гера	Юнона
Деметра	Церера
Афродіта	Венера
Афіна	Мінерва
Артеміда	Діана
Гермес	Меркурій
Ерот	Купідон

Під час розкопок наприкінці XIX ст. було знайдено 40 пам'ятників, 130 статуй, більше 1 000 теракотових статуєток, 400 підписів, 6 000 монет, 1 300 бронзових предметів. Міфи почали ставати реальністю.

XIX ст. вважають «золотим віком» археологічних знахідок в Олімпії. Перші системні розкопки Олімпії розпочато 1824 р. англійським ученим — лордом Стенхоупом. Твір Павсанія «Опис Еллади» допоміг лордові та іншим археологам точно визначити розташування стародавнього святилища й скласти топографічний план стадіону та прилеглих територій.

Панорама Олімпії та річки Алфей на початку XIX ст. перед початком розкопок. Кольорова літографія Едварда Додвела. 1805—1806 рр. Афіни. Музей Бенакі

II ЧАСТИНА

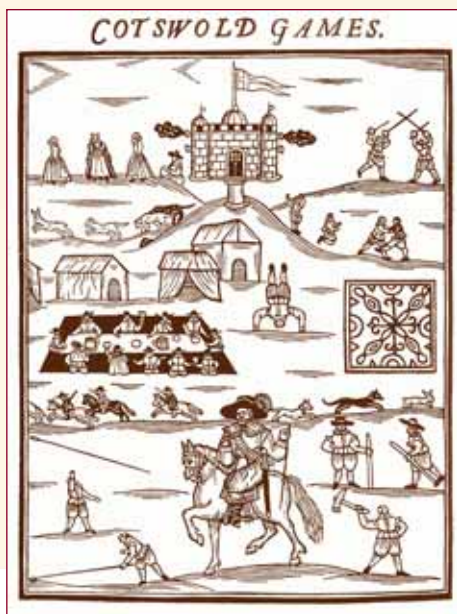
ВІДРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВІДРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	74
КОНГРЕС ВІДРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР. П'ЄР ДЕ КУБЕРТЕН І ЙОГО СОРАТНИКИ	76
І МІЖНАРОДНІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ СУЧАСНОСТІ	81
ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ ХІХ — НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	86
ПРЕЗИДЕНТИ МІЖНАРОДНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ	92
ДЕМЕТРІУС ВІКЕЛАС	92
П'ЄР ДЕ КУБЕРТЕН	93
АНРІ ДЕ БАЙЄ-ЛАТУР	99
ЮХАННЕС-ЗІГФРІД ЕДСТРЕМ	101
ЕЙВЕРІ БРЕНДЕДЖ	102
МАЙКА-МОРРІС КІЛЛАНІН	105
ХУАН-АНТОНІО САМАРАНЧ	105
ЖАК РОГГЕ	109

У XVII ст. на основі ідей Роберта Довера почали проводити Котсволдські ігри, що своїми принципами нагадували олімпійські змагання. Котсволдські ігри проводили майже 200 років

Доктор Вільям Брукс — засновник Олімпійського товариства «Мач Венлок» (1850 р.) та Мач Венлоцьких Олімпійських ігор, які вплинули на формування світогляду П'єра де Кубертена

Церемонія нагородження переможців змагань Олімпійського товариства «Мач Венлок»

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВІДРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

1. Існує думка, що поняття про Олімпійські ігри повернув до сфери загального усвідомлення видатний італійський державний діяч епохи Відродження (XV ст.). Як звали цього діяча?
  - А. Нікола Макиавеллі.
  - Б. Матео Палмієрі.
  - В. Леонардо Бруні.
  - Г. Франческо Гвіччардіні.
2. Коли вперше проведено ігри, які святкували як Олімпійські, але вони увійшли в історію під назвою Котсволдських (на основі ідей Роберта Довера)?
  - А. У XVII ст.
  - Б. У XVIII ст.
  - В. У XIX ст.
  - Г. У XV ст.
3. Про ці ігри говорили, що вони відроджують славу «золотого віку» в цей «сумовитий час». Як довго проводили Котсволдські Олімпійські ігри Роберта Довера?
  - А. Понад 200 років.
  - Б. 100 років.
  - В. 150 років.
  - Г. 50 років.
4. Хто з німецьких теоретиків і практиків у галузі фізичного виховання звернув увагу своїх сучасників на необхідність використання у роботі античного спадку стародавніх греків?
  - А. Г. Фіт.
  - Б. Л. Ян.
  - В. І. Гут-Мутс.
  - Г. Ф. Анн.

5. Які з перелічених ігор, що проводили на зразок Олімпійських, набули найбільшого розквіту і популярності?

- А. Олімпійські ігри в Котсволді, у Мач Венлоку, у Рондо.
- Б. Олімпійські ігри в Монреалі, у Котсволді, у Мач Венлоку.
- В. Олімпійські ігри в Котсволді, у Монреалі, у Паличі.
- Г. Олімпійські ігри в Сан-Франциско, у Мач Венлоку, у Паличі.

6. До історії спорту увійшли Олімпійські ігри, які організував доктор Вільям Брукс у містечку Мач Венлок (Велика Британія) у середині ХІХ ст. Ці ігри вплинули на формування світогляду та діяльність П'єра де Кубертена. Коли почали їх проводити?

- А. 1850 р.
- Б. 1870 р.
- В. 1880 р.
- Г. 1820 р.

7. Ченці семінарії Рондо неподалік від Гренобля (Франція) у ХІХ ст. започаткували ігри, що були організовані за зразком давньогрецьких. Їх проводили в останній день лютого кожного високосного року. Якого року відбулися перші «Олімпійські ігри» в Рондо?

- А. 1832 р.
- Б. 1870 р.
- В. 1850 р.
- Г. 1810 р.

8. Улітку 1766 р. на Дворцовій площі у Санкт-Петербурзі спорудили тимчасовий дерев'яний іподром-амфітеатр. На його полі чоловіки демонстрували спритність у їзді верхи, а придворні дами змагалися в перегонах парадних екіпажів. Переможців нагороджували пам'ятними медалями із зображенням богині Неви. На цих нагородах був викарбуваний напис: «З Алфєєвих берегів на Невські береги», що мав підкреслити зв'язок петербурзьких змагань з Іграми Стародавньої Греції. Хто керував Росією, коли відбулися ці змагання?

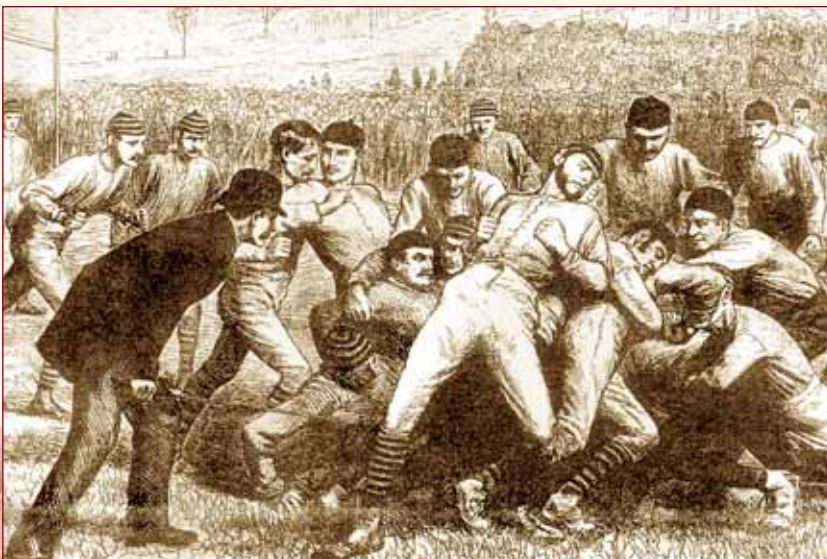
- А. Єлизавета Петрівна.
- Б. Петро І.
- В. Катерина ІІ.
- Г. Іван Грозний.

Томас Арнольд (1795–1842 рр.) — директор коледжу Регбі в 1827–1842 рр., ініціатор використання спорту в сучасній системі фізичного виховання (фото з архіву коледжу Регбі)

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Історія свідчить, що ідея відродження Олімпійських ігор виникла неодноразово. Проте своє втілення знаходила в організації спортивних свят, на зразок Олімпійських: у Швеції (Рамлоза), Канаді (Монреаль), Великій Британії (Ліверпуль, Лондон, Бірмінгем, Веллінгтон, Мач Венлок, Шрусберґ, Ходлі-Шропшир, Морпет), Угорщині (Палич), США (Сан-Франциско), Німеччині (Мюнхен), Греції (Афіни) тощо. Однак зорганізувати регулярне проведення міжнародних Олімпійських ігор удалося лише наприкінці ХІХ ст. французькому баронові П'єру де Кубертену.

Футбольний матч між командами Принстонського та Єльського університетів 1879 р. був одним з перших, який проводили за правилами Футбольної асоціації коледжів

1. Матео Палмієрі.
2. XVII ст.
3. Понад 200 років.
4. Л. Ян.
5. Олімпійські ігри в Котсфолді, у Мач-Венлоку, у Рондо.
6. 1850 рік;
7. 1832 рік;
8. Катерина II.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Під час правління Російської імператриці Катерини II, улітку 1766 р. на Дворцовій площі Санкт-Петербурга проводили кінні змагання. Переможцю вручали медаль з написом «З Алфевих берегів на Невські береги», підкреслюючи певний зв'язок між давньогрецькими та Петербурзькими змаганнями.

9. У XIX ст. у Німеччині популярними були Баварські ігри у Мюнхені, які проводили за зразком Олімпійських. Для участі в цьому фестивалі прибували іноземні делегації, навіть королівські особи. Як називали цей фестиваль?

- А. Октоберфест.   В. Баварські олімпійські ігри.
Б. Спортфест.   Г. Баварський фестиваль спорту.

10. Відомо, що 1858 р. грецький мільйонер, який мешкав у Румунії, запропонував королю Греції поновити проведення Олімпійських ігор. Королівським указом створили Оргкомітет, а 1859 р. в Афінах відбулися ігри під назвою Панеллінська Олімпіада. Греки з Малої Азії, Єгипту та Кіпру також узяли участь в Олімпіаді. Ці ігри проводили до 1889 р. Як звали видатного грека, що сприяв відновленню Панеллінської Олімпіади?

- А. Евангелос Цаппас.   В. Александрос Констандидіс.
Б. Спиридон Луїс.   Г. Леон Піргос.

11. Відомо, що Панеллінські Олімпіади Е. Цаппаса проводили 30 років. Скільки їх відбулося?

- А. 6.   В. 7.
Б. 5.   Г. 4.

КОНГРЕС ВІДРОДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР. П'ЄР ДЕ КУБЕРТЕН І ЙОГО СОРАТНИКИ

12. Кого вважають засновником сучасного олімпійського руху?

- А. Роберта Довера.   В. П'єра де Кубертена.
Б. Вільяма Брукса.   Г. Анрі-Мартіна Дідона.

У XIX ст. в Німеччині були надзвичайно популярні змагання в Баварії. Їх організували в Мюнхені на зразок Олімпійських ігор. Для участі в цьому фестивалі прибували іноземні делегації, навіть королівські особи

13. З ініціативи П'єра де Кубертена відбувся Міжнародний атлетичний конгрес, на якому засновано Міжнародний олімпійський комітет (МОК). Де й коли було ухвалено рішення про відродження Олімпійських ігор?

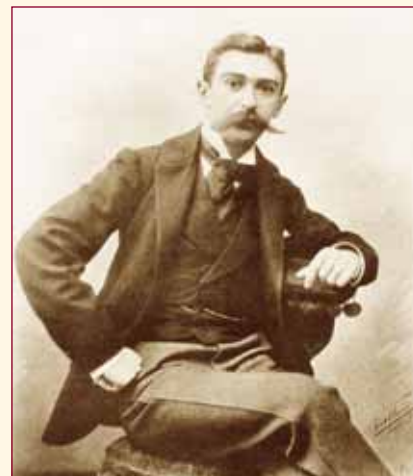
- А. У Парижі (Франція), 23 червня 1894 року.
- Б. В Афінах (Греція), 23 вересня 1896 року.
- В. У Лозанні (Швейцарія), 23 травня 1892 року.
- Г. У Москві (Росія), 23 лютого 1812 року.

14. У якому університеті відбувся Міжнародний атлетичний конгрес, на якому ухвалили рішення про відродження Олімпійських ігор?

- А. У Сорбонні.
- Б. У Гарварді.
- В. У Кембриджі.
- Г. У Принстоні.

15. Що було написано на запрошеннях до участі в Конгресі?

- А. «I Олімпійський конгрес».
- Б. «I Міжнародний Олімпійський конгрес».
- В. «Конгрес атлетів».
- Г. «Конгрес відродження Олімпійських ігор».

Відродженню сучасних Олімпійських ігор світ зобов'язаний, передовсім, енергії та наполегливості історика, літератора, педагога, соціолога **барона П'єра де Кубертена**

У червні 1894 р. в Парижі у великій залі Сорбонни відбувся Міжнародний атлетичний конгрес з відродження Олімпійських ігор. У ньому взяли участь 2 000 речників університетів та атлетичних кіл

Лицевий бік пам'ятної медалі Міжнародного атлетичного конгресу, 1894 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

З ініціативи П'єра де Кубертена 1894 р. в Парижі відбувся Міжнародний атлетичний конгрес, на якому було засновано Міжнародний олімпійський комітет. До складу першого Міжнародного олімпійського комітету увійшли представники 12 держав (14 осіб): Ернест Калло (Франція), генерал Олексій Бутівський (Росія), Віктор-Густав Бальк (Швеція), Вільям Слоуен (США), Їржі Гут-Ярковський (Богемія, Австро-Угорщина), Ференц Кемень (Угорщина, Австро-Угорщина), Чарлз Герберт і лорд Артур Амтхїлл (Велика Британія), доктор Хосе-Бенхамін Субіаур (Аргентина), Леонард Кафб (Нова Зеландія), граф Луккезі Паллі та Дюк-Андрія Карафа (Італія), граф Максим де Бузі (Бельгія). П'єр де Кубертен став генеральним секретарем МОК, Деметріус Вікелас — президентом МОК.

9. Октоберфест.
10. Евагелос Ципнас.
11. 4.
12. П'єра де Кубертена.
13. У Парижі (Франція),
23 червня 1894 року.
14. У Сорбонні;
15. «Конгрес відродження
Олімпійських ігор».

Домініканський пастор **Анрі-Мартін Ді-дон** (1840–1900) — товариш і наставник молодого П'єра де Кубертена. Наприкінці життя очолив домініканський ліцей у Парижі. Над входом до ліцею висів латинський вислів «*Fortius, Altius, Citius.*»

Віктор-Густав Бальк — член МОК у Швеції, полковник. П'єр де Кубертен назвав його одним із творців відродження олімпізму

16. Скільки людей зібралось у великій залі Сорбонського університету в Парижі для обговорення питання відродження Олімпійських ігор?

A. 700.	B. 2 000.
B. 1 000.	Г. 500.
17. Скільки делегатів були присутні на Конгресі?

A. 300.	B. 500.
B. 79.	Г. 200.
18. Скільки держав представляли 49 спортивних організацій, що взяли участь у роботі Конгресу?

A. 30.	B. 12.
B. 20.	Г. 25.
19. Скількох представників Російської імперії офіційно запросили як почесних гостей для участі в Міжнародному атлетичному конгресі 1894 р.?

A. 1.	B. 5.
B. Жодного.	Г. 4.
20. До складу першого МОК увійшли представники 12 держав. Скільки осіб увійшло до цього органу?

A. 20.	B. 12.
B. 14.	Г. 18.
21. Що стало головним підсумком Конгресу?

A. Визначення статусу спортсмена-аматора.
B. Прийняття постанови про відродження Олімпійських ігор.
B. Прийняття Олімпійської Хартії.
Г. Прийняття постанови про створення Союзу атлетів.
22. Який орган створено на Конгресі відродження Олімпійських ігор?

A. Союз атлетів.
B. Олімпійська рада.
B. Міжнародний олімпійський комітет.
Г. Союз атлетичних товариств.

23. Як формувався список членів МОК?

- А. Пропонували з голосу під час Конгресу.
- Б. Формував П'єр де Кубертен.
- В. Рекомендували країни-засновниці.
- Г. Через самовисування кандидатів.

24. П'єр де Кубертен вважав чотирьох осіб творцями перших годин олімпійського руху сучасності. Хто належав до цих осіб, крім П'єра де Кубертена?

- А. В.-Г. Бальк, В. Слоуен, Ї. Гут-Ярковський.
- Б. О. Бутовський, В.-Г. Бальк, Ф. Кемень.
- В. Ї. Гут-Ярковський, В.-Г. Бальк, В. Ебхардт.
- Г. Е. Калло, В. Слоуен, Л. Паллі.

25. Представників яких континентів не було у складі першого МОК?

- А. Австралії, Північної Америки.
- Б. Азії, Африки.
- В. Південної Америки.
- Г. Африки, Південної Америки.

26. Що входило до обов'язків членів новоствореного Міжнародного олімпійського комітету?

- А. Своєчасно сплачувати членські внески.
- Б. Пропагувати принцип олімпізму та представляти МОК у своїх країнах.
- В. Представляти свої країни в МОК.
- Г. Представляти федерації з видів спорту в МОК.

27. Який основоположний документ МОК прийняли на Конгресі?

- А. Устав.
- Б. Конституцію.
- В. Хартію.
- Г. Постанову.

28. Як учасники Конгресу вважали за необхідне проводити Олімпійські ігри сучасності?

- А. За давньогрецьким сценарієм.
- Б. За заявками міжнародної федерації.
- В. Згідно з рішенням міста-господаря.
- Г. У сучасній формі, з дотриманням давніх традицій.

Їржі Гут-Ярковський (Богемія, Австро-Угорщина) — член МОК у Чехословаччині, професор філософії, письменник і перекладач, великий патріот своєї країни. 1919 р. П'єр де Кубертен призначив його на «посаду довіри» — генеральним секретарем МОК. Свої обов'язки виконував блискуче. 1921 р. Ї. Гута-Ярковського обрали членом Виконкому МОК

Вільям Слоуен — член МОК у США. Його розум, безмежна відданість олімпійській ідеї, працездатність, соціальне походження (зі стабільного середнього класу) зробили В. Слоуена другом та соратником П'єра де Кубертена

16. 2 000.
17. 79.
18. 12.
19. 4.
20. 14.
21. Прийняття постанови про відродження Олімпійських ігор.
22. Міжнародний олімпійський комітет.
23. Формував П'єр де Кубертен.
24. В.-Г. Бальк, В. Слоуен, Ї. Гут-Ярковський.
25. Азії, Африки.
26. Пропагувати принцип олімпізму та представляти МОК у своїх країнах.
27. Хартію.
28. У сучасній формі, з дотриманням давніх традицій.

Олексій Бутовський — соратник П'єра де Кубертена, член першого Міжнародного олімпійського комітету

*Mon cher ami,
Je serai bien content de vous voir à Petersbourg. Mais, pour ce qui concerne les questions des Jeux Olympiques, je vous prie de vous adresser directement à Mr Schelen, qui est le véritable organisateur de notre association sportive russe, et c'est à lui que doit revenir de droit la place dans le comité international. Les deux dernières années je me trouvai trop chargé de différentes affaires et questions spéciales pédagogiques et militaires pour pouvoir entretenir des liaisons avec nos sportsmen, et je fais un acte de conscience en vous présentant ma démission.
Ne m'en veuillez pas. Au revoir.*

Лист О. Бутовського до П'єра де Кубертена (до наших днів збереглося 11 листів)

Важливу роль у відродженні Олімпійських ігор відіграв **Чарлз Герберт** — переможець змагань 70-их років XIX ст. з бігу та веслування, видатний організатор спорту, поборник олімпійської ідеї і створення Міжнародного олімпійського комітету

29. З якою періодичністю делегати Конгресу вирішили проводити Олімпійські ігри сучасності?
  - А. Один раз на рік.
  - Б. Один раз на два роки.
  - В. Один раз на чотири роки.
  - Г. Один раз на вісім років.
30. Які види спорту, затверджені учасниками Конгресу, увійшли до програми Олімпійських ігор сучасності?
  - А. Види спорту Стародавньої Греції.
  - Б. Сучасні види спорту.
  - В. Змагання юнаків і дорослих у сучасних видах спорту.
  - Г. Змагання жінок і чоловіків у сучасних видах спорту.
31. Скільки видів спорту учасники Конгресу ввели до програми Олімпійських ігор?

А. 10.	В. 15.
Б. 12.	Г. 20.
32. Яке рішення прийняли учасники Конгресу з приводу місця проведення Олімпійських ігор?
  - А. Постійне, в Олімпії.
  - Б. Постійне, в Афінах.
  - В. Постійне, у Парижі.
  - Г. Проводити в різних країнах.
33. Під час обговорення проблем Олімпійських ігор делегати Конгресу дійшли висновку, що учасники Ігор мають обов'язково бути аматорами. На які нагороди від МОК могли розраховувати переможці Олімпійських ігор?
  - А. Довічні стипендії.
  - Б. Почесні нагороди МОК.
  - В. Лаврові вінки.
  - Г. Оливові вінки.

34. Хто мав право брати участь у Іграх I Міжнародної Олімпіади сучасності?

- А. Дорослі чоловіки.   В. Чоловіки та жінки.
Б. Юнаки та чоловіки.   Г. Усі бажаючі.

35. Відомо, що П. де Кубертен спочатку планував провести Ігри I Олімпіади у Парижі й приурочити їх до Міжнародної виставки, яка мала відбутися 1900 р. Проте під час дискусії делегати вирішили провести Ігри I Міжнародної Олімпіади у 1896 р. в іншому місті. У якому місті вирішили проводити Ігри I Міжнародної Олімпіади?

- А. У Лондоні.   В. У Будапешті.
Б. В Афінах.   Г. У Відні.

36. Кого учасники Конгресу обрали першим президентом МОК?

- А. П'єра де Кубертена.   В. Деметріуса Вікеласа.
Б. Ернеста Калло.   Г. Чарлза Герберта.

37. Яку посаду обійняв П. де Кубертен у складі першого Міжнародного олімпійського комітету?

- А. Генерального секретаря.   В. Писаря.
Б. Декана.   Г. Президента.

Ференц Кемень (Угорщина) — соратник П'єра де Кубертена зі створення МОК, пацифіст, гуманіст. У 1894 р. запропонував Будапешт як альтернативне місце проведення Ігор I Міжнародної Олімпіади, коли виникли економічні та політичні проблеми

І МІЖНАРОДНІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ СУЧАСНОСТІ

38. Важкий фінансовий стан Греції в 90-их роках ХІХ ст. змусив прем'єр-міністра країни повідомити П'єра де Кубертена про відмову від проведення Олімпійських ігор. Проте ситуацію врятував заможний грек з Александрії: він пожертвував один мільйон драхм на реконструкцію Мармурового стадіону в Афінах. Як звали александрійського мецената?

- А. Евангелос Цаппас.
Б. Леон Мелас.
В. Олександрос Різос-Рангавіс.
Г. Георгій Аверофф.

Георгій Аверофф — заможний грек із Александрії, надав 1 млн драхм для проведення I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності (1896 р.). Здебільшого його коштом реконструйовано стадіон «Панатінаїкос»

*Засновники Міжнародного олімпійського комітету. Афіни, 1896 р.
Сидять (зліва направо): О. Бутівський (Росія), Д. Вікелас — президент (Греція), П. де Кубертен — генеральний секретар (Франція).
Стоять (зліва направо): В. Бальк (Швеція), Ф. Кемень (Угорщина), Ї. Гут-Ярковський (Богемія), В. Гебхард (Німеччина)*

44. Скільки спортсменів узяло участь у I Міжнародних Олімпійських іграх?

- А. 245.
- Б. 250.
- В. 300.
- Г. 1000.

45. Французький академік Мішель Бреаль запропонував ввести до програми I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності вид змагань, що став об'єктом національної гордості греків. На грека-переможця, крім медалі та визнання, очікували призи: одруження з дочкою мільйонера-мецената Г. Авероффа (посаг 1 млн драхм), золотий кубок Мішеля Бреалья, бочка вина, талон на безоплатне харчування впродовж одного року, безкоштовне пошиття одягу та користування послугами перукаря протягом усього життя, 10 центнерів шоколаду, понад 10 корів і 30 баранів. Про який вид змагань ідеться?

- А. Метання диска.
- Б. Біг на 1 стадій.
- В. Біг на 24 стадія.
- Г. Марафонський біг.

46. Кому дозволили брати участь у I Міжнародних Олімпійських іграх сучасності?

- А. Професійним спортсменам.
- Б. Спортсменам-аматорам.
- В. Усім охочим.
- Г. Напівпрофесіоналам.

Греція віддає почесні Георгію Авероффу за його пожертвування. Сторінка з "Нового Аристофана", Афіни, 1896 р.

Американський легкоатлет **Роберт Геррет** — олімпійський чемпіон у метанні диска. Афіни, 1896.

СЕРІЯ ПЕРШИХ ПОШТОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ МАРОК, ВИПУЩЕНА 1896 р.

39. Угорщина.
40. 1896 р.
41. I Міжнародні Олімпійські ігри.
42. В Афінах (Греція).
43. На Мармуровому стадіоні в Афінах.
44. 245.
45. Марафонський біг.
46. Спортсменам-аматорам.

Нагородні медалі I Міжнародних Олімпійських ігор 1896 р.

На лицевому боці нагородної медалі зображено голову Зевса Олімпійського. Він тримає у руці земну кулю, на якій стоїть богиня перемоги Ніка з гілкою оливи в руках. Ліворуч від Зевса — надпис «Олімпія», праворуч — прізвище художника (У. С. Чаплайн). На зворотному боці зображено Афінський Акрополь і підпис грецькою мовою: «Міжнародні Олімпійські ігри в Афінах, 1896 р.»

На лицевому боці пам'ятної медалі зображено алегоричну фігуру жінки (робота Никифора Літраса). Жінка тримає у витягнутій правій руці оливний вінок переможця, у лівій — скипетр. Поряд з нею зображено птаха Фенікса, що символізує відродження Олімпійських ігор. Над головою фігури зображено античний храм у променях сонця, яке сходить. Праворуч підпис грецькою мовою: «Олімпіада в Афінах 776 р. до н. е.», знизу — «м. Афіни, 1896 р.». На зворотному боці: вінок з гілок оливи по краю медалі, маленька п'ятикітчаста зірка та підпис грецькою мовою: «Міжнародні Олімпійські ігри в Афінах, 1896 р.»

47. Як за рішенням Міжнародного атлетичного конгресу 1894 р. називали спортсменів, які в змаганнях не здобували нагород та грошових премій, а також тих, хто не змагався з професіоналами та не працював викладачем фізичної культури й спорту?

- А. Аматорами. В. Професіоналами.
Б. Олімпійцями. Г. Лузерами.

48. На I Міжнародних Олімпійських іграх сучасності лише в одному виді спорту професіоналам офіційно дозволили брати участь у змаганнях. Назвіть цей вид спорту.

- А. Фехтування. В. Футбол.
Б. Легка атлетика. Г. Бокс.

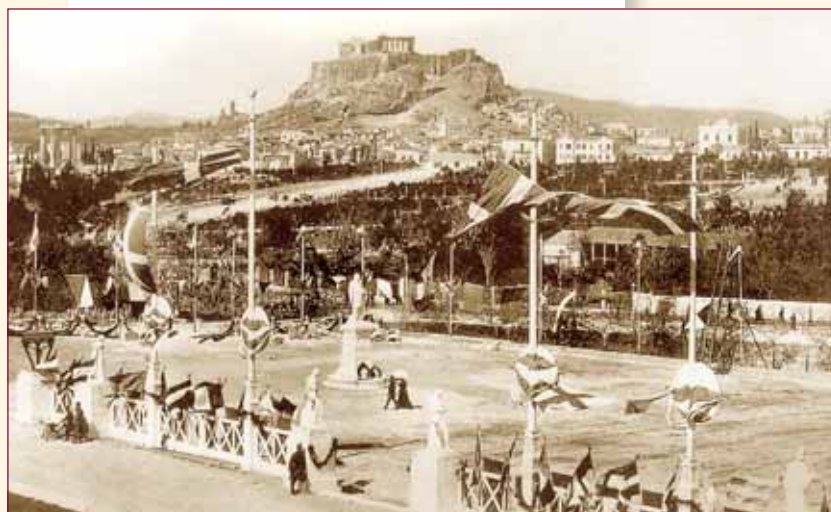
49. Представники скількох країн узяли участь у I Міжнародних Олімпійських іграх сучасності?

- А. 20. В. 14.
Б. 30. Г. 25.

50. У скількох видах спорту змагалися учасники I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності?

- А. 10. В. 20.
Б. 9. Г. 30.

6 квітня 1896 року біля підніжжя афінського Акрополя відродились сучасні Олімпійські ігри

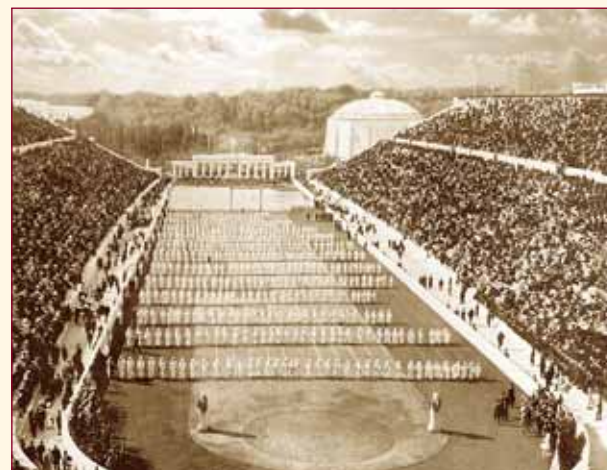

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Спортсмени, які в змаганнях не здобували нагород та грошових премій, а також ті, хто не змагався з професіоналами та не працював викладачем фізичної культури й спорту, за рішенням Міжнародного атлетичного конгресу 1894 р. вважались аматорами.

51. Яка кількість глядачів була присутня на церемонії відкриття I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності на мармуровому стадіоні «Панатінаїкос» в Афінах?
- А. 70 000.   В. 50 000.
 Б. 100 000.   Г. 25 000.
52. Хто і в якому виді спорту став першим олімпійським чемпіоном сучасності?
- А. Джеймс Коннолі (США), легка атлетика, потрійний стрибок.
 Б. Карл Шуман (Німеччина), боротьба.
 В. Рамон Фонст (Куба), фехтування на рапірах.
 Г. Спиридон Луїс (Греція), марафонський біг.
53. Спортсмени якої країни здобули першість під час I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності в неофіційному командному заліку?
- А. Німеччини.   В. США.
 Б. Греції.   Г. Росії.
54. Якого року побачили світ перші поштові олімпійські марки?
- А. 1896 р.   В. 1904 р.
 Б. 1900 р.   Г. 1912 р.
55. Група спортсменів з Одеської спортивної спілки прагнула бути серед учасників перших відроджених Олімпійських ігор та вирушила до Афін. Проте спортсменам не пощастило виступити на Іграх через брак грошей. До якого міста змогли дістатися спортсмени?
- А. Константинополя.   В. Бургаса.
 Б. Констанци.   Г. Варни.
56. Спортсмени з Росії не взяли участі в I Міжнародних Олімпійських іграх сучасності. Чому це сталося?
- А. Діяла заборона царського уряду.
 Б. Бракувало коштів.
 В. Не було бажання.
 Г. Через те, що лютувала епідемія грипу.

Відкриття Ігор I Міжнародної Олімпіади. Афіни, 1896 р.

Вигляд стадіону «Панатінаїкос» під час реконструкції до I Міжнародних Олімпійських ігор 1896 р.

Реконструкцію та мармурове покриття стадіону «Панатінаїкос» було виконано за рахунок Г. Авєроффа. До Ігор I Міжнародної Олімпіади вдалося встановити тільки кілька перших мармурових рядів

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

1896 р. уперше в програмі Олімпійських ігор (у Стародавній Греції цей вид змагань не входив до олімпійської програми) з'явився марафонський біг, що зумовило величезний ажіотаж навколо нової дисципліни. Крім олімпійських нагород та популярності, на переможця очікували такі призи: золотий кубок, який запровадив французький академік Мішель Бреаль (саме він наполіг на тому, щоб марафонський біг увійшов до програми Олімпійських ігор), бочка вина, талон на безкоштовне харчування протягом року, безкоштовне пошиття одягу та користування послугами перукаря протягом усього життя, 10 центнерів шоколаду, 10 корів і 30 баранів.

47. Аматорами.
 48. Фехтування.
 49. 14.
 50. 9.
 51. 70 000.
 52. Джеймс Коннолі (США),
 легка атлетика, потрійний
 стрибок.
 53. США.
 54. 1896 р.
 55. Константинополя.
 56. Бракувало коштів.

57. Один представник Російської імперії, киянин, усе-таки прибув до Афін, але загубив свого талісмана, без якого відмовився виступати. Цей спортсмен подав заявку на участь у змаганнях зі стрільби, боротьби та фехтування. Як його звали?

- А. Микола Ріттер. В. Федір Гриненко.
 Б. Георгій Дюперрон. Г. Іван Піддубний.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

58. Чи увійшли до складу першого МОК представники Російської імперії?

- А. Так.
 Б. Ні.
 В. Так, у складі представників Австро-Угорської імперії.
 Г. Так, у складі представників Фінляндського князівства.

59. Як звали соратника П'єра де Кубертена, представника Російської імперії, що увійшов до складу першого МОК?

- А. Петро Лесгафт. В. Георгій Дюперрон.
 Б. Олексій Бутовський. Г. Георгій Рібоп'єр.

60. О. Бутовський плідно працював у складі МОК. Скільки років він був членом МОК?

- А. 5. В. 10.
 Б. 6. Г. 12.

Альфред Хайош (Угорщина) — переможець Ігор I Олімпіади з плавання на дистанції 100, 500 м та 1200 м вільним стилем

Спиридон Луїс (Греція) — перший олімпійський чемпіон з марафонського бігу. Афіни, 1896 р.

ЦІКАВО
 Вражаючою була перемога з плавання відомого угорського спортсмена Альфреда Хайоша, який у штормову погоду випередив конкурентів і виграє заплив на дистанції 1200 м на відкритій воді. Цікаво, що через 28 років після перемоги в Афінах, Хайош знову брав участь в Олімпійських іграх і здобув срібну медаль у конкурсі мистецтв з архітектури — за проект стадіону.

61. Генерал О. Бутовський увійшов до складу першого Міжнародного олімпійського комітету. Якого року він був обраний?

- А. 1896 р.
- Б. 1894 р.
- В. 1900 р.
- Г. 1904 р.

62. Кого з російських просвітителів пов'язувала особиста дружба с бароном П'єром де Кубертенем

- А. Олексія Бутовського.
- Б. Георгія Дюперрона.
- В. Петра Лесгафта.
- Г. Олександра Анохіна.

63. Якого року народився видатний громадський діяч, педагог, науковець О. Бутовський?

- А. 1838 р.
- Б. 1825 р.
- В. 1818 р.
- Г. 1892 р.

64. Де народився О. Бутовський?

- А. У м. Києві.
- Б. У с. П'ятигірці на Полтавщині.
- В. У м. Санкт-Петербург.
- Г. У с. Моринці на Черкащині.

65. У якій родині народився О. Бутовський?

- А. У селянській.
- Б. У дворянській.
- В. У робітничій.
- Г. У гетьманській.

66. Генерал О. Бутовський вивчав системи фізичного виховання багатьох країн Європи. Системи фізичного виховання яких країн проаналізовано в його працях?

- А. Англії, Франції, Швеції.
- Б. Італії, Німеччини, Австро-Угорщини.
- В. Німеччини, Франції, Чехії.
- Г. Англії, Франції, Румунії.

Старт забігу на 100 м. На Іграх I Міжнародної Олімпіади змагання з бігових дисциплін уперше проводили з низького старту

Старт 100-кілометрових велосипедних гонок на Іграх I Міжнародної Олімпіади. Афіни, 1896 р.

Диплом переможця I Міжнародних Олімпійських ігор

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

На Іграх I Олімпіади у змаганнях з боротьби не було поділу на вагові категорії. Тому найпочеснішою виявилася перемога спортсмена з Німеччини Карла Шумана, який був найлегший серед учасників. Крім перемоги з боротьби, К. Шуман завоював ще три золоті медалі у змаганнях з гімнастики — в опорному стрибку, а також у командній першості у вправах на брусах та перекладині.

57. Микола Ріттер.
 58. Так.
 59. Олексій Бутовський.
 60. 6.
 61. 1894 р.
 62. Олексія Бутовського.
 63. 1838 р.
 64. У с. П'ятигірці на Полтавщині.
 65. У дворянській.
 66. Англії, Франції, Швеції.

Генерал О. Бутовський — видатний просвітитель, педагог та громадський діяч кінця XIX ст.

Генерал-майор російської армії Сергій Білосельський-Білозерський (1867–1951 рр.). Член Міжнародного олімпійського комітету (1900–1908 рр.)

67. Діяльність члена МОК О. Бутовського високо оцінив уряд Греції. Яким орденом був нагороджений О. Бутовський по завершенні I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності?

- А. Орденом Греції «За звитягу» I ступеня.
 Б. Георгієвським хрестом.
 В. Грецьким орденом «За заслуги».
 Г. Командорським хрестом грецького ордена Спасителя.

68. Вдячні нащадки щиро вшановують пам'ять видатного громадського діяча, педагога, науковця генерала О. Бутовського. Нашому талановитому співвітчизникові встановлено два пам'ятники. Де саме встановлено ці пам'ятники?

- А. У Києві та Санкт-Петербурзі.
 Б. У Санкт-Петербурзі та Полтаві.
 В. У Парижі та Санкт-Петербурзі.
 Г. В Афінах та Полтаві.

69. О. Бутовський був активним поборником відродження олімпійських ідеалів, брав участь у роботі олімпійських конгресів та в Олімпійських іграх. Присвятив одну зі своїх праць опису подій Олімпіади. Учасником Ігор якої Олімпіади був О. Бутовський?

- А. I, 1896 р.   В. III, 1904 р.
 Б. II, 1900 р.   Г. IV, 1908 р.

70. Якого року О. Бутовський за власним бажанням вийшов зі складу Міжнародного олімпійського комітету?

- А. 1900 р.   В. 1924 р.
 Б. 1912 р.   Г. 1908 р.

71. Кого порекомендував П. де Кубертену О. Бутовський на посаду в Міжнародному олімпійському комітеті?

А. В. Воїкова.
Б. Г. Дюперрона.

В. Г. Рібоп'єра.
Г. В. Краєвського.

72. Як звали почесного гостя першого Міжнародного атлетичного конгресу з відродження Олімпійських ігор у Парижі 1894 р., почесного депутата дворянського зібрання Києва?

А. Дмитро Меленевський.
В. Людвіг Чаплинський.
Б. Євген Гарнич-Гарницький.
Г. Сергій Білосельський-Білозерський.

73. Хто з представників Російської імперії був членом Міжнародного олімпійського комітету у 1900–1908 рр.?

А. Микола Панін-Коломенкін.
Б. Сергій Білосельський-Білозерський.
В. Євген Гарнич-Гарницький.
Г. Іван Нечуй-Левицький.

74. П'ять російських спортсменів уперше взяли участь в Іграх Олімпіади у 1908 р., при цьому завоювавши 3 олімпійські медалі — 2 срібні у боротьбі (Микола Орлов та Андрій Петров). Микола Панін-Коломенкін здобув перше олімпійське «золото». У якому виді спорту?

А. Кульова стрільба.
Б. Легка атлетика.
В. Важка атлетика.
Г. Фігурне катання на ковзанах.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Для участі в Міжнародному атлетичному конгресі 1894 р. від Російської імперії запросили чотирьох представників. Серед почесних членів були: Великий князь Володимир; генерал О. Бутовський — атташе Управління військових навчальних закладів (17-й у списку); Д. Меленевський — почесний депутат дворянського зібрання з Києва — духовної столиці імперії; А. Лебедєв — представник чиновництва.

В'ячеслав Срезневський (1849–1937 рр.) — перший голова Російського олімпійського комітету (1911–1917 рр.), відомий діяч спортивного руху Росії

Георгій Дюперрон (1877 — 1934) — відомий теоретик і практик у галузі фізичного виховання та спорту. Став членом МОК 1913 р. за рекомендацією О. Бутовського

67. Командорським хрестом грецького ордена Спасителя.
 68. У Санкт-Петербурзі та Полтаві.
 69. І, 1896 р.
 70. 1900 р.
 71. Г. Дюперрона.
 72. Дмитро Меленевський.
 73. Сергій Білосельський-Білозерський.
 74. Фігурне катання на ковзанах.

Пам'ятник Олексію Бутовському в Полтаві. Установлено в 2006 р. за ініціативи НОК України та підтримки Міжнародного олімпійського комітету. Автор проекту В. Шевченко

75. Команда Росії зі стрільби мала намір узяти участь в олімпійських змаганнях 1908 р. Проте до Лондона спортивна делегація прибула із запізненням на два тижні. Чому команда Росії своєчасно не прибула на Ігри Олімпіади?

- А. Через брак коштів.
 Б. Через брак квитків.
 В. Через затримку дозволу царського уряду.
 Г. Через різницю між юліанським і григоріанським календарями.

76. Якого року команда Російської імперії вперше взяла участь в Олімпійських іграх?

- А. 1908 р., у Лондоні.   В. 1912 р., у Стокгольмі.
 Б. 1904 р., у Сент-Луїсі.   Г. 1900 р., у Парижі.

77. У 1912 р. збірна команда Фінляндії з політичних міркувань відмовилася вийти на офіційну церемонію відкриття Олімпійських ігор у Стокгольмі під російським прапором, хоч фінські землі входили до імперії Романових. Проте організаторам Ігор удалося вмовити фінських спортсменів узяти участь у вчистостях. Які аргументи використали організатори Ігор?

- А. Пояснення, що володар Російської імперії водночас є великим князем Фінляндії.
 Б. Загроза недопуску атлетів до змагань.
 В. Позбавлення членства в МОК.
 Г. Значний грошовий штраф.

78. Відомо, що перший виступ на міжнародній олімпійській арені команди Російської імперії 1912 р. у Стокгольмі був украй невдалим. Як його називали?

- А. «Спортивна Цусіма».
 Б. «Содом і Гоморра».
 В. «Варфоломіївська ніч».
 Г. «Останній день Помпеї».

Медаль I Російської Олімпіади 1913 р.

ЦІКАВО

Право провести I Російську Олімпіаду здобув Київ. Напередодні турніру міська влада поспішно реконструювала Спортивне поле, спорудивши стадіон із трибунами для глядачів і роздягальнями для учасників, а також упорядкувала поле для змагань. Деякі роботи довелося завершувати вранці перед відкриттям. На розі вулиці Львівської спорудили арку з написом: «I Російська Олімпіада».

79. Після невдалого виступу російської команди під егідою царського уряду 1913 р. засновано Канцелярію головного наглядача за фізичним розвитком населення Російської імперії й Тимчасову раду у справах фізичного розвитку населення Росії. Восени 1912 р. в Петербурзі на зборах — «бенкеті олімпійців» — голова Російського олімпійського комітету В. Срезневський висунув ідею про доцільність щорічного проведення Російських Олімпіад. Де відбулася I Російська Олімпіада?

- А. У Києві.
- Б. У Харкові.
- В. У Петербурзі.
- Г. У Москві.

80. Коли відбулася I Російська Олімпіада?

- А. 1913 р.
- Б. 1914 р.
- В. 1912 р.
- Г. 1913 р.

81. Скільки проведено Російських Олімпіад?

- А. 2.
- Б. 3.
- В. 4.
- Г. 5.

82. Що стало причиною припинення Російських Олімпіад?

- А. Нестача ентузіазму.
- Б. Брак коштів.
- В. Перша світова війна.
- Г. Революція 1917 р.

Великий князь Дмитро Романов — покровитель I Російської Олімпіади 1913 р. у Києві

Учасниці масових показових виступів на параді відкриття I Російської Олімпіади 1913 р.

Урочистий молебень у присутності великих князів Дмитра Павловича та Гаврила Костянтиновича у день відкриття I Російської Олімпіади 1913 р. у Києві

Човен роботи Карла Фаберже.

Перехідний приз російського імператора переможцям Олімпійських ігор у десятиборстві. Лозанна, Олімпійський музей

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Імператор Микола II у 1912 р. заснував для одного з переможців Олімпійських ігор приз, що був справді витвором мистецтва — виготовлений великим російським ювеліром Карлом Фаберже човен зі срібла, золота та дорогоцінного каміння, на якому зображено освоєння Єрмаком Сибіру.

75. Через різницю між юліанським і григоріанським календарями.
 76. 1912 р., у Стокгольмі.
 77. Пояснення, що володар Російської імперії водночас є великим князем Фінляндії.
 78. «Спортивна Цусіма».
 79. У Києві.
 80. 1913 р.
 81. 2.
 82. Перша світова війна.

Деметріус Вікелас — перший президент МОК (1894–1896)

ПРЕЗИДЕНТИ МІЖНАРОДНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ

ПЕРШИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК ДЕМЕТРІУС ВІКЕЛАС

83. Кого обрано першим президентом Міжнародного олімпійського комітету?
- А. П'єра де Кубертена.   В. Віктора Балька.
 Б. Деметріуса Вікеласа.   Г. Ференца Кеменя.
84. Яку організацію представляв Деметріус Вікелас на Міжнародному атлетичному конгресі 1894 р. в Парижі?
- А. Панеллінський гімнастичний союз.
 Б. Товариство дослідників Греції.
 В. Союз письменників Греції.
 Г. Кабінет міністрів Греції.
85. Відомо, що урочите відкриття Міжнародного атлетичного конгресу мало грецький характер (виступи, вірші, гімн тощо). Хто був автором сценарію відкриття конгресу?
- А. П'єр де Кубертен.
 Б. П'єр де Кубертен та Деметріус Вікелас.
 В. Ернест Калло та П'єр де Кубертен.
 Г. Віктор Бальк та П'єр де Кубертен.
86. Хто запропонував на Міжнародному атлетичному конгресі в Парижі 1894 р. провести I Міжнародні Олімпійські ігри в Афінах?
- А. П'єр де Кубертен.   В. Віктор Бальк.
 Б. Деметріус Вікелас.   Г. Ференц Кемень.
87. Чому першим президентом МОК обрано Деметріуса Вікеласа?
- А. Згідно зі Статутом МОК мав очолювати представник країни-організатора наступних Олімпійських ігор.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Деметріус Вікелас — перший президент Міжнародного олімпійського комітету, народився 15 вересня 1835 р. на грецькому острові Сірос у родині заможного торговця. З дитячих років Д. Вікелас писав вірші та прозу, а у 17-річному віці переклав трагедію Ж. Расіна «Естер». У 1854 р. отримав диплом ботаніка, закінчивши навчання у Лондонському коледжі архітектури і ботаніки. За патріотичну діяльність у 1875 р. був нагороджений срібним лицарським хрестом Королівського ордена визволителів Греції, а у 1886 р. — золотим лицарським хрестом того самого ордена — за філологічні заслуги. Педагогічні погляди і діяльність Д. Вікеласа дозволили йому бути представником Панеллінського гімнастичного союзу на Міжнародному атлетичному конгресі, що відбувся у Парижі у 1894 р. На цьому конгресі Д. Вікеласа обрали до складу Міжнародного олімпійського комітету. За пропозицією П. де Кубертена, Д. Вікеласа як представника країни-організатора I Міжнародної Олімпіади обрано президентом МОК.

- Б. П'єр де Кубертен відмовився очолити МОК.
- В. Через настійну рекомендацію П'єра де Кубертена.
- Г. Відповідно до Статуту МОК першим президентом МОК мав стати представник Греції — колиски Олімпійських ігор античності.

88. Коли Деметріус Вікелас залишив посаду президента МОК?

- А. 1900 р.
- Б. 1896 р.
- В. 1898 р.
- Г. 1897 р.

ДРУГИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК П'ЄР ДЕ КУБЕРТЕН

89. Коли народився П'єр де Кубертен?

- А. 1859 р.
- Б. 1863 р.
- В. 1860 р.
- Г. 1850 р.

90. Яку освіту одержав П'єр де Кубертен?

- А. Технічну.
- Б. Гуманітарну (наука, мистецтво, право).
- В. Військову.
- Г. Медичну.

91. Що спонукало юного барона, великого патріота Франції П'єра де Кубертена вивчати світові системи фізичного виховання?

- А. Поразка Франції у війні з Прусією.
- Б. Допитливість.
- В. Любов до історичної спадщини.
- Г. Необхідність написання наукової праці у процесі отримання вченого ступеня.

Барон П'єр де Кубертен — другий президент МОК (1896–1925 рр.)

П'єр де Кубертен (третій справа). Барселона, 1926 р.

П'єр де Кубертен (у першому ряду другий зліва) серед учасників сесії МОК. Прага, 1925 р.

83. Деметріуса Вікеласа.
84. Панеллінський гімнастичний союз.
85. П'єр де Кубертен та Деметріус Вікелас.
86. Деметріус Вікелас.
87. Згідно зі Статутом МОК мав очоловати представник країни-організатора наступних Олімпійських ігор.
88. 1896 р.
89. 1863 р.
90. Гуманітарну (наука, мистецтво, право).
91. Поразка Франції у війні з Прусією.

92. Коли двадцятилітній П'єр де Кубертен здійснив свою подорож за Ламанш, у сусідню Англію, для вивчення системи виховання в англійських коледжах?

- А. 1888 р.   В. 1850 р.
Б. 1853 р.   Г. 1855 р.

93. Коли П'єр де Кубертен здійснив свою подорож за океан — до Сполучених Штатів Америки, де він набув нового досвіду, зустрів друзів та соратників із втілення ідей відродження Олімпійських ігор?

- А. 1893 р.   В. 1885 р.
Б. 1887 р.   Г. 1890 р.

94. Світогляд П'єра де Кубертена кардинально змінився після відвідин Мач Венлоцької Олімпіади та знайомства з доктором В. Бруксом. У його свідомості фізичне виховання було витіснене поняттям «олімпійський спорт». Коли відбулася ця зустріч?

- А. 1889 р.   В. 1888 р.
Б. 1892 р.   Г. 1890 р.

95. Член МОК для Росії Олексій Бутовський був другом і соратником П'єра де Кубертена, цінував енергійність, ентузіазм і компетентність молодого барона. Коли вони познайомились, П'єру де Кубертену було 29 років, а генералові — 54. У якому році відбулося це знайомство?

- А. 1894 р.   В. 1892 р.
Б. 1890 р.   Г. 1893 р.

96. Відомо, що підготовку Міжнародного атлетичного конгресу з відродження Олімпійських ігор очолили представник Франції й континентальної Європи, представник Великої Британії і Британської імперії, представник Американського континенту. Назвіть їх.

- А. Е. Калло, Л. Амтхїлл, Х.-Б. Субіаур.
Б. П. де Кубертен, Ч. Герберт, В. Слоуен.
В. М. де Бузі, Л. Кафф, В. Слоуен.
Г. М. де Бузі, Л. Амтхїлл, В. Слоуен.

П'єр де Кубертен під час їзди на триколісному моторизованому велосипеді (трициклі) — одному з технічних винаходів того часу

Досвідчений фехтувальник П'єр де Кубертен зі шпагою (справа). П'єр де Кубертен написав підручник «Фехтування на конях»

97. На Міжнародному атлетичному конгресі 1894 р. розглядали питання, що хвилювали П'єра де Кубертена. Програма Конгресу охоплювала дві частини. Перша частина — «Любительство і професіоналізм». Яку назву мала друга частина програми Конгресу?
- А. «Парі та Олімпійські ігри».
 Б. «Цінні подарунки та Олімпійські ігри».
 В. «Олімпійські ігри».
 Г. «Нагороди та Олімпійські ігри».
98. Хто виступив із пропозицією обирати президентом МОК представника країни, яка проводить наступні Ігри?
- А. П'єр де Кубертен.   В. Деметріус Вікелас.
 Б. Вільям Слоуен.   Г. Максим де Бузі.
99. П'єр де Кубертен наголошував, що вибір місця проведення Ігор кожної Олімпіади, забезпечення відповідності принципам і традиціям, на яких ґрунтується цей урочистий захід, покладено на певну організацію. Яку організацію мав на увазі П'єр де Кубертен?
- А. Міжнародний олімпійський комітет.
 Б. Міжнародну спортивну федерацію.
 В. Організаційний комітет Олімпійських ігор.
 Г. Спортивну громадськість.
100. На думку П'єра де Кубертена, Національні олімпійські комітети керують участю своєї країни в Олімпійських іграх. Що є сферою відповідальності Міжнародних спортивних федерацій?
- А. Доступність олімпійських змагань.
 Б. Безпека Олімпійських ігор.
 В. Технічне забезпечення та проведення олімпійських змагань з видів спорту.
 Г. Забезпечення участі любителів в олімпійських змаганнях.
101. Коли барона П'єра де Кубертена обрано президентом Міжнародного олімпійського комітету?
- А. 1894 р.   В. 1988 р.
 Б. 1896 р.   Г. 1900 р.

П'єр де Кубертен у робочому кабінеті своєї квартири в Парижі.

Барон П'єр де Кубертен та Марі Ротан у день одруження

92. 1888 р.
93. 1893 р.
94. 1890 р.
95. 1892 р.
96. П. де Кубертен, Ч. Герберт, В. Слоуен.
97. «Олімпійські ігри».
98. П'єр де Кубертен.
99. Міжнародний олімпійський комітет.
100. Технічне забезпечення та проведення олімпійських змагань з видів спорту.
101. 1896 р.

Pierre de Coubertin
Avril 1936

П'єр де Кубертен

102. На що була спрямована діяльність П'єра де Кубертена з погляду сучасного олімпійського руху?

- A. Реформування системи виховання й освіти.
- B. Розповсюдження спорту у світі.
- V. Стимулювання розвитку нових видів спорту.
- Г. Створення національних олімпійських комітетів.

103. Як розумів спорт педагог П'єр де Кубертен?

- A. Діяльність заради задоволення.
- B. Діяльність від неробства.
- V. Фізична компенсація розумової праці.
- Г. Унікальний засіб виховання й освіти.

104. П'єр де Кубертен був не тільки ідеологом сучасного олімпійського руху, а й законодавцем і розробником його структури. Які складові не входили до структури сучасного олімпійського руху?

- A. Міжнародний олімпійський комітет.
- B. Національні олімпійські комітети.
- V. Міжнародні спортивні федерації.
- Г. Союз спортивних товариств.

105. П'єр де Кубертен був прихильником «спортивної релігії» — із присягами, процесіями, гімнами, прапорами, символами. Яку назву вона має?

- A. Націоналізм.
- B. Ідеалізм.
- V. Олімпізм.
- Г. Утопія.

106. Відомо, що у книзі «Моральний вплив атлетичного спорту» П'єр де Кубертен змінив порядок слів латинського вислову, який згодом став олімпійським гаслом. Як саме він змінив порядок слів?

- A. Fortius. Altius. Citius.
- B. Citius. Altius. Fortius.
- V. Citius. Altius. Fortius.
- Г. Altius. Citius. Fortius.

ЦІКАВО

П'єр де Кубертен до 1914 р. проводив свої літні канікули в Літтенбасі, що недалеко від Мюнстера, в маєтку дружини Марії Ротан. Йому часто доводилося проїжджати через перехрестя доріг, які вели у Хохрод і Ешбах. Назви цих селищ і узяв барон П'єр де Кубертен як псевдонім до «Оди спорту», яку представив на літературному конкурсі на Іграх Олімпіади й одержав перемогу.

107. Романтизм та ідеалізм не завадили П'єрові де Кубертену з дивовижною практичністю і наполегливістю, гнучкістю та терпінням не тільки заснувати олімпійський рух сучасності, а й зберегти його, незважаючи на потрясіння історії. Скільки десятиліть барон П'єр де Кубертен керував МОК?

А. 3.

В. 4.

Б. 2.

Г. 1,5.

108. У якій праці найбільш повно висвітлено погляди П'єра де Кубертена на олімпійський спорт, його ідеали і функції?

А. Кодекс честі олімпійця.

Б. Олімпійська хартія.

В. «Ода спорту».

Г. Олімпійський кодекс честі.

109. Колишній президент НОК США Дуглас Мак-Артур визначив кубертенівську філософію олімпізму як таку, що охопила найважливіші закони моралі і витримала перевірку етики і філософії, будь-коли створеної для розвитку людства. Як Мак-Артур назвав філософію Кубертена?

А. «Релігія лояльності і шляхетності спортсмена».

Б. «Педагогічна утопія».

В. Релігія «лицарства».

Г. Шлях виховання «ідеальної людини».

110. На Іграх яких Олімпіад і в якій номінації П'єр де Кубертен здобув золоту медаль?

А. На Іграх I Олімпіади 1896 р. у конкурсі мистецтв, розділ — література («Олімпійські ігри 776 р. до н. е.»).

Б. На Іграх VIII Олімпіади 1924 р. у змаганнях з легкої атлетики на дистанції 1 000 м.

В. На Іграх V Олімпіади 1920 р. у конкурсі мистецтв, розділ — література («Ода спорту»).

Г. На Іграх XI Олімпіади 1936 р. у конкурсі мистецтв, розділ — художнє мистецтво («Олімпійські мемуари»).

111. Під яким псевдонімом П'єр де Кубертен виборов золоту медаль на Олімпійських іграх?

А. Г. Хохрод та М. Ешбах.

Б. П'єр Ротан-Люттенбахський.

В. Шарль Гіго де Крісено.

Г. Жан-П'єр Ревальді.

П'єр де Кубертен у військовій формі в роки Першої світової війни, 1915 р.

П'єр де Кубертен з дружиною Марі, дочкою Рене, сином Жаком та тещею в маєтку сім'ї Ротан — батьків дружини, приблизно 1907 р.

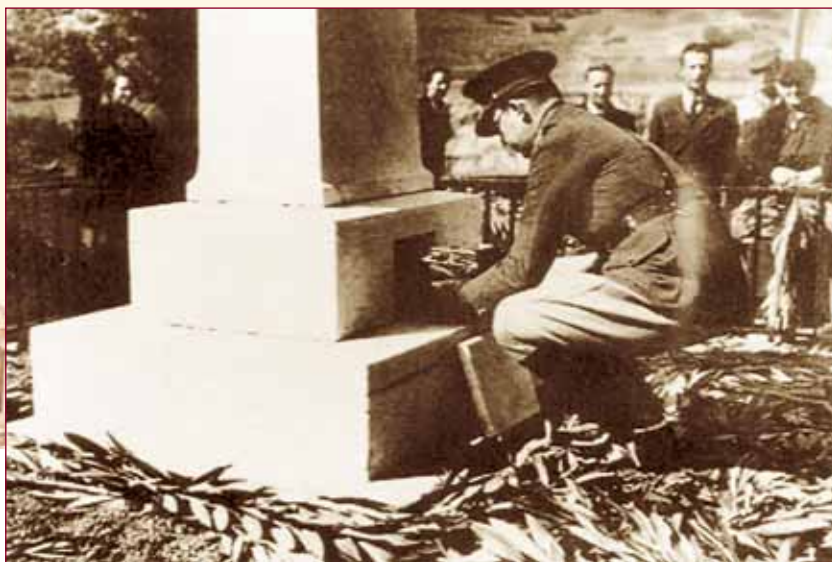
102. Реформування системи виховання й освіти.
 103. Унікальний засіб виховання й освіти.
 104. Союз спортивних товариств.
 105. Олімпізм.
 106. Citiuus. Altius. Fortius.
 107. 3.
 108. «Ода спорту».
 109. Релігія лояльності і шляхетності спортсмена.
 110. На Іграх V Олімпіади 1920 р. у конкурсі мистецтв, розділ — література («Ода спорту»)
 111. Г. Хохрод та М. Ешбах.

Стела П'єра де Кубертена в Олімпії.
 Згідно з останньою волею барона, його тіло поховали в Лозанні, а серце знайшло свій спокій біля входу в святилище давньої Олімпії

Поховання урни із серцем П'єра де Кубертена біля підніжжя пам'ятника, спорудженого на його честь у легендарній Олімпії

112. Як ставився барон П'єр де Кубертен до участі жінок у олімпійських змаганнях?
 А. Негативно. В. Вагався.
 Б. Позитивно. Г. Нейтрально.
113. Яку роль відводив жінкам барон П'єр де Кубертен на Олімпійських іграх сучасності?
 А. Повноправних учасниць змагань.
 Б. Учасниць деяких видів змагань.
 В. Глядачів.
 Г. Учасниць церемонії нагородження.
114. П'єр де Кубертен очолював МОК у 1896—1925 рр. Скільки Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор відбулося за цей період?
 А. 4; 3. В. 6; 1.
 Б. 7; 0. Г. 5; 2.
115. Яку посаду обіймав П'єр де Кубертен у МОК після того, як у 1924 р. залишив пост президента цієї організації?
 А. Радника президента МОК.
 Б. Почесного президента МОК.
 В. Консультанта президента МОК.
 Г. Речника президента МОК.
116. П'єр де Кубертен був номінований на отримання Нобелівської премії миру. Яким було рішення Нобелівського комітету?
 А. Надати премію.
 Б. Відкласти нагородження на невизначений термін.
 В. Відмовити у премії.
 Г. Не розглядати кандидатуру номінанта.

117. У якому році помер засновник олімпійського руху сучасності барон П'єр де Кубертен?

- А. 1937 р.   В. 1936 р.
Б. 1940 р.   Г. 1930 р.

118. Де поховано барона П'єра де Кубертена?

- А. Лозанна (Швейцарія).   В. Париж (Франція).
Б. Олімпія (Греція).   Г. Рим (Італія).

119. Де поховано серце барона П'єра де Кубертена?

- А. Олімпія (Греція).   В. Париж (Франція).
Б. Лозанна (Швейцарія).   Г. Афіни (Греція).

120. Хто став третім президентом МОК?

- А. Майкл Морріс Кілланін.   В. Хуан-Антоніо Самаранч.
Б. Ейвері Брендедж.   Г. Анрі де Байє-Латур.

**ТРЕТІЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК
АНРІ ДЕ БАЙЄ-ЛАТУР**

121. Громадянином якої країни був третій президент МОК Анрі де Байє-Латур?

- А. Бельгії.   В. Данії.
Б. Нідерландів.   Г. Люксембургу.

122. Яка діяльність Анрі де Байє-Латура мала вирішальне значення для обрання його на посаду президента МОК?

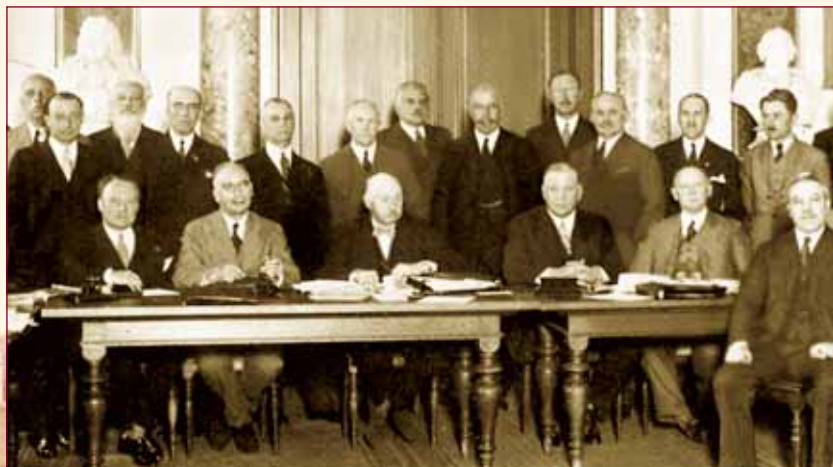
- А. Проведення Олімпійського конгресу 1905 р. в Брюсселі.
Б. Створення 1906 р. НОК Бельгії.
В. Внесення пропозиції щодо проведення Олімпійських ігор 1920 р. в Антверпені.
Г. Особиста дружба з П'єром де Кубертенем.

Могила П'єра де Кубертена в Лозанні

Граф Анрі де Байє-Латур — третій президент МОК (1925–1942 рр.)

Анрі де Байє-Латур (сидить третій зліва) під час сесії МОК у Відні, 1933 р.

- 112. Негативно.
- 113. Учасниць церемонії нагородження.
- 114. 6; 1.
- 115. Почесного президента МОК.
- 116. Відкласти нагородження на невизначений термін.
- 117. 1937 р.
- 118. Лозанна (Швейцарія).
- 119. Олімпія (Греція).
- 120. Анрі де Байє-Латур.
- 121. Бельгії.
- 122. Особиста дружба з П'єром де Кубертеном.

Анрі де Байє-Латур (другий справа) у Барселоні, де відбувалася сесія МОК, 1931 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Граф Анрі де Байє-Латур народився в 1876 р., закінчив Левенський університет, активно займався спортом. На початку ХХ ст. був головою дипломатичного відомства Бельгії в Нідерландах. У 1903 р. обраний членом МОК, в 1905 р. провів у Брюсселі Олімпійський конгрес, у 1906 р. організував НОК Бельгії, після закінчення Першої світової війни виступив з пропозицією організувати Олімпійські ігри 1920 р. в Антверпені й активно брав участь у їх підготовці та проведенні.

123. На період президентства Анрі де Байє-Латура припало проведення Ігор Олімпіади 1936 р. в Берліні. Яким чином він висловив своє ставлення до нацистського лідера?

- А. Не дав згоди на те, щоб А. Гітлер виходив до п'єдесталу нагородження для привітання олімпійських чемпіонів.
- Б. Не дозволив, щоб фашистські прапори майоріли на олімпійському стадіоні.
- В. Відмовив А. Гітлеру вітати атлетів на церемонії відкриття Ігор ХІ Олімпіади.
- Г. Не погодився, щоб А. Гітлер передавав олімпійський прапор на церемонії закриття Ігор ХІ Олімпіади представникам міста-господаря наступних Олімпійських ігор.

124. Унеможливлення дискримінації євреїв і темношкірих спортсменів було обов'язковою умовою проведення Олімпійських ігор 1936 р. в Берліні. Яка була реакція лідера нацистської Німеччини А. Гітлера на чотириразову перемогу афроамериканця Джессі Оуенса?

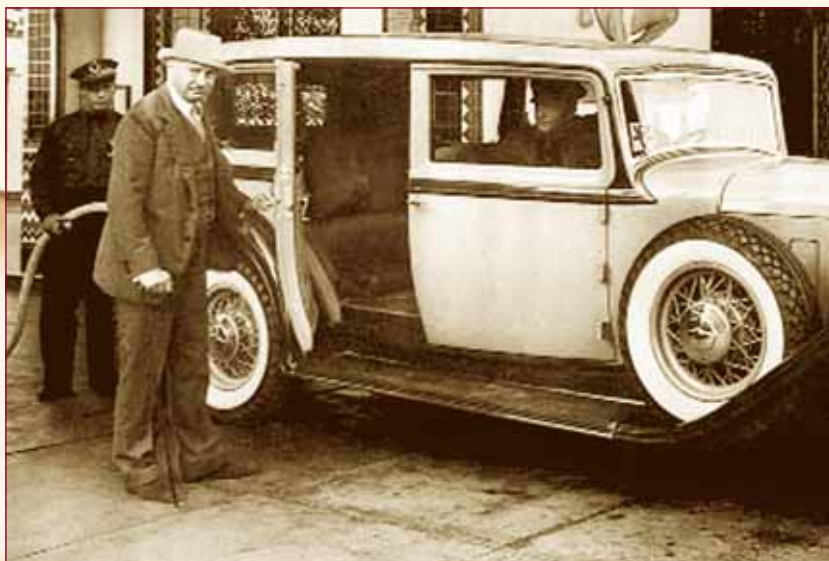
- А. Покинув стадіон.
- В. Поздоровив переможця.
- Б. Ніяк не відреагував.
- Г. Нагородив переможця.

125. Як Анрі де Байє-Латур ставився до участі радянських спортсменів в Олімпійських іграх?

- А. Позитивно.
- В. Категорично заперечував.
- Б. Нейтрально.
- Г. Вагався.

126. Коли Анрі де Байє-Латур залишив посаду президента МОК?

- А. 1942 р.
- В. 1950 р.
- Б. 1937 р.
- Г. 1940 р.

127. Анрі де Байє-Латур очолював МОК у 1925–1942 рр. Скільки Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор відбулося за цей період?

- А. 3; 3.   В. 2; 3.
Б. 2; 4.   Г. 1; 3.

128. Хто став четвертим президентом МОК?

- А. Юханнес-Зігфрід Едстрем.   В. Анрі де Байє-Латур.
Б. Хуан-Антоніо Самаранч.   Г. Жак Рогге.

ЧЕТВЕРТИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК ЮХАННЕС-ЗІГФРІД ЕДСТРЕМ

129. Юханнес-Зігфрід Едстрем був активним учасником організації та проведення Олімпійських ігор у себе на батьківщині. Коли й де відбулися ці Ігри?

- А. 1952 р., Гельсінкі.   В. 1952 р., Осло.
Б. 1912 р., Стокгольм.   Г. 1928 р., Амстердам.

130. Юханнеса-Зігфріда Едстрема обрано членом МОК 1920 р., 1921 р. — членом Виконкому, а 1931 р. його обрали на вищу посаду. Яку саме?

- А. Генерального секретаря.   В. Віце-президента.
Б. Виконавчого директора.   Г. Радника президента.

131. Юханнес-Зігфрід Едстрем очолював МОК у 1946–1952 рр. Скільки Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор відбулося за цей період?

- А. 1; 3.   В. 2; 2.
Б. 3; 1.   Г. 4; 1.

Граф Анрі де Байє-Латур (перший справа) поряд з королем Бельгії Альбертом під час церемонії відкриття Ігор VII Олімпіади 1920 р. в Антверпені

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У 1925 р. після відставки П. де Кубертена А. де Байє-Латура обрано президентом МОК, цю посаду він обіймав до кінця життя (до 1942 р.). А. де Байє-Латур ненавидів більшовизм. «Більшовики поставили себе поза суспільством. Поки я — президент МОК, радянський прапор не з'явиться на олімпійському стадіоні», — говорив А. де Байє-Латур.

Юханнес-Зігфрід Едстрем — четвертий президент МОК (1946–1952 рр.)

Члени Виконкому МОК (зліва направо) — Юханнес-Зігфрід Едстрем, Мельшиор де Поліньяк, Анрі де Байє-Латур, Теодор Левальд та секретар МОК Андре Бердез. Берлін, 1930 р.

123. Не дав згоди на те, щоб А. Гітлер виходив до п'єдесталу нагородження для привітання олімпійських чемпіонів.
124. Покинув стадіон.
125. Категорично заперечував.
126. 1942 р.
127. 3; 3.
128. Юханнес-Зігфрід Едстрем.
129. 1912 р., Стокгольм.
130. Віце-президента.
131. 2; 2.

132. Якого року Юханнес-Зігфрід Едстрем передав посаду президента МОК Ейвері Брендеджу?

- А. 1950 р.   В. 1956 р.
Б. 1952 р.   Г. 1960 р.

133. У період правління якого президента МОК команду Радянського Союзу допустили до участі в Олімпійських іграх?

- А. П'єра де Кубертена.
Б. Анрі де Байє-Латура.
В. Юханнеса-Зігфріда Едстрема.
Г. Ейвері Брендеджа.

П'ЯТИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК ЕЙВЕРІ БРЕНДЕДЖ

134. Скільки років очолював МОК Ейвері Брендедж?

- А. 10.   В. 30.
Б. 20.   Г. 15.

135. За збереження якого статусу спортсмена фанатично боровся п'ятий президент МОК Ейвері Брендедж?

- А. Напівпрофесіонала.
Б. Не вів ніякої боротьби.
В. Аматора.
Г. Професіонала.

Ейвері Брендедж — п'ятий президент МОК (1952–1972 рр.)

Ейвері Брендедж під час змагань зі штовхання ядра — однієї з дисциплін, що входить до легкоатлетичного десятиборства. Ігри V Олімпіади 1912 р. в Стокгольмі

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Ейвері Брендедж — п'ятий президент МОК, народився у 1887 р. у Детройті (США). Учасник Олімпійських ігор 1912 р. в Стокгольмі (п'яте місце в легкоатлетичному п'ятиборстві). Чемпіон США у легкоатлетичному багатоборстві 1914, 1916, 1918 рр. У 1928–1934 рр. був президентом ІААФ, в 1928–1952 рр. — президентом НОК США.

Ейвері Брендедж, який очолював МОК приблизно 20 років (1952–1972 рр.) і чимало зробив для зміцнення авторитету й розвитку олімпійського спорту, водночас відомий своїми ідеалістичними і консервативними поглядами. Він фанатично боровся за збереження статусу аматорства в олімпійському спорті, незважаючи на наявність очевидних протиріч, догматично слідував правилам і законам МОК, ідеалам П'єра де Кубертена. У 1972 р. Ейвері Брендедж передав посаду президента МОК Майклу-Моррісу Кілланіну. Помер Ейвері Брендедж 1985 р. у віці 98 років.

136. Ейвері Брендедж робив усе можливе, щоб уберегти олімпійський рух від цього явища. Він стверджував, що дехто намагається «перетворити цей орган, що стоїть осторонь, у міжнародне товариство дебатів і суперечок». Від чого застерігав п'ятий президент МОК Ейвері Брендедж?

- А. Від демократизації.   В. Від комерціалізації.
Б. Від політизації.   Г. Від корупції.

137. З проникненням якого явища в олімпійський спорт борювався п'ятий президент МОК Ейвері Брендедж?

- А. Націоналізму.   В. Дискримінації.
Б. Патріотизму.   Г. Фашизму.

138. Проти чого виступав п'ятий президент МОК Ейвері Брендедж, стверджуючи, що «це явище повністю суперечить духові Олімпійських ігор, які є змаганнями між окремими спортсменами, а не націями»?

- А. Проти комерціалізації країни.
Б. Проти зменшення кількості видів спорту в олімпійській програмі.
В. Проти офіційної системи підрахунку очок у загальнокомандному заліку, підняття національного прапора на честь переможця, звучання національного гімну на честь переможця.
Г. Проти оголошення країни, яку представляють спортсмени.

Ейвері Брендедж вітає британського легкоатлета Девіда Берглі — чемпіона Ігор ІХ Олімпіади 1928 р. в Амстердамі у змаганнях з бігу на 400 м з перешкодами

Ейвері Брендедж виступає на відкритті бюста П'єра де Кубертена, яке відбулося 1963 р. в Мон-Рено — штаб-квартирі МОК у Лозанні

Президент Національного олімпійського комітету США Ейвері Брендедж на чолі делегації своєї країни під час церемонії відкриття Ігор XV Олімпіади 1952 р. в Гельсінкі

132. 1952 р.
 133. Юханнеса-Зіґфріда Едстрема.
 134. 20.
 135. Аматора.
 136. Від політизації.
 137. Націоналізму.
 138. Проти офіційної системи підрахунку очок у загальнокомандному заліку, підняття національного прапора на честь переможця, звучання національного гімну на честь переможця.

139. Ейвері Брендеджа знали як американського мільйонера, учасника Олімпійських ігор 1912 р., чемпіона США з атлетичного багатоборства. Він 24 роки був президентом НОК США, 20 років очолював МОК. Скільки років прожив Ейвері Брендедж?

- А. 70 років. В. 85 років.
 Б. 98 років. Г. 80 років.

140. Хто з перелічених нижче президентів МОК був спортсменом високої кваліфікації, учасником Олімпійських ігор?

- А. Ейвері Брендедж. В. П'єр де Кубертен.
 Б. Анрі де Байє-Латур. Г. Хуан-Антоніо Самаранч.

141. Ейвері Брендедж очолював МОК у 1952–1972 рр. Скільки Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор відбулося за цей період?

- А. 4; 6. В. 5; 5.
 Б. 7; 3. Г. 6; 4.

142. Якого року Ейвері Брендедж передав кермо влади своєму наступникові на посту президента МОК Майклові-Моррісу Кілланіну?

- А. 1972 р. В. 1964 р.
 Б. 1968 р. Г. 1960 р.

Ейвері Брендедж покладає вінок на могилу засновника Олімпійських ігор сучасності П'єра де Кубертена. Лозанна, 1965 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Ейвері Брендедж наполегливо боровся проти проникнення націоналізму в олімпійський спорт. Зокрема, він був проти підняття національних прапорів і виконання гімнів під час церемонії нагородження переможців Олімпійських ігор. Ейвері Брендедж активно виступав проти офіційної системи підрахунку балів у загальнокомандному заліку, наполегливо боровся за незалежність спорту від політики, усіляко перешкодив спробам утручання політики в спорт. Протистояння політичних систем на олімпійській арені в період «холодної війни» створило багато труднощів Ейвері Брендеджу і його прихильникам. «Політики намагаються верховодити Олімпіадами, але МОК ніколи не дозволить їм цього зробити», — заявив Ейвері Брендедж у 1964 р.

Віла Мон-Рено в Лозанні — штаб-квартира Міжнародного олімпійського комітету (з 1922 по 1968 рр.). У цьому самому приміщенні розташовувався Олімпійський музей

ШОСТИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК МАЙКЛА-МОРРИС КІЛЛАНІН

143. Що було основною ідеєю МОК у період правління Майкла-Морріса Кілланіна?

- А. Дозвіл юнакам змагатися на Олімпійських іграх.
- Б. Розширення програми Олімпійських ігор.
- В. Поширення олімпійських ідей за межі Олімпійських ігор.
- Г. Розширення жіночої програми Олімпійських ігор.

144. Майкла-Морріса Кілланіна в 1952 р. обрано членом МОК, у 1967 р. він увійшов до складу Виконкому, у 1968 р. став віце-президентом, а в 1972 р. — президентом МОК. Якого року він залишив посаду президента МОК?

- А. 1976 р.
- Б. 1972 р.
- В. 1980 р.
- Г. 1984 р.

145. Майкл-Морріс Кілланін очолював МОК у 1972–1980 рр. Скільки Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор відбулося за цей період?

- А. 2; 0.
- Б. 1; 3.
- В. 3; 1.
- Г. 2; 2.

Майкл-Морріс Кілланін — шостий президент МОК (1972–1980 рр.)

СЬОМИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК ХУАН-АНТОНІО САМАРАНЧ

146. Хто й коли став сьомим президентом МОК?

- А. Майкл-Морріс Кілланін, 1972 р.
- Б. Хуан-Антоніо Самаранч, 1980 р.
- В. Жак Рогге, 2000 р.
- Г. Ейвері Брендедж, 1952 р.

Хуан-Антоніо Самаранч — сьомий президент МОК (1980–2000 рр.)

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Хуан-Антоніо Самаранч народився 17 липня 1920 р. в Барселоні у заможній каталонській сім'ї. У юнацтві займався боксом та хокеєм на роликівих ковзанах. Після закінчення комерційного факультету університету поєднував заняття бізнесом з тренерською роботою — збірна команда Іспанії з хокею на роликівих ковзанах під його керівництвом стала чемпіоном світу. На межі 40–50-х років Хуан-Антоніо Самаранч стає радником зі спорту в муніципалітеті Барселони, потім його обирають президентом Національної федерації катання на роликівих ковзанах Іспанії. У 1963 р. очолює Вищу раду спорту Іспанії. У 1966 р. обраний членом МОК, а в 1967 р. став президентом НОК Іспанії. У 1968 р. — шефом протоколу МОК, у 1970 р. — членом Виконкому МОК, а з 1974 по 1978 рр. був віце-президентом МОК. З 1977 р. протягом трьох років — посол Іспанії в СРСР. У 1980 р. на сесії МОК, що відбувалася в Москві, Хуана-Антоніо Самаранча обрано президентом МОК. Ця знаменна подія відбулась за один день до його 60-річчя.

139. 98 років.
 140. Ейвери Брендедж.
 141. S; S.
 142. 1972 р.
 143. Поширення олімпійських ідей за межі Олімпійських ігор.
 144. 1980 р.
 145. 2; 2.
 146. Хуан-Антоніо Самаранч, 1980 р.

147. Президентом якої Національної федерації був Хуан-Антоніо Самаранч?
 А. Катання на роликових ковзанах.
 Б. Хокею на траві.
 В. Стрільби з лука.
 Г. Спортивних журналістів.
148. Хуан-Антоніо Самаранч став членом МОК 1966 р., упродовж 1974–1978 рр. був віце-президентом МОК. Коли його обрано президентом МОК?
 А. 1984 р. В. 1988 р.
 Б. 1980 р. Г. 1986 р.
149. Король Іспанії подарував Хуанові-Антоніо Самаранчу титул. Який саме?
 А. Титул графа. В. Титул лорда.
 Б. Титул маркіза. Г. Титул барона.
150. Президент МОК Хуан-Антоніо Самаранч висловив прагнення співпрацювати з усіма урядовими й неурядовими організаціями, що зацікавлені в розвитку спорту, здійснюють боротьбу з допінгом і апартеїдом у спорті, популяризують спорт для всіх та спорт для людей з обмеженими можливостями. Які ще принципи обстоював сьомий президент МОК?
 А. Нормалізацію відносин із засобами масової інформації; розвиток олімпійської солідарності.
 Б. Розвиток меценатства в олімпійському русі.
 В. Проведення Олімпійських ігор для дітей.
 Г. Розширення географії міст-господарів Олімпійських ігор.

Президент МОК Хуан-Антоніо Самаранч вручив золотий Олімпійський орден Папі Іоанну-Павлу II, 1982 р.

Хуан-Антоніо Самаранч після обрання президентом МОК. Майкл-Морріс Кілланін (ліворуч) — попередник Хуана-Антоніо Самаранча на посаді президента, 1980 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Діяльність Хуана-Антоніо Самаранча як президента МОК високо оцінили в його країні. У декреті короля Іспанії Хуана-Карлоса зазначалося: «Успішне захоплення Хуана-Антоніо Самаранча Торелло популяризацією спорту й взаєморозуміння між народами на різних громадських посадах досягло апогею в його блискучих досягненнях на посаді президента Міжнародного олімпійського комітету. З метою продемонструвати йому мою королівську оцінку, присвоюю Хуану-Антоніо Самаранчу Торелло титул маркіза де Самаранч, який поширюється на нього і його нащадків відповідно до законодавства Іспанії, що регулює знатність» 31 грудня 1991 р.

151. Хто з президентів МОК ввів до складу цієї організації жінок, а також визначив квоти, згідно з якими у Національних олімпійських комітетах, Міжнародних федераціях та їхніх Виконкомах кількість жінок має становити не менше 10 %?

- А. Ейвері Брендедж.   В. Хуан-Антоніо Самаранч.
Б. Жак Рогге.   Г. Майкл-Морріс Кілланін.

152. Як ставився сьомий президент МОК Хуан-Антоніо Самаранч до комерціалізації олімпійського спорту?

- А. Позитивно.   В. Нейтрально.
Б. Негативно.   Г. Виступав категорично проти.

153. Під час президенства Хуана-Антоніо Самаранча відбулася професіоналізація олімпійського спорту. До чого це призвело?

- А. До збільшення травматизму.
Б. До стрімкого підвищення спортивного рівня Олімпійських ігор.
В. До використання стимулюючих препаратів.
Г. До збільшення учасників Ігор.

154. Коли вперше МОК дозволив професіоналам брати участь в Олімпійських іграх?

- А. 1992 р., Барселона.   В. 1956 р., Мельбурн.
Б. 1948 р., Лондон.   Г. 1988 р., Сеул.

155. Хто з президентів МОК реалізував програму створення нині діючого Олімпійського музею?

- А. Ейвері Брендедж.   В. Хуан-Антоніо Самаранч.
Б. Жак Рогге.   Г. Майкл-Морріс Кілланін.

Хуан-Антоніо Самаранч під час Всесвітніх юнацьких ігор намагається зіграти в російський більярд. Москва, 1998 р.

Хуан-Антоніо Самаранч був не лише воротарем високого класу, а й досягнув успіхів у тренерській роботі. Барселона, 1967 р.

Хуан-Антоніо Самаранч із президентом Бразилії, легендарним футболістом Пеле та членом МОК Карлосом Нузманом (зліва направо)

147. Катання на роликових ковзанах.
 148. 1980 р.
 149. Титул маркіза.
 150. Нормалізацію відносин із засобами масової інформації; розвиток олімпійської солідарності.
 151. Хуан-Антоніо Самаранч.
 152. Позитивно.
 153. До стрімкого підвищення спортивного рівня Олімпійських ігор.
 154. 1988 р., Сеул.
 155. Хуан-Антоніо Самаранч.

Хуан-Антоніо Самаранч — учасник естафети олімпійського вогню на Іграх XXV Олімпіади 1992 р. в Барселоні

156. У період правління якого президента відбулося розширення МОК за рахунок залучення атлетів, представників НОК та Міжнародних федерацій?
- А. Хуана-Антоніо Самаранча. В. П'єра де Кубертена.
 Б. Майкла-Морріса Кілланіна. Г. Жака Рогге.
157. У грудні 1992 р. виникли суперечки щодо участі в Іграх Олімпіади в Барселоні спортсменів з незалежних держав, що утворилися на території колишнього СРСР. Президент Хуан-Антоніо Самаранч домігся ратифікації дванадцятьма країнами, що утворилися на теренах колишнього СРСР, угоди про створення об'єднаної команди. Під яким прапором виступали спортсмени команди СНД?
- А. Під олімпійським прапором.
 Б. Під прапорами незалежних держав.
 В. Під прапором СРСР.
 Г. Під прапором ООН.
158. Під час діяльності якого президента МОК Південно-Африканська Республіка знову долучилася до олімпійського руху, а її спортсмени змогли взяти участь в Олімпійських іграх 1992 р. в Барселоні?
- А. Хуана-Антоніо Самаранча. В. Ейвері Брендеджа.
 Б. Майкла-Морріса Кілланіна. Г. Жака Рогге.
159. Хуан-Антоніо Самаранч очолював МОК у 1980–2000 рр. Скільки Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор відбулося за цей період?
- А. 6; 4. В. 4; 5.
 Б. 5; 4. Г. 5; 5.
160. Як журналіст Девід Міллер у своїй книзі назвав діяльність сьомого президента МОК Хуана-Антоніо Самаранча?
- А. Олімпійський прорив.
 Б. Комерціалізація і професіоналізація.
 В. Єднання і співробітництво.
 Г. Олімпійська революція.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

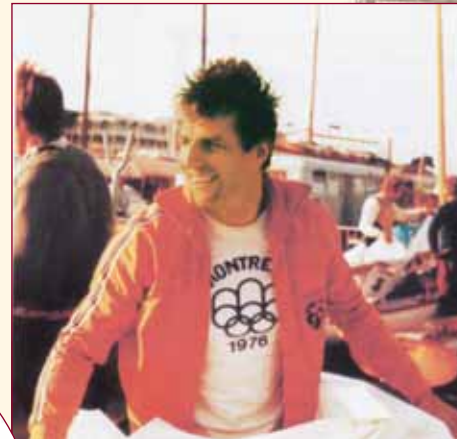
Хуан-Антоніо Самаранч увійшов до історії олімпійського спорту як видатний реформатор, розумний і гнучкий політик, який зумів демократизувати та консолидувати олімпійський рух; підвищити авторитет МОК і олімпійського спорту у світі; узгодити правила МОК із вимогами сучасного світу; розширити процес комерціалізації олімпійського руху; надати нового статусу спортсмена в олімпійському спорті; змінити ставлення до професійного спорту; розповсюдити нові форми спортивної практики; посилити боротьбу з допінгом; визначити чіткі позиції щодо апартеїду в спорті; дати новий поштовх розвитку олімпійської солідарності; створити Олімпійський музей у Лозанні.

ВОСЬМИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОК ЖАК РОГГЕ

161. Коли Жак Рогге обійняв посаду президента МОК?
- А. 2001 р.   В. 2002 р.
 Б. 1998 р.   Г. 2004 р.
162. Якими видами спорту займався восьмий президент МОК Жак Рогге?
- А. Ковзанярським і санним спортом.
 Б. Вітрильним спортом і регбі.
 В. Легкою атлетикою і бобслеєм.
 Г. Вітрильним і ковзанярським спортом.
163. Жак Рогге був учасником трьох Ігор Олімпіад як член національної збірної команди Бельгії з вітрильного спорту. Коли це було?
- А. 1960 р., Рим; 1964 р., Токіо; 1968 р., Мехіко.
 Б. 1964 р., Токіо; 1968 р., Мехіко; 1972 р., Мюнхен.
 В. 1972 р., Мюнхен; 1976 р., Монреаль; 1980 р., Москва.
 Г. 1968 р., Мехіко; 1972 р., Мюнхен; 1976 р., Монреаль.
164. Захоплення яким видом спорту дозволило Жаку Рогге стати учасником Олімпійських ігор?
- А. Плаванням.   В. Вітрильним спортом.
 Б. Підводним плаванням.   Г. Регбі.
165. Хто за спеціальністю восьмий президент МОК Жак Рогге?
- А. Журналіст.
 Б. Хірург-ортопед.
 В. Юрист.
 Г. Політолог.

Жак Рогге — восьмий президент МОК (2001 р. до сьогодні)

Жак Рогге був учасником трьох Ігор Олімпіад (1968, 1972, 1976 рр.) як член національної збірної команди Бельгії з вітрильного спорту

Хірург-ортопед Жак Рогге в операційній

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Жак Рогге народився 2 травня 1942 р. в бельгійському місті Генті. З дитинства займався вітрильним спортом, а у 17 років став чемпіоном світу серед юніорів. Він — шестirazовий чемпіон Бельгії та дворазовий чемпіон світу з вітрильного спорту в класі «Фінн», учасник Ігор XIX, XX та XXI Олімпіад. Ще одне захоплення Жака Рогге — регбі. Зі своєю командою він став чемпіоном Бельгії та увійшов до складу національної збірної. Свою спортивну діяльність поєднував з тринадцятирічним вивченням ортопедичної хірургії в університеті. Доктор медицини Жак Рогге в 1972 р. увійшов до складу НОК Бельгії, у 1988 р. став його президентом. З 1991 р. — член МОК, з 1998 р. — член Виконкому МОК, з 1989 р. — президент Європейських олімпійських комітетів (ЄОК), віце-президент Асоціації національних олімпійських комітетів (АНОК), член Ради Всесвітньої антидопінгової агенції. На 112 сесії МОК, що відбулася в Москві 2001 р., Жака Рогге обрано президентом МОК.

156. Хуана-Антоніо Самаранча.
 157. Під олімпійським прапором.
 158. Хуана-Антоніо Самаранча.
 159. 5; 5.
 160. Олімпійська революція.
 161. 2001 р.
 162. Вітрильним спортом і регбі.
 163. 1968 р., Мехіко; 1972 р., Мюнхен; 1976 р., Монреаль.
 164. Вітрильним спортом.
 165. Хірург-ортопед.

166. Як голова олімпійської місії Жак Рогге керував участю спортсменів Бельгії в Олімпійських іграх. Скільки разів йому довіряли виконувати цю місію?

- А. 5 разів.   В. 4 рази.
 Б. 6 разів.   Г. 2 рази.

167. На вирішення яких проблем олімпійського спорту звернено першочергову увагу президента МОК Жака Рогге?

- А. Допінгу і корупції.
 Б. Професіоналізації і комерціалізації.
 В. Апартеїду і корупції.
 Г. Прав жінок і насильства в спорті.

168. Яку політику здійснює президент МОК Жак Рогге щодо програми Олімпійських ігор?

- А. Збільшення кількості видів спорту.
 Б. Зменшення кількості видів спорту.
 В. Заміна менш популярних видів спорту більш популярними.
 Г. Залишає без змін.

169. Чи прагне президент МОК Жак Рогге до зміни кількості учасників олімпійських змагань?

- А. Прагне збільшити.
 Б. Прагне зменшити.
 В. Хоче залишити без змін.
 Г. Дане питання не розглядають.

170. На Міжнародному атлетичному конгресі 1894 р. в Па-

Президент МОК Жак Рогге під час підписання договору зі спонсорами

Президент Жак Рогге від імені МОК вручає сертифікат на надання фінансової допомоги постраждалим від землетрусу в Сичуані

Президент МОК Жак Рогге і президент НОК України Сергій Бубка. Київ, 2006 р.

рижі Віктор Бальк та Деметріус Вікелас пропонували ввести до програми Олімпійських ігор змагання юнаків. Тоді цю пропозицію не підтримали учасники конгресу. Проте в період діяльності восьмого президента МОК Жака Рогге ухвалено історичне рішення про проведення І Юнацьких Олімпійських ігор. Якого року вони відбудуться?

- А. 2010 р.
- Б. 2012 р.
- В. 2011 р.
- Г. 2014 р.

171. Де відбудуться І Юнацькі Олімпійські ігри?

- А. У Сингапурі.
- Б. У Ріо-де-Жанейро.
- В. У Лондоні.
- Г. У Куала-Лумпурі.

172. Скільки президентів очолювали Міжнародний олімпійський комітет за всю його історію?

- А. 1.
- Б. 3.
- В. 5.
- Г. 8.

173. Скільки років становить одна каденція президента Міжнародного олімпійського комітету?

- А. 2 роки.
- Б. 7 років.
- В. 4 роки.
- Г. 8 років.

174. Скільки разів може бути переобраним президент МОК?

- А. 2.
- Б. На довічний термін.
- В. 3.
- Г. Необмежено до досягнення ним вікового цензу.

Виступ президента МОК Жака Рогге на засіданні ООН

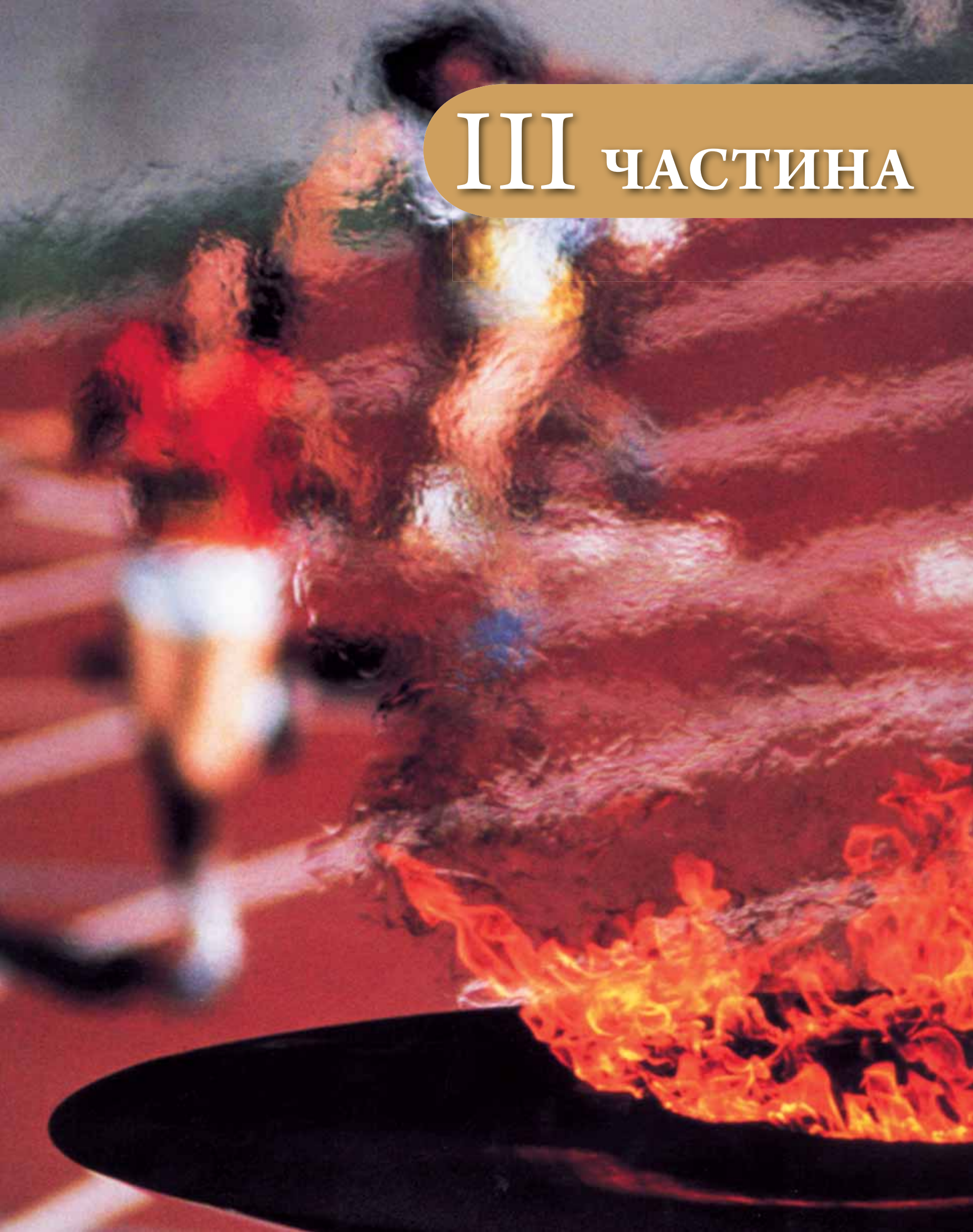
Президент МОК Жака Рогге — почесний доктор Національного університету фізичного виховання і спорту України. Київ, 2006р.

Президент МОК Жак Рогге на церемонії вручення пам'ятної відзнаки

- 166. 5 разів.
- 167. Допінга і корупції.
- 168. Зменшення кількості видів спорту.
- 169. Прагне зменшити.
- 170. 2010 р.
- 171. У Сингапурі.
- 172. 8.
- 173. 8 років.
- 174. Необмежено до досягнення ним вікового цензу.

III ЧАСТИНА

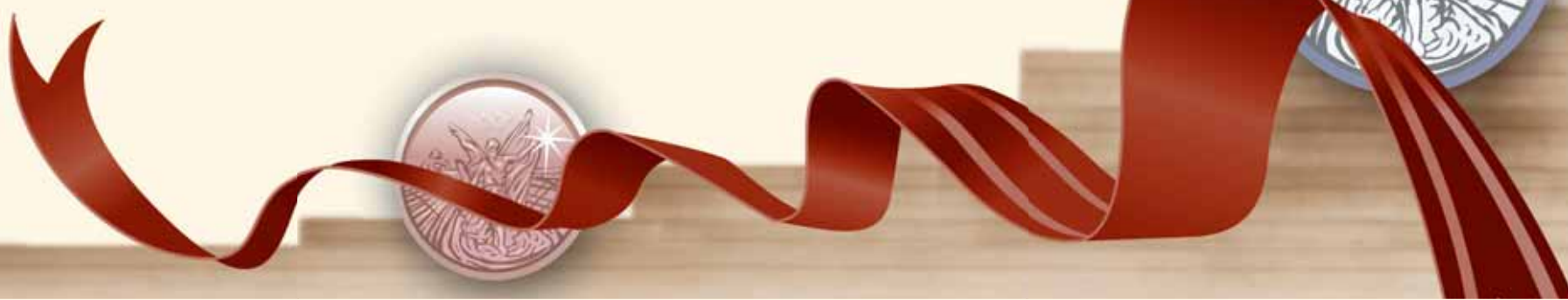

ОЛІМПІЙСЬКІ СИМВОЛИ І ЦЕРЕМОНІЇ. МІЖНАРОДНА ОЛІМПІЙСЬКА СИСТЕМА

ЗМІСТ

КОНЦЕПЦІЯ ОЛІМПІЗМУ	115
ОЛІМПІЙСЬКЕ ГАСЛО	116
ОЛІМПІЙСЬКІ КІЛЬЦЯ	117
ОЛІМПІЙСЬКИЙ ПРАПОР	118
ОЛІМПІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ	119
ЕСТАФЕТА ОЛІМПІЙСЬКОГО ВОГНЮ	120
ОЛІМПІЙСЬКИЙ ГІМН	123
ОЛІМПІЙСЬКА КЛЯТВА	123
ЦЕРЕМОНІЯ ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	125
ЦЕРЕМОНІЯ ЗАКРИТТЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	127
ОЛІМПІЙСЬКЕ СЕЛИЩЕ	128
ЦЕРЕМОНІЇ НАГОРОДЖЕННЯ	130
ПАМ'ЯТНІ НАГОРОДИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	132
МІЖНАРОДНА ОЛІМПІЙСЬКА СИСТЕМА	136
ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ ТА ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	144
ПРОБЛЕМА ДОПІНГУ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СПОРТІ	146
ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ І СВІТОВІ ВІЙНИ	148
ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ: ПОЛІТИЧНІ РОЗБІЖНОСТІ ТА ПРОТЕСТИ, БОРОТЬБА ПРОТИ АПАРТЕІДУ І ТЕРОРИЗМУ	149
ОЛІМПІЙСЬКИЙ І ПРОФЕСІОНАЛЬНИЙ СПОРТ	152
ЖІНКИ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СПОРТІ	154
ОЛІМПІЙСЬКІ ТАЛІСМАНИ	156
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ	158
ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СПОРТ ДЛЯ ВСІХ	161

Розроблення концепції сучасного олімпізму належить баронові **П'єру де Кубертену**. За його ініціативи в червні 1894 р. у Парижі відбувся Міжнародний атлетичний конгрес із метою відновлення Олімпійських ігор

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Барон П'єр де Кубертен зазначав, що «олімпізм є не системою, а світоглядом, який здатний проникати в різні форми виховання, і жодна раса або епоха не може претендувати на його виняткову монополію». Олімпійські ігри, які відбуваються раз на чотири роки, урочисто демонструють світові виховну основу олімпійської ідеї.

П'єр де Кубертен звернувся з листом до учасників Ігор IX Олімпіади 1928 р. в Амстердамі, у якому виклав основні принципи олімпізму:

«На жаль, через хворобу я не маю можливості бути серед вас. Коли через 4 роки в Лос-Анджелесі відбуватимуться Ігри X Олімпіади, я, очевидно, також не зможу прибути на них. Тому цим листом я прощаюся з вами.

Я закликаю вас зберегти полум'я оновленого олімпізму і відстояти його основоположні принципи та інституції:

— *насамперед рівність основних видів спорту;*

— *змагання у сфері мистецтва, які доповнюють чудову фізичну діяльність витворами розуму, сповненими ідеями спорту;*

— *клятву спортсменів, яка, спираючись на почуття честі, містить засади єдиного дієвого способу ефективного вирішення проблеми любительства;*

— *олімпійський прапор, який відображає кольори всіх народів і символізує п'ять частин світу, об'єднаних спортом;*

— *церемоніал і ритуал відкриття та закриття Ігор із заключним ушануванням еллінізму, від якого Олімпійські ігри беруть свій початок;*

— *і, нарешті, авторитет МОК.*

Я знову висловлюю подяку тим, хто йшов за мною і послідовно допомагав мені у справі, якій я служу вже більше 40 років, долаючи труднощі й опір».

КОНЦЕПЦІЯ ОЛІМПІЗМУ

1. Що таке «олімпізм»?

- А. Ідеологічна основа спортивної діяльності.
- Б. Система підготовки спортсменів до Олімпійських ігор.
- В. Філософія життя, яка звеличує та об'єднує в гармонійне ціле якість тіла, волі й розуму.
- Г. Норма поведінки.

2. Які поняття поєднує олімпізм?

- А. Тіло, волю, розум.
- Б. Красу, силу, мужність.
- В. Дух, волю, красу.
- Г. Віру, волю, відданість.

3. Що є метою олімпізму?

- А. Поширення спорту з метою гармонійного розвитку людини, створення мирного суспільства.
- Б. Завоювання олімпійської першості.
- В. Участь в Олімпійських іграх.
- Г. Проведення олімпійських святкувань.

4. Олімпізм є сполучною ланкою між спортом, культурою й освітою, прагне до створення такого способу життя, основа якого — радість від занять фізичними вправами, виховна цінність позитивних прикладів і повага до... Повага до чого саме лежить в основі способу життя, до якого прагне олімпізм?

- А. До загальних етичних принципів.
- Б. До старшого покоління олімпійців.
- В. До молодого покоління атлетів.
- Г. До націонал-патріотичних поглядів спортсменів.

5. Хто був розробником принципів олімпійського спорту, його структури й основ діяльності?

- А. Давньогрецькі елланодики.
- Б. Давньоримські філософи.
- В. П'єр де Кубертен і його соратники.
- Г. Формувалися в процесі життєвої практики.

6. У яке поняття об'єднані взаєморозуміння, дружба, солідарність і чесна гра?

- А. Олімпійська честь.
- Б. Олімпійський дух.
- В. Олімпійська поведінка.
- Г. Олімпійська гармонія.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У сучасній концепції олімпізму виокремлюють такі основні ідеї:

1. Політична ідея — спільність і примирення всіх народів світу, підтримка міжнародного антивоєнного руху.

2. Гуманістична ідея — рівність людей, прищеплення людству через спортивний рух необхідності подолання статевого, національного, расових та майнових протиріч.

3. Філософсько-педагогічна ідея — спираючись на переваги спортивно-ігрового методу виховання забезпечити вільний, усебічний розумовий, моральний і фізичний розвиток особистості, пов'язати заняття спортом із діяльністю в інших сферах суспільного життя.

П'єр де Кубертен під час радіотрансляції лекції «Філософські основи сучасного олімпізму»

1. Філософія життя, яка звеличує та об'єднує в гармонійне ціле якості тіла, волі й розуму.
2. Тіло, волю, розум.
3. Поширення спорту з метою гармонійного розвитку людини, створення мирного суспільства.
4. До загальних етичних принципів.
5. П'єр де Кубертен і його соратники.
6. Олімпійський дух.

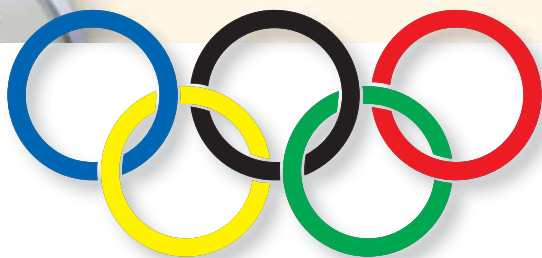

Анрі-Мартін Дідон — автор олімпійського гасла

7. Які основні ідеї покладено в основу концепції олімпізму?
  - А. Політична, гуманістична і філософсько-педагогічна.
  - Б. Оздоровча, освітня, виховна.
  - В. Оздоровча, гуманістична, патріотична.
  - Г. Суспільна, інтернаціональна, гуманістична.
8. Які поняття належать до політичної ідеї концепції олімпізму?
  - А. Спільність і примирення народів світу, підтримка міжнародного антивоєнного руху.
  - Б. Виховання почуття патріотизму та національної гідності.
  - В. Стимулювання держав для досягнення олімпійської першості.
  - Г. Формування релігійних поглядів.
9. До якої олімпійської ідеї належить проголошення рівності через спортивний рух, подолання статевих, національних, расових і майнових протиріч між людьми?
  - А. Ідеалістичної.
  - Б. Гуманістичної.
  - В. Утопічної.
  - Г. Філософської.
10. Що є метою філософсько-педагогічної ідеї олімпізму?
  - А. Прагнення людини до особистого вдосконалення, забезпечення вільного, всебічного розумового, морального і фізичного розвитку людства.
  - Б. Задоволення особистих амбіцій, здобуття олімпійської першості.
  - В. Прищеплення культового ставлення до спорту.
  - Г. Виховання фізично досконалої людини.

ОЛІМПІЙСЬКЕ ГАСЛО

11. Як звучить олімпійське гасло?
  - А. «Швидше, вище, сильніше».
  - Б. «У здоровому тілі — здоровий дух».
  - В. «Вище, сильніше, швидше».
  - Г. «Головне не перемога, а участь».

Олімпійським символом є п'ять переплечених кілець. Олімпійські кільця мають синій, жовтий, чорний, зелений та червоний кольори і переплітаються зліва направо. Кольори верхніх трьох кілець — синій, чорний і червоний. Нижніх — жовтий і зелений. Вся фігура є правильною трапецією. Олімпійський символ втілює єдність п'яти континентів і зустріч атлетів з усього світу на Олімпійських іграх

12. Коли і де затверджено олімпійське гасло?
- 1894 р., Париж (Франція).
  - 1900 р., Париж (Франція).
  - 1896 р., Афіни (Греція).
  - 1912 р., Стокгольм (Швеція).
13. Як звали випускника семінарії Рондо, наставника домініканського монастиря та коледжу Арсей (Франція), духовного наставника та друга П'єра де Кубертена, який став автором олімпійського гасла?
- Анрі-Мартін Дідон.
  - Томас Арнольд.
  - Вільям Брукс.
  - Годфруа де Блоне.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

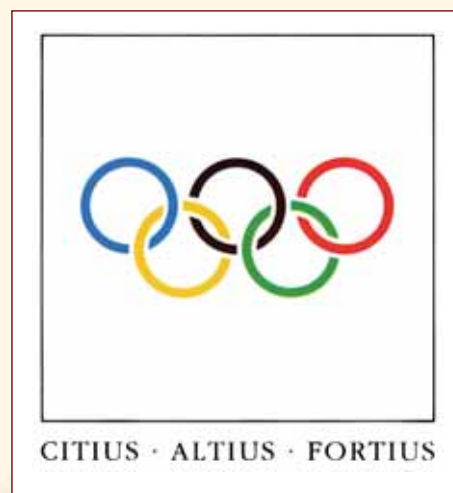
Олімпійське гасло.

Олімпійське гасло об'єднує три латинських слова — **Citius, Altius, Fortius**. Фразу з трьох слів уперше промовив французький священик Анрі-Мартін Дідон на відкритті спортивних змагань у своєму коледжі. Цю латинську фразу, але з іншим порядком слів П'єр де Кубертен проголосив олімпійським гаслом. На його думку, саме вони відображають мету атлетів усього світу.

Citius · Altius · Fortius

ОЛІМПІЙСЬКІ КІЛЬЦЯ

14. Що символізують олімпійські кільця?
- Об'єднання в олімпійському русі п'яти континентів і зустріч атлетів усього світу на Олімпійських іграх.
  - Країни-засновниці Олімпійських ігор.
  - Об'єднання найсильніших країн світу.
  - Національні олімпійські комітети країн — лідерів олімпійського руху.
15. У якій послідовності (за кольорами) розташовані кільця, що уособлюють олімпійський символ?
- Синє, чорне та червоне — у верхньому ряду, жовте та зелене — в нижньому.
  - Зелене, чорне та синє — у верхньому ряду, жовте та червоне — в нижньому.
  - Біле, чорне та блакитне — у верхньому ряду, жовте та зелене — в нижньому.
  - Синє, жовте та червоне — у верхньому ряду, чорне та зелене — в нижньому.
16. Які континенти символізують олімпійські кільця відповідно до послідовності їх розташування?
- Європа, Африка, Америка, Азія, Австралія.
  - Австралія, Африка, Європа, Азія, Америка.
  - Європа, Африка, Америка, Азія, Австралія.
  - Європа, Азія, Америка, Африка, Австралія.

Емблемою Міжнародного олімпійського комітету є олімпійські кільця на білому фоні з гаслом: «**CITIUS—ALTIUS—FORTIUS**»

7. Політична, гуманістична і філософсько-педагогічна.
8. Спільність і примирення народів світу, підтримка міжнародного антивоєнного руху.
9. Гуманістичної.
10. Прагнення людини до особистого вдосконалення, забезпечення вільного, усебічного розумового, морального і фізичного розвитку людства.
11. «Швидше, вище, сильніше».
12. 1894 р., Париж (Франція).
13. Анрі-Мартін Дідон.
14. Об'єднання в олімпійському русі п'яти континентів і зустріч атлетів усього світу на Олімпійських іграх.
15. Синє, чорне та червоне — у верхньому ряду, жовте та зелене — в нижньому.
16. Європа, Азія, Африка, Австралія, Америка.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Традицію запалювання вогню на олімпійських стадіонах під час Ігор започатковано в 1928 р. (на зимових Олімпійських іграх — у 1952 р.).

Естафету олімпійського вогню вперше проведено під час Олімпійських ігор 1936 р. в Берліні. Понад 3 000 бігунів брали участь в естафеті олімпійського вогню з Олімпії до Берліна.

На зимових Олімпійських іграх естафету вперше провели тільки 1952 р. — перед Олімпійськими іграми в Осло. Однак вона стартувала не з Олімпії, а з Моргедала (Норвегія).

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ПРАПОР

17. Олімпійський прапор було подано на затвердження учасникам Олімпійського конгресу у Парижі. У якому році відбулася ця знаменна подія?

А. 1894 р.	В. 1920 р.
Б. 1914 р.	Г. 1924 р.
18. Хто став автором олімпійського прапора?

А. П'єр де Кубертен.	В. Деметріус Вікелас.
Б. Анрі-Мартін Дідон.	Г. Стен Еріксен.
19. Що зображено на олімпійському прапорі?

А. Голуб миру.	В. Олімпійський факел.
Б. Олімпійські кільця.	Г. Вінок із гілок оливи.
20. Скільки кольорів на олімпійському прапорі?

А. 5.	В. 7.
Б. 6.	Г. 8.
21. Коли вперше над олімпійським стадіоном замайорів олімпійський прапор?

А. Ігри I Олімпіади 1896 р., Афіни (Греція).
Б. Ігри VIII Олімпіади 1924 р., Париж (Франція).
В. Ігри VII Олімпіади 1920 р., Антверпен (Бельгія).
Г. Ігри XI Олімпіади 1936 р., Берлін (Німеччина).

П'ять кольорових кілець — синє, чорне, червоне, жовте, зелене — на чисто білому полотнищі — **Олімпійський прапор**. Прапор планували підняти на Іграх 1916 р., однак вони не відбулися через Першу світову війну. Уперше прапор з'явився на Олімпійських іграх 1920 р. в Антверпені (Бельгія). Олімпійський прапор використовують під час церемоній відкриття та закриття кожних Ігор Олімпіад. На церемонії закриття мер міста-господаря минулих Ігор передає прапор мерові міста-господаря наступних Ігор. Чотири роки прапор зберігається в будівлі мерії міста, яке готується до проведення наступних Ігор

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ

22. Кожного високосного року біля вівтаря поблизу храму Гери від сонячних променів спалахує полум'я — олімпійський вогонь. Де його запалюють?

- A. В Олімпії.
- B. В Афінах.
- B. У Дельфах.
- Г. У Спарті.

23. Біля підніжжя якої гори запалюють олімпійський вогонь сучасних Ігор?

- A. Кронос.
- B. Олімп.
- B. Парнас.
- Г. Афон.

24. Який вогонь вважають олімпійським?

- A. Вогонь, запалений на Олімпі.
- B. Вогонь, що запалюють на головному майдані країни-організатора Ігор Олімпіади.
- B. Вогонь, запалений у країні-організаторі попередніх Ігор.
- Г. Вогонь, запалений в Олімпії під егідою МОК.

25. Розгляньте фотографію на стор. 119 зверху. Яку церемонію на ній зображено?

- A. Церемонію запалювання олімпійського вогню.
- B. Церемонію вшанування давньогрецьких богів.
- B. Церемонію вшанування богині Деметри.
- Г. Церемонію вшанування богині Гери.

26. Як запалюють олімпійський вогонь?

- A. Від вічнопалаючого вогню в храмі Зевса.
- B. Від іскри, отриманої під час тертя священних каменів.
- B. Від дзеркала, що фокусує сонячні промені.
- Г. Від вогню, що палає у вівтарі храму Гери.

27. Коли вперше запалили олімпійський вогонь на стадіоні у столиці Олімпійських ігор?

- A. 1896 р.
- B. 1912 р.
- B. 1928 р.
- Г. 1932 р.

28. Як довго горить олімпійський вогонь, запалений на урочистій церемонії відкриття Олімпійських ігор?

- A. 1 день.
- B. Вічно.
- B. До першої церемонії нагородження.
- Г. До церемонії закриття Олімпійських ігор.

Церемонія запалювання олімпійського вогню біля храму Гери в Олімпії. Ритуал запалювання священного вогню походить із Стародавньої Греції. Поновив його П'єр де Кубертен у 1912 р. Факел запалюють в Олімпії спрямованим пучком сонячного проміння, утвореного увігнутим дзеркалом. Олімпійський вогонь символізує чистоту, прагнення досконалості і боротьбу за перемогу, а також мир і дружбу

Запалювання олімпійського вогню в головній чаші Олімпійського стадіону супроводжується символічним випусканням голубів

Мідорі Іто — японська фігуристка запалює вогонь у чаші стадіону на церемонії відкриття XVIII зимових Олімпійських ігор. Нагано, 1998 р.

17. 1914 р.
18. П'єр де Кубертен.
19. Олімпійські кільця.
20. 6.
21. Ігри VII Олімпіади 1920 р., Антверпен (Бельгія).
22. В Олімпії.
23. Кронос.
24. Вогонь, запалений в Олімпії під егідою МОК.
25. Церемонію запалювання олімпійського вогню.
26. Від дзеркала, що фокусує сонячні промені.
27. 1928 р.
28. До церемонії закриття Олімпійських ігор.

Естафета олімпійського вогню 1936 р. побувала в Акрополі (Афіни)

Грецький селянин — олімпійський факелоносець, 1936 р.

На Ігри XXVII Олімпіади 2000 р. в Сідней вогонь доставлено під водою Великого бар'єрного рифу: аквалангістка при цьому використала спеціальну хімічну речовину

ЕСТАФЕТА ОЛІМПІЙСЬКОГО ВОГНЮ

29. Як доправляють олімпійський вогонь з Олімпії до великої чаші олімпійського стадіону?
  - А. Смолоскиповою естафетою.
  - Б. Перевозять ескортом мотоциклістів, прихованим від людських очей.
  - В. Перевозять броньованим автомобілем у лампаді.
  - Г. Перевозять літаком у капсулі.
30. Що являє собою олімпійський факел?
  - А. Конструкцію, в якій горить лампа.
  - Б. Капсулу, в якій палає вогонь для освітлення шляху учасника естафети у темну пору доби.
  - В. Лампаду, що зберігає олімпійський вогонь.
  - Г. Факел, або його модель, у якому горить олімпійський вогонь.
31. Коли вирішили проводити смолоскипові естафети від стародавньої Олімпії до олімпійського стадіону як символ єдності та наступності олімпійських ідей, про які мріяв П'єр де Кубертен?
  - А. 1934 р., сесія МОК, Афіни (Греція).
  - Б. 1912 р., церемонія закриття Олімпійських ігор, Стокгольм (Швеція).
  - В. 1935 р., засідання Рейхстагу, Берлін (Німеччина).
  - Г. 1933 р., сесія МОК, Відень (Австрія).
32. Кому належить ідея проведення факельної естафети олімпійського вогню?
  - А. Професорові Карлу Діємму.
  - Б. Священикові Анрі-Мартіну Дідону.

- В. П'єру де Кубертену.
Г. Єпископу Пенсильванському.

33. Який предмет використовують в олімпійській естафеті під час передавання вогню?

- А. Античну амфору. В. Олімпійський кубок.
Б. Смолоскип. Г. Античну лампаду.

34. На яких Олімпійських іграх сучасності започаткували традицію смолоскипової естафети олімпійського вогню?

- А. 1920 р., Антверпен (Бельгія).
Б. 1896 р., Афіни (Греція).
В. 1928 р., Амстердам (Нідерланди).
Г. 1936 р., Берлін (Німеччина).

35. Коли вперше олімпійський вогонь потрапив з Європи в Азію?

- А. 1988 р. В. 1964 р.
Б. 1980 р. Г. 1998 р.

36. Що супроводжує запалювання олімпійського вогню в головній чаші Олімпійського стадіону?

- А. Святковий салют.
Б. Виконання олімпійського гімну.
В. Символічне випускання голубів.
Г. Національний гімн країни-організатора Олімпійських ігор.

37. На яких Олімпійських іграх уперше випустили в небо голубів як символ миру?

- А. Ігри I Олімпіади 1896 р.
Б. Ігри IX Олімпіади 1928 р.
В. Ігри VII Олімпіади 1920 р.
Г. Ігри XI Олімпіади 1936 р.

38. У яку країну-організатора, де відбувалися Ігри Олімпіади, олімпійський вогонь доставили за маршрутом каравел Христофора Колумба?

- А. Мексика. В. Канада.
Б. США. Г. Колумбія.

Маршрут першої естафети олімпійського вогню від Олімпії до Берліна, 1936 р.

Естафета олімпійського вогню. Пекін, 2008 р.

Головною і найяскравішою подією всього маршруту естафети вогню Ігор XXIX Олімпіади, яка відбулася в Пекіні, стало досягнення найвищої вершини світу — гори Еверест, висотою 8 848 м над рівнем моря. Олімпійський вогонь альпіністи доставили на вершину в спеціальних капсулах, розроблених для збереження полум'я в умовах низьких температур і розрідженого повітря

29. Смолоскиповою естафетою.
30. Факел, або його модель, в якому горить олімпійський вогонь.
31. 1934 р., сесія МОК, Афіни (Греція).
32. Професорові Карлу Діємму.
33. Смолоскип.
34. 1936 р., Берлін (Німеччина).
35. 1964 р.
36. Символічне випускання голубів.
37. Ігри IX Олімпіади 1928 р.
38. Мексика.

Олімпійський вогонь Ігор XXVII Олімпіади 2000 р. подорожує на традиційних каное островами Кука

39. На яких островах Нового світу, на згадку про передавання олімпійського вогню з іспанського фрегата на канонірський човен країни, в якій проводили Олімпійські ігри, на місці висадки Христофора Колумба спорудили олімпійський пам'ятник?

- А. Бермудські острови.   В. Фолклендські острови.
Б. Багамські острови.   Г. Антильські острови.

40. Щоб дістатися столиці Ігор Олімпіади, олімпійський вогонь здійснив морську подорож. Коли це вперше відбулося?

- А. 1948 р., Лондон (Велика Британія).
Б. 1952 р., Гельсінкі (Фінляндія).
В. 1904 р., Сент-Луїс (США).
Г. 1956 р., Мельбурн (Австралія).

41. За час своєї історії олімпійський вогонь здійснив космічну подорож. Столиця Ігор якої Олімпіади зустрічала космічний олімпійський вогонь?

- А. 1964 р., Токіо (Японія).
Б. 1976 р., Монреаль (Канада).
В. 1968 р., Мехіко (Мексика).
Г. 2000 р., Сідней (Австралія).

Для кожних Олімпійських ігор створюють новий смолоскип, який відповідає традиціям країни, де відбуваються змагання:

1. Берлін, 1936 р.	4. Мельбурн, 1956 р.	7. Мехіко, 1968 р.	10. Москва, 1980 р.	13. Барселона, 1992 р.	16. Афіни, 2004 р.
2. Лондон, 1948 р.	5. Рим, 1960 р.	8. Мюнхен, 1972 р.	11. Лос-Анджелес, 1984 р.	14. Атланта, 1996 р.	17. Пекін, 2008 р.
3. Гельсінкі, 1952 р.	6. Токіо, 1964 р.	9. Монреаль, 1976 р.	12. Сеул, 1988 р.	15. Сідней, 2000 р.	

42. Коли олімпійський вогонь здійснив першу повітряну подорож, щоб дістатися олімпійського стадіону?
- А. 1956 р.   В. 1964 р.
Б. 1960 р.   Г. 1968 р.
43. Коли олімпійський вогонь здійснив першу підводну подорож?
- А. 2000 р., Сідней (Австралія).
В. 1964 р., Токіо (Японія).
Б. 1956 р., Мельбурн (Австралія).
Г. 1984 р., Лос-Анджелес (США).

Обкладинка олімпійського гімну, 1896 р.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ГІМН

44. Коли МОК офіційно затвердив олімпійський гімн?
- А. 1958 р., Токіо.   В. 1894 р., Париж.
Б. 1896 р., Афіни.   Г. 1936 р., Берлін.
45. Хто став автором музики олімпійського гімну?
- А. Спірос Самарас.   В. Маноліс Каломіріс.
Б. Яніс Ксенакіс.   Г. Нікос Скалкотас.

ОЛІМПІЙСЬКА КЛЯТВА

46. Що промовляють спортсмени та судді на церемонії відкриття олімпійських змагань?
- А. Молитву.   В. Заклинання.
Б. Клятву вірності Батьківщині.   Г. Олімпійську клятву.
47. Коли вперше пролунала олімпійська клятва?
- А. 1896 р., Афіни (Греція).
Б. 1900 р., Париж (Франція).
В. 1920 р., Антверпен (Бельгія).
Г. 1936 р., Берлін (Німеччина).

Костянтин Паламас — автор тексту олімпійського гімну

Спірос Самарас — автор музики олімпійського гімну

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Олімпійська клятва — традиційний ритуал на церемонії відкриття Олімпійських ігор, один з найважливіших атрибутів Олімпійських ігор. Текст олімпійської клятви розроблений в 1913 р. П'єром де Кубертеном, який запропонував Міжнародному олімпійському комітетові (МОК) відродити ритуал олімпійської клятви, яку виголошували на Олімпійських іграх у Стародавній Греції (клятва честі на стадіоні в Олімпії, біля вітара Зевсу). Уперше олімпійську клятву виголошено на Олімпійських іграх 1920 р. Згідно з Олімпійською хартією, олімпійську клятву дає спортсмен країни, де відбуваються Олімпійські ігри, з трибуни, встановленої на полі олімпійського стадіону, під олімпійським прапором. Виголосити олімпійську клятву Національний олімпійський комітет, зазвичай, доручає одному з видатних спортсменів цієї країни.

- 39. Багамські острови.
- 40. 1948 р., Лондон (Велика Британія).
- 41. 1976 р., Монреаль (Канада).
- 42. 1956 р.
- 43. 2000 р., Сідней.
- 44. 1958 р., Токіо.
- 45. Спірос Самарас.
- 46. Олімпійську клятву.
- 47. 1920 р., Антверпен (Бельгія).

48. Хто складає олімпійську клятву?

- А. Спортсмени і судді.
- Б. Спортсмени, судді і глядачі.
- В. Спортсмени.
- Г. Спортсмени, судді, представники Міжнародного олімпійського комітету.

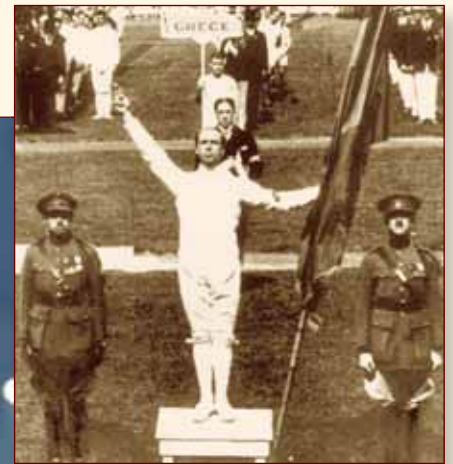
49. Яку клятву дають спортивні арбітри перед початком Олімпійських ігор?

- А. Бути добрими до спортсменів.
- Б. Бути непідкупними.
- В. Боротися з будь-якими проявами жорстокості та насильства.
- Г. Поважати спортсменів і об'єктивно здійснювати суддівство.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Олімпійська клятва.

Текст олімпійської клятви запропонував П'єр де Кубертен. Згодом цей текст децю змінився і нині звучить так: «Від імені всіх учасників змагань я клянусь, що, беручи участь у цих Олімпійських іграх, я змагатимусь чесно та згідно з правилами, а своєю участю прославлятимусь своєю країною та спорт». Спортивні судді також складають клятву, текст якої адаптовано для цієї мети. Уперше олімпійська клятва пролунала в 1920 р., а клятва арбітрів — у 1968 р. в Мехіко. У 2000 р. на Олімпійських іграх в Сідней уперше в тексті клятви з'явилися слова про невикористання допінгу в змаганнях.

Бельгійський фехтувальник **Віктор Буан** став першим, хто виголосив олімпійську клятву. Ігри VII Олімпіади. Антверпен, 1920 р.

Китайська спортсменка, дворазова олімпійська чемпіонка Ігор 2004 р. з настільного тенісу **Чжан Інін** дає олімпійську клятву від імені спортсменів під час церемонії відкриття Ігор XXIX Олімпіади. Пекін, 8 серпня 2008 р.

ЦЕРЕМОНІЯ ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

50. Яка з цих церемоній не є офіційною церемонією Олімпійських ігор?
- А. Церемонія відкриття Олімпійських ігор.
  - Б. Церемонія закриття Олімпійських ігор.
  - В. Церемонія нагородження.
  - Г. Церемонія вшанування.
51. Відомо, що церемонія відкриття Олімпійських ігор передбачає: парад спортсменів усіх країн-учасниць, підняття олімпійського прапора, запалювання олімпійського вогню, а також виголошення олімпійської клятви атлетами і суддями. Спортсмени якої країни йдуть першими в колоні учасників під час церемонії відкриття Олімпійських ігор?
- А. Франції.
  - Б. Відповідно до жеребкування.
  - В. Країни-організатора Олімпійських ігор.
  - Г. Греції.

Норма-Енрікета Басіліо — перша жінка, яка запалила вогонь у чаші олімпійського стадіону на церемонії відкриття Ігор XIX Олімпіади. Мехіко, 1968 р.

*Чемпіон Паралімпійських ігор **Антоніо Реболло** підготувався запалити чашу олімпійського вогню на церемонії відкриття Олімпійських ігор. Барселона, 1992 р.*

ЦІКАВО

На церемонії відкриття Олімпійських ігор вітальні промови виголошують президент Оргкомітету й президент МОК. Олімпійський прапор піднімають під час виконання олімпійського гімну. Олімпійський факел з вогнем, доставлений з Греції, використовують для запалювання олімпійського вогню у чаші стадіону. У небо випускають голубів як символ миру.

Церемонія відкриття Олімпійських ігор.

У параді спортсменів країн-учасниць першою крокує команда Греції. Далі команди країн-учасниць крокують в алфавітному порядку країни, де відбуваються Олімпійські ігри. Завершує парад команда країни, на території якої відбуваються Ігри

48. Спортсмени і судді.
 49. Поважати спортсменів і об'єктивно здійснювати суддівство.
 50. Церемонія вшанування.
 51. Греції.

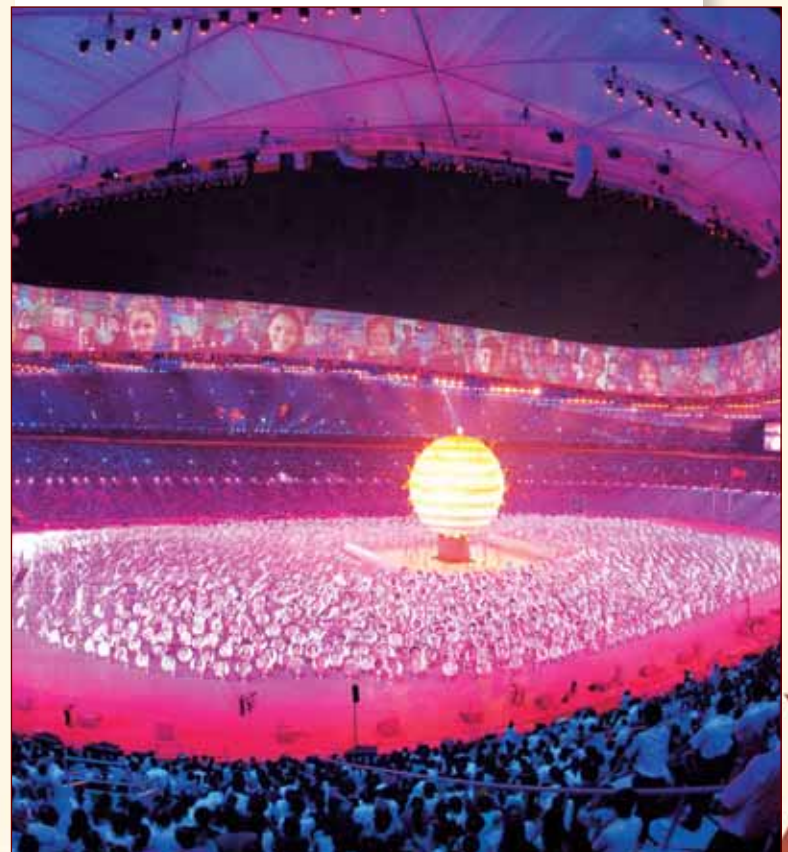
Йошинорі Сакаї — 19-літній японський юнак, який народився у Хіросімі в 1945 р., коли на це місто скинули американську атомну бомбу, запалює олімпійський вогонь в чаші стадіону. Токіо, 1964 р.

Англомовна **Сандра Хендерсон** і франкомовний **Стефан Префонтейн** із Канади разом запалили олімпійський вогонь у Монреалі 1976 р. як символ єдності народу цієї країни

52. У якій послідовності виходять спортсмени на урочисту церемонію відкриття Олімпійських ігор?
- Відповідно до абетки країни-організатора.
  - Відповідно до результатів жеребкування.
  - Згідно з роком вступу до МОК.
  - За результатами виступу на попередніх Іграх.
53. Спортсмени якої країни замикають колону учасників під час церемонії відкриття Олімпійських ігор?
- Країни-організатора Олімпійських ігор.
  - Останньої країни відповідно до абетки.
  - Країни, що посіла останнє місце у неофіційному командному заліку на минулих Олімпійських іграх.
  - Відповідно до жеребкування.
54. Хто удостоєний честі проголосити Олімпійські ігри відкритими?
- Глава держави, на території якої відбуваються Олімпійські ігри.
  - Президент Організаційного комітету Олімпійських ігор (ОКОІ).
  - Президент МОК.
  - Церемоніймейстер Олімпійських ігор.

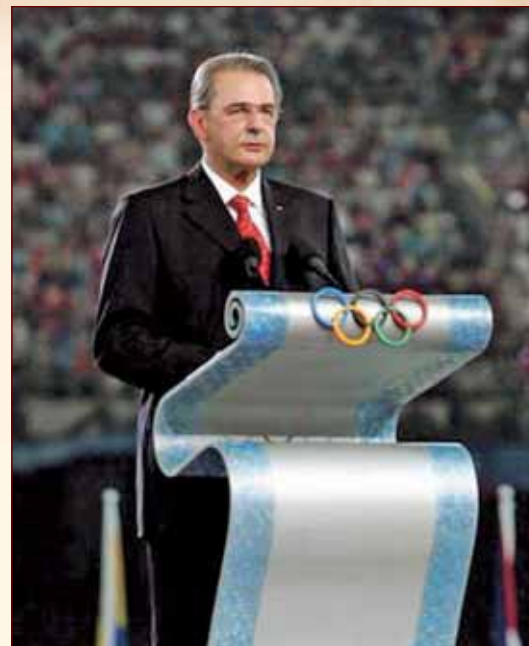
Фрагмент церемонії відкриття Ігор XXIX Олімпіади

ЦЕРЕМОНІЯ ЗАКРИТТЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

55. Церемонія закриття Олімпійських ігор відбувається на головному стадіоні після закінчення всіх змагань. Вона охоплює: погашення вогню, опускання олімпійського прапора і марш атлетів. У якій послідовності виходять команди країн-учасниць на церемонію закриття Олімпійських ігор?
- Відповідно до французької абетки.
  - Відповідно до результатів неофіційного командного заліку.
  - Спортсмени крокують без позначок належності до громадянства.
  - Відповідно до рішення голови Організаційного комітету Олімпійських ігор.
56. На церемонії закриття Олімпійських ігор спортсмени крокують єдиною колоною, що символізує дружбу і взаєморозуміння між атлетами. На яких Іграх Олімпіади атлети вперше вийшли на стадіон під час закриття Ігор єдиною колоною?
- 1956 р., Мельбурн (Австралія).
  - 1980 р., Москва (Росія).
  - 1964 р., Токіо (Японія).
  - 1976 р., Монреаль (Канада).
57. Хто оголошує Ігри Олімпіади закритими?
- Президент МОК.
  - Глава держави, на території якої відбуваються Олімпійські ігри.
  - Президент Організаційного комітету Олімпійських ігор.
  - Мер міста-господаря Ігор.
58. На урочистому закритті Олімпійських ігор Президент МОК Зігфрід Едстрем (Швеція) виступив з довгою змістовною промовою, але не завершив її словами «Оголошую ігри Олімпіади закритими», що передбачає Олімпійська хартія. У якому році Олімпійські ігри офіційно не були проголошені закритими?
- 1954 р., Мельбурн (Австралія).
  - 1960 р., Рим (Італія).
  - 1964 р., Токіо (Японія).
  - 1952 р., Гельсінкі (Фінляндія).

Президент МОК Жак Рогге оголошує Ігри XXIX Олімпіади закритими

Під час церемонії закриття Ігор олімпійський прапор передають мерів міста-господаря наступних Олімпійських ігор. Мер Пекіна Ванг Кішан отримав олімпійський прапор у Афінах на церемонії закриття Ігор XXVIII Олімпіади у 2004 р.

52. Відповідно до абетки країни-організатора.
 53. Країни-організатора Олімпійських ігор.
 54. Глава держави, на території якої відбуваються Олімпійські ігри.
 55. Спортсмени крокують без позначок належності до громадянства.
 56. 1976 р., Монреаль (Канада).
 57. Президент МОК.
 58. 1952 р., Гельсінкі (Фінляндія).

ОЛІМПІЙСЬКЕ СЕЛИЩЕ

59. Де мешкають спортсмени під час проведення Олімпійських ігор?
- А. В олімпійському таборі.
  - Б. В Олімпійському селищі.
  - В. В олімпійських мотелях.
  - Г. В олімпійському готелі.
60. Коли вперше офіційно збудували Олімпійське селище?
- А. 1896 р., Афіни (Греція).
  - Б. 1924 р., Париж (Франція).
  - В. 1936 р., Берлін (Німеччина).
  - Г. 1932 р., Лос-Анджелес (США).

Лю Ци — голова Організаційного комітету Ігор XXIX Олімпіади в Пекіні, передав мерові Олімпійського селища **Чень Чжилі** символічний золотий ключ. Пекін, 2008 р.

ЦІКАВО

Олімпійське селище існувало ще в Стародавній Греції. Відродження Олімпійських ігор не сприяло відновленню традиції будівництва олімпійського селища. Принцип «олімпійської родини» ще не був започаткований, тому олімпійські команди різних країн жили окремо. Лише для X Олімпійських ігор у 1932 р. в Лос-Анджелесі збудували Олімпійське селище за спеціальним проектом. У селищі мешкали чоловіки, жінок розмістили в одному з готелів міста. Олімпійське селище в Лос-Анджелесі розташувалося на території 93 га, де збудували 450 будиночків.

Місце проживання атлетів. Ігри VIII Олімпіади. Париж, 1924 р.

Олімпійське селище. Ігри XI Олімпіади. Берлін, 1936 р.

61. На яких Олімпійських іграх спортсменів розміщували в Олімпійському селищі з урахуванням політичної ознаки країн?

- А. На Іграх VII Олімпіади 1920 р. в Антверпені (Бельгія).
- Б. На Іграх XVII Олімпіади 1960 р. в Римі (Італія).
- В. На Іграх XV Олімпіади 1952 р. в Гельсінкі (Фінляндія).
- Г. На Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві (Росія).

Цілодобовий ресторан в Олімпійському селищі, який одночасно обслуговував до 4 000 осіб. Пекін, 2008 р.

Олімпійське селище. VIII зимові Олімпійські ігри. Скво-Веллі, 1960 р.

Тренажерний зал в Олімпійському селищі. Ігри XXIX Олімпіади. Пекін, 2008 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

В Олімпійському селищі в Римі (1960 р.) спортсменів розселили за політичною ознакою їхніх країн. Радянських спортсменів та спортсменів східноєвропейських країн розмістили в східній частині Олімпійського селища, спортсменів США, Великої Британії та інших західних країн — у західній. Існувала «буферна зона», в якій мешкали спортсмени Швейцарії, Ліхтенштейну та інших нейтральних країн. Незважаючи на те що спортсмени НДР і ФРН виступали як одна команда, вони мешкали окремо. Спортсмени східних і західних країн харчувалися в різних ресторанах. Звичайно, це не сприяло розвиткові взаєморозуміння та співробітництва. Проте історія Ігор у Римі свідчить про доброзичливі стосунки, які почали формуватися між американськими й радянськими атлетами.

Басейн у Олімпійській селищі. Ігри XX Олімпіади. Мюнхен, 1972 р.

59. В Олімпійському селищі.
60. 1936 р., Берлін (Німеччина).
61. На іграх XVII Олімпіади 1960 р. в Римі (Італія).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До 1932 р. олімпійські медалі і нагороди вручали на п'єдесталі, однак на ньому стояли не атлети — призери Олімпійських ігор, а поважні персони, які вручали нагороди. Олімпійський п'єдестал для атлетів почали використовувати на III зимових Олімпійських іграх у Лейк-Плесіді. У полудень 4 лютого 1932 року атлети здійснили перше сходження на олімпійський п'єдестал. Це були призери забігу ковзанярів на 500 м., зокрема американський спортсмен Джон Ши.

ЦЕРЕМОНІЇ НАГОРОДЖЕННЯ

62. Яку нагороду отримав переможець I Олімпійських ігор сучасності?
- А. Срібну медаль вищої проби, гілку оливи та диплом.
  - Б. Золоту медаль вищої проби, гілку лавра та диплом.
  - В. Золоту медаль вищої проби, вінок із лавра та диплом.
  - Г. Срібну медаль вищої проби, вінок з оливи та диплом.

Президент МОК **Анрі де Байє-Латур** на церемонії вручення олімпійських медалей. III зимові Олімпійські ігри. Лейк-Плесід, 1932 р.

Церемонія нагородження олімпійськими медалями. Ігри XXIX Олімпіади.

Переможця нагороджують золотою медаллю (насправді ця медаль срібна, однак вкрита відносно товстим шаром золота). Друге місце відзначають срібною медаллю, третє — бронзовою. Вручення медалей відбувається на спеціальній церемонії після змагань. Переможці розташовуються на п'єдесталі згідно із завойованими місцями. Піднімають прапори країн, представники яких посіли перше, друге і третє місце. Виконують гімн країни, громадянином якої є переможець змагань

63. Яку нагороду отримав атлет, що посів друге місце на I Олімпійських іграх сучасності?

- А. Медаль з міді та гілку лавра.
- Б. Медаль зі срібла та диплом.
- В. Медаль з міді та гілку оливи.
- Г. Медаль з міді та вінок з оливи.

64. Відомо, що переможців Ігор I Олімпіади нагороджували срібною медаллю, другого призера — мідною. Що отримував атлет, який посів третє місце?

- А. Олов'яну медаль.
- Б. Залізну медаль.
- В. Нічого.
- Г. Жетон.

65. Переможці I Олімпійських ігор сучасності отримували в нагороду срібні медалі із зображенням Зевса, духу перемоги — Нікі з гілкою оливи. На зворотному боці медалі — зображення руїн афінського Акрополя. Чому саме ці сюжети викарбували на медалі?

- А. Для демонстрації духовного зв'язку зі Стародавньою Грецією.
- Б. Для підтвердження прихильності богів до переможця.
- В. Через красу зображених образів.
- Г. Для нагадування про збереження відроджених Олімпійських ігор.

66. Атлети-переможці I Олімпійських ігор отримували диплом, виконаний як витвір мистецтва. Хто був автором олімпійського диплома?

- А. П'єр де Кубертен.
- Б. Ніколаос Гізіс.
- В. Деметріус Вікелас.
- Г. Берnard Патридж.

67. На Іграх II Олімпіади 1900 р. у Парижі було викарбувано багато медалей: золотих, срібних, укритих золотом, срібних, бронзових, укритих сріблом, бронзових. Які місця мали посісти спортсмени, щоб отримати нагороди на цих Іграх?

- А. 1–3 місця в жіночих і чоловічих змаганнях.
- Б. 1–3 місця у спортивних і мистецьких змаганнях.
- В. 1–3 місця у чоловічих, жіночих та юнацьких змаганнях.
- Г. 1–5 місця у чоловічих та жіночих змаганнях.

Кронпринц Швеції Густав Адольф (на п'єдесталі) вручає срібні медалі призерам жіночого естафетного плавання на 400 м. Стокгольм, 1912 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

З 1928 р. олімпійські медалі незмінно зберігають свій вигляд, який створив Д. Кассіолі: на лицевому боці нагородної медалі зображена богиня перемоги Ніка з лавровим вінком у піднятій правій руці та пальмовою гілкою — у лівій. Праворуч від богині — грецька амфора із зображенням сцен змагання атлетів, ліворуч — фрагмент амфітеатру, над ним — порядковий номер Ігор, слово «Олімпіада», місто та рік проведення.

62. Срібну медаль вищої проби, гілку оливи та диплом.
 63. Медаль з міді та гілку оливи.
 64. Нічого.
 65. Для демонстрації духовного зв'язку із Стародавньою Грецією.
 66. Ніколаос Гізіс.
 67. 1–5 місця у чоловічих та жіночих змаганнях.

68. Де зародилася традиція виготовлення олімпійських медалей за 1–3 місця в змаганнях зі срібла з золотим покриттям, срібла і бронзи, яка існує донині?

- А. 1904 р., Сент-Луїс (США).
 Б. 1952 р., Гельсінкі (Фінляндія).
 В. 1928 р., Амстердам (Голландія).
 Г. 1948 р., Лондон (Велика Британія).

69. З якого року олімпійські медалі незмінно зберігають свій лицевий бік (автор Д. Кассіолі)?

- А. 1927 р. В. 1936 р.
 Б. 1928 р. Г. 1948 р.

70. Коли організаторам Олімпійських ігор дозволили змінити зворотний бік олімпійської медалі?

- А. 1972 р. В. 1980 р.
 Б. 1976 р. Г. 1984 р.

71. Чи існували відмінності у медалях для нагородження переможців зимових Олімпійських ігор та Ігор Олімпіад?

- А. Ні. В. Так, після 1994 р.
 Б. Так. Г. Так, після 2002 р.

40 років, починаючи з 1928 р., зворотний бік нагородної олімпійської медалі був незмінним (робота Д. Кассіолі). На ньому зображено групу атлетів, яка урочисто несе на плечах славнозвісного **Діагора**. Він вітає правою рукою учасників Ігор, а в лівій — тримає пальмову гілку.

Традицію змінили в 1972 р. на Іграх XX Олімпіади у Мюнхені. Для зворотного боку медалі МОК затвердив ескіз **Герхарда Марокса**. Він зобразив божественних героїв античної Греції **Кастора та Полідевка** — покровителів спортивних змагань і дружби, які символізували дві Німеччини — Східну та Західну

ПАМ'ЯТНІ НАГОРОДИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

72. Починаючи з яких Ігор Олімпіади запровадили пам'ятні медалі для учасників, офіційних осіб та гостей?

- А. 1936 р. В. 2000 р.
 Б. 1980 р. Г. 1976 р.

73. Олімпійські дипломи завжди були витвором мистецтва. У різний час їх вручали або тільки переможцям Олімпійських ігор, або високим гостям й офіційним особам. Коли започаткували цю традицію?

- А. 1896 р. В. 1912 р.
 Б. 1900 р. Г. 1972 р.

Окрім нагородної медалі атлети-призери Олімпійських ігор отримують також пам'ятну медаль.

Пам'ятна медаль, якою нагороджували призерів Олімпійських ігор 1904 р. в Сент-Луїсі

74. Переможців Ігор 1908 р. нагороджувала королева Александра. Вона вручала медаль і диплом. Переможці також отримували букет з листя рослини з Віндзорського парку як символ Великої Британії. Листя якої рослини використовували для букетів переможцям?
- А. Дуба.
Б. Полину.
В. Безсмертника.
Г. Винограду.
75. Що отримували переможці Олімпійських ігор 1920 р. в Антверпені у доповнення до олімпійських медалей?
- А. Статуетку переможця з вінком із гілок лавра у правій руці.
Б. Вазу із зображенням атлетів-єдиноборців.
В. Портрет П'єра де Кубертена.
Г. Гравюру із зображенням олімпійських кілець.
76. Що отримували переможці Олімпійських ігор 1924 р. у Парижі у доповнення до олімпійських медалей?
- А. Вазу із зображенням виду спорту, оздоблену рослинним орнаментом, виготовлену в Севрі.
Б. Статуетку із зображенням виду спорту.
В. Вазу із зображенням античних атлетів-бігунів.
Г. Пам'ятну медаль із зображенням Ейфелевої вежі.
77. Що отримували переможці Олімпійських ігор 1928 р. в Амстердамі і 1932 р. в Лос-Анджелесі, крім традиційних олімпійських медалей?
- А. Статуетку.
Б. Вінок із гілок лавра.
В. Вазу із зображенням виду спорту.
Г. Нічого.

ЦІКАВО

До 1960 р. олімпійські медалі виготовляли без кріплень і вручали переможцям прямо в руки. Організатори Ігор 1960 р. в Римі вперше виготовили тонкі бронзові ланцюжки у формі оливкової гілки, щоб медалі можна було вішати на шию спортсменам. Цікаво, що, запроваджуючи непередбачену правилами новачію, організатори підстрахувалися і вручили дівчатам, які виносили медалі для нагородження, ножиці, щоб ті швидко перерізували ланцюжки у випадку заперечень. Однак ця ідея сподобалася, й відтоді до олімпійських медалей прикріплюють ланцюжки або стрічки.

Севрська порцелянова ваза — пам'ятна нагорода Паризької міської ради переможцям Олімпійських ігор 1924 р. у Парижі

Віндхем Холсвел (Велика Британія) — призер забігу на 400 м, залишає стадіон зі срібною медаллю, дипломами та букетом з дубового листя. Неофіційні ігри. Афіни, 1906 р.

68. 1904 р., Сент-Луїсі (США).
 69. 1928 р.
 70. 1972 р.
 71. Так.
 72. 1936 р.
 73. 1896 р.
 74. Дуба.
 75. Статуетку переможця з вінком із гілок лавра у правій руці.
 76. Вазу із зображенням виду спорту, оздоблену рослинним орнаментом, виготовлену в Севрі.
 77. Нічого.

Австралійська спортсменка **Кеті Фрімен** — олімпійська чемпіонка з бігу на 400 м Сідней, 2000 р.

Кеті Фрімен запалює олімпійський вогонь на церемонії відкриття Ігор XXVII Олімпіади. Сідней, 2000 р.

78. Переможцям Ігор Олімпіади 1936 р. у Берліні, крім олімпійських медалей вручали вінки (точніше копії тих вінків, що отримували переможці перегонів на колісницях у Римській імперії), плакат-сертифікат і саджанець дерева у вазоні з надписом «Зростати во славу перемоги — підніматись до нових досягнень». Про яке дерево йдеться?
 А. Олива. В. Лавр.
 Б. Пальма. Г. Дуб.
79. Під час VII зимових Олімпійських ігор у Кортіна д'Ампеццо у 1956 р. переможці, крім медалей, отримували в подарунок від організаторів невеличкі бронзові вази «Bronzini» з кількома квітками. Які квіти були у вазах переможців?
 А. Едельвейси. В. Незабудки.
 Б. Проліски. Г. Нарциси.
80. Що одночасно з медалями отримували переможці Олімпійських ігор 1968 р. в Мехіко?
 А. Гілку оливи. В. Гілку лавра.
 Б. Гілку полину. Г. Вінок з евкаліпта.
81. Що отримували переможці Олімпійських ігор 1976 р. в Монреалі, крім медалей?
 А. Вінок із листя клена. В. Саджанець клена.
 Б. Вінок із гілок лавра. Г. Вінок із гілок оливи.
82. Що отримували в подарунок переможці Олімпійських ігор 2000 р. в Сідней, крім медалей і дипломів?
 А. Букет. В. Вінок з евкаліпта.
 Б. Гілку оливи. Г. Гілку пальми.
83. Що отримує від Міжнародного олімпійського комітету переможець Олімпійських ігор?
 А. Золоту медаль та грошову винагороду.
 Б. Подяку та довічну стипендію.
 В. Золоту олімпійську медаль та диплом.
 Г. Документ про довічну пошану.
84. Скільки золота містить олімпійська медаль?
 А. Не менше 6 г чистого золота.
 Б. 75 г.
 В. 100 г.
 Г. Не містить золота, назва символічна.

85. Яку нагороду отримують учасники олімпійських змагань від Міжнародного олімпійського комітету?

- А. Усіх спортсменів нагороджують олімпійськими відзнаками.
- Б. Усіх спортсменів нагороджують пам'ятними листівками та квітами.
- В. Переможця та призерів нагороджують олімпійськими медалями (золотою, срібною та бронзовою).
- Г. Спортсменів, які посіли 1–3 місця нагороджують медалями (золотою, срібною й бронзовою) та дипломами, 4–8 місця — дипломами.

86. Зі срібла якої проби виготовляють медалі за перше та друге місця?

- А. Не нижче 925–1000-ої проби.
- Б. 583-ї проби.
- В. 800-ї проби.
- Г. Не вище 850-ї проби.

87. Що отримують усі атлети — учасники Олімпійських ігор?

- А. Пам'ятні значки.
- В. Пам'ятні жетони.
- Б. Пам'ятні дипломи.
- Г. Пам'ятні монети.

88. Що відбувається під час церемонії нагородження, окрім вручення медалей та дипломів?

- А. Виконання національного гімну країни на честь переможця, підняття державних прапорів країн, громадянами яких є переможець та призери.
- Б. Виконання олімпійського гімну та підняття олімпійського прапора.
- В. Фотосесія чемпіона та призерів змагань.
- Г. Коло пошани переможця та призерів змагань.

89. Коли започатковано традицію виконувати на честь олімпійського переможця національний гімн та піднімати національний прапор його країни?

- А. 3 Ігор I Олімпіади, 1896 р., Афіни (Греція).
- Б. 3 Ігор IV Олімпіади, 1908 р., Лондон (Велика Британія).
- В. 3 I зимових Олімпійських ігор, 1924 р., Шамоні (Франція).
- Г. 3 Ігор X Олімпіади, 1932 р., Лос-Анджелес (США).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Церемонію нагородження олімпійських чемпіонів супроводжує виконання національного гімну країни на честь переможця, підняття державних прапорів призерів. Уперше в олімпійській історії у 1932 р. в Лос-Анджелесі на церемонії нагородження було виконано гімн країни, громадянином якої є олімпійський чемпіон, та піднято національні прапори медалістів.

Церемонія нагородження. Ігри XXIX Олімпіади. Пекін, 2008 р.

Церемонія нагородження на велодромі Лаошань. Ігри XXIX Олімпіади. Пекін, 2008 р.

78. Дуб.
79. Едельвейси.
80. Гілку оливи.
81. Саджанець клена.
82. Букет.
83. Золоту олімпійську медаль та диплом.
84. Не менше 6 г чистого золота.
85. Спортсменів, які посіли 1–3 місця нагороджують медалями (золотою, срібною та бронзовою) та дипломами, 4–8 місця — дипломами.
86. Не нижче 925–1000-ї проби.
87. Пам'ятні значки.
88. Виконання національного гімну країни на честь переможця, підняття державних прапорів країни, громадянами яких є переможець та призери.
89. З Ігор I Олімпіади, 1896 р., Афіни (Греція).

90. У яких Іграх Олімпіади вперше взяли участь атлети всіх п'яти континентів?

- А. Ігри II Олімпіади, Париж (Франція).
- Б. Ігри IV Олімпіади, Лондон (Велика Британія).
- В. Ігри I Олімпіади, Афіни (Греція).
- Г. Ігри V Олімпіади, Стокгольм (Швеція).

МІЖНАРОДНА ОЛІМПІЙСЬКА СИСТЕМА

91. Кому належить верховна влада в олімпійському русі?

- А. Міжнародній олімпійській академії.
- Б. Асамблеї національних олімпійських комітетів.
- В. Міжнародному олімпійському комітетові.
- Г. Міжнародній асоціації спортивних федерацій.

92. У якому році утворено вищий керівний орган сучасного олімпійського руху?

- А. 1896 р.
- Б. 1894 р.
- В. 1892 р.
- Г. 1900 р.

93. Коли святкують день заснування Міжнародного олімпійського комітету (МОК)?

- А. 3 квітня.
- Б. 23 червня.
- В. 9 лютого.
- Г. 4 січня.

94. Де розташована штаб-квартира Міжнародного олімпійського комітету?

- А. Афіни (Греція).
- Б. Лозанна (Швейцарія).
- В. Олімпія (Греція).
- Г. Париж (Франція).

95. Друг і соратник П'єра де Кубертена, член МОК з 1898 р., ініціатор створення Швейцарського олімпійського комітету, володар великого маєтку неподалік Лозанни, запропонував Кубертену допомогу в розміщенні архівів МОК на період Першої світової війни. Він керував МОК, коли президент пішов на фронт. У квітні 1968 р. муніципалітет Лозанни переселив штаб-квартиру МОК у замок Шато-де-Віді, розташований на мальовничому березі

Мер міста **Іветт Жазі** отримує сертифікат з титулом «Лозанна, олімпійська столиця»

Основи Олімпійської хартії розроблено П'єром де Кубертенем і затверджено на I Міжнародному атлетичному конгресі в 1894 р. З того часу положення Олімпійської хартії постійно доповнюють, уточнюють, уводять різні тлумачення

Женевського озера. Як звали барона, завдяки якому МОК розташувався в Лозанні?

- А. Поль Руссо.
- Б. Мельшіор де Поліньяк.
- В. Анрі де Байє-Латур.
- Г. Годфруа де Блоне.

96. З якого року штаб-квартира МОК діє у Лозанні (Швейцарія)?

- А. 1896 р.
- Б. 1894 р.
- В. 1915 р.
- Г. 1927 р.

97. Яким нормативно-правовим документом сучасного олімпійського руху керується МОК у своїй діяльності?

- А. Олімпійська конституція.
- Б. Статут.
- В. Олімпійська хартія.
- Г. Олімпійський кодекс.

98. Хто став розробником Олімпійської хартії?

- А. Давньогрецькі філософи.
- Б. П'єр де Кубертен.
- В. Доктор Брукс.
- Г. Годфруа де Блоне.

99. Що є найвищим органом МОК?

- А. Виконком.
- Б. Сесія.
- В. Асамблея.
- Г. Президент та його секретаріат.

Барон Годфруа де Блоне — перший голова Виконавчого комітету МОК, віцепрезидент МОК з 1921 по 1937 рр. Завдяки його діяльності штаб-квартиру МОК розташовано у Лозанні

Олімпійський музей розташований в чудовому зеленому парку, по всій території якого розставлено предмети й скульптури, які Міжнародний олімпійський комітет одержав від різних країн світу в подарунок

Штаб-квартира Міжнародного олімпійського комітету в Лозанні

90. Ігри IV Олімпіади, Лондон (Велика Британія).
 91. Міжнародному олімпійському комітетові.
 92. 1894 р.
 93. 23 червня.
 94. Лозанна (Швейцарія).
 95. Годфруа де Блоне.
 96. 1915 р.
 97. Олімпійська хартія.
 98. П'єр де Кубертен.
 99. Сесія.

100. Що являє собою сесія МОК?

- А. Збори представників різних країн.
 Б. Наряду президентів національних олімпійських комітетів.
 В. Загальні збори членів МОК.
 Г. Зібрання суддів, які будуть обслуговувати Ігри наступної Олімпіади.

101. Як часто відбуваються сесії МОК?

- А. Посеместрово (двічі на рік).
 Б. Один раз на рік.
 В. Один раз на чотири роки.
 Г. Один раз на два роки.

102. Хто може стати членом МОК?

- А. Громадянин відповідної кваліфікації, який постійно мешкає у країні, в якій існує визнаний Національний олімпійський комітет, і володіє однією з офіційних мов МОК.
 Б. Міністр спорту країни, в якій існує визнаний Національний олімпійський комітет.
 В. Учасник Ігор Олімпіади.
 Г. Багаторазовий чемпіон Олімпійських ігор незалежно від громадянства.

103. Які мови є офіційними мовами МОК?

- А. Німецька, іспанська, російська, арабська.
 Б. Французька, англійська.
 В. Німецька, англійська, іспанська.
 Г. Французька, англійська, німецька, російська, арабська.

Поблизу входу в Олімпійський музей горить вічний вогонь

Біля музею — модель людського торса, який рухається навколо своєї осі, його рухомі частини роз'єднуються й з'єднуються. Навпроти торса — античні колони, де перелічено всі олімпійські столиці з 1896 р., коли з ініціативи П'єра де Кубертена було відновлено олімпійський рух

104. Які організації забезпечують розвиток спорту у світі?

- А. Спортивні товариства.
- Б. Міжнародні спортивні федерації.
- В. Олімпійські ради.
- Г. Асоціації олімпійських комітетів.

105. Що є запорукою належності до олімпійського руху?

- А. Дотримання правил змагань.
- Б. Повага до етичних принципів.
- В. Визнання МОК.
- Г. Членство в Міжнародній спортивній федерації.

106. Міжнародна олімпійська система об'єднує Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародні спортивні федерації, Національні олімпійські комітети (НОК), Організаційний комітет Олімпійських ігор і регіональні олімпійські комітети, національні асоціації, клуби, а також осіб, які до них належать (спортсменів). Які організації належать до Міжнародної олімпійської системи?

- А. Організації та установи, визнані МОК, що сприяють олімпійському рухові.
- Б. Асоціації любителів спорту.
- В. Міністерства спорту.
- Г. Організації-спонсори спортивних федерацій.

107. Що входить до місії НОК?

- А. Розвиток і захист олімпійського руху у своїх країнах.
- Б. Підготовка атлетів до виступу на Олімпійських іграх.
- В. Виховання молоді в спортивному дусі.
- Г. Відбір найкращих атлетів країни та представлення їх для участі в Олімпійських іграх.

Вигляд на Женевське озеро з тераси Олімпійського музею

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Ідея створення Олімпійського музею належить П'єрові де Кубертену. Втілити її у життя вдалося лише сьомому президентові МОК Хуану-Антоніо Самаранчу, завдячуючи авторитету олімпійського спорту у світі та його економічній потужності.

Олімпійський музей у Лозанні (Швейцарія).

На передньому плані — олімпійський вогонь. Музей знаходиться на набережній Уши в Лозанні (Швейцарія). Автори проекту — член МОК мексиканець **Педро Рамірес Васкес** і лозаннський архітектор **Жан-П'єр Коен**. Олімпійський музей збудовано із білого мармуру, що нагадує про грецьке походження Олімпійських ігор. Мармур, який був даром грецького уряду, символізує чистоту і простоту олімпійських ідеалів. Музей урочисто відкрили 23 червня 1993 р., а вже у 1995 р. він здобув приз «Кращий музей року в Європі». Загальна площа п'ятиповерхового будинку музею 11 тис. м²

100. Загальні збори членів МОК.
101. Один раз на рік.
102. Громадянин відповідної кваліфікації, який постійно мешкає в країні, в якій існує визнаний Національний олімпійський комітет, і володіє однією з офіційних мов МОК.
103. Французька, англійська.
104. Міжнародні спортивні федерації.
105. Визнання МОК.
106. Організації та установи, визнані МОК, що сприяють олімпійському рухові.
107. Розвиток і захист олімпійського руху у своїх країнах.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У 1986 р. на 91-й сесії Міжнародного олімпійського комітету внесено зміни у терміни проведення зимових і літніх Ігор. За цим рішенням Ігри Олімпіад і зимові Олімпійські ігри, починаючи з 1992 р., відбуваються з інтервалом у два роки.

108. Хто відповідає за організацію та проведення Олімпійських ігор?
  - А. Уряд країни-організатора Олімпійських ігор.
  - Б. Президент країни-організатора Олімпійських ігор.
  - В. Організаційний комітет Олімпійських ігор.
  - Г. Профспілка Міжнародного олімпійського комітету.
109. Хто здійснює зв'язок між Організаційним комітетом Олімпійських ігор та НОК країн?
  - А. Аташе.
  - Б. Канцлер.
  - В. Посол.
  - Г. Шеф місії.
110. На підставі якого документа Національні олімпійські комітети країн беруть участь в Олімпійських іграх?
  - А. За запрошенням МОК.
  - Б. За рішенням керівництва певної країни-організатора.
  - В. За рішенням Виконкому МОК.
  - Г. За власним бажанням.
111. Хто може брати участь у Олімпійських іграх?
  - А. Усі бажаючі.
  - Б. Особи, що мають ліцензії Міжнародних спортивних федерацій та заявлені НОК.
  - В. Чемпіони країн.
  - Г. Хто посів 1–3 місця на попередніх чемпіонатах світу з виду спорту.
112. Чи існують вікові обмеження для учасників Олімпійських ігор?
  - А. Так, завершують участь в Олімпійських іграх у віці 50 років.
  - Б. Так.
  - В. Так, починають участь в Олімпійських іграх у віці 14 років.
  - Г. Ні, крім передбачених правилами змагань Міжнародних спортивних федерацій з метою охорони здоров'я.
113. Яка організація має право подавати заявку на участь атлета в Олімпійських іграх?

- А. НОК країни.
- Б. Сам атлет.

Офіційне запрошення Міжнародного олімпійського комітету для участі в Олімпійських іграх

- В. Федерація виду спорту.
- Г. Мер міста, де проживає спортсмен.

114. Який документ дає право на участь в Олімпійських іграх?

- А. Олімпійська ідентифікаційна та акредитаційна карти.
- Б. Олімпійський паспорт.
- В. Громадянський паспорт атлета з візою посольства країни-організаторки Ігор.
- Г. Посвідчення олімпійця, видане НОК країни.

115. Хто відповідає за учасників, офіційних представників команд та персонал НОК під час проведення Олімпійських ігор?

- А. Президент НОК.
- Б. Директори НОК.
- В. Шеф місії.
- Г. Генеральний секретар НОК.

116. Як довго тривають змагання Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор?

- А. Не менше 10 днів.
- Б. 14 днів.
- В. Не більше 16 днів.
- Г. 20 днів.

117. Чи використовують комерційні стенди та рекламні знаки на олімпійських стадіонах та олімпійських об'єктах?

- А. Так.
- Б. Ні.
- В. За згодою країни-організаторки.
- Г. За згодою МОК.

118. Чи можна наносити рекламні зображення на спортивний одяг учасників Олімпійських ігор?

- А. Так.
- Б. Ні, за винятком ідентифікації виробника.
- В. Ні.
- Г. Так, за бажанням офіційних спонсорів.

119. Скільки разів наносять ідентифікацію виробника на одяг учасника або обладнання Олімпійських ігор?

- А. 2.
- Б. 3.
- В. 1.
- Г. Необмежено.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Перші Олімпійські ігри сучасності мали відбутися в Парижі в 1900 р. Таке рішення з'явилося ще 1894 р. Однак організатори не стали чекати так довго і вирішили провести перші Олімпійські ігри в 1896 р. на батьківщині олімпійського руху — в Греції.

Олімпійський музей — це музей олімпійського руху з унікальною колекцією спортивного спорядження й нагород, бібліотекою й центром навчання та досліджень. У залах музею знаходяться комп'ютери, якими може скористатися будь-який відвідувач. У пам'яті комп'ютерів 7 тис. годин кіно- і відеоархіву, 200 тис. фотографій

108. Організаційний комітет Олімпійських ігор.
109. Аташе.
110. За запрошенням МОК.
111. Особи, що мають ліцензії Міжнародних спортивних федерацій та заявлені НОК.
112. Ні, крім передбачених правилами змагань Міжнародних спортивних федерацій з метою охорони здоров'я.
113. НОК країни.
114. Олімпійська ідентифікаційна та акредитаційна карти.
115. Шеф місії.
116. Не більше 16 днів.
117. Ні.
118. Ні, за винятком ідентифікації виробника.
119. 1.

Міжнародна олімпійська академія — це міжнародний культурний і освітній центр

120. Для вивчення питань і підготовки рекомендацій Виконкому МОК президент призначає спеціальні комісії. На сьогодні в МОК діє 18 комісій. Однією з основних є комісія, що керує фондом для надання допомоги НОК. Ця комісія здійснює пропаганду основоположних принципів олімпійського руху, організацію і проведення різноманітних курсів, семінарів тощо. Яку назву має ця комісія?

- А. Комісія «Олімпійська солідарність».
- Б. Юридична комісія.
- В. Комісія з культури.
- Г. Комісія атлетів.

121. Значну роботу здійснює Комісія атлетів МОК, головне завдання якої — співробітництво між спортсменами і МОК. Кожні два роки відбувається спільне засідання Комісії та Виконкому МОК, де обговорюють найважливіші проблеми. Після якого Олімпійського конгресу і коли створено Комісію атлетів МОК?

- А. 1973 р., X Конгрес, Варна (Болгарія).
- Б. 1981 р., XI Конгрес, Баден-Баден (Німеччина).
- В. 1905 р., III Конгрес, Брюссель (Бельгія).
- Г. 1994 р., XII Конгрес, Париж (Франція).

122. Хто і коли вперше із атлетів України увійшов до складу Комісії атлетів МОК?

- А. Сергій Бубка, 2000 р.
- В. Яна Клочкова, 2005 р.
- Б. Валерій Борзов, 1994 р.
- Г. Ірині Мерлені, 2004 р.

123. Національний олімпійський комітет — одна з важливих структур міжнародної олімпійської системи, керівний орган олімпійського руху в країні. Без визнання НОК країни Міжнародним олімпійським комітетом спортсмени цієї країни не можуть брати участь

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Уперше ідею створення навчального центру на території давньої Олімпії висловив представник НОК Греції професор Іоанніс Хрістафіс на Олімпійському конгресі 1926 р. під час обговорення питання про відродження давнього гімнасію. Рік потому під час відвідин П'єром де Кубертеном Греції у зв'язку із відкриттям в Олімпії меморіальної стели на честь відродження Олімпійських ігор, обговорювали питання про відкриття в Олімпії олімпійського культурного центру.

На сесії МОК 1934 р. в Афінах усебічно розглядали пропозицію про створення такого навчального центру. НОК Греції запропонував своїми зусиллями реконструювати стадіон та іподром в Олімпії, збудувати археологічний музей за рахунок коштів країн-учасниць, зберегти священний Алтис. Особливо багато зусиль для створення центру в Олімпії доклали генеральний секретар НОК Греції Іоаніс Кецеас та професор Карл Дієм (Німеччина). Урочисте відкриття Міжнародної олімпійської академії відбулося тільки влітку 1961 р. одночасно з відкриттям відновленого давнього стадіону, розкопки якого здійснили на кошти Німецького археологічного товариства.

в Олімпійських іграх. Першими у 1894 р. визнано НОК Греції та Франції. Яку кількість НОК визнано Міжнародним олімпійським комітетом (станом на 2009 р.)?

- А. 151 НОК.   В. 167 НОК.
- Б. 205 НОК.   Г. 129 НОК.

124. Коли і хто висловив думку про необхідність створення Міжнародної олімпійської академії?

- А. 1927 р., П'єр де Кубертен.   В. 1916 р., Анрі Дідон.
- Б. 1936 р., Карл Дієм.   Г. 1926 р., Іоанніс Хрістафіс.

125. У якій країні знаходиться Міжнародна олімпійська академія?

- А. Греція.   В. Франція.
- Б. Швейцарія.   Г. США.

126. У якому році створено Міжнародну олімпійську академію?

- А. 1936 р.   В. 1961 р.
- Б. 1956 р.   Г. 1958 р.

127. Що являє собою Міжнародна олімпійська академія?

- А. Міжнародний культурний і освітній центр.
- Б. Навчальний заклад.
- В. Наукову установу.
- Г. Міжнародний центр активного дозвілля.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА
 Мета Міжнародної олімпійської академії полягає у створенні міжнародного культурного центру для збереження і поширення олімпійського духу, вивчення і реалізації суспільних і виховних принципів Ігор, наукової консолідації навколо олімпійської ідеї згідно з принципами, яких дотримувалися стародавні греки, і відродженням сучасного олімпійського руху за ініціативи барона П'єра де Кубертена.

Емблема Міжнародної олімпійської академії

Бюст П'єра де Кубертена в Лозанні

Комісія атлетів на засіданні в Дубаї
 Заснована 27 жовтня 1981 р. **Комісія атлетів** є ланкою, яка єднає атлетів і Міжнародний олімпійський комітет. До складу Комісії належать діючі атлети та атлети, які припинили брати участь у змаганнях. Не менше одного разу на рік відбуваються спільні засідання Комісії атлетів з членами Виконавчого комітету МОК

- 120. Комісія «Олімпійська солідарність».
- 121. 1981 р., XI Конгрес, Баден-Баден (Німеччина).
- 122. Сергій Бубка, 2000 р.
- 123. 205 НОК.
- 124. 1926 р., Іоаннс Хрістафіс.
- 125. Греція.
- 126. 1961 р.
- 127. Міжнародний культурний і освітній центр.

Телевізійна трансляція Олімпійських ігор уперше відбулася в 1936 р. на Іграх XI Олімпіади в Берліні

ЦІКАВО

Представники засобів масової інформації були присутні вже на Іграх I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Це були 11 фотографів, завдяки яким ми сьогодні так багато знаємо про ці Ігри, і видатних спортсменів. До наших днів збереглася велика кількість унікальних фотознімків, що відображають найяскравіші події тих далеких днів. Багато з них знайшли своє місце в експозиціях Олімпійського музею в Лозанні.

128. Яку діяльність проводить Міжнародна олімпійська академія?
- А. Організовує спортивні змагання.
  - Б. Проводить мистецькі фестивалі.
  - В. Діяльність, пов'язану з вивченням і поширенням суспільних і виховних принципів олімпізму.
  - Г. Розробляє сценарії урочистих церемоній Олімпійських ігор.

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ ТА ЗАСОБИ МАССОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

129. У якому році вперше за підсумками Ігор Олімпіади у засобах масової інформації з'явилися результати неофіційного командного заліку?
- А. 2007 р.
  - Б. 1896 р.
  - В. 1908 р.
  - Г. 1952 р.
130. Коли і де вперше здійснили радіотрансляцію олімпійських змагань?
- А. 1920 р., Антверпен (Бельгія).
  - Б. 1948 р., Лондон (Велика Британія).
  - В. 1924 р., Париж (Франція).
  - Г. 1960 р., Рим (Італія).
131. Коли вперше здійснили телевізійну трансляцію олімпійських змагань?
- А. 1920 р., Антверпен (Бельгія).
  - Б. 1948 р., Лондон (Велика Британія).
  - В. 1936 р., Берлін (Німеччина).
  - Г. 1960 р., Рим (Італія).
132. Коли вперше на Олімпійських іграх використали фотофініш?
- А. 1948 р.
  - Б. 1952 р.
  - В. 1956 р.
  - Г. 1960 р.
133. Коли вперше з'явився веб-сайт Олімпійських ігор?
- А. 2000 р.
  - Б. 2004 р.
  - В. 1996 р.
  - Г. 1992 р.

134. З кожним роком збільшується кількість журналістів, які висвітлюють Олімпійські ігри. Скільки журналістів працювало на Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні?

- А. Більше 1 000.   В. Більше 10 000.
Б. Більше 5 000.   Г. Більше 20 000.

135. Кого було більше на Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні: учасників чи акредитованих журналістів?

- А. Порівну.   В. Журналістів.
Б. Учасників.

136. Телевізійні компанії яких країн здійснюють найбільші витрати на трансляцію Олімпійських ігор?

- А. Японія.   В. США.
Б. Німеччина.   Г. Росія.

137. Усупереч традиціям фінальні змагання з деяких видів спорту на Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні на вимогу телекомпаній проводили у ранкові години. Чим це зумовлено?

- А. Відсутністю спеки у ранковий час.
Б. Зручністю для глядачів США.
В. Наданням можливості вболівальникам відвідати більше фінальних змагань.
Г. Поліпшенням якості телевізійних трансляцій.

138. Яка кількість глядачів мала змогу переглянути телевізійні трансляції з Ігор XXIX Олімпіади в Пекіні?

- А. 500 млн.   В. Більше 2 млрд.
Б. Більше 1 млрд.   Г. Більше 3 млрд.

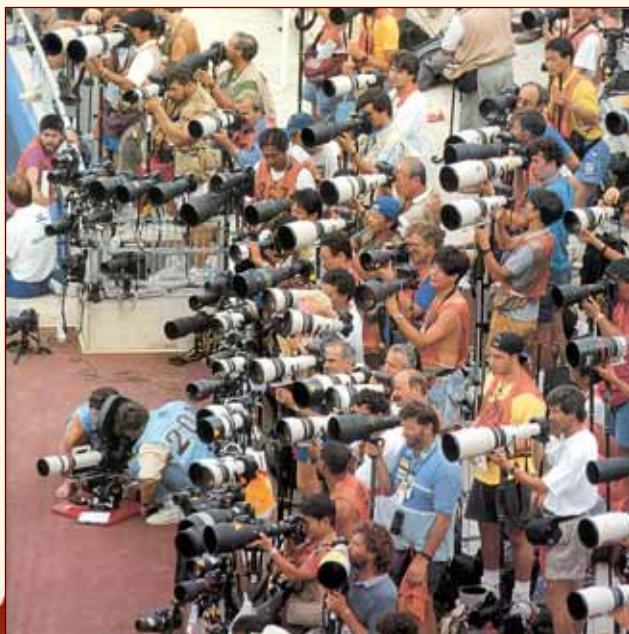

Висвітлення подій олімпійських ігор 1956 р. в Мельбурні (Австралія) компанією ABC-TV

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У 1924 р. було створено Міжнародну асоціацію спортивних журналістів, яка зробила значний внесок у популяризацію Олімпійських ігор.

1967 р. став роком створення комісії МОК з преси, 1971 р. – комісії МОК з телебачення, 1983 р. – комісії МОК з радіо. Ці заходи забезпечили міцний зв'язок Міжнародного олімпійського комітету із засобами масової інформації.

На Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні акредитованих журналістів було більше ніж учасників

128. Діяльність, пов'язану з вивченням і поширенням суспільних і виховних принципів олімпізму.
129. 1908 р.
130. 1924 р., Париж (Франція).
131. 1936 р., Берлін (Німеччина).
132. 1948 р.
133. 1996 р.
134. Більше 20 000.
135. Журналістів.
136. США.
137. Зручність для глядачів США.
138. Більше 3 млрд.

ПРОБЛЕМА ДОПІНГУ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СПОРТІ

139. Які міжнародні організації і коли вперше ініціювали необхідність боротьби з допінгом у спорті?
- А. Організація Об'єднаних Націй, 1966 р.
Б. Рада Європи, 1965 р.
В. Міжнародний олімпійський комітет, 1967 р.
Г. Асоціація міжнародних федерацій, 1968 р.
140. На яку міжнародну організацію нині покладено завдання боротьби з допінгом у спорті?
- А. Організаційний комітет з підготовки до Олімпійських ігор.
Б. Всесвітня антидопінгова агенція.
В. Міжнародний олімпійський комітет.
Г. Всесвітня організація охорони здоров'я.
141. Яка організація ініціювала створення Всесвітньої антидопінгової агенції?
- А. Міжнародний олімпійський комітет.
Б. Всесвітня організація охорони здоров'я.
В. Організаційний комітет з підготовки до Олімпійських ігор.
Г. Асоціація спортивних федерацій.
142. На підставі якого документа діє Всесвітня антидопінгова агенція?
- А. Олімпійська хартія.
Б. Всесвітній антидопінговий кодекс.
В. Список заборонених препаратів.
Г. Список правил і процедур.
143. У яких видах спорту зафіксовано найбільшу кількість допінгових скандалів?
- А. Легка атлетика, важка атлетика, велосипедний спорт.
Б. Важка атлетика, легка атлетика, гімнастика.
В. Футбол, теніс, гімнастика.
Г. Біатлон, лижні перегони, важка атлетика.

Меріон Джонс стала першою в історії спорту легкоатлеткою, яка виборола п'ять медалей (3 золоті та 2 бронзові) на Іграх однієї Олімпіади. Проте, за рішенням Виконкому Міжнародного олімпійського комітету, головна героїня Ігор XXVII Олімпіади у Сіднеї була позбавлена всіх олімпійських нагород. Її результати було анульовано за вживання допінгу.

144. Спорт яких країн найбільше був уражений вживанням допінгу?

- А. СРСР, НДР.
Б. США, НДР.

- В. Китай, НДР.
Г. Австралія, Франція.

145. На яких Олімпійських іграх медична комісія МОК уперше здійснила широкий антидопінговий контроль і дискваліфікувала спортсмена за застосування допінгу?

- А. Ігри XIX Олімпіади, Мехіко (Мексика), 1968 р.
Б. XIV зимові Олімпійські ігри, Сараєво (Югославія), 1984 р.
В. Ігри XV Олімпіади, Гельсінкі (Фінляндія), 1952 р.
Г. Ігри V Олімпіади, Стокгольм (Швеція), 1912 р.

146. За використання якого допінгового препарату на Іграх Олімпіади вперше дискваліфікували спортсмена?

- А. Алкоголь.
Б. Амфітамін.
В. Препарат тестостерону.
Г. Кров'яний допінг.

147. Яким покаранням підлягає атлет у випадку виявлення вживання допінгу?

- А. Дискваліфікація.
Б. Грошовий штраф.
В. Відсторонення від участі у конкретних змаганнях.
Г. Судові переслідування.

148. Найбільшим допінговим скандалом XX ст. вважають дискваліфікацію канадського спринтера Бена Джонсона, який виборов перемогу у бігу на дистанції 100 м на Іграх Олімпіади. Коли і де це відбулося?

- А. 1992 р., Барселона.
Б. 1984 р., Лос-Анджелес.
В. 1988 р., Сеул.
Г. 1996 р., Атланта.

149. Яке покарання отримала видатна американська спортсменка Меріон Джонс за прийняття допінгу?

- А. Позбавлення олімпійських медалей, дискваліфікація, тюремне ув'язнення (за надання неправдивих свідчень).
Б. Тюремне ув'язнення.
В. Позбавлення медалей.
Г. Дискваліфікація.

Трагічний випадок із данським велогонщиком К. Енсенем, який загинув унаслідок застосування амфітаміну на змаганнях Олімпійських ігор 1960 р. в Римі, спонукав МОК створити медичну комісію та розпочати боротьбу з допінгом. Перші проби на застосування стимуляторів узято в 1964 р. в Токіо, а в 1968 р. на зимових та літніх Іграх медична комісія МОК уперше здійснила широкий антидопінговий контроль, який пройшли 753 спортсмени

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Напрями діяльності МОК у боротьбі з допінгом:

- здійснення наукових досліджень, спрямованих на підвищення ефективності методів допінг-контролю;
- організація виховної та роз'яснювальної роботи серед спортсменів, тренерів, лікарів та решти фахівців;
- постійне вдосконалення методів та організації допінг-контролю;
- посилення санкцій відносно порушників;
- співробітництво з Національними олімпійськими комітетами, Міжнародними спортивними федераціями, спортсменами, представниками ділових кіл у боротьбі із застосуванням допінгу.

Бен Джонсон — американський атлет, який став головною діючою особою найбільшого допінгового скандалу XX ст.

- 139. Рада Європи, 1965 р.
- 140. Всесвітня антидопінгова агенція.
- 141. Міжнародний олімпійський комітет.
- 142. Всесвітній антидопінговий кодекс.
- 143. Легка атлетика, важка атлетика, велосипедний спорт.
- 144. США, НДР.
- 145. Ігри XIX Олімпіади, Мехіко (Мексика), 1968 р.
- 146. Алкоголь.
- 147. Дискваліфікація.
- 148. 1988 р., Сеул.
- 149. Позбавлення олімпійських медалей, дискваліфікація, тюремне ув'язнення (за надання неправдивих свідчень).

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ І СВІТОВІ ВІЙНИ

150. Чи проводили Олімпійські ігри у роки Першої та Другої світових війн?
- А. Так.
  - Б. Так, з окремих видів спорту.
  - В. Ні.
  - Г. Тільки з літніх видів спорту.
151. Скільки Ігор Олімпіад не проводили через світові війни?
- А. 2.
  - Б. 3.
  - В. 1.
  - Г. Жодних.
152. Перша і Друга світові війни XX ст. зашкодили проведенню Ігор Олімпіад сучасності. В які роки Ігри не проводили?
- А. 1916, 1940, 1944 рр.
  - Б. 1920, 1936, 1944 рр.
  - В. 1914, 1944, 1948 рр.
  - Г. 1918, 1944, 1948 рр.
153. За наполяганням держав Антанти від участі в Олімпійських іграх 1920, 1924 рр. усунули Німеччину та її союзників у Першій світовій війні. Які країни разом з Німеччиною не допустили до Ігор VII та VIII Олімпіад?
- А. Угорщину, Австрію, Болгарію, Туреччину.
  - Б. Італію, Японію.
  - В. США.
  - Г. Велику Британію, Францію, Італію.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Після Першої світової війни П'єр де Кубертен намагався не допустити впливу політики на олімпійський рух. Він зазначав, що політичні проблеми не повинні обговорюватися в олімпійських залах. З виходом на олімпійську арену спортсменів соціалістичних країн Ігри перетворилися у змагання між політичними системами, стали важливою зброєю «холодної війни». Перемога на Іграх стала відігравати роль барометра, що вказував на відносно «здоров'я» тієї чи іншої системи.

Незважаючи на чітко визначену в Олімпійській хартії заборону на «політичну, релігійну або расову пропаганду», олімпійські змагання неодноразово втягували в політичні ігри. У 1936 р. Адольф Гітлер використав Ігри як інструмент пропаганди нацистської держави. Олімпійські ігри в Берліні увічнено у фільмі «Олімпія» Лені Ріфеншталь, який створено на замовлення МОК

154. На Олімпійські ігри 1948 р. не отримали запрошення країни, що розв'язали Другу світову війну. Які це країни?

- А. Німеччина, Японія.
- Б. Китай, Корея, Японія.
- В. Німеччина, Італія.
- Г. Велика Британія, Франція, США.

За наполяганням держав Антанти від участі в Олімпійських іграх 1920 та 1924 рр. усунули Німеччину та її союзників у Першій світовій війні — Угорщину, Туреччину, Австрію й Болгарію

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ: ПОЛІТИЧНІ РОЗБІЖНОСТІ ТА ПРО- ТЕСТИ, БОРТЬБА ПРОТИ АПАРТЕЙ- ДУ І ТЕРОРИЗМУ

155. Що таке апартеїд?

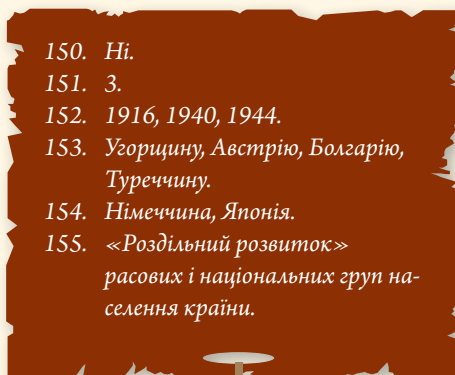
- А. Спільний розвиток расових і національних груп населення країни.
- Б. Створення сприятливих умов для розвитку національних груп.
- В. Роздільний розвиток расових і національних груп населення країни.
- Г. Забезпечення рівних умов для розвитку незалежно від расової належності.

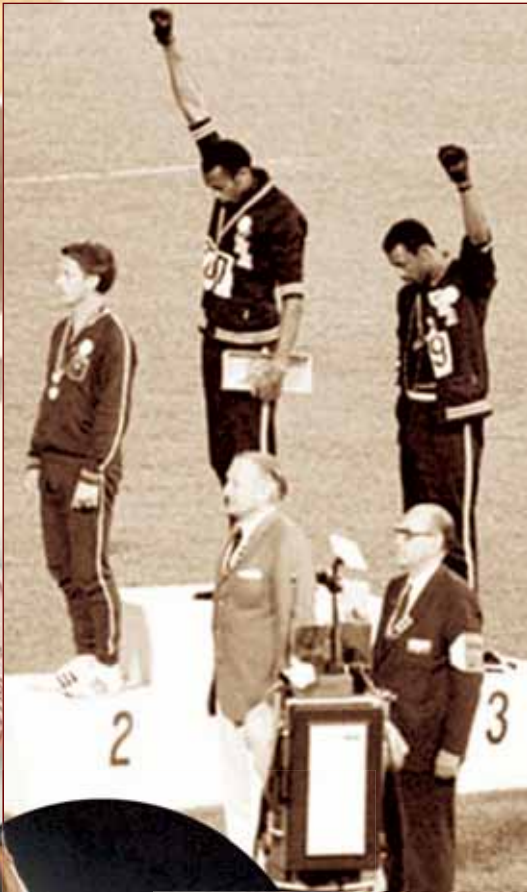
На початку 1964 р. Південно-Африканській Республіці (ПАР) заборонили брати участь у Іграх Олімпіади через відмову цієї країни скасувати закон про апартеїд (расову ізоляцію). ПАР не брала участі в Іграх Олімпіад до 1992 р., доки в 1991 р. ця країна не скасувала закон про апартеїд. У 1976 р. чимало африканських країн бойкотували Ігри XXI Олімпіади після того, як Нову Зеландію, яка дала згоду зіграти в регбі з командою ПАР у неофіційних змаганнях, допустили до Ігор Олімпіади

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Національні бойкоти розпочалися з Олімпійських ігор у Мельбурні (Австралія) 1956 р. Ці Ігри відбувалися незабаром після повстання 1956 р. в Угорщині та вторгнення в цю країну радянських військ. Висловлюючи свій протест проти радянського вторгнення, відмовилися брати участь у змаганнях Нідерланди, Іспанія та Швейцарія. Того самого року оголосили бойкот Єгипет, Ірак та Лівія на знак протесту у зв'язку з Суецькою кризою, а команда Китаю відмовилася від участі в Іграх Олімпіади після того, як МОК дозволив Тайваню взяти участь у змаганнях під назвою «Формоза».

150. Ні.
 151. З.
 152. 1916, 1940, 1944.
 153. Угорщину, Австрію, Болгарію, Туреччину.
 154. Німеччина, Японія.
 155. «Роздільний розвиток» расових і національних груп населення країни.

156. Коли сесія МОК після доповіді «Апартеїд і олімпізм» доручила прийняти рішення про відновлення НОК ПАР Виконкому та президентові НОК, які допустили спортсменів ПАР до Олімпійських ігор 1992 р. в Барселоні?
 А. 1991 р. В. 1990 р.
 Б. 1988 р. Г. 1986 р.
157. Відомо, що у 1984 р. країни соціалістичної співдружності на чолі з СРСР відмовились брати участь у Іграх XIII Олімпіади через політичні розбіжності. Незважаючи на це, одна з країн соціалістичного блоку взяла участь в Олімпійських іграх у Лос-Анджелесі. Яка це країна?
 А. Румунія. В. Албанія.
 Б. Угорщина. Г. Польща.
158. У якому році спортсмени багатьох західних та інших держав не брали участі в олімпійських змаганнях, таким чином висловлюючи свій протест проти введення радянських військ до Афганістану?
 А. 1972 р. В. 1984 р.
 Б. 1976 р. Г. 1980 р.
159. Під час одних Олімпійських ігор темношкірі спортсмени США виступили з підтримкою свого народу у боротьбі за громадянські права. Стоячи на п'єдесталі пошани, при перших звуках американського гімну, вони опустили додолу очі та підняли догори стиснуті в кулаки руки у чорних рукавицях. Де і коли це відбулось?
 А. Мюнхен (ФРН), 1972 р.
 Б. Монреаль (Канада), 1976 р.
 В. Мехіко (Мексика), 1968 р.
 Г. Лос-Анджелес (США), 1984 р.
160. Олімпійська співдружність пильно стежить за проявами будь-яких форм дискримінації: расової, релігійної, політичної, статевої та ін. Так, Південно-Африканська Республіка позбулася права участі в Олімпійських іграх 1964 та 1968 рр., а у 1970 р. була вилучена з олім-

Найяскравішим виявом протесту, який викликав неабиякий резонанс у світі, стала акція двох темношкірих американських спортсменів — переможця у легкоатлетичних змаганнях із бігу на 200 м **Томаса Сміта** та бронзового призера на цій самій дистанції **Джорджа Карлоса** на Іграх XIX Олімпіади 1968 р. в Мехіко. На церемонію нагородження спортсмени прийшли без взуття, в чорних шарпетках до колін та в одній чорній рукавичці. Коли лунав гімн США й підіймався державний прапор, обидва спортсмени дивилися вниз, піднявши угору руки в рукавичках. НОК США після багаторазових засідань «суворо засудив учинок спортсменів і вибачився перед МОК, Оргкомітетом і народом Мексики». Президент МОК Е. Брендедж різко виступив проти подібних політичних демонстрацій, МОК пообіцяв позбавити збірну США права на участь в Іграх Олімпіади, якщо винуватців не буде серйозно покарано

пійського руху. Організатори Ігор 1968 р. не надіслали запрошення Родезії для участі в Олімпійських іграх. Що стало причиною цих дій?

- А. Боротьба МОК із зловживанням допінгу в цій країні.
- Б. Низький рівень розвитку спорту в цій країні.
- В. Відмова країни визнавати Олімпійську хартію.
- Г. Боротьба олімпійського руху з апартеїдом.

161. На Іграх однієї з Олімпіад палестинські терористи угруповання «Чорний вересень» проникли до Олімпійського селища і, захопивши групу ізраїльських атлетів, вимагали звільнення 236 палестинських в'язнів у Ізраїлі. Переговори закінчились невдалими діями правоохоронців, що призвели до трагедії — загибелі атлетів, офіцера поліції та п'яти терористів. На Іграх було оголошено жалу. Чорна тінь тероризму — жорстокості, злочинності, смерті — назавжди лягла на Ігри Олімпіад. На яких Іграх Олімпіади і коли це трапилось?

- А. 1972 р., Мюнхен (Німеччина).
- Б. 1968 р., Мехіко (Мексика).
- В. 1976 р., Монреаль (Канада).
- Г. 1936 р., Берлін (Німеччина).

Більше 60 країн бойкотували Олімпійські ігри 1980 р. в Москві на знак протесту проти вторгнення радянських військ до Афганістану

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Заслуговує визнання цілеспрямована, послідовна діяльність МОК, що обумовлена складними політичними проблемами, які виникли у 80-х роках ХХ ст. у зв'язку з підготовкою і проведенням Олімпійських ігор у Москві (1980), Лос-Анджелесі (1984) та Сеулі (1988). МОК удалося не тільки запобігти кризі олімпійського руху, а й істотно підняти його авторитет на міжнародній політичній арені. Олімпійські ігри в Сеулі стали не тільки значною та винятково яскравою подією в історії спортивного руху, а й не менш значною політичною акцією, переконливим прикладом можливості та ефективності міжнародного співробітництва, зміцнення взаєморозуміння і миру.

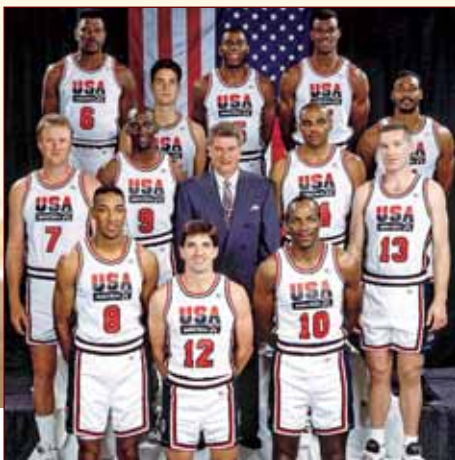

На Іграх XVI Олімпіади в Мельбурні протистояння між угорськими та радянськими командами з водного поло набуло форми озлобленого суперництва, яке завершилося групою бійкою. Під час гри угорському спортсменові **Ервіну Задорі** (на знімку) підбили око. У матчі перемогу здобули угорські ватерполісти, які стали олімпійськими чемпіонами. 45 членів угорської команди емігрували на Захід після закінчення Ігор

У 1984 р. група з 14 соціалістичних країн на чолі з СРСР бойкотувала Ігри XXIII Олімпіади в Лос-Анджелесі. Радянський Союз офіційно посилався на «шовіністичні настрої та антирадянську істерію, яка існувала в США», але це сприймалося як відплата за бойкот, учинений США у 1980 р. на Іграх Олімпіади в Москві

156. 1991 р.
 157. Румунія.
 158. 1980 р.
 159. Мехіко (Мексика), 1968 р.
 160. Боротьба олімпійського руху з апартеїдом.
 161. 1972 р., Мюнхен (Німеччина).

У 1992 р. на Іграх XXVI Олімпіади уперше взяла участь баскетбольна команда США, до складу якої входили лише спортсмени-професіонали — «Дрім-тім»

З 1928 по 1984 рр. змагання з тенісу вилучили з олімпійської програми. У 1987 р. тенісистки-професіонали були допущені до участі в олімпійських змаганнях.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ І ПРОФЕСІОНАЛЬНИЙ СПОРТ

162. На початку зародження сучасного олімпійського руху інструкторів і викладачів фізичного виховання вважали професіоналами і не допускали до участі в Олімпійських іграх. У якому виді спорту вперше було зроблено виняток з цього правила?
- А. Теніс. В. Фехтування.
 Б. Бокс. Г. Кінний спорт.
163. Як П'єр де Кубертен ставився до участі спортсменів-професіоналів в Олімпійських іграх?
- А. Вважав можливим, якщо спортсмени за один рік до Олімпійських ігор не брав участі у професійних змаганнях.
 Б. Позитивно.
 В. Вважав допустимим участь у змаганнях з боксу і тенісу
 Г. Негативно.
164. Який з видів спорту було виключено із програми Олімпійських ігор як професійний?
- А. Кінний. В. Фехтування.
 Б. Теніс. Г. Бокс.
165. Чемпіон Олімпійських ігор з легкої атлетики у десятиборстві був позбавлений олімпійської медалі за участь у матчі у складі професійної бейсбольної команди. Назвіть його ім'я.
- А. Джим Торп. В. Братус Хемільтон
 Б. Хелге Левланд Г. Чарлз Ломберг.
166. Хто із президентів Міжнародного олімпійського комітету увійшов в історію як найактивніший противник участі професіоналів в Олімпійських іграх?
- А. Юханнес-Зігфрід Едстрем В. Анрі де Байє-Латур.
 Б. Майкл-Морріс Кілланін. Г. Ейвері Брендедж.
167. Хто із президентів Міжнародного олімпійського комітету ініціював зміни до Олімпійської хартії, що дало можливість спортсменам-професіоналам брати участь в Олімпійських іграх?
- А. Хуан-Антоніо Самаранч. Б. Анрі де Байє-Латур.
 Г. Юханнес-Зігфрід Едстрем. В. Майкл-Морріс Кілланін.

168. На яких саме Іграх Олімпіад взяла участь баскетбольна команда США, до складу якої входили лише спортсмени-професіонали?
- А. 1984 р.   В. 1996 р.
Б. 1988 р.   Г. 1992 р.
169. У якому виді спорту спортсмени-професіонали не виступають на Олімпійських іграх у зв'язку з принциповими відмінностями в олімпійському і професійному спорті?
- А. Кінному спорті.
Б. Фігурному катанні на ковзанах.
В. Боксі.
Г. Тенісі.
170. Яка із організацій американського професійного спорту категорично відмовляється відправляти своїх спортсменів на Олімпійські ігри?
- А. Бейсболу.   В. Хокею.
Б. Баскетболу.   Г. Боксу.
171. Коли було прийнято історичне рішення Міжнародного олімпійського комітету про допущення спортсменів-професіоналів, за згодою Міжнародних спортивних федерацій, до участі в Олімпійських іграх у змаганнях з футболу, хокею, кінного спорту та легкої атлетики?
- А. 1987 р.   В. 1986 р.
Б. 1989 р.   Г. 1988 р.
172. У якому році до участі в Олімпійських іграх були допущені тенісісти-професіонали?
- А. 1987 р.   В. 1985 р.
Б. 1990 р.   Г. 1988 р.

ЦІКАВО

Найкращим атлетом Ігор 1912 р. був 24-річний індіанець з племені Лис, переможець у десятиборстві та п'ятиборстві Джим Торп. Проте олімпійські медалі йому довелося повернути Міжнародному олімпійському комітетові: атлета звинуватили у професіоналізмі через те, що він отримав \$ 25 за матч в регбі. І тільки через 70 років у 1982 р. Міжнародний олімпійський комітет вирішив повернути атлету звання олімпійського чемпіона, а нагороди вручили вже дітям героя. У 1953 р. Після смерті атлета рідне місто Д. Торпа в Пенсильванії назвали на його честь.

У боксі спортсмени-професіонали не можуть виступати на Олімпійських іграх у зв'язку з принциповими відмінностями правил змагань в олімпійському і професійному спорті

Чемпіон Олімпійських ігор з п'ятиборства та десятиборства (1912 р.) Джим Торп був позбавлений олімпійської медалі за участь у матчі у складі професійної бейсбольної команди.

- 162. Фехтування.
- 163. Негативно.
- 164. Теніс.
- 165. Джим Торп.
- 166. Ейвері Брендедж.
- 167. Хуан-Антоніо Самаранч.
- 168. 1992 р.
- 169. Боксі.
- 170. Бейсболу.
- 171. 1986 р.
- 172. 1987 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Дотримуючись традицій олімпійського спорту Стародавньої Греції, за якими жінкам забороняли брати участь в Олімпійських іграх, П'єр де Кубертен був категорично проти участі жінок в олімпійських змаганнях. На його думку: «Олімпійські ігри — свято чоловічої сили, спортивної гармонії, першооснови, яке ґрунтується на принципах інтернаціоналізму, лояльності та сприймається глядачами як мистецтво й винагороджується схвальними аплодисментами жінок».

Фанні Дьюрек (Австралія — Нова Зеландія) — чемпіонка Ігор V Олімпіади. Стокгольм, 1912 р.

ЖІНКИ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СПОРТІ

173. Коли і де жінки вперше взяли участь в олімпійських змаганнях?
- А. 1896 р., Афіни (Греція).
  - Б. 1900 р., Париж (Франція).
  - В. 1952 р., Гельсінкі (Фінляндія).
  - Г. 1980 р., Москва (СРСР).
174. Уперше в історії жінки взяли участь в Іграх II Олімпіади. Скільки жінок стали учасницями цих Олімпійських ігор?
- А. 19.
  - Б. 46.
  - В. 24.
  - Г. 57.
175. Як звали першу чемпіонку Олімпійських ігор сучасності?
- А. Шарлотта Купер.
  - Б. Сибіл Ньюолл.
  - В. Анна Гюблер.
  - Г. Ірена Шевінська.
176. В яких видах змагань жінки вперше взяли участь в сучасних Олімпійських іграх?
- А. Теніс, гольф.
  - Б. Легка атлетика, гімнастика.
  - В. Гімнастика, теніс.
  - Г. Кінний спорт, теніс.
177. У якому році та в якій країні жінка вперше здобула право запалити вогонь на церемонії відкриття Олімпійських ігор?
- А. 1968 р., Мехіко (Мексика).
  - Б. 1980 р., Москва (СРСР).
  - В. 1984 р., Лос-Анджелес (США).
  - Г. 1976 р., Монреаль (Канада).

Першою олімпійською чемпіонкою на Іграх II Олімпіади 1900 р. в Парижі стала **Шарлотта Купер** — британська тенісистка, п'ятиразова переможниця Вімблдонського турніру

178. Як звати жінку, яка вперше запалила олімпійський вогонь на урочистій церемонії відкриття Олімпійських ігор?

- А. Енрікета-Басиліо Сотало.
- В. Дона де Верона.
- Б. Кеті Фрімен.
- Г. Масахіро Іосімура.

179. У якому році та де дівчина і юнак удвох запалювали олімпійський вогонь на урочистій церемонії відкриття Олімпійських ігор як символ єдності двох народів, які об'єдналися в єдину націю?

- А. 1972 р., Мюнхен (Німеччина).
- Б. 2000 р., Сідней (Австралія).
- В. 1984 р., Лос-Анджелес (США).
- Г. 1976 р., Монреаль (Канада).

180. У яких видах спорту жінки виборюють найбільшу кількість медалей?

- А. Легка атлетика, плавання.
- Б. Гімнастика художня та спортивна.
- В. Веслування, синхронне плавання.
- Г. Легка атлетика, гімнастика спортивна.

181. У якому році жінок уперше обрали до складу МОК?

- А. 1981 р.
- В. 1988 р.
- Б. 1970 р.
- Г. 1980 р.

182. Коли жінки вперше стали членами Виконкому МОК?

- А. 1990 р.
- В. 1956 р.
- Б. 1996 р.
- Г. 1978 р.

183. Хто з жінок уперше в історії спорту став віце-президентом МОК?

- А. Аніта Дефрантц.
- В. Гунілла Ліндберг.
- Б. Ірена Шевінська.
- Г. Сандра Бендуін.

Флор Ісава Фонсека (Венесуела) і **Пірію Хагман** (Фінляндія) — перші жінки, обрані членами МОК, з VII президентом МОК **Хуаном Антоніо Самаранчем**

Аніта Дефрантц (США) — перша жінка віце-президент МОК (1997–2001 рр.)

Гунілла Ліндберг (Швеція) — віце-президент МОК (2004–2008 рр.)

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Уперше жінки взяли участь в Іграх II Олімпіади 1900 р. в Парижі. Першою олімпійською чемпіонкою сучасності стала британська тенісистка Шарлотта Купер. З роками участь жінок в Олімпійських іграх значно зросла. Нині жінки беруть участь у більш ніж 40% видів олімпійських змагань. Особливі зусилля для цього доклали МОК та Міжнародні спортивні федерації. Нині 16 жінок є членами Міжнародного олімпійського комітету.

173. 1900 р., Париж (Франція).
 174. 19.
 175. Шарлотта Купер.
 176. Теніс, гольф.
 177. 1968 р., Мехіко (Мексика).
 178. Енрікета-Басиліо Сотало.
 179. 1976 р., Монреаль (Канада).
 180. Легка атлетика, плавання.
 181. 1981 р.
 182. 1998 р.
 183. Аніта Дефранці.

1. Стилізований лижник **Шус**, 1968 р. Гренобль, Франція
2. Сніговик **Шнеманер**, 1976 р. Інсбрук, Австрія
3. Єнот **Роні**, 1980 р. Лейк-Плесід, США
4. Вовччя **Вучко**, 1984 р. Сараєво, Югославія
5. Білі ведмедики **Хауді та Хайді**, 1988 р. Калгарі, Канада
6. Гірський ельф **Маджик**, 1992 р. Альбервіль, Франція
7. Брат і сестра **Хокон і Крістін**, 1994 р. Лілехаммер, Норвегія
8. Сови **Суккі, Ноккі, Леккі та Цуккі**, 1998 р. Нагано, Японія
9. **Заєць, койот, ведмідь**, 2002 р. Солт-Лейк-Сіті, США
10. Сніжинка **Нів** та кубик льоду **Гліз**, 2006 р. Турин, Італія
11. **Міга, Куатчі і Сумі**, 2010 р. Ванкувер, Канада

ОЛІМПІЙСЬКІ ТАЛІСМАНИ

184. На яких Олімпійських іграх уперше з'явився олімпійський талісман?

- А. 1980 р., Москва (СРСР).
 Б. 1968 р., Мехіко (Мексика).
 В. 1972 р., Мюнхен (Німеччина).
 Г. 1876 р., Монреаль (Канада).

185. Коли з'явився перший офіційний олімпійський талісман — такса Валді?

- А. 1980 р., Москва (СРСР).
 Б. 1968 р., Мехіко (Мексика).

1

2

3

4

5

7

8

9

10

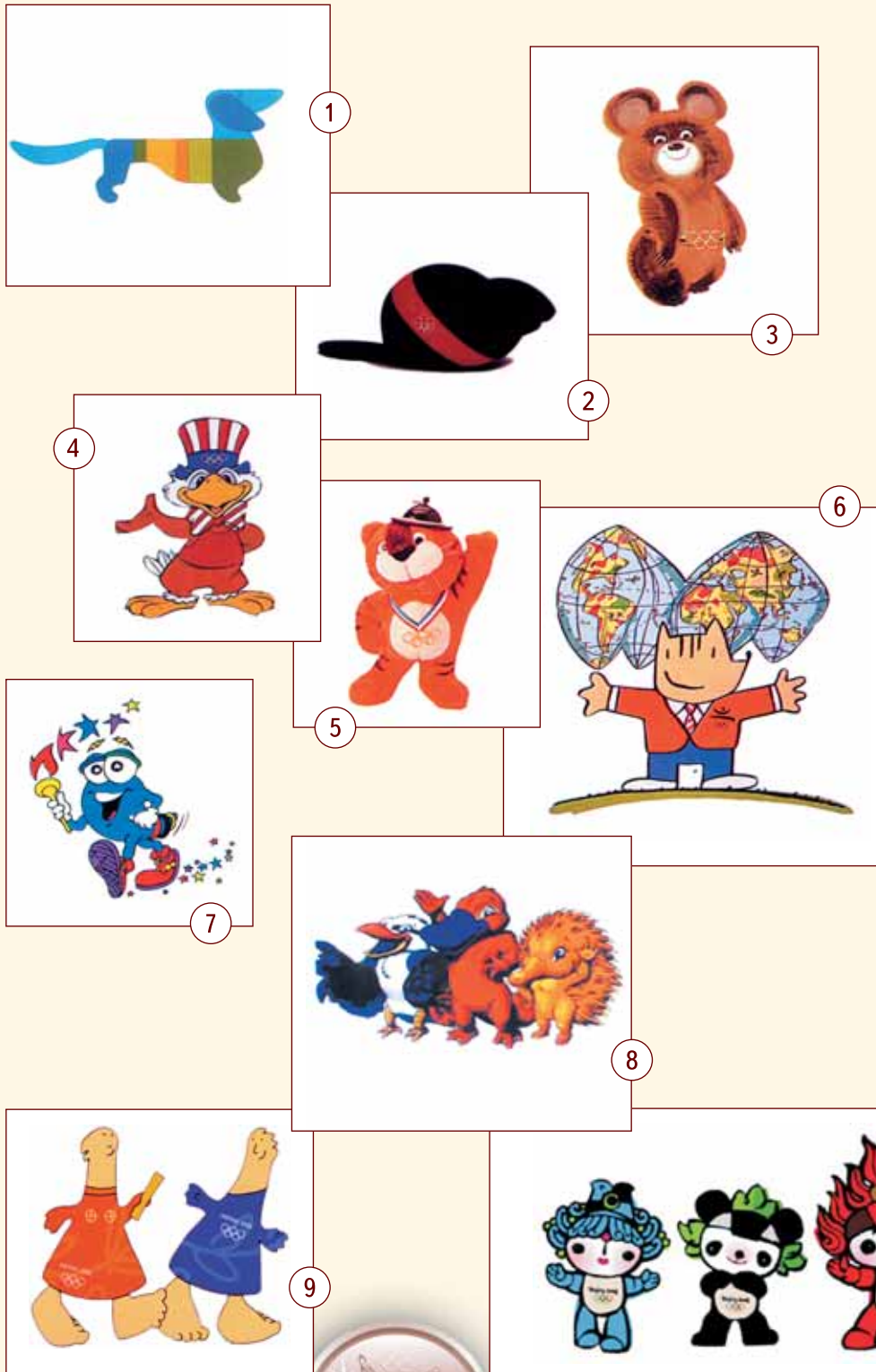
11

- В. 1972 р., Мюнхен (Німеччина).
- Г. 1876 р., Монреаль (Канада).

186. Яка найбільша кількість міфологічних персонажів потрапила до олімпійських талісманів?

- А. 5 (Китай).
- Б. 4 (Японія).
- В. 3 (Австралія).
- Г. 6 (Нова Зеландія).

1. Песик **Валді**, 1972 р. Мюнхен, Німеччина
2. Бобер **Емік**, 1976 р. Монреаль, Канада
3. Ведмежа **Міша**, 1980 р. Москва, СРСР
4. Орля **Сем**, 1984 р. Лос-Анджелес, США
5. Тигрєня **Ходорі**, 1988 р. Сеул, Республіка Корея
6. Песик **Кобі**, 1992 р. Барселона, Іспанія
7. Комп'ютерний персонаж **Іззі**, 1996 р. Атланта, США
8. **Сід, Олі, Мілі**, 2000 р. Сідней, Австралія
9. **Афіна і Фобос**, 2004 р. Афіни, Греція
10. **Ляльки щастя Ф'юва** (риба, панда, вогонь, антилопа, ластівка), 2008 р. Пекін, Китай

ЦІКАВО

Кожна країна, де відбуваються Олімпійські ігри, обирає спеціальний символ — талісман, який розповідає про її культуру, традиції. Уперше талісман з'явився на X зимових Олімпійських іграх 1968 р. в Греноблі — це був гірськолижник Шус; на Іграх XIX Олімпіади в Мехіко — червоний ягуар, але ці талісмани були неофіційними. Першим талісманом, офіційно визнаним МОК, став песик Валді — на Іграх XX Олімпіади 1972 р. у Мюнхені.

184. 1968 р., Мехіко (Мексика).
 185. 1972 р., Мюнхен (Німеччина).
 186. 5 (Китай).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Олімпійське спонсорство фактично зародилося в момент, коли було прийнято історичне рішення про проведення I Міжнародних Олімпійських ігор сучасності. Грецький кронпринц Костянтин створив спеціальну комісію зі сприяння Олімпіаді в Афінах і звернувся до народу із закликком пожертвувати кошти у фонд підтримки Олімпійських ігор. Гроші почали надходити не лише від жителів Греції, а й з Лондона, Марселя, Константинополя й інших міст, де існували заможні грецькі громади. На гроші від грецького бізнесмена Георгоса Авероффа з Александрії відновили античний олімпійський стадіон. Тож Г.Авероффа можна назвати першим меценатом сучасних Олімпійських ігор.

Кронпринц Греції Костянтин — Президент Організаційного комітету I Олімпійських ігор сучасності

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ

187. За які кошти МОК здійснював видатки до 20-х років ХХ ст.?
- А. Особисті кошти П'єра де Кубертена.
 Б. Відрахування Міжнародних федерацій з видів спорту.
 В. Членські внески.
 Г. Підтримка спонсорів.
188. Після Другої світової війни, коли не стало П'єра де Кубертена та закінчилися його кошти, Міжнародний олімпійський комітет опинився у скрутному фінансовому становищі. Окрім членських внесків (50 швейцарських франків) та добровільних пожертв не було інших надходжень. Видатки вдвічі перевищували доходи. У 1949 р. було вирішено частину коштів від доходів перераховувати МОК. Який відсоток відрахувань потрапляв до МОК?
- А. 10 %.
 Б. 20 %.
 В. 50 %.
 Г. 3 %.
189. Відомо, що у 60-ті роки ХХ ст. основним джерелом існування МОК були членські внески (річний внесок у 50 швейцарських франків), відрахування (3%) від продажу квитків на Олімпійські ігри та кошти від міст, що одержали право на проведення Олімпійських ігор. Яку суму відраховували міста-господарі ігор?
- А. 100 000 швейцарських франків.
 Б. 1 млн швейцарських франків.
 В. 500 000 швейцарських франків.
 Г. 10 000 швейцарських франків.
190. Коли з'явилися перші спонсори Олімпійських ігор?
- А. 1896 р., Афіни (Греція).
 Б. 1900 р., Париж (Франція).
 В. 1936 р., Берлін (Німеччина).
 Г. 1948 р., Лондон (Велика Британія).
191. Яка всесвітньо відома компанія є найстарішим спонсором Олімпійських ігор?
- А. Adidas.
 Б. Kodak.
 В. Coca-Cola.
 Г. Panasonic.

192. З якого року розпочався продаж прав на телетрансляцію Олімпійських ігор?

- А. З 1972 р.
- Б. З 1968 р.
- В. З 1960 р.
- Г. З 1964 р.

193. Місто-організатор яких Олімпійських ігор уперше в історії сучасного олімпійського спорту отримало прибуток?

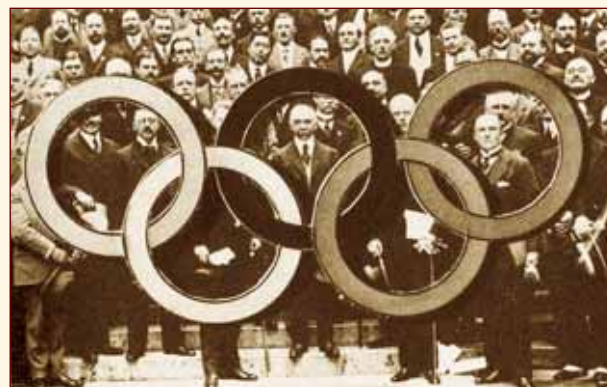
- А. Олімпійських ігор 1972 р. в Мюнхені (Німеччина).
- Б. Олімпійських ігор 1980 р. в Москві (СРСР).
- В. Олімпійських ігор 1932 р. в Лос-Анджелесі (США).
- Г. Олімпійських ігор 1992 р. в Барселоні (Іспанія).

194. На які потреби використовують прибутки від проведення Олімпійських ігор?

- А. На розвиток олімпійського руху та спорту.
- Б. На придбання пам'ятних подарунків для організаторів Олімпійських ігор.
- В. На захист навколишнього середовища країни-організатора Олімпійських ігор.
- Г. На розвиток інформаційних систем.

195. Які Олімпійські ігри стали найдорожчими в історії сучасного олімпійського спорту?

- А. Олімпійські ігри 1984 р. в Лос-Анджелесі (США).
- Б. Олімпійські ігри 2000 р. в Сідней (Австралія).
- В. Олімпійські ігри 2004 р. в Афінах (Греція).
- Г. Олімпійські ігри 2008 р. в Пекіні (Китай).

Значну частину видатків МОК до 20-х років ХХ ст. становили особисті кошти барона П'єра де Кубертена

Компанія «Kodak» є найстарішим спонсором Олімпійських ігор

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Сучасний олімпійський спорт активно підтримує діловий світ. Спонсорами Міжнародного олімпійського комітету вже тривалий час є всесвітньо відомі компанії. З 1985 р. за ініціативи та безпосередньої участі президента МОК Хуана-Антоніо Самаранча їхні зусилля об'єднано в межах спеціальної програми, яка отримала назву ТОП. Учасниками першої програми — ТОП-1 (1985–1988 рр.) — стали дев'ять компаній — «Coca-Cola», «Kodak», «Visa», «Panasonic», ЗМ, «Time/Sports Illustrated», «Brother», «Philips», «Federal Express». Нині виконано шість програм ТОП. Найбільший внесок у розвиток олімпійського спорту в межах цих програм зробили чотири компанії — «Coca-Cola», «Kodak», «Visa», «Panasonic» — вони брали участь у всіх програмах.

187. *Особисті кошти П'єра де Кубертена.*
 188. *3%.*
 189. *100 000 швейцарських франків.*
 190. *1896 р., Афіни (Греція).*
 191. *Kodak.*
 192. *З 1960 р.*
 193. *Олімпійських ігор 1932 р. в Лос-Анджелесі (США).*
 194. *На розвиток олімпійського руху та спорту.*
 195. *Олімпійські ігри 2008 р. в Пекіні (Китай).*

196. Хто надає найбільші кошти на розвиток олімпійського спорту?
 А. Держави різних країн. В. Телевізійні компанії.
 Б. Компанії-спонсори. Г. Благодійні організації.
197. Чи вигідно країні бути організаторком Олімпійських ігор?
 А. Ні, оскільки проведення Ігор потребує від країни чималих витрат.
 Б. Так, оскільки проведення Ігор забезпечує зростання економіки країни.
 В. Так, оскільки проведення Ігор зумовлює вирішення важливих соціальних проблем.
 Г. Так, оскільки проведення Ігор зумовлює зростання економіки та вирішення важливих соціальних проблем.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Приблизно 10 шведських компаній, що купили права, брали участь у підготовці Ігор 1912 р. у Стокгольмі. А під час Ігор Олімпіади 1920 р. в Антверпені в офіційній програмі Ігор було стільки реклами, що не залишилося місця для самого олімпійського дійства. На такий рекламний хвилі минули Ігри 1924 р. у Парижі, коли вперше і востаннє розміщували рекламу на олімпійських аренах. Першими Іграми, які принесли організаторам реальний дохід, стали Ігри 1932 р. у Лос-Анджелесі.

Готуючись до XXI зимових Олімпійських ігор 2010 р. у Ванкувері та Ігор XXX Олімпіади 2012 р. в Лондоні, МОК започаткував спонсорську програму ТОП-7. Її учасниками стали дев'ять відомих у світі компаній — «Coca-Cola», «Atos Origin», ACER, GE «McDonald's», «Omega», «Panasonic», «Samsung Electronics», «Visa»

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. СПОРТ ДЛЯ ВСІХ

198. Що таке «зелена» Олімпіада?

- А. Олімпійські ігри, які відбуваються влітку.
- Б. Олімпійські ігри, які проводять із дотриманням екологічної безпеки.
- В. Олімпійські ігри, які проводять на «зеленому» континенті — в Австралії.
- Г. Ігри, до організації яких залучено значні кошти.

199. Відійшовши в 1925 р. від керівництва МОК, П'єр де Кубертен зосередив свою увагу на розвитку фізичного виховання, у 1926 р. заснував Міжнародне бюро спортивного виховання, яке запропонувало ряд спортивних реформ. Однак у МОК цей напрям почали розробляти тільки згодом. Коли було створено комісію МОК «Спорт для всіх»?

- А. 1926 р.
- Б. 1983 р.
- В. 1970 р.
- Г. 1980 р.

200. Коли МОК вирішив проводити кожного року 23 червня олімпійський день — Всесвітній день бігу?

- А. 1948 р.
- Б. 1987 р.
- В. 1991 р.
- Г. 1980 р.

Президент МОК Жак Рогге оголошує, що Сінгапур обрано місцем проведення I Юнацьких Олімпійських ігор, які відбудуться в 2010 р.

Міжнародний олімпійський комітет активно бореться за охорону навколишнього середовища

23 червня — Всесвітній олімпійський день

- 196. Телевізійні компанії.
- 197. Так, оскільки проведення Ігор зумовлює зростання економіки та розв'язання важливих соціальних проблем.
- 198. Олімпійські ігри, які проводять з дотриманням екологічної безпеки.
- 199. 1983 р.
- 200. 1948 р.

IV ЧАСТИНА

ВИДИ СПОРТУ В ОЛІМПІЙСЬКІЙ ПРОГРАМІ

ЗМІСТ

ВИДИ СПОРТУ В ПРОГРАМАХ ІГОР ОЛІМПІАД

БАДМІНТОН	164
БАСКЕТБОЛ	165
БЕЙСБОЛ	168
БОКС	269
БОРОТЬБА ВІЛЬНА	173
БОРОТЬБА ГРЕКО-РИМСЬКА	177
ВАЖКА АТЛЕТИКА	180
ВЕЛОСИПЕДНИЙ СПОРТ	184
ВЕСЛУВАННЯ АКАДЕМІЧНЕ	188
ВЕСЛУВАННЯ НА БАЙДАРКАХ І КАНОЕ	193
ВЕСЛУВАЛЬНИЙ СЛАЛОМ	199
ВІТРИЛЬНИЙ СПОРТ	201
ВОДНЕ ПОЛО	203
ВОЛЕЙБОЛ	206
ПЛЯЖНИЙ ВОЛЕЙБОЛ	210
ГАНДБОЛ	211
ГІМНАСТИКА СПОРТИВНА	214
ГІМНАСТИКА ХУДОЖНЯ	220
ДЗЮДО	224
КІННИЙ СПОРТ	227
ЛЕГКА АТЛЕТИКА	230
ПЛАВАННЯ	243
ПЛАВАННЯ СИНХРОННЕ	252
СОФТБОЛ	254
СТРИБКИ НА БАТУТІ	255
СТРИБКИ У ВОДУ	256
СТРІЛЬБА З ЛУКА	259

СТРІЛЬБА КУЛЬОВА	261
СТРІЛЬБА СТЕНДОВА	264
СУЧАСНЕ П'ЯТИБОРСТВО	266
ТЕНІС	270
ТЕНІС НАСТІЛЬНИЙ	274
ТРИАТЛОН	276
ТХЕКВОНДО	279
ФЕХТУВАННЯ	281
ФУТБОЛ	287
ХОКЕЙ НА ТРАВІ	294

ВИДИ СПОРТУ В ПРОГРАМАХ ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

БІАТЛОН	298
БОБСЛЕЙ	301
ГІРСЬКОЛИЖНИЙ СПОРТ	304
КЕРЛІНГ	307
ЛИЖНЕ ДВОБОРСТВО	308
ЛИЖНІ ПЕРЕГОНИ	311
САННИЙ СПОРТ	315
СКЕЛЕТОН	317
СНОУБОРДИНГ	318
СТРИБКИ НА ЛИЖАХ З ТРАМПЛІНА	320
ФІГУРНЕ КАТАННЯ НА КОВЗАНАХ	322
ФРИСТАЙЛ	325
ХОКЕЙ НА ЛЬОДУ	327
ШВИДКІСНИЙ БІГ НА КОВЗАНАХ	330
ШОРТ-ТРЕК	334

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Розвитком бадмінтону опікується Міжнародна федерація бадмінтону (IBF), заснована в 1934 р. До програми Ігор Олімпіад бадмінтон включено у 1992 р.

Найбільшу кількість олімпійських медалей різного ґатунку серед жінок-бадмінтоністок—чотири (2002 р. — (2), 2004 р. — (2)) завоювала китайська спортсменка Гао Лінь. Володарем найбільшої колекції олімпійських нагород різного ґатунку є корейський бадмінтоніст Кім Дон Мун, в активі якого три медалі (1996, 2000, 2004 рр.).

Гао Лінь (Китай) — дворазова олімпійська чемпіонка (2000, 2004 рр.) з бадмінтону, срібна призерка Ігор XXVIII Олімпіади (2004 р.) та бронзова призерка Ігор XXVII Олімпіади (2004 р.)

ВИДИ СПОРТУ В ПРОГРАМАХ ІГОР ОЛІМПІАД

БАДМІНТОН

1. Давні китайці цю гру називали «юй-мао-цу», що у перекладі означає «м'яч із пір'ям». У подібну гру під назвою «волан» грали в Росії дами і кавалери при дворі Катерини II. Сучасну назву гра отримала у 60-ті роки XIX ст. на честь однойменного маєтку англійського герцога Бофорта, який був її великим шанувальником. Про яку спортивну гру йдеться?

- A. Волейбол. В. Теніс.
B. Крикет. Г. Бадмінтон.

2. Коли бадмінтон увійшов до олімпійської програми?

- A. На Іграх XXVI Олімпіади 1992 р.
B. На Іграх XIV Олімпіади 1948 р.
B. На Іграх XXII Олімпіади 1980 р.
Г. На Іграх XIX Олімпіади 1968 р.

3. У яких розрядах розігрують олімпійські медалі з бадмінтону?

- A. Одиночному розряді (чол. і жін.), парному розряді (чол. і жін.), змішаному розряді.
B. Одиночному розряді (чол.), парному розряді (чол. і жін.), змішаному розряді.
B. Парному розряді (жін.), одиночному розряді (чол. і жін.), змішаному розряді.
Г. Одиночному розряді (чол. і жін.), парному розряді (чол. і жін.).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Сучасну назву бадмінтон отримав у 60-х роках XIX ст. на честь однойменного маєтку англійського герцога Бофорта, який був великим шанувальником гри у волан — одну з найдавніших ігор на Землі. Як свідчать малюнки на древніх амфорах, 3 000 років тому в Греції грали у волан руками й навіть ногами, а в китайському манускрипті 1122 р до н. е. описано «цзи дзю ці» — гру воланом, оснащеним трьома-чотирма гусячими пір'їнами. У давнину японці грали дерев'яними ракетками у волан, зроблений з опереного плода вишні. Брали вишеньку, вставляли в неї п'ять-шість гусячих пір'їнок і засушували на сонці. У середньовічній Англії у подібну гру грали селяни.

Перші правила бадмінтону написано в 1873 р., цього самого року проведено перші змагання.

4. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях з бадмінтону?

- А. 4.   В. 3.
Б. 5.   Г. 2.

5. До Книги рекордів Гіннеса увійшло досягнення спортсменки Гілл Юнг Ах, яка зібрала повну колекцію олімпійських нагород: «золото» у змаганнях змішаних пар у 1996 р., «срібло» у жіночих парних турнірах у 1996 р. та «бронзу» у жіночій парі у 1992 р. Яку країну представляла ця бадмінтоністка?

- А. Південну Корею.   В. Японію.
Б. Китай.   Г. Велику Британію.

БАСКЕТБОЛ

6. Викладач фізичного виховання коледжу в Спрінгфілді (США) Джеймс Нейсміт шукав вид спорту, який би зацікавив студентів. Він придумав гру з м'ячем, яка могла замінити футбол та бейсбол у часи негоди. Як називають гру, придуману Джеймсом Нейсмітом?

- А. Ручний м'яч.   В. Боулінг.
Б. Баскетбол.   Г. Сквош.

7. Коли вперше баскетбол увійшов до програми Олімпійських ігор?

- А. Ігри IV Олімпіади, 1908 р.
Б. Ігри XI Олімпіади, 1936 р.
В. Ігри II Олімпіади, 1900 р.
Г. Ігри III Олімпіади, 1904 р.

8. Коли вперше жіночий баскетбол увійшов до програми Олімпійських ігор?

- А. Ігри XIV Олімпіади, 1948 р.
Б. Ігри XXI Олімпіади, 1976 р.
В. Ігри VII Олімпіади, 1920 р.
Г. Ігри XXIV Олімпіади, 1988 р.

9. Що вперше здійснила чоловіча збірна команда СРСР на Іграх XX Олімпіади 1972 р. в Мюнхені?

- А. Вийшла до фіналу.
Б. Перемогла у фінальній грі.
В. Не потрапила до напівфіналу.
Г. Не вийшла на фінальну гру через хворобу гравців.

Чжан Нін (Китай) — чемпіонка Ігор XXVIII (2004 р.) та XXIX (2008 р.) Олімпіад з бадмінтону в одиночному розряді

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Баскетбол — спортивна командна гра з м'ячем, мета якої — закинути м'яч у кошик суперника і завадити команді суперника закинути його до свого. Баскетбол увійшов до програми Олімпійських ігор з 1936 р. Регулярні чемпіонати світу з баскетболу серед чоловіків проводять з 1950 р., серед жінок — з 1953 р. Найбільшого розвитку гра досягла в США, де організовано один з найпотужніших баскетбольних чемпіонатів — чемпіонат Національної баскетбольної асоціації (НБА).

Розвитком баскетболу опікується Міжнародна любительська федерація баскетболу (FIBA), заснована в 1932 р.

1. Бадмінтон.
2. На Іграх XXVI Олімпіади 1992 р.
3. Одиночному розряді (чол. і жін.), парному розряді (чол. і жін.), змішаному розряді.
4. 5.
5. Південну Корею.
6. Баскетбол.
7. Ігри XI Олімпіади, 1936 р.
8. Ігри XXI Олімпіади, 1976 р.
9. Перемогла у фінальній грі.

ЦІКАВО

Найвищим гравцем усіх часів вважають Сулеймана Алі Нашнуша, 1943 року народження, який грав за команду Лівії у 1962 р. Його зріст — 245 см. Найвищою жінкою, що грала у баскетбол, визнано Уляну Семенову (СРСР), 1952 року народження. Її зріст — 210 см.

10. Хто з баскетболістів має найбільшу колекцію олімпійських нагород?

- А. Геннадій Вольнов і Сергій Белов (СРСР, Росія).
- Б. Майкл Джордан і Кріс Маллін (США).
- В. Майкл Джордан і Шакіл О'Ніл (США).
- Г. Модестас Паулаускас і Вальдемар Хомічус (Литва).

11. Скільки олімпійських медалей різного гатунку входить до найбільшої колекції одного баскетболіста?

- А. 4.
- Б. 6.
- В. 5.
- Г. 8.

12. Хто з баскетболісток має найбільшу колекцію олімпійських нагород?

- А. Тереза Едвардс (США).
- Б. Кетрін Мак-Клейн (США).
- В. Уляна Семенова (СРСР, Латвія).
- Г. Лі Квін (Китай).

13. Скільки олімпійських медалей різного гатунку входить до колекції Терези Едвардс?

- А. 4.
- Б. 6.
- В. 5.
- Г. 8.

14. Як звуть найстаршого за віком олімпійського чемпіона з баскетболу?

- А. Ларі Бьорд (США).
- Б. Джон Стоктон (США).
- В. Сергеюс Йовайша (Литва).
- Г. Сергій Белов (СРСР, Росія).

15. У якому віці найстарший баскетболіст став олімпійським чемпіоном?

- А. 34.
- Б. 26.
- В. 35.
- Г. 28.

16. Як звуть найстаршу за віком олімпійську чемпіонку з баскетболу?

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Високим напруженням боротьби відзначалися баскетбольні турніри на Іграх XXVII Олімпіади в Сідней (2000 р.). І чоловічі, і жіночі баскетбольні змагання, як і очікувалося, виграла спортсмени США. При цьому 36-річна **Тереза Едвардс** стала єдиною в історії баскетболу й однією з небагатьох в історії спорту переможницею чотирьох Ігор Олімпіад (1984, 1988, 1996, 2000 рр.). Сіднейські ігри для неї стали п'ятими.

- А. Надія Захарова (СРСР, Росія).
- Б. Раїса Курвякова (Україна).
- В. Тереза Едвардс (США).
- Г. Кетрін Мак-Клейн (США).

17. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з баскетболу?

- А. США.
- Б. СРСР.
- В. Югославії.
- Г. Бразилії.

18. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з баскетболу?

- А. США.
- Б. СРСР.
- В. Югославії.
- Г. Аргентини.

19. Який видатний баскетболіст володіє титулами «Легенда баскетболу», «Кращий гравець ХХ століття»?

- А. Ларі Берд.
- Б. Шакіл О'Ніл.
- В. Майкл Джордан.
- Г. Меджик Джонсон.

Яо Мін — китайський баскетболіст, що виступає за команду «Хьюстон Рокетс» (НБА). Його зріст — 2,29 м. Прапороносець команди Китаю на Іграх ХХІХ Олімпіади 2008 р.

ЦІКАВО

За всі роки, протягом яких баскетбол входить до програми Ігор Олімпіад, найчастіше у цьому виді спорту олімпійськими чемпіонами ставали чоловічі (13 разів із 17-ти розіграшів) і жіночі (6 разів із 9-ти розіграшів) команди США.

Найбільшу кількість олімпійських нагород різного ґатунку — п'ять — має американка Тереза Едвардс.

Серед чоловіків найбільшу загальну кількість олімпійських нагород різного ґатунку — по чотири — вибороли два спортсмени з СРСР — Геннадій Вольнов і Сергій Белов.

Майкл Джордан (США) — дворазовий олімпійський чемпіон з баскетболу (1984 р., Лос-Анджелес; 1992 р., Барселона), кращий баскетболіст ХХ ст. Він — єдиний гравець в історії баскетболу, якому вдалося за один сезон стати олімпійським чемпіоном, чемпіоном НБА і найдорожчим гравцем регулярного сезону

10. Геннадій Вольнов та Сергій Белов (СРСР, Росія).
11. 4.
12. Тереза Едвардс (США).
13. 5.
14. Ларі Бьорд (США).
15. 35.
16. Тереза Едвардс (США).
17. США.
18. США.
19. Майкл Джордан.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У бейсбол грають тільки чоловічі команди. До олімпійської програми змагання з бейсболу увійшли, починаючи з Ігор XXV Олімпіади в Барселоні (1992 р.).

Найбільшу серед бейсболістів кількість олімпійських нагород різного ґатунку — чотири — виборов кубинський спортсмен Педро-Луїс Ласо: у нього, крім двох золотих медалей (1996 і 2004 рр.), є дві срібні нагороди (2000 і 2008 рр.).

Бін Шитц (США) — чемпіон Ігор XXVII Олімпіади (2000 р.) з бейсболу. Сідней, 2000 р.

БЕЙСБОЛ

20. У якій спортивній грі чоловіки використовують м'яч і біту?
  - А. Бейсбол.
  - Б. Гольф.
  - В. Хокей на траві.
  - Г. Сквош.
21. Коли бейсбол зарахували до олімпійської програми?
  - А. Ігри XI Олімпіади 1936 р.
  - Б. Ігри XXV Олімпіади 1992 р.
  - В. Ігри XXII Олімпіади 1980 р.
  - Г. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р.
22. Скільки гравців кожної команди одночасно перебувають на ігровому полі під час гри в бейсбол?
  - А. 9 гравців.
  - Б. 8 гравців.
  - В. 7 гравців.
  - Г. 10 гравців.
23. Скільки важить м'яч для гри в бейсбол?
  - А. 100 г.
  - Б. 120 г.
  - В. 150 г.
  - Г. 180 г.
24. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з бейсболу?
  - А. США.
  - Б. Кореї.
  - В. Японії.
  - Г. Куби.
25. Видатний кубинський бейсболіст є володарем найбільшої колекції олімпійських нагород (4 — дві золоті, дві срібні). Свою першу золоту олімпійську медаль у 1992 р. він завоював у 29-річному віці, а на Іграх XXVIII Олімпіади у віці 41 рік здобув «срібло». Назвіть ім'я та прізвище спортсмена.
  - А. Луїс-Уласіа Альварес.
  - Б. Омар-Лінарес Ісквуаердо.
  - В. Актоніо-Пачекос Массо.
  - Г. Омар-Ахете Іглесіас.

ЦІКАВО

Гравці команди, що атакує, по чергово, перебуваючи біля бази, відбивають битою направлений до них м'яч, а під час його польоту перебігають від однієї бази до іншої. Команда, яка грає в захисті, намагається піймати м'яч і потрапити ним у гравця, що здійснює перебіжку. Команди змагаються за право подачі м'яча й перебіжки, щоб, перебігши на одну базу, здобути очко. Мета гри — набрати більше очок/пробіжок (англ. run), ніж команда суперника. У бейсбол грають лише чоловічі команди (по 9 осіб).

БОКС

26. Коли бокс увійшов до програми змагань Олімпійських ігор сучасності?

- А. Ігри IV Олімпіади 1908 р., Лондон.
- Б. Ігри I Олімпіади 1896 р., Афіни.
- В. Ігри XVI Олімпіади 1904 р., Сент-Луїс.
- Г. Ігри XI Олімпіади 1936 р., Берлін.

27. Прообраз боксу – кулачний бій — був складовою давньогрецьких Олімпійських ігор. Після офіційного включення боксу до олімпійської програми на Іграх однієї Олімпіади сучасності боксерський турнір не проводився. Коли це було?

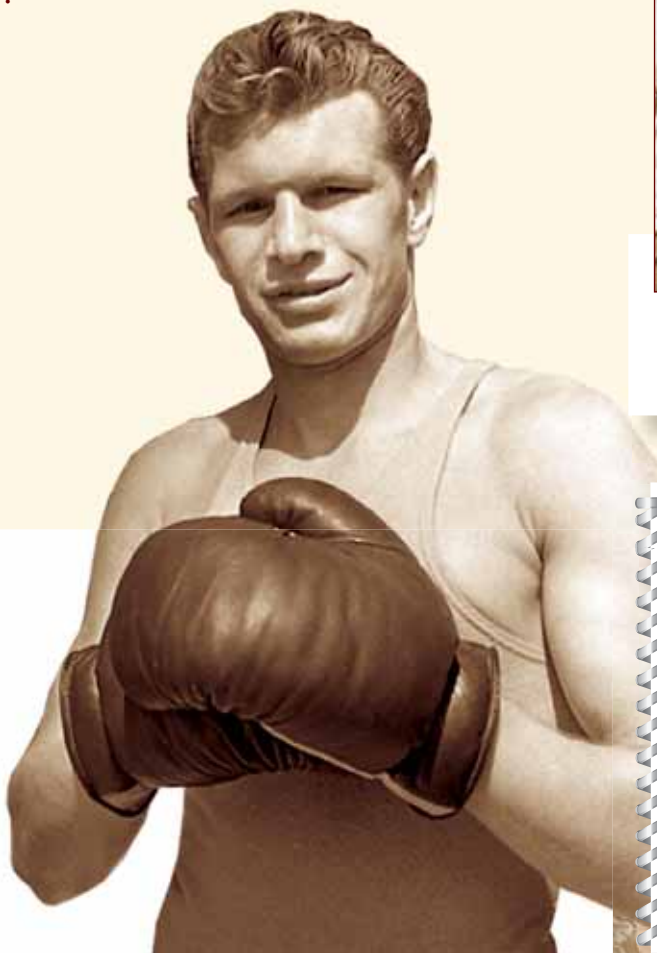
- А. 1908 р.
- Б. 1912 р.
- В. 1920 р.
- Г. 1924 р.

28. Скільки комплектів нагород розігрувалося на першому олімпійському турнірі з боксу?

- А. 1.
- Б. 2.
- В. 5.
- Г. 7.

29. Скільки комплектів нагород у боксі було розіграно на Іграх XXIX Олімпіади?

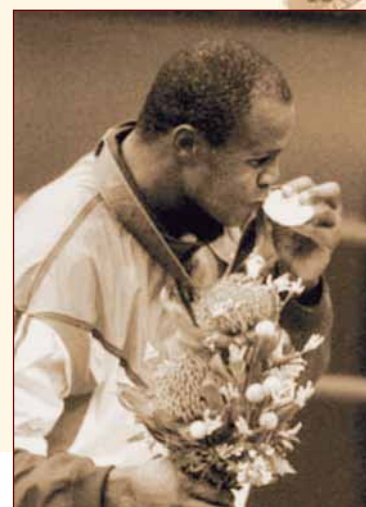
- А. 12.
- Б. 10.
- В. 8.
- Г. 11.

Борис Лагутін — заслужений майстер спорту СРСР, дворазовий олімпійський чемпіон (1964, 1968 рр.) з боксу в першій середній ваговій категорії, бронзовий призер Ігор Олімпіади (1960 р.), дворазовий чемпіон Європи, шестиразовий чемпіон СРСР. За спортивну кар'єру на різних рівнях провів 298 боїв, у 287 з них домігся перемоги

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Бокс — контактний вид спорту, єдиноборство, у якому спортсмени завдають один одному ударів кулаками в спеціальних рукавичках. Перші згадки про бій на вулачки як вид єдиноборства (бойових мистецтв) відносять до цивілізації, яка існувала 1500 р. до н. е. на острові Крит. Існують свідчення, що бокс існував ще раніше в Ефіопії. Після підкорення Ефіопії Єгиптом цей вид спорту був запозичений і почав поширюватися в долині Нілу. Разом з єгипетською цивілізацією він поширився в районі Середземномор'я і вже 686 р. до н. е. уведений до програми Олімпійських ігор.

Фелікс Савон Фабре (Куба) — триразовий олімпійський чемпіон (1992, 1996, 2000 рр.)

ЦІКАВО

Розвитком боксу опікується Міжнародна асоціація любительського боксу (AIBA), заснована 1946 р. До олімпійської програми бокс (змагання серед чоловіків) входить, починаючи з Ігор III Олімпіади в Сент-Луїсі (1904 р.), за винятком Ігор V Олімпіади в Стокгольмі.

- 20. Бейсбол.
- 21. Ігри XXV Олімпіади 1992 р.
- 22. 9 гравців.
- 23. 150 г.
- 24. Куби.
- 25. Луїс Уласіа Альварес.
- 26. Ігри XVI Олімпіади 1904 р., Сент-Луїс.
- 27. 1912 р.
- 28. 7.
- 29. 11.

30. З якого року обидва учасники півфіналу олімпійського турніру з боксу здобувають бронзові медалі?

- А. З 1952 р.
- Б. З 1980 р.
- В. З 1956 р.
- Г. З 1960 р.

31. З якого віку боксерів допускають до участі в олімпійських турнірах?

- А. З 18 років.
- Б. З 17 років.
- В. З 20 років.
- Г. З 16 років.

32. Олімпійські змагання з боксу відбуваються в одинадцяти вагових категоріях. Якою має бути маса спортсмена, який належить до найлегшої вагової категорії?

- А. До 48 кг.
- Б. До 52 кг.
- В. До 40 кг.
- Г. До 50 кг.

33. Якою має бути маса боксера найважчої вагової категорії?

- А. Понад 81 кг.
- Б. Понад 91 кг.
- В. Понад 101 кг.
- Г. Понад 110 кг.

34. Скільки важать боксерські рукавички?

- А. Близько 284 г.
- Б. Близько 305 г.
- В. Близько 400 г.
- Г. Близько 315 г.

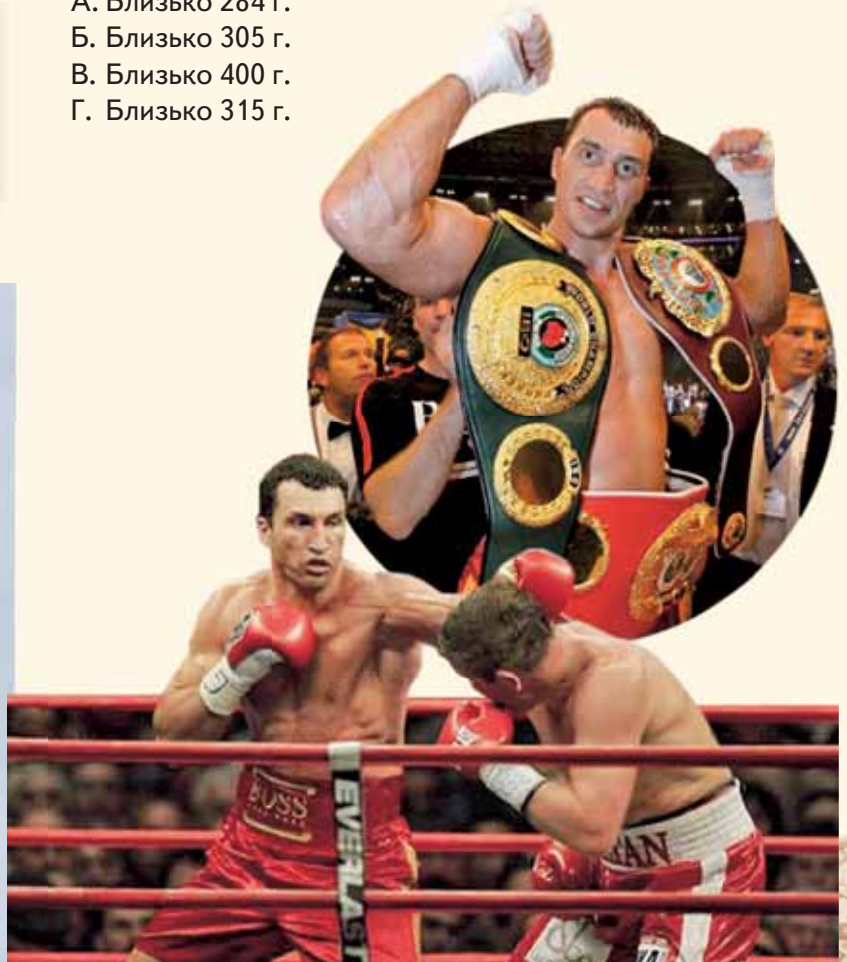

Дйордь Гедо (Угорщина) — учасник найбільшої кількості Ігор Олімпіад з боксу (1968, 1972, 1976, 1980 рр.)

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Володимир Кличко — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVI Олімпіади (1996 р.) з боксу в надважкій ваговій категорії. Протягом багатьох років (з 1952 р.) олімпійськими чемпіонами в цій ваговій категорії, за винятком одного випадку (Франко де Пікколлі з Італії — Рим, 1960 р.), були лише видатні темношкірі американські спортсмени — (Едвардо Сендерс, Томас Райдмейкер, Джозеф Фревер, Джордж Формен, Тайрел Бігс), кубинські боксери (Теофіло Стівенсон і Роберто Мендес) та Леннокс Льюїс із Канади.

Як і його знамениті попередники, В. Кличко після олімпійської перемоги перейшов у професійний спорт, де досяг видатних результатів.

35. Команди яких країн мають право на участь в олімпійських змаганнях з боксу?
- Команди країн, що вибороли 1–8 місця на континентальних турнірах, визначених AIBA — Міжнародною федерацією боксу.
  - Команди країн, до яких входять боксери, які посіли 1–3 місця в першостях своїх країн.
  - Команди країн, до яких входять переможці й призери Ігор попередньої Олімпіади.
  - Команди країн, до яких входять переможці й призери першості світу.
36. Скільки суддів поза рингом оцінюють дії боксерів під час змагань?
- 3.
  - 6.
  - 5.
  - 8.
37. Якими жестами рефері сповіщає про перемогу одного із суперників?
- Піднімає руку переможця.
  - Вказує рукою в бік переможця.
  - Піднімає боксера, що втратив рівновагу.
  - Пропонує боксерам потиснути руки один одному.
38. Як називають людину, що моделює дії суперника під час тренувальної підготовки боксера до змагань?
- Спаринг-партнер.
  - Супротивник.
  - "Жива груша".
  - Тренер.
39. Який боксер прославився під псевдонімом Мухаммед Алі?
- Теофіло Стівенсон.
  - Леннокс Льюїс.
  - Кассіус Клей.
  - Евандер Холіфілд.
40. У якому році й у якому місті Мухаммед Алі виборов золоту олімпійську нагороду?
- 1936 р., Берлін.
  - 1952 р., Гельсінкі.
  - 1960 р., Рим.
  - 1980 р., Москва.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у боксі — по три — виграли три боксери: угорський спортсмен Ласло Папп (1948 р., 1952 р., 1956 р. — у ваговій категорії до 71 кг), Теофіло Стівенсон (1972 р., 1976 р., 1980 р. — у ваговій категорії понад 81 кг) та Фелікс Савон Фабре (1992 р., 1996 р., 2000 р. — у ваговій категорії до 91 кг) із Куби.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Теофіло Стівенсон — легендарний кубинський боксер, один з трьох триразових олімпійських чемпіонів з боксу (1972, 1976, 1980 рр.), триразовий чемпіон світу (1974, 1978, 1986 рр.), дворазовий чемпіон Панамериканських ігор (1975, 1979 рр.). У 1972 р. отримав звання «Заслужений майстер спорту СРСР» як один з найкращих спортсменів соціалістичних країн. Теофіло Стівенсон увійшов до п'ятірки видатних атлетів Латинської Америки, Карибського регіону ХХ ст.

30. З 1952 р.
31. З 16 років.
32. До 48 кг.
33. Понад 91 кг.
34. Близько 284 г.
35. Команди країн, що вибороли 1-8 місця на континентальних турнірах, визначених АІВА — Міжнародною федерацією боксу.
36. 5.
37. Піднімає руку переможця.
38. Спаринг-партнер.
39. Кассіус Клей.
40. 1960, Рим.

41. Ім'я якого спортсмена внесено до Книги рекордів Гіннеса за найшвидшу перемогу в поєдинку за звання чемпіона світу з боксу?

- А. Майк Тайсон. В. Микола Валуєв.
Б. Евандер Холіфілд. Г. Віталій Кличко.

42. Кого з боксерів визнано найтехнічнішим на Іграх ХХІХ Олімпіади в Пекіні?

- А. Віталія Кличка. В. Василя Ломаченка.
Б. Султана Ібрагімова. Г. Валерія Фролова.

43. Як звать боксера, який взяв участь у найбільшій кількості Олімпійських ігор (4)?

- А. Дьєрдь Гедо (Угорщина).
Б. Ласло Папп (Угорщина).
В. Джон Філдс (США).
Г. Борис Лагутін (СРСР, Росія).

44. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з боксу?

- А. Куби. В. США.
Б. СРСР. Г. Великої Британії.

45. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з боксу?

- А. США. В. СРСР.
Б. Куби. Г. Італії.

46. Відомо, що Джон Фладс (США) — наймолодший в історії Олімпійських ігор чемпіон з боксу. У якому віці йому вдалося здобути цей титул?

- А. 14 років. В. 16 років.
Б. 15 років. Г. 18 років.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Ласло Папп — видатний угорський боксер, який першим в історії боксу став послідовно чемпіоном Ігор трьох Олімпіад (1948, 1952, 1956 рр.), чемпіон Європи (1949, 1951 рр.). Перейшовши до професійного спорту, став шестиразовим чемпіоном Європи серед професіоналів (1962–1965 рр.). На професійному рингу провів 29 боїв, здобув 27 перемог, два бої звів до нічиєї, у 21 бою виборов перемогу нокаутом. Після завершення спортивної кар'єри (1971–1992 рр.) був тренером збірної команди Угорщини з боксу. За видатні заслуги в 2001 р. ім'я Ласло Паппа занесено до Зали спортивної слави боксу.

47. Річард Ганн (Велика Британія) у 1908 р. здобув звання олімпійського чемпіона в напівлегкій ваговій категорії (до 57,2 кг) і став найстаршим олімпійським чемпіоном сучасної історії. Скільки йому було років під час проведення Ігор IV Олімпіади?

- А. 37.   В. 40.
Б. 32.   Г. 45.

48. Видатним боксером Ласло Паппу (Угорщина), Теофіло Стівенсону (Куба) та Феліксу Савон Фабре (Куба) за всю новітню олімпійську історію вдалося неодноразово завоювати високий титул олімпійських чемпіонів. Скільки разів вони піднімалися на найвищу сходинку п'єдесталу пошани?

- А. 2.   В. 4.
Б. 3.   Г. 5.

БОРОТЬБА ВІЛЬНА

49. Яку країну вважають батьківщиною боротьби вільної?

- А. Грецію.   В. Великобританію.
Б. Китай.   Г. Туреччину.

50. Коли боротьбу вільну введено до програми Олімпійських ігор?

- А. Ігри I Олімпіади, 1896 р.
Б. Ігри XXVI Олімпіади, 1920 р.
В. Ігри III Олімпіади, 1904 р.
Г. Ігри XVII Олімпіади, 1960 р.

Олександр Медведь — видатний радянський борець вільного стилю, заслужений майстер спорту. Триразовий чемпіон Олімпійських ігор з боротьби вільної (1964 р., 1968 р., 1972 р.), до того ж у різних вагових категоріях, семиразовий чемпіон світу (1962–1963 рр., 1966–1967 рр., 1969–1971 рр.), чотириразовий чемпіон Європи (1966 р., 1968 р., 1971 р., 1972 р.). У 1961–1970 рр. став дев'ятиразовим чемпіоном СРСР. У 1980 р. на відкритті Олімпійських ігор у Москві удостоєний честі виголосити олімпійську клятву від імені суддів. У 2005 р. визнаний найкращим борцем вільного стилю в історії спорту, введений до Зали спортивної слави боротьби

ЦІКАВО

На Іграх VII Олімпіади в боксерському турнірі напівваговиків переміг американський спортсмен Едвард Іген, через 12 років він став чемпіоном зимових Олімпійських ігор у бобслеї (четвірка).

- 41. Віталій Кличко.
- 42. Василя Ломаченка.
- 43. Дьєрдь Гедо (Угорщина).
- 44. США.
- 45. США.
- 46. 16 років.
- 47. 37.
- 48. 3.
- 49. Велику Британію.
- 50. Ігри III Олімпіади, 1904 р.

ЦІКАВО

Розвитком боротьби вільної, як і боротьби греко-римської, опікується Міжнародна любительська федерація боротьби (FILA), створена в 1912 р.

До олімпійської програми змагання з боротьби вільної входять, починаючи з Ігор III Олімпіади в Сент-Луїсі (1904 р.) і до сьогодні — за винятком Ігор V Олімпіади в Стокгольмі (1912 р.).

Бувайсар Сайтієв (Росія) — найтитлований діючий борець планети, триразовий олімпійський чемпіон (1996, 2004, 2008 рр.), шестиразовий чемпіон світу й шестиразовий чемпіон Європи з боротьби вільної

51. Скільки вагових категорій в олімпійській програмі з боротьби вільної в чоловіків?

- A. 7.
- B. 9.
- Б. 8.
- Г. 12.

52. Коли боротьба вільна для жінок увійшла до програми Олімпійських ігор?

- A. Ігри XXII Олімпіади, 1980 р.
- Б. Ігри XXVI Олімпіади, 1996 р.
- В. Ігри XXVIII Олімпіади, 2004 р.
- Г. Ігри XXIV Олімпіади, 1988 р.

53. Скільки вагових категорій в олімпійській програмі з боротьби вільної в жінок?

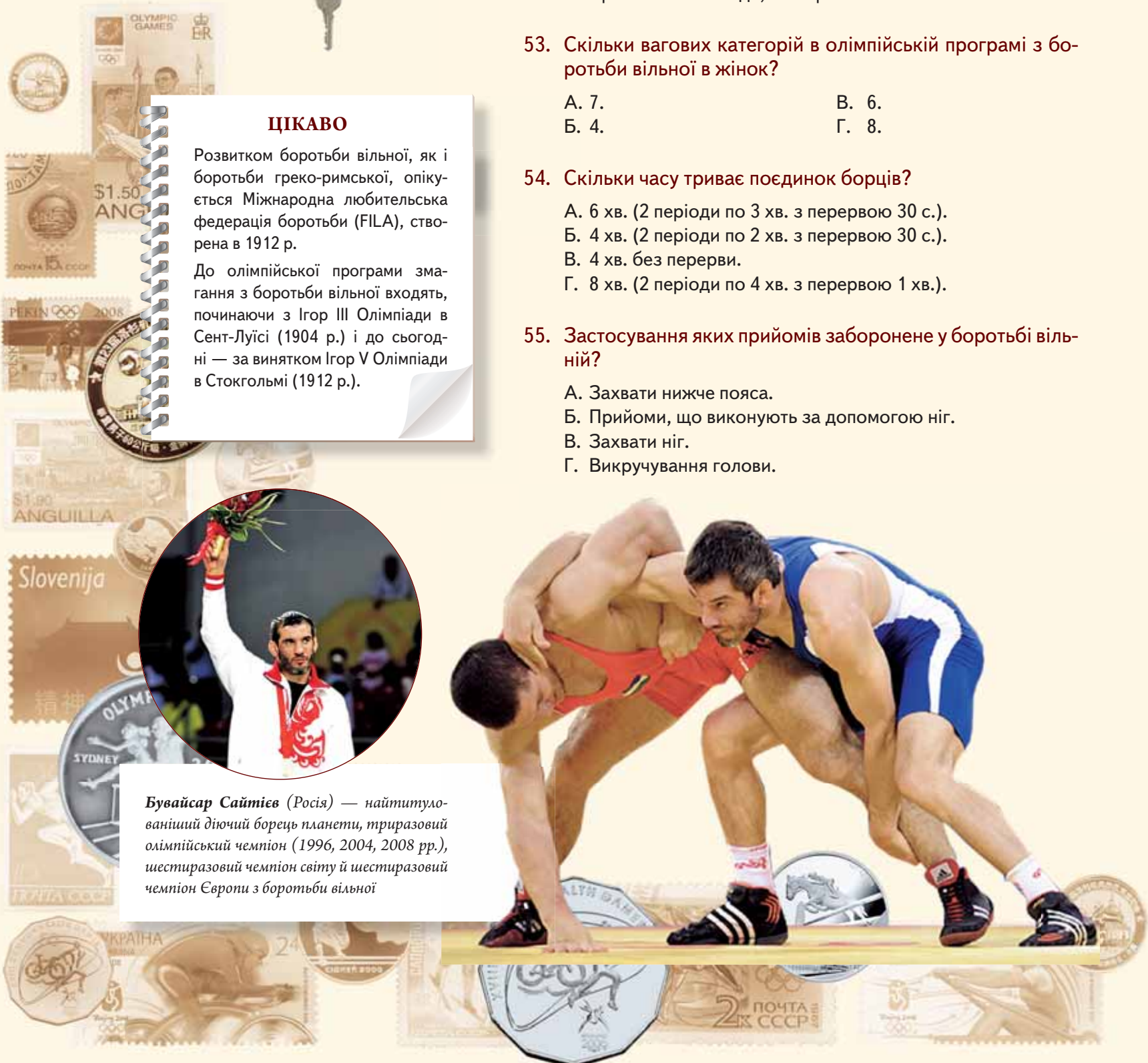
- A. 7.
- Б. 4.
- В. 6.
- Г. 8.

54. Скільки часу триває поєдинок борців?

- A. 6 хв. (2 періоди по 3 хв. з перервою 30 с.).
- Б. 4 хв. (2 періоди по 2 хв. з перервою 30 с.).
- В. 4 хв. без перерви.
- Г. 8 хв. (2 періоди по 4 хв. з перервою 1 хв.).

55. Застосування яких прийомів заборонене у боротьбі вільній?

- A. Захвати нижче пояса.
- Б. Прийоми, що виконують за допомогою ніг.
- В. Захвати ніг.
- Г. Викручування голови.

56. Трико, у якому змагається борець вільного стилю, може бути двох кольорів. Яких саме?

- А. Жовтий або білий та червоний.
- Б. Синій або чорний та червоний.
- В. Зелений або синій та жовтий.
- Г. Зелений або чорний та білий.

57. У якому році збірна команда СРСР з боротьби вільної дебютувала на Олімпійських іграх?

- А. 1952 р.
- Б. 1948 р.
- В. 1956 р.
- Г. 1988 р.

58. У якому році спортсмени СРСР не брали участі в олімпійських змаганнях із боротьби вільної?

- А. У 1980 р.
- Б. У 1952 р.
- В. У 1984 р.
- Г. У 1972 р.

59. У 2000 р. на Олімпійських іграх Міжнародний олімпійський комітет дискваліфікував борця вільного стилю німецького спортсмена Александра Ляйпольда й відібрав у нього золоту медаль. Чому це сталося?

- А. Через використання заборонених препаратів.
- Б. Через неетичну поведінку відносно судді.
- В. Через неявку на церемонію нагородження.
- Г. Через бійку в кав'ярні.

60. Спортсмени якої країни вибороли всі медалі з боротьби вільної на Олімпійських іграх 1904 р.?

- А. США.
- Б. Франції.
- В. Китаю.
- Г. Німеччини.

ЦІКАВО

Найбільшу загальну кількість олімпійських медалей різного гатунку — п'ять — виграв німецький борець Вільфрід Дітрих, серед них дві — у боротьбі вільній («золото» в 1960 р. та «бронзу» в 1968 р.) і три — у боротьбі греко-римській («срібло» в 1956 р., «срібло» в 1960 р. і «бронзу» в 1964 р.).

Каорі Ічо (Японія) — дворазова олімпійська чемпіонка (2004, 2008 рр.) з боротьби вільної

Ірині Мерлені — заслужений майстер спорту, багаторазова чемпіонка України, чемпіонка XXVIII Олімпійських ігор 2004 р. в Афінах, триразова чемпіонка світу, бронзова призерка XXIX Олімпійських ігор у Пекіні 2008 р.

51. 7.
 52. *Ігри XXVIII Олімпіади, 2004 р.*
 53. 4.
 54. 6 хв. (2 періоди по 3 хв. з перервою 30 с.).
 55. Викручування голови.
 56. Синій або чорний та червоний.
 57. 1952 р.
 58. У 1984 р.
 59. Через використання заборонених препаратів.
 60. США.

ЦІКАВО

Хоч змагання з боротьби вільної серед жінок увійшли до олімпійської програми нещодавно (у 2004 р.), проте вже є дві дворазові олімпійські чемпіонки з цього виду спорту: Саорі Йосіда та Каорі Ічо із Японії. Вони здобули першість у своїх вагових категоріях в Афінах і в Пекіні.

Серед чоловіків по чотири олімпійські медалі різного ґатунку завоювали два борці вільного стилю — Ейно Лейно з Фінляндії («золото» в 1920 р., «срібло» в 1924 р., «бронзу» в 1928 р., «бронзу» в 1932 р.) і Брюс Баумгартнер зі США («золото» в 1984 р., «срібло» в 1988 р., «золото» в 1992 р., «бронзу» в 1996 р.).

Саорі Йосіда (Японія) — дворазова олімпійська чемпіонка (2004, 2008 рр.) з боротьби вільної

61. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з боротьби вільної?

- А. СРСР. В. США.
 Б. Туреччини. Г. Японії.

62. Хто зі спортсменів тричі перемагав на Олімпійських іграх із боротьби вільної?

- А. Артур Таймазов. В. Олександр Медведь.
 Б. Олександр Карелін. Г. Івар Юхансон.

63. Як звуть наймолодшого олімпійського чемпіона з боротьби вільної?

- А. Насер Гівечі (Іран).
 Б. Санасар Оганесян (СРСР).
 В. Шабан Трстена (Югославія).
 Г. Ельбрус Тедеєв (Україна).

64. Який вік наймолодшого олімпійського чемпіона у змаганнях із боротьби вільної?

- А. 17 років. В. 18 років.
 Б. 20 років. Г. 19 років.

65. Як звуть найстаршого за віком олімпійського чемпіона з боротьби вільної?

- А. Брюс Баумгартнер (США).
 Б. Арсен Мекокішвілі (СРСР).
 В. Сергій Белоглазов (СРСР).
 Г. Кустаа Піхлямякі (Фінляндія).

66. У якому віці найстарший борець став олімпійським чемпіоном?

- А. У 37 років. В. У 39 років.
 Б. У 38 років. Г. У 40 років.

БОРОТЬБА ГРЕКО-РИМСЬКА

67. 1880 р. у Парижі були сформульовані правила одного з видів боротьби, яка тоді отримала назву "французька". Нашого співвітчизника Івана Піддубного величали чемпіоном саме з французької боротьби. Про який вид сучасної боротьби йдеться?
- А. Боротьба греко-римська.   В. Дзюдо.
Б. Боротьба вільна.   Г. Айкідо.
68. Яку ще назву мала боротьба греко-римська?
- А. Антична.   В. Класична.
Б. Грецька.   Г. Римська.
69. Коли боротьбу греко-римську ввели до програми сучасних Олімпійських ігор?
- А. Ігри I Олімпіади, 1896 р.   В. Ігри IV Олімпіади, 1908 р.
Б. Ігри II Олімпіади, 1900 р.   Г. Ігри VIII Олімпіади, 1924 р.
70. Скільки вагових категорій існувало в боротьбі греко-римській на I Олімпійських іграх у 1896 р.?
- А. 1 категорія.   В. 3 категорії.
Б. 2 категорії.   Г. 4 категорії.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Боротьба греко-римська (класична боротьба, французька боротьба, спортивна боротьба греко-римського стилю) — європейський вид єдиноборства, у якому спортсмен за допомогою певних прийомів повинен позбавити суперника рівноваги й притиснути його лопатками до килима. У боротьбі греко-римській заборонено технічні дії ногами (зачепи, підніжки, підсічки) і застосування технічних прийомів нижче пояса. Класична боротьба зародилася в Стародавній Греції, надалі розвинулася в Римській імперії, а сучасний вид боротьби греко-римської сформувався у Франції в першій половині XIX ст.

Стів Жюно (Франція) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади з боротьби греко-римської. Пекін, 2008 р.

- 61. США.
- 62. Олександр Медведь.
- 63. Шабан Трстена (Югославія).
- 64. 19 років.
- 65. Арсен Мекокішвілі (СРСР).
- 66. У 40 років.
- 67. Боротьба греко-римська.
- 68. Класична.
- 69. Ігри I Олімпіади, 1896 р.
- 70. І категорія.

71. Скільки спортсменів брали участь у змаганнях із боротьби греко-римської на I Міжнародних Олімпійських іграх сучасності в 1896 р.?

- А. 2.
- Б. 5.
- В. 10.
- Г. 18.

72. Представники якої країни завоювали дві медалі у змаганнях з боротьби греко-римської на I Міжнародній Олімпіади у 1896 р.?

- А. США.
- Б. Греції.
- В. Росії.
- Г. Португалії.

73. Хто став першим олімпійським чемпіоном з боротьби греко-римської у 1896 р.?

- А. Георгіос Цитат (Греція).
- Б. Стефанос Христулос (Греція).
- В. Карл Шуман (Німеччина).
- Г. Лаункестон Еліот (Велика Британія).

74. Хто зі спортсменів царської Росії став першим володарем олімпійської медалі з боротьби?

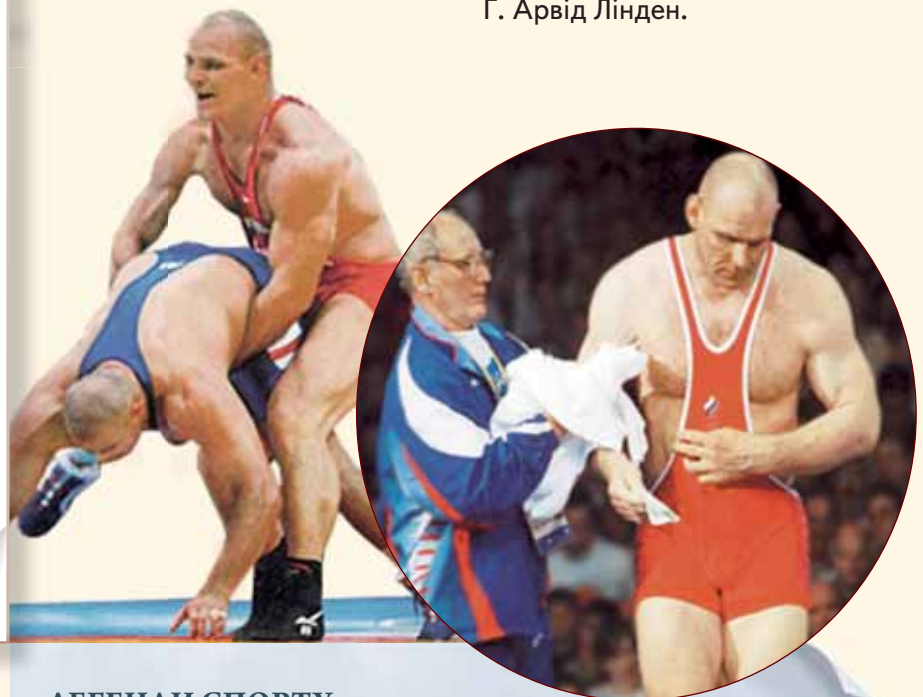
- А. Микола Орлов.
- Б. Олександр Петров.
- В. Мартін Клейн.
- Г. Арвід Лінден.

ЦІКАВО

Розвитком боротьби греко-римської керує Міжнародна любительська федерація боротьби (FILA).

До олімпійської програми змагання з боротьби греко-римської (лише серед чоловіків) входять, починаючи з Iгор I Олімпіади в Афінах 1896 р. і до сьогодні — за винятком Iгор II Олімпіади в Парижі 1900 р. та Iгор III Олімпіади в Сент-Луїсі 1904 р.

На Iграх-1896 змагання з боротьби греко-римської проводили без поділу спортсменів на вагові категорії. Першим олімпійським чемпіоном на цих Iграх в Афінах став німецький борець Карл Шуман.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олександр Карелін (Росія) — заслужений майстер спорту, триразовий олімпійський чемпіон (1988 р. — Сеул, 1992 р. — Барселона, 1996 р. — Атланта), срібний призер Олімпіади 2000 р. в Сідней, дев'ятиразовий чемпіон світу, дванадцятиразовий чемпіон Європи, чотириразовий володар золотого пояса найсильнішого борця планети, володар призу «Фейр Плей» за чесну гру. Олександр Карелін входить до числа 25-ти найкращих атлетів світу XX ст.

71. 5.
 72. Греції.
 73. Карл Шуман (Німеччина).
 74. Микола Орлов.
 75. 7.
 76. 7.
 77. 1952–1980 рр.
 78. СРСР.
 79. СРСР.
 80. Карл Вестергрєн, Олександр Карелін.
 81. Адольф Ліндфорс (Фінляндія).
 82. 41 рік.

ВАЖКА АТЛЕТИКА

83. Коли важку атлетику ввели до програми Олімпійських ігор?

- А. Ігри XXIV Олімпіади, 1988 р.
 Б. Ігри XI Олімпіади, 1936 р.
 В. Ігри I Олімпіади, 1896 р.
 Г. Ігри V Олімпіади, 1912 р.

84. Яка максимальна кількість атлетів від однієї країни може виступати у змаганнях з важкої атлетики на Іграх Олімпіад?

- А. 5. В. 6.
 Б. 7. Г. 8.

85. Скільки комплектів олімпійських нагород розігрували на Іграх XXIX Олімпіади?

- А. 15. В. 12.
 Б. 10. Г. 8.

86. Скільки вагових категорій виокремлюють серед чоловіків — учасників Олімпійських ігор?

- А. 5. В. 7.
 Б. 8. Г. 6.

87. Яку вагову категорію серед чоловіків у важкій атлетиці вважають найважчою?

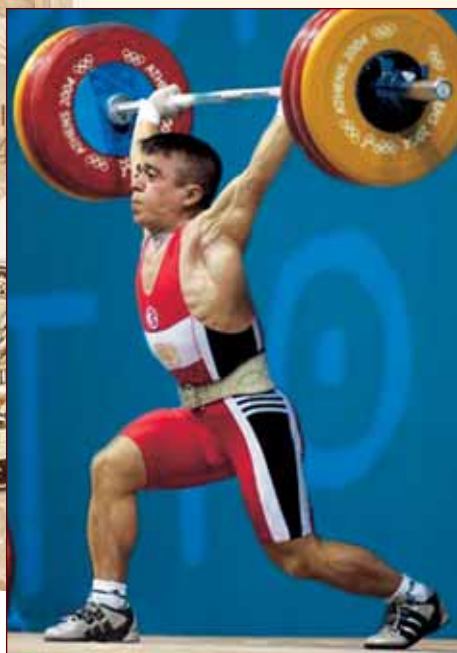
- А. Понад 100 кг. В. Понад 105 кг.
 Б. Понад 150 кг. Г. Понад 120 кг.

88. З якого року жінки беруть участь у змаганнях з важкої атлетики на Іграх Олімпіад?

- А. З 1988 р. В. З 2000 р.
 Б. З 1980 р. Г. З 1984 р.

89. Скільки вагових категорій виокремлюють серед жінок — учасниць Олімпійських ігор?

- А. 4. В. 7.
 Б. 5. Г. 6.

Халіл Мутлу (Туреччина) — володар трьох золотих олімпійських нагород (1996, 2000, 2004 рр.) з важкої атлетики у ваговій категорії 56 кг

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з важкої атлетики входять, починаючи з Ігор I Міжнародної Олімпіади в Афінах (1896 р.). Змагання проводили тільки серед чоловіків без поділу спортсменів на вагові категорії у двох видах змагань — піднімання штанги однією рукою й піднімання штанги двома руками.

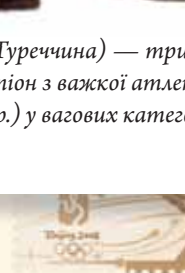
Першими олімпійськими чемпіонами з важкої атлетики на Іграх I Міжнародної Олімпіади 1896 р. в Афінах стали спортсмен з Великої Британії Лонсестон Елліот (у підніманні штанги однією рукою) та данець Вігго Енсен (у підніманні штанги двома руками).

На Іграх XXVII Олімпіади в Сідней (2000 р.) одночасно зі змаганнями з важкої атлетики серед чоловіків відбулися олімпійські зма-

90. Кого вважають переможцем змагань у важкій атлетиці?
Спортсмена, який показав найкращий результат:
- А. У поштовху.   В. У ривку.
Б. У сумі двоборства.   Г. У реалізації трьох спроб.
91. Які вправи входять до олімпійської програми змагань з важкої атлетики?
- А. Жим, ривок, поштовх.
Б. Ривок, поштовх, тяга.
В. Ривок, поштовх.
Г. Присідання, жим лежачи та тяга.
92. Коли вперше відбулися змагання з важкої атлетики на Олімпійських іграх за програмою двоборства (ривок, поштовх)?
- А. У 1976 р.   В. У 1972 р.
Б. У 1980 р.   Г. У 1984 р.
93. Яку мінімальну вагу додають до штанги на змаганнях з важкої атлетики серед жінок?
- А. 5 кг.   В. 2,5 кг.
Б. 3 кг.   Г. 1 кг.
94. Яку мінімальну вагу додають до штанги на змаганнях з важкої атлетики серед чоловіків?
- А. 5 кг.   В. 2,5 кг.
Б. 3 кг.   Г. 1 кг.
95. Як називають речовину, якою атлет змащує долоні перед виконанням змагальних вправ?
- А. Оливове масло.   В. Крем.
Б. Пудра.   Г. Магnezія.
96. Як називають спортивне взуття важкоатлета?
- А. Кросівки.   В. Туфлі.
Б. Бутси.   Г. Штанgetки.
97. Хто з атлетів став триразовим олімпійським чемпіоном із важкої атлетики?
- А. Наїм Сулейманоглу (Туреччина).
Б. Василь Алексєєв (СРСР).
В. Томмі Коно (США).
Г. Леонід Жаботинський (СРСР).

Наїм Сулейманоглу (Туреччина) — триразовий олімпійський чемпіон з важкої атлетики (1988, 1992, 1996 рр.) у вагових категоріях до 60 і 64 кг

83. Ігри I Олімпіади, 1896 р.
 84. 6.
 85. 8.
 86. 8.
 87. Понад 105 кг.
 88. З 2000 р.
 89. 7 категорій.
 90. У сумі двоборства.
 91. Ривок, поштовх.
 92. У 1972 році.
 93. 1 кг.
 94. 1 кг.
 95. Магnezія.
 96. Штангетки.
 97. Наїм Сулейманоглу (Туреччина).

98. Хто зі спортсменів-важкоатлетів установив 79 світових рекордів?

- А. Давід Рігерт.
 Б. Олександр Курлович.
 В. Норберт Шеманські (США).
 Г. Василь Алексєєв (СРСР, Росія).

99. Спортсмени якої країни виграли найбільшу кількість золотих медалей на Іграх ХХІХ Олімпіади у важкій атлетиці?

- А. Корей.
 Б. Китаю.
 В. Росії.
 Г. Німеччини.

100. Як звали найстаршого за віком спортсмена, який неодноразово ставав олімпійським чемпіоном з важкої атлетики?

- А. Імре Фелді (Угорщина).
 Б. Рудольф Плюкфельдер (СРСР, Росія).
 В. Василь Алексєєв (СРСР, Росія).
 Г. Петро Король (СРСР, Україна).

101. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород у важкій атлетиці?

- А. США.
 Б. Болгарії.
 В. СРСР.
 Г. Китаю.

102. Рекордсменом олімпійського довголіття є угорський важкоатлет Імре Фелді. Скільки разів він брав участь в Олімпійських іграх?

- А. 5.
 Б. 6.
 В. 3.
 Г. 4.

103. Хто був першим важкоатлетом, який підняв над головою 200 кг на Олімпійських іграх?

Тара Нотт (США) — перша у світі жінка — чемпіон Ігор Олімпіади у важкій атлетиці. Сідней, 2000 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Одна з найзахопливіших подій на Іграх ХVІІІ Олімпіади в Токіо 1964 р. — змагання суперваговиків у важкій атлетиці. У центрі уваги видатний російський важкоатлет Юрій Власов — володар багатьох світових рекордів, переможець Ігор ХVІІ Олімпіади в Римі (1960 р.). Юрій Власов не тільки був упевнений у своїй перемозі, а й намагався досягти її лише зі світовими рекордами. Проте результат змагань шокував не лише глядачів, а й фахівців. У фінальній частині турніру Юрій Власов установив два світові рекорди (у жимі та ривку), упевнено випередив Леоніда Жаботинського, відомих американських атлетів Норберта Шеманські та Гаррі Губнера. Проте в завершальній вправі Л. Жаботинський тактично переміг Ю. Власова. В останній спробі в поштовху він узяв вагу, що принесла йому перемогу в триборстві. Це перший в історії олімпійського спорту випадок, коли спортсмен, установивши у фінальних змаганнях два світових рекорди, залишився без золотої медалі.

- А. Юрій Власов (СРСР, Росія).
- Б. Хосейн Резазаде (Іран).
- В. Леонід Жаботинський (СРСР, Україна).
- Г. Норберт Шеманські (США).

104. Якою є найменша вагова категорія серед жінок на змаганнях з важкої атлетики?

- А. До 46 кг.
- Б. До 48 кг.
- В. До 50 кг.
- Г. До 52 кг.

105. Хто став першим важкоатлетом, який у сумі триборства набрав 600 кг?

- А. Герд Бонк.
- Б. Манфред Ригер.
- В. Рудольф Манг.
- Г. Василь Алексєєв.

Пірос Дімас (Греція) — триразовий олімпійський чемпіон з важкої атлетики (1992, 1996, 2000 рр.) у вагових категоріях до 82,5, 83, 85 кг; бронзовий призер Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р. у ваговій категорії до 85 кг

Юрій Власов (Росія) — чемпіон Ігор XVII Олімпіади (1960 р.) з важкої атлетики у ваговій категорії понад 90 кг, срібний призер Ігор XVIII Олімпіади (1964 р.) у ваговій категорії понад 90 кг, чотириразовий чемпіон світу (1959–1963 рр.), шестиразовий чемпіон Європи (1959–1964 рр.). Установив 31 рекорд світу

ЦІКАВО

Найбільшою кількістю золотих олімпійських нагород, здобутих у змаганнях із важкої атлетики, володіють чотири спортсмени, кожен з яких у різні роки завоював по три нагороди вищого ґатунку. Серед них Наїм Сулейманоглу з Туреччини (1988, 1992, 1996 рр.), грецький атлет Пірос Дімас (1992, 1996, 2000 рр.), турецький штангіст Халіл Мутлу (1996, 2000, 2004 рр.) та Акакіде Кахішвіліс, який уперше виборов олімпійське «золото» в 1992 р., тоді він виступав у складі команди СНД. Акакіде Кахішвіліс перемагав ще двічі на Іграх (1996, 2000 рр.), але вже як представник Греції.

98. Норберт Шеманські (США).
 99. Китаю.
 100. Рудольф Плюкфельдер (СРСР, Росія).
 101. СРСР.
 102. 5.
 103. Юрій Власов (СРСР, Росія).
 104. До 48 кг.
 105. Василь Алексєєв (СРСР, Росія).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Розвитком велосипедного спорту опікується Міжнародний союз велосипедистів (UCI), створений у 1900 р.

До програми олімпійських змагань велосипедний спорт увійшов, починаючи з Ігор I Міжнародної Олімпіади в Афінах (1896 р.).

На Іграх I Міжнародної Олімпіади у змаганнях з цього виду спорту брали участь тільки чоловіки. Вони виборювали 6 комплектів медалей, зокрема 5 комплектів нагород на треку та 1 комплект нагород на шосе.

Леонт'єн Зійлард ван Моорсель (Нідерланди) — чемпіонка Ігор XXVII, XXVIII Олімпіад (2000 (2), 2004 рр.) з велоспорту

ВЕЛОСИПЕДНИЙ СПОРТ

106. Коли до програми Ігор Олімпіад увели змагання з велосипедного спорту?
- А. 1896 р. (Афіни).   В. 1904 р. (Сент-Луїс).
 Б. 1900 р. (Париж).   Г. 1908 р. (Лондон).
107. Де проводили змагання на Іграх I Міжнародної Олімпіади з велосипедного спорту?
- А. Тільки на шосе.   В. На пересіченій місцевості.
 Б. Тільки на треку.   Г. На треку й шосе.
108. Скільки комплектів медалей розігрували на змаганнях велосипедистів на Іграх I Міжнародної Олімпіади 1896 р. в Афінах?
- А. 4.   В. 8.
 Б. 6.   Г. 10.
109. Коли жінки почали брати участь у змаганнях з велосипедного спорту на Іграх Олімпіад?
- А. 1896 р. (Афіни).   В. 1984 р. (Лос-Анджелес).
 Б. 1980 р. (Москва).   Г. 1996 р. (Атланта).
110. Скільки комплектів медалей розігрували на змаганнях з велосипедного спорту на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні?
- А. 12.   В. 16.
 Б. 14.   Г. 18.
111. Скільки нагород розігрували в чоловічих та жіночих номерах програми змагань з велосипедного спорту на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні?
- А. 10 (чол.), 8 (жін.).   В. 12 (чол.), 6 (жін.).
 Б. 11 (чол.), 7 (жін.).   Г. 13 (чол.), 5 (жін.).

112. Яка офіційна довжина велотреку, де відбуваються змагання Ігор Олімпіад сучасності?
- А. 400 м.   В. 250 м.
Б. 333,3 м.   Г. 200 м.
113. Хто з велосипедистів на Іграх Олімпіад заволодів найбільшою кількістю нагород (шість)?
- А. Бартон Даунінг (США).
В. Жанні Лонго (Франція).
Б. Даніель Морелон (Франція).
Г. Ольга Слюсарева (Росія).
114. З якого року велосипедисти-аматори та професіонали беруть участь в Іграх Олімпіад у складі однієї команди?
- А. з 1896 р.   В. з 1996 р.
Б. з 1912 р.   Г. з 2000 р.
115. Який новий вид змагань увійшов до програми з велосипедного спорту на Іграх ХХVІ Олімпіади 1996 р. в Атланті?
- А. Медісон.   В. Маунтенбайк.
Б. Індивідуальні гонки по очках.   Г. Кейрін.
116. Який новий вид програми увійшов до змагань велосипедистів на Іграх ХХІХ Олімпіади 2008 р. в Пекіні?
- А. Велотріал.   В. ВМХ.
Б. Багатоденні перегони.   Г. Фігурна їзда.

Жанні Лонго-Кіреллі (Франція) — володарка чотирьох олімпійських нагород (1992, 1996 (2), 2000 рр.) у велосипедному спорті. Учасниця п'яти Ігор Олімпіад (1984, 1988, 1992, 1996, 2000 рр.). Останню золоту медаль здобула в 38-річному віці, останню бронзову — у 42 роки

Маунтенбайк — екстремальний вид велоспорту: перегони на кільцевих трасах пересіченою місцевістю (кілька видів змагань). Дистанція охоплює велику кількість крутих поворотів, підйомів, спусків. Тривалість гонки обмежується контрольним часом, який становить 2,5 год. для чоловіків і 2 год. для жінок. У 1988 р. засновано Міжнародну асоціацію маунтенбайка. На Олімпійських іграх в Атланті (1996 р.) з маунтенбайку вперше розіграно комплект медалей.

Паола Пецо (Італія) — чемпіонка Ігор ХХVІ і ХХVІІ Олімпіад (1996, 2000 рр.) з маунтенбайку

ВМХ — екстремальний вид велоспорту, заснований на віртуозній техніці катання по плоскій поверхні, не перестрибуючи через перешкоди. Головна умова — під час акробатичних вправ не торкнутися землі. Виник у 1960-ті роки у США, спершу це був класичний велокрос. Розрізняють чотири види ВМХ: флетленд (на спеціальних ґрунтових трасах і треках), дерт-джампінг (на трамплінах), верт (у рампі) та стріт (вуличний ВМХ, найскладніший).

106. 1896 р. (Афіни).
107. На треку й шосе.
108. 6.
109. 1984 р. (Лос-Анджелес).
110. 18.
111. 11(чол.), 7(жін.).
112. 250 м.
113. Бартон Даунінг (США).
114. З 1996 р.
115. Маунтенбайк.
116. BMX.

Маркус Херлі — володар чотирьох золотих і однієї бронзової медалей, завойованих на Іграх III Олімпіади (1904 р.) у Сент-Луїсі

117. Які змагання не входять до BMX (аббревіатура від bicycle moto extreme)?
  - А. Швидкісний спуск на велосипеді.
  - Б. Фристайл на велосипедах.
  - В. Велоекстрім.
  - Г. Змагання на спеціальних треках.
118. Що необхідно мати для участі у змаганнях Ігор Олімпіад з велосипедного спорту?
  - А. Сучасний велосипед.
  - Б. Стати переможцем 50% змагань, які проводили міжнародні федерації.
  - В. Ліцензію.
  - Г. Стати переможцем національного чемпіонату.
119. Яке місце посідає велосипедний спорт за кількістю нагород, що розігруються на Іграх Олімпіад сучасності?

А. 1.	В. 5.
Б. 3.	Г. 7.
120. Яку дистанцію долають чоловіки в індивідуальній гонці переслідування, якщо більшість результатів мають діапазон 4 хв. 16 с. — 4 хв. 24 с.?

А. 2 км.	В. 4 км.
Б. 3 км.	Г. 5 км.
121. Яку дистанцію долають жінки в індивідуальній гонці переслідування, якщо більшість результатів мають діапазон 3 хв. 24 с. — 3 хв. 34 с.?

А. 2 км.	В. 4 км.
Б. 3 км.	Г. 5 км.
122. У яких видах програми змагань з велосипедного спорту на Іграх Олімпіад сучасності розігрують найбільше нагород?

А. Гонки на шосе.	В. Гонки на треку.
Б. Маунтенбайк.	Г. BMX.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість олімпійських медалей різного гатунку серед велогонщиків-чоловіків — по шість — вибороли два спортсмени-трековики — Бартон Даунінг із США та Бредлі Вігінс із Великої Британії. Бартон Даунінг свої шість нагород (2 золоті, 3 срібні, 1 бронзову) завоював на Іграх III Олімпіади в Сент-Луїсі 1904 р. Бредлі Вігінс здобув шість медалей (2 золоті, 2 срібні, 2 бронзові) на трьох Іграх Олімпіад — у Сідней 2000 р. (одна «бронза»), Афінах 2004 р. (два «срібла» й одна «бронза») і Пекіні 2008 р. (два «золота»).

Найбільшу кількість олімпійських медалей різного гатунку серед жінок-велогонщиць виграла спортсменка з Нідерландів Леонтъен Зійлард ван Моорсель, яка має у своєму активі 6 нагород: 4 золоті, 1 срібну й 1 бронзову, здобутих на Іграх 2000 р. та 2004 р. у змаганнях на треку та шосе.

123. Які гонки стали вирішальними в розвитку професійного велосипедного спорту?

- А. Бордо — Париж.   В. Мілан — Сан-Ремо.
Б. Париж — Рубе.   Г. Тур де Франс.

124. Бартон Даунінг (США) виборов на Іграх III Олімпіади у 1904 р. найбільшу за всю історію сучасного велоспорту кількість олімпійських медалей. Скільки олімпійських медалей здобув Б. Даунінг?

- А. 6.   В. 8.
Б. 4.   Г. 5.

125. Якому атлетові вдалося вибороти найбільшу кількість золотих олімпійських медалей (4) з велоспорту на Іграх III Олімпіади (1904 р.)?

- А. Маркус Херлі (США).   В. Бартон Даунінг (США).
Б. Поль Мессон (Франція).   Г. Едвін Біллінгтон (США).

126. Наймолодший олімпійський чемпіон з велоспорту — Франко Джорджетті. У якому віці він здобув цю перемогу?

- А. 17.   В. 16.
Б. 18.   Г. 13.

127. Велосипедист з Нідерландів, незважаючи на свій 38-літній вік, у 1920 р. здобув золоту олімпійську нагороду, а в 42 роки, на наступних іграх Олімпіади, став призером. Як звали найстаршого в історії призера й чемпіона Олімпійських ігор з велосипедного спорту?

- А. Мауриціус Петерс.   В. Гепард Бош ван Дракестін.
Б. Етьєн де Вільде.   Г. Моріс Петерс.

128. Яка французька спортсменка у 38-літньому віці посіла найвищу сходинку олімпійського п'єдесталу, а на Іграх наступної Олімпіади здобула бронзову медаль у віці 42 років?

- А. Жанні Лонго-Кіпреллі.   В. Фелісія Белланже.
Б. Маріон Клиньє.   Г. Наталі де Флок.

129. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з велосипедного спорту?

- А. Франції.   В. Росії.
Б. Італії.   Г. Нідерландів.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

На Іграх XXIII Олімпіади, що відбувалися в 1984 р. в Лос-Анджелесі, до програми з велоспорту поряд із змаганнями серед чоловіків, уперше увійшли олімпійські змагання й серед жінок, які виборювали тоді лише один комплект нагород — у групових шосейних гонках. Першою олімпійською чемпіонкою у велосипедному спорті стала Хелен Карпентер-Фінні зі США.

Поль Мессон (Франція) — триразовий чемпіон Ігор I Олімпіади (1896 р.) з велосипедного спорту

Даніель Морелон (Франція) — триразовий олімпійський чемпіон (1968 р. (2), 1972 р.) з велосипедного спорту, срібний призер Ігор XX Олімпіади, бронзовий призер Ігор XVIII Олімпіади (1964 р.)

- 117. Швидкісний спуск на велосипеді.
- 118. Ліцензію.
- 119. 3.
- 120. 4 км.
- 121. 3 км.
- 122. Гонки на треку.
- 123. Тур де Франс.
- 124. 6.
- 125. Маркус Херлі (США).
- 126. 17.
- 127. Мауриціус Петерс.
- 128. Жанні Лонго-Кіпреллі.
- 129. Франції.

ВЕСЛУВАННЯ АКАДЕМІЧНЕ

130. Який вид веслувального спорту називають веслуванням академічним?
- А. Вид веслувального спорту, у якому беруть участь академіки.
  - Б. Вид веслувального спорту, до якого входять перегони на академічних човнах.
  - В. Вид веслувального спорту, у якому беруть участь спортсмени, які навчаються в академіях.
  - Г. Вид веслувального спорту, у якому беруть участь спортсмени, які перебувають в академічній відпустці.

131. Коли веслування академічне увійшло до програми Олімпійських ігор?

- А. 1896 р.
- В. 1920 р.
- Б. 1900 р.
- Г. 1936 р.

132. Яку кількість комплектів олімпійських нагород розіграли на Іграх II Олімпіади 1900 р.?

- А. 6.
- В. 4.
- Б. 10.
- Г. 8.

133. Скільки видів змагань з веслування академічного увійшло до програми Ігор XXIX Олімпіади?

- А. 10.
- В. 14.
- Б. 12.
- Г. 16.

134. Яку довжину має олімпійська дистанція в веслуванні академічному в програмі сучасних Олімпійських Ігор (починаючи з 1952 р.)?

- А. 3 218 м.
- В. 2 412 м.
- Б. 2 000 м.
- Г. 1 850 м.

135. Незважаючи на те що змагання з веслування академічного на Іграх Олімпіад з'явилися в 1900 р., боротьба серед жінок у цьому виді спорту увійшла до програми Ігор тільки у другій половині ХХ ст. З якого року жінки виступають на Олімпійських іграх у веслуванні академічному?

- А. 3 1972 р.
- В. 3 1976 р.
- Б. 3 1952 р.
- Г. 3 1964 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Розвитком веслування академічного керує з 1996 р. Міжнародна федерація веслувального спорту, попередницею якої була Міжнародна федерація веслувальних спільнот (FISA), створена в 1892 р. Під такою назвою ця організація функціонувала до 1996 р. До програми олімпійських змагань веслування академічне увійшло, починаючи з Ігор II Олімпіади в Парижі (1900 р.).

Танг Бін, Джин Зівей, Ксі Айхуа та Жанг Янг-янг (Китай) — чемпіонки Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) з веслування академічного

136. У сучасній програмі Ігор Олімпіад довжина змагальної дистанції для жінок та чоловіків у веслуванні академічному однакова (з 1988 р.). На якій дистанції проводили змагання серед жінок до цього?

- А. 1 000 м.   В. 3 000 м.
Б. 2 000 м.   Г. 5 000 м.

137. У веслуванні академічному існує два види човнів: парні й розпашні. Чим відрізняється парне веслування від розпашного?

- А. Наявністю стернового в екіпажі.
Б. Кількістю весел в одного спортсмена.
В. Довжиною змагальної дистанції.
Г. Наявністю парних сидінь.

138. Який човен у веслувальному спорті найшвидший?

- А. Каное-одиночка.
Б. Байдарка-одиночка.
В. Ял.
Г. Академічний човен-одиночка.

139. Яку найбільшу швидкість здатен розвинути академічний човен-одиночка у веслувальному спорті?

- А. До 8 км/год.   В. До 15 км/год.
Б. До 10 км/год.   Г. До 20 км/год.

ЦІКАВО

Веслування академічне — циклічний вид спорту. Спортсмени перебувають у човнах і гребуть, сидячи спиною вперед, на відміну від веслування на байдарках і каное. Змагання з веслування академічного проводять серед чоловіків і жінок. Існує два види веслування академічного — парне й розпашне. Парне веслування — це веслування двома веслами, розпашне — веслування одним веслом. У човні може бути один, два, чотири або вісім веслувальників. Змагання з олімпійської програми проводять у 14 класах. Веслування академічне — один з небагатьох видів спорту, у якому спортсмен задіює близько 95% м'язів усього тіла.

Конрад Василевський, Марек Колобович, Міхал Єлінські, Адам Корол (Польща) — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) з веслування академічного

130. Вид веслувального спорту, до якого входять перегони на академічних човнах.

131. 1900 р.

132. 4.

133. 14.

134. 2 000 м.

135. 3 1976 р.

136. 1 000 м.

137. Кількістю весел в одного спортсмена.

138. Академічний човен-одиночка.

139. До 15 км/год.

140. В олімпійських змаганнях з веслування академічного беруть участь човни з різною кількістю спортсменів (одиночки, двійки тощо). Яка кількість спортсменів у човні не відповідає правилам цього виду спорту?

А. Два.

В. Вісім.

Б. Чотири.

Г. Три.

141. Скільки доріжок, якими долають дистанцію спортсмени у веслуванні академічному, затверджено в регламенті олімпійських змагань?

А. 8.

В. 6.

Б. 12.

Г. 15.

142. Яку масу човна-одиночки у веслуванні академічному допускають на Іграх Олімпіади?

А. 12 кг.

В. 16 кг.

Б. 14 кг.

Г. 20 кг.

143. У яких класах човнів беруть участь веслувальники легкої вагової категорії в змаганнях з веслування академічного на Іграх Олімпіади?

А. Двійка парна, четвірка розпашна без стернового.

Б. Двійка розпашна зі стерновим, четвірка розпашна зі стерновим.

В. Одиночка, двійка розпашна зі стерновим.

Г. Вісімка.

144. Команди яких країн були найуспішнішими у веслуванні академічному на Іграх Олімпіад 2004 та 2008 років?

А. Росії, України.

Б. Китаю, США.

В. Італії, Великої Британії.

Г. США, Великої Британії.

145. Скільки спортсменів формують екіпаж вісімки у веслуванні академічному?

А. 7.

В. 9.

Б. 8.

Г. 10.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Серед подій Ігор XXVII Олімпіади в Сідней (2000 р.) у веслуванні академічному вартіх уваги — завоювання 38-річним британським веслувальником Стівеном Редгрейвом п'ятого олімпійського «золота» в четвірці розпашній без стернового. Мужній британець, який вже багато років долає труднощі тренувань і цукровий діабет, першу олімпійську перемогу виборов ще на Іграх XXIII Олімпіади в Лос-Анджелесі (1984 р.) у четвірці розпашній зі стерновим.

Елісабет Липа-Оленюк (Румунія) — володарка найбільшої колекції олімпійських нагород серед жінок у веслуванні академічному. Вісім медалей (5 золотих, 2 срібні, 1 бронзова) на шести Іграх Олімпіад — у 1984, 1988, 1992, 1996, 2000, 2004 рр.

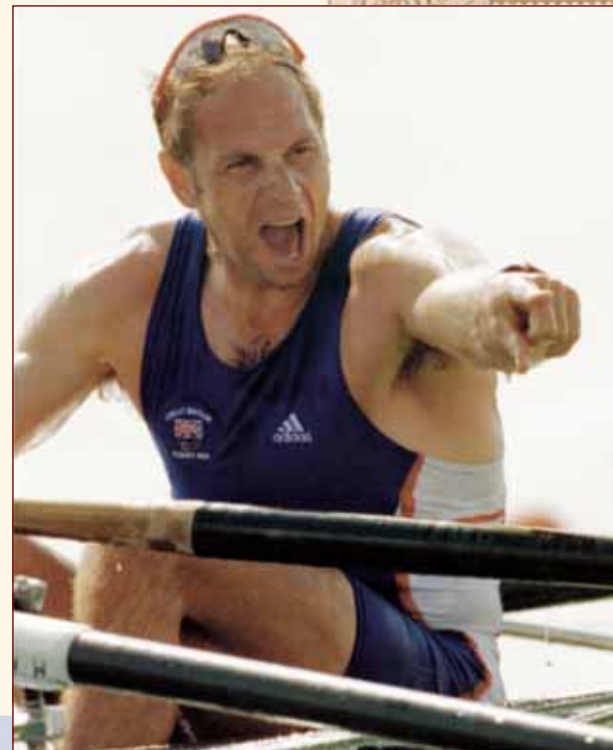
146. У веслуванні академічному стерновий мусить важити 55 кг. Що необхідно зробити екіпажу згідно з правилами змагань, якщо маса стернового менша?
- А. Посадити стернового з команди суперника.
Б. Висадити стернового та змагатися без нього.
В. Додати довісок.
Г. Покинути змагання.
147. Яка допустима маса довіска, якщо маса спортсмена дорівнює 50 кг?
- А. 10 кг.   В. 5 кг.
Б. 25 кг.   Г. 7 кг.
148. Допуск спортсменів на змагання в легкій ваговій категорії у веслуванні академічному залежить від маси. Яка максимально допустима маса спортсменів у веслуванні академічному в легкій ваговій категорії у чоловіків?
- А. 50,5 кг.   В. 72,5 кг.
Б. 67 кг.   Г. 100 кг.
149. Який пристрій повинен бути закріплений на носі академічного човна згідно з правилами змагань?
- А. Металевий гарпун.   В. Гумова куля.
Б. Дерев'яний таран.   Г. Рятувальний круг.
150. Що використовують для розмітки доріжки у веслувальному спорті на спокійній воді?
- А. Буї.   В. Кульки.
Б. Прапорці.   Г. Пластикові кубики.
151. У якому напрямку дивляться веслувальники, сидячи в академічному човні?
- А. На ніс човна.   В. Один на одного.
Б. На корму човна.   Г. На берег.

ЦІКАВО

Серед жінок у веслуванні академічному найбільшу кількість золотих олімпійських медалей — по п'ять — вибороли дві румунські спортсменки — Елісабет Липа-Оленюк (1984, 1992, 1996, 2000, і 2004 рр.) та Георгета Андруначе (Даміан), яка двічі перемагала на Іграх 2000 р. (у двійці розпашній без стернового та вісімці), двічі — на Іграх 2004 р. (у двійці розпашній без стернового та вісімці) і один раз — на Іграх 2008 р. (у двійці розпашній без стернового).

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Стівен Редгрейв (Велика Британія) — п'ятиразовий олімпійський чемпіон (1984, 1988, 1992, 1996, 2000 рр.). Бронзовий призер Ігор Олімпіади 1988 р. в Сеулі. Дев'ятиразовий чемпіон світу з веслування академічного.

140. Три.
141. 6.
142. 14 кг.
143. Двійка парна, четвірка розпашна без стернового.
144. США, Великої Британії.
145. 9.
146. Додати довісок.
147. 5 кг.
148. 72,5 кг.
149. Гумова куля.
150. Буї.
151. На корму човна.

152. Два спортсмени у веслуванні академічному ставали семиразовими (і більше) чемпіонами світу. За ці досягнення їхні імена увійшли до Книги рекордів Гіннеса. Хто ці спортсмени?

- А. В'ячеслав Іванов, Джон Келлі.
- Б. Олена Терьошина, Стівен Редгрейв.
- В. В'ячеслав Іванов, Юрій Тюкалов.
- Г. Джек Бересфорд, Дімітріє Попеску.

153. У веслуванні академічному видатних результатів досяг британський спортсмен Стівен Редгрейв, який хворів на цукровий діабет, але, незважаючи на це, багато років поспіль ставав олімпійським чемпіоном. Яку кількість золотих олімпійських медалей здобув британський веслувальник у веслуванні академічному?

- А. 3.
- Б. 4.
- В. 5.
- Г. 6.

154. Хто з веслувальників-академістів був найстаршим за віком олімпійським чемпіоном?

- А. Гай Нікколс (Велика Британія).
- Б. Херман Вількер (Німеччина).
- В. Стівен Редгрейв (Велика Британія).
- Г. Альфред Фельбер (Швеція).

155. Скільки років було найстаршому за віком олімпійському чемпіонові з веслування академічного?

- А. 43 роки.
- Б. 41 рік.
- В. 35 років.
- Г. 36 років.

156. Хто з веслувальниць-академісток була найстаршою за віком олімпійською чемпіонкою?

- А. Елісабет Липа-Оленюк (Румунія).
- Б. Кетлін Хеддл (Канада).
- В. Іоанна Олтяну (Румунія).
- Г. Каролін Грейвс (США).

157. Скільки років було найстаршій за віком олімпійській чемпіонці з веслування академічного?

- А. 40 років.
- Б. 31 рік.
- В. 35 років.
- Г. 36 років.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До програми Панафінейських ігор (змагання, які проводили на честь грецької богині Афін) входили змагання трієр. Кораблі з веслярами представляли різні філи (територіальні одиниці в Аттиці), а переможці діставали великі грошові винагороди. Перші згадування про змагання веслярів наявні в античній літературі — римський поет Вергілій описує в «Енеїді» змагання бойових гребних кораблів, улаштоване Енеєм — одним з героїв троянської війни. У середні століття були досить поширені цехові змагання човнярів. У Лондоні дотепер розігрують приз, заснований в 1715 р. для професійних веслярів.

ВЕСЛУВАННЯ НА БАЙДАРКАХ І КАНОЕ

158. Який вид спорту зараховують до веслування на байдарках і каное?
- Вид спорту, у якому спортсмени веслюють у басейні.
  - Вид спорту, до якого входять змагання на відповідних човнах на спокійній воді.
  - Вид спорту, до якого входять змагання на відповідних човнах на бурхливій воді.
  - Вид спорту, до якого входять змагання на відповідних човнах на морських хвилях.
159. Історія розвитку веслування на байдарках і каное починається у давні часи — відтоді, як людина вирішила мандрувати водою, використовуючи як засіб пересування дерево, очерет тощо. Коли були збудовані перші човни, які знайшли археологи?
- 1 тис. років тому.
  - 6 тис. років тому.
  - 2,5 тис. років тому.
  - 200 років тому.
160. З чого були зроблені перші човни?
- З листя папороті.
  - З бамбуку.
  - З папірису.
  - Із дерева.
161. Де було знайдено перші човни з папірису, побудовані понад 6 тис. років тому?
- Китай.
  - Південна Амерка (територія сучасного Перу).
  - Єгипет.
  - Греція.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Біргіт Фішер (Шмідт) (Німеччина) — одна з найтитлованиших спортсменок в історії спорту. Восьмиразова олімпійська чемпіонка (1980, 1988, 1992, 1996, 2000, 2004 рр.), володарка 12 олімпійських медалей з веслування. Наймолодша за віком (18 років у 1980 р.) і найстарша за віком (42 роки у 2004 р.) олімпійська чемпіонка з веслування на байдарках і каное. Єдина жінка в історії, яка завойовувала олімпійські нагороди протягом 24 років, 35-разова чемпіонка світу.

Роман Петрушенко, Олексій Абалмасов, Артур Літвинчук і Вадим Махнев (Білорусь) — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) в Пекіні з веслування на байдарках-четвірках

152. Олена Терьошина, Стівен Редгрейв.
 153. 5.
 154. Гай Ніккол (Велика Британія).
 155. 41 рік.
 156. Елісабет Липа-Оленюк (Румунія).
 157. 36 років.
 158. Вид спорту, до якого входять змагання на відповідних човнах на гладкій воді.
 159. 6 тис. років тому.
 160. З папірсу.
 161. Єгипет.

162. Що означає англійське слово сапое, яке є похідним від іспанського сапоа?

- А. Байдарка. В. Човен.
 Б. Челнок. Г. Пірога.

163. Відомо, що шотландський юрист Джон Мак-Грегор багато мандрував озерами та річками Центральної Європи, Норвегії, Швеції, Данії, Північної Німеччини та Балтійським морем на човні, який сам побудував. Його мандрівки стали всесвітньовідомими. Завдяки цій людині з'явився новий вид спорту — веслування на байдарках і каное — та було засновано перший у світі веслувальний клуб «Англійський королівський клуб любителів веслування на байдарках і каное». У якому столітті відбулася ця подія?

- А. XX ст. В. XVII ст.
 Б. XVIII ст. Г. XIX ст.

164. Перший човен, який збудував Джон Мак-Грегор для мандрівок, мав назву «Роб-Рой». За зразком якого човна він спроектував собі човен?

- А. «Перисуар». В. «Дельфін».
 Б. Ескімоський каяк. Г. «Наутилус».

165. У 20-ті роки XX ст. в Європі веслування на байдарках і каное стає популярним і далі розвивається. Створюються національні об'єднання веслувальників у різних країнах. У результаті виникла міжнародна організація, яку згодом стали називати Міжнародною федерацією каное. У якому році було створено Міжнародну федерацію каное?

- А. 1912 р. В. 1936 р.
 Б. 1900 р. Г. 1924 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Якщо колесо, на думку археологів та істориків культури, винайшли на Давньому Сході в IV тис. до н. е., то човен — значно раніше. У Швеції під час розкопок у містечку Хусебю на західному узбережжі країни археологи виявили затверділі шматки смоли, якою люди неоліту, або нового кам'яного віку, зашпаровували щілини й діри у своїх човнах, видовбаних із колод. Вік знахідки орієнтовно становить понад 6 000 років. В Іраку під час розкопок могили шумерського царя виявили срібний човен — каное, виготовлене шість тисячоліть тому. У Росії на березі озера Ладога, неподалік Санкт-Петербурга, знайшли видовбаний із дуба човен, вік якого, за оцінками археологів, перевищує 5 000 років. Тому можна стверджувати, що веслування є чи не найдавнішим з видів спорту, у яких використовують технічні засоби.

Адам ван Коверден (Канада) — чемпіон та бронзовий призер Ігор XXVIII Олімпіади (2004 р.), срібний призер Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) з веслування на байдарці-одиночці

166. Коли в програмі Ігор Олімпіад з'явилися змагання з веслування на байдарках і каное?
- А. Ігри VIII Олімпіади 1924 р., Париж.
 Б. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон.
 В. Ігри II Олімпіади 1900 р., Париж.
 Г. Ігри XI Олімпіади 1936 р., Берлін.
167. На яких дистанціях змагалися чоловіки у веслуванні на байдарках і каное на Іграх Олімпіади, де уперше проводились змагання з цього виду спорту?
- А. 1 000 м і 10 000 м.   В. 500 м і 10 000 м.
 Б. 500 м і 1 000 м.   Г. 200 м і 500 м.
168. Скільки комплектів олімпійських нагород розігрували на Іграх Олімпіади, де спортсмени з веслування на байдарках і каное брали участь уперше?
- А. 6.   В. 12.
 Б. 9.   Г. 10.
169. У змаганнях з веслування на байдарках на Іграх XI Олімпіади (1936 р.) змагалися тільки чоловіки. Коли до програми Ігор Олімпіади ввійшли змагання жінок у веслуванні на байдарках?
- А. Ігри XV Олімпіади 1952 р., Гельсінкі.
 Б. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон.
 В. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
 Г. Ігри XVI Олімпіади 1956 р., Мельбурн.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До програми олімпійських змагань веслування на байдарках і каное входить, починаючи з Ігор XI Олімпіади в Берліні (1936 р.).

На Іграх XIV Олімпіади, що відбулися в 1948 р. у Лондоні, до олімпійської програми з цього виду спорту вперше було включено змагання серед жінок, які виборювали один комплект медалей — у байдарках-одиночках на дистанції 500 м.

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей, здобутих у змаганнях із веслування на байдарках і каное серед чоловіків, має Герт Фредрікссон (Швеція). Цей спортсмен має у своєму активі 6 нагород найвищого ґатунку, які він виборов на чотирьох Іграх поспіль — у 1948, 1952, 1956, 1960 рр.

Мен Гуанлян та Ян Веньюцзюнь (Китай) — чемпіони Ігор XXVIII (2004 р.) та XXIX (2008 р.) Олімпіад з веслування на каное-двійці

- 170. 1.
- 171. 12.
- 172. 500 м і 1 000 м.
- 173. 9.
- 174. Веслування на каное.
- 175. Веслування на каное.
- 176. Стоїть на одному коліні.
- 177. Не реєструються.
- 178. Чотирьох.
- 179. 12 кг.
- 180. 2.
- 181. 520 см.

182. Легендарна особистість у веслуванні на байдарках і каное — німецька спортсменка Біргіт Фішер (Шмідт), яка протягом багатьох років поспіль ставала олімпійською чемпіонкою, переможницею світових та європейських першостей. За видатні досягнення її ім'я занесено до Книги рекордів Гіннеса. Яку кількість золотих олімпійських медалей здобула спортсменка у змаганнях з веслування на байдарках?

- А. 6.
- В. 8.
- Б. 5.
- Г. 10.

183. Скільки олімпійських циклів поспіль німецька спортсменка Біргіт Фішер (Шмідт) ставала олімпійською чемпіонкою з веслування на байдарках?

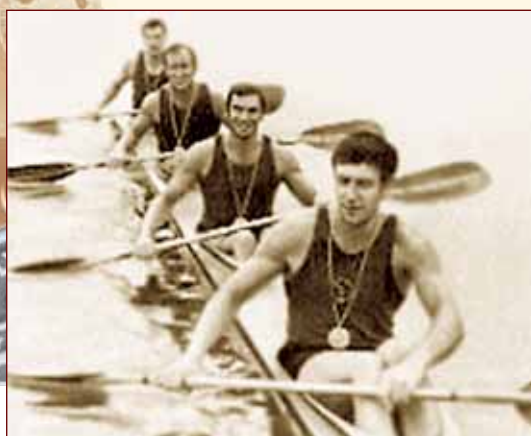
- А. 3 цикли = 12 років.
- В. 5 циклів = 20 років.
- Б. 4 цикли = 16 років.
- Г. 6 циклів = 24 роки.

184. У веслуванні спортсмени досягають найвищих результатів у віці 20–25 років. Це пов'язано, передовсім, з проявом фізичної якості — витривалості. Проте в історії траплялися й несподіванки. Так, наймолодшою призеркою за всю історію виступів спортсменів з веслування на Іграх Олімпіади стала Френсін-Енн Фокс із США (Ігри XVIII Олімпіади, 1964 р., Токіо). У якому віці вона завоювала срібну олімпійську медаль?

- А. 17 років.
- В. 18 років.
- Б. 15 років.
- Г. 16 років.

Андрій Богданович та Олександр Богданович (Білорусь) — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) у Пекіні у веслуванні на каное-двійці

Юрій Філатов, Юрій Стеценко, Володимир Морозов (Україна), **Валерій Діденко** (Росія) — чемпіони Ігор XX Олімпіади (Мюнхен, 1972 р.)

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

У другій половині 60-их років XX ст. у світі була поза конкуренцією радянська команда веслувальників у складі українських спортсменів Юрія Філатова, Юрія Стеценка, Володимира Морозова та Валерія Діденка з Росії. Особливо напружено команда готувалася до Ігор XIX Олімпіади 1968 р. в Мехіко. І нарешті — довгоочікуваний фінал. Уже з перших метрів команда захопила лідерство, поступово нарощуючи перевагу. Проте недалеко до фінішу човен утратив керування й розвернувся поперек дистанції. Виявилось, що лопнув трос управління кермом. Роки наполегливих тренувань закінчилися тяжким розчаруванням. Та радянські веслувальники були справжніми спортсменами, тому через чотири роки в олімпійському Мюнхені піднялися на найвищу сходинку п'єдесталу пошани із золотими медалями.

ВЕСЛУВАЛЬНИЙ СЛАЛОМ

185. Який вид спорту називають веслувальним слаломом?

- А. Вид спорту, до якого входять перегони бурхливими потоками води на байдарках і каное через спеціально встановлені ворота.
- Б. Вид спорту, до якого входять перегони спокійною водою через спеціально встановлені ворота.
- В. Вид спорту, до якого входять перегони спокійною водою.
- Г. Вид спорту, до якого входять змагання на академічних човнах.

186. Веслувальний слалом на байдарках-одиночках для чоловіків і жінок, а також на каное-двійках для чоловіків увійшов до олімпійської програми як експеримент. На Іграх якої Олімпіади проводили цей експеримент?

- А. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон.
- Б. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
- В. Ігри XX Олімпіади 1972 р., Мюнхен.
- Г. Ігри XXI Олімпіади 1976 р., Монреаль.

187. Коли офіційно до програми Олімпійських ігор увійшов веслувальний слалом?

- А. Ігри XII Олімпіади 1980 р., Москва.
- Б. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
- В. Ігри XXV Олімпіади 1992 р., Барселона.
- Г. Ігри XXI Олімпіади 1976 р., Монреаль.

188. Скільки комплектів нагород розігрують на олімпійських змаганнях з веслувального слалому?

- А. 4.
- Б. 6.
- В. 8.
- Г. 10.

189. Яка з дисциплін входить до олімпійської програми з веслувального слалому для жінок?

- А. Слалом на байдарці-одиночці.
- Б. Слалом на каное-двійці.
- В. Слалом на каное-одиночці.
- Г. Слалом на байдарці-двійці.

ЦІКАВО

Веслувальний слалом — вид веслувального спорту, що передбачає перегони по бурхливому потоку води через установлені ворота. Для проведення змагань використовують річки або штучні канали зі швидкістю течії не менше 2 м/с при проходженні траси IV–V категорій складності.

Міхал Мартикан (Словаччина) — чемпіон Ігор XXVI та XXIX Олімпіад з веслувального слалому, володар двох срібних олімпійських медалей (2000, 2004 рр.), багаторазовий чемпіон світу

Брати Павло і Петро Хохшиорнер (Словаччина) — триразові олімпійські чемпіони у веслувальному слаломі (2000, 2004, 2008 рр.) на каное-двійці

182. 8.
 183. 6 циклів=24 роки.
 184. 15 років.
 185. Вид спорту, до якого входять перегони бурхливими потоками води на байдарках і каное через спеціально встановлені ворота.
 186. Ігри XX Олімпіади 1972 р., Мюнхен.
 187. Ігри XXV Олімпіади 1992 р., Барселона.
 188. 4.
 189. Слалом на байдарці-одиночці.

190. Назвіть ім'я наймолодшого олімпійського чемпіона з веслувального слалому?

- А. Міхал Мартікан (Словаччина).
 Б. Томас Шмідт (Німеччина).
 В. Джеймс Макюен (США).
 Г. Скотт Шиплі (США).

191. Скільки років наймолодшому олімпійському чемпіонові з веслувального слалому?

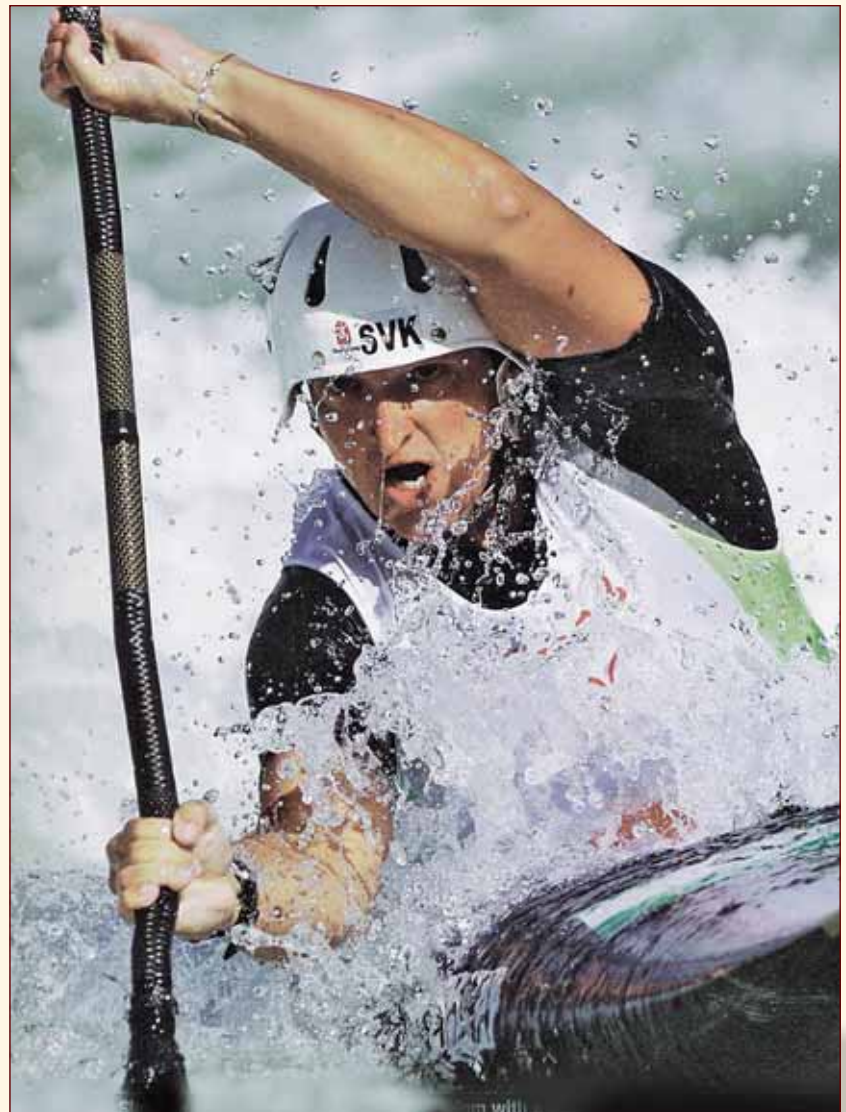
- А. 20 років. В. 18 років.
 Б. 17 років. Г. 15 років.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з веслувального слалому вперше увійшли на Іграх-1972 у Мюнхені. Там спортсмени виборювали чотири комплекти нагород — три серед чоловіків (байдарки-одиночки, каное-одиночки, каное-двійки) та один серед жінок (байдарки-одиночки).

Найбільшу у веслувальному слаломі кількість олімпійських нагород різного ґатунку у змаганнях серед чоловіків — чотири — виграв спортсмен із Словаччини Міхал Мартікан на каное-одиночці (2 золоті та 2 срібні), які завоював на чотирьох Іграх Олімпіад — 1996, 2000, 2004 та 2008 рр.

У змаганнях серед жінок з цього виду спорту, крім Степанки Хілгертової з Чехії та Елени Калішка зі Словачки, дві олімпійські медалі виборола також спортсменка зі США Дана Хладек (1992 р. — «бронза»; 1996 р. — «срібло»).

Елена Калішка — учасниця чотирьох Ігор Олімпіад. Дворазова олімпійська чемпіонка 2004 і 2008 рр. у веслувальному слаломі на байдарці-одиночці. Чемпіонка світу 2005 р., чемпіонка Європи 2002, 2004, 2006 рр.

ВІТРИЛЬНИЙ СПОРТ

192. Коли відбулися перші олімпійські змагання сучасності з вітрильного спорту?

- А. Ігри I Олімпіади 1896 р.   В. Ігри II Олімпіади 1900 р.
Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р.   Г. Ігри III Олімпіади 1904 р.

193. На скільки класів будуть поділятися судна, які візьмуть участь в олімпійських змаганнях з вітрильного спорту в 2012 р.?

- А. 9.   В. 8.
Б. 10.   Г. 7.

194. Які класи яхт не братимуть участь в олімпійській програмі 2012 р.?

- А. Клас «Фінн».   В. Клас «Солінг».
Б. Клас «470».   Г. Клас «Зоряний».

195. Скільки дисциплін буде входити до олімпійської програми з вітрильного спорту 2012 р.?

- А. 11.   В. 9.
Б. 10.   Г. 12.

196. Скільки комплектів нагород розігруватимуть яхтсмени-чоловіки в олімпійських змаганнях з вітрильного спорту 2012 р.?

- А. 6.   В. 8.
Б. 7.   Г. 10.

197. Скільки комплектів нагород розігруватимуть жінки в олімпійських змаганнях з вітрильного спорту 2012 р.?

- А. 6.   В. 4.
Б. 7.   Г. 5.

Алессандра Сенсіні (Італія) — чемпіонка Ігор XXVII Олімпіади (2000 р.), срібна призерка Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.), бронзова призерка Ігор XXVI, XXVIII Олімпіад (1996, 2004 рр.) з вітрильного спорту

Бен Ейнслі (Велика Британія) — чемпіон Ігор XXVII, XXVIII, XXIX Олімпіад (2000, 2004, 2008 рр.), срібний призер Ігор XXVI Олімпіади (1996 р.) з вітрильного спорту

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Вітрильний спорт виник у країнах, де добре розвинене мореплавання — Англії та Нідерландах. Його зародження тісно пов'язане із професійним плаванням на невеликих вітрильних суднах, де перевага у швидкості дозволяла успішно конкурувати, наприклад, у рибальстві або лоцманській службі. Спортивний інтерес, що виник унаслідок поліпшення ходових якостей таких кораблів, а також проведення гонок спричинили появу спеціальних суден, призначених винятково для аматорського плавання, які почали називати яхтами. Ця назва походить від голландського слова *jagie* — так у Нідерландах у XVII ст. називали невеликі швидкохідні одноцоголові судна.

190. Міхал Мартікан (Словаччина).
 191. 17 років.
 192. Ігри II Олімпіади 1900 р.
 193. 7.
 194. Клас «Солінг».
 195. 10.
 196. 6.
 197. 4.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми вітрильний спорт увійшов, починаючи з Ігор II Олімпіади в Парижі (1900 р.), за винятком Ігор III Олімпіади в Сент-Луїсі (1904 р.).

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей — чотири — серед чоловіків виграв Пауль-Берт Ельвстрем з Данії, який на Іграх 1958 р. переміг у класі «Фарфлай», а на наступних трьох Іграх — у 1952, 1956 і 1960 рр. — здобув першість у класі «Фінн».

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей — по дві — серед жінок вибороли іспанська яхтсменка Тереса Сабель Лукас у класі «470» на Іграх 1992 та 1996 рр., а також спортсменки з Великої Британії Сара Ейтон і Сара Вебб у класі «Інглінг» на Іграх 2004 та 2008 рр.

198. Скільки гонок у кожному класі яхт відбувається під час олімпійської регати?

- А. 7. В. 3.
 Б. 5. Г. 4.

199. Серед чотирьох яхтсменів, які володіють найбільшою кількістю олімпійських нагород, є представник України. Як його звать?

- А. Євген Браславець. В. Валентин Манкін.
 Б. Ігор Матвієнко. Г. Владислав Акіменко.

200. Хто був найстаршим за віком чемпіоном Олімпійських ігор з вітрильного спорту?

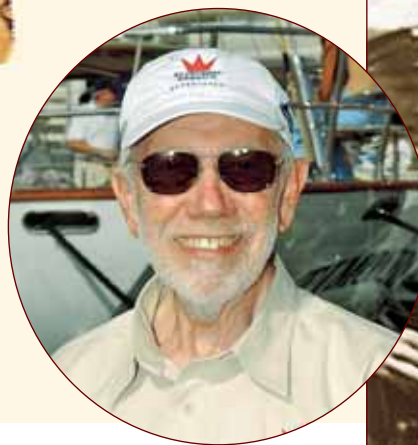
- А. Еверард Ендт (США) та Вільям Нортем (Австралія).
 Б. Пол Смарт (США) та Йохан-Агуст Анкер (Норвегія).
 В. Чарлз-Рівет Кернек (Велика Британія) та Валентин Манкін (СРСР).
 Г. Магнус Лільєдаль (США) та Марк Рейнольдс (США).

201. Скільки років було найстаршому за віком олімпійському чемпіонові з вітрильного спорту?

- А. 59 років. В. 55 років.
 Б. 45 років. Г. 48 років.

202. Наймолодшим за віком визнано олімпійського чемпіона Ігор VII Олімпіади 1920 р. в Антверпені представника Нідерландів Франсікуса-Фіделіса-Йозефа Хіна. Скільки років йому було?

- А. 18 років.
 Б. 15 років.
 В. 14 років.
 Г. 16 років.

Пауль-Берт Ельвстрем (Данія) — чотириразовий олімпійський чемпіон (1948, 1952, 1956, 1960 рр.) з вітрильного спорту в класі «Фінн», восьмиразовий чемпіон Європи, тринадцятиразовий чемпіон світу

203. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород з вітрильного спорту?

- А. Швеції. В. Великої Британії.
Б. Франції. Г. США.

204. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з вітрильного спорту?

- А. Норвегії. В. Великої Британії.
Б. Франції. Г. Швеції.

ВОДНЕ ПОЛО

205. Коли водне поло увійшло до олімпійської програми?

- А. Ігри I Олімпіади 1896 р. В. Ігри II Олімпіади 1900 р.
Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р. Г. Ігри III Олімпіади 1904 р.

206. Коли жінки вперше взяли участь у розіграві олімпійської першості з водного поло?

- А. 1928 р., Амстердам. В. 1964 р., Токіо.
Б. 1980 р., Москва. Г. 2000 р., Сідней.

207. Який розмір має ігрове поле у водному поло для чоловіків?

- А. 30 м x 20 м. В. 40 м x 20 м.
Б. 30 м x 25 м. Г. 30 м x 30 м.

208. Відомо, що у водному поло ігрове поле для жінок коротше ніж для чоловіків на 2 м, м'яч — менший у діаметрі на 5-6 см та легший на 50-100 г. Якою має бути глибина у басейні для проведення чоловічих і жіночих турнірів?

- А. Не більше 2 м для чоловіків та 1,80 м для жінок.
Б. Не більше 2,20 м для чоловіків та 2 м для жінок.
В. Не менше 2 м для чоловіків та 1,60 м для жінок.
Г. Не менше 2,20 м для чоловіків та 2,20 м для жінок.

209. Який розмір мають ворота у водному поло для гри чоловічих і жіночих команд?

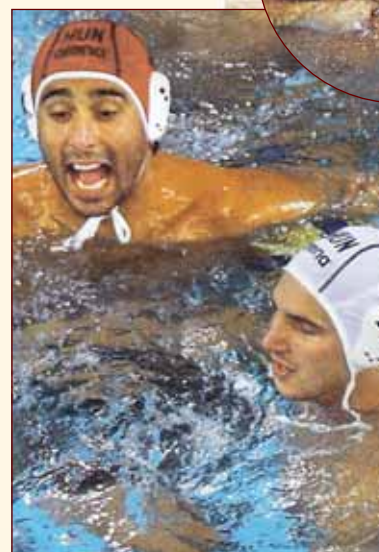
- А. 3 м x 0,9 м (чол.) та 2 м x 0,9 м (жін.)
Б. 2,5 м x 0,9 м (чол.) та 2 м x 0,9 м (жін.).
В. 3 м x 0,9 м (чол.) та 3 м x 0,9 м (жін.).
Г. 4 м x 1,5 м (чол.) та 3 м x 1,2 м (жін.).

210. Скільки комплектів олімпійських нагород з водного поло розігрують на Іграх Олімпіад з 2000 р.?

- А. 2. В. 4.
Б. 1. Г. 5.

ЦІКАВО

Водне поло — командний вид спорту з м'ячем, у якому дві команди намагаються забити гол у ворота суперника. Гра відбувається в басейні. Одночасно від кожної команди в грі беруть участь сім спортсменів — шість гравців і воротар. Команда-гість виступає в темних шапочках, команда-господар — у білих. Голкіпери вдягають червоні шапочки з номером 1 або 13. Обидві команди можуть робити заміни під час гри.

Угорська чоловіча команда з водного поло — дев'ятиразовий чемпіон Ігор Олімпіад (Пекін, 2008 р.)

198. 7.
199. Валентин Манкін.
200. Еверард Ендт (США) та Вільям Нортен (Австралія).
201. 59 років.
202. 14 років.
203. США.
204. Великої Британії.
205. Ігри II Олімпіади 1900 р.
206. 2000 р., Сідней.
207. 30 м x 20 м.
208. Не менше 2,20 м для чоловіків та 2,20 м для жінок.
209. 3 м x 0,9 м (чол.) та 3 м x 0,9 м (жін.).
210. 2.

211. Скільки гравців кожної команди одночасно беруть участь у грі водне поло?

А. 8.	В. 6.
Б. 5.	Г. 7.

212. Скільки періодів має гра у водне поло?

А. 4.	В. 3.
Б. 2.	Г. 5.

213. Скільки часу триває період у ватерполо?

А. 7 хв чистого часу.	В. 12 хв.
Б. 10 хв.	Г. 15 хв чистого часу.

214. Ватерполіст може закинути м'яч у ворота будь-якою частиною тіла, водночас існують винятки. Чим не має права вдарити по м'ячу ватерполіст?

А. Головою.	В. Ногою.
Б. Кулаком.	Г. Плечем.

215. Який елемент спортивного екіпірування є обов'язковим атрибутом ватерполіста?

А. Гідрокостюм.	В. Шапочка з навушниками.
Б. Ласті.	Г. Окуляри для плавання.

216. Якого кольору шапочку зобов'язаний одягти воротар ватерпольної команди?

А. Жовтого.	В. Білого.
Б. Чорного.	Г. Червоного.

Жіноча збірна команда Нідерландів з водного поло — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.)

211. 7.
 212. 4.
 213. 7 хв. чистого часу.
 214. Кулаком.
 215. Шапочка з навушниками.
 216. Червоного.
 217. Естафета 4 x 200 м.
 218. Австралії.
 219. 17 років.

220. Чарлз Сміт (Велика Британія), один з володарів найбільшої колекції золотих олімпійських медалей, визнаний найстаршим за віком олімпійським чемпіоном з водного поло. Скільки років було Чарлзові Сміту?

- А. 38 років. В. 52 роки.
 Б. 39 років. Г. 41 рік.

221. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з водного поло?

- А. Угорщини. В. СРСР.
 Б. Італії. Г. США.

222. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з водного поло?

- А. Угорщини. В. Югославії.
 Б. Італії. Г. Великої Британії.

ВОЛЕЙБОЛ

223. Коли до олімпійської програми ввели чоловічий волейбол?

- А. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
 Б. Ігри XIX Олімпіади 1968 р., Мехіко.
 В. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
 Г. Ігри II Олімпіади 1900 р., Париж.

224. Коли до олімпійської програми ввели жіночий волейбол?

- А. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
 Б. Ігри I Олімпіади 1896 р., Афіни.
 В. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
 Г. Ігри XXVIII Олімпіади 2004 р., Афіни.

225. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських турнірах з волейболу?

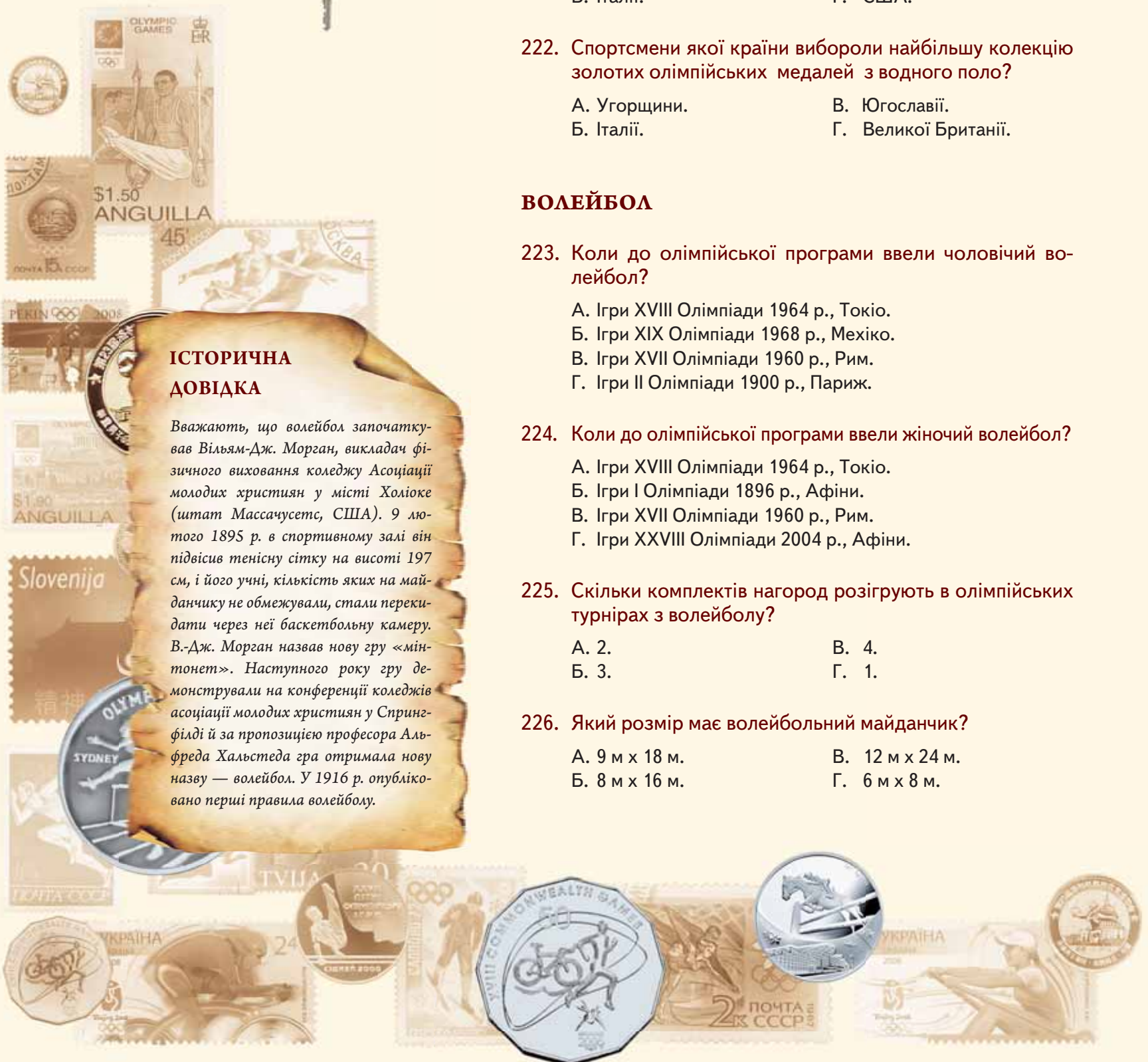
- А. 2. В. 4.
 Б. 3. Г. 1.

226. Який розмір має волейбольний майданчик?

- А. 9 м x 18 м. В. 12 м x 24 м.
 Б. 8 м x 16 м. Г. 6 м x 8 м.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Вважають, що волейбол започаткував Вільям-Дж. Морган, викладач фізичного виховання коледжу Асоціації молодих християн у місті Холіоке (штат Массачусетс, США). 9 лютого 1895 р. в спортивному залі він підвісив тенісну сітку на висоті 197 см, і його учні, кількість яких на майданчику не обмежували, стали перекидати через неї баскетбольну камеру. В.-Дж. Морган назвав нову гру «мінтонет». Наступного року гру демонстрували на конференції коледжів асоціації молодих християн у Спрингфілді й за пропозицією професора Альфреда Хальстеда гра отримала нову назву — волейбол. У 1916 р. опубліковано перші правила волейболу.

- В. Людмила Борозна (СРСР, Росія).
Г. Юмілка Руїс (Куба).

236. Скільки років наймолодшій за віком олімпійській чемпіонці з волейболу?

- А. 17 років. В. 19 років.
Б. 22 роки. Г. 18 років.

237. Як звать найстаршого за віком олімпійського чемпіона з волейболу?

- А. Богуміл Голіан (Чехословаччина).
Б. Юрій Поярков (СРСР, Україна).
В. Йозеф Мусил (Чехословаччина).
Г. В'ячеслав Зайцев (СРСР, Росія).

238. Скільки років найстаршому за віком олімпійському чемпіонові з волейболу?

- А. 37 років. В. 39 років.
Б. 27 років. Г. 28 років.

239. Як звать найстаршу за віком олімпійську чемпіонку з волейболу?

- А. Людмила Булдакова (СРСР, Росія).
В. Юзефа Ледвігова (Польща).
Б. Сандра Сарагу (Бразилія).
Г. Марєя Голимовська (Польща).

240. Скільки років найстаршій за віком олімпійській чемпіонці з волейболу?

- А. 34 роки. В. 32 роки.
Б. 29 років. Г. 41 рік.

241. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород з волейболу?

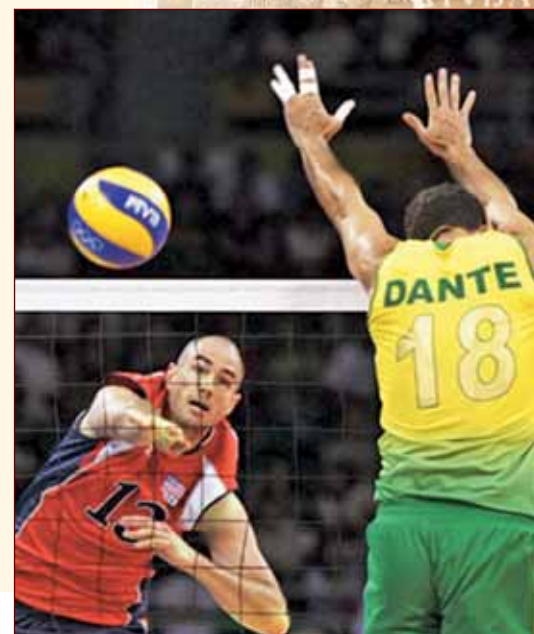
- А. СРСР. В. Бразилії.
Б. Японії. Г. США.

242. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з волейболу?

- А. Китаю. В. Бразилії.
Б. Австралії. Г. США.

Хуан-Антоніо Самаранч — президент МОК нагороджує жіночу команду СРСР з волейболу — чотириразових олімпійських чемпіонку (1968, 1972, 1980, 1988 рр.)

Клейтон Стенлі — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) у складі збірної США з волейболу

231. На 19 см.
 232. 16 років.
 233. Марсело Телеш Неграо (Бразилія).
 234. 19 років.
 235. Регла-Торрес Еррера (Куба).
 236. 17 років.
 237. Богуміл Голіан (Чехословаччина).
 238. 37 років.
 239. Людмила Булдакова (СРСР, Росія).
 240. 34 роки.
 241. СРСР.
 242. СРСР.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з пляжного волейболу увійшли, починаючи з Ігор XXVI Олімпіади в Атланті (1996 р.).

Американські спортсменки Керрі Воли та Місті Мей-Трінор стали першими дворазовими олімпійськими чемпіонками (2004 і 2008 рр.) у змаганнях із пляжного волейболу.

Найбільшу загальну кількість олімпійських нагород різного ґатунку в змаганнях з пляжного волейболу серед чоловіків — три — виборов Алекс-Рікарду Сантуш з Бразилії («срібло» у 2000 р., «золото» у 2004 р., «бронза» у 2008 р.).

ВОЛЕЙБОЛ ПЛЯЖНИЙ

243. Коли до олімпійської програми ввели пляжний волейбол?
 А. Ігри XXVI Олімпіади (Атланта, 1996 р.).
 Б. Ігри XVII Олімпіади (Рим, 1960 р.).
 В. Ігри XX Олімпіади (Москва, 1980 р.).
 Г. Ігри XXVIII Олімпіади (Афіни, 2004 р.).
244. Скільки комплектів нагород розігрують на олімпійському турнірі з пляжного волейболу?
 А. 4. В. 8.
 Б. 2. Г. 6.
245. Скільки гравців кожної команди одночасно перебуває на ігровому майданчику під час гри у пляжний волейбол?
 А. 4. В. 3.
 Б. 2. Г. 6.
246. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з пляжного волейболу?
 А. США. В. Китаю.
 Б. Бразилії. Г. Австралії.

Алекс-Рікарду Сантуш та Емануель Реґо (Бразилія) — чемпіони Ігор XXVIII Олімпіади (2004 р.) та бронзові призери Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) з пляжного волейболу

247. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород з пляжного волейболу?

А. США.	В. Китаю.
Б. Бразилії.	Г. Австралії.

ГАНДБОЛ

248. Коли вперше до олімпійської програми ввели гандбол для чоловіків?

А. Ігри XI Олімпіади 1936 р., Берлін.
Б. Ігри IX Олімпіади 1928 р., Амстердам.
В. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон.
Г. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.

249. Скільки гравців кожної команди одночасно перебувало на ігровому майданчику під час олімпійського турніру на Іграх XI Олімпіади в Берліні 1936 р.?

А. 11.	В. 7.
Б. 9.	Г. 10.

250. Минуло майже 40 років відтоді, як гандбол увійшов до олімпійської програми. За цей час змінилися деякі правила. Скільки гравців кожної команди одночасно перебувають на ігровому майданчику під час гри в гандбол на сучасних Іграх?

А. 7.	В. 6.
Б. 9.	Г. 10.

251. З якого часу гандбольні команди виступають на олімпійських турнірах у складі 7 чоловік?

А. Ігри XX Олімпіади 1972 р., Мюнхен.
Б. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон.
В. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
Г. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.

252. Коли вперше до олімпійської програми було введено гандбол для жінок?

А. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
Б. Ігри XXII Олімпіади 1980 р., Москва.
В. Ігри XXI Олімпіади 1976 р., Монреаль.
Г. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.

253. Розміри ігрового майданчика у гандболі для чоловічих і жіночих команд не відрізняються. Назвіть їх:

А. 30 м x 30 м.	В. 40 м x 20 м.
Б. 40 м x 30 м.	Г. 25 м x 25 м.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з гандболу (тільки серед чоловічих команд) уперше увійшли на Іграх XI Олімпіади в Берліні (1936 р.). Проте, на відміну від сучасного гандболу «7:7» (по сім гравців у кожній команді), на Іграх 1936 р. це був гандбол «11:11» (по одинадцять гравців у кожній команді).

За всі роки, упродовж яких гандбол входить до програми Ігор Олімпіад, найчастіше олімпійську першість серед чоловіків здобували гандболісти Югославії, СРСР і Хорватії (по два рази), а серед жінок — гандболістки Данії (тричі), команди СРСР і республіки Корея (двічі).

Жіноча збірна команда Данії — чемпіони Ігор XXVIII Олімпіади (2004 р.) з гандболу

ЦІКАВО

Гандбол — командна спортивна гра. У гандбол грають на спеціальному полі (переважно в залі) дві команди по 7 спортсменів у кожній, перемогу визначає перевага в кількості забитих м'ячів (голів). Тривалість гри — 2 тайми по 30 хв.

243. *Ігри XXVI Олімпіади (Атланта, 1996 р.).*
 244. 2.
 245. 2.
 246. США.
 247. Бразилії.
 248. *Ігри XI Олімпіади 1936 р., Берлін.*
 249. 7.
 250. 7.
 251. *Ігри XX Олімпіади 1972 р., Мюнхен.*
 252. *Ігри XXI Олімпіади 1976 р., Монреаль.*
 253. 40 м x 20 м.

254. Розміри ігрового майданчика, воріт, кількісний склад команд та тривалість гри однакові у чоловічому і жіночому гандболі. Що є відмінним?

- А. Форма м'яча. В. Нічого.
 Б. Колір м'яча. Г. Маса і діаметр м'яча.

255. Скільки олімпійських медалей налічує найбільша скарбничка гандболісток?

- А. 3. В. 8.
 Б. 5. Г. 4.

256. Як звать гандболісток — володарок найбільшої колекції олімпійських медалей?

- А. Лариса Карлова і Зінаїда Турчина (СРСР, Україна).
 Б. Зінаїда Турчина (СРСР, Україна) і Лі Мі Юн (Корея).
 В. Лариса Карлова і Тетяна Кочергіна (Макарець) (СРСР, Україна).
 Г. Лі Мі Юн (Корея) і Лене Рантала (Данія).

257. Хто з чоловіків став наймолодшим олімпійським чемпіоном з гандболу?

- А. Гюнтер Ортман (Німеччина).
 Б. Сергій Кушнирюк (СРСР, Україна).
 В. Веніо Лосерт (Хорватія).
 Г. Раду Война (Румунія).

258. У якому віці наймолодший гандболіст став олімпійським чемпіоном?

- А. 15 років. В. 17 років.
 Б. 19 років. Г. 14 років.

259. Хто з жінок був наймолодшою олімпійською чемпіонкою з гандболу?

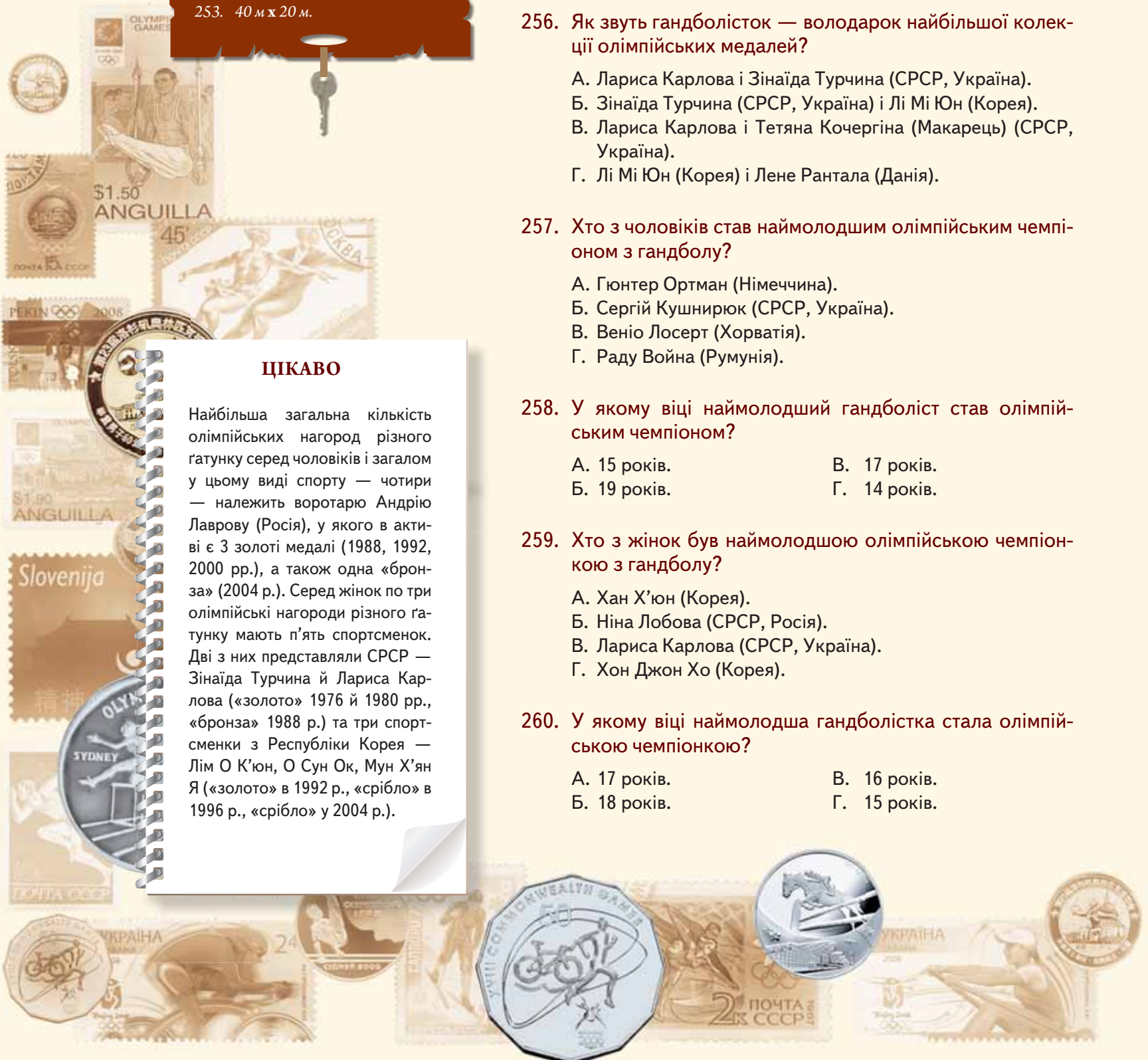
- А. Хан Х'юн (Корея).
 Б. Ніна Лобова (СРСР, Росія).
 В. Лариса Карлова (СРСР, Україна).
 Г. Хон Джон Хо (Корея).

260. У якому віці наймолодша гандболістка стала олімпійською чемпіонкою?

- А. 17 років. В. 16 років.
 Б. 18 років. Г. 15 років.

ЦІКАВО

Найбільша загальна кількість олімпійських нагород різного гатунку серед чоловіків і загалом у цьому виді спорту — чотири — належить воротарю Андрію Лаврову (Росія), у якого в активі є 3 золоті медалі (1988, 1992, 2000 рр.), а також одна «бронза» (2004 р.). Серед жінок по три олімпійські нагороди різного гатунку мають п'ять спортсменок. Дві з них представляли СРСР — Зінаїда Турчина й Лариса Карлова («золото» 1976 й 1980 рр., «бронза» 1988 р.) та три спортсменки з Республіки Корея — Лім О К'юн, О Сун Ок, Мун Х'ян Я («золото» в 1992 р., «срібло» в 1996 р., «срібло» у 2004 р.).

261. Хто з чоловіків був найстаршим за віком олімпійським чемпіоном з гандболу?

- А. Андрій Лавров і Павло Сукосян (Росія).
- Б. Андрій Лавров (Росія) і Горан Перкович (Хорватія).
- В. Павло Сукосян (Росія) і Ернст Герлах (Німеччина).
- Г. Олександр Тучкін і Юрій Климов.

262. Скільки років було найстаршому олімпійському чемпіонові з гандболу?

- А. 29 років.
- Б. 38 років.
- В. 36 років.
- Г. 40 років.

263. Яка з жінок була найстаршою за віком олімпійською чемпіонкою з гандболу?

- А. Рафіта Шабанова (СРСР, Азербайджан).
- Б. Янне Коллінг і Маріанне Флорман (Данія).
- В. Людмила Бобрусь-Порадник і Зінаїда Турчина (СРСР, Україна).
- Г. Бісерка Вішніч (Югославія).

264. Скільки років було найстаршій за віком олімпійській чемпіонці з гандболу?

- А. 34 роки.
- Б. 30 років.
- В. 40 років.
- Г. 35 років.

Жіноча збірна команда Норвегії — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади з гандболу. Пекін, 2008 р.

Жіноча збірна команда Кореї з гандболу — чемпіони Ігор XXIV Олімпіади. Сеул, 1988 р.

Чоловіча збірна команда Франції з гандболу перемагає збірну Ісландії у фінальному матчі Ігор XXIX Олімпіади. Пекін, 2008 р.

254. Маса і діаметр м'яча.
 255. 3.
 256. Лариса Карлова і Зінаїда Турчина (СРСР, Україна).
 257. Гюнтер Ортман (Німеччина).
 258. 19 років.
 259. Лариса Карлова (СРСР, Україна).
 260. 17 років.
 261. Андрій Лавров і Павло Сукосян (Росія).
 262. 38 років.
 263. Людмила Бобрусь-Порадник і Зінаїда Турчина (СРСР, Україна).
 264. 34 роки.

265. За всю історію олімпійських турнірів з гандболу серед чоловіків команда збірної Югославії та команда Швеції забили найбільшу кількість голів в одному матчі. Їхні досягнення занесено до Книги рекордів Гіннеса. Яка найбільша кількість голів, забитих командами в матчі на Іграх Олімпіад?

- A. 48. B. 44.
 Б. 50. Г. 61.

266. У Книзі рекордів Гіннеса зареєстровано рекорд жіночої гандбольної команди, яка в одному матчі закинула у ворота суперника 45 м'ячів. Яка команда і на Іграх якої Олімпіади встановила цей рекорд?

- A. Команда Австралії на Іграх XXVII Олімпіади 2000 р. в Сіднеї.
 Б. Команда Данії на Іграх XXVI Олімпіади 1996 р. в Атланті.
 B. Команда СРСР на Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві.
 Г. Команда Угорщини на Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з гімнастики спортивної увійшли, починаючи з Ігор I Міжнародної Олімпіади в Афінах (1896 р.).

На Іграх IX Олімпіади 1928 р. в Амстердамі у змаганнях з гімнастики спортивної вперше взяли участь не лише чоловіки, а й жінки.

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях з гімнастики спортивної — дев'ять — виграла українська гімнастка Лариса Латиніна.

Сім золотих олімпійських медалей здобула гімнастка з Чехословаччини Вера Чаславська.

ГІМНАСТИКА СПОРТИВНА

267. Коли гімнастика спортивна увійшла до олімпійської програми?

- A. Ігри I Олімпіади 1896 р. B. Ігри II Олімпіади 1900 р.
 Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р. Г. Ігри III Олімпіади 1904 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Лариса Латиніна (Україна) — володарка 18 олімпійських медалей з гімнастики спортивної (1956, 1960, 1964 рр.), 9 з них — золоті.

268. Коли гімнастику спортивну серед жінок увели до олімпійської програми?

- А. Ігри I Олімпіади 1896 р.   В. Ігри II Олімпіади 1900 р.
Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р.   Г. Ігри IX Олімпіади 1928 р.

269. Скільки комплектів нагород розігрують на олімпійських турнірах зі гімнастики спортивної?

- А. 16.   В. 14.
Б. 10.   Г. 8.

270. На олімпійських турнірах розігрують нагороди в особистій, командній першості та окремих видах гімнастичного багатоборства. За скільки комплектів нагород в окремих видах багатоборства змагаються жінки та чоловіки?

- А. Жінки — 3 комплекти; чоловіки — 5 комплектів.
Б. Жінки — 4 комплекти; чоловіки — 6 комплектів.
В. Жінки — 4 комплекти; чоловіки — 7 комплектів.
Г. Жінки — 6 комплектів; чоловіки — 4 комплекти.

271. Скільки гімнастів — представників однієї країни — може виступати у фінальних змаганнях олімпійського турніру в боротьбі за першість в окремих видах гімнастичного багатоборства?

- А. 1.   В. 3.
Б. 2.   Г. 4.

272. Який зі спортивних снарядів відсутній в офіційній програмі змагань з гімнастики спортивної у жінок?

- А. Різновисокі бруси.   В. Колода.
Б. Опорний стрибок.   Г. Кільця.

273. У яких видах гімнастичного багатоборства змагаються як жінки, так і чоловіки?

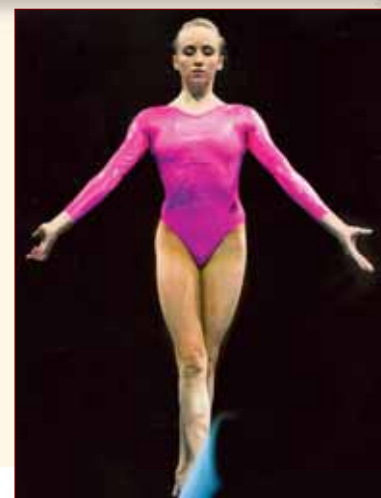
- А. Вправи на кільцях, колоді, брусах.
Б. Вільні вправи, вправи на перекладині, кільцях.
В. Опорний стрибок, вправи на брусах, вільні вправи.
Г. Вправи на колоді, перекладині, кінь-махах.

274. Які дисципліни гімнастики входять винятково до жіночої програми?

- А. Вільні вправи.   В. Вправи на колоді.
Б. Опорні стрибки.   Г. Вправи на брусах.

Віра Чаславська (Чехословаччина) — володарка 70 нагород з гімнастики спортивної

Анастасія Люкіна — американська гімнастка — завойовала 5 олімпійських медалей на Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні

Найбільшу кількість золотих олімпійських нагород у гімнастиці спортивній серед чоловіків виборов японський гімнаст Савано Катто, який володіє вісьмома медалями

265. 44.
 266. Команда Австралії на Іграх XXVII Олімпіади 2000 р. в Сідней.
 267. Ігри I Олімпіади 1896 р.
 268. Ігри IX Олімпіади 1928 р.
 269. 14.
 270. Жінки — 4 комплекти; чоловіки — 6 комплектів.
 271. 3.
 272. Кільця.
 273. Опорний стрибок, вправи на брусах, вільні вправи.
 274. Вправи на колоді.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Легендарний гімнаст **Борис Шахлін** (у центрі) на Іграх XVII Олімпіади (1960 р.) завоював більше медалей, ніж уся національна збірна команда Франції.

275. Який зі спортивних снарядів відсутній в офіційній програмі змагань з гімнастики спортивної?
 А. Кінь. В. Батут.
 Б. Бруси. Г. Колода.
276. Один із складних елементів, який уперше виконав гімнаст, названо на його честь — сальто Ковача. На якому снаряді виконують цей елемент?
 А. Вільні вправи. В. Вправи на перекладині.
 Б. Вправи на колоді. Г. Вправи на коні.
277. На якому снаряді тренерові дозволяють перебувати поруч з гімнастом під час виконання ним вправ?
 А. Перекладина та різновисокі бруси.
 Б. Вільні вправи та колода.
 В. Паралельні бруси та кільця.
 Г. Опорний стрибок.
278. Чи виконують у гімнастиці спортивній групі вільні вправи?
 А. Так, в обов'язковій програмі.
 Б. Так, у довільній програмі.
 В. Так, у показових виступах.
 Г. Ні, не виконують.
279. На яких снарядах учасники гімнастичних олімпійських турнірів мають 50-секундну розминку?
 А. Кільця та різновисокі бруси.
 Б. Паралельні та різновисокі бруси.
 В. Вільні вправи у чоловіків та опорний стрибок у жінок.
 Г. Кінь та колода.
280. Гімнасти виконують вільні вправи на майданчику, покритому килимом. Який розмір має гімнастичний килим?
 А. 10 м x 10 м. В. 11 м x 11 м.
 Б. 12 м x 12 м. Г. 12,5 м x 12,5 м.
281. Гімнастичний стрибковий місток — обов'язковий атрибут опорного стрибка. При виконанні яких ще вправ його використовують обов'язково?
 А. Вправ на колоді та брусах. В. Вправ на перекладині.
 Б. Вправ на коні та кільцях. Г. У вільних вправах.

282. Чим відрізняється «стрибковий стіл» в опорному стрибку жінок та чоловіків?

- А. Висотою. В. Довжиною.
Б. Шириною. Г. Формою.

283. На змаганнях зі гімнастики спортивної чоловіки й жінки виконують однаковий вид гімнастичного багатоборства — вільні вправи. Водночас існує істотна різниця між вільними вправами у чоловіків і у жінок. У чому полягає ця різниця?

- А. Ступінь складності.
Б. Наявність музичного супроводу.
В. Артистичність.
Г. Елегантні костюми.

284. Яку максимальну кількість золотих медалей може завоювати гімнаст на змаганнях Ігор однієї Олімпіади?

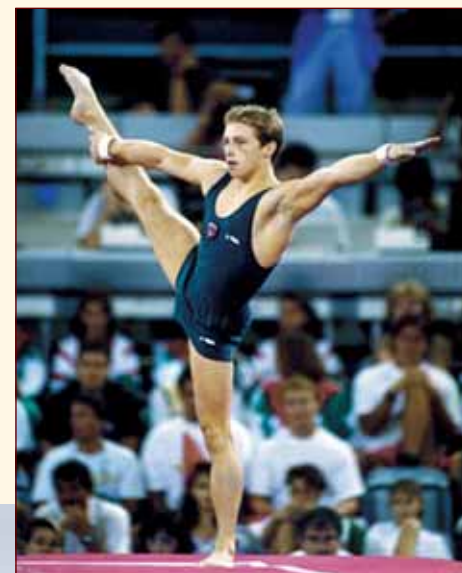
- А. 8. В. 6.
Б. 7. Г. 9.

285. Скільки золотих медалей може завоювати гімнастка на змаганнях Ігор однієї Олімпіади?

- А. 6. В. 8.
Б. 7. Г. 9.

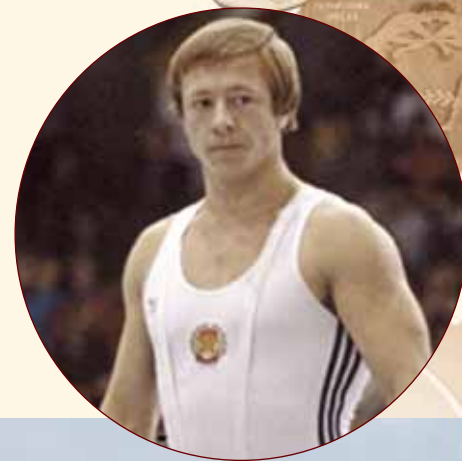
286. Відомо, що до сучасної програми гімнастичного багатоборства у чоловіків входить шість видів, а у жінок — чотири види вправ. Чи входили до гімнастичного багатоборства стрибки з жердиною, стрибки у довжину, лазіння по канату, штовхання ядра та вправи з підняття ваги?

- А. Ні.
Б. Так, у програмі робочих Спартакиад.
В. Так, на Іграх I–IV Олімпіад.
Г. Так, у програмі Спартакиади народів Далекого Сходу і Півночі.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Віталій Щербо (Білорусь) — чемпіон Ігор XXV Олімпіади 1992 р. у Барселоні — виборив шість золотих медалей у змаганнях з гімнастики спортивної.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Серед гімнастів-чоловіків найбільшу кількість олімпійських медалей різного ґатунку — 15 нагород — виборив радянський гімнаст **Микола Андріанов** — 7 золотих, 5 срібних, 3 бронзові на трьох Іграх поспіль — у 1972, 1976 та 1980 рр.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Американський атлет Джордж Кайзер після автокатастрофи втратив ногу й був вимушений брати участь у змаганнях з дерев'яним протезом. Проте, незважаючи на труднощі, йому вдалося завоювати дві золоті, дві срібні й одну бронзову медалі з гімнастики на Олімпійських іграх 1908 р. у Лондоні.

275. Батут.
 276. Вправи на перекладині.
 277. Опорний стрибок.
 278. Так, у показових виступах.
 279. Паралельні та різновисокі бруси.
 280. 12 м x 12 м.
 281. Вправ на колоді та брусах.
 282. Висотою.
 283. Наявність музичного супроводу.
 284. 8.
 285. 6.
 286. Так, на Іграх I–IV Олімпіад.

287. Яка гімнастка виступала на Іграх чотирьох Олімпіад?

- А. Поліна Астахова. В. ольга Ташш.
 Б. Людмила Турищева. Г. Лілія Подкопаєва.

288. Видатного гімнаста за твердий характер, упевненість та волю до перемоги називали «залізним». Як звать цього гімнаста?

- А. Юрій Титов. В. Віктор Чукарін.
 Б. Борис Шахлін. Г. Михайло Воронін.

289. Лише трьом спортсменам в історії гімнастики вдалося відстояти звання абсолютного чемпіона на Іграх наступної Олімпіади. Кому з гімнастів цього не вдалося досягти?

- А. Альберто Бралья (1908, 1912 рр.).
 Б. Віктор Чукарін (1952, 1956 рр.).
 В. Савао Като (1968, 1972 рр.).
 Г. Олексій Нємов (1996, 2000 рр.).

290. До Книги рекордів Гіннеса занесено рекорд, що встановив російський гімнаст, виборовши найбільшу кількість олімпійських медалей — 15—у період з 1972 по 1980 рр. Як звать цього гімнаста?

- А. Микола Андріанов. В. Такай Оно.
 Б. Савао Като. Г. Олексій Нємов.

291. Заслужений майстер спорту, дворазова абсолютна олімпійська чемпіонка з гімнастики спортивної (1956, 1960 рр.), олімпійська чемпіонка в командній першості та вільних вправах (1964 р.), багаторазова чемпіонка світу. За свою спортивну кар'єру завоювала 53 золоті медалі. Володарка найбільшої в історії спорту колекції з 18 олімпійських нагород, половина з яких найвищого гатунку. Вона входить до десятки найсильніших і найвидатніших спортсменів світу ХХ ст. Її успіхи занесені до Книги рекордів Гіннеса. Суперзірка сучасного олімпійського руху удостоєна Олімпійського ордена. Як звать цю легендарну гімнастку?

- А. Лариса Латиніна (СРСР, Україна).
 Б. Поліна Астахова (СРСР, Україна).
 В. Надя Каманечі (Румунія).
 Г. Віра Чаславська (Чехословаччина).

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Надя Каманечі (Румунія) — п'ятиразова олімпійська чемпіонка з гімнастики спортивної (1976 р. (3), 1980 р. (2)), володарка трьох срібних (1976 р. (2), 1980 р. (1)) та однієї бронзової олімпійської медалі. Наймолодша за віком олімпійська чемпіонка з гімнастики спортивної. Першу олімпійську медаль завоювала в 14 років.

292. Наймолодший за віком призер Ігор І Міжнародної Олімпіади 1896 р. — грецький гімнаст Дімітріос Лоундрас. Скільки років йому було?

- А. 10 років.   В. 12 років.
Б. 15 років.   Г. 14 років.

293. Наймолодша за віком призерка Ігор Олімпіад — італійська гімнастка Луїнджина Дживотті. Скільки років їй виповнилось під час Ігор ІХ Олімпіади 1928 р. в Амстердамі?

- А. 11 років.   В. 15 років.
Б. 13 років.   Г. 16 років.

294. У 14 років ця румунська гімнастка стала наймолодшою за віком олімпійською чемпіонкою. Як її звать?

- А. Симона Паука.   В. Катерина Сабо.
Б. Надя Каманечі.   Г. Даніела Силиваш.

295. Найстаршим за віком олімпійським чемпіоном вважають італійського гімнаста Манліо Пасорині. У якому віці він здобув олімпійське золото на Іграх VII Олімпіади 1920 р. в Антверпені?

- А. 40 років.   В. 38 років.
Б. 41 рік.   Г. 37 років.

296. Агнеш Келеті (Угорщина) стала олімпійською чемпіонкою 1956 р. Її вважають найстаршою за віком серед чемпіонок з гімнастики. Скільки їй було років?

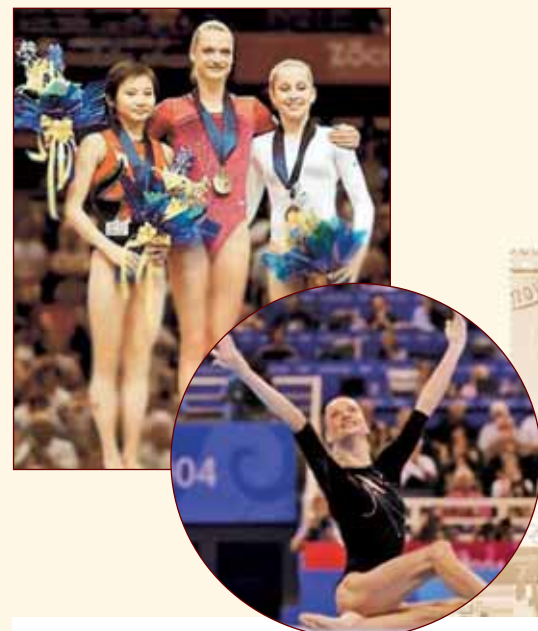
- А. 39 років.   В. 38 років.
Б. 35 років.   Г. 37 років.

297. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з гімнастики спортивної?

- А. СРСР.   В. США.
Б. Японії.   Г. Румунії.

298. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з гімнастики спортивної?

- А. СРСР.   В. США.
Б. Японії.   Г. Китаю.

Світлана Хоркіна (Росія) — заслужений майстер спорту, дворазова олімпійська чемпіонка у вправах на брусах (1996, 2000 рр.), триразова абсолютна чемпіонка світу та Європи

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олексій Немов (Росія) — чотириразовий олімпійський чемпіон (1996 р. (2), 2000 р. (2)), володар двох срібних (1996, 2000 рр.) та шести бронзових медалей (1996 р. (3), 2000 р. (3)). Володар спеціального призу Міжнародного комітету Fair Play. Його ім'я занесено до Книги рекордів Гіннеса.

287. Ольга Таши.
 288. Борис Шахлін.
 289. Олексій Нємов (1996, 2000 рр.).
 290. Микола Андріанов.
 291. Лариса Латиніна (Україна).
 292. 10 років.
 293. 11 років.
 294. Надя Каманечі.
 295. 41 рік.
 296. 35 років.
 297. СРСР.
 298. СРСР.

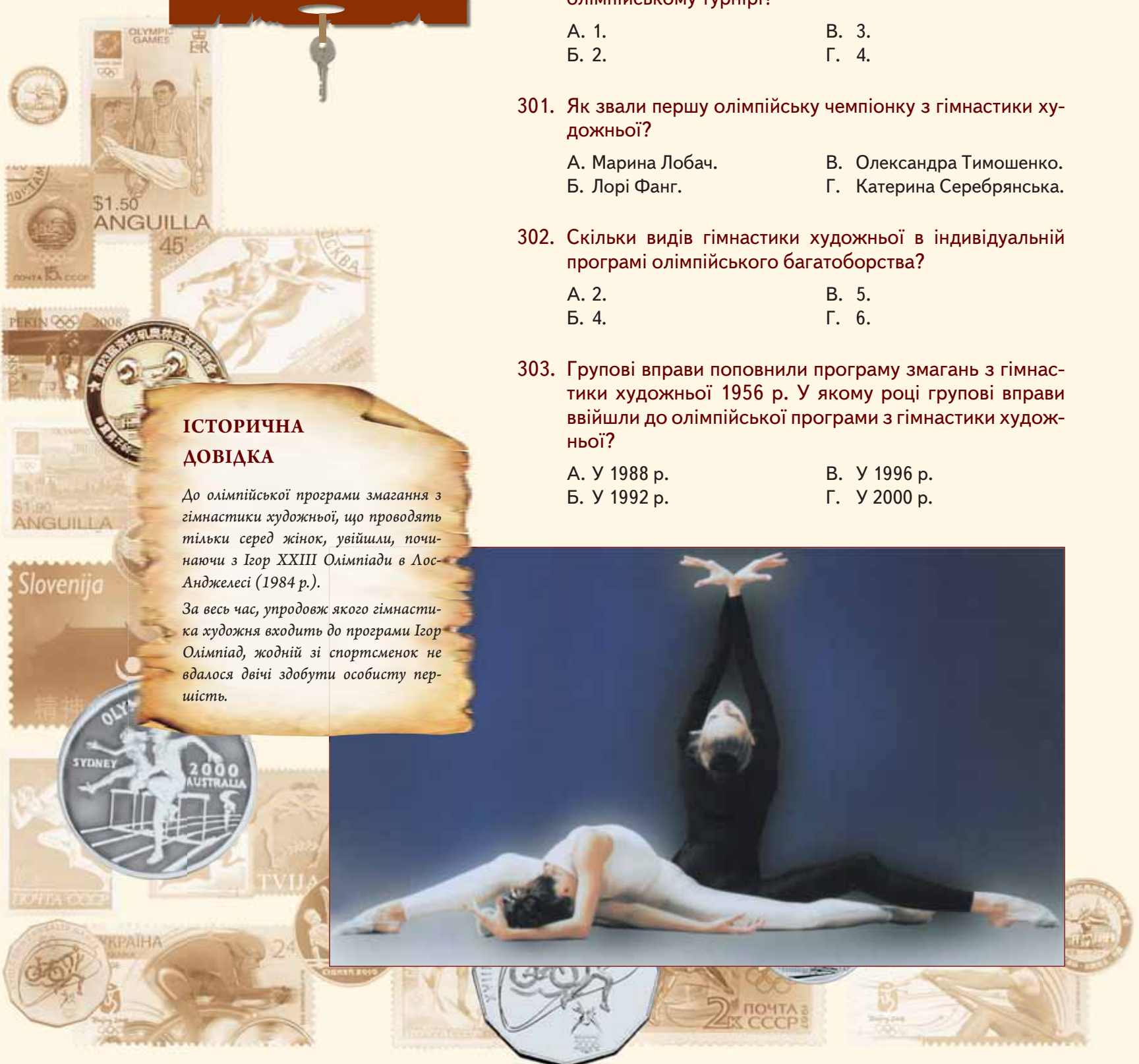
ГІМНАСТИКА ХУДОЖНЯ

299. Коли гімнастика художня ввійшла до програми Ігор Олімпіад?
 А. Ігри XXIII Олімпіади 1984 р., Лос-Анджелес.
 Б. Ігри XXII Олімпіади 1980 р., Москва.
 В. Ігри XX Олімпіади 1972 р., Мюнхен.
 Г. Ігри XXI Олімпіади 1976 р., Монреаль.
300. Скільки комплектів нагород розігрували на першому олімпійському турнірі?
 А. 1. В. 3.
 Б. 2. Г. 4.
301. Як звали першу олімпійську чемпіонку з гімнастики художньої?
 А. Марина Лобач. В. Олександра Тимошенко.
 Б. Лорі Фанг. Г. Катерина Серебрянська.
302. Скільки видів гімнастики художньої в індивідуальній програмі олімпійського багатоборства?
 А. 2. В. 5.
 Б. 4. Г. 6.
303. Групові вправи поповнили програму змагань з гімнастики художньої 1956 р. У якому році групові вправи ввійшли до олімпійської програми з гімнастики художньої?
 А. У 1988 р. В. У 1996 р.
 Б. У 1992 р. Г. У 2000 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагань з гімнастики художньої, що проводять тільки серед жінок, увійшли, починаючи з Ігор XXIII Олімпіади в Лос-Анджелесі (1984 р.).

За весь час, упродовж якого гімнастика художня входить до програми Ігор Олімпіад, жодній зі спортсменок не вдалося двічі здобути особисту першість.

304. У 1996 р. олімпійська програма з гімнастики художньої поповнилася змаганнями в групових вправах. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських турнірах з гімнастики художньої з 1996 р.?
А. 1.	В. 3.
Б. 2.	Г. 4.
305. Скільки гімнасток у команді, яка виконує групові вправи з гімнастики художньої?
А. 2.	В. 5.
Б. 4.	Г. 6.
306. Скільки видів у програмі олімпійського багатоборства з гімнастики художньої в групових вправах?
А. 2.	В. 5.
Б. 4.	Г. 6.
307. У сучасній гімнастиці художній спортсменки виконують вправи без предмета, зі скакалкою, з обручем, м'ячем, булавами, стрічкою. Яка з цих вправ ніколи не належала до програми олімпійського багатоборства?
А. Вправи з булавами.
Б. Вправи без предмета.
В. Вправи з м'ячем.
Г. Вправи зі стрічкою.

ЦІКАВО

По дві олімпійські медалі різного ґатунку завоювали в особистій першості в багатоборстві українська гімнастка Олександра Тимошенко («бронза» в 1988 р., «золото» в 1992 р.), Аліна Кабаєва з Росії («бронза» у 2000 р., «золото» у 2004 р.) та українська спортсменка Анна Бессонова («бронза» у 2004 р. й «бронза» у 2008 р.).

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Аліна Кабаєва (Росія) — заслужений майстер спорту, олімпійська чемпіонка в особистому багатоборстві 2004 р. з гімнастики художньої, дворазова абсолютна чемпіонка світу (1999 і 2003 рр.). Єдина в історії гімнастики художньої чотириразова чемпіонка Європи.

299. *Ігри XXIII Олімпіади 1984 р., Лос-Анджелес.*
 300. 1.
 301. *Лорі Фанг.*
 302. 4.
 303. *У 1996 р.*
 304. 2.
 305. 5.
 306. 2.
 307. *Вправа без предмета.*

308. Технічним комітетом FIG з гімнастики художньої прийнято схему, за якою вправи, що входять до програми змагань в особистій першості на Іграх Олімпіад, постійно змінюються й у край рідко повторюються. Програма вправ, з якими предметами повторювалася на Іграх XXIV Олімпіади 1988 р. в Сеулі та Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні?

- А. Вправи зі скакалкою, м'ячем, булавами, стрічкою.
 Б. Вправи зі скакалкою, обручем, булавами, стрічкою.
 В. Вправи зі скакалкою, обручем, м'ячем, булавами.
 Г. Вправи з обручем, м'ячем, булавами, стрічкою.

309. Який із предметів є спортивним снарядом у гімнастиці художній?

- А. Диск. В. Колода.
 Б. Булава. Г. Жердина.

310. Який зі спортивних предметів є зайвим у змаганнях із гімнастики художньої?

- А. Стрічка. В. Колода.
 Б. М'яч. Г. Булава.

311. Як звали гімнастку, яка у віці 28 років стала учасницею Ігор Олімпіади, що є віковим рекордом сучасної гімнастики художньої?

- А. Олена Вітриченко (Україна).
 Б. Олександра Гуїдіглі (Бразилія).
 В. Ірина Чащина (Росія).
 Г. Альмудена Сід (Іспанія).

Юлія Барсукова (Росія) — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVII Олімпіади (2000 р.) в особистому багатоборстві з гімнастики художньої, дворазова чемпіонка світу (1999, 2000 рр.) у командному заліку та окремих видах

Анна Бессонова (Україна) — заслужений майстер спорту, бронзова призерка Ігор XXVIII і XXIX Олімпіад (2004, 2008 рр.) з гімнастики художньої, чотириразова чемпіонка світу (2001–2003 рр.), триразова чемпіонка Європи (2003 р.) в окремих видах багатоборств

312. Наймолодшою за віком учасницею олімпійських турнірів із гімнастики художньої в групових вправах визнано болгарську спортсменку Елеонору Кечову (2000 р.). Скільки їй було років?

- A. 12 років.   В. 14 років.
 Б. 13 років.   Г. 15 років.

313. Наймолодшій за віком олімпійській чемпіонці в особистій першості з гімнастики художньої на час змагань виповнилося 18 років і 4 місяці. Як її звать?

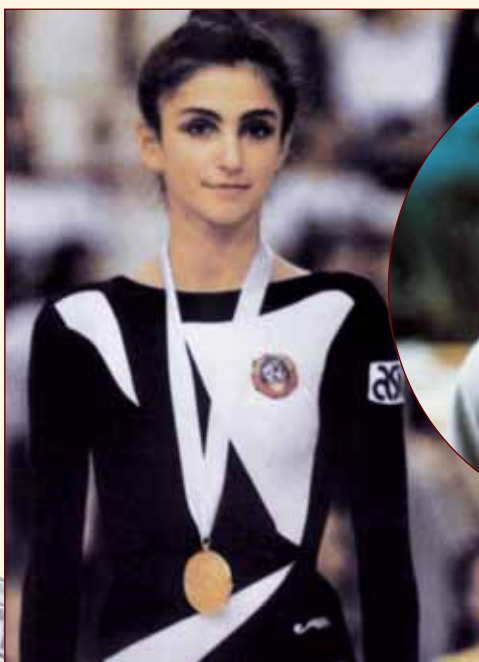
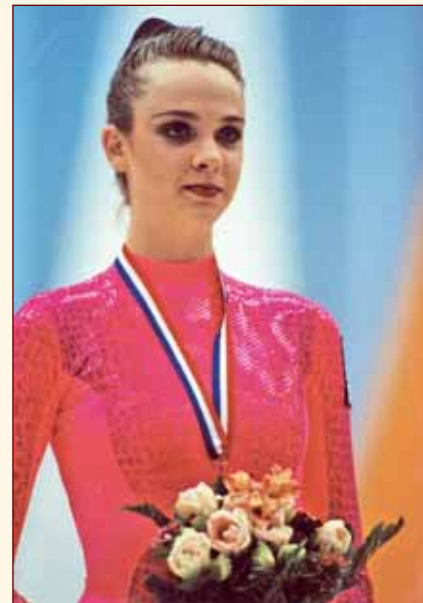
- A. Лорі Фанг (Канада).
 Б. Марина Лобач (СРСР).
 В. Катерина Серебрянська (Україна).
 Г. Євгенія Канаєва (Росія).

314. Найстаршими за віком олімпійськими чемпіонками в особистій першості з гімнастики художньої вважають двох гімнасток. Вони здобули олімпійське золото у віці 21 року. Як їхні імена?

- A. Олександра Тимошенко (1992 р.) та Катерина Серебрянська (1996 р.).
 Б. Юлія Барсукова (2000 р.) та Аліна Кабаєва (2004 р.).
 В. Катерина Серебрянська (1996 р.) та Аліна Кабаєва (2004 р.).
 Г. Лорі Фанг (1984 р.) та Марина Лобач (1988 р.).

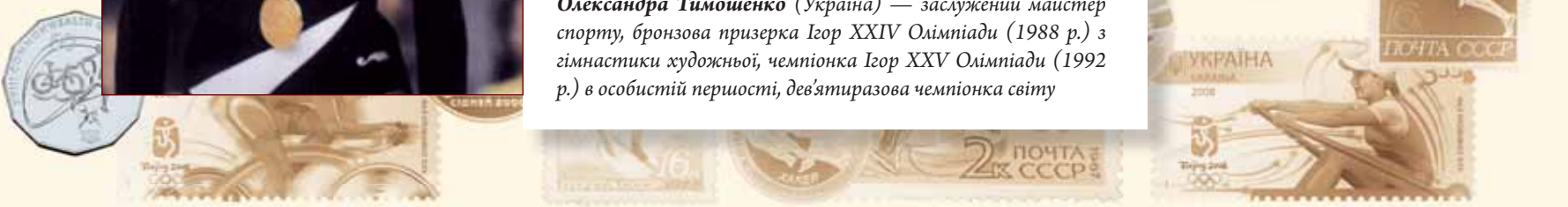
315. Як звали гімнастку, яка взяла участь у турнірах із гімнастики художньої Ігор чотирьох Олімпіад?

- A. Аліна Кабаєва.   В. Ева Серрано.
 Б. Альмудена Сід.   Г. Олена Вітриченко.

Катерина Серебрянська (Україна) — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVI Олімпіади (1996 р.) в особистій першості, абсолютна чемпіонка світу (1995 р.) та Європи (1996 р.), семиразова чемпіонка світу (1993–1996 рр.) і восьмиразова чемпіонка Європи (1994, 1996–1998 рр.) в окремих видах багатоборства

Олександра Тимошенко (Україна) — заслужений майстер спорту, бронзова призерка Ігор XXIV Олімпіади (1988 р.) з гімнастики художньої, чемпіонка Ігор XXV Олімпіади (1992 р.) в особистій першості, дев'ятиразова чемпіонка світу

308. Вправи зі скакалкою, обручем, булавами, стрічкою.
 309. Булава.
 310. Колода.
 311. Альмудена Сід (Іспанія).
 312. 14 років.
 313. Євгенія Канаєва (Росія).
 314. Юлія Барсукова (2000 р.) та Аліна Кабаєва (2004 р.).
 315. Альмудена Сід.

ДЗЮДО

316. За легендою наприкінці XIX ст. японський учитель під час прогулянки по саду випадково торкнувся рукою гілки сакури. Гілка спочатку зігнулася, а потім різко випрямилася. Вражений побаченим, учитель вигукнув: «Спочатку вона піддалася, щоб перемогти!». Це надихнуло його на створення нового виду боротьби, у якому, оволодівши хитрими прийомами, людина могла подолати важчого й сильнішого суперника. У 1882 р. учитель на власні кошти збудував двоповерховий дощатий будинок і назвав його «Кодокан». Цей рік вважають датою зародження нового виду боротьби, який у перекладі з японської означає «гнучкий шлях». Який вид боротьби започаткував японський учитель?

- А. Дзюдо. В. Тхеквондо.
 Б. Сумо. Г. Карате.

317. Як звали японського вчителя, який у 1882 р. заснував школи дзюдо?

- А. Дзігаро Кано. В. Такао Кавагучи.
 Б. Ічишиба Масато. Г. Ісао Окано.

318. Що означає в перекладі з японської мови «дзюдо»?

- А. «Гнучкий шлях». В. «Шлях до перемоги».
 Б. «Дорога в майбутнє». Г. «Крок до вічності».

319. Яку країну вважають батьківщиною дзюдо?

- А. Японію. В. Індію.
 Б. Китай. Г. Монголію.

320. Як називалася перша школа дзюдо?

- А. «Кодокан». В. «Фуждідан».
 Б. «Конікан». Г. «Шаолін».

321. Який вид єдиноборства використовував Дзігаро Кано для створення дзюдо?

- А. Джіу-джитсу. В. Карате.
 Б. Самбо. Г. Панкратіон.

322. У якому році дзюдо вперше увели до програми змагань Олімпійських ігор?

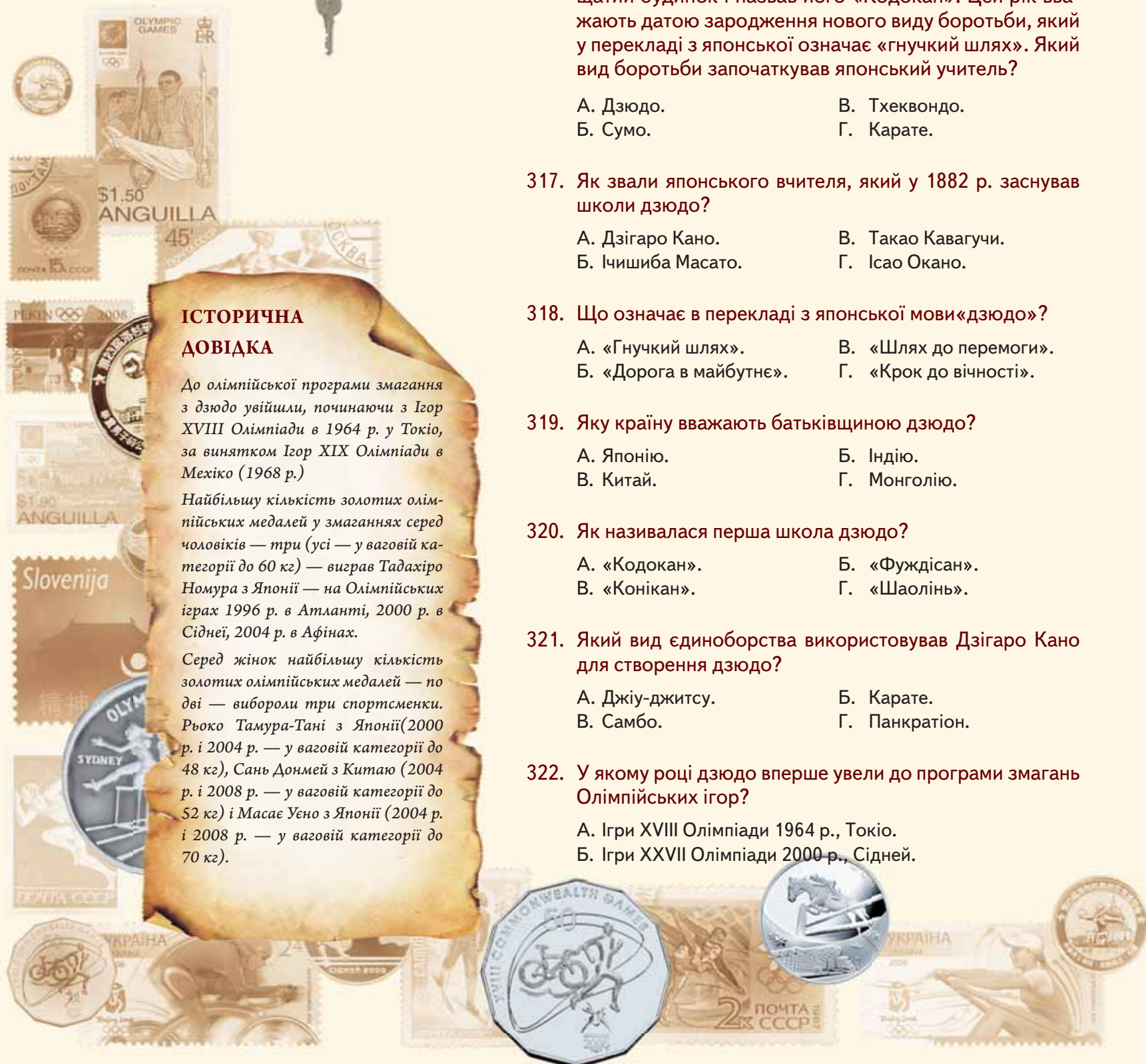
- А. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
 Б. Ігри XXVII Олімпіади 2000 р., Сідней.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з дзюдо увійшли, починаючи з Ігор XVIII Олімпіади в 1964 р. у Токіо, за винятком Ігор XIX Олімпіади в Мехіко (1968 р.).

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях серед чоловіків — три (усі — у ваговій категорії до 60 кг) — виграв Тадахіро Номура з Японії — на Олімпійських іграх 1996 р. в Атланті, 2000 р. в Сідней, 2004 р. в Афінах.

Серед жінок найбільшу кількість золотих олімпійських медалей — по дві — вибороли три спортсменки. Рьоко Тамура-Тані з Японії (2000 р. і 2004 р. — у ваговій категорії до 48 кг), Сань Донмей з Китаю (2004 р. і 2008 р. — у ваговій категорії до 52 кг) і Масае Уєно з Японії (2004 р. і 2008 р. — у ваговій категорії до 70 кг).

- В. Ігри XXVI Олімпіади 1996 р., Атланта.
Г. Ігри VIII Олімпіади 1924 р., Париж.

323. Скільки комплектів нагород розігрували в олімпійських змаганнях із дзюдо на Іграх XVIII Олімпіади 1964 р. в Токіо?

- А. 3.   Б. 4.
В. 5.   Г. 8.

324. У 1980 р. змінилася кількість вагових категорій для спортсменів-дзюдоїстів. Скільки вагових категорій існує нині?

- А. 3.   Б. 7.
В. 6.   Г. 8.

325. Коли жіноче дзюдо увійшло до програми змагань Олімпійських ігор?

- А. Ігри XV Олімпіади 1992 р., Барселона.
Б. Ігри XXII Олімпіади 1980 р., Москва.
В. Ігри XXVI Олімпіади 1996 р., Атланта.
Г. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р., Сеул.

326. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях із дзюдо на Іграх Олімпіад, починаючи з 1992 р.?

- А. 14.   Б. 12.
В. 5.   Г. 7.

327. Який термін використовують на позначення ступеня майстерності в дзюдо?

- А. Дам.   Б. Сан.
В. Гам.   Г. Дан.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Антон-Йоханнес Гесинг — нідерландський атлет, чемпіон Ігор XVIII Олімпіади 1964 р. в Токіо, чемпіон світу 1965 р., перший атлет, який порушив гегемонію японських борців, виборовши звання абсолютного чемпіона світу 1961 р.

Дзіґаро Кано — засновник дзюдо, першого з японських бойових мистецтв, що набуло всесвітньої популярності та увійшло до програми Олімпійських ігор

ЦІКАВО

Найбільша серед чоловіків загальна кількість олімпійських медалей різного ґатунку — чотири — належить Анжело Парізі. Цей спортсмен у 1972 р. завоював «бронзу» в абсолютній першості, виступаючи за Велику Британію; «золото» у ваговій категорії понад 95 кг і «срібло» в абсолютній першості в 1980 р., виступаючи вже за Францію; «срібло» у ваговій категорії понад 95 кг у 1984 р., коли представляв Францію.

Серед жінок найбільшу загальну кількість олімпійських медалей — п'ять на п'яти Іграх поспіль — завоювала японська атлетка Рьоко Тамура-Тані, до того ж свою першу олімпійську нагороду вона завоювала в 16-літньому віці, а п'яту — у віці 32 років.

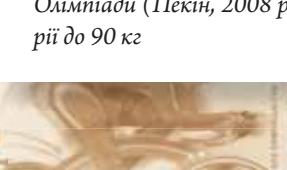
316. Дзюдо.
 317. Дзігаро Кано.
 318. «Гнучкий шлях».
 319. Японію.
 320. «Кодокан».
 321. Джію-джитсу.
 322. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
 323. 4.
 324. 7.
 325. Ігри XV Олімпіади 1992 р., Барселона.
 326. 14.
 327. Дан.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Дзюдо — широко відома у світі японська боротьба, в якій спортсмени (одягнені в куртки з поясом та штани, без взуття) борються на татамі (спеціальних матах). Одночасно з кидками у дзюдо дозволяють больові прийоми, які проводять тільки руками, а також прийоми задушення.

Іраклій Цирекідзе (Грузія) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади (Пекін, 2008 р.) з дзюдо у ваговій категорії до 90 кг

328. Що означає термін «обі», який використовують дзюдоїсти?
- А. «Кидок». В. «Взуття».
 Б. «Пояс». Г. Такого терміна не існує.
329. Імена дзюдоїстів, які мають найбільше (по 5) титулів чемпіона світу й Олімпійських ігор занесено до Книги рекордів Гіннеса. Про яких спортсменів ідеться?
- А. Давід Дуйє (Франція) і Ясухіро Ямашита (Японія).
 Б. Давід Дуйє (Франція) і Віллем Рюска (Нідерланди).
 В. Клаус Глан (ФРН) і Стефан Трене (Франція).
 Г. Ясухіро Ямашита (Японія) і Віллем Рюска (Нідерланди).
330. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород із дзюдо?
- А. Японії. В. Франції.
 Б. Кореї. Г. Куби.
331. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей із дзюдо?
- А. Японії. В. Франції.
 Б. Кореї. Г. Куби.
332. Хто з лідерів провідних країн займався дзюдо?
- А. Сільвіо Берлусконі. В. Ніколя Саркозі.
 Б. Володимир Путін. Г. Барак Обама.

КІННИЙ СПОРТ

333. Коли кінний спорт увійшов до програми Ігор Олімпіад?
- А. Ігри II Олімпіади, 1900 р.
Б. Ігри IV Олімпіади, 1908 р.
В. Ігри VII Олімпіади, 1920 р.
Г. Ігри X Олімпіади, 1932 р.
334. Який вид кінного спорту не входить до сучасної програми Ігор Олімпіади?
- А. Виїздка.
Б. Вольтижування.
В. Конкур.
Г. Триборство.
335. Скільки медалей розігрують у кінному спорті на сучасних Іграх Олімпіад?
- А. 1.
Б. 3.
В. 6.
Г. 12.
336. На яких конях виступають спортсмени у змаганнях з кінного спорту?
- А. На своїх.
Б. На обраних із запропонованих.
В. За жеребом.
Г. На наданих суддями змагань.
337. Хто виграв у змаганнях з кінного спорту найбільшу кількість олімпійських медалей (8, з яких 6 — золоті)?
- А. Ганс-Гунтер Вінклер (ФРН).
Б. П'єро Д'Інцео (Італія).
В. Райнер Клімке (ФРН).
Г. Раймондо Д'Інцео (Італія).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Кінний спорт — змагання з різноманітних видів їзди та вправ на конях. До класичних (олімпійських) видів кінного спорту входить виїздка (вища школа верхової їзди), конкур (подолання перешкод) і триборство (манежна їзда, польові випробування та подолання перешкод).

Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація кінного спорту (FEI), створена 1921 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Райнер Клімке (ФРН) — шестиразовий олімпійський чемпіон (вище досягнення в кінному спорті), шестиразовий чемпіон світу, десятиразовий чемпіон Європи.

328. «Пояс».
 329. Давід Дуйє (Франція) і Ясукіро Ямашита (Японія).
 330. Японії.
 331. Японії.
 332. Володимир Путін.
 333. Ігри II Олімпіади, 1900 р.
 334. Вольтижування.
 335. 6.
 336. На своїх.
 337. Райнер Клімке (ФРН).

Хінріч Ромейке (Німеччина) —
 чемпіон Ігор XXIX Олімпіади з
 кінного спорту. Пекін, 2008 р.

338. Як називають вид змагань з кінного спорту, де оцінюється техніка виконання вершником та конем елементів вищої школи верхової їзди?
 А. Конкур. В. Вольтижування.
 Б. Виїздка. Г. Джигітовка.
339. До олімпійської програми кінного спорту входять змагання з подолання перешкод. Кого вважають переможцем у цих змаганнях?
 А. Того, хто здійснив найвищий стрибок.
 Б. Того, хто здійснив найдовший стрибок.
 В. Того, хто здійснив найкрасивіший стрибок.
 Г. Того, хто порушив найменше перешкод.
340. Як називають вид змагань з кінного спорту, де оцінюють техніку подолання перешкод?
 А. Конкур. В. Вольтижування.
 Б. Виїздка. Г. Джигітовка.
341. Який вид кінного спорту не входить до триборства?
 А. Манежна їзда. В. Польові іспити.
 Б. Джигітовка. Г. Подолання перешкод.
342. У якому виді змагань з кінного спорту спортсмени виступають під музику?
 А. Манежна їзда. В. Польові іспити.
 Б. Джигітовка. Г. Подолання перешкод.
343. У якому виді олімпійських змагань з кінного спорту результат має суб'єктивну оцінку?
 А. Манежна їзда. В. Польові іспити.
 Б. Джигітовка. Г. Подолання перешкод.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми кінний спорт (у якому чоловіки і жінки беруть участь разом у всіх видах змагань) входить, починаючи з Ігор II Олімпіади 1900 р. в Парижі, за винятком Ігор III Олімпіади 1904 р. в Сент-Луїсі та Ігор IV Олімпіади 1908 р. в Лондоні.

За програмою Ігор XVI Олімпіади 1956 р. в Мельбурні (Австралія), змагання з кінного спорту за рішенням МОК відбувалися в Стокгольмі (Швеція), оскільки австралійське законодавство передбачає шестимісячний карантин для ввезених до країни коней.

Першими олімпійськими чемпіонами в кінному спорті стали бельгійські спортсмени Еме Хегеман (у подоланні перешкод) та Констант Лангендонк (у стрибках у довжину) і Домінік-Максим'єн Гардер з Франції (у стрибках у висоту).

344. Хто здає пробу на допінг у кінному спорті перед початком змагань?
- А. Тільки вершник.   В. Вершник і кінь.
Б. Тільки кінь.   Г. Ніхто.
345. За яким показником визначають результат у кінному триборстві?
- А. За сумою штрафних очок.
Б. За сумою місць, зайнятих у вправах.
В. За загальним часом виконання вправ.
Г. За голосуванням суддів.
346. Хто бере участь у змаганнях з кінного спорту на Іграх Олімпіади?
- А. Тільки чоловіки.
Б. Тільки жінки.
В. Чоловіки та жінки за загальним заліком.
Г. Чоловіки та жінки за окремими заліками.
347. Яка різниця між віком наймолодшого та найстаршого олімпійських призерів змагань з кінного спорту?
- А. Менше 10 років.   В. 26–40 років.
Б. 10–25 років.   Г. Понад 40 років.

ЦІКАВО

Найбільшу загальну кількість олімпійських медалей різного гатунку в кінному спорті — по вісім — вибороли троє атлетів. А саме: Райнер Клімке (6 золотих і 2 бронзові, які він завоював у виїздки в 1964, 1968, 1976, 1984, 1988 рр.), спортсменка з Німеччини Ізабель Верт (5 золотих і 3 срібні, здобуті у виїздки в 1992, 1996, 2000 та 2008 рр.) та спортсменка з Нідерландів Анкі ван Грюнсвен (3 золоті й 5 срібних, які вона виграла у виїздки в 1992, 1996, 2000, 2004 і 2008 рр.).

Ізабель Верт (Німеччина) — чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади з кінного спорту у складі національної збірної команди. Пекін, 2008 р.

338. Виїздка.
 339. Того, хто порушив найменше перешкод.
 340. Конкур.
 341. Джигітовка.
 342. Джигітовка.
 343. Манежна їзда.
 344. Вершник і кінь.
 345. За сумою штрафних очок.
 346. Чоловіки та жінки за загальним заліком.
 347. Понад 40 років.

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

348. Який вид спорту називають «королевою спорту»?
 А. Гімнастику художню. В. Легку атлетику.
 Б. Гімнастику. Г. Плавання.
349. Коли відбулися перші олімпійські змагання сучасності з легкої атлетики?
 А. Ігри I Олімпіади 1896 р. В. Ігри II Олімпіади 1900 р.
 Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р. Г. Ігри III Олімпіади 1904 р.
350. Скільки видів змагань входить до олімпійської програми з легкої атлетики?
 А. 12 (10 чоловічих та 2 жіночі).
 Б. 24 (12 чоловічих та 12 жіночих).
 В. 47 (24 чоловічі та 23 жіночі).
 Г. 100 (50 чоловічих та 50 жіночих).
351. Який вид спортивних змагань не входить до олімпійської програми з легкої атлетики?
 А. Метання списа. В. Бар'єрний біг.
 Б. Десятиборство. Г. Стрибки в довжину з місця.
352. Коли жінки приєдналися до розіграшу олімпійської першості з легкої атлетики?
 А. 1928 р., Амстердам. В. 1904 р., Сент-Луїс.
 Б. 1908 р., Лондон. Г. 1912 р., Стокгольм.
353. 1924 р. англійський атлет Ерік Ліддел на Іграх VIII Олімпіади в Парижі мав брати участь у фінальному забігу на 100 м у неділю — той день, який за Біблією є днем відпочинку. Він був віруючим християнином і відмовився у цей день брати участь у змаганнях. Е. Лідделу довелося виступати в інший день, до того ж на незвичній для нього дистанції, на якій він переміг, установивши олімпійський рекорд. Яка бігова дистанція для Е. Ліддела стала щасливою?
 А. 200 м. В. 400 м.
 Б. 800 м. Г. 1 500 м.

Джеймс Коннолі (США) — перший чемпіон Олімпійських ігор сучасності. Афіни, 1896 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До легкої атлетики входять змагання з бігу, спортивної ходьби, зі стрибків, метання та легкоатлетичних багатоборств. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій (IAAF), заснована 1912 р. До програми олімпійських змагань легка атлетика входить, починаючи з Ігор I Міжнародної Олімпіади 1896 р. в Афінах. На Іграх I Міжнародної Олімпіади у змаганнях з цього виду спорту брали участь тільки чоловіки, які виборювали 12 комплектів нагород — у бігу на дистанції 100, 400, 800, 1 500 м, марафонському бігу, бігу на 110 м з бар'єрами, стрибках у довжину, стрибках у висоту, стрибках із жердиною, потрійному стрибку, метанні диска, штовханні ядра.

354. На Іграх X Олімпіади 1932 р. в Лос-Анджелесі під час забігу на 3 000 м з перешкодами суддя, який рахував кола, самовільно покинув свій пост, і спортсмени пробігли довшу дистанцію. На скільки довшу дистанцію вони пробігли?

- А. 1 000 м.   В. 400 м.
Б. 2 000 м.   Г. 350 м.

355. Найдовша бігова дистанція в легкій атлетиці, яку долають на доріжках стадіонів під час Олімпійських ігор, — 10 000 м, а найкоротша — 100 м. У скільки разів швидше долати дистанцію 10 000 м, ніж 100 м?

- А. У 110 разів.   В. У 130 разів.
Б. У 100 разів.   Г. У 160 разів.

356. Цю дисципліну легкої атлетики започаткували в США наприкінці ХІХ ст. Її прообразом стали благодійні забіги, які організували пожежні Нью-Йорка. Кожні 300 м вони передавали один одному червону дерев'яну паличку (згодом — металеву) циліндричної форми завдовжки 30,48 см (довжина ступні). Ця дисципліна вперше увійшла до олімпійської програми на Іграх IV Олімпіади в Лондоні 1908 р. Про яку легкоатлетичну дисципліну йдеться?

- А. Легкоатлетична естафета.
Б. Марафонський біг.
В. Стипл-чез.
Г. Естафета олімпійського вогню.

357. Який предмет спортсмени передають один одному під час легкоатлетичної естафети?

- А. Естафетний прапорець.   В. Естафетну палицю.
Б. Естафетний ключ.   Г. Естафетний смолоскип.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Пааво-Йоханнес Нурмі — фінський бігун на середні та довгі дистанції, дев'ятиразовий олімпійський чемпіон. Спортивне прізвисько — «Летючий фін». Володар найбільшої колекції олімпійських медалей різного ґатунку серед легкоатлетів-чоловіків. Здобув 12 нагород на Іграх Олімпіад у 1920, 1924., 1928 рр. Протягом 1921–1924 рр. П.-Й. Нурмі встановив 24 світові рекорди на дистанції від 1 500 м до 20 км. На Батьківщині спортсмена йому за життя встановили пам'ятник.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Дорандо Піетрі — італійський легкоатлет, відомий своїм драматичним фінішем і дискваліфікацією на Іграх IV Олімпіади в Лондоні (1908 р.). Долаючи втому, Дорандо Піетрі вбіг на стадіон і, втративши орієнтацію, побіг у зворотному напрямку на очах у 75 тис. глядачів, декілька разів падав, але все ж таки прийшов до фінішу першим з результатом 2 год. 54 хв. 46 сек. 10 хв. йому знадобилося для подолання останніх 350 м. Глядачі допомагали йому підніматися й продовжувати біг.

Друге місце посів американський атлет Джонні Хейз. Члени його команди терміново подали апеляцію, і Д. Піетрі дискваліфікували.

Королева Олександра, за рекомендацією відомого письменника Артура Конан Дойля, вручила йому замість золотої медалі срібний кубок.

Саме цей прикрий для Д. Піетрі випадок спонукав єпископа Пенсильванського до вислову «В Олімпіаді головне не перемога, а участь», який він виголосив у соборі святого Петра у Лондоні 6 травня 1908 р. під час урочистого відкриття Ігор IV Олімпіади.

348. Легку атлетику.
 349. Ігри I Олімпіади 1896 р.
 350. 47 (24 чоловічі та 23 жіночі).
 351. Стрибки в довжину з місця.
 352. 1928 р., Амстердам.
 353. 400 м.
 354. 400 м.
 355. У 160 разів.
 356. Легкоатлетична естафета.
 357. Естафетну паличку.

ЦІКАВО

На Іграх IX Олімпіади, які відбулися 1928 р. в Амстердамі, до легкоатлетичної програми вперше увійшли олімпійські змагання серед жінок.

Першими олімпійськими чемпіонками з легкої атлетики стали Елізабет Робінсон із США (у бігу на 100 м), Кароліна Радке-Батшауер з Німеччини (у бігу на 800 м), збірна Канади (в естафеті 4 x 100 м), польська спортсменка Халіна Конопацка (у метанні диска), канадська атлетка Етель Кетервуд (у стрибках у висоту).

358. У програмі сучасних Олімпійських ігор проводять змагання з бігу на дистанцію 42 км 195м. Як називають цей вид бігу?

- А. Біг з перешкодами. В. Марафонський біг.
 Б. Бар'єрний біг. Г. Кросовий біг.

359. Усього 350 м не вистачило італійському марафонцеві Дорандо Пієтрі, щоб завоювати олімпійське золото. 24 червня 1908 р. бігун під номером 19 на останніх метрах до фінішу раптово впав, потім, втративши орієнтацію, побіг у зворотному напрямку і знесилений впав. Підвівся. П'ять разів він падав на очах 75 тисяч приголомшених глядачів і королеви Олександри. Лікарі й судді, які були поблизу, допомогли переможцеві перетнути фінішну пряму. Чи дискваліфікували Д. Пієтрі за порушення правил змагань?

- А. Не дискваліфікували.
 Б. Дискваліфікували одразу після фінішу.
 В. Дискваліфікували згодом і вручили золоту медаль переможцю американцеві Джонні Хейзу.
 Г. Дискваліфікували, але після роботи слідчої комісії повернули звання чемпіона.

360. На Іграх XXVII Олімпіади 2004 р. в Афінах у марафонському забігу бразильський атлет Вандерлей де Ліма став жертвою нападу вболівальника-фаната, який деякий час не давав можливості спортсменові продовжувати біг. У результаті В. де Ліма став бронзовим призером. Які події відбулися після вручення бронзової медалі?

- А. Бразилія надіслала протест до МОК.
 Б. МОК вручив атлетові приз справедливої гри імені П'єра де Кубертена.
 В. Атлетові Бразилії вручили утішний приз й срібну медаль.
 Г. Жодних подій не відбулося.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Франсіна (Фанні) Бланкерс-Кун — нідерландська легенда легкої атлетики, чотириразова олімпійська чемпіонка (1948 р.), п'ятиразова чемпіонка Європи. За свою спортивну кар'єру встановила 16 світових рекордів у 8 видах змагань з легкої атлетики: у бігу на 100 ярдів, 100 м, 200 м, 80 м з бар'єрами, естафеті 4 x 100 м, стрибках у висоту й у довжину, п'ятиборстві. 30-річна мати двох дітей, «летюча домогосподарка», як її любовно називали, на початку 1949 р. народила третю дитину. Таким чином з'ясувалося, що чотири золоті медалі в Лондоні Франсіна завоювала, коли була вже вагітна. Вона стала першою жінкою в історії, яка виборола чотири золоті олімпійські медалі на Іграх однієї Олімпіади. У 1999 р. IAAF визнала Ф. Бланкерс-Кун кращою легкоатлеткою XX ст.

361. Переможцем з марафонського бігу на Олімпійських іграх 1904 р. проголосили американського атлета Фреда Лорца. Нагороду йому вручила Аліса Рузвельт, дочка президента США Теодора Рузвельта. Але через декілька годин спортсмена дискваліфікували, а золоту нагороду вручили його співвітчизнику Томасу Хіксу. Через що так сталося?

- А. Значну частину дистанції він проїхав на возі.
- Б. Частину дистанції спортсмен проїхав на авто.
- В. Вживав стимулюючі препарати.
- Г. Посварився із суддями.

362. Хто з олімпійців здобув найбільше перемог з марафонського бігу?

- А. Спірос Льюїс.
- Б. Абебе Бікіла.
- В. Демісе Волде.
- Г. Нафталі Тему.

363. Під час бігу з перешкодами на 3 000 м (стипль-чез) спортсмен долає різну кількість перешкод, серед яких і яму з водою. Скільки разів долає спортсмен перешкоди та яму з водою протягом усієї дистанції?

- А. 40 разів перешкоди і 10 разів яму з водою.
- Б. 3 рази перешкоди і 3 рази яму з водою.
- В. 28 разів перешкоди і 7 разів яму з водою.
- Г. 12 разів перешкоди і 12 разів яму з водою.

364. На яких дистанціях досягли успіху в олімпійських змаганнях 1968 р. бігуни Африки?

- А. Стаєрських.
- Б. З перешкодами.
- В. Спринтерських.
- Г. Естафетах.

365. Який період називають «золотим віком» фінських стаєрів?

- А. 1912—1932 рр.
- Б. 1932—1952 рр.
- В. 1952—1972 рр.
- Г. 1952—1980 рр.

366. Атлети США в багатьох видах легкої атлетики є світовими лідерами. У яких видах змагань легкоатлетам США ніколи не вдалося здобути золоті медалі?

- А. Спортивна ходьба на 20 і 50 км.
- Б. Марафонський біг.
- В. Штовхання ядра.
- Г. Потрійний стрибок.

Мерлін Отті — спортсменка з Ямайки, володарка найбільшої кількості медалей різного ґатунку серед легкоатлеток. М. Отті в забігу на спринтерські дистанції завоювала 8 олімпійських медалей на Іграх Олімпіад у 1980, 1984, 1992, 1996 та 2000 рр. Однак у її активі немає жодної золотої медалі — 3 срібні та 5 бронзових нагород

Вілфред Бунгей (Кенія) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) з бігу на 800 м

358. Марафонський біг.
 359. Дискваліфікували згодом і вручили золоту медаль переможця американцеві Джонні Хейзу.
 360. МОК вручив атлетові приз справедливої гри імені П'єра де Кубертена.
 361. Частину дистанції спортсмен проїхав на авто.
 362. Абебе Бікіла.
 363. 28 разів перешкоди і 7 разів яму з водою.
 364. Стаєрських.
 365. 1912–1932 рр.
 366. Спортивна ходьба на 20 і 50 км.

367. У легкій атлетиці потрійний стрибок у чоловіків уперше увійшов до програми Ігор I Міжнародної Олімпіади у 1896 р. (Афіни). На яких Іграх Олімпіади і через скільки років до змагань у цьому виді спорту допустили жінок?

- А. На Іграх IV Олімпіади в Лондоні, 1908 р., через 12 років.
 Б. На Іграх XVII Олімпіади в Римі, 1960 р., через 64 роки.
 В. На Іграх XXV Олімпіади в Атланті, 1996 р., через 100 років.
 Г. На Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні, 2008 р., через 112 років.

368. У якому виді метань жодному зі спортсменів на Іграх Олімпіад не вдалося перевищити світовий рекорд?

- А. Метання списа. В. Штовхання ядра.
 Б. Метання диска. Г. Метання молота.

369. Хто з олімпійців уперше стрибнув у довжину за позначку 8 м?

- А. Джессі Оуенс. В. Ігор Тер-Ованесян.
 Б. Роберт (Боб) Бімон. Г. Ралф Бостон.

370. Як звали легендарного атлета в стрибках у довжину, результат якого становив 8 м 90 см і отримав назву «стрибок у XXI століття»?

- А. Джессі Оуенс. В. Ігор Тер-Ованесян.
 Б. Роберт (Боб) Бімон. Г. Ралф Бостон.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Карлтон Льюїс (США) — дев'ятиразовий олімпійський чемпіон у змаганнях зі спринтерського бігу й стрибків у довжину та восьмиразовий чемпіон світу. Один з небагатьох спортсменів, який зумів завоювати «золото» на чотирьох Олімпіадах поспіль (1984, 1988, 1992, 1996 рр.)

371. Яку країну представляв Роберт (Боб) Бімон?

- А. США. В. Францію.
Б. Велику Британію. Г. Угорщину.

372. Як довго тримався олімпійський рекорд Роберта (Боба) Бімона у стрибках у довжину?

- А. 20 років. В. 17 років.
Б. 23 роки. Г. 11 років.

373. За всю історію лише один раз олімпійський чемпіон у стрибках у довжину випередив своїх суперників на 70 см. Коли це було?

- А. 1936 р. В. 1952 р.
Б. 1968 р. Г. 1904 р.

374. Американський атлет Роберт-Люсен Лежандр на Олімпійських іграх 1924 р. встановив олімпійський та світовий рекорд у стрибках у довжину (7м 76 см), однак на батьківщину поїхав лише з бронзовою медаллю. Чому так сталося?

- А. Рекордний результат було показано у змаганнях п'ятиборців, у яких він посів III місце.
Б. Швидкість вітру перевищувала допустимі показники.
В. Спортсмен виступав у неспортивному взутті.
Г. Такий самий результат показали інші спортсмени, але з перших спроб.

375. На Іграх III Олімпіади в Сент-Луїсі 1904 р. японський спортсмен Савао Фуні, який уперше в житті стрибав із жердиною, вирішив, що завдання полягає в тому, щоб будь-яким способом за допомогою жердини подолати планку. Атлет устроїв жердину в пісок перед планкою, швидко виліз по ній нагору і подолав планку. Коли судді пояснили, що потрібно спочатку виконати розбіг, спортсмен пробігся по доріжці й повторив свою спробу, але Савао Фуні все одно відсторонили від змагань. За що Савао Фуні відсторонили від змагань?

- А. За азійське походження.
Б. За використання нестандартної жердини.
В. За порушення правил змагань.
Г. За порушення дисципліни у стрибковому секторі.

Елізабет Камберт — австралійська легкоатлетка завоювала три золоті медалі на Іграх XVI Олімпіади 1956 р. в Мельбурні у спринті (100 м, 200 м, естафета 4 x 100 м)

ЦІКАВО

Володарями найбільшої кількості золотих олімпійських медалей серед чоловіків є фінський стаєр Пааво Нурмі та спортсмен зі США Карлтон Льюїс (спринтерський біг та стрибки в довжину). Вони здобули 9 нагород найвищого гатунку: фінський спортсмен — на Іграх 1920, 1924 і 1928 рр., американський — на Іграх 1984, 1988, 1992 та 1996 рр.

Наваль ель Мутавакель (Марокко) — перша жінка-мусульманка переможниця Ігор XXIII Олімпіади 1984 р. в Лос-Анджелесі

367. На Іграх XXV Олімпіади в Атланті, 1996 р., через 100 років.
368. Метання диска.
369. Джессі Оуенс.
370. Роберт (Боб) Бімон.
371. США.
372. 23 роки.
373. 1968 р.
374. Рекордний результат було показано у змаганнях п'ятиборців, у яких він посів III місце.
375. За порушення правил змагань.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Американський легкоатлет **Реймонд Юрі**, який спеціалізувався на стрибках з місця (у довжину, у висоту та потрійному стрибку), здобув 8 золотих олімпійських медалей на трьох Іграх поспіль (1900 р. — три, 1904 р. — три, 1908 р. — дві).

376. Як звали переможця Олімпійських ігор 1968 р. в стрибках у висоту, на честь якого названо принципово новий спосіб техніки?

- А. Річард Фосбюрі.   В. Рейналдо Браун.
Б. Валерій Брумель.   Г. Едвард Каразерс.

377. Дора Ретьєн із Німеччини у 1923 р. на Іграх XI Олімпіади стала четвертою у стрибках у висоту серед жінок, однак згодом її дискваліфікували. За що її було дискваліфіковано?

- А. За вживання заборонених фармакологічних засобів.
Б. За порушення дисципліни під час проведення змагань.
В. За те, що Дорою Ретьєн виявився перевдягнений чоловік.
Г. За подолання планки забороненим способом.

378. У легкій атлетиці існує чотири види метань, у яких змагаються чоловіки і жінки: метання списа, метання молота, метання диска, штовхання ядра. У якому виді легкоатлетичних метань олімпійський рекорд серед жінок перевищує чоловічі досягнення?

- А. Метання молота.   В. Метання списа.
Б. Штовхання ядра.   Г. Метання диска.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Роберт (Боб) Бімон (США) — чемпіон Ігор XIX Олімпіади 1968 р. в Мехіко у стрибках у довжину. Його стрибок з рекордним результатом 8,90 м названий «стрибком у XXI століття». Тільки у 1991 р. Майку Пауеллу вдалося полішити рекорд, продемонструвавши результат 8,95 м.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Джессі Оуенс (США) — «чорна пантера», чотириразовий олімпійський чемпіон Ігор XI Олімпіади 1936 р. в Берліні з легкої атлетики. Він завоював чотири золоті медалі, встановивши чотири олімпійські рекорди з бігу на 100 м, 200 м, естафеті 4 x 100 м та стрибках у довжину. Жодному атлетові сучасності не вдалося і донині перевершити цей рекорд за кількістю встановлених олімпійських рекордів в легкій атлетиці на Іграх однієї Олімпіади.

376. Річард Фосбюрі.
 377. За те, що Дорою Ретьєн виявився передягнений чоловік.
 378. Метання диска.
 379. 7.
 380. 10.
 381. Метання дротика.
 382. Залік відбувався за сумою кидків лівою та правою руками.
 383. 1912 р.

384. Чому на Олімпійських іграх 1908 р. було по два чемпіони з метання диска?

- А. Через велику конкуренцію.
 Б. Змагання проводили з двох видів метання: грецького та вільного.
 В. Переможця визначали в метанні правою й лівою рукою окремо.
 Г. Переможця визначали серед чоловіків і жінок.

385. Прикий випадок трапився з українським атлетом Віктором Цибуленком, який виступав на Іграх XV Олімпіади 1952 р. у Гельсінкі в складі збірної команди СРСР. Під час розминки перед фінальними змаганнями спортсмен пошкодив ногу, що завадило йому посісти призове місце в олімпійських змаганнях. Згодом він став призером Ігор XVI Олімпіади 1956 р. у Мельбурні та олімпійським чемпіоном 1960 р. у Римі. Що призвело до травмування В. Цибуленка на Олімпійських іграх у Гельсінкі?

- А. Неякісний сектор для метання списа.
 Б. Широкі спортивні штани, у яких розминався спортсмен.
 В. Сильний дощ.
 Г. Поламка списа під час виконання кидка.

386. У яких видах легкої атлетики попередні та напівфінальні олімпійські змагання не проводять, а учасники безпосередньо беруть участь у боротьбі за медалі?

- А. Марафонський біг, 7-борство, 10-борство.
 Б. Естафетний біг, метання списа, 7-борство.
 В. 10-борство, марафонський біг, бар'єрний біг.
 Г. Потрійний стрибок, стрибок із жердиною, 10-борство.

Ольга Бризгіна (СРСР, СНА, Україна) — триразова чемпіонка Олімпійських ігор з легкої атлетики (1988 р. (2), 1992 р. (1))

ЦІКАВО

Серед цікавих фактів з історії спорту можна згадати про деякі подружжя, які вдало виступали у змаганнях з легкої атлетики на Іграх Олімпіад. Так, спортсмени з Чехословаччини Еміль Затопек та Дана Затопкова вибороли 7 олімпійських медалей, зокрема 5 золотих і 2 срібних (в активі Еміля — «золото» в бігу на 10 000 м у 1948; 1952 рр. та «золото» в бігу на 5 000 м у 1952 р. і «срібло» у 1948 р. та «золото» у марафонському бігу в 1952 р., у Дани — «золото» в метанні списа на Іграх 1952 р. в Гельсінкі та «срібло» у тому самому виді змагань на Іграх 1960 р. у Римі).

387. На Іграх V Олімпіади 1912 р. змагання з легкоатлетичного десятиборства виграв американський атлет Джим Торп, якого згодом дискваліфікували. Однак в 1982 р., після його смерті, Міжнародний олімпійський комітет скасував це рішення й повернув родині Дж. Торпа його медалі. За що дискваліфікували Дж. Торпа?

- А. За порушення правил змагань під час виступів.
- Б. За невихід на п'єдестал пошани для нагородження.
- В. За виступ за збірну команду іншої країни.
- Г. За те, що він був спортсменом-професіоналом.

388. Хто був найстаршим за віком чемпіоном Олімпійських ігор з легкої атлетики?

- А. Патрік Мак-Доналд, США (1920 р.).
- Б. Томас Грін, Велика Британія (1932 р.).
- В. Юн Мікаелсеон, Швеція (1952 р.).
- Г. Карлтон Льюїс, США (1996 р.).

389. Скільки років було найстаршому олімпійському чемпіонові з легкої атлетики?

- А. 42 роки.
- Б. 45 років.
- В. 35 років.
- Г. 38 років.

390. Хто з легкоатлетів здобув найбільшу кількість олімпійських нагород?

- А. Пааво Нурмі (Фінляндія).
- Б. Карлтон Льюїс (США).
- В. Мартін Шерідан (США).
- Г. Реймонд Юрі (США).

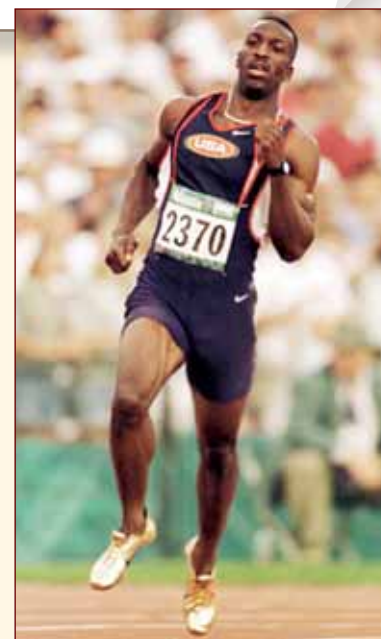
Нельсон Евора (Португалія) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади в Пекіні 2008 р., чемпіон Європи 2009 р. у потрійному стрибку

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Валерій Борзов (Україна) — заслужений майстер спорту, дворазовий чемпіон Ігор XX Олімпіади (1972 р.) у бігу на 100 м і 200 м, срібний призер в естафетному бігу 4 x 100 м, бронзовий призер Ігор XXI Олімпіади (1976 р.) у бігу на 100 м та естафетному бігу 4 x 100 м. Багаторазовий чемпіон Європи (1969, 1970, 1971 (3), 1972, 1974 (2), 1975, 1976, 1977 рр.) у бігу на 100 м і 200 м, семиразовий переможець чемпіонатів Європи (1970–1977 рр.) у приміщеннях на 60 м.

ЦІКАВО

Світовий рекорд Майкла Джонсона в бігу на 200 м (19,32 с) був нездоланим 12 років — до того часу, поки в Пекіні на Іграх XXIX Олімпіади (2008 р.) легкоатлет-спринтер з Ямайки Усейн Болт не подолав цю дистанцію на дві соті долі секунди швидше — за 19,30 с.

1996 р. на Іграх XXVI Олімпіади в Атланті американський спортсмен **Майкл Джонсон** став першим, кому на змаганнях чоловіків пощастило на одних Олімпійських іграх отримати перемогу на дистанціях 200 та 400 м., до того ж на 200-метровці він встановив феноменальний світовий рекорд — 19,32 с, відразу на 0,34 с збільшив своє попереднє досягнення і на 0,36 с випередив другого призера — Френкі Фредеріка з Намібії

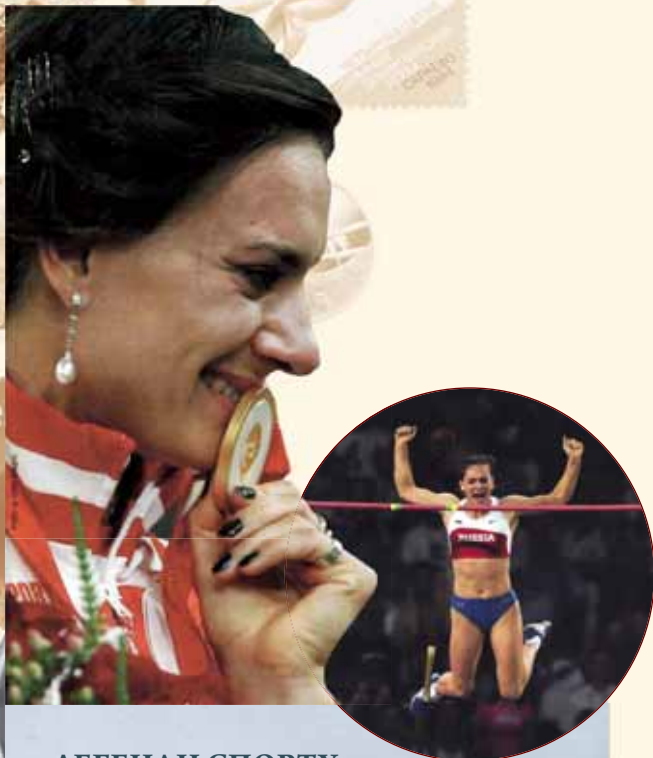

384. Змагання проводили з двох видів метання: грецького та вільного.
 385. Широки спортивні штани, у яких розминався спортсмен.
 386. Марафонський біг, 7-борство, 10-борство.
 387. За те, що він був спортсменом-професіоналом.
 388. Патрік Мак-Доналд, США (1920 р.).
 389. 42 роки.
 390. Пааво Нурмі (Фінляндія).

391. Хто з легкоатлетів здобув найбільшу кількість золотих олімпійських нагород?
 А. Пааво Нурмі, Карлтон Льюїс.
 Б. Реймонд Юрі, Майкл Джонсон.
 В. Алвін Кренцлейн.
 Г. Джессі Оуенс.
392. Яку рекордну кількість золотих олімпійських нагород удалося здобути легкоатлетові на Іграх однієї Олімпіади?
 А. Шість. В. Три.
 Б. Чотири. Г. П'ять.
393. Ямайська легкоатлетка Мерлін Отті встановила рекорд тривалості успішних виступів на Олімпійських іграх. На скількох Олімпійських іграх їй удалося вибороти олімпійські медалі?
 А. На п'яти. В. На трьох.
 Б. На чотирьох. Г. На двох.
394. Польська легкоатлетка на Іграх чотирьох Олімпіад виборювала медалі. У подальшому вона стала членом МОК. Як звуть цю видатну жінку?
 А. Ірена Шевінська. В. Евеліна Ганська.
 Б. Барбара Брильська. Г. Богуслава Петкевич.
395. У якому виді легкої атлетики здобула свої перемоги дворазова олімпійська чемпіонка, володарка 26 світових рекордів Олена Ісинбаєва (Росія)?
 А. Стрибок у висоту. В. Потрійний стрибок.
 Б. Стрибок у довжину. Г. Стрибок із жердиною.
396. Яка найбільша кількість Олімпійських ігор, у яких легкоатлеткам удавалося взяти участь?
 А. Шість. В. Чотири.
 Б. П'ять. Г. Сім.
397. Хто з юнаків став наймолодшим за віком олімпійським чемпіоном з легкої атлетики?
 А. Роберт Матіас (США), 1948 р.
 Б. Лі Барнс (США), 1924 р.
 В. Едвард Кук (США), 1908 р.
 Г. Джон Джоунс (США), 1976 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олена Ісинбаєва (Росія) — чемпіонка Ігор XXVIII Олімпіади та Ігор XXIX Олімпіади, заслужений майстер спорту Росії. Олімпійська чемпіонка 2004, 2008 рр., володарка 26 світових рекордів зі стрибків із жердиною серед жінок.

398. У 1948 р. на Іграх Олімпіади в Лондоні наймолодший легкоатлет за всю історію сучасного спорту став олімпійським чемпіоном. Це був десятиборець Роберт Матіас. Скільки років виповнилося спортсменові на час проведення олімпійського турніру?

- А. 17.   В. 21.
Б. 20.   Г. 15.

399. Яка з жінок стала наймолодшою за віком олімпійською чемпіонкою з легкої атлетики?

- А. Барбара-Перл Джоунс (США), 1952 р.
Б. Елізабет Робінсон (США), 1928 р.
В. Ульріке Майфарт (ФРН), 1972 р.
Г. Мікаела Пенеш (Румунія), 1964 р.

400. У якому віці Барбара-Перл Джоунс стала олімпійською чемпіонкою в естафеті 4 x 100 м?

- А. 15.   В. 21.
Б. 20.   Г. 17.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Хішам ель Герруж — видатний марокканський легкоатлет, бігун на середні та довгі дистанції. Спеціалізується в бігу на 1 500 м, 3 000 м, 1 милію й 5 000 м. Дворазовий олімпійський чемпіон і чотириразовий чемпіон світу. Володар світового рекорду в бігу на 1 500 м і на 1 милію (1 609,3 м). Єдиний легкоатлет в історії, якого чотири рази визнавали кращим легкоатлетом року.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Сергій Бубка (Україна) — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIV Олімпіади (1988 р.), чемпіон світу (1983, 1987, 1991, 1993, 1995, 1997 рр.), багаторазовий рекордсмен світу (35 світових рекордів), переможець змагань Кубка світу, чемпіон Європи (1985, 1986 рр.). Визнаний кращим спортсменом світу. Його ім'я занесено до Книги рекордів Гіннеса за найбільшу кількість світових досягнень у легкоатлетичному спорті.

ЦІКАВО

Легкоатлет зі США — металник диска Альфред Ортер — був олімпійським чемпіоном на чотирьох Іграх поспіль (Мельбурн — 1956 р., Рим — 1960 р., Токіо — 1964 р., Мехіко — 1968 р.). Також на чотирьох Іграх поспіль перемагав американський легкоатлет Карлтон Льюїс (Лос-Анджелес — 1984 р., Сеул — 1988 р., Барселона — 1992 р., Атланта — 1996 р.).

391. Пааво Нурмі, Карлтон Льюїс.
 392. Чотири.
 393. На п'яти.
 394. Ірена Шевінська.
 395. Стрибок із жердиною.
 396. Сім.
 397. Роберт Матіас (США), 1948р.
 398. 17.
 399. Барбара-Перл Джоунс (США), 1952 р.
 400. 15.

401. За всю історію олімпійської легкої атлетики лише двом спортсменам удалося на чотирьох Іграх поспіль завоювати першість. Про кого зі спортсменів ідеться?

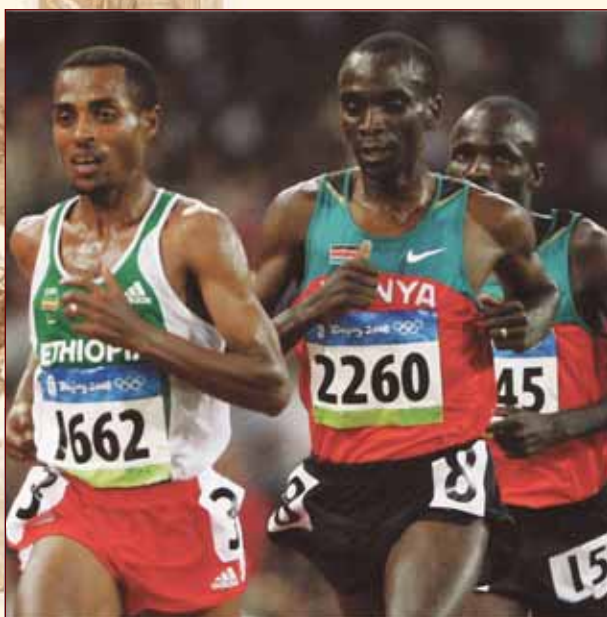
- А. Алфред Ортер та Карлтон Льюїс.
 Б. Алфред Ортер та Пааво Нурмі.
 В. Реймонд Юрі та Карлтон Льюїс.
 Г. Пааво Нурмі та Ральф Роуз.

402. Світовий рекорд у потрійному стрибку серед жінок 15 м 50 см, встановлений у 1993 р., не подоланий і досі. Ким було показано цей результат?

- А. Інною Лосовською. В. Терезою Маріноюю.
 Б. Саркою Каспаровою. Г. Іннесою Кравець.

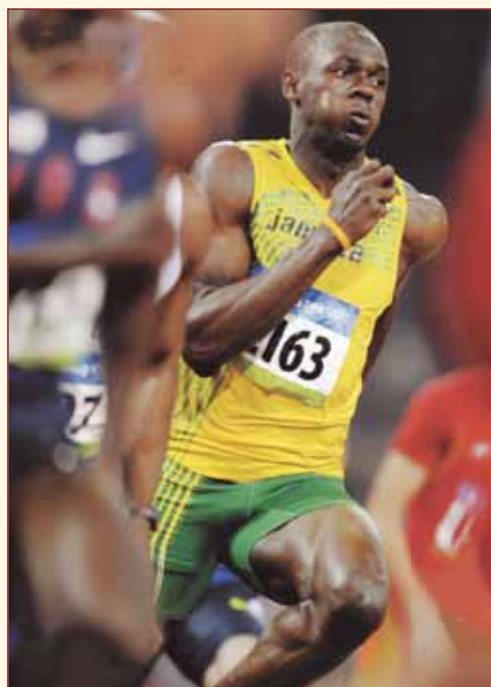
403. Олімпійськими призерами в легкій атлетиці стають і в зрілому віці. У якому виді легкої атлетики здобув свою медаль найстарший володар — 48-річний Теренс Ллойд — у 1948 р. на Іграх XIV Олімпіади в Лондоні?

- А. Метанні молота. В. Штовханні ядра.
 Б. Спортивній ходьбі на 50 км. Г. Метанні списа.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Кененіса Бекеле — видатний ефіопський легкоатлет, бігун на середні та довгі дистанції. Спеціалізується в бігу на дистанціях від 3 000 м до 10 000 м і в кросі. Триразовий олімпійський чемпіон і триразовий чемпіон світу (відкриті стадіони).

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Спринтер із Ямайки **Усейн Болт** — триразовий олімпійський чемпіон з бігу на дистанції 100 м, 200 м та естафеті 4 x 100 м, який установив одночасно світові рекорди. Міжнародною асоціацією легкоатлетичних федерацій визнаний найкращим легкоатлетом 2008 р.

ПЛАВАННЯ

404. Коли плавання увійшло до олімпійської програми?
- Ігри I Олімпіади 1896 р.
  - Ігри IV Олімпіади 1908 р.
  - Ігри II Олімпіади 1900 р.
  - Ігри III Олімпіади 1904 р.
405. Яким стилем проводилися змагання з плавання на Іграх I Олімпіади?
- Вільний стиль.
  - Брас.
  - На боку.
  - Кріль на грудях.
406. Які дистанції увійшли до програми з плавання на Іграх I Олімпіади в Афінах?
- Вільний стиль 100, 500, 1 200 м, 100 вільний стиль для матросів в одязі.
  - Брас 200, 400 м.
  - Кріль на грудях 100, 300 м.
  - На спині 400, 800 м.
407. Коли на Іграх Олімпіад почали змагатися з плавання не вільним, а визначеним стилем?
- Ігри I Олімпіади 1896 р.
  - Ігри IV Олімпіади 1908 р.
  - Ігри II Олімпіади 1900 р.
  - Ігри III Олімпіади 1904 р.

Дон Фрейзер (Австрія) — триразова чемпіонка Ігор Олімпіад з плавання (1956, 1960, 1964 рр.)

**ІСТОРИЧНА
ДОВІДКА**

До програми олімпійських змагань плавання увійшло, починаючи з Ігор I Олімпіади в Афінах (1896 р.).

На Іграх I Олімпіади в змаганнях з цього виду спорту брали участь тільки чоловіки, які змагалися за 4 комплекти нагород,— усі в плаванні вільним стилем (тоді спортсменам дозволяли пливти будь-яким способом) на 100 м, 500 м, 1 200 м і на 100 м (для матросів в одязі).

ЦІКАВО

Володарка найбільшої серед жінок кількості золотих олімпійських медалей з плавання — американська спортсменка Дженніфер Томпсон, яка виборола 8 нагород найвищого ґатунку на чотирьох Іграх Олімпіад, зокрема 2 — у Барселоні-1992 (в естафеті 4 x 100 м вільним стилем і в комбінованій естафеті 4 x 100 м), 2 — в Атланті-1996 (в естафеті 4 x 100 м вільним стилем і в комбінованій естафеті 4 x 100 м), 3 — у Сіднеї-2000 (в естафетах 4 x 100 м і 4 x 200 м вільним стилем і в комбінованій естафеті 4 x 100 м), 1 — в Афінах-2004 (в естафеті 4 x 200 м вільним стилем).

401. Алфред Ортер та Карлтон Льюїс.
 402. Іннесою Кравець.
 403. Спортивній ходьбі на 50 км.
 404. Ігри I Олімпіади 1896 р.
 405. Вільний стиль.
 406. Вільний стиль 100, 500, 1 200 м, 100 вільний стиль для матросів в одязі.
 407. Ігри II Олімпіади 1900 р.

408. Перші олімпійські змагання з плавання проводили на відкритих водоймах. Коли олімпійці вперше стартували в спеціально спорудженому плавальному басейні?

- А. 1928 р., Амстердам. В. 1904 р., Сент-Луїс.
 Б. 1908 р., Лондон. Г. 1912 р., Стокгольм.

409. Коли жінки вперше взяли участь у розіграші олімпійської першості з плавання?

- А. 1928 р., Амстердам. В. 1904 р., Сент-Луїс.
 Б. 1908 р., Лондон. Г. 1912 р., Стокгольм.

410. Скільки дисциплін входить до олімпійської програми з плавання?

- А. 6. В. 5.
 Б. 8. Г. 10.

411. Скільки комплектів олімпійських нагород було розіграно на Іграх XXIX Олімпіади з плавання серед чоловіків?

- А. 17. В. 12.
 Б. 10. Г. 15.

412. Скільки комплектів олімпійських нагород розіграють на Іграх XX Олімпіади в Лондоні з плавання серед жінок?

- А. 16. В. 10.
 Б. 17. Г. 13.

413. Яку довжину має олімпійський басейн?

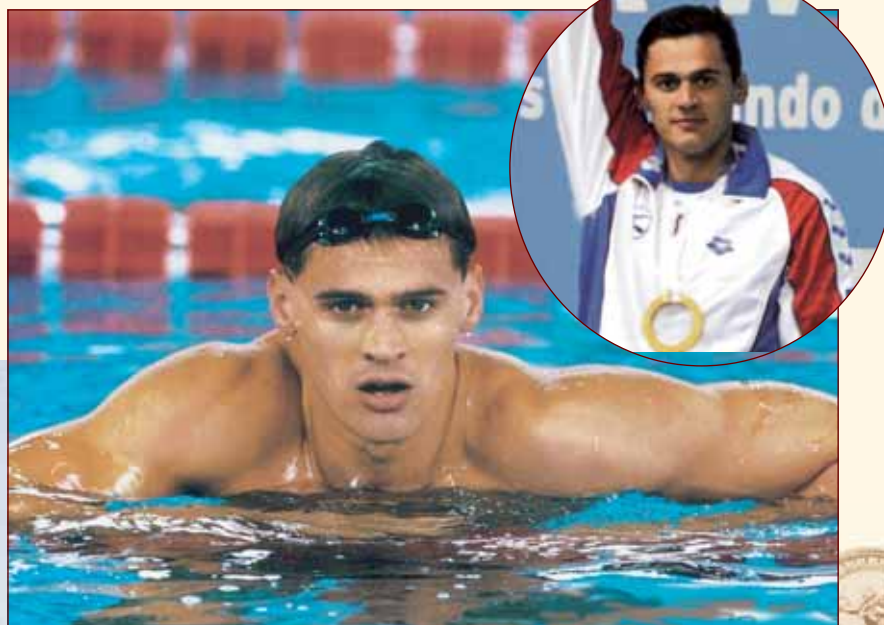
- А. 50 м. В. 91,4 м (100 ярдів).
 Б. 45,7 м. Г. 100 м.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Серед жінок у плаванні найбільшою кількістю олімпійських медалей різного гатунку — по дванадцять — володіють дві американські спортсменки — Дара Торрес (1984 р. — 1 золота; 1988 р. — 1 срібна й 1 бронзова; 1992 р. — 1 золота; 2000 р. — 3 золоті й 2 бронзові; 2008 р. — 3 срібні) і Дженніфер Томпсон (1992 р. — 2 золоті й 1 срібна; 1996 р. — 2 золоті; 2000 р. — 3 золоті й 1 бронзова; 2004 р. — 1 золота й 2 срібні).

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олександр Попов — кращий плавець 90-их років XX ст, чотириразовий олімпійський чемпіон з плавання. Завоював 2 золоті й 2 срібні медалі на Іграх XXV Олімпіади у Барселоні та 2 золоті медалі на Іграх XXVI Олімпіади в Атланті.

414. Якої дистанції не існує в олімпійській програмі з плавання?
 А. 50 м брас.
 Б. 400 м комплексне плавання.
 В. 200 м на спині.
 Г. 800 м вільним стилем.
415. Яка найкоротша дистанція в олімпійській програмі з плавання?
 А. 25 м.
 Б. 50 м.
 В. 75 м.
 Г. 100 м.
416. Яка найдовша дистанція в олімпійській програмі з плавання?
 А. 10 000 м.
 Б. 1 500 м.
 В. 15 000 м.
 Г. 1 000 м.
417. Яка дистанція у плаванні вільним стилем не входить до олімпійської програми змагань чоловіків?
 А. 200 м.
 Б. 400 м.
 В. 800 м.
 Г. 1500 м.
418. Скільки плавців можуть стартувати на одній доріжці одночасно?
 А. 1.
 Б. 2.
 В. 3.
 Г. 4.

ЦІКАВО

До олімпійської програми з плавання на Іграх ХХІХ Олімпіади в Пекіні (2008 р.) до 32 видів змагань з плавання в басейні додалися два нових види змагань — у плаванні на відкритій воді (дистанція 10 км), де за один комплект нагород боролися чоловіки, а за другий — жінки.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Крістіна Егерсегі (Угорщина) — володарка семи олімпійських нагород, зокрема п'яти золотих (Сеул, 1988 р.; Барселона (3), 1992 р.; Атланта, 1996 р.), однієї срібної (Сеул, 1988 р.) та однієї бронзової (Атланта, 1996 р.) медалей, дворазова чемпіонка та рекордсменка світу.

408. 1908 р., Лондон.
 409. 1912 р., Стокгольм.
 410. 6.
 411. 17.
 412. 17.
 413. 50 м.
 414. 50 м брас.
 415. 75 м.
 416. 10 000 м.
 417. 800 м.
 418. 1.

419. Скільки плавців беруть участь у фінальних запливах на Олімпійських іграх?

- А. 8. В. 10.
 Б. 6. Г. 7.

420. У плаванні змагальні дистанції долають різними способами: вільним стилем, брасом, батерфляєм та на спині. Однак існують змагання з комплексного плавання. У якому порядку спортсмен застосовує способи плавання у цьому виді змагань?

- А. Батерфляй, на спині, брас, вільний стиль.
 Б. На спині, вільний стиль, брас, батерфляй.
 В. Батерфляй, брас, вільний стиль, на спині.
 Г. Вільний стиль, батерфляй, на спині, брас.

421. На яких дистанціях у змаганнях з плавання розігрують медалі в естафетах?

- А. 4 x 100 м в./ст., 4 x 200 м в./ст., 4 x 100 м комбінована естафета.
 Б. 4 x 100 м в./ст., 4 x 100 м брасом, 4 x 100 м компл. пл.
 В. 4 x 200 м в./ст., 4 x 100 м батерфляєм, 4 x 100 м компл. пл.
 Г. 4 x 200 м в./ст., 4 x 400 м н./сп., 4 x 100 м компл. пл.

422. Скільки плавців входить до складу команди в естафетному плаванні?

- А. 2. В. 8.
 Б. 4. Г. 6.

423. Якими способами й у якому порядку долають 100-метрові відрізки плавці в комбінованій естафеті 4 x 100 м?

- А. На спині, брас, батерфляй, вільний стиль.
 Б. На спині, батерфляй, вільний стиль, брас.
 В. Брас, на спині, вільний стиль, батерфляй.
 Г. Вільний стиль, брас, батерфляй, на спині.

Крістін Отто (Німеччина) — шестиразова олімпійська чемпіонка (1988 р. — 50 м вільним стилем, 100 м вільний стиль, 100 м батерфляєм, 100 м на спині, естафета 4 x 100 м вільним стилем, естафета 4 x 100 м комбінована)

ЦІКАВО

2007 р. компанією Speedo спільно із спеціалістами з університету Ноттингема розроблено новий плавальний костюм LZR RACER. Перший у світі плавальний костюм S 2 000 з'явився у 1992 р. на Іграх XXV Олімпіади в Барселоні. Цікаво, що на наступних Іграх Олімпіад збільшувалася кількість плавців-медалістів, які використовували плавальні костюми. З моменту випуску костюма LZR RACER спортсмени, які його використовували, встановили 38 світових рекордів. Костюм створений з щільного, легкого, водовідштовхуючого матеріалу. Костюм має характерну особливість: у ньому немає жодного шва! Усі його деталі з'єднані за допомогою ультразвуку. Щільно облягаючи тіло спортсмена, костюм знижує вібрацію м'язів і шкіри. Спеціально вбудовані в костюм панелі надають спортсмену максимально обтічну форму.

424. Як відбувається зміна етапів в естафетному плаванні?

- А. Передачею естафети світловим сигналом.
- Б. Торканням бортика басейна.
- В. Торканням плавця, який пливе наступним етапом.
- Г. Передачею естафети голосовою командою судді.

425. Яке громадянство повинні мати члени олімпійської естафетної команди?

- А. Громадянство однієї країни.
- Б. Громадянство країн, розташованих на одному континенті.
- В. Громадянство країн, розташованих в одній частині світу.
- Г. Не має значення.

426. Який спосіб плавання в перекладі з англійської мови означає «метелик»?

- А. Кроль на спині.
- Б. Кроль на грудях.
- В. Брас.
- Г. Батерфляй.

427. Рухи якого спортивного способу плавання нагадують рухи жабеняти?

- А. Вільний стиль.
- Б. Кроль на спині.
- В. Брас.
- Г. Батерфляй.

Лариса Ільченко (Росія) — чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади з марафонського плавання, восьмиразова чемпіонка світу на відкритій воді 2008 р.

Яна Клочкова (Україна) — володарка п'яти олімпійських нагород, з них чотири — золоті (2000 (2), 2004 рр. (2)) та одна срібна в 2000 р.

419. 8.
 420. Батерфляй, на спині, брас, вільний стиль.
 421. 4 x 100 м в/ст., 4 x 200 м в/ст., 4 x 100 м комбінована естафета.
 422. 4.
 423. На спині, брас, батерфляй, вільний стиль.
 424. Торканням бортика басейна.
 425. Громадянство однієї країни.
 426. Батерфляй.
 427. Брас.

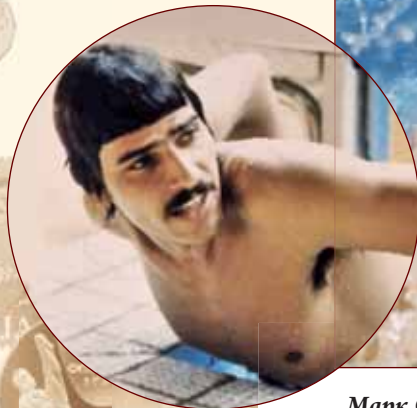
428. На дистанціях яким спортивним способом плавання старт розпочинається з води?
 А. Вільний стиль. В. Брас.
 Б. На спині. Г. Батерфляй.
429. З якого місця в басейні розпочинається старт під час змагань з плавання?
 А. З вишки. В. З тумбочки.
 Б. З бортика. Г. З трампліна.
430. Сучасні плавці змагаються у спеціальних костюмах, виготовлених із синтетичної тканини, що нагадує шкіру тварини. Якої саме?
 А. Дельфіна. В. Кроля.
 Б. Акули. Г. Крокодила.
431. Як виконують фініш на дистанціях у плаванні брасом?
 А. Одночасне торкання обома руками.
 Б. Торкання будь-якою частиною тіла.
 В. Торкання лівою рукою.
 Г. Торкання правою рукою.
432. Що з плавального екіпірування дозволяють використовувати плавцю під час змагань?
 А. Ласты. Б. Плавальні окуляри.
 В. Лопатки. Г. Манжети.
433. Який пристрій можна використовувати на змаганнях для підвищення швидкості плавання?

ЦІКАВО

Сім золотих медалей на Іграх XX Олімпіади в Мюнхені (1972 р.) виборів унікальний плавець зі США — Марк Спітц. Кожний заплив Спітца, що приносив йому перемогу, — 100 і 200 м вільним стилем, 100 і 200 м батерфляєм, а також участь у трьох естафетах, — супроводжувався світовим рекордом. Його досягнення було неперевершеним протягом 36 років. За свою спортивну кар'єру встановив 33 світові рекорди.

Марк Спітц (США) — семиразовий олімпійський чемпіон з плавання (1968 р. — 2, 1972 р. — 7)

- А. Нарукавники.   В. Лопатки.
Б. Ласты.   Г. Ніякий.

434. Скільки фальшстартів дозволено зробити за правилами змагань?

- А. Жодного.   В. Два.
Б. Один.   Г. Три.

435. Яка температура води повинна бути в басейні під час проведення змагань з плавання на Іграх Олімпіад?

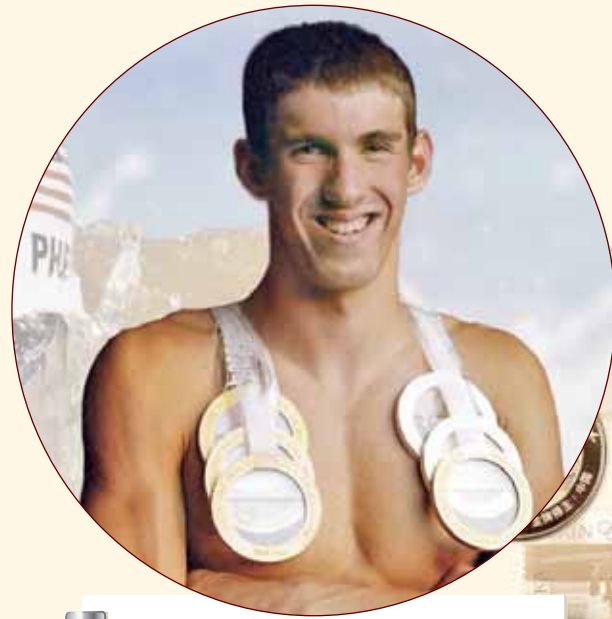
- А. 18–20°С.   В. 25–27°С.
Б. 20–24°С.   Г. 28–30°С.

436. Коли і хто з плавців на Олімпійських іграх першим подолав дистанцію 100 м менше ніж за 1 хв.?

- А. Дюк Каханамоку, 1912 р.
Б. Золтан Халлмаї, 1904 р.
В. Джон Вайсмюллер, 1924 р.
Г. Леслі Ріг, 1908 р.

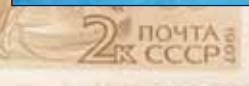
437. Скільки метрів може плисти під водою плавець після старту?

- А. 10 м.   В. 3 м.
Б. 15 м.   Г. 5 м.

ЦІКАВО

Майкл-Фред Фелпс почав плавати в семирічному віці. До 12-ти років одночасно займався футболом і бейсболом. Це єдиний в історії спорту 14-разовий олімпійський чемпіон, 17-разовий чемпіон світу. Усього за Ігри двох Олімпіад М.-Ф. Фелпс завоював 16 медалей (14 золотих і 2 бронзові). Йому вдалося вибороти 8 золотих олімпійських нагород на Іграх ХХІХ Олімпіади (2008 р.). Сім із восьми золотих нагород у Пекіні М.-Ф. Фелпс виграв зі світовими рекордами. У 23 роки він встановив 32 світові рекорди: 26 індивідуальних і 6 в естафеті.

428. На спині.
 429. З тумбочки.
 430. Акули.
 431. Одночасне торкання обома руками.
 432. Манжети.
 433. Ніякий.
 434. Жодного.
 435. 25–27°C.
 436. Джон Вайсмюллер, 1924 р.
 437. 15 м.

438. Скільки рухів під водою після старту може виконати плавець-брасист?

- А. Руками — 1, ногами — 1.   В. Руками — 3.
 Б. Руками — 2, ногами — 2.   Г. Жодного.

439. Коли і хто з атлеток на Олімпійських іграх першою подолав однохвилинний бар'єр у плаванні?

- А. Дон Фрейзер, 1964 р.   В. Джен Хенн, 1968 р.
 Б. Крістін фон Зальца, 1960 р.   Г. Шейн Гоулд, 1972 р.

440. Хто з атлетів виборів найбільшу кількість олімпійських медалей з плавання?

- А. Марк Спітц (США).
 Б. Метью Біонді (США).
 В. Олександр Попов (Росія).
 Г. Майкл-Фред Фелпс (США).

441. Хто зі спортсменів здобув найбільшу кількість золотих олімпійських медалей з плавання?

- А. Марк Спітц (США).
 Б. Метью Біонді (США).
 В. Роланд Маттес (НДР).
 Г. Майкл-Фред Фелпс (США).

442. У Книзі рекордів Гіннеса зареєстровано рекорд за кількістю нагород, здобутих на Іграх однієї Олімпіади. Він належав двом плавцям — Марку Спітцу, який завоював 7 золотих медалей на Іграх XX Олімпіади 1972 р., та Метью Біонді, який виборов 7 олімпійських медалей найвищого гатунку на Іграх XXIV Олімпіади 1988 р. Проте на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні цей рекорд було перевершено. Американський 23-річний плавець виборов 8 золотих олімпійських нагород. Як звуть цього видатного атлета?

- А. Майкл-Фред Фелпс.   В. Райан Лохте.
 Б. Джейсон Лезак.   Г. Аарон Пірсол.

443. Яка з плавчинь здобула найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у плаванні?

- А. Дженніфер Томпсон.   В. Яна Клочкова.
 Б. Крістін Отто.   Г. Корнелія Ендер.

444. Наймолодшим за віком олімпійським чемпіоном став володар золотої медалі Ігор X Олімпіади 1932 р. з пла-

Кері-Анн Пейн і Касандра Патен — срібна та бронзова призерки Ігор XXIX Олімпіади з марафонського плавання

Наталі Куглін — володарка одинадцяти олімпійських медалей з плавання

вання представник Японії Кусуо Кітамурі. Скільки років було олімпійському чемпіонові?

- А. 14 років.   В. 16 років.
Б. 15 років.   Г. 17 років.

445. Чотирьом спортсменкам удалося вибороти золоті олімпійські медалі у плаванні у 14-річному віці. Проте тільки одна здобула медалі на Іграх трьох Олімпіад. Назвіть її.

- А. Сандра Морган (Австралія).
Б. Каролін Вуд (США).
В. Крістіна Егерсегі (Угорщина).
Г. Кійоко Івасакі (Японія).

446. Дара Торрес на четвертих Олімпійських іграх у 2000 р. здобула 5 олімпійських медалей. Її визнано найстаршою за віком олімпійською чемпіонкою. Скільки їй було років?

- А. 33 роки.   В. 35 років.
Б. 30 років.   Г. 28 років.

447. Американського плавця Луїса де Хендлі, який здобув олімпійське золото на Іграх III Олімпіади в 1904 р., вважають найстаршим за віком олімпійським чемпіоном. У якому віці йому вдалося вибороти олімпійську медаль найвищого ґатунку?

- А. 30 років.   В. 32 роки.
Б. 29 років.   Г. 34 роки.

448. У якому фільмі зіграв головну роль відомий американський плавець, рекордсмен світу, переможець Олімпійських ігор Джон Вайсмюллер?

- А. «Безлюдний острів».
Б. «Тарзан».
В. «Пригоди Джона в джунглях Амазонки».
Г. «Крах Бригантини».

Меттью Біонді (США) — восьмиразовий олімпійський чемпіон (1984, 1988 (5), 1992 рр. (2)) з плавання, володар одинадцяти олімпійських нагород

Усама Меллулі (Туніс) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади з плавання на дистанції 1 500 м

438. Руками — 1, ногами — 1.
 439. Дон Фрейзер, 1964 р.
 440. Майкл-Фред Фелпс (США).
 441. Майкл-Фред Фелпс (США).
 442. Майкл-Фред Фелпс.
 443. Дженніфер Томпсон.
 444. 14 років.
 445. Крістіна Егерсегі (Угорщина).
 446. 33 роки.
 447. 30 років.
 448. «Тарзан».

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання із синхронного плавання увійшли, починаючи з Ігор XXIII Олімпіади в Лос-Анджелесі (1984 р.) і відбуваються донині. Виступають у цьому виді спорту тільки жінки в одиночному (соло) та парному (дуети) розрядах, а також у групових змаганнях.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей з синхронного плавання — по чотири — вибороли російські спортсменки **Анастасія Давидова** і **Анастасія Єрмакова**, які двічі — на Іграх-2004 і на Іграх-2008 — перемагали у змаганнях дуетів — і двічі — у 2004 і 2008 рр. — входили до складу команд Росії, які перемагали в групових вправах. За визначенням журналістів, вони — «російська елегантність».

ПЛАВАННЯ СИНХРОННЕ

449. Визначте вид спорту, у якому на Олімпійських іграх змагаються лише жінки?
- А. Гімнастика спортивна. В. Акробатика.
 Б. Синхронне плавання. Г. Стрибки у воду.
450. Коли синхронне плавання увійшло до олімпійської програми?
- А. 1928 р., Амстердам. В. 1984 р., Лос-Анджелес.
 Б. 1980 р., Москва. Г. 2000 р., Сідней.
451. Які розряди не входять до олімпійської програми із синхронного плавання?
- А. Одиночний розряд (соло).
 Б. Парний розряд (дует).
 В. Групові вправи.
 Г. Непарний розряд (тріо).
452. Коли групові вправи увійшли до олімпійської програми із синхронного плавання?
- А. 1988 р., Сеул. В. 1992 р., Барселона.
 Б. 1980 р., Москва. Г. 1996 р., Атланта.
453. У Книзі рекордів Гіннеса зареєстровано унікальний рекорд Вірджині Дедьє, представниці Франції, бронзової призерки Ігор XXVII Олімпіади в Сідней із синхронного плавання. Скільки обертів вона виконала під водою на одному диханні?
- А. 22. В. 24.
 Б. 15. Г. 18.

454. Наймолодшими за віком олімпійськими чемпіонками з синхронного плавання є Трейсі Руїс та Кенді Кості, представниці США, які завоювали золоті медалі на Іграх XXIII Олімпіади 1984 р. Скільки років було олімпійським чемпіонкам?

- А. 21 рік.   В. 16 років.
Б. 15 років.   Г. 18 років.

455. Найстаршими за віком олімпійськими чемпіонками з синхронного плавання є Карен Джозефсон і Сара Джозефсон, представниці США, які завоювали золоті медалі на Іграх XXV Олімпіади 1992 р. Вони на 7 років старші за своїх співвітчизниць — Трейсі Руїс та Кенді Кості, наймолодших за віком олімпійських чемпіонок. У якому віці Карен Джозефсон і Сара Джозефсон вибороли олімпійське золото?

- А. 21 рік.   В. 26 років.
Б. 25 років.   Г. 28 років.

456. Спортсменки якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород із синхронного плавання?

- А. США.   В. Росії.
Б. Канади.   Г. Японії.

457. Спортсменки якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей із синхронного плавання?

- А. США.   В. Росії.
Б. Канади.   Г. Японії.

ЦІКАВО

Японські спортсменки **Мія Тачибана** та **Міхо Такеда** володіють найбільшою кількістю олімпійських медалей різного гатунку. У кожної з них по п'ять нагород (утім жодної золотої, по чотири срібних і по одній бронзовій), завойованих на трьох Іграх поспіль — 1996, 2000 і 2004 рр.

Збірна команда Росії з синхронного плавання — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади. Пекін, 2008 р.

449. Синхронне плавання.
 450. 1984 р., Лос-Анджелес.
 451. Непарний розряд (тріо).
 452. 1996 р., Атланта.
 453. 22.
 454. 21 рік.
 455. 28 років.
 456. Японії.
 457. Росії.

СОФТБОЛ

458. Як називають гру з м'ячем і битою для жінок?
 А. Кейджбол. В. Пушбол.
 Б. Софтбол. Г. Кортенбол.
459. Слово «софтбол» походить від англійського «softball». Що означає це слово?
 А. М'який м'яч. В. Важкий м'яч.
 Б. Швидкий м'яч. Г. Стрімкий м'яч.
460. Коли софтбол увійшов до олімпійської програми?
 А. Ігри I Олімпіади 1896 р.
 Б. Ігри XXIV Олімпіади 1996 р.
 В. Ігри XXII Олімпіади 1980 р.
 Г. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р.
461. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях із софтболу?
 А. 1. В. 3.
 Б. 4. Г. 2.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Софтбол — командна гра з м'ячем і битою, яка є «жіночим» різновидом бейсболу.

До олімпійської програми змагання з софтболу, під час яких розігрують один комплект нагород (тільки серед жіночих команд) входять, починаючи з Ігор XXVI Олімпіади в Атланті (1996 р.) і до Ігор XXIX Олімпіади в Пекіні (2008 р.) включно.

Лаура Берг (США) — чемпіонка Ігор XXVI, XXVII, XXVIII (1996, 2000, 2004 рр.) Олімпіад, срібна призерка Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) з софтболу

СТРИБКИ НА БАТУТІ

462. Що таке стрибки на батуті?
- А. Стрибки з обертами тіла навколо поздовжньої осі.
  - Б. Стрибки з обертами тіла навколо поперечної осі.
  - В. Стрибки з обертами тіла навколо поздовжньої та поперечної осі.
  - Г. Стрибки у висоту.
463. Коли змагання зі стрибків на батуті увійшли до олімпійської програми?
- А. 1990 р.
  - Б. 1998 р.
  - В. 1996 р.
  - Г. 1999 р.
464. На Іграх якої Олімпіади започатковано змагання зі стрибків на батуті?
- А. Ігри XXVII Олімпіади 2000 р., Сідней.
  - Б. Ігри XXVI Олімпіади 1996 р., Атланта.
  - В. Ігри XXIX Олімпіади 2008 р., Пекін.
  - Г. Ігри XXVIII Олімпіади 2004 р., Афіни.
465. Скільки комплектів нагород розігрують на олімпійському турнірі зі стрибків на батуті?
- А. 2.
  - Б. 1.
  - В. 3.
  - Г. 4.
466. Як звать першу олімпійську чемпіонку в історії змагань зі стрибків на батуті?
- А. Карен Кокбурн (Канада).
  - Б. Ірина Караваєва (Росія).
  - В. Оксана Цигульова (Україна).
  - Г. Акіко Фуру (Японія).

ІСТОРИЧНА
ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання зі стрибків на батуті увійшли порівняно недавно — на Іграх у Сідней (2000 р.), де розігрували два комплекти медалей — один серед чоловіків і один серед жінок.

Першими олімпійськими чемпіонами на Іграх-2000 стали російські спортсмени Олександр Москаленко (у змаганнях чоловіків) і Ірина Караваєва (у змаганнях жінок).

Хе Венна (Китай) — чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади зі стрибків на батуті. Пекін, 2008 р.

Лю Чунлоз (Китай) — чемпіон Ігор XXIX зі стрибків на батуті. Пекін, 2008 р.

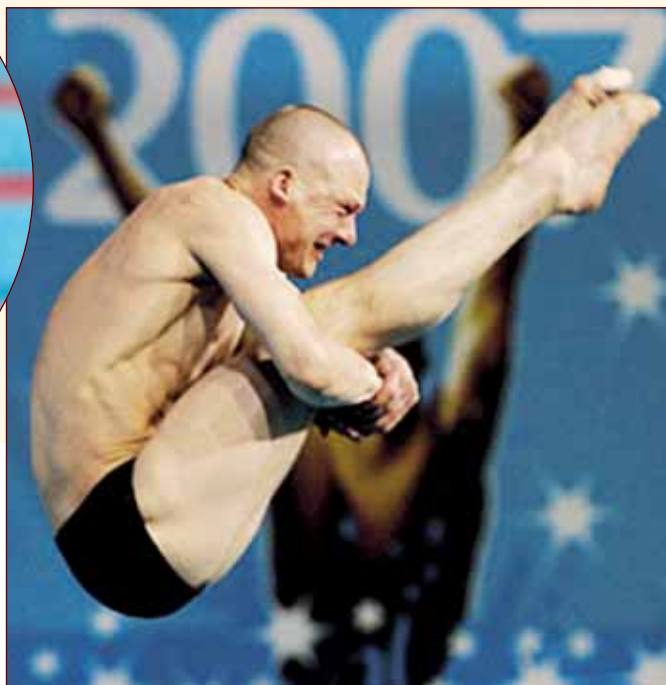

458. Софтбол.
 459. М'який м'яч.
 460. Ігри XXIV Олімпіади 1996 р.
 461. 1.
 462. Стрибки з обертами тіла навколо поздовжньої та поперечної осі.
 463. 1998 р.
 464. Ігри XXVII Олімпіади 2000 р., Сідней.
 465. 2.
 466. Ірина Караваєва (Росія).

СТРИБКИ У ВОДУ

467. Коли відбулися перші олімпійські змагання сучасності зі стрибків у воду?
 А. Ігри I Олімпіади 1896 р. В. Ігри II Олімпіади 1900 р.
 Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р. Г. Ігри III Олімпіади 1904 р.
468. Коли жінки почали брати участь у розіграші олімпійської першості зі стрибків у воду?
 А. 1928 р., Амстердам. В. 1904 р., Сент-Луїс.
 Б. 1908 р., Лондон. Г. 1912 р., Стокгольм.
469. Коли синхронні стрибки з вишки та синхронні стрибки з трампліна серед чоловіків і жінок увійшли до олімпійської програми?
 А. 1928 р., Амстердам. В. 1984 р., Лос-Анджелес.
 Б. 1980 р., Москва. Г. 2000 р., Сідней.
470. Скільки комплектів нагород серед чоловіків і серед жінок розігрують на Олімпійських іграх у змаганнях зі стрибків у воду?
 А. По 4. В. По 6.
 Б. По 2. Г. По 5.
471. Яка дисципліна не входить до олімпійської програми зі стрибків у воду?
 А. Стрибки з трампліна. В. Стрибки з вишки.
 Б. Синхронні стрибки з вишки. Г. Стрибки з тумби.

Дмитро Саутін — чемпіон Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. в Атланті та Ігор XXVII Олімпіади 2000 р в Сідней, срібний і бронзовий медаліст Олімпійських ігор 1992, 1996, 2000, 2004 рр. зі стрибків у воду. Визнаний «Королем стрибків» та кращим стрибунуном у воду XX ст.

472. Яка найвища оцінка у змаганнях зі стрибків у воду?

- А. 10 балів.   В. 15 балів.
Б. 20 балів.   Г. 5 балів.

473. У якому віці Марджорі Гестрінг, представниця США (Берлін, 1936 р.), і Фу Мінся, представниця Китаю (Барселона, 1992 р.), здобули золоті олімпійські медалі та стали наймолодшими за віком олімпійськими чемпіонками зі стрибків у воду?

- А. 13 років.   В. 16 років.
Б. 15 років.   Г. 18 років.

474. Як звуть наймолодшого за віком олімпійського чемпіона зі стрибків у воду, який виборов золоту медаль на Іграх XXV Олімпіади в Барселоні в 16-річному віці?

- А. Сан Шувей (Китай).
Б. Олександр Портнов (Білорусь).
В. Луїс Кун (США).
Г. Альберт Цюрнер (Німеччина).

475. Шведський спортсмен Ялмар Юханссон — найстарший за віком олімпійський чемпіон зі стрибків у воду за всю історію сучасних Олімпійських ігор. Олімпійське золото він виборов на Іграх IV Олімпіади 1908 р. в Лондоні. Скільки років було Ялмару Юханссону?

- А. 34 роки.   В. 36 років.
Б. 25 років.   Г. 28 років.

476. Патриція Мак-Кормік (США) та Фу Мінся (Китай), виступаючи на Іграх Олімпіад, здобули однакову (найбільшу) кількість золотих медалей. По скільки олімпійських нагород найвищого ґатунку здобули ці спортсменки?

- А. По 4.   В. По 6.
Б. По 2.   Г. По 5.

ЦІКАВО

До олімпійської програми змагання зі стрибків у воду увійшли, починаючи з Ігор III Олімпіади в Сент-Луїсі (1904 р.).

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях зі стрибків у воду серед жінок — по чотири в кожній — вибороли Патриція Мак-Кормік зі США, Фу Мінся з КНР та її співвітчизниця Го Цзіньцзінь.

Го Цзіньцзінь (Китай) — володарка чотирьох золотих олімпійських нагород зі стрибків у воду

Китайські стрибуни у воду Лін Ю та Хуо Ліанг — чемпіони Ігор XXIX Олімпіади. Пекін, 2008 р.

467. Ігри III Олімпіади 1904 р.
 468. 1912 р., Стокгольм.
 469. 2000 р., Сідней.
 470. По 4.
 471. Стрибки з тумби.
 472. 10 балів.
 473. 13 років.
 474. Сан Шувей (Китай).
 475. 34 роки.
 476. По 4.

477. Хто володіє найбільшою колекцією олімпійських медалей зі стрибків у воду серед чоловіків?

- А. Дмитро Саутін (СРСР, Росія).
 Б. Грегори Луганіс (США).
 В. Клаус Дібіасі (Італія).
 Г. Тянь Лян (Китай).

478. Скільки олімпійських медалей має найтитулованіший стрибун у воду?

- А. 10. В. 6.
 Б. 12. Г. 8.

479. Хто володіє найбільшою колекцією олімпійських медалей зі стрибків у воду серед жінок?

- А. Фу Мінся (Китай).
 Б. Мерджорі Гестрінг (США).
 В. Джорджия Коулмен (США).
 Г. Патриція Мак-Кормік (США).

480. Скільки олімпійських медалей має найтитулованіша спортсменка зі стрибків у воду?

- А. 7. В. 5.
 Б. 10. Г. 6.

481. Ім'я Клауса Дібіасі, представника Італії, занесено до Книги рекордів Гіннеса. Він єдиний спортсмен, який виборов олімпійське золото на Іграх XIX, XX та XXI Олімпіад поспіль в одній дисципліні. У якій дисципліні в стрибках у воду Клаус Дібіасі став триразовим олімпійським чемпіоном?

- А. Стрибки з трампліна. В. Стрибки з вишки.
 Б. Синхронні стрибки з вишки. Г. Стрибки з тумби.

Ілля Кваша та Олексій Пригорев приносять першу бронзову олімпійську медаль для збірної команди України зі стрибків у воду серед чоловіків. Пекін, 2008 р.

ЦІКАВО

В олімпійських змаганнях зі стрибків у воду серед чоловіків володарем найбільшої кількості золотих медалей — чотирьох — є Грегори Луганіс зі США: цей спортсмен двічі (і на трампліні, і на вищі) перемагав на Іграх-1984 у Лос-Анджелесі і двічі (знову на трампліні і на вищі) — на Іграх-1988 у Сеулі.

Найбільшою кількістю олімпійських медалей різного ґатунку зі стрибків у воду — вісім — володіє російський спортсмен Дмитро Саутін (2 золоті, 2 срібні і 4 бронзові, завойовані на п'яти Іграх Олімпіад — у 1992, 1996, 2000, 2004 і 2008 рр.). Спортсмен з Китаю Тянь Лян завоював 7 олімпійських нагород різного ґатунку (2 золоті, 4 срібні і 1 бронзову — на Іграх 1984, 1988, 1992, 2000 і 2004 рр.).

СТРІЛЬБА З ЛУКА

482. Коли стрільбу з лука введено до програми Ігор Олімпіад?
- А. Ігри I Олімпіади, 1896 р.
 Б. Ігри II Олімпіади, 1900 р.
 В. Ігри VII Олімпіади, 1920 р.
 Г. Ігри XIV Олімпіади, 1948 р.
483. Скільки медалей розігрували атлети у програмі змагань зі стрільби з лука на Іграх ХХІХ Олімпіади?
- А. 2.   В. 5.
 Б. 4.   Г. 6.
484. Хто може брати участь на сучасних Іграх Олімпіад у змаганнях зі стрільби з лука?
- А. Тільки чоловіки.
 Б. Тільки жінки.
 В. Чоловіки та жінки за загальним заліком.
 Г. Чоловіки та жінки за окремими заліками.
485. Яке співвідношення чоловічих та жіночих вправ у змаганнях зі стрільби з лука започаткували з Ігор Олімпіад 1972 р.?
- А. Порівно.
 Б. Вправ більше у чоловіків.
 В. Чоловіки та жінки змагалися разом у всіх видах.
 Г. Вправ більше у жінок.

ІСТОРИЧНА

ДОВІДКА

Стрільба з лука – вид спорту, в якому атлети змагаються у влученні стрілами у мішень.

До олімпійської програми змагань зі стрільби з лука увійшли, починаючи з Ігор II Олімпіади, які відбулися в 1900 р. в Парижі, де стрілки з лука (тільки чоловіки) виборювали нагороди у шести видах вправ.

Жінки дебютували у цьому виді спорту на Іграх Олімпіади 1904 р.

На Іграх Олімпіад 1912, 1924, 1932, 1936, 1948, 1952, 1956, 1960, 1964 та 1968 рр. змагання із стрільби з лука не проводились. Знову цей вид спорту отримав олімпійську «прописку» на Іграх ХХ Олімпіади у Мюнхені (1972).

Жанг Жуан Жуан (у центрі) (Китай) — чемпіонка Ігор ХХІХ Олімпіади зі стрільби з лука. Пекін, 2008 р.

477. Дмитро Саутін (СРСР, Росія).
478. 6.
479. Фу Мінся (Китай).
480. 5.
481. Стрибки з вишки.
482. Ігри II Олімпіади, 1900 р.
483. 4.
484. Чоловіки та жінки за окремими залами.
485. Порівно.

486. Як визначають переможця у змаганнях зі стрільби з лука?

- A. За загальною сумою очок на змаганнях.
B. За більшою різницею очок між суперниками.
B. За олімпійською системою.
Г. За меншою кількістю штрафних очок.

487. З якої відстані спортсмени випускають стріли з лука в мішень на Іграх Олімпіад?

- A. 30 м. B. 70 м.
B. 50 м. Г. 90 м.

488. Скільки стріл випускає кожен спортсмен на етапах прямого вибування у командних змаганнях зі стрільби з лука на Іграх Олімпіад, якщо команда може набрати максимальну суму — 180 очок (без урахування додаткових спроб за рівності очок)?

- A. 9. B. 90.
B. 18. Г. 180.

ЦІКАВО

Володарем найбільшої кількості золотих олімпійських медалей у стрільбі з лука серед чоловіків є Герберт ван Інніс (Бельгія). У його колекції 6 золотих олімпійських нагород, дві з яких він виборов на Іграх II Олімпіади (1900 р.) та чотири — на Іграх VII Олімпіади (1920 р.). Кім Су Ньюн із Кореї — володарка найбільшої колекції золотих олімпійських медалей серед жінок — чотири (1988, 1992, 2000 рр.). Ці спортсмени посідають перше місце за найбільшою загальною кількістю здобутих олімпійських медалей: Герберт Ван-Інніс завоював дев'ять, а Кім Су Ньюн має 6 олімпійських нагород різного гатунку.

Віктор Рубан (Україна) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні зі стрільби з лука

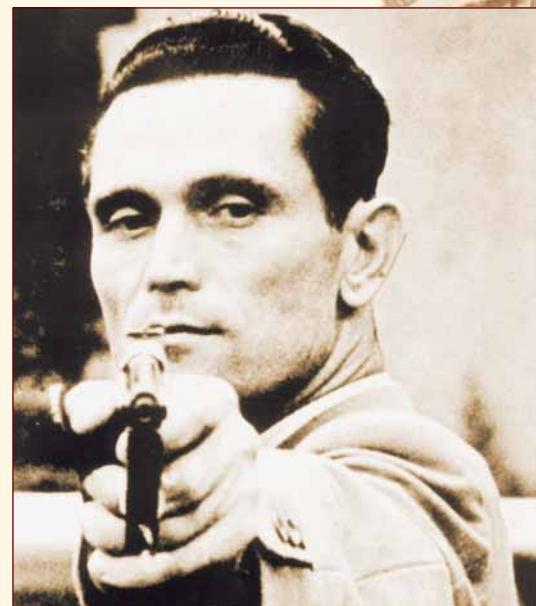
СТРІЛЬБА КУЛЬОВА

489. Як називають спортивну стрільбу з нарізної зброї?
- А. Стрільба стендова.   В. Стрільба з лука.
Б. Стрільба кульова.   Г. Стрільба з арбалета.
490. Коли стрільба кульова увійшла до олімпійської програми?
- А. Ігри I Олімпіади, 1896 р.   В. Ігри III Олімпіади, 1904 р.
Б. Ігри II Олімпіади, 1900 р.   Г. Ігри V Олімпіади, 1912 р.
491. Скільки медалей розігрували під час змагань зі стрільби кульової на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р.?
- А. 9.   В. 11.
Б. 10.   Г. 12.
492. Хто бере участь у змаганнях зі стрільби кульової на сучасних Іграх Олімпіад?
- А. Тільки чоловіки.
Б. Тільки жінки.
В. Чоловіки та жінки за загальним заліком.
Г. Чоловіки та жінки за окремими заліками.
493. З якого часу жінки беруть участь в олімпійських змаганнях зі стрільби кульової?
- А. Ігри II Олімпіади, 1900 р.
Б. Ігри XIV Олімпіади, 1948 р.
В. Ігри XVII Олімпіади, 1960 р.
Г. Ігри XIX Олімпіади, 1968 р.

ІСТОРИЧНА
ДОВІДКА

У стрільбі кульовій стрільбу здійснюють із нарізної зброї (гвинтівки, револьвера, пістолета) кульями по рухомих та нерухомих мішенях. Керівництво розвитком кульової та стрільби стендової належить Міжнародному союзові стрілкового спорту (ISSF), заснованому 1907 р.

До олімпійської програми змагання зі стрільби кульової входять, починаючи з Ігор I Олімпіади в Афінах (1896 р.) і донині — за винятком Ігор III Олімпіади в Сент-Луїсі (1904 р.) та Ігор IX Олімпіади в Амстердамі (1928 р.).

Карой Токач — дворазовий олімпійський чемпіон зі стрільби з пістолета (1948, 1952 рр.). Угорський атлет під час служби в армії втратив праву руку. Мужній атлет навчився стріляти «незручною» лівою рукою й через три роки підтвердив своє звання олімпійського чемпіона

Олександр Петрів (Україна) — олімпійський чемпіон Ігор Олімпіади 2008 р. зі стрільби кульової зі швидкісного пістолету на відстані 25 м

486. За олімпійською системою.
 487. 70 м.
 488. 9.
 489. Стрільба кульова.
 490. Ігри I Олімпіади, 1896 р.
 491. 10.
 492. Чоловіки та жінки за окремими залами.
 493. Ігри XIX Олімпіади, 1968 р.

Артур Айвазян (Україна) — олімпійський чемпіон зі стрільби кульової (довільна гвинтівка МВ-9 з відстані 50 м, положення лежачи)

ЦІКАВО

Серед жінок у стрільбі кульовій по дві золоті олімпійські нагороди вибороли чотири спортсменки. Це Марина Логвиненко-Добранчева з Росії, яка обидві найвищі нагороди завоювала на Іграх у 1992 р., де виступала у складі об'єднаної команди СНД; Рената Майєр-Розанська з Польщі (одне «золото» в 1996 р. та одне «золото» в 2000 р.), болгарська спортсменка Марія Гроздева (одне «золото» в 2000 р. і одне «золото» в 2004 р.) та Лі Ду з Китаю (одне «золото» в 2004 р. й одне «золото» в 2008 р.).

494. Яке співвідношення чоловічих та жіночих вправ у змаганнях зі стрільби кульової на Іграх Олімпіад з 2008 р.?

- А. Порівну.
 Б. Чоловіки та жінки змагалися разом у всіх видах.
 В. У чоловіків вправ більше.
 Г. У жінок вправ більше.

495. Змагання з якого виду зброї не входить до програми Ігор Олімпіад?

- А. Стрільба з гвинтівки. В. Стрільба з лука.
 Б. Стрільба з пістолета. Г. Стрільба з арбалета.

496. Яка характеристика спортивної зброї визначає її калібр?

- А. Діаметр каналу ствола. В. Маса зброї.
 Б. Довжина ствола зброї. Г. Дальність польоту кулі.

497. Стрільба з якої дистанції не входить до сучасної програми змагань зі стрільби кульової на Іграх Олімпіад?

- А. 10 м. В. 50 м.
 Б. 25 м. Г. 100 м.

498. З якої відстані стріляють по мішенях із пневматичної зброї на змаганнях зі стрільби кульової на Іграх Олімпіад?

- А. 10 м. В. 50 м.
 Б. 25 м. Г. 100 м.

499. Скільки залікових пострілів роблять спортсмени у стрільбі лежачи з малокаліберної гвинтівки у кваліфікаційному раунді, якщо їхній максимальний результат може бути 600 очок?

- А. 30. В. 100.
 Б. 60. Г. 120.

500. З 1988 р. у змаганнях із стрільби кульової та стендової для визначення переможця здійснюють фінальні серії пострілів. Як визначають переможця?

- А. За загальним результатом попередніх та фінальної серій.
 Б. За результатом фінальної серії.
 В. За найшвидшою стрільбою.
 Г. За олімпійською системою.

501. З якої відстані до мішеней спортсмени виконують вправи зі швидкісної стрільби на змаганнях зі стрільби кульової на Іграх Олімпіад?

А. 10 м.	В. 50 м.
Б. 25 м.	Г. 100 м.

502. З якого виду зброї виконують стрільбу з трьох вихідних положень: стоячи, лежачи та стоячи на коліні?

А. Гвинтівки пневматичної.	В. Гвинтівки вогнепальної.
Б. Пістолета пневматичного.	Г. Пістолета вогнепального.

503. По яких мішенях стріляють спортсмени на змаганнях зі стрільби кульової на сучасних Іграх Олімпіад?

А. По паперових.	В. По дерев'яних.
Б. По електронних.	Г. По глиняних.

504. Хто зі спортсменів у змаганнях зі стрільби кульової завоював найбільшу кількість олімпійських нагород (11, серед яких 5 золотих)?

А. Луї Ричарде (Швейцарія).
Б. Конрад Штихелі (Швейцарія).
В. Карл-Тоунсенд Озберн (США).
Г. Леон Моро (Франція).

505. Найстаршим за віком переможцем Олімпійських ігор до сьогодні вважають шведського спортсмена Оскара Сва-на (60 років), який виборов 2 золоті та бронзову медаль. У якому виді спорту йому вдалося досягти перемоги?

А. Стрільба.	В. Більярд.
Б. Шахи.	Г. Керлінг.

506. Яка різниця між віком наймолодшого та найстаршого олімпійських призерів змагань зі стрільби кульової?

А. Менше 10 років.	В. 30–50 років.
Б. 10–29 років.	Г. Понад 50 років.

ЦІКАВО

Володарями найбільшої кількості золотих олімпійських медалей у змаганнях зі стрільби кульової серед чоловіків — по п'ять нагород — стали п'ятеро спортсменів. Четверо з них із США — Альфред Лейн (три «золота» в 1912 р. й два «золота» в 1920 р.), Карл-Тоунсенд Озберн (одне «золото» в 1912 р. й чотири «золота» в 1920 р.), Вілліс-Аугустус Лі (5 золотих медалей в 1920 р.) та Морріс Фішер (три «золота» в 1920 р. і два «золота» в 1924 р.), та Оле-Андреас Ліллу-Олсен з Норвегії (три «золота» в 1920 р. й два «золота» в 1924 р.).

Марина Логвиненко (Добранчева) (Росія) — дворазова чемпіонка Ігор XXV Олімпіади зі стрільби кульової, бронзовий призер Ігор XXIV Олімпіади, 17-разова чемпіонка світу, 38-разова чемпіонка Європи, встановила 64 світових рекорди

Юрій Сухоруков — срібний призер Ігор XXIX Олімпіади зі стрільби кульової. Пекін, 2008 р.

494. У чоловіків вправ більше.
 495. Стрільба з арбалета.
 496. Діаметр каналу ствола.
 497. 100 м.
 498. 10 м.
 499. 60.
 500. За загальним результатом попередніх та фінальної серій.
 501. 25 м.
 502. Гвинтівки вогнепальної.
 503. По електронних.
 504. Карл-Тоунсенд Озберн (США).
 505. Стрільба.
 506. Понад 50 років.

СТРІЛЬБА СТЕНДОВА

507. Коли стрільба стендова увійшла до програми Олімпійських ігор?
 А. Ігри II Олімпіади, 1900 р. В. Ігри VII Олімпіади, 1920 р.
 Б. Ігри I Олімпіади, 1896 р. Г. Ігри XIV Олімпіади, 1948 р.
508. Як називають стрільбу з гладкоствольної рушниці по мішенях-тарілочках, які швидко летять?
 А. Стрільба стендова. В. Стрільба з лука.
 Б. Стрільба кульова. Г. Стрільба з арбалета.
509. Яку пташку, як мішень, з гуманних міркувань замінили на глиняні тарілочки у стрільбі стендовій?
 А. Горобця. В. Качку.
 Б. Голуба. Г. Гуся.
510. Скільки медалей розігрували у змаганнях зі стрільби стендової на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р.?
 А. 2. В. 5.
 Б. 4. Г. 6.
511. Хто може брати участь у змаганнях зі стрільби стендової на сучасних Іграх Олімпіад?
 А. Тільки чоловіки.
 Б. Тільки жінки.
 В. Чоловіки та жінки за загальним заліком.
 Г. Чоловіки та жінки за окремими заліками.
512. Яке співвідношення чоловічих та жіночих вправ у змаганнях зі стрільби стендової започаткували з Ігор Олімпіад 2008 р.?
 А. Порівно.
 Б. Чоловіки та жінки змагалися разом у всіх видах.
 В. Вправ більше у чоловіків.
 Г. Вправ більше у жінок.

Кіара Кайнеро (Італія) — чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні зі стрільби стендової

Вінсент Хенкок (США) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні зі стрільби стендової

ЦІКАВО

До олімпійської програми змагання зі стрільби стендової уперше увійшли на Іграх II Олімпіади в Парижі (1900 р.). Там стрілки-стендовики (тільки чоловіки) змагалися за два комплекти нагород — у стрільбі по живих голубах і в стрільбі по штучних «голубах» (виготовлених із глини мішенях).

Починаючи з Ігор XXVI Олімпіади в Атланті (1996 р.), змагання з цього виду спорту проводять окремо серед чоловіків і серед жінок.

513. Як називають спеціально обладнані майданчики для стрільби стендової?

- А. Круглий та траншейний стенди.
- Б. Круглий та квадратний стенди.
- В. Пагорбний та траншейний стенди.
- Г. Пагорбний та квадратний стенди.

514. Де відбуваються змагання зі стрільби стендової?

- А. У приміщенні тиру.
- Б. У відкритому тирі.
- В. На відкритому стрільбищі.
- Г. У спеціальному приміщенні.

515. Чим збивають мішень у стрільбі стендовій?

- А. Кулею.
- Б. Пневматичною кулькою.
- В. Дробом.
- Г. Повітряною хвилею.

516. На якому стенді відбуваються змагання зі стрільби дуплетної?

- А. На круглому стенді.
- Б. На квадратному стенді.
- В. На траншейному стенді.
- Г. На пагорбному стенді.

517. Скільки пострілів здійснюють спортсмени у дуплетній стрільбі, якщо максимально можливий результат — 200 очок (без врахування перестрілок)?

- А. 20.
- Б. 100.
- В. 200.
- Г. 400.

518. Яка різниця у віці між наймолодшим та найстаршим олімпійськими призерами із стрільби стендової?

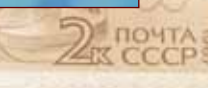
- А. Менше 10 років.
- Б. 10—25 років.
- В. 26—40 років.
- Г. Понад 40 років.

Шарлота Кервуд (Велика Британія) — дворазова чемпіонка британської співдружності

Валтон Еллер (США) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади зі стрільби стендової. Пекін, 2008 р.

507. *Ігри II Олімпіади, 1900 р.*
 508. *Стрільба стендова.*
 509. *Голуба.*
 510. *5.*
 511. *Чоловіки та жінки за окремими заліками.*
 512. *Вправ більше у чоловіків.*
 513. *Круглий та траншейний стенди.*
 514. *На відкритому стрільбищі.*
 515. *Дробом.*
 516. *На траншейному стенді.*
 517. *200.*
 518. *Понад 40 років.*

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Сучасне п'ятиборство — багатоборство, до якого входить фехтування на шпагах, стрільба з пневматичного пістолета, плавання, легкоатлетичний крос, верхова їзда з подоланням перешиход (конкур). До олімпійської програми цей вид спорту входить, починаючи з Ігор V Олімпіади у Стокгольмі (1912 р.). На Іграх XXVII Олімпіади у Сіднеї (2000 р.) дебютувало жіноче п'ятиборство. Нині розігрується два комплекти нагород: серед чоловіків та жінок.

СУЧАСНЕ П'ЯТИБОРСТВО

519. Коли сучасне п'ятиборство увійшло до олімпійської програми?
 А. Ігри V Олімпіади, 1912 р. В. Ігри X Олімпіади, 1932 р.
 Б. Ігри I Олімпіади, 1896 р. Г. Ігри XV Олімпіади, 1952 р.
520. Чому сучасне п'ятиборство до 1948 р. називали «офіцерським олімпійським п'ятиборством»?
 А. Переможцю присвоювали офіцерське звання.
 Б. Змагання вимагали навичок військового.
 В. До змагань допускали тільки офіцерів.
 Г. Суддями змагань були офіцери.
521. Хто на Берлінській сесії МОК 1909 р. запропонував до олімпійської програми зарахувати новий вид багатоборства, а після позитивного рішення сказав: «На цей раз милість Духу Господнього опромінила моїх колег, і вони прийняли такий вид спорту, якому я надаю велике значення, тому що сучасне п'ятиборство дійсно є королем спорту...»?
 А. П'єр де Кубертен. В. Теодор Кук.
 Б. Віктор Бальк. Г. Чарлз Герберт.
522. Античний пентатлон включав біг, стрибки у довжину, метання списа у ціль, метання диска на дальність і боротьбу. Які види представлені у програмі сучасного п'ятиборства?
 А. Боротьба, плавання, стрільба, біг, верхова їзда.
 Б. Метання диска, фехтування, верхова їзда, стрільба, біг.
 В. Біг, верхова їзда, стрільба, плавання, фехтування.
 Г. Біг, стрільба, плавання, стрибки у довжину, фехтування.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Володарем найбільшої серед п'ятиборців кількості олімпійських нагород різного гатунку є український спортсмен **Павло Ледньов**, який виступав за СРСР. У його активі сім медалей (1968 р. — «срібло» в особистій першості і «срібло» в командній; 1972 р. — «бронза» в особистій першості і «золото» в командній; 1976 р. — «срібло» в особистій першості; 1980 р. — «бронза» в особистій першості і «золото» в командній), тобто всього у спортсмена 2 золоті, 3 срібні і 2 бронзові медалі.

523. У змаганнях із сучасного п'ятиборства до Ігор XVI Олімпіади перемігав спортсмен з найменшою кількістю очок, на відміну від нині діючої системи нарахування очок, за якою переможцем стає спортсмен з найбільшою сумою. За якою системою раніше нараховували очки за результати у видах?

- А. За кількістю зроблених помилок.
- Б. За кількістю використаних спроб.
- В. За кількістю штрафних балів.
- Г. За кількістю зайнятих місць.

524. У якому виді сучасного п'ятиборства кількість очок, які може отримати спортсмен, не обмежують?

- А. Стрільба.
- Б. Плавання.
- В. Верховна їзда.
- Г. Фехтування.

525. За якою системою фехтують п'ятиборці?

- А. За круговою.
- Б. За жеребом.
- В. За олімпійською.
- Г. За змішаною.

526. До програми змагань із сучасного п'ятиборства входять змагання з подолання перешкод верхи на коні. На яких конях виступають спортсмени?

- А. Привозять коней з собою.
- Б. Обирають із запропонованих.
- В. Які випадуть за жеребом.
- Г. Надають судді змагань.

527. Яку зброю використовують учасники змагань із сучасного п'ятиборства, якщо вони стріляють з відстані 10 м?

- А. Вогнепальну.
- Б. Лазерну.
- В. Пневматичну.
- Г. Дробову.

528. За яким показником визначають результат п'ятиборця у стрільбі згідно з новим регламентом, уведеним з 2009 р.?

- А. За кількістю влучень у мішень.
- Б. За кількістю вибитих очок.
- В. За кількістю поцілених мішеней.
- Г. За кількістю зроблених пострілів.

Андраш Бальцо (Угорщина) — володар найбільшої серед п'ятиборців колекції золотих олімпійських нагород (1960, 1968 рр. — у командній першості, 1972 р. — в особистій першості). Десятиразовий чемпіон світу

Ларс Халл (Швеція) — чемпіон Ігор XV Олімпіади та Ігор XVI Олімпіади (1952, 1956 рр.) із сучасного п'ятиборства в особистій першості

УКРАЇНА

2008

СЕНТЕН 8900

ПОЧТА УКРАЇНИ

2008

ПОЧТА УКРАЇНИ

2008

ПОЧТА УКРАЇНИ

2008

ПОЧТА УКРАЇНИ

2008

ПОЧТА УКРАЇНИ

2008

ПОЧТА УКРАЇНИ

2008

519. Ігри V Олімпіади, 1912 р.
 520. До змагань допускали тільки офіцерів.
 521. П'єр де Кубертен.
 522. Біг, верхова їзда, стрільба, плавання, фехтування.
 523. За кількістю зайнятих місць.
 524. Плавання.
 525. За круговою.
 526. Які випадуть за жеребом.
 527. Пневматичну.
 528. За кількістю влучень у мішень.

529. До комплексу сучасного п'ятиборства входить плавання. Яким стилем пливуть спортсмени?

- А. Батерфляєм.
 Б. Брасом.
 В. Кролем на грудях.
 Г. Будь-яким стилем.

530. Які змагання із сучасного п'ятиборства не входили до програми Ігор Олімпіад?

- А. Особиста першість серед чоловіків.
 Б. Командна першість серед чоловіків.
 В. Особиста першість серед жінок.
 Г. Командна першість серед жінок.

531. Яку дистанцію пливуть спортсмени в особистих змаганнях із сучасного п'ятиборства, якщо більшість результатів у чоловіків має діапазон 2 хв 05 с — 2 хв 10 с?

- А. 100 м. В. 400 м.
 Б. 200 м. Г. 800 м.

532. Яку дистанцію пробігають спортсмени в особистих змаганнях із сучасного п'ятиборства?

- А. 800 м. В. 3 000 м.
 Б. 1 500 м. Г. 5 000 м.

533. Коли вперше жінки почали змагатися у сучасному п'ятиборстві на Іграх Олімпіад?

- А. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.
 Б. Ігри XVII Олімпіади, 1960 р.
 В. Ігри XX Олімпіади, 1972 р.
 Г. Ігри XXVI Олімпіади, 1996 р.

534. У змаганнях із сучасного п'ятиборства чоловіки у циклічних видах мають кращі результати, ніж жінки, проте у сумі вони набирають приблизно однакову кількість очок. Чому так відбувається?

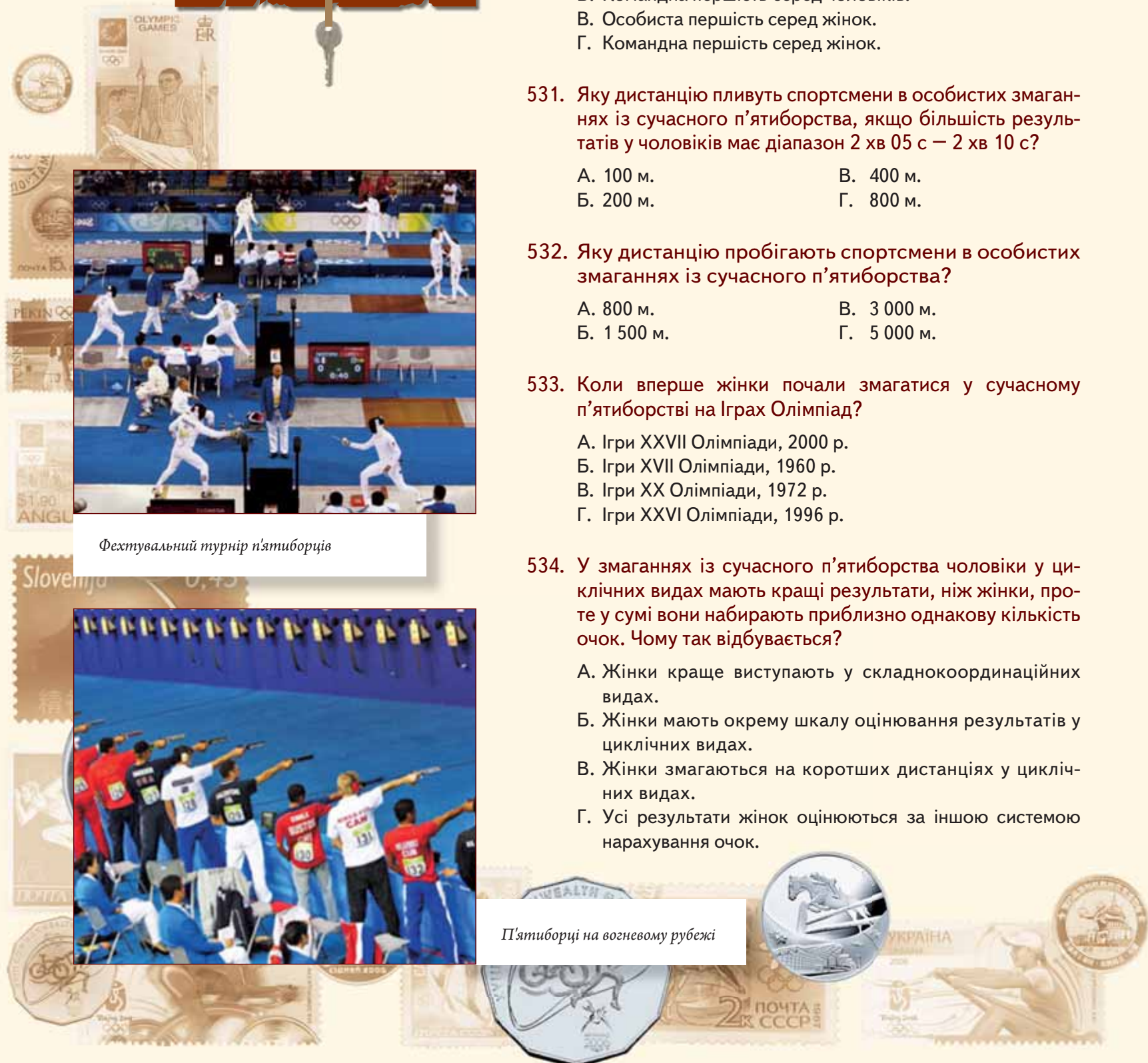
- А. Жінки краще виступають у складнокоординаційних видах.
 Б. Жінки мають окрему шкалу оцінювання результатів у циклічних видах.
 В. Жінки змагаються на коротших дистанціях у циклічних видах.
 Г. Усі результати жінок оцінюються за іншою системою нарахування очок.

Фехтувальний турнір п'ятиборців

П'ятиборці на вогневому рубежі

535. До програми змагань із сучасного п'ятиборства входять змагання з кінного спорту. Яка саме дисципліна?

А. Виїздка.	В. Конкур.
Б. Стипель-чез.	Г. Скачки.

536. Яку зброю використовують спортсмени-фехтувальники у змаганнях із сучасного п'ятиборства, якщо уколи захищують у будь-яку частину тіла?

А. Шаблями.	В. Рапірами.
Б. Шапами.	Г. Зброєю, яка подобається.

537. У змаганнях із сучасного п'ятиборства перемагає спортсмен, який фінішує першим в останньому виді змагань. У якому порядку стартують п'ятиборці в останньому виді змагань — «комбайні»?

А. Групами по 10 чоловік.
Б. Залежно від набраних очок за попередні три види.
В. По черзі через 1 хв.
Г. Одночасно.

538. До програм змагань із сучасного п'ятиборства входять змагання з подолання 15 перешкод, з яких одна потрійна система і одна подвійна система. Скільки стрибків через перешкоди робить вершник під час проходження маршруту (без урахування додаткових спроб)?

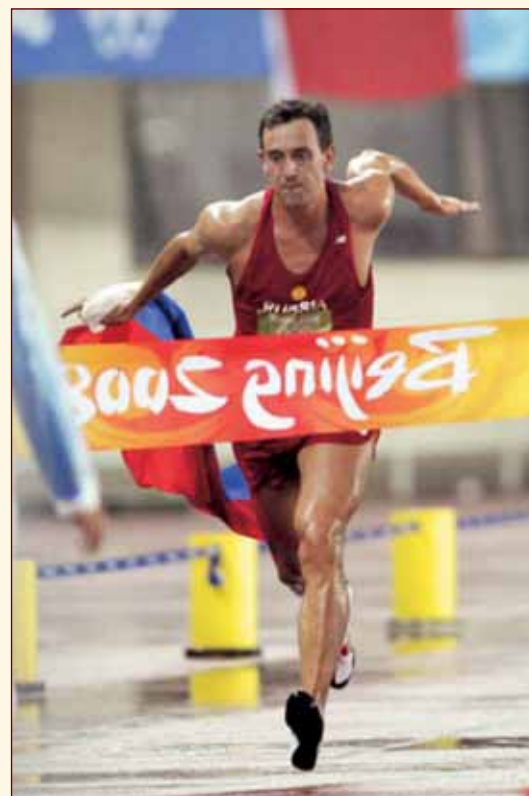
А. 12.	В. 14.
Б. 13.	Г. 15.

539. Щоб підвищити інтерес до змагань із сучасного п'ятиборства, їхній регламент неодноразово змінювали. Останні зміни (2009 р.) об'єднали два види в одне змагання. Які це види?

А. Біг — стрільба.
Б. Плавання — біг.
В. Верховна їзда — фехтування.
Г. Стрільба — верхова їзда.

540. Скільки днів змагаються спортсмени із сучасного п'ятиборства на сучасних Іграх Олімпіад?

А. 1.	В. 4.
Б. 2.	Г. 5.

Андрій Моїсєєв (Росія) — чемпіон Ігор XXVIII (2004 р.) та XXIX (2008 р.) Олімпіад у сучасному п'ятиборстві

529. Будь-яким стилем.
 530. Командна першість серед жінок.
 531. 200 м.
 532. 3 000 м.
 533. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.
 534. Жінки мають окрему шкалу оцінювання результатів у циклічних видах.
 535. Конкур.
 536. Шпагами.
 537. Залежно від набраних очок за попередні три види.
 538. 15.
 539. Біг — стрільба.
 540. 1.

ЦІКАВО

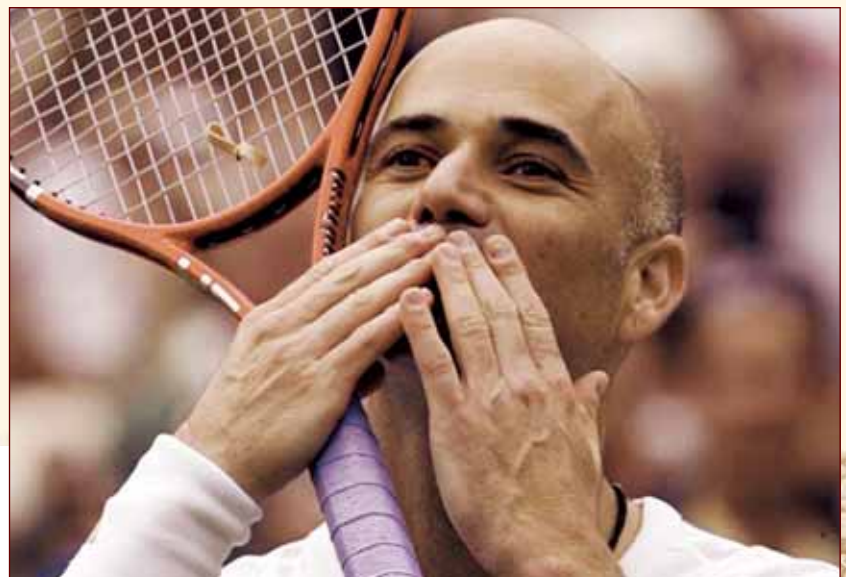
Найбільшу загальну кількість олімпійських нагород різного ґатунку серед чоловіків-тенісистів — по чотири кожний — вибороли три спортсмени: Реджиналд-Френк Дохерті та Чарлз Діксон з Великої Британії та шведський спортсмен Гуннар Сеттервал.

ТЕНІС

541. Коли теніс увійшов до програми Олімпійських ігор сучасності?
 А. Ігри I Олімпіади 1896 р., Афіни
 Б. Ігри XI Олімпіади 1936 р., Берлін.
 В. Ігри II Олімпіади 1900 р., Париж.
 Г. Ігри VIII Олімпіади 1908 р., Париж
542. Після Ігор VIII Олімпіади теніс вилучили з програми олімпійських змагань. Скільки років теніс не входив до програми Олімпійських ігор?
 А. 64 роки. В. 40 років.
 Б. 32 роки. Г. 72 роки.
543. На Іграх якої Олімпіади теніс знову зарахували до олімпійської програми змагань?
 А. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р., Сеул.
 Б. Ігри XXVI Олімпіади 1996 р., Атланта.
 В. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
 Г. Ігри XVIII Олімпіади 1964 р., Токіо.
544. Скільки комплектів нагород розігрують у тенісних турнірах на Іграх Олімпіад?
 А. 4. В. 2.
 Б. 6. Г. 8.
545. У яких розрядах розігрують олімпійські нагороди з тенісу?
 А. Парних та одиночних розрядах серед чоловіків.
 Б. Змішаному та одиночних розрядах серед чоловіків і серед жінок.

Андре Агасці (США) — чемпіон Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. в Атланті з тенісу в одиночному розряді

- В. Парних та одиночних розрядах серед жінок.
Г. Парних та одиночних розрядах серед чоловіків і серед жінок.

546. Що дає право спортсмену брати участь в олімпійському тенісному турнірі?

- А. Ліцензія.
Б. Всесвітній рейтинг.
В. Звання чемпіона своєї країни.
Г. Титул володаря Великого шолома.

547. Чи можуть у парному розряді олімпійського турніру брати участь спортсмени з різних країн?

- А. Не можуть.
Б. Можуть.
В. Так, якщо обидва спортсмени — представники Євросоюзу.
Г. Так, якщо спортсмени займають першу позицію у світовому рейтингу тенісистів.

548. Яку відстань у середньому пробігає тенісист за гейм, за сет, виконуючи один удар?

- А. 500,2 м, 100,1 м, 4,8 м.   В. 662,8 м, 50,6 м, 3,0 м.
Б. 1 114 м, 99,3 м, 5,2 м.   Г. 200,6 м, 40,3 м, 1,0 м.

549. Хто із тенісисток володіє найбільшою колекцією олімпійських нагород?

- А. Кетлін Мак-Кейн (Велика Британія).
Б. Мартіна Хінгіс (Швейцарія).
В. Мартіна Навротілова (США).
Г. Ганна Курнікова (Росія).

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з тенісу вперше увійшли (тільки серед чоловіків) на Іграх I Міжнародної Олімпіади в Афінах (1896 р.).

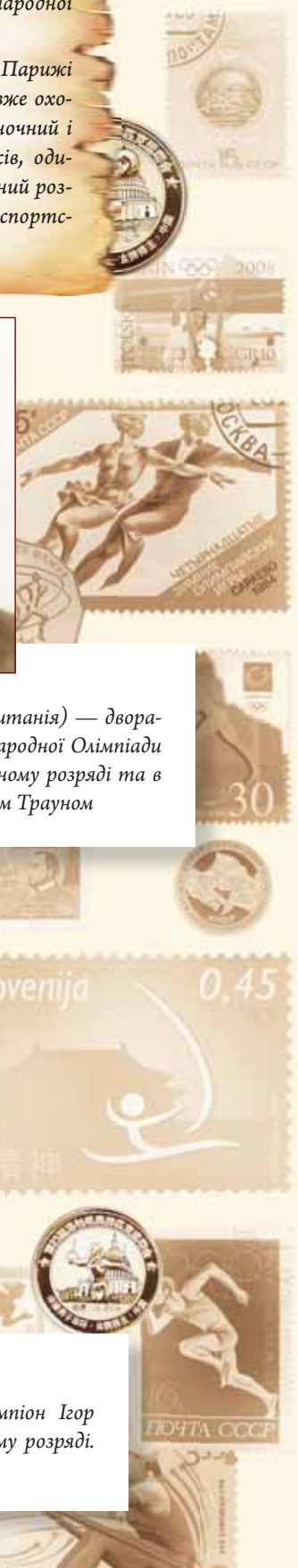
На Іграх II Олімпіади в Парижі (1900 р.) програма з тенісу вже охоплювала 4 види змагань: одиночний і парний розряди серед чоловіків, одиночний розряд у жінок, змішаний розряд (у ньому до пари входять спортсмен і спортсменка).

Джон Боленд (Велика Британія) — дворазовий чемпіон Ігор I Міжнародної Олімпіади 1896 р. в Афінах в одиночному розряді та в парному розряді з Фрідріхом Трауном

Борис Беккер (Німеччина) — чемпіон Ігор XXV Олімпіади з тенісу в одиночному розряді. Барселона, 1992 р.

541. *Ігри I Олімпіади 1896 р., Афіни*
 542. 64 роки.
 543. *Ігри XXIV Олімпіади 1988 р., Сеул.*
 544. 4.
 545. *Парних та одиночних розрядах серед чоловіків і серед жінок.*
 546. Ліцензія.
 547. Не можуть.
 548. 1 114 м, 99,3 м, 5,2 м.
 549. *Кетлін Мак-Кейн (Велика Британія).*

Дженніфер Капріати (США) — чемпіонка Ігор XXV Олімпіади 1992 р. в Барселоні з тенісу в одиночному розряді

Чемпіони Ігор XXIX Олімпіади з тенісу в парному розряді **Роже Федерер** та **Станіслав Ваврінка** (Швейцарія). Пекін, 2008 р.

550. Яку найбільшу кількість олімпійських нагород вдалося завоювати одній тенісистці?

- А. 5.   В. 4.
 Б. 6.   Г. 3.

551. Хто з тенісистів володіє найбільшою колекцією золотих олімпійських нагород?

- А. Реджиналд-Френк Дохерті (Велика Британія).
 Б. Піт Сампрас (США).
 В. Горан Іванішевич (Хорватія).
 Г. Чарлз Діксон (Велика Британія).

552. Як зветь найстаршу за віком тенісистку, яка брала участь у сучасних Олімпійських іграх?

- А. Хейзл Вайтмен (США).
 Б. Сюзан Ленглен (Франція).
 В. Уніфред Мак-Нейр (Велика Британія).
 Г. Беатріс Фернандес (США).

553. Скільки років найстаршій за віком тенісистці — учасниці Олімпійських ігор сучасності?

- А. 50 років.
 Б. 43 роки.
 В. 37 років.
 Г. 33 роки.

Штефані (Штеффі) Граф (Німеччина) — чемпіонка Ігор XXIV Олімпіади з тенісу в одиночному розряді. Сеул, 1988 р.

554. Як звать найстаршого за віком тенісиста, який брав участь у сучасних Олімпійських іграх?

- А. Джорж Хиллярд (Велика Британія).
- В. Чарлз Діксон (Велика Британія).
- Б. Артур Гор (Велика Британія).
- Г. Максим Декюжі (Франція).

555. Скільки років найстаршому за віком тенісисту — учаснику Олімпійських ігор сучасності?

- А. 54 роки.
- В. 38 років.
- Б. 44 роки.
- Г. 34 роки.

556. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з тенісу?

- А. США.
- В. Франції.
- Б. Великої Британії.
- Г. Іспанії.

557. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з тенісу?

- А. США.
- В. Франції.
- Б. Великої Британії.
- Г. Південної Африки.

П'єдестал пошани. Фернандо Гонсалес (Чилі), Рафаель Надаль (Іспанія), Новак Дьокочич (Хорватія). Теніс. Одиночний розряд. Пекін, 2008 р.

Чемпіон Ігор XXIX Олімпіади Рафаель Надаль (Іспанія) з королевою Іспанії Софією

Найбільшою кількістю золотих олімпійських медалей серед жінок — трьома — володіє спортсменка із США **Венера Вільямс**, якій на Іграх-2000 у Сідней вдалося вибороти першість двічі — в одиночному розряді і в парному (зі своєю сестрою **Сереною Вільямс**), а на Іграх-2008 в Пекіні — в парному розряді (із сестрою Сереною Вільямс)

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей серед чоловіків — три — виборов Реджиналд-Френк Дохерті з Великої Британії.

550. 5.
 551. Реджиналд-Френк Дохерті (Велика Британія).
 552. Уніфред Мак-Нейр (Велика Британія).
 553. 43 роки.
 554. Джорж Хиллярд (Велика Британія).
 555. 44 роки.
 556. Великої Британії.
 557. США.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Розвитком тенісу настільного керує Міжнародна федерація тенісу настільного (ІТТФ), створена в 1926 р. До олімпійської програми змагання з тенісу настільного увійшли, починаючи від Ігор XXIV Олімпіади в Сеулі (1988 р.) і дотепер.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей, завойованих у змаганнях з тенісу настільного серед жінок — по чотири — мають три китайські спортсменки: Ден Япін, Вань Нан і Чжан Інінь.

Найбільшу загальну кількість олімпійських нагород різного ґатунку у змаганнях з тенісу настільного серед жінок — п'ять — завоювала китайська спортсменка Вань Нан. Крім 4 золотих медалей (2000, 2004, 2008 рр.), вона також володіє 1 срібною нагородою, здобутою в одиночному розряді на Іграх 2008 р.

ТЕНІС НАСТІЛЬНИЙ

558. У якому виді спорту використовують найлегший м'яч?
- А. Теніс. В. Крикет.
 Б. Гольф. Г. Теніс настільний.
559. Для проведення більшості ігрових видів спорту необхідний м'яч. У якому виді спорту використовують найменший м'яч?
- А. Волейбол. В. Теніс настільний.
 Б. Теніс. Г. Футбол.
560. Коли теніс настільний увійшов до програми Олімпійських ігор сучасності?
- А. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р., Сеул.
 Б. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон.
 В. Ігри XVII Олімпіади 1960 р., Рим.
 Г. Ігри XXII Олімпіади 1980 р., Москва.
561. Скільки комплектів нагород у турнірі з тенісу настільного розігрують на Іграх Олімпіад?
- А. 4. В. 2.
 Б. 6. Г. 8.
562. У яких розрядах розігрують олімпійські нагороди з тенісу настільного?
- А. Парних та одиночних розрядах серед чоловіків.
 Б. Змішаному та одиночних розрядах серед чоловіків і серед жінок.
 В. Парних та одиночних розрядах серед жінок.
 Г. Парних та одиночних розрядах серед чоловіків і жінок.

Ден Япін (Китай) — чотириразова олімпійська чемпіонка у змаганнях із тенісу настільного (1992 р. — 2 нагороди, 1996 р. — 2 нагороди)

563. Протягом восьми років, починаючи з 1991 р., ця спортсменка була на вершині світового рейтингу з тенісу настільного. Атакуючий стиль гри цієї тенісистки зробив її найвидатнішою атлеткою в історії жіночого тенісу настільного. Її ім'я занесене до Книги рекордів Гіннеса як спортсменки, яка виборола найбільшу кількість золотих олімпійських нагород. Про яку тенісистку йдеться?

- А. Ден Япін (Китай).   В. Квяо Хон (Китай).
Б. Чжао Чжимін (Китай).   Г. Ян Юн Я (Корея).

564. Яку найбільшу кількість олімпійських нагород удалося вибороти одній тенісистці на турнірі з тенісу настільного?

- А. 4.   В. 5.
Б. 6.   Г. 3.

565. Як звати найстаршу за віком переможцю Олімпійських ігор сучасності в турнірі з тенісу настільного?

- А. Квао Хон (Китай).
Б. Ден Япін (Китай).
В. Ян Юн Я (Корея).
Г. Гордана Перкучин (Югославія).

566. Скільки років найстаршій за віком тенісистці — чемпіонці олімпійського турніру?

- А. 30 років.   В. 37 років.
Б. 27 років.   Г. 33 роки.

567. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з тенісу настільного?

- А. Китаю.   В. Швеції.
Б. Південної Кореї.   Г. Німеччини.

568. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з тенісу настільного?

- А. Китаю.   В. Швеції.
Б. Південної Кореї.   Г. Північної Кореї.

Лю Гуолян (Китай) — дворазовий олімпійський чемпіон з тенісу настільного 1996 р.

Ма Лін (Китай) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади з тенісу настільного. Пекін, 2008 р.

ЦІКАВО

У змаганнях із тенісу настільного серед чоловіків найбільшу загальну кількість олімпійських медалей різного ґатунку — по чотири — вибороли два спортсмени — Ю Нам К'ю (Корея) (1988 р. «золото» в одиночному розряді та «бронза» в парному, 1992 р. — «бронза» в парному розряді, 1996 р. — «бронза» в парному розряді) і китайський спортсмен Лю Гуолян (1996 р. — два «золота» в одиночному та парному розрядах, 2000 р. — «бронза» в одиночному розряді та «срібло» в парному).

558. Настільний теніс.
 559. Настільний теніс.
 560. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р., Сеул.
 561. 4.
 562. Парних та одиночних розрядах серед чоловіків і жінок.
 563. Ден Япін (Китай).
 564. 4.
 565. Квао Хон (Китай).
 566. 27 років.
 567. Китаю.
 568. Китаю.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Змагання з триатлону до олімпійської програми (серед жінок і серед чоловіків) входять, починаючи з Ігор XXVII Олімпіади в Сідней (2000 р.).

В олімпійських змаганнях з триатлону спортсмени (спортсменки) пливуть (дистанція 1,5 км), потім їдуть на велосипеді (дистанція 40 км) і завершує змагання біг на дистанцію 10 км.

ТРИАТЛОН

569. Який вид спорту започаткували плавці, бігуни та велосипедисти, змагаючись у витривалості?
 А. Легкоатлетичне багатоборство.
 Б. Триатлон.
 В. Біатлон.
 Г. Сучасне п'ятиборство.
570. Який вид багатоборства наймолодший у програмі Ігор Олімпіад?
 А. Сучасне п'ятиборство.
 Б. Триатлон.
 В. Легкоатлетичне десятиборство.
 Г. Легкоатлетичне семиборство.
571. Коли триатлон увійшов до олімпійської програми?
 А. Ігри XXIV Олімпіади, 1988 р.
 Б. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.
 В. Ігри XXVI Олімпіади, 1996 р.
 Г. Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.
572. Хто бере участь у змаганнях з триатлону?
 А. Жінки та чоловіки, які змагаються окремо.
 Б. Змагаються тільки чоловіки.
 В. Жінки та чоловіки за загальним заліком.
 Г. Змагаються тільки жінки.
573. Який вид спорту не входить до програми змагань з триатлону?
 А. Біг.
 Б. Веслування.
 В. Їзда на велосипеді.
 Г. Плавання.

Ян Фродено (Німеччина) — чемпіон Ігор XXIX Олімпіади з триатлону. Пекін, 2008 р.

574. Як стартують спортсмени в змаганнях із триатлону?

- А. Усі разом.
- Б. Групами.
- В. По черзі.
- Г. З гандикапом за жеребом.

575. Яку дистанцію пливуть спортсмени-чоловіки в змаганнях з олімпійського триатлону, якщо більшість результатів мають діапазон 16 хв 30 с — 17 хв 30 с?

- А. 400 м.
- Б. 800 м.
- В. 1 500 м.
- Г. 3 000 м.

576. Де відбуваються змагання з плавання у триатлоні?

- А. У басейні завдовжки 25 м.
- Б. У басейні завдовжки 50 м.
- В. На відкритій воді.
- Г. У триатлонському водному каналі.

577. Що заборонено спортсменам під час плавання у змаганнях з триатлону?

- А. Пливти по дну.
- Б. Чіплятися за спеціальні плавзасоби.
- В. Пливти різними стилями.
- Г. Чіплятися за суперників.

578. У якій послідовності відбуваються змагання з триатлону?

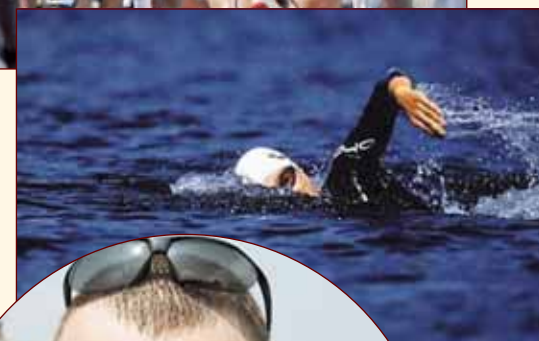
- А. Біг — плавання — їзда на велосипеді.
- Б. Плавання — їзда на велосипеді — біг.
- В. Їзда на велосипеді — біг — плавання.
- Г. Біг — їзда на велосипеді — плавання.

579. До програми змагань з триатлону входить їзда на велосипеді. У якому виді велосипедного спорту змагаються спортсмени?

- А. Велошосе.
- Б. Велотрек.
- В. Маунтенбайк.
- Г. BMX.

580. Яку відстань долають спортсмени-чоловіки на велосипедах у змаганнях з олімпійського триатлону, якщо більшість результатів мають діапазоні 56—58 хв?

- А. 40 км.
- Б. 100 км.
- В. 120 км.
- Г. 180 км.

Саймон Вайтфілд (Канада) — чемпіон Ігор XXVII Олімпіади (2000 р.), срібний призер Ігор XXIX Олімпіади (2008 р.) у триатлоні

569. Тріатлон.
 570. Тріатлон.
 571. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.
 572. Жінки та чоловіки, які змагаються окремо.
 573. Веслування.
 574. Усі разом.
 575. 1 500 м.
 576. На відкритій воді.
 577. Чіплятися за суперників.
 578. Плавання – їзда на велосипеді – біг.
 579. Велошосе.
 580. 40 км.

581. Як у триатлоні називають спеціально створені зони для переходу з дистанції одного виду змагань на дистанцію іншого виду?

- А. Зони відпочинку та харчування.
 Б. Транзитні зони.
 В. Пересувні зони.
 Г. Зони перевдягання.

582. Чи враховують час, витрачений спортсменами на перехід з дистанції одного виду змагань на дистанцію іншого виду?

- А. Не враховують.
 Б. Не враховують, якщо не перевищено контрольний час.
 В. Враховують.
 Г. Враховують, якщо перевищено контрольний час.

583. За яким показником визначають результат у триатлоні?

- А. За сумою очок.
 Б. За часом подолання дистанцій.
 В. За кількістю зайнятих місць.
 Г. Часом від старту до фінішу.

584. Яку дистанцію біжать спортсмени-чоловіки у змаганнях з олімпійського триатлону, якщо більшість результатів мають діапазон 31–33 хв?

- А. 3 км. В. 10 км.
 Б. 5 км. Г. 42 км.

Емма Сноусіл (Австралія) — чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади з триатлону. Пекін, 2008 р.

ТХЕКВОНДО

585. У якій країні виникло тхеквондо?

- А. У Кореї.   В. У Китаї.
Б. У Японії.   Г. У Єгипті.

586. Що означає тхеквондо в перекладі з корейської мови?

- А. Тхе — нога, квон — голова, до — удар.
Б. Тхе — ворог, квон — у, до — пеклі.
В. Тхе — удар, квон — ціль, до — нокаут.
Г. Тхе — нога, квон — кулак, до — шлях.

587. Які види бойових мистецтв покладено в основу тхеквондо?

- А. Таек-кйон, бокс.
Б. Карате, бокс, су бак-гі.
В. Таек-кйон, су бак-гі, карате.
Г. До бок, кйокла, бокс.

588. Коли МОК офіційно визнав тхеквондо олімпійським видом спорту?

- А. 1980 р.   В. 1988 р.
Б. 1994 р.   Г. 1990 р.

589. У якій місті й у якому році тхеквондо зарахували до олімпійської програми як показовий вид змагань?

- А. Сеул, 1988 р.   В. Пекін, 2008 р.
Б. Афіни, 2004 р.   Г. Барселона, 1992 р.

590. Коли тхеквондо ввійшло до програми змагань Олімпійських ігор?

- А. Ігри XXVII Олімпіади 2000 р.
Б. Ігри XXVIII Олімпіади 2004 р.
В. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р.
Г. Ігри XXIX Олімпіади 2008 р.

591. Скільки комплектів нагород розігрують у олімпійських змаганнях з тхеквондо?

- А. 8 (4 серед жінок і 4 серед чоловіків).
Б. 6 (3 серед жінок і 3 серед чоловіків).
В. 7 (4 серед чоловіків і 3 серед жінок).
Г. 10 (5 серед чоловіків і 5 серед жінок).

Поєдинок Бахрі Танрікулу (Турція) — в синьому та Стівена Лопеса (США) — в червоному. Стівен Лопес — дворазовий олімпійський чемпіон з тхеквондо (Сідней, 2000 р.; Афіни, 2004 р.), бронзовий призер Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні

ІСТОРИЧНА
ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з тхеквондо увійшли, починаючи з Ігор XXVII Олімпіади в Сідней (2000 р.), де чоловіки змагалися за нагороди в чотирьох вагових категоріях (до 58 кг, до 68 кг, до 80 кг, понад 80 кг), а жінки також у чотирьох вагових категоріях (до 49 кг, до 57 кг, до 67 кг, понад 67 кг).

Олімпійська чемпіонка Чен Чжонь (Китай) у поєдинку проти Міріам Беверел (Франція). Афіни, 2004 р.

581. Транзитні зони.
 582. Враховують.
 583. Часом від старту до фінішу.
 584. 10 км.
 585. У Кореї.
 586. Тхе — нога, квон — кулак, до — шлях.
 587. Таек-кйон, су бак-гі, карате.
 588. 1994 р.
 589. Сеул, 1988 р.
 590. Ігри XXVII Олімпіади 2000 р.
 591. 8 (4 серед жінок і 4 серед чоловіків).

592. Скільки вагових категорій представлено в програмі змагань Олімпійських ігор?

- А. 4. В. 6.
 Б. 5. Г. 7.

593. Як називають комплекс базових вправ у тхеквондо?

- А. Кйокла. В. Керуги.
 Б. Пхумсе. Г. Верьок.

594. Як називають суперників у тхеквондо згідно з правилами змагань Олімпійських ігор?

- А. Чук і Гек. В. Кйонг і Джем.
 Б. Чанг і Хонг. Г. Самурай і Нінзя.

595. Що означає колір чорного пояса?

- А. Велич. В. Майстерність.
 Б. Сором. Г. Гідність.

596. Щоб перейти на вищий рівень майстерності, спортсмени-тхеквондисти складають іспит. Як він називається?

- А. Кіхап. В. Кйокла.
 Б. Сімса. Г. Верьок.

597. Як у тхеквондо називають захисний жилет?

- А. Хогу. В. Дарі боходе.
 Б. Пхаль боходе. Г. Нам сонг боходе.

598. Хто став першим олімпійським чемпіоном з тхеквондо серед важковаговиків (понад 80 кг)?

- А. Кім Кьун Хун. В. Паскаль Жентіль.
 Б. Деніел Трентон. Г. Хаді Сaeї Бонекохал.

599. Яка країна завоювала найбільшу кількість медалей у змаганнях з тхеквондо на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні?

- А. Корея.
 Б. США.
 В. В'єтнам.
 Г. Китай.

ЦІКАВО

Володарями найбільшої кількості золотих олімпійських медалей у тхеквондо — по дві — є три спортсмени: серед чоловіків — Стівен Лопес із США (2000 р. — у ваговій категорії до 68 кг; 2004 р. — у ваговій категорії до 80 кг) та Хаді Сaeї Бонекохал з Ірану (2004 р. — у ваговій категорії до 68 кг; 2008 р. — у ваговій категорії до 80 кг), а серед жінок — спортсменка із КНР Чен Жонг (2000 і 2004 рр. — обидва рази у ваговій категорії більше 67 кг).

Найбільша в цьому виді спорту загальна кількість олімпійських нагород різного ґатунку — три — в Хаді Сaeї Бонекохала, який, крім двох золотих медалей (2004 і 2008 рр.), завоював одну срібну нагороду (2000 р.).

Хаді Сaeї Бонекохал (Іран) — чемпіон з тхеквондо Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні

ФЕХТУВАННЯ

600. Яку країну вважають засновницею сучасного фехтування?
 А. Італію. В. Іспанію.
 Б. Францію. Г. Японію.
601. У якому році фехтування увійшло до сучасної олімпійської програми?
 А. 1896 р., Афіни. В. 1924 р., Париж.
 Б. 1900 р., Париж. Г. 1936 р., Берлін.
602. Які види змагань з фехтування входили до програми Ігор в Афінах 1896 р.?
 А. Особиста першість рапіристів та шпажистів.
 Б. Особиста першість рапіристів та шаблістів.
 В. Особиста та командна першість шпажистів.
 Г. Особиста та командна першості рапіристів та шпажистів.
603. Який вид зброї не використовують у сучасному спортивному фехтуванні?
 А. Рапіру. В. Шаблю.
 Б. Шпагу. Г. Шашку.
604. До програми яких Олімпійських ігор уперше ввійшли жіночі змагання з фехтування?
 А. 1896 р., Афіни (Греція).
 Б. 1900 р., Париж (Франція).
 В. 1924 р., Париж (Франція).
 Г. 1936 р., Берлін (Німеччина).
605. До програми сучасних Олімпійських ігор входять змагання рапіристів, шпажистів та шаблістів. Змагання відбуваються серед чоловіків та жінок в особистій та командній першості. Скільки комплектів нагород розігрують фехтувальники під час олімпійських змагань?
 А. 10. В. 12.
 Б. 11. Г. 13.

ЦІКАВО

Угорський спортсмен Аладар Геревич є володарем найбільшої кількості золотих олімпійських медалей з фехтування серед чоловіків — 7 нагород найвищого ґатунку, завойованих у змаганнях на шаблях (1932 і 1936 рр. — командна першість; 1948 р. — особиста і командна першості; 1952, 1956 і 1960 рр. — командна першість).

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей серед жінок — п'ять — в італійській рапіристці Марії-Валентини Веццалі (1996 р. — у командній першості; 2000 р. — двічі, в особистій і командній першості; 2004 і 2008 рр. — в особистій першості).

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Аладар Геревич — чемпіон Олімпійських ігор 1948 р. з фехтування на шаблях в особистій першості, чемпіон Ігор 1932, 1936, 1948, 1952, 1956 і 1960 рр. у складі команди Угорщини. Чемпіон світу 1951 й 1955 рр. в особистій першості, 1937, 1951, 1953, 1954, 1955, 1957, 1958 рр. — у командній першості.

В активі спортсмена десять олімпійських медалей, серед яких сім золотих. Володар найбільшої колекції золотих олімпійських нагород з фехтування.

592. 4.
 593. Пхумсе.
 594. Чанг і Хонг.
 595. Гідність.
 596. Сімса.
 597. Хогу.
 598. Кім Кьюн Хун.
 599. Корея.
 600. Іспанію.
 601. 1896 р., Афіни.
 602. Особиста першість рапіристів та шаблістів.
 603. Шахику.
 604. 1924 р., Париж (Франція).
 605. 10.

606. Протягом тривалого часу олімпійських чемпіонів у змаганнях з фехтування визначали за результатами голосування суддів. На яких Олімпійських іграх за укол, завданий суперникові, спортсмен почав отримувати очки, а у двобої з'явився рахунок?

- А. 1912 р., Стокгольм (Швеція).
 Б. 1908 р., Лондон (Велика Британія).
 В. 1920 р., Антверпен (Бельгія).
 Г. 1924 р., Париж (Франція).

607. Якого кольору спортивний костюм фехтувальників?

- А. Білий.
 Б. Сірий.
 В. Сріблястий.
 Г. Синій.

608. Сучасна спортивна рапіра є наслідуванням тренувальної зброї XV–XVI ст. За уколи в яку частину тіла суперника, відповідно до правил змагань, спортсменів-рапіристу нараховують очки?

- А. У будь-яку частину тіла.
 Б. У торс спереду та спину (до пояса).
 В. У будь-яку частину тіла (за винятком потилиці).
 Г. У будь-яку частину тіла вище пояса (за винятком потилиці).

609. Шпагу почали виготовляти в Середньовіччі як дуельну зброю. За уколи в яку частину тіла суперника, відповідно до правил змагань, шпажисту нараховують очки?

- А. У будь-яку частину тіла.
 Б. У торс спереду та спину (до пояса).
 В. У будь-яку частину тіла (за винятком потилиці).
 Г. У будь-яку частину тіла вище пояса (за винятком потилиці).

610. Шпага тривалий час зберігала традиції дуельного фехтування. Скільки уколів мав завдати шпажист, щоб виграти двобій?

- А. 1.
 Б. 3.
 В. 5.
 Г. 10.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Недо Наді — легендарний італійський фехтувальник, шестиразовий олімпійський чемпіон. Єдиний фехтувальник у історії, разом з молодшим братом Альдо, який виграв на Іграх однієї Олімпіади «золото» в змаганнях шпажистів, шаблістів та рапіристів та п'ять золотих медалей на одних Олімпійських іграх.

611. Шабля — сучасна версія кавалерійського клинка. Уколи якою частиною зброї зараховують у фехтуванні шаблестів?

- А. Уколи кінцем клинка.
- Б. Удари різними частинами клинка.
- В. Уколи кінцем та удари різними частинами клинка.
- Г. Уколи кінцем та удари різними частинами клинка та гардою.

612. Фіксацію уколів у фехтуванні тривалий час здійснювали лише візуально помічники головного судді. У 1936 р. у правилах змагань шпажистів, у 1957 р. — рапіристів, а у 1988 р. — шаблестів відбулися зміни. За допомогою чого, відповідно до цих змін, здійснюють фіксацію уколів?

- А. Електричного фіксатора.
- Б. Системи відеоспостереження.
- В. Чотирьох суддів-секундантів.
- Г. Комп'ютерної програми «Star».

613. У якій з дисциплін сучасного спортивного фехтування відсутня «тактична правота», а уколи, за умови, якщо їх завдано одночасно, зараховують обом суперникам?

- А. У всіх дисциплінах.
- Б. У фехтуванні рапірою.
- В. У фехтуванні шпагою.
- Г. У фехтуванні шаблею.

614. Перед початком фехтувального бою суперники повинні привітати один одного, суддю та аудиторію. Як саме відбувається привітання?

- А. Спортсмени підіймають клинок до підборіддя.
- Б. Спортсмени змахують незброєною рукою.
- В. Спортсмени стискають руку судді та суперника.
- Г. Спортсмени вклоняються один одному та аудиторії.

Чемпіони Ігор VII Олімпіади з фехтування на шаблях, команда Італії у складі Альдо Наді, Недо Наді, Бальдо Бельді, Оресте Пуліті, Франческо Гаргано, Джорджо Сантеллі, Діно Урбані, Федеріко Чезарано. Антверпен, 1920 р.

ЦІКАВО

Італійський фехтувальник Едоардо Манджаротті у період з 1936 по 1960 рр. став володарем 13 олімпійських нагород різного ґатунку в особистій і командній першості, серед яких 6 золотих, 5 срібних, 2 бронзові. Причому серед них було 8 медалей, завойованих у фехтуванні на шпагах і 5 — на рапірах, що свідчить про різнобічність цього видатного спортсмена. Утім, першу золоту медаль Е. Манджаротті виборов, коли йому ще не виповнилося 18 років (1936 р.), а останню — через 24 роки у 1960 р. (у 42-річному віці). Таким є спортивне довголіття на рівні вищих досягнень.

Джованна Трилліні (Італія) — чемпіонка Олімпійських ігор 1992 р. в особистій та командній першості з фехтування на рапірах, 1996 та 2000 рр. — у командній першості. Срібна призерка Олімпійських ігор 2004 р. в особистій першості, бронзова призерка Олімпійських ігор 1996 та 2000 рр. в особистій першості та 2008 р. — у командних змаганнях

606. 1908 р., Лондон (Велика Британія).
607. Білий.
608. У торс спереду та спину (до пояса).
609. У будь-яку частину тіла (за винятком потилиці).
610. 1.
611. Уколи кінцівкою та удари різними частинами клинка.
612. Електричного фіксатора.
613. У фехтуванні шпагою.
614. Спортсмени підіймають клинок до підборіддя.

615. Що означає жовта картка у змаганнях фехтувальників?
- А. Попередження. В. «One meter» штраф.
- Б. Штрафний укол. Г. Надання «пріоритету».
616. Що означає червона картка, яку суддя показує фехтувальнику?
- А. Попередження. В. Дискваліфікацію.
- Б. Штрафний укол. Г. Надання «пріоритету».
617. Що означає чорна картка у змаганнях із фехтування?
- А. Попередження. В. Дискваліфікацію.
- Б. Штрафний укол. Г. Спортсмен програв бій.
618. Як звуть відомого італійського спортсмена, який виборов золоті нагороди у змаганнях рапіристів (1912 та 1920 рр.), шаблівців (1920 р.), а також став єдиним в історії фехтування спортсменом, який виборов 5 золотих нагород на одних Іграх (в особистій першості — у рапірі та шаблі, у командній — у рапірі, шпазі та шаблі)?
- А. Недо Наді. В. Фелікс-Торі Мартінес.
- Б. Маурісіо Еспандо. Г. Олессандро П'єтрі.
619. Видатний італійський спортсмен Едоардо Манджаротті, який брав участь у змаганнях із 17 до 42 років, володіє найбільшою кількістю олімпійських нагород з фехтування. Скільки олімпійських нагород виборов цей спортсмен?
- А. 15 (5 золотих, 6 срібних та 4 бронзові).
- Б. 13 (6 золотих, 5 срібних та 2 бронзові).
- В. 11 (4 золоті, 5 срібних та 2 бронзові).
- Г. 9 (3 золоті, 2 срібні та 4 бронзові).

Едоардо Манджаротті — видатний італійський фехтувальник, шестиразовий олімпійський чемпіон та чотирнадцятиразовий чемпіон світу. Володар найбільшої кількості нагород Ігор Олімпіад (13 медалей) та чемпіонатів світу в історії фехтування. Фахівець з фехтування на шпагах та рапірах

Чемпіони Ігор XV Олімпіади з фехтування на шаблях, команда Угорщини у складі **Берталана Пання**, **Ласло Райчаньї**, **Рудольфа Карпаті**, **Аладара Геревича**, **Пала Ковача**, **Тибора Берцеллі**. Гельсінкі, 1952 р.

620. Найстаршим за віком олімпійським чемпіоном у змаганнях з фехтування є угорський шабліст Аладар Геревич — учасник шести Ігор Олімпіад з 1932 по 1960 рр. У якому віці він виборов останню золоту олімпійську нагороду?

- А. 50 років.
- В. 62 роки.
- Б. 55 років.
- Г. 65 років.

621. Живою легендою сучасного спорту став угорський фехтувальник, який зумів стати призером Олімпійських і Паралімпійських ігор. Після «бронзи», отриманої на Олімпійських іграх 1988 р., він у результаті авткатастрофи отримав тяжку травму, але повернувся в спорт і на Паралімпійських іграх 1992 р. у Барселоні виборов золоту медаль. На Іграх в Атланті в 1996 р. він переміг у змаганнях рапіристів та шаблістів, додавши у свою колекцію нагород «бронзу» на змаганнях у Сіднеї й Афінах. Як звати цього спортсмена?

- А. Пал Секереш.
- В. Іво Гошович.
- Б. Ергін Божко.
- Г. Марін Каров.

622. Що стало причиною загибелі видатного радянського рапіриста, чемпіона й призера Олімпійських ігор Володимира Смирнова?

- А. Авткатастрофа.
- Б. Серцевий напад.
- В. Здобута під час змагань травма від уламку рапіри суперника.
- Г. Невдала операція.

Матео Тагліаріол (Італія) — чемпіон ігор XXIX Олімпіади з фехтування. Пекін, 2008 р.

ЦІКАВО

На Іграх XXIV Олімпіади в Сеулі (1988 р.) було зареєстровано своєрідний рекорд у жіночому олімпійському спорті: фехтувальниця зі Швеції Керстін Палм взяла участь в олімпійському турнірі всьоме (1964–1988 рр.). Цей рекорд тримається і до сьогодні.

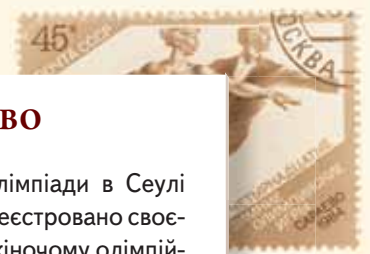

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Павло Колобков — видатний шпажист, шестиразовий призер Олімпійських ігор, чемпіон Ігор 2000 р. Узяв участь у п'яти Іграх Олімпіад, з жодної не повернувся без нагороди.

Марія-Валентина Веццалі (Італія) і Джованна Трилліні (Італія) в поєдинку

615. Попередження.
 616. Штрафний укол.
 617. Дискваліфікацію.
 618. Недо Наді.
 619. 13 (6 золотих, 5 срібних та 2 бронзові).
 620. 50 років.
 621. Пал Секереш.
 622. Здобута під час змагань травма від уламку рапіри суперника.

623. На Іграх якої Олімпіади уперше розігрували командну першість серед шаблесток?

- А. Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.
 Б. Ігри XXII Олімпіади, 1980 р.
 В. Ігри XXIV Олімпіади, 1988 р.
 Г. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.

624. Команда якої країни стала першою олімпійською чемпіонкою у командних змаганнях шаблесток?

- А. України.
 Б. Італії.
 В. Румунії.
 Г. Німеччини.

625. Як звати наймолодшу за віком спортсменку серед українських фехтувальниць, яка стала чемпіонкою Олімпійських ігор у віці 17 років.

- А. Ольга Харлан.
 Б. Олена Хомрова.
 В. Галина Пундик.
 Г. Ольга Жовнір.

626. На Іграх якої Олімпіади на усі сходинки олімпійського п'єдесталу зійшли шаблестки — представниці США?

- А. Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.
 Б. Ігри XXI Олімпіади, 1976 р.
 В. Ігри XXV Олімпіади, 1992 р.
 Г. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.

627. На Іграх якої Олімпіади спортсмени-шаблестки вперше виступали в нових захисних масках зі скла?

- А. Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.
 Б. Ігри XXVI Олімпіади, 1996 р.
 В. Ігри XXVIII Олімпіади, 2004 р.
 Г. Ігри XXVII Олімпіади, 2000 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

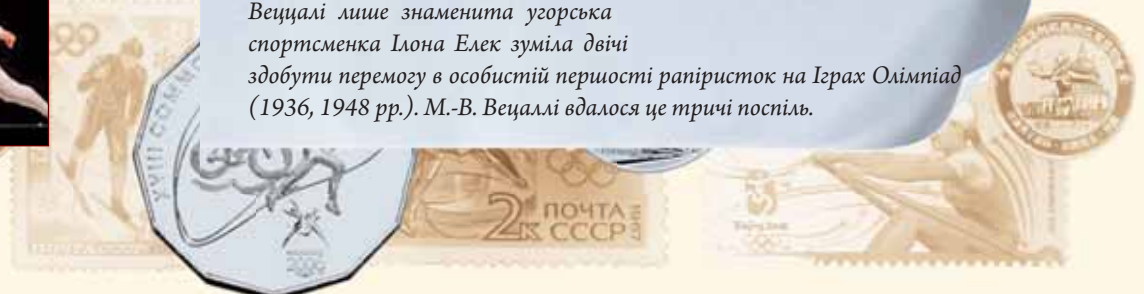
Станіслав Поздняков — видатний російський шаблест, чотириразовий олімпійський чемпіон (5 олімпійських нагород), десятиразовий чемпіон світу, тринадцятиразовий чемпіон Європи.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Марія-Валентина Веццалі — видатна італійська фехтувальниця на рапірах, п'ятиразова олімпійська чемпіонка, десятиразова чемпіонка світу, п'ятиразова чемпіонка Європи.

Єдина фехтувальниця в історії, яка зуміла вибороти п'ять золотих олімпійських медалей (усього в активі спортсменки сім олімпійських нагород). До Марії-Валентини Веццалі лише знаменита угорська спортсменка Ілона Елек зуміла двічі здобути перемогу в особистій першості рапіристок на Іграх Олімпіад (1936, 1948 рр.). М.-В. Веццалі вдалося це тричі поспіль.

ФУТБОЛ

628. Футбольний турнір на Іграх I Міжнародної Олімпіади не вважають офіційним. У ньому взяли участь лише дві команди. Яких країн?
- А. Греції, Данії.
 В. Великої Британії, Бельгії.
 Б. Данії, Франції.
 Г. Франції, Бельгії.
629. У якому році відбувся перший офіційний турнір у рамках Олімпійських ігор?
- А. 1904 р.
 В. 1900 р.
 Б. 1908 р.
 Г. 1906 р.
630. Скільки команд взяло участь у першому офіційному олімпійському турнірі?
- А. 2.
 В. 6.
 Б. 3.
 Г. 20.
631. У футбольному турнірі Ігор II Олімпіади у Парижі (1900 р.) взяли участь усього три команди. Команди яких країн взяли участь у цьому турнірі?
- А. Великої Британії, Франції, Бельгії.
 Б. Канади, Франції, Великої Британії.
 В. Греції, Франції, Бельгії.
 Г. Великої Британії, США, Данії.

Збірна команда Уругваю — дворазовий чемпіон Ігор Олімпіад (1924, 1928 рр.)
 Верхній ряд: Альваро Гестідо, Хосе Насассі, Енріке Бальєстерос, Ернесто Масчероні, Хосе-Леандро Андраде, Лоренсо Фернадес.
 Нижній ряд: Пабло Дорадо, Гектор Скароне, Гектор Кастро, Педро Сеєа, Сантос Іріарте

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з футболу увійшли, починаючи з Ігор II Олімпіади в Парижі (1900 р.) за винятком Ігор X Олімпіади в Лос-Анджелесі (1932 р.).

Хосе-Леандро Андраде — уругвайський футболіст, дворазовий олімпійський чемпіон 1924 і 1928 рр., чемпіон світу 1930 р.

623. *Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.*
 624. *України.*
 625. *Ольга Харлан.*
 626. *Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.*
 627. *Ігри XXIX Олімпіади, 2008 р.*
 628. *Греції, Данії.*
 629. *1900 р.*
 630. *3.*
 631. *Великої Британії, Франції, Бельгії.*

632. Команда якої країни першою виборола золоті олімпійські нагороди?

- А. Бельгії. В. Великої Британії.
 Б. Франції. Г. Італії.

633. У змаганнях із футболу на Іграх III Олімпіади в Сент-Луїсі (1904 р.) взяли участь тільки три клубні команди з Американського континенту, причому дві з них представляли одну країну. Команди яких країн брали участь в олімпійському футбольному турнірі 1904 р.?

- А. США і Канади. В. Мексики і США.
 Б. Чилі та США. Г. Куби і Канади.

634. У футбольному турнірі Ігор IV Олімпіади взяли участь 8 команд із 7 країн. Яку країну у цьому турнірі представляли дві команди?

- А. Франції. В. Швеції.
 Б. Данії. Г. Великої Британії.

635. На Іграх якої Олімпіади вперше у футбольних турнірах взяли участь збірні команди країн?

- А. Ігри IV Олімпіади в Лондоні, 1908 р.
 Б. Ігри V Олімпіади у Стокгольмі, 1912 р.
 В. Ігри VII Олімпіади в Антверпені, 1920 р.
 Г. Ігри VIII Олімпіади у Парижі, 1924 р.

636. Чому команда Німеччини не брала участі у футбольному турнірі Ігор VII Олімпіади в Антверпені?

- А. За рішенням МОК Німеччину та її союзників у Першій світовій війні відсторонили від участі у футбольному турнірі Ігор VII Олімпіади.
 Б. За браком коштів на підготовку та участь у футбольному турнірі.
 В. Через виявлення інфекційної хвороби у футболістів.
 Г. Через відсутність досвідченого тренера.

Пам'ятник Левові Яшину біля стадіону «Динамо» в Москві

Лев Яшин — ушавлений радянський футболіст, воротар, олімпійський чемпіон 1956 р., чемпіон Європи 1960 р., найкращий воротар XX ст. за версією IFFHS (Міжнародна федерація футбольної історії і статистики)

637. У фіналі футбольного турніру Ігор VII Олімпіади зустрілися команди Бельгії та Чехословаччини. Наприкінці першого тайму гру зупинили. Програючи 0:2, футболісти збірної Чехословаччини звинуватили англійського арбітра Левіса в упередженому суддівстві. Незважаючи на вмовляння й навіть погрози застосувати до збірної Чехословаччини штрафні санкції, гру поновити не вдалося. Які санкції застосував оргкомітетом Ігор до команди Чехословаччини?

- А. Команду примусили терміново покинути Антверпен.
- Б. Команду позбавили права участі в Іграх VIII Олімпіади.
- В. Команду дискваліфікували й позбавили срібних медалей.
- Г. Команда сплатила штраф у розмірі 100 000 дол. США.

638. Ігри X Олімпіади відбувалися в США. Їхньою столицею стало головне місто штату Каліфорнія — Лос-Анджелес. Футбол не потрапив до олімпійської програми цих Ігор. З яких причин це сталося?

- А. Оргкомітет Ігор вилучив футбол із олімпійської програми, пояснивши своє рішення непопулярністю цієї гри у США.
- Б. Через відсутність коштів у команд на переліт до США.
- В. Через заборону ФІФА командам брати участь у Іграх X Олімпіади.
- Г. Через відсутність заявок країн на участь у турнірі.

639. До участі у фінальному турнірі Ігор XVIII Олімпіади (1964 р.) дві команди — переможець попередніх Олімпійських ігор та команда країни-організатора — були звільнені від відбіркових ігор. Команди яких країн були звільнені від відбіркових ігор?

- А. Югославії та Японії.
- Б. Англії та Японії.
- В. Греції та Японії.
- Г. Франції та Югославії.

Збірна СРСР — чемпіон Олімпійських ігор 1956 р.

Зліва направо: Г. Качалін (старший тренер), І. Нетто, А. Яшин, Б. Разинський, Е. Стрельцов, А. Башаєв, С. Сальников, О. Парамонов, М. Огоньков, І. Беца, В. Рижкін, В. Іванов, Н. Симонян, А. Ільїн, А. Масльонкін, Б. Кузнєцов, О. Ісаєв, Н. Тищенко, Б. Татушин

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

За всі роки, протягом яких змагання з футболу входять до програми Ігор Олімпіад, частіше за інших — тричі — олімпійськими чемпіонами серед чоловічих команд ставали футболісти Великої Британії (1900, 1908 і 1912 рр.) і Угорщини (1952, 1964 і 1968 рр.), а серед жінок — тричі — футболістки США (1996, 2004 і 2008 рр.).

Найбільша загальна кількість олімпійських нагород різного ґатунку серед чоловіків — три — в активі угорського спортсмена Дьєже Новака, який, крім двох золотих медалей (1964 і 1968 рр.), володіє ще й «бронзою» Ігор-1960.

Олексій Парамонов — чемпіон Олімпійських ігор 1956 р. з футболу в складі збірної команди СРСР

- 632. Великої Британії.
- 633. США і Канади.
- 634. Франції.
- 635. Ігри IV Олімпіади в Лондоні, 1908 р.
- 636. За рішенням МОК Німеччину та її союзників у Першій світовій війні відсторонили від участі у футбольному турнірі Ігор VII Олімпіади.
- 637. Команду дискваліфікували й позбавили срібних медалей.
- 638. Оргкомітет Ігор вилучив футбол із олімпійської програми, пояснивши своє рішення непопулярністю цієї гри у США.
- 639. Югославії та Японії.

640. Ігри XXII Олімпіади проводили в СРСР. У яких містах СРСР відбувалися олімпійські футбольні турніри?

- А. Москва, Київ, Ленінград, Мінськ.
- Б. Москва, Таллін, Київ, Гомель.
- В. Харків, Київ, Мінськ, Рига.
- Г. Львів, Москва, Київ, Кишинів.

641. Коли жіночий футбол увійшов до програми Олімпійських ігор?

- А. Ігри XXIV Олімпіади, 1988 р.
- Б. Ігри XXI Олімпіади, 1976 р.
- В. Ігри XXV Олімпіади, 1992 р.
- Г. Ігри XXII Олімпіади, 1980 р.

642. Як звати наймолодшого за віком олімпійського чемпіона з футболу?

- А. Ідріс-Карлос Камені (Камерун).
- Б. Осей Куффур (Гана).
- В. Едуард Стрельцов (СРСР, Росія).
- Г. Луїс Менгес (США).

643. Скільки років наймолодшому за віком олімпійському чемпіонові з футболу?

- А. 15 років.
- Б. 16 років.
- В. 17 років.
- Г. 18 років.

644. Як звати найстаршого за віком олімпійського чемпіона з футболу?

- А. Вів'єн Вудворд (Велика Британія), Ростислав Вацлавічек (Чехословаччина).
- Б. Анатолій Башашкін (СРСР, Росія).
- В. Ласло Надь (Угорщина).
- Г. Ерік Нільсон (Швеція), Сігео Яегасі (Японія).

Сергій Сальников — чемпіон Олімпійських ігор 1956 р. з футболу в складі збірної команди СРСР

Збірна команда Франції з футболу — чемпіон Ігор Олімпіад 1984 р.

645. Скільки років найстаршому за віком олімпійському чемпіонові з футболу?
- А. 25 років.   В. 27 років.
Б. 33 роки.   Г. 38 років.
646. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з футболу?
- А. Угорщини.   В. США.
Б. Бразилії.   Г. СРСР.
647. Команда якої країни першою виборола золоті олімпійські нагороди з футболу серед жінок?
- А. Зімбабве.   В. Чехословаччини.
Б. Індії.   Г. СРСР.
648. Дитинство футболу — це той футбол без правил, у який грали ватагою, ганяючись за м'ячем, з єдиною метою — забити гол. У 1857 р. М. Ворт розробив правила гри, подібні до сучасних. З часом правила змінювалися й уже в 1883 р. час гри поділили та ввели правило про зміну воріт після перерви. Як довго триває футбольний тайм у сучасному футболі?
- А. 30 хв.   В. 50 хв.
Б. 45 хв.   Г. 1 год.

Ігор Добровольський — чемпіон Олімпійських ігор 1988 р. з футболу в складі збірної команди СРСР

Вільям Аяче — чемпіон Олімпійських ігор 1984 р. з футболу в складі збірної команди Франції

Мішель Бібар — чемпіон Олімпійських ігор 1984 р. з футболу в складі збірної команди Франції

Олексій Михайличенко — чемпіон Олімпійських ігор 1988 р. з футболу в складі збірної команди СРСР

640. Москва, Київ, Ленінград,
Мінськ.
641. Ігри XXII Олімпіади, 1980 р.
642. Ідріс Карлос Камені (Камерун).
643. 16 років.
644. Вів'єн Вудворд (Велика Британія), Ростислав Вацлавічек (Чехословаччина).
645. 33 роки.
646. США.
647. Зімбабве.
648. 45 хв.

649. У період зародження футболу суддю не допускали на поле. Разом із помічниками він перебував на трибуні. Лише у 1878 р. арбітр зайняв звичне для сучасних уболівальників місце на полі. Скільки суддів одночасно перебуває на полі, обслуговуючи сучасні футбольні матчі?

- А. 1 суддя. В. 5 суддів.
Б. 2 судді. Г. 3 судді.

650. Серед багатьох видів спорту, де розігрують олімпійські медалі, почесне місце посідає футбол. Кому із президентів ФІФА належать слова «Футбол є окрасою Олімпіади»?

- А. Робертові Герену.
Б. Артуру Дрюрі.
В. Жоао-Марія-Фаустин-Годерфройду Авеланжу.
Г. Йозефу Блаттерові.

651. Скільки спортсменів перебуває на футбольному полі під час олімпійських змагань?

- А. 11. В. 25.
Б. 22. Г. 44.

652. У 1891 р. ірландський експерт із футбольних правил Джон Пенальті запропонував призначити покарання, коли гравець команди, яка захищається, порушує правила проти суперника у власному штрафному майданчику. На його честь це правило назвали «пенальті». З 1896 р. пенальті має бути спрямоване тільки вперед. Де встановлюють м'яч, призначаючи пенальті у футболі?

Збірна команда СРСР з футболу — чемпіон Ігор XXIV Олімпіади. Сеул, 1988 р.

- А. На відстані 11 м від воріт.
- Б. На місце, де зафіксували порушення.
- В. На кутовий фланг.
- Г. На середню лінію.

653. Яку назву має спортивне взуття футболіста?

- А. Шиповки.
- Б. Кросівки.
- В. Бутси.
- Г. Кеди.

654. У музеї спорту в Лондоні зберігають дві золоті монети, які мають безпосереднє відношення до футболу. У 1863 р. в Англії запровадили нові правила гри. Щоб гравці тренувалися відповідно до нових правил, тренер команди із м. Шеффілд видавав спортсменам під час матчу по дві золоті монети, які вони міцно тримали у стиснутих кулаках. Виконанню яких правил гри допоміг винахід тренера?

- А. Не торкатися м'яча руками.
- Б. Не штовхати руками суперника.
- В. Не падати навмисне у воротарському майданчику.
- Г. Не плескати у долоні.

Даніель Ксуере — чемпіон Олімпійських ігор 1984 р. з футболу в складі збірної команди Франції

Бренді Честейн — чемпіонка Олімпійських ігор 2004 р. в Афінах з футболу в складі жіночої збірної команди США

Брайан Скаррі — чемпіонка Олімпійських ігор 2004 р. в Афінах з футболу в складі жіночої збірної команди США

649. З судді.
 650. Жоао Марія Фаустин Годерфройду Авеланж.
 651. 22.
 652. На відстані 11 м від воріт.
 653. Бутси.
 654. Не торкатися м'яча руками.

ХОКЕЙ НА ТРАВІ

655. У гру, котра була прообразом сучасного хокею, грали у Середньовіччі французькі пастухи, використовуючи замість ключок свої палиці із зігнутими ручками, які називали «хоке». Про який хокей ідеться?

- А. Хокей із шайбою.
 Б. Хокей з кулькою.
 В. Хокей на роликівих ковзанах.
 Г. Хокей на траві.

656. Коли хокей на траві увійшов до олімпійської програми?

- А. Ігри I Олімпіади 1896 р.   В. Ігри II Олімпіади 1900 р.
 Б. Ігри IV Олімпіади 1908 р.   Г. Ігри III Олімпіади 1904 р.

657. Коли жінки приєдналися до розіграшу олімпійської першості з хокею на траві?

- А. Ігри IX Олімпіади 1928 р., Амстердам (Нідерланди).
 Б. Ігри XIV Олімпіади 1948 р., Лондон (Велика Британія).
 В. Ігри IV Олімпіади 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. Ігри XXII Олімпіади 1980 р., Москва (СРСР).

658. Скільки комплектів нагород розігрують під час олімпійських турнірів з хокею на траві?

- А. 6.   В. 2.
 Б. 1.   Г. 4.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

До олімпійської програми змагання з хокею на траві входять, починаючи з Ігор IV Олімпіади в Лондоні (1908 р.) за винятком Ігор V Олімпіади в Стокгольмі (1912 р.) та Ігор VIII Олімпіади в Парижі (1924 р.).

Лоїс Вандервеге — капітан збірної команди Бельгії з хокею на траві. Ігри XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні

Команда Нідерландів — переможниці Ігор XXIX Олімпіади з хокею на траві

659. Скільки гравців з кожної команди одночасно перебуває на ігровому полі під час гри у хокей на траві?
- A. 11.   В. 7.
Б. 9.   Г. 10.
660. Скільки триває тайм під час гри у хокей на траві?
- A. 30 хв.   В. 25 хв.
Б. 35 хв.   Г. 45 хв.
661. Книга рекордів Гіннеса повідомляє, що команда Індії, шестиразовий олімпійський чемпіон (1928–1956 рр.), з розгромним рахунком обіграла команду США на Іграх Х Олімпіади 1932 р. у Лос-Анджелесі. З яким рахунком перемогла команда Індії?
- A. 16:2.   В. 24:1.
Б. 9:2.   Г. 20:4.
662. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з хокею на траві?
- A. Індії.   В. Нідерландів.
Б. Австралії.   Г. Великої Британії.
663. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з хокею на траві?
- A. Індії.   В. Нідерландів.
Б. Австралії.   Г. Пакистану.

Софі Полкамп (Нідерланди) — чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади в Пекіні з хокею на траві

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

За всі роки, протягом яких змагання з хокею на траві входять до програми Ігор Олімпіад, частіше за інших серед чоловіків олімпійськими чемпіонами ставали команди Індії (8 разів), а серед жінок — команди Австралії (3 рази).

Найбільшу загальну кількість олімпійських нагород різного ґатунку, завойованих у змаганнях по хокею на траві серед чоловіків, — по 4 у кожного — мають двоє спортсменів з Індії: Леслі Волтер Клаудіус (у нього, крім трьох золотих медалей 1948, 1952 і 1956 рр., є ще й «срібло» Ігор-1960) і Удахам-Сінх Кумлар (у нього, крім трьох золотих нагород 1952, 1956, 1964 рр., є також «срібло» Ігор-1960).

Серед жінок у цьому виді спорту, крім австралійки Речелл Хокс, у якої три золоті медалі (1988, 1996 і 2000 рр.), є спортсменка, в активі якої три олімпійські нагороди різного ґатунку — Мінтьє Доннерс із Нідерландів.

655. Хокей на траві.
 656. Ігри IV Олімпіади 1908 р.
 657. Ігри XXII Олімпіади 1980 р., Москва (СРСР).
 658. 2.
 659. 11.
 660. 35 хв.
 661. 24:1.
 662. Нідерландів.
 663. Індії.

ВИДИ СПОРТУ В ПРОГРАМАХ ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

664. Змагання із зимових видів спорту увійшли до програми Ігор IV Олімпіади 1908 р. і відбувалися одночасно з літніми олімпійськими змаганнями. Які зимові види спорту увійшли до програми Ігор IV Олімпіади 1908 р. у Лондоні?

- А. Фігурне катання на ковзанах. В. Лижні гонки.
 Б. Біатлон. Г. Хокей із шайбою.

665. Коли МОК вирішив регулярно проводити зимові Олімпійські ігри?

- А. 1920 р. В. 1925 р.
 Б. 1922 р. Г. 1923 р.

666. Які змагання відбулися в Шамоні (Франція) з нагоди Ігор VIII Олімпіади і згодом отримали назву I зимових Олімпійських ігор?

- А. Міжнародний спортивний тиждень з нагоди VIII Олімпіади.
 Б. Міжнародний спортивний тиждень зимових видів спорту.
 В. Тиждень зимових ігор.
 Г. Міжнародний фестиваль зимових ігор та розваг.

667. Коли вперше відбулися зимові Олімпійські ігри?

- А. 1910 р., Саппоро (Японія).
 Б. 1924 р., Шамоні (Франція).
 В. 1920 р., Калгарі (Канада).
 Г. 1928 р., Кортина-д'Ампеццо (Франція).

668. Який критерій є одним з основних для зарахування виду спорту до програми зимових Олімпійських ігор?

- А. Вид спорту має бути складнокоординаційним.
 Б. Спортивні змагання проводять на зимових майданчиках.
 В. У змаганнях з виду спорту обов'язково мають брати участь жінки і чоловіки.
 Г. Вид спорту має подобатися президентові Міжнародного олімпійського комітету.

669. Скільки учасників брали участь у I зимових Олімпійських іграх?

- А. 258. В. 300.
 Б. 198. Г. 303.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

На Паризькій сесії МОК 1922 р. було прийнято рішення про проведення змагань із зимових видів спорту під назвою «Міжнародний спортивний тиждень з нагоди VIII Олімпіади».

Змагання відбулися у французькому містечку Шамоні з 25 січня по 4 лютого 1924 р. із дотриманням ритуалів, які вже стали невід'ємною частиною Ігор Олімпіад: було запалено олімпійський вогонь, учасники склали присягу. Ці змагання перевершили усі сподівання. Це дало підставу МОК на Паризькому Олімпійському конгресі 1925 р. прийняти рішення про регулярне проведення зимових Олімпійських ігор, а змагання, проведені у 1924 р. в Шамоні, класифікувати як перші офіційні зимові Олімпійські ігри.

670. Скільки жінок узяли участь у I зимових Олімпійських іграх?

- А. 24.
- Б. 13.
- В. 33.
- Г. Учасі не брали.

671. Який вид спорту не увійшов до програми I зимових Олімпійських ігор (1924 р., Шамоні, Франція)?

- А. Лижні гонки.
- Б. Фігурне катання на ковзанах.
- В. Біатлон.
- Г. Стрибки на лижах з трампліна.

ЦІКАВО

Зимові Олімпійські ігри мають не таку давню історію, як Ігри Олімпіад. Уперше змагання з фігурного катання на ковзанах увійшли до програми Ігор IV Олімпіади, що відбулася у Лондоні в 1908 р. Їх проводили одночасно зі змаганнями з літніх видів спорту.

Перші зимові Олімпійські ігри. Змагання з бобслею. Шамоні, 1924 р.

Змагання зі стрибків з 70-метрового трампліна. Шамоні, 1924 р.

664. Фігурне катання на ковзанах.
 665. 1925 р.
 666. Міжнародний спортивний тиждень з нагоди VIII Олімпіади.
 667. 1924 р., Шамоні (Франція).
 668. Спортивні змагання проводяться на зимових майданчиках.
 669. 258.
 670. 13.
 671. Біатлон.

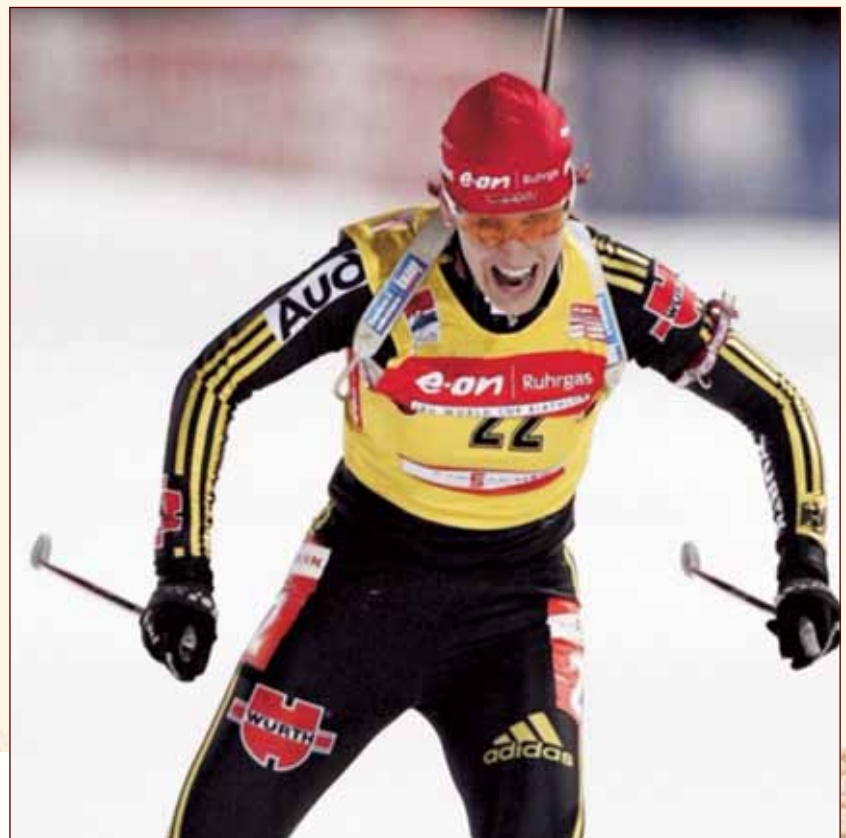
ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Біатлон — зимове двоборство, до якого входять лижні гонки зі стрільбою на вогневих рубежах із малокаліберної гвинтівки. До олімпійської програми входить, починаючи з VIII зимових Олімпійських ігор у Скво-Веллі (1960 р.). Жінки дебютували на XVI зимових Олімпійських іграх в Альбервілі (1992 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 8 комплектів нагород (4 — серед жінок і 4 — серед чоловіків).

Каті Вільгельм (Німеччина) — триразова олімпійська чемпіонка з біатлону (2002, 2006 рр.)

БІАТЛОН

672. Хто був організатором перших в історії спорту гонок на лижах зі зброєю?
 А. Стражники. В. Прикордонники.
 Б. Мисливці. Г. Військові.
673. Де вперше відбулися гонки, які в подальшому отримали назву «біатлон»?
 А. На французькій Рив'єрі.
 Б. На Алясці.
 В. На Північному полюсі.
 Г. На шведсько-норвезькому кордоні.
674. Біатлон — подвійна боротьба, двоборство, яке зародилося в 20-х роках ХХ ст. У ті часи в скандинавських країнах почали проводити лижні гонки військових патрулів. Під час цих змагань військові демонстрували свої вміння зі стрільби з гвинтівки й метання гранати. На початку 50-х років цей вид спорту здобув міжнародне визнання, але без метання. Яку зброю використовують спортсмени-біатлоністи?
 А. Пістолет. В. Малокаліберну гвинтівку.
 Б. Карабін. Г. Револьвер.

675. У якому році біатлон увійшов до програми зимових Олімпійських ігор?

- А. 1924 р.
- В. 1948 р.
- Б. 1928 р.
- Г. 1960 р.

676. У якому році жіночий біатлон увійшов до програми зимових Олімпійських ігор?

- А. 1988 р.
- В. 1980 р.
- Б. 1928 р.
- Г. 1992 р.

677. У змаганнях з біатлону проводять гонку переслідування. Яку довжину має гонка переслідування в біатлоні у жінок?

- А. 10 км.
- В. 15 км.
- Б. 12,5 км.
- Г. 7,5 км.

678. Скільки вогневих рубежів долають біатлоністи в спринтерській гонці?

- А. 1.
- В. 4.
- Б. 2.
- Г. 3.

679. Як біатлоніст транспортує гвинтівку під час гонок?

- А. В руках.
- В. На спині.
- Б. Збоку.
- Г. На грудях.

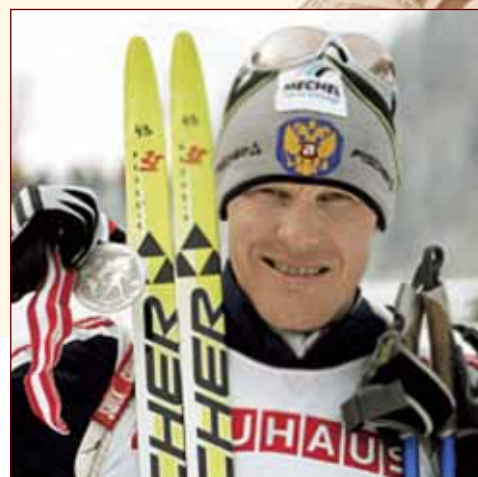
680. Який стиль пересування на лижах використовують у змаганнях з біатлону?

- А. Класичний.
- В. Ковзанярський (вільний).
- Б. Ялинкою.
- Г. Поперемінний.

ЦІКАВО

Найбільше серед чоловіків-біатлоністів золотих олімпійських медалей — п'ять — здобув норвежський спортсмен Олле-Ейнар Бйорндален (1998 р. — у гонках на 10 км; 2002 р. — чотири з чотирьох можливих: у гонках на 10 км, гонках переслідування на 12,5 км, гонках на 20 км, естафеті 4 x 7,5 км).

Серед жінок у біатлоні найбільшу кількість золотих олімпійських нагород — три — виборола біатлоністка з Німеччини Каті Вільгельм (2002 р. — у гонках на 7,5 км і в естафеті 4 x 7,5 км; 2006 р. — у гонках переслідування на 10 км).

Сергій Чепиков (СРСР, Росія) — володар шести олімпійських медалей із біатлону (1988 р.— 2 нагороди, 1992 р.— 1, 1994 р.— 2, 2006 р.— 1)

Олександр Тихонов (СРСР, Росія) — чотириразовий олімпійський чемпіон у естафетних гонках із біатлону (1968, 1972, 1976, 1980 рр.)

Німецькій спортсменці Урсулі Дизль належить першість серед жінок-біатлоністок у володінні загальною кількістю олімпійських нагород різного ґатунку. У її активі 9 медалей, серед яких дві — золоті, чотири — срібні та три бронзові

672. Прикордонники.
 673. На шведсько-норвезькому кордоні.
 674. Малокаліберну гвинтівку.
 675. В 1960 р.
 676. 1992 р.
 677. 10 км.
 678. 2.
 679. На спині.
 680. Ковзанярський (вільний).

681. Від чого залежить довжина лиж біатлоністів?

- А. Від погодних умов.
 Б. Від зросту спортсмена.
 В. Від маси спортсмена.
 Г. Від місцевості, де відбуваються гонки.

682. Хто став першим в історії зимових Олімпійських ігор переможцем з біатлону?

- А. Шведський спортсмен Клас Лестандер.
 Б. Радянський спортсмен Володимир Меланьїн.
 В. Норвезький спортсмен Магнар Сольберг.
 Г. Фінський спортсмен Антті Тюрвяйнен.

683. Як звать володаря найбільшої колекції олімпійських медалей з біатлону?

- А. Олле-Ейнар Бйорндален (Норвегія).
 В. Олександр Тихонов (СРСР, Росія).
 Б. Рікко Грос (Німеччина).
 Г. Франк Ульріх (Німеччина).

684. Скільки медалей у володаря найбільшої колекції олімпійських нагород з біатлону?

- А. 9. В. 5.
 Б. 10. Г. 11.

685. Біатлоністи якої країни вибороли найбільше олімпійських нагород?

- А. Німеччини. В. Норвегії.
 Б. Росії. Г. СРСР.

686. Біатлоністи якої країни вибороли найбільшу кількість золотих олімпійських медалей?

- А. Німеччини. В. СРСР.
 Б. Норвегії. Г. Росії.

Норвезький біатлоніст **Олле-Ейнар Бйорндален** є володарем найбільшої кількості олімпійських нагород різного ґатунку серед чоловіків. У його активі дев'ять медалей, серед яких п'ять — золотих, три — срібні і одна бронзова

БОБСЛЕЙ

687. Бобслей — швидкісний спуск з гори по спеціально обладнаній льодовій трасі на санях. Чим обладнані такі сани?

А. Мотором.	В. Гальмом.
Б. Кермом і гальмами.	Г. Кермом.

688. Коли бобслей увійшов до олімпійської програми?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
 Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесид (США).
 В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. IX зимові Олімпійські ігри 1964 р., Інсбрук (Австрія).

689. Які змагання входять до сучасної програми з бобслею?

- А. На одномісних і двомісних (чол. і жін.) санях.
 Б. На одномісних (чол.) і двомісних (чол.) санях.
 В. На чотиримісних (чол.) і двомісних (чол. і жін.) санях.
 Г. На тримісних (чол.) санях.

690. На яких зимових Олімпійських іграх у змаганнях з бобслею за нагороди боролися в першій та останній раз екіпажі п'ятимісних саней?

- А. II зимові Олімпійські ігри 1928 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).
 Б. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 В. IV зимові Олімпійські ігри 1936 р., Гарміш-Партенкірхен (Німеччина).
 Г. XI зимові Олімпійські ігри 1972 р., Саппоро (Японія).

**ІСТОРИЧНА
ДОВІДКА**

До олімпійської програми бобселей входить, починаючи з I зимових Олімпійських ігор у Шамоні (1924 р.). Спортсмени розігрують 3 комплекти олімпійських нагород: 2 — серед чоловіків і 1 — серед жінок.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей на змаганнях з бобслею серед чоловіків — по три у кожного — вибороли чотири німецькі спортсмени: Майнхард Неймер і Бернхард Гермесхаузен, які виступали за НДР, та Андре Ланге і Кевін Куске, які змагалися в Солт-Лейк-Сіті і Турині за Німеччину.

Богдан Мусіол (другий справа) завоював найбільшу кількість олімпійських нагород різного ґатунку на змаганнях із бобслею серед чоловіків. На зимових Іграх 1980 р. (2 нагороди), 1984 р. (2 нагороди) і 1988 р. (2 нагороди) він виступав за НДР, а в 1992 р. (1 медаль) — за Німеччину

- 681. Від зросту спортсмена.
- 682. Шведський спортсмен Клас Лестандер.
- 683. Олле-Ейнар Бйорндален (Норвегія).
- 684. 9.
- 685. Німеччини.
- 686. Німеччини.
- 687. Кермом і гальмами.
- 688. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
- 689. На чотиримісних (чол.) і дво-місних (чол. і жін.) санчатах.
- 690. II зимові Олімпійські ігри 1928 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).

691. На яких зимових Олімпійських іграх через відсутність траси для бобслею, змагання з цього виду спорту не проводили?

- A. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесид (США).
- Б. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- В. VIII зимові Олімпійські ігри 1960 р., Скво-Веллі (США).
- Г. X зимові Олімпійські ігри 1968 р., Гренобль (Франція).

692. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях з бобслею?

- A. 1.
- Б. 3.
- В. 4.
- Г. 2.

693. Скільки заїздів відбувається у змаганнях бобслеїстів?

- A. 2.
- Б. 1.
- В. 4.
- Г. 3.

694. Як визначають переможця у бобслеї?

- A. За сумою часу всіх заїздів.
- Б. За часом кращого заїзду.
- В. За часом першого заїзду.
- Г. За часом останнього заїзду.

Принц Альберт (Монако) — член МОК, учасник п'яти зимових Олімпійських ігор із бобслею (Калгарі, 1988 р.; Альбервіль, 1992 р.; Ліллегаммер, 1994 р.; Нагано, 1998 р.; Солт-Лейк-Сіті, 2002 р.)

695. Коли змагання з бобслею для жінок увійшли до олімпійської програми?

- А. XX зимові Олімпійські ігри 2006 р., Турин (Італія).
- Б. XVI зимові Олімпійські ігри 1992 р., Ліллекхаммер (Норвегія).
- В. XIX зимові Олімпійські ігри 2002 р., Солт-Лейк-Сіті (США).
- Г. X зимові Олімпійські ігри 1968 р., Гренобль (Франція).

696. Хто став володарем найбільшої колекції олімпійських медалей з бобслею серед чоловіків?

- А. Еудженіо Монті (Італія).
- Б. Богдан Мусіол (НДР/Німеччина).
- В. Еріх Шерер (Швейцарія).
- Г. Макс Губен (Бельгія).

697. Скільки медалей у володаря найбільшої колекції олімпійських медалей з бобслею серед чоловіків?

- А. 10.
- Б. 9.
- В. 7.
- Г. 4.

698. Хто був наймолодшим за віком олімпійським чемпіоном з бобслею?

- А. Томас Доу (США).
- Б. Вільям Фіск (США).
- В. Бренд Рашью (США).
- Г. Макс Губен (Бельгія).

699. Скільки років наймолодшому за віком олімпійському чемпіонові з бобслею?

- А. 26 років.
- Б. 17 років.
- В. 16 років.
- Г. 24 роки.

700. Хто і в якому віці став найстаршим олімпійським чемпіоном з бобслею?

- А. Джей О'Брайєн (США), 48 років.
- Б. Ніон Токер (США), 46 років.
- В. Пол Стівенс (США), 49 років.
- Г. Макс Губен (Бельгія), 47 років.

701. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з бобслею?

- А. Швейцарії.
- Б. Італії.
- В. Німеччини.
- Г. США.

ЦІКАВО

На X Олімпійських іграх у Греноблі (1968 р.) драматично склалися змагання у бобслеїстів. Після чотирьох спроб команди Німеччини та Італії мали однаковий результат. В останній, п'ятій спробі сильнішими були італійські спортсмени на чолі Еудженіо Монті. Цей спортсмен двічі був срібним призером (1956 р.), двічі — бронзовим (1964 р.) і тільки у Греноблі зумів завоювати дві золоті медалі у змаганнях двійок і четвірок. У 1964 р. Е. Монті був удостоєний медалі Кубертена за високі спортивні якості.

Сучасний боб. Команда-четвірка США на Олімпіаді 2006 р. в Турині

691. VIII зимові Олімпійські ігри 1960 р., Скво-Веллі (США).
 692. 3.
 693. 4.
 694. За сумою часу всіх заїздів.
 695. XIX зимові Олімпійські ігри 2002 р., Солт-Лейк-Сіті (США).
 696. Богдан Мусіол (НДР/Німеччина).
 697. 7.
 698. Вільям Фіск (США).
 699. 16 років.
 700. Джей О'Брайєн (США), 48 років.
 701. Швейцарії.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Гірськолижний спорт — вид спорту, який полягає в спуску з гір спеціальними трасами на лижах. Спортсмен прагне якомога швидше подолати змагальну дистанцію. Цей вид спорту охоплює десять видів змагань — п'ять у жінок і п'ять у чоловіків: слалом, гігантський слалом, супергігантський слалом, швидкісний спуск (вони відрізняються один від одного довжиною трас, перепадом висот між стартом і фінішем, кількістю воріт, через які спортсмени мають пройти дистанцію), а також гірськолижне двоборство (його офіційна назва — альпійська комбінація), до якого входять слалом і швидкісний спуск.

До олімпійської програми гірськолижний спорт входить, починаючи від Ігор IV зимової Олімпіади в Гарміш-Партенкірхені (1936 р.).

В олімпійських змаганнях розігрується 10 комплектів нагород (5 — серед жінок і 5 — серед чоловіків).

ГІРСЬКОЛИЖНИЙ СПОРТ

702. Коли гірськолижний спорт увійшов до програми зимових Олімпійських ігор?
 А. IV зимові Олімпійські ігри 1936 р., Гарміш-Партенкірхен (Німеччина).
 Б. V зимові Олімпійські ігри 1948 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).
 В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. IX зимові Олімпійські ігри 1964 р., Інсбрук (Австрія).
703. Скільки комплектів нагород розігрували на перших гірськолижних змаганнях зимових Олімпійських ігор?
 А. 1. Г. 2.
 Б. 3. Д. 4.
704. Скільки дисциплін поєднує сучасний гірськолижний спорт?
 А. 5. В. 6.
 Б. 4. Г. 8.
705. Які дисципліни входять до гірськолижного спорту?
 А. Слалом, гігантський слалом, супергігантський слалом, швидкісний спуск, альпійське двоборство.
 Б. Слалом, фігурний слалом; швидкісний спуск, гігантський слалом, альпійське двоборство.
 В. Слалом, фігурний слалом; швидкісний спуск, гігантський слалом, карпатське двоборство.
 Г. Повільний спуск, фігурний слалом; швидкісний спуск, гігантський слалом, карпатське двоборство.

Яніца Костелич — хорватська гірськолижниця, чотириразова олімпійська чемпіонка, п'ятиразова чемпіонка світу. Єдина гірськолижниця, яка чотири рази здобувала перемогу на зимових Олімпійських іграх та завойовала три «золота» на одних Іграх Олімпіади (2002 р.). Триразова володарка Кубка світу (2001, 2003, 2006 рр.). П'ятиразова чемпіонка світу (2003, 2005 рр.)

706. До програми гірськолижного спорту увійшло гірськолижне двоборство, офіційна назва якого — альпійська комбінація. Які дисципліни до нього входять?

- А. Слалом і швидкісний спуск.
- Б. Гігантський слалом і слалом.
- В. Супергігантський слалом і швидкісний спуск.
- Г. Швидкісний спуск і гігантський слалом.

707. За якими показниками відрізняються траси у різних дисциплінах гірськолижного спорту?

- А. Довжина траси, перепад висот, кількість воріт.
- Б. Кількість воріт, відстань між ними.
- В. Перепад висот, кількість воріт.
- Г. Довжина траси, перепад висот, відстань між воротами.

708. Слово «слалом» має норвезьке походження. Що воно означає?

- А. «Слід на схилі».
- Б. «Малюнок на снігу».
- В. «Слід у снігу».
- Г. «Летюча стріла».

709. Яка довжина слаломної траси, враховуючи, що гірськолижник спускається зі швидкістю 116 м/с та показує 1,44 с результату?

- А. 400 м.
- Б. 500 м.
- В. 600 м.
- Г. 800 м.

Кьетиль-Андре Оомдт (Норвегія) завоював рекордну для гірськолижних дисциплін кількість нагород. К.-А. Оомдт — чотириразовий олімпійський чемпіон, а також володар двох срібних і двох бронзових олімпійських нагород

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських нагород у змаганнях з гірськолижного спорту серед чоловіків — чотири — виборов Кьетиль-Андре Оомдт з Норвегії (1992 р. — у супергігантському слаломі; 2002 р. — у супергігантському слаломі і в альпійській комбінації; 2006 р. — у супергігантському слаломі).

Найбільша кількість олімпійських нагород різного гатунку у цьому виді спорту (вісім) належить також Кьетиль-Андре Оомдту (1992 р. — одне «золото» і одна «бронза»; 1994 р. — два «срібла» і одна «бронза»; 2002 р. — два «золота»; 2006 р. — одне «золото»), тобто 4 золоті, 2 срібні і 2 бронзові нагороди.

Альберто Томба (Італія) — володар трьох золотих олімпійських нагород (1988 р. — у слаломі та гігантському слаломі, 1992 р. — у гігантському слаломі)

Жан-Клод Кіллі (Франція) здобув три золоті олімпійські нагороди у змаганнях із гірськолижного спорту (1968 р., Гренобль — у швидкісному спуску, слаломі та гігантському слаломі)

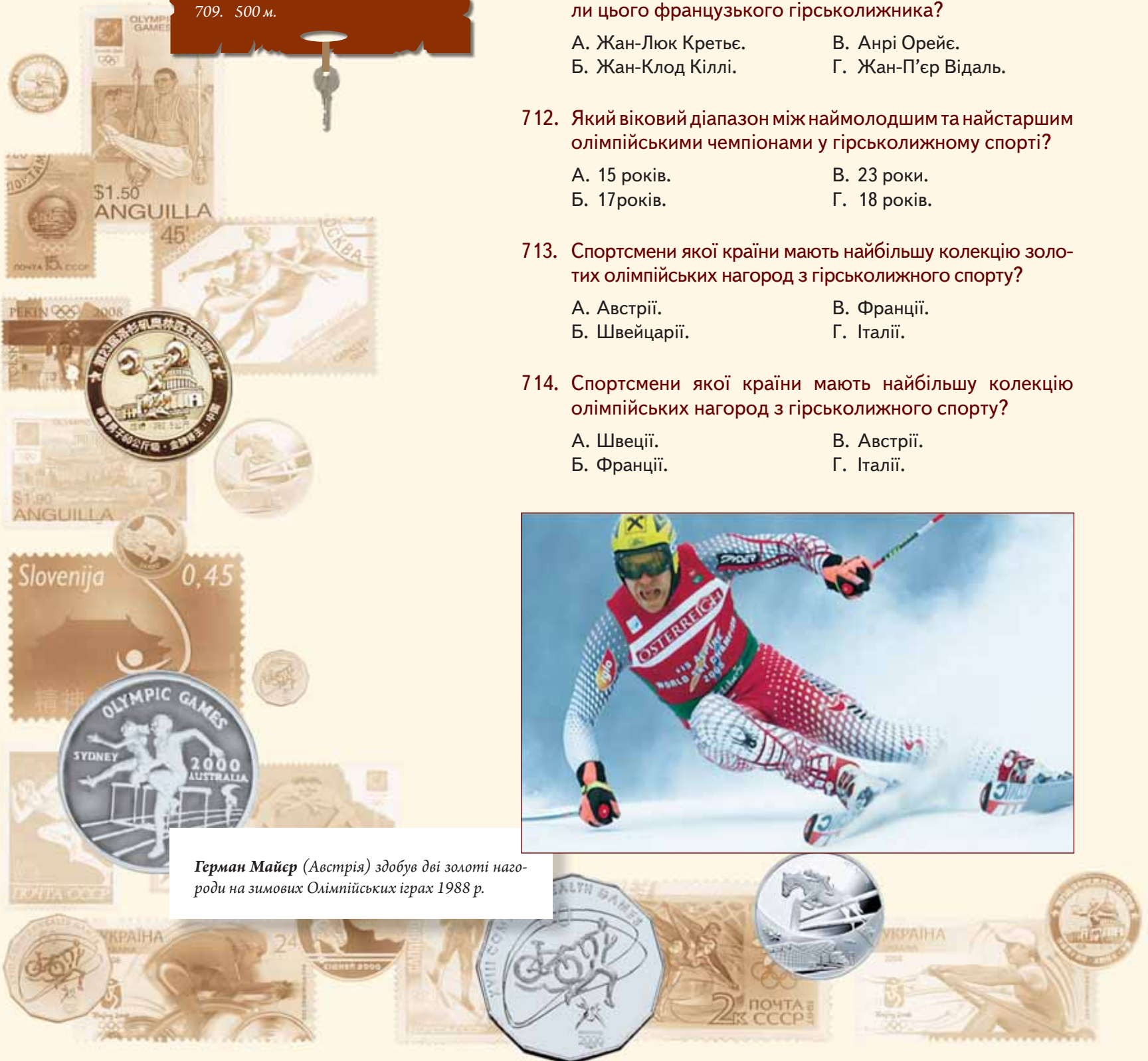

702. IV зимові Олімпійські ігри 1936 р., Гарміш-Партенкірхен (Німеччина).
703. 2.
704. 5.
705. Слалом, гігантський слалом, супергігантський слалом, швидкісний спуск, альпійське двоборство.
706. Слалом і швидкісний спуск.
707. Довжина траси, перепад висот, відстань між воротами.
708. Слід на схилі.
709. 500 м.

710. Хто із гірськолижників став першим триразовим олімпійським чемпіоном у 1956 р. у Кортіна д'Ампеццо?
- А. Фріц Штрабль.
Б. Стефан Ебархартер.
В. Антон Зайлер.
Г. Жан-Клод Кіллі.
711. У Книзі рекордів Гіннеса зареєстровано найвищу середню швидкість на олімпійському гірськолижному спуску, що становить 107,24 км/год. Її показав представник Франції у Нагано 13 лютого 1998 року. Як звали цього французького гірськолижника?
- А. Жан-Люк Кретъє.
Б. Жан-Клод Кіллі.
В. Анрі Орейє.
Г. Жан-П'єр Відаль.
712. Який віковий діапазон між наймолодшим та найстаршим олімпійськими чемпіонами у гірськолижному спорті?
- А. 15 років.
Б. 17 років.
В. 23 роки.
Г. 18 років.
713. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських нагород з гірськолижного спорту?
- А. Австрії.
Б. Швейцарії.
В. Франції.
Г. Італії.
714. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород з гірськолижного спорту?
- А. Швеції.
Б. Франції.
В. Австрії.
Г. Італії.

Герман Майєр (Австрія) здобув дві золоті нагороди на зимових Олімпійських іграх 1988 р.

КЕРЛІНГ

715. «Керлінг» — похідне від англ. «curling, curl». Що означає це слово?

- А. «Крутити». В. «Повертатися».
 Б. «Падати». Г. «Перетворювати».

716. Що таке керлінг?

- А. Швидкісний спуск по льодяному жолобу на одно- та двомісних санях.
 Б. Гонки по замкнутому колу на ковзанах.
 В. Гра в кеглі на льоду.
 Г. Швидкісний спуск по льодяній трасі на дво- та чотирімісних санях — бобах.

717. Які змагання з керлінгу відбувалися під час зимових Олімпійських ігор 1924, 1932, 1936, 1964 та 1992 рр.?

- А. Офіційні змагання серед жінок.
 Б. Показові змагання.
 В. Офіційні змагання серед чоловіків.
 Г. Змагання з неофіційним заліком.

718. Коли керлінг визнали олімпійським видом спорту?

- А. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесид (США).
 Б. XVII зимові Олімпійські ігри 1994 р., Ліллекхаммер (Норвегія).
 В. XX зимові Олімпійські ігри 2006 р., Турин (Італія).
 Г. XV зимові Олімпійські ігри 1988 р., Калгарі (Канада).

Сандра Шмірлер (Канада) — капітан збірної команди Канади, чемпіон XVIII зимових Олімпійських ігор. Нагано, 1998 р.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Керлінг — різновид командної гри у кеглі на льоду. До олімпійської програми входить, починаючи з XVIII зимових Олімпійських ігор у Нагано (1992 р.). Спортсмени розігрують 2 комплекти олімпійських нагород для чоловіків і жінок.

Єдина в цьому виді спорту спортсменка, яка має дві олімпійські нагороди — Міріам Отт із Швейцарії («срібло» — 2002, 2006 рр.)

724. Коли лижне двоборство увійшло до олімпійської програми?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
- Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесид (США).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. IX зимові Олімпійські ігри 1964 р., Інсбрук (Австрія).

725. Скільки комплектів нагород розігрували на I зимових Олімпійських іграх 1924 р. з лижного двоборства?

- А. 1.
- Б. 3.
- В. 4.
- Г. 2.

726. Скільки комплектів нагород розігрували на XX зимових Олімпійських іграх 2006 р. в Турині з лижного двоборства?

- А. 1.
- Б. 3.
- В. 4.
- Г. 2.

727. Хто стартує першим у лижних гонках у змаганнях двоборців?

- А. Переможець у стрибках.
- Б. Згідно зі стартовим протоколом, отриманим після жеребкування.
- В. Учасник, що посів останнє місце у стрибках.
- Г. Наймолодший учасник.

728. Яким стилем пересуваються двоборців у лижній гонці?

- А. Класичний.
- Б. Ковзанярський.
- В. Вільний.
- Г. Одночасний двокроковий.

729. У лижному двоборстві спортсмени змагаються у класичному двоборстві — стрибках з трампліна 90 м та лижних гонках на 15 км і у стрибках з трампліна 120 м та лижних гонках на 7,5 км. Скільки стрибків виконує спортсмен у класичному двоборстві?

- А. Три стрибки, з яких перший стрибок — пробний, два наступні — залікові.
- Б. Три залікових стрибки.
- В. Три стрибки, з яких перший та другий — пробні, третій — заліковий.
- Г. Три стрибки, з яких найдовший — заліковий.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у лижному двоборстві — по три у кожного — мають у своєму активі двоє спортсменів — спортсмен із НДР Ульріх Велінг (1972, 1976 і 1980 рр. — усі в особистій першості) і Сампа Лаюнен з Фінляндії (2002 р. — три із трьох можливих: дві в особистій першості і одна — в командній).

Сампа Лаюнен (Фінляндія) — чемпіон XIX зимових Олімпійських ігор 2002 р. в змаганнях із лижного двоборства

719. 2.
 720. 4.
 721. Калгарі (Канада).
 722. Стрибки на лижах з трампліна і лижні гонки.
 723. Північне двоборство.
 724. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
 725. 1.
 726. 3.
 727. Переможець у стрибках.
 728. Вільний.
 729. Три стрибка, з яких перший стрибок — пробний, два наступні — залікові.

730. Хто володіє найбільшою колекцією олімпійських медалей з лижного двоборства?

- А. Самппа Лаюнен (Фінляндія).
 Б. Фелікс Готтвальд (Австрія).
 В. Іпполіт Кемпф (Швейцарія).
 Г. Кензі Огівара (Японія).

731. Скільки медалей у володаря найбільшої колекції олімпійських медалей з лижного двоборства?

- А. 10. В. 6.
 Б. 7. Г. 8.

732. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород з лижного двоборства?

- А. НДР. В. Норвегії.
 Б. Австрії. Г. Фінляндії.

733. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з лижного двоборства?

- А. Норвегії. В. Фінляндії.
 Б. НДР. Г. Австрії.

Фелікс Готтвальд (Австрія) — дворазовий чемпіон XX зимових Олімпійських ігор (2006 р. — 2 золоті та 1 срібна медаль), бронзовий призер XIX зимових Олімпійських ігор (2002 р. — 3 медалі)

ЛИЖНІ ГОНКИ

734. Коли лижні гонки увійшли до олімпійської програми?

- А. I зимові Олімпійські ігри, 1924 р.
- Б. II зимові Олімпійські ігри, 1928 р.
- В. III зимові Олімпійські ігри, 1932 р.
- Г. IV зимові Олімпійські ігри, 1936 р.

735. Коли у лижних гонках на зимових Олімпійських іграх дебютували жінки?

- А. VI зимові Олімпійські ігри, 1952 р.
- Б. V зимові Олімпійські ігри, 1948 р.
- В. III зимові Олімпійські ігри, 1932 р.
- Г. IV зимові Олімпійські ігри, 1936 р.

736. Програма зимових Олімпійських ігор охоплює 15 видів спорту, 7 з них — лижні види спорту (біатлон, гірськолижний спорт, лижне двоборство, лижні гонки, стрибки на лижах з трампліна, фрістайл, сноубординг). Скільки комплектів медалей розігрують у лижних видах спорту?

- А. 16.
- Б. 32.
- В. 48.
- Г. 50.

737. У якому з видів лижного спорту розігрують найбільшу кількість комплектів медалей на зимових Олімпійських іграх?

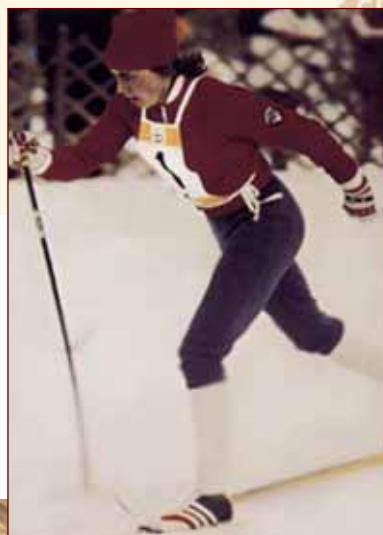
- А. Лижні гонки.
- Б. Гірські лижі.
- В. Біатлон.
- Г. Стрибки на лижах з трампліна.

738. Як називають лижі, призначені для лижних гонок?

- А. Прогулянкові.
- Б. Бігові.
- В. Слаломні.
- Г. Туристичні.

Раїса Сметаніна (Росія) — володарка найбільшої колекції олімпійських медалей з лижних гонок. У її активі десять олімпійських медалей, із яких чотири — золоті (1976, 1980, 1992 рр.). У 39 років взяла участь у п'ятих зимових Олімпійських іграх та здобула золоту нагороду

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Лижні гонки — вид спорту, у якому спортсменові необхідно якнайшвидше подолати змагальну дистанцію на лижах. До олімпійської програми входить, починаючи з I зимових Олімпійських ігор у Шамоні (1924 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 12 комплектів нагород (6 — серед жінок і 6 — серед чоловіків).

Любов Єгорова (Росія) — шестиразова олімпійська чемпіонка (1992 р. — 3, 1994 р. — 3), багаторазова чемпіонка світу, володарка Кубка світу (1993 р.)

730. Фелікс Готтвальд (Австрія).
 731. б.
 732. Норвегії.
 733. Норвегії..
 734. I зимові Олімпійські ігри, 1924 р.
 735. VI зимові Олімпійські ігри, 1952 р.
 736. 50.
 737. Лижні гонки.
 738. Бігові.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у лижних гонках серед чоловіків — вісім — виборов Бйорн-Ерленд Делі з Норвегії (три в 1992 р. — у гонках 10 км+15 км, у гонках на 50 км і в естафеті 4 x 10 км; дві в 1994 р. — у гонках на 10 км і в гонках 10 км+15 км; три в 1998 р. — у гонках на 10 км, у гонках на 50 км і в естафеті 4 x 10 км).

Російська спортсменка Любов Єгорова стала володаркою найбільшої кількості золотих олімпійських нагород з лижних гонок — шести (три в 1992 р. — у гонках 5 км+10 км, у гонках на 15 км і в естафеті 4 x 5 км — у складі об'єднаної команди СНД; три в 1994 р. — у гонках на 5 км, у гонках 5 км+10 км і в естафеті 4 x 5 км — у складі команди Росії).

Бйорн-Ерленд Делі — легендарний норвезький лижник, восьмиразовий олімпійський чемпіон, дев'ятиразовий чемпіон світу

739. Як називають найпростіший спосіб гальмування на лижах?

- А. «Плугом». В. «Боковим ковзанням».
 Б. «Упором». Г. «Падінням».

740. До програми зимових Олімпійських ігор з лижних гонок увійшла дисципліна гонки-дуатлон. Гонки на які дистанції входять до цієї дисципліни?

- А. Гонки на дистанцію 15 км класичним стилем плюс гонки на дистанцію 15 км вільним стилем.
 Б. Гонки на дистанцію 10 км класичним стилем плюс гонки на дистанцію 10 км вільним стилем.
 В. Гонки на дистанцію 7,5 км класичним стилем плюс гонки на дистанцію 7,5 км вільним стилем.
 Г. Гонки на дистанцію 50 км класичним стилем плюс гонки на дистанцію 50 км вільним стилем.

741. На змаганнях з лижних гонок існують такі види стартів: одиночний, парний, груповий, загальний. Який зі стартів використовують у лижних гонках-дуатлоні?

- А. Одиночний. В. Груповий.
 Б. Парний. Г. Загальний.

742. Лижні гонки — дуатлон — супроводжуються заміною інвентарю в pit zone (зона заміни спорядження) на стадіоні. Що саме замінює лижник?

- А. Лижі. В. Лижі, палки.
 Б. Лижні палки. Г. Лижі, комбінезон.

743. Яка країна в неофіційному заліку посіла перше місце, завоювавши 29 медалей на XX зимових Олімпійських іграх 2006 р. в Турині?

- А. США. В. Росія.
 Б. Австрія. Г. Німеччина.

744. Як звать норвезького лижника, чиє ім'я занесене до Книги рекордів Гіннеса за володіння найбільшою колекцією олімпійських медалей та найвищих титулів у змаганнях з лижних гонок?

- А. Бйорн-Ерленд Делі.   В. Томас Алсгорд.
Б. Сикстен Ернберг.   Г. Гунде-Андерс Сван.

745. Яку кількість олімпійських нагород вищого гатунку налічує найбільша колекція олімпійських медалей з лижних гонок найтитулованішого спортсмена?

- А. 10.   В. 6.
Б. 7.   Г. 8.

746. Як звать українського спортсмена — срібного призера XIV зимових Олімпійських Ігор у лижній естафеті 4 x 10 км?

- А. Олександр Батюк.   В. Геннадій Нікон.
Б. Олександр Заровний.   Г. Михайло Артюхов.

747. Яка лижниця виборювала медалі у п'яти зимових Олімпійських іграх?

- А. Раїса Сметаніна (СРСР, Росія).
Б. Галина Кулакова (СРСР, Росія).
В. Шарон Фірз (Канада).
Г. Стефанія Бельмондо (Італія).

748. Хто є найстаршим за віком олімпійським чемпіоном з лижних гонок?

- А. Мауріліо де Зольт (Італія).
Б. Павло Колчин (СРСР, Росія).
В. Олав Екерн (Норвегія).
Г. Володимир Смирнов (Казахстан).

Гунде-Андерс Сван (Швеція) — чотириразовий олімпійський чемпіон (1984 р. — у гонках на 15 км і естафеті 4 x 10 км, 1988 р. — у гонках на 50 км і естафеті), дворазовий призер Олімпійських ігор 1984 р. в гонках на 50 км «срібло» і 30 км «бронза»), семиразовий чемпіон та володар Кубка світу. Першим застосував техніку ковзанярської ходи на змаганнях

ЦІКАВО

Найбільшу кількість олімпійських нагород різного гатунку в лижних гонках серед чоловіків — дванадцять — виграв норвезький спортсмен Бйорн-Ерленд Делі (1992 р. — три «золота» і одне «срібло»; 1994 р. — два «золота» і два «срібла»; 1998 р. — три «золота» і одне «срібло»).

Серед жінок найбільшу кількість олімпійських медалей різного гатунку в лижних гонках — по десять у кожній — мають дві спортсменки: російська лижниця Раїса Сметаніна, яка виступала за СРСР, а надалі за об'єднану команду СНД (1976 р. — два «золота» і одне «срібло»; 1980 р. — одне «золото» і одне «срібло»; 1984 р. — два «срібла»; 1988 р. — одне «срібло» і одна «бронза»; 1992 р. — одне «золото») та Стефанія Бельмондо з Італії (1992 р. — одне «золото», одне «срібло» і одна «бронза»; 1994 р. — дві «бронзи»; 1998 р. — одне «срібло» і одна «бронза»; 2002 р. — одне «золото», одне «срібло» і одна «бронза»).

739. Падінням.
 740. Гонки на дистанцію 15 км класичним стилем плюс гонки на дистанцію 15 км вільним стилем.
 741. Загальний.
 742. Лижі, палки.
 743. Німеччина.
 744. Бйорн-Ерленд Делі.
 745. 8.
 746. Олександр Батюк.
 747. Раїса Сметаніна (СРСР, Росія).
 748. Мауріліо де Зольт (Італія).

749. Скільки років найстаршому за віком олімпійському чемпіонові з лижних гонок?

- А. 44 роки. В. 46 років.
 Б. 38 років. Г. 42 роки.

750. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород з лижних гонок?

- А. Норвегії. В. Швеції.
 Б. СРСР. Г. Фінляндії.

751. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з лижних гонок?

- А. СРСР. В. Норвегії.
 Б. Швеції. Г. Фінляндії.

Стефанія Бельмондо — легендарна італійська лижниця. Учасниця п'яти Ігор Олімпіад, на яких завоювала рекордну кількість медалей — десять, серед них — дві золоті. П'ятиразова чемпіонка світу

Євген Демент'єв — російський лижник, олімпійський чемпіон 2006 р. з дуатлону, срібний призер у змаганнях із лижно-го марафону на 50 км

САННИЙ СПОРТ

752. Коли санний спорт увійшов до олімпійської програми?

- А. VIII зимові Олімпійські ігри 1960 р., Скво-Веллі (США).
- Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесід (США).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. IX зимові Олімпійські ігри 1964 р., Інсбрук (Австрія).

753. Санний спорт — це швидкісний спуск по спеціально обладнаній льодовій трасі на санях. Чим обладнані такі санчата?

- А. Кермом, гальмом.
- Б. Гальмами.
- В. Кермом.
- Г. Нічим.

754. Які змагання увійшли до сучасної програми з санного спорту?

- А. Одномісних і двомісних (чол. і жін.) санях.
- Б. Одномісних (чол.) і двомісних (жін.) санях.
- В. Одномісних (чол. і жін.) і двомісних (чол.) санях.
- Г. Тримісних (чол. і жін.) санях.

755. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях із санного спорту?

- А. 1.
- Б. 3.
- В. 4.
- Г. 2.

756. Скільки заїздів здійснюють екіпажі одномісних саней під час Олімпійського турніру?

- А. 5.
- Б. 1.
- В. 4.
- Г. 2.

757. Скільки заїздів здійснюють екіпажі двомісних саней під час Олімпійського турніру?

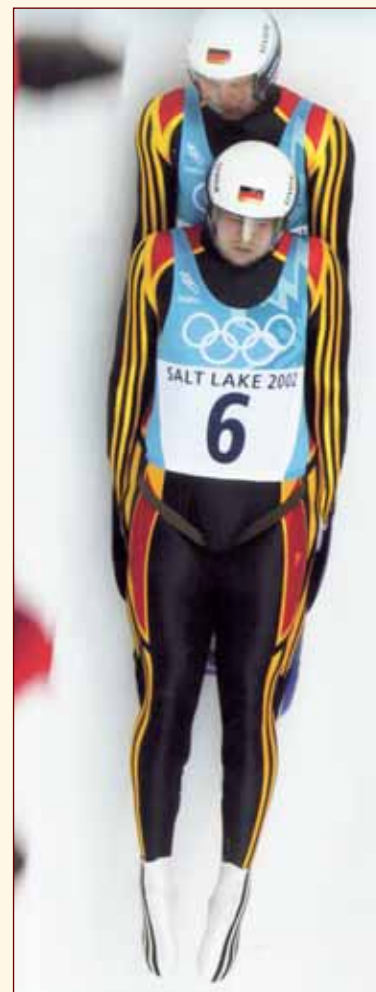
- А. 4.
- Б. 1.
- В. 2.
- Г. 3.

Георг Хаккль (ФРН, Німеччина) — легендарний німецький саночник, єдиний в історії санного спорту триразовий олімпійський чемпіон (1992, 1994, 1998 рр.), срібний призер зимових Олімпійських ігор (1988, 2002 рр.), десятиразовий чемпіон світу, шестиразовий чемпіон Європи

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Санний спорт — швидкісний спуск на спортивних санях спеціально обладнаною трасою довжиною 800–1200 м, що має до 18 віражів. До олімпійської програми входить, починаючи з IX зимових Олімпійських ігор в Інсбруку (1964 р.). Спортсмени розігрують 3 комплекти олімпійських нагород: 2 — серед чоловіків і 1 — серед жінок.

Александр Реіс, Патрік-Фріц Ляйтнер (Німеччина) — чемпіони зимових Олімпійських ігор 2002 р. із санного спорту (сани-двійки)

749. 44 роки.
 750. Норвегії.
 751. Норвегії.
 752. IX зимові Олімпійські ігри
 1964 р., Інсбрук (Австрія).
 753. Нічим.
 754. Одномісних (чол. і жін.) і дво-
 місних (чол.) санях.
 755. 3.
 756. 4.
 757. 2.

758. На основі чого визначають переможця у санному спорті?

- А. За сумою часу всіх заїздів.
 Б. За часом кращого заїзду.
 В. За часом першого заїзду.
 Г. За часом останнього заїзду.

759. Хто став володарем найбільшої колекції олімпійських медалей із санного спорту серед чоловіків?

- А. Клаус-Міхаель Бонзак (НДР/Німеччина).
 Б. Георг Хаккль (ФРН/Німеччина).
 В. Маркус Прок (Австрія).
 Г. Армін Цоггелер (Італія).

760. Скільки медалей у володаря найбільшої колекції олімпійських медалей із санного спорту серед чоловіків?

- А. 6.   В. 5.
 Б. 7.   Г. 4.

761. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород із санного спорту?

- А. НДР.   В. Австрія.
 Б. Німеччини.   Г. Італія.

762. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей із санного спорту?

- А. НДР.
 Б. Італії.
 В. Німеччини.
 Г. Австрії.

Сільке Отто — знаменита німецька саночниця, дворазова олімпійська чемпіонка (2002, 2006 рр.), шестиразова чемпіонка світу (2000, 2001, 2003, 2005 рр.), п'ятиразова чемпіонка Європи, багаторазова володарка Кубка світу

ЦІКАВО

Серед жінок (на одномісних санях) найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у санному спорті — по дві у кожній — мають у своєму активі дві німецькі спортсменки — Штеффі Вальтер-Мартін, яка виступала за НДР (1984 і 1988 рр.), і Сільке Отто, яка виступала за Німеччину (2002 і 2006 рр.).

СКЕЛЕТОН

763. Який вид спорту називають скелетоном?
- Швидкісний спуск на санях ногами вперед.
  - Швидкісний біг на ковзанах.
  - Лижні гонки та стрільба з положення лежачи та стоячи.
  - Швидкісний спуск на санях головою вперед.
764. Коли скелетон уперше увійшов до олімпійської програми?
- II зимові Олімпійські ігри 1928 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).
  - III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесид (США).
  - VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
  - V зимові Олімпійські ігри 1948 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).
765. Коли скелетон знову ввели до олімпійської програми?
- XI зимові Олімпійські ігри 1972 р., Саппоро (Японія).
  - XVI зимові Олімпійські ігри 1992 р., Альбервіль (Франція).
  - XIX зимові Олімпійські ігри 2002 р., Солт-Лейк-Сіті (США).
  - XII зимові Олімпійські ігри 1976 р., Інсбрук (Австрія).
766. Які змагання входять до сучасної програми зі скелетону?
- Швидкісний спуск на двомісних санях (чол. і жін.).
  - Швидкісний спуск на одномісних (чол.) і двомісних (жін.) санях.
  - Швидкісний спуск на одномісних (чол. і жін.) санях.
  - Швидкісний спуск на тримісних (чол. і жін.) санях.
767. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях із скелетону?
А. 1.	В. 4.
Б. 2.	Г. 3.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Скелетон — один із видів швидкісного спуску на спеціально обладнаних одномісних санях — скелетонах, що не мають керма. Спортсмен розміщується на санчатах у положенні лежачи обличчям вниз, а управляє рухом з допомогою шипів на носках черевиків. До олімпійської програми скелетон входить, починаючи з II зимових Олімпійських ігор у Санкт-Моріці (1928 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 2 комплекти нагород серед жінок і чоловіків.

Дафф Гібсон (Канада) — чемпіон XX зимових Олімпійських ігор зі скелетону. Турин, 2006 р.

Діана Зартор (Німеччина) посіла IV місце у змаганнях зі скелетону. XIX зимові Олімпійські ігри 2002 р. у Солт-Лейк-Сіті

758. За сумою часу всіх заїздів.
 759. Георг Хаккль (ФРН/Німеччина).
 760. С.
 761. НДР.
 762. НДР.
 763. Швидкісний спуск на санях головою вперед.
 764. II зимові Олімпійські ігри 1928 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).
 765. XIX зимові Олімпійські ігри 2002 р., Солт-Лейк-Сіті (США).
 766. Одномісних (чол. і жін.) санях.
 767. 2.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Сноубординг — вид гірськолижного спорту, що полягає у спуску з гір на спеціальній дошці, а також у виконанні акробатичних елементів на спеціальній трасі — напівтрубі. До олімпійської програми входить, починаючи з XVIII зимових Олімпійських ігор у Нагано (1998 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 6 комплектів нагород: по 3 серед жінок і чоловіків.

Карін Рубі (Франція) — чемпіонка XVIII зимових Олімпійських ігор зі сноубордингу, срібна призерка XIX зимових Олімпійських ігор

768. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород зі скелетону?

- А. США. В. Канади.
 Б. Велика Британія. Г. Швейцарії.

769. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей зі скелетону?

- А. Італії. В. США.
 Б. Канади. Г. Швейцарії.

СНОУБОРДИНГ

770. Як рухається спортсмен-сноубордист під час змагань?

- А. Стоячи на спеціальній дошці, здійснює спуск трасою, прокладеною на засніженому схилі.
 Б. Сидячи на спеціальній дошці, здійснює спуск трасою, прокладеною на засніженому схилі.
 В. Лежачи на спеціальній дошці, здійснює спуск трасою, прокладеною на засніженому схилі.
 Г. Стоячи на санях, здійснює спуск трасою, прокладеною на засніженому схилі.

771. Коли сноубординг увійшов до олімпійської програми?

- А. VIII зимові Олімпійські ігри 1960 р., Скво-Веллі (США).
 Б. XVIII зимові Олімпійські ігри 1998 р., Нагано (Японія).
 В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. IX зимові Олімпійські ігри 1964 р., Інсбрук (Австрія).

772. Скільки комплектів нагород розігрують під час олімпійських змагань зі сноубордингу?

- А. 1. В. 3.
 Б. 6. Г. 2.

773. Яка дисципліна не входить до олімпійської програми зі сноубордингу?

- А. Хаф-пайп (акробатичні елементи на спеціальній споруді-напівтрубі).
- Б. Паралельний гігантський слалом.
- В. Боргес-крос (спуск на дошці-сноуборді нерівною трасою, довжина якої перевищує довжину траси гігантського слалому).
- Г. Гігантський слалом.

774. У яких одиницях оцінюють виступи сноубордистів?

- А. Очки.
- Б. Бали.
- В. Секунди.
- Г. Метри.

775. Яка найвища оцінка в сноубордингу?

- А. 10 очок.
- Б. 5 очок.
- В. 20 очок.
- Г. 50 очок.

776. Скільки суддів оцінює виступи сноубордистів?

- А. 8.
- Б. 4.
- В. 5.
- Г. 3.

777. Ім'я якої французької сноубордистки, володарки найбільшої колекції олімпійських медалей і найбільшої кількості титулів на Кубку світу, яка отримала 14 перемог з 1996–2001 рр., занесено до Книги рекордів Гіннеса?

- А. Карін Рубі.
- Б. Жюлі Помагальські.
- В. Ізабель Блан.
- Г. Доріан Відаль.

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей в сноубордингу — дві — виборов швейцарський спортсмен Філіпп Шох — обидві в паралельному гігантському слаломі (2002 і 2006 рр.).

Найбільша в цьому виді спорту загальна кількість олімпійських нагород різного гатунку в змаганнях серед жінок — дві — належить французькій спортсменці Карін Рубі (1998 р. — «золото» в гігантському слаломі; 2002 р. — «срібло» в паралельному гігантському слаломі).

Серед чоловіків, крім швейцарського спортсмена Філіппа Шоха, по дві олімпійські медалі різного гатунку завоювали Росс Пауерс у хаф-пайпі (1998 р. — «бронза»; 2002 р. — «золото») і Деніел Кесс у хаф-пайпі (2002 р. — «срібло»; 2006 р. — «срібло») із США.

Ханна Тетер (США) — олімпійська чемпіонка XX зимових Олімпійських ігор із хаф-пайпу

Шон Вайт (США) — чемпіон XX зимових Олімпійських ігор у Турині зі сноубордингу

768. США.
 769. США.
 770. Стоячи на спеціальній дощці, здійснює спуск трасою, прокладеною на засніженому схилі.
 771. XVIII зимові Олімпійські ігри 1998 р., Нагано (Японія).
 772. 6.
 773. Гігантський слалом.
 774. Очки.
 775. 10 очок.
 776. 5.
 777. Карін Рубі.

СТРИБКИ НА ЛИЖАХ З ТРАМПЛІНА

778. Коли стрибки на лижах з трампліна увійшли до олімпійської програми?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
 Б. II зимові Олімпійські ігри 1928 р., Санкт-Моріц (Швейцарія).
 В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. XI зимові Олімпійські ігри 1972 р., Саппоро (Японія).

779. Як називалася техніка стрибка на лижах з трампліна, яку застосовували на I зимових Олімпійських іграх?

- А. Активний стиль. В. Аеродинамічний стиль.
 Б. Балістичний стиль. Г. Пасивний стиль.

780. Для стрибків на лижах використовують трампліни різної потужності. Якої потужності трампліни використовують на сучасних змаганнях зі стрибків на лижах?

- А. 70 м і 90 м. В. 90 м і 100 м.
 Б. 90 м і 120 м. Г. 80 м і 130 м.

781. За якими показниками оцінюють результат у стрибках з трампліна?

- А. За сумою балів за дальність польоту та техніку виконання стрибка.
 Б. За кількістю балів за техніку виконання стрибка.
 В. За кількістю балів за дальність польоту.
 Г. За кількістю балів за приземлення.

782. Скільки суддів оцінюють техніку виконання стрибка на лижах з трампліна?

- А. 3. В. 6.
 Б. 5. Г. 7.

783. На I зимових Олімпійських іграх у змаганнях зі стрибків на лижах з трампліна бронзовим призером став норвезький спортсмен Турлейф Хауг. Однак через півстоліття після I зимових Олімпійських ігор норвезький історик спорту виявив, що судді, підраховуючи бали, набрані норвежцем, припустилися помилки. Отже, насправді третім призером мав бути не Турлейф Хауг, а спортсмен Андерс Хауген. Передача бронзової меда-

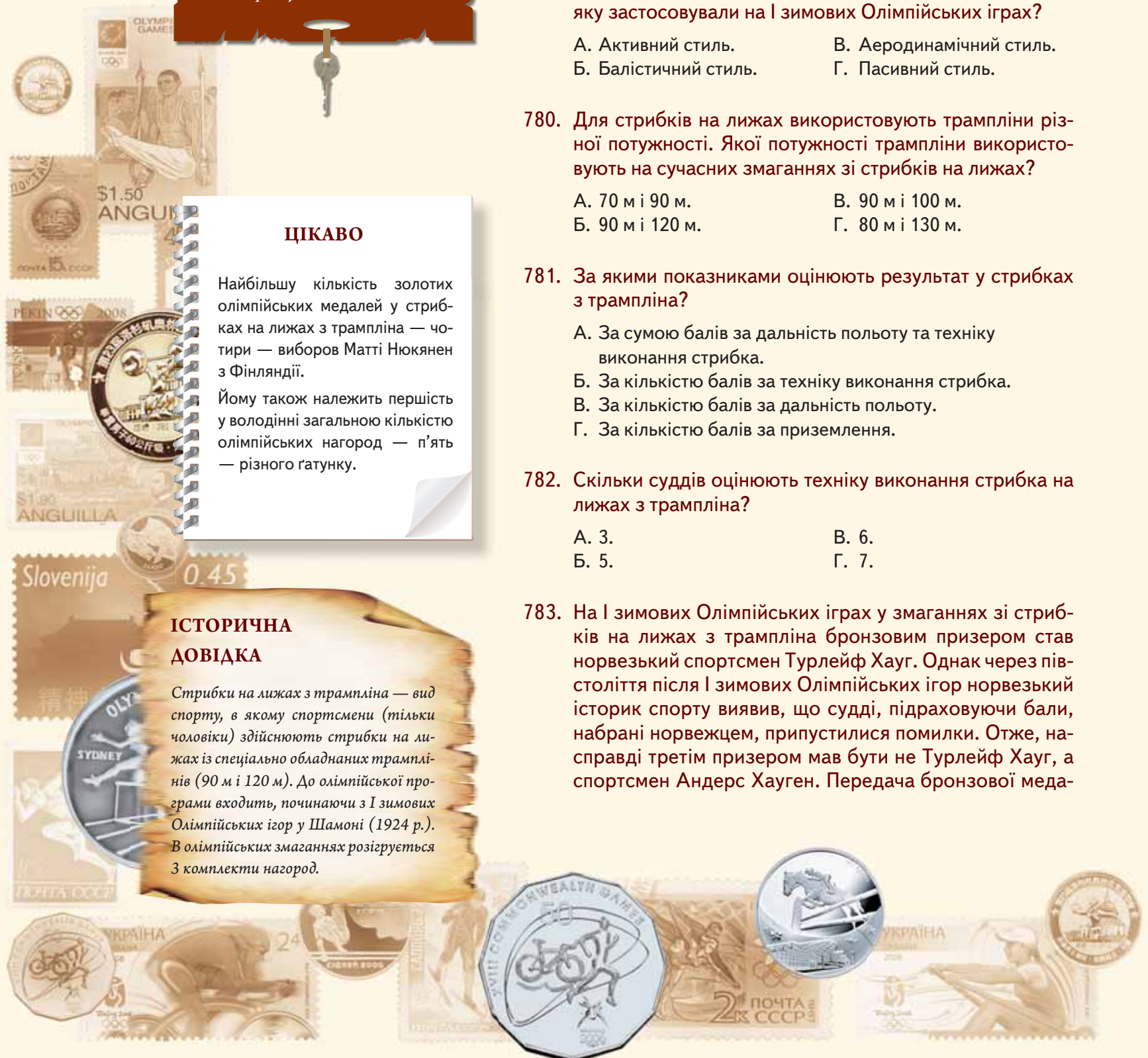
ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у стрибках на лижах з трампліна — чотири — виборов Матті Нюкянен з Фінляндії.

Йому також належить першість у володінні загальною кількістю олімпійських нагород — п'ять — різного гатунку.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Стрибки на лижах з трампліна — вид спорту, в якому спортсмени (тільки чоловіки) здійснюють стрибки на лижах із спеціально обладнаних трамплінів (90 м і 120 м). До олімпійської програми входить, починаючи з I зимових Олімпійських ігор у Шамоні (1924 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 3 комплекти нагород.

лі відбулася під час урочистої церемонії в Осло через 50 років. Яку країну представляв спортсмен Андерс Хауген?

- А. Фінляндію.   В. Японію.
Б. Австрію.   Г. США.

784. Як звать наймолодшого за віком олімпійського чемпіона зі стрибків на лижах із трампліна?

- А. Тоні Ніємінен (Фінляндія).
Б. Штефан Хокке (Німеччина).
В. Міка Лайтinen (Фінляндія).
Г. Войцех Фортунa (Польща).

785. Скільки років наймолодшому за віком олімпійському чемпіонові зі стрибків на лижах із трампліна?

- А. 15 років.   В. 16 років.
Б. 17 років.   Г. 18 років.

786. Як звать найстаршого за віком олімпійського чемпіона зі стрибків на лижах із трампліна?

- А. Біргер Рууд (Норвегія).
Б. Андерс Хауген (США).
В. Йенс Вайссфлог (Німеччина).
Г. Юкіо Касая (Японія).

787. Скільки років найстаршому за віком олімпійському чемпіонові зі стрибків на лижах із трампліна?

- А. 25 років.   В. 29 років.
Б. 37 років.   Г. 38 років.

788. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород зі стрибків на лижах із трампліна?

- А. Норвегії.   В. Фінляндії.
Б. Австрії.   Г. Японії.

789. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей зі стрибків на лижах із трампліна?

- А. Фінляндії.   В. Німеччини.
Б. Норвегії.   Г. Австрії.

Масахіко Харада (Японія) — володар трьох олімпійських нагород (1994 р. — 1 нагорода, 1998 р. — 2 нагороди) у змаганнях зі стрибків на лижах з трампліна

Томас (Моргі) Моргенштерн — відомий австрійський стрибун із трампліна, дворазовий олімпійський чемпіон та чотириразовий чемпіон світу (2006 р.)

778. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
 779. Балістичний стиль.
 780. 90 м і 120 м.
 781. За сумою балів за дальність польоту та техніку виконання стрибка.
 782. 5 суддів.
 783. США.
 784. Тоні Ніємінен (Фінляндія).
 785. 16 років.
 786. Йенс Вайссфлог (Німеччина).
 787. 29 років.
 788. Норвегії.
 789. Фінляндії.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Фігурне катання на ковзанах — вид ковзанярського спорту, до якого входять одиночне і парне катання та спортивні танці. До олімпійської програми входить, починаючи з Ігор IV Олімпіади у Лондоні (1908 р.), до програми зимових Олімпійських ігор — з I зимових Олімпійських ігор у Шамоні (1924 р.). Спортсмени розігрують 4 комплекти олімпійських нагород: по 1 у чоловіків і жінок, у парному катанні та спортивних танцях.

Соня Хені (Норвегія) — володарка трьох золотих олімпійських медалей у жіночому одиночному катанні на ковзанах — 1928, 1932, 1936 рр. Першу золоту олімпійську нагороду здобула у 15-річному віці

ФІГУРНЕ КАТАННЯ НА КОВЗАНАХ

790. Який із зимових видів спорту входив до програми літніх Олімпійських ігор?
 А. Шорт-трек. В. Лижні гонки.
 Б. Керлінг. Г. Фігурне катання на ковзанах.
791. Коли фігурне катання на ковзанах увели до олімпійської програми?
 А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
 Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесид (США).
 В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. Ігри IV Олімпіади 1908 р., Лондон (Велика Британія).
792. Які види фігурного катання на ковзанах входили до програми Ігор IV Олімпіади?
 А. Одиночне катання (чол. і жін.), парне катання (чол. — жін.).
 Б. Одиночне катання (чол.), парне катання (чол. — жін.).
 В. Парне катання (чол. — жін.), спортивні танці (чол. — жін.).
 Г. Одиночне катання (жін.), парне катання (чол. — жін.), спортивні танці (чол. — жін.).

Австрійська фігуристка **Херма Планк-Сабо** — чемпіонка I зимових Олімпійських ігор (1924 р.) в одиночному катанні

793. Скільки видів змагань входить до олімпійської програми з фігурного катання?

- А. 6.   В. 3.
Б. 4.   Г. 8.

794. Які види змагань входять до сучасної програми з фігурного катання на ковзанах?

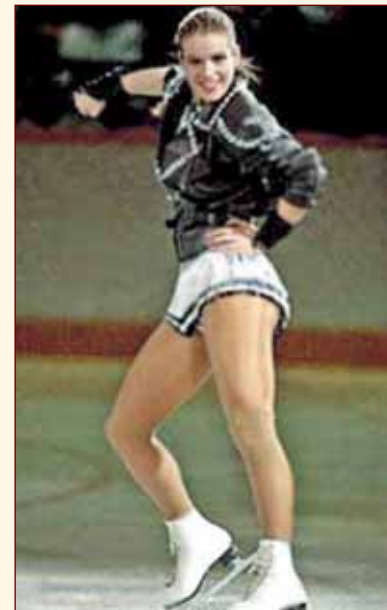
- А. Одиночне катання (чол. і жін.), парне катання (чол. — жін.), спортивні танці (чол. — жін.).
Б. Парне катання (чол. — жін.), спортивні танці (чол. — жін.), спортивні танці (жін.).
В. Одиночне катання (чол. і жін.), парне катання (чол. — жін.), спортивні танці (чол.).
Г. Одиночне катання (чол. і жін.), спортивні танці (чол. — жін.).

795. Коли спортивні танці увійшли до олімпійської програми?

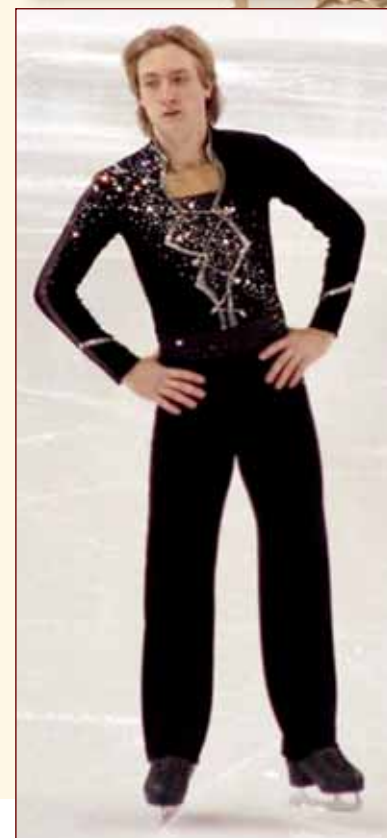
- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесід (США).
В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
Г. XII зимові Олімпійські ігри 1976 р., Інсбрук (Австрія).

796. Між парним катанням та спортивними танцями є багато спільного. Водночас існують певні відмінності. За відсутністю яких елементів відрізняють спортивні танці на льоду від парного катання?

- А. Доріжок.   В. Стрибків.
Б. Обертань.   Г. Перебіжок.

Катаріна Вітт (Німеччина) — дворазова олімпійська чемпіонка в одиночному катанні (1984, 1988 рр.)

Євген Плющенко (Росія) — олімпійський чемпіон XX зимових Олімпійських ігор, срібний призер XIX зимових Олімпійських ігор (2002, 2006 рр.), триразовий чемпіон світу та п'ятиразовий чемпіон Європи в чоловічому одиночному катанні

Чемпіони XIX зимових Олімпійських ігор **Марина Анісіна та Гвендаль Пейзера** (Франція). Солт-Лейк-Сіті, 2002 р.

790. Фігурне катання на ковзанах.
 791. Ігри IV Олімпіади 1908 р., Лондон (Велика Британія).
 792. Одиночне катання (чол. і жін.), парне катання (чол. — жін.).
 793. 4.
 794. Одиночне катання (чол. і жін.), парне катання (чол. — жін.), спортивні танці (чол. — жін.).
 795. XII зимові Олімпійські ігри 1976 р., Інсбрук (Австрія).
 796. Стрибків.

797. Яку кількість програм містять змагання в одиночному та парному катаннях?

- А. 1. В. 3.
 Б. 2. Г. 4.

798. Скільки програм входять до змагань зі спортивних танців на льоду?

- А. 1. В. 2.
 Б. 3. Г. 4.

799. До Книги рекордів Гіннеса занесено імена фігуристів, які мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей. Як звать цих спортсменів?

- А. Гіллс Грофстрьом (Швеція), Соня Хені (Норвегія), Ірина Родніна (СРСР).
 Б. Гіллс Грофстрьом (Швеція), Соня Хені (Норвегія), Олег Протопопов (СРСР).
 В. Олег Протопопов та Людмила Белоусова (СРСР), Гіллс Грофстрем (Швеція).
 Г. Ірина Родніна (СРСР), Оксана Баюл (Україна), Катаріна Вітт (Німеччина).

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у фігурному катанні на ковзанах — по три у кожного — вибороли троє спортсменів: Гіллс Грофстрьом зі Швеції (у чоловічому одиночному катанні — 1920, 1924 і 1928 рр.), норвежська фігуристка Соня Хені (у жіночому одиночному катанні — 1928, 1932 і 1936 рр.), спортсменка із СРСР Ірина Родніна (у змаганнях спортивних пар: 1972 р. — разом з Олексієм Улановим; 1976 і 1980 рр. — спільно з Олександром Зайцевим).

Найбільшу загальну кількість олімпійських нагород різного ґатунку у фігурному катанні на ковзанах — чотири — завоював шведський спортсмен Гіллс Графстрем. У його активі, крім трьох золотих медалей, була одна срібна (у чоловічому одиночному катанні) — у 1932 р.

Роман Костомаров і Тетяна Навка (Росія) — олімпійські чемпіони 2006 р., чотириразові чемпіони світу, триразові чемпіони Європи з танців на льоду

800. Яку кількість медалей з фігурного катання на ковзанах має володар найбільшої колекції олімпійських медалей?

- А. 6.   В. 3.
- Б. 7.   Г. 4.

801. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію олімпійських нагород з фігурного катання на ковзанах?

- А. США.   В. Австрії.
- Б. СРСР.   Г. Росії.

802. Спортсмени якої країни вибороли найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей з фігурного катання на ковзанах?

- А. СРСР.   В. США.
- Б. Австрії.   Г. Росії.

ФРИСТАЙЛ

803. Для проведення змагань з якого виду спорту не потрібен лід?

- А. Керлінг.   В. Фігурне катання.
- Б. Хокей.   Г. Фристайл.

804. Коли фристайл увійшов до олімпійської програми?

- А. XVI зимові Олімпійські ігри 1992 р., Альбервіль (Франція).
- Б. XI зимові Олімпійські ігри 1972 р., Саппоро (Японія).
- В. XIV зимові Олімпійські ігри 1984 р., Сараєво (Боснія і Герцоговина).
- Г. XII зимові Олімпійські ігри 1976 р., Інсбрук (Австрія).

805. Фристайл — це вид спорту, до якого входять: могул (спуск по бугристій трасі на лижах), лижна акробатика, скі-крос та лижний балет. Які з цих видів увійшли до олімпійської програми XVI зимових Олімпійських ігор?

- А. Скі-крос.
- Б. Могул.
- В. Лижна акробатика і лижний балет.
- Г. Лижна акробатика.

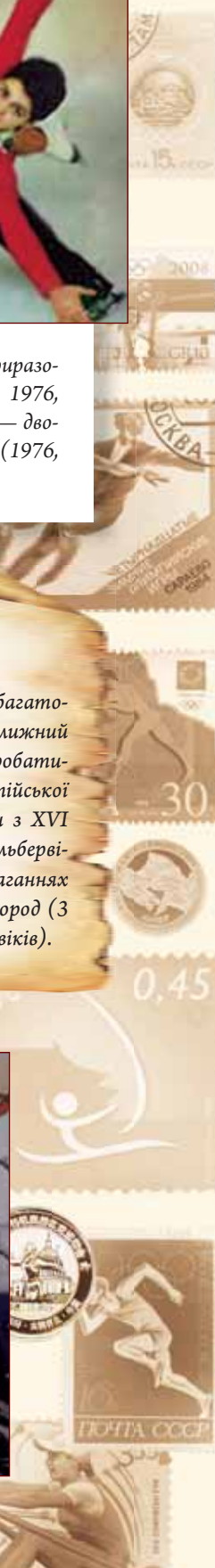
Ірина Родніна (СРСР) — триразова олімпійська чемпіонка (1972, 1976, 1980 рр.) та Олександр Зайцев — дворазовий олімпійський чемпіон (1976, 1980 рр.) з фігурного катання

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Фристайл — гірськолижне багатоборство, до якого входять лижний балет, повітряна (лижна) акробатика, могул і скі-крос. До олімпійської програми входить, починаючи з XVI зимових Олімпійських ігор в Альбервіль (1992 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 6 комплектів нагород (3 — серед жінок і 3 — серед чоловіків).

Едгар Гроспірон (Франція) — чемпіон XVI зимових Олімпійських ігор (1992 р.) з фристайлу (могул), бронзовий призер XVII зимових Олімпійських ігор (1994 р.)

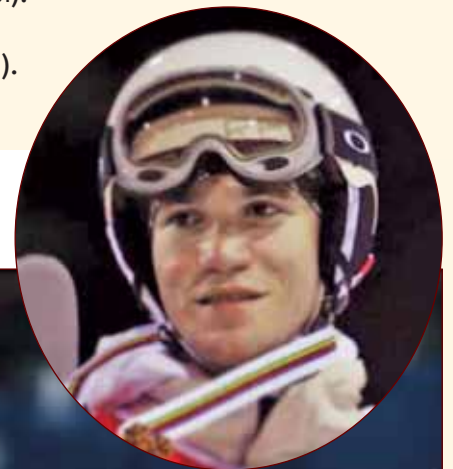

797. 2.
 798. 3.
 799. Гіліс Грофстрем (Швеція),
 Соня Хені (Норвегія), Ірина
 Родніна (СРСР).
 800. 4.
 801. США.
 802. США.
 803. Фристайл.
 804. XVI зимові Олімпійські ігри
 1992 р., Альбервіль (Франція).
 805. Могул.

806. Коли один із видів фристайлу — лижна акробатика — увійшов до олімпійської програми?
 А. XVIII зимові Олімпійські ігри 1998 р., Нагано (Японія).
 Б. XVI зимові Олімпійські ігри 1992 р., Альбервіль (Франція).
 В. XIV зимові Олімпійські ігри 1984 р., Сараєво (Боснія і Герцоговина).
 Г. XVII зимові Олімпійські ігри 1994 р., Ліллегаммер (Норвегія).
807. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях з фристайлу?
 А. 6. В. 3.
 Б. 4. Г. 2.
808. Ім'я найтитулованішого представника з фристайлу занесено до Книги рекордів Гіннеса. До трьох титулів чемпіона світу в могулі (1989 р., 1991 р.) і в акробатичних стрибках (1995 р.) він додав звання олімпійського чемпіона 1992 р. Про кого зі спортсменів ідеться?
 А. Едгар Гроспірон (Франція).
 Б. Ерік Лабор'є (Франція).
 В. Рішар Гай (Франція).
 Г. Ерік Бертон (Франція).

Дейл Бегг-Сміт — чемпіон XX зимових Олімпійських ігор із фристайлу. Турин, 2006 р.

ХОКЕЙ НА ЛЬОДУ

809. Коли хокей на льоду ввійшов до олімпійської програми?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
- Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесід (США).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. Ігри VII Олімпіади 1920 р., Антверпен (Бельгія).

810. Коли хокей на льоду ввійшов до програми зимових Олімпійських ігор?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
- Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесід (США).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. II зимові Олімпійські ігри 1928 р., Санкт-Мориц (Швейцарія).

811. Коли жінки приєдналися до олімпійських турнірів з хокею на льоду?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
- Б. XV зимові Олімпійські ігри 1988 р., Калгарі (Канада).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. XVIII зимові Олімпійські ігри 1998 р., Нагано (Японія).

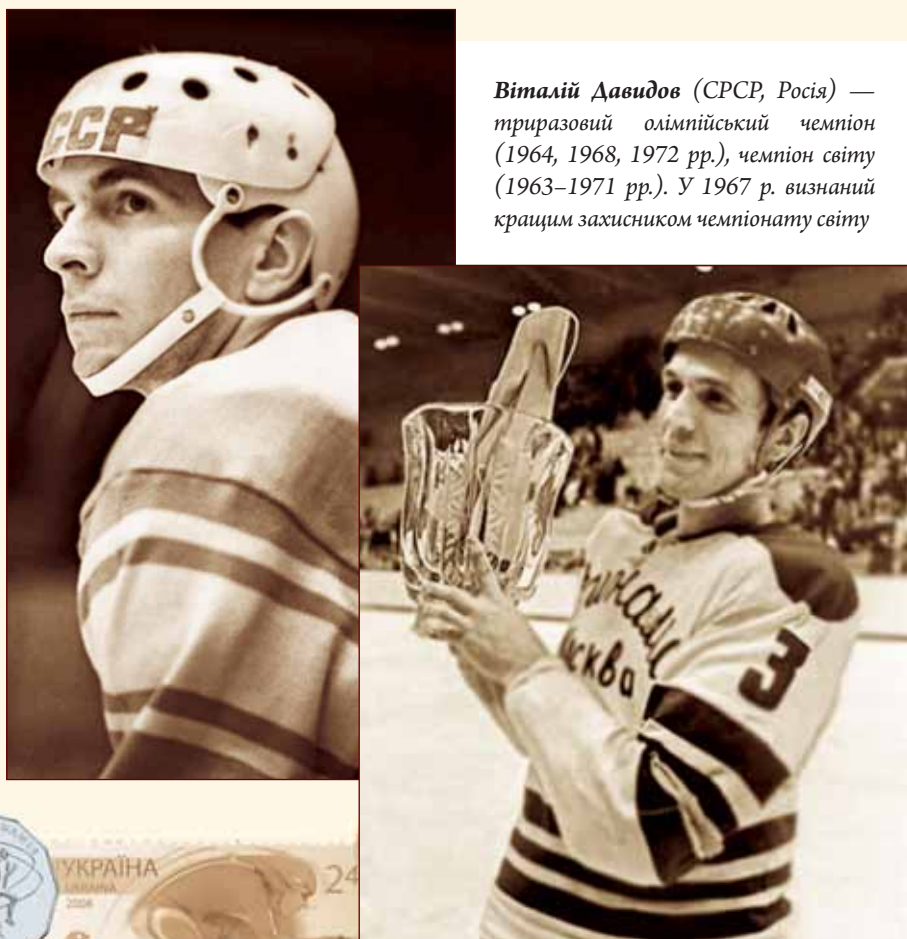
**ІСТОРИЧНА
ДОВІДКА**

Хокей на льоду — командна спортивна гра на льоду. Введений до олімпійської програми Ігор VII Олімпіади в Антверпені (1920 р.). У програмі зимових Олімпійських ігор з 1924 р. (Шамоні). На XVIII зимових Олімпійських іграх дебютували жінки. Спортсмени розігрують 2 комплекти олімпійських нагород.

ЦІКАВО

Найбільшою кількістю золотих олімпійських медалей у змаганнях з хокею на льоду серед чоловіків — по три у кожного — володіють шестеро спортсменів із СРСР: Віталій Давидов, Віктор Кузькін, Олександр Рагулін, Анатолій Фірсов (у всіх — 1964, 1968 і 1972 рр.); Владислав Третьяк (1972, 1976 і 1984 рр.); Андрій Хомутов (1984 і 1988 рр. — у складі збірної СРСР, 1992 р. — у складі об'єднаної команди СНД).

Віталій Давидов (СРСР, Росія) — триразовий олімпійський чемпіон (1964, 1968, 1972 рр.), чемпіон світу (1963–1971 рр.). У 1967 р. визнаний кращим захисником чемпіонату світу

806. XVII зимові Олімпійські ігри 1994 р., Ліллегаммер (Норвегія).
807. 6.
808. Едгар Гроспірон (Франція).
809. Ігри VII Олімпіади 1920 р., Антверпен (Бельгія).
810. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
811. XVIII зимові Олімпійські ігри 1998 р., Нагано (Японія).

812. Скільки спортсменів від кожної команди можуть одночасно перебувати на льодовому майданчику під час офіційної гри у хокей на льоду (хокей із шайбою)?

- А. 8. В. 5.
Б. 6. Г. 7.

813. Які засоби потрібні для проведення спортивної гри хокей на льоду?

- А. Ключка і м'яч. В. Ключка і шайба.
Б. Ключка і біта. Г. Ключка і волан.

814. На які відрізки часу поділяють спортивну гру хокей на льоду?

- А. Період. В. Сет.
Б. Тайм. Г. Раунд.

815. Яка тривалість гри у хокей на льоду?

- А. 90 хв (2 періоди по 45 хв).
Б. 60 хв (3 періоди по 20 хв).
В. 60 хв (2 періоди по 30 хв).
Г. 40 хв (2 періоди по 20 хв).

ЦІКАВО

Перший жіночий олімпійський хокейний турнір було розіграно на XVIII зимових Олімпійських іграх у Нагано 1998 р. Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях з хокею на льоду серед жіночих команд — по дві — вибороли дванадцять спортсменок, які виступали у складі збірних команд Канади в Солт-Лейк-Сіті-2002, і в Турині-2006: Хейлі Віккенхайзер, Керолайн Віллет, Віккі Сунохара, Джейн Хеффорд, Дженніфер Боттеріл, Кессі Кемпбелл, Даніель Гойетт, Ребекка Келлер, Кім Сент-П'єр, Колін Состорікс, Черіл Паундер, Чері Пайпер.

В'ячеслав Фетисов (Росія) — заслужений майстер спорту, олімпійський чемпіон з хокею на льоду (1984, 1988 рр.), срібний призер Олімпійських ігор (1980 р.), семиразовий чемпіон світу, володар Кубка європейських чемпіонів, переможець регулярного чемпіонату НХЛ і володар Кубка Стенлі (1997, 1998 рр.). Його ім'я занесено до Зали слави НХЛ

- 812. 6.
- 813. Ключка і шайба.
- 814. Періодів.
- 815. 60 хв (3 періоди по 20 хв).
- 816. Необмежена.
- 817. Канади.
- 818. Канади.
- 819. Канади.
- 820. 3 медалі.

ШВИДКІСНИЙ БІГ НА КОВЗАНАХ

821. Коли швидкісний біг на ковзанах увійшов до олімпійської програми?

- А. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
- Б. III зимові Олімпійські ігри 1932 р., Лейк-Плесід (США).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. IV зимові Олімпійські ігри 1936 р., Гарміш-Партенкірхен (Німеччина).

822. Коли жінки приєдналися до участі в зимових Олімпійських іграх зі швидкісного бігу на ковзанах?

- А. VIII зимові Олімпійські ігри 1960 р., Скво-Веллі (США).
- Б. VII зимові Олімпійські ігри 1956 р., Кортіна-д'Ампеццо (Італія).
- В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
- Г. IV зимові Олімпійські ігри 1936 р., Гарміш-Партенкірхен (Німеччина).

823. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях з швидкісного бігу на ковзанах?

- А. 8. В. 14.
- Б. 12. Г. 10.

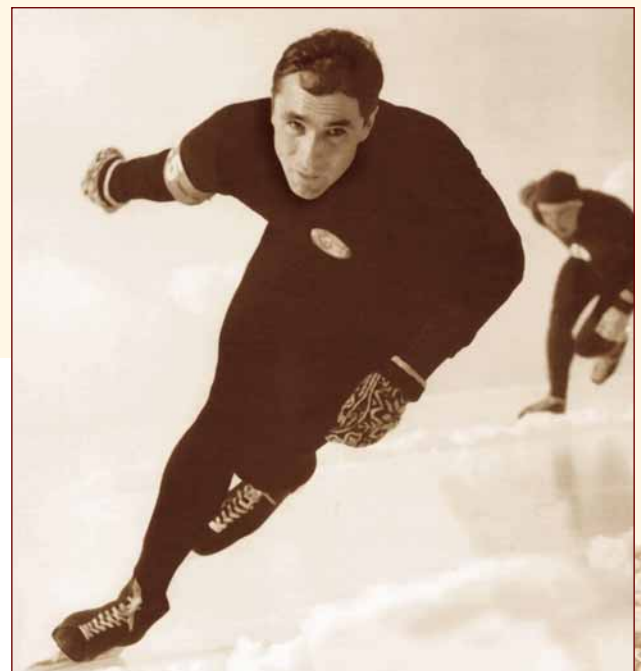
824. На зимових Олімпійських іграх 2006 р. в Турині (Італія) ковзанярі почали змагатися в пурсуіті — командній гонці переслідування. Скільки спортсменів входить до такої команди?

- А. 2. В. 4.
- Б. 3. Г. 5.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Швидкісний біг на ковзанах — вид спорту, у якому необхідно якнайшвидше подолати змагальну дистанцію на льодовому стадіоні по замкненому колу. До олімпійської програми входить, починаючи з I зимових Олімпійських ігор у Шамоні (1924 р.). У 1960 р. на VIII зимових Олімпійських іграх у Скво-Веллі дебютували жінки. Спортсмени розігрують 12 комплектів олімпійських нагород (по 6 комплектів — для чоловіків і жінок).

Євген Гришин (СРСР, Росія) — чотириразовий олімпійський чемпіон зі швидкісного бігу на ковзанах (1956 р., Кортіна-д'Ампеццо, 1960 р., Скво-Веллі — обидва рази 500 м і 1 500 м). У 1964 р. завоював срібну медаль на Іграх Олімпіади в Інсбруку на 500 м, у 1968 р. — четверте місце на 500 м. Рекордсмен світу на коротких дистанціях — 500 м (1956–1968 рр.), 1 000 м (1955–1967 рр.), 1 500 м (1955–1959 рр.). Абсолютний чемпіон Європи 1956 р., неодноразово перемагав на чемпіонатах світу на окремих дистанціях (останній раз у 1963 р. в Каруїдзаві). Демонстрував найкращі досягнення серед ковзанярів-чоловіків СРСР

821. I зимові Олімпійські ігри 1924 р., Шамоні (Франція).
 822. VIII зимові Олімпійські ігри 1960 р., Скво-Веллі (США).
 823. 12.
 824. 4.
 825. 2.
 826. За сумою результатів двох забігів.
 827. Клас Тунберг (Фінляндія) та Ерік Хайден (США).
 828. По 5.

829. Як звать володарку найбільшої колекції золотих олімпійських медалей зі швидкісного бігу на ковзанах серед жінок, ім'я якої занесено до Книги рекордів Гіннеса?

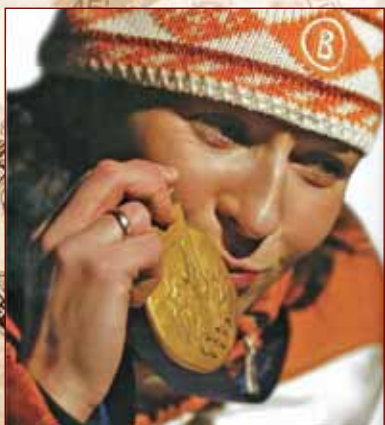
- А. Лідія Скобликова (СРСР, Росія).
 Б. Бонні-Кетлін Блейр (США).
 В. Клаудіа Пехштайн (Німеччина).
 Г. Карін Канія (Енке) (НДР, Німеччина).

830. Скільки медалей у володарки найбільшої колекції золотих олімпійських медалей зі швидкісного бігу на ковзанах серед жінок?

- А. 2. В. 6.
 Б. 3. Г. 7.

831. Як звать ковзанярку, яка брала участь у найбільшій кількості зимових Олімпійських ігор?

- А. Моніка Хольцнер (ФРН).
 Б. Андреа Еріг (НДР, Німеччина).
 В. Лідія Скобликова (СРСР, Росія).
 Г. Карін Канія (Енке) (НДР, Німеччина).

Клаудіа Пехштайн (Німеччина) — володарка найбільшої колекції олімпійських медалей різного ґатунку (дев'ять) зі швидкісного бігу на ковзанах

Ерік-Артур Хайден (США) — п'ятиразовий олімпійський чемпіон 1980 р., триразовий чемпіон світу в класичному багатоборстві (1977–1979 рр.), чотириразовий чемпіон світу зі спринтерського багатоборства (1977–1980 рр.)

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях зі швидкісного бігу на ковзанах серед чоловіків — по п'ять у кожного — вибороли Клас Тунберг з Фінляндії (у 1924 р. — три перемоги на дистанціях 1 500 м, 5 000 м і в багатоборстві; 1928 р. — 500 м і 1 500 м) і Ерік-Артур Хайден із США (в 1980 р. він переміг на всіх п'яти дистанціях — 500 м, 1 000 м, 1 500 м, 5 000 м, 10 000 м; цей унікальний рекорд можна повторити, однак неможливо перевершити).

832. У скількох зимових Олімпійських іграх брала участь Моніка Хольцнер (ФРН)?

- А. У 2.
Б. У 3.

- В. У 5.
Г. У 6.

833. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород зі швидкісного бігу на ковзанах?

- А. США.
Б. Норвегії.

- В. СРСР.
Г. Нідерландів.

834. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей зі швидкісного бігу на ковзанах?

- А. Норвегії.
Б. СРСР.

- В. США.
Г. Нідерландів.

Кріста Ротенбургер — дворазова олімпійська чемпіонка 1984 р. на дистанції 500 м, у 1988 р. — на 1 000 м, срібна призерка Олімпійських ігор 1988 р. та бронзова призерка Ігор 1992 р. на дистанції 500 м, дворазова чемпіонка світу зі спринтерського багатоборства (1985, 1988 рр.)

Гунда Німанн-Штірнеманн — легендарна німецька ковзанярка, триразова олімпійська чемпіонка 1992 р. (2 нагороди), 1998 р. (1 нагорода), володарка восьми олімпійських медалей, восьмиразова чемпіонка світу з класичного багатоборства, одинадцятиразова чемпіонка світу на окремих дистанціях, восьмиразова чемпіонка Європи з класичного багатоборства.

Упродовж спортивної кар'єри встановила 18 світових рекордів, перший із яких у грудні 1990 р., а останній — у березні 2001 р. (у віці 34 років)

ЦІКАВО

Серед жінок найбільшу кількість золотих олімпійських медалей — шість — завоювала спортсменка із СРСР Лідія Скобликова (у 1960 р. — 1 500 м і 3 000 м, а в 1964 р. вона перемогла на всіх чотирьох дистанціях — 500 м, 1 000 м, 1 500 м і 3 000 м).

829. Лідія Скоблікова (СРСР, Росія).
 830. 6.
 831. Моніка Хольцнер (ФРН).
 832. У5.
 833. Норвегії.
 834. США.
 835. Коротка доріжка.
 836. Гонки по замкнутому колу на ковзанах.
 837. XVI зимові Олімпійські ігри 1992 р., Альбервіль (Франція).
 838. 8.
 839. 111,12 м.
 840. Водовідштовхуючої тканини.
 841. 3.
 842. Корею.
 843. Ко Джу Х'юн (Корея).
 844. 15 років.
 845. Кореї.
 846. Кореї.

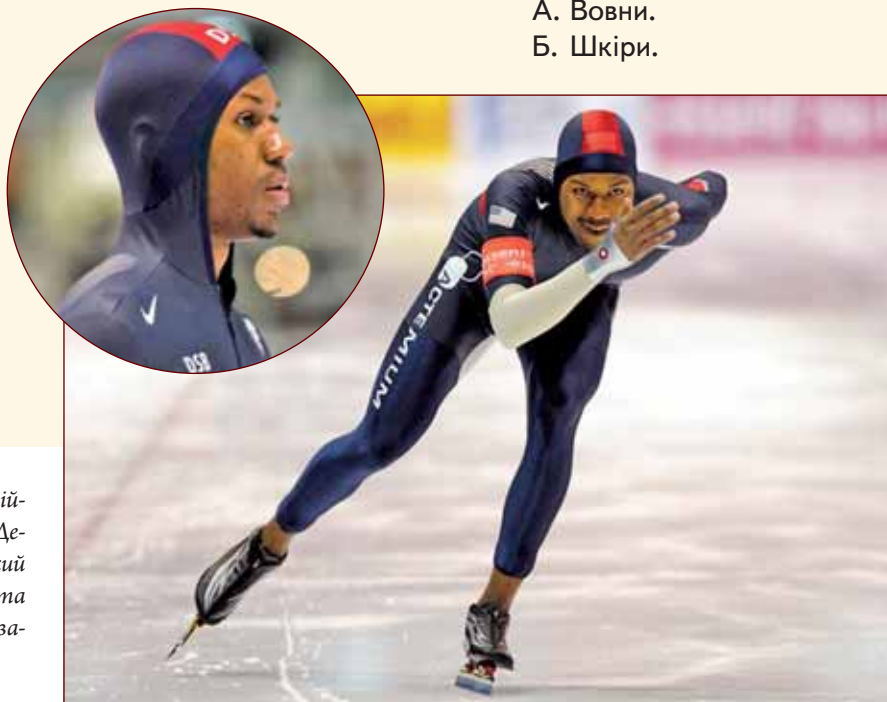
ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Шорт-трек — вид швидкісного бігу на ковзанах, що полягає у максимально швидкому подоланні змагальної дистанції у середині хокейного майданчика. До олімпійської програми входить, починаючи з XVI зимових Олімпійських ігор в Альбервілі (1992 р.). В олімпійських змаганнях розігрується 8 комплектів нагород (4 — серед жінок і 4 — серед чоловіків).

Шані Девіс — американський ковзаняр, олімпійський чемпіон і чемпіон світу із шорт-треку. Ш. Девіс — перший темношкірий ковзаняр в історії, який завоював золоту медаль на Олімпійських іграх та п'ятий олімпійський темношкірий медаліст у ковзанярському спорті

ШОРТ-ТРЕК

835. Що означає у перекладі з англійської «short track»?
 А. «Колова доріжка». В. «Гнучка доріжка».
 Б. «Швидка доріжка». Г. «Коротка доріжка».
836. Які змагання входять до шорт-треку?
 А. Гонки по замкнутому колу на ковзанах.
 Б. Гонки по замкнутому колу на лижах.
 В. Гонки по замкнутому колу на велосипеді.
 Г. Гонки по замкнутому колу на лижеролерах.
837. Коли шорт-трек увійшов до олімпійської програми?
 А. XVI зимові Олімпійські ігри 1992 р., Альбервіль (Франція).
 Б. XIII зимові Олімпійські ігри 1980 р., Лейк-Плесид (США).
 В. VI зимові Олімпійські ігри 1952 р., Осло (Норвегія).
 Г. XII зимові Олімпійські ігри 1976 р., Інсбрук (Австрія).
838. Скільки комплектів нагород розігрують в олімпійських змаганнях із шорт-треку?
 А. 6. В. 4.
 Б. 8. Г. 2.
839. Яка довжина одного замкнутого кола, по якому відбуваються гонки у шорт-треку?
 А. 111,12 м. В. 150,55 м.
 Б. 250 м. Г. 200,10 м.
840. До екіпірування спортсменів-шорт-трековиків входять рукавички. З якого матеріалу їх виробляють?
 А. Вовни.
 Б. Шкіри.

- В. Поліестеру.
Г. Водовідштовхувальної тканини.

841. До Книги рекордів Гіннеса увійшли імена спортсменів Кім Кі Хун (Корея) та Марка Ганьйона (Канада) як володарів найбільшої кількості золотих олімпійських медалей із шорт-треку. Скільки медалей у володарів найбільшої колекції олімпійських медалей?

- А. 6.   В. 3.
Б. 7.   Г. 4.

842. Ім'я Чун Лі К'юн, яка виграла найбільшу кількість — чотири — золотих олімпійських медалей в індивідуальних та естафетних змаганнях, занесено до Книги рекордів Гіннеса. Яку країну представляла ця спортсменка на зимових Олімпійських іграх 1994 р. та 1998 р.?

- А. Корею.   В. Канаду.
Б. Китай.   Г. США.

843. Хто був наймолодшою за віком олімпійською чемпіонкою з шорт-треку?

- А. Ко Джи Х'юн (Корея).   В. Пак Хе Вон (Корея).
Б. Яой Юн К'юн (Корея).   Г. Джу Мин Джин (Корея).

844. Скільки років наймолодшій за віком олімпійській чемпіонці з шорт-треку?

- А. 16 років.   В. 15 років.
Б. 17 років.   Г. 20 років.

845. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію олімпійських нагород із шорт-треку?

- А. Кореї.   В. Китаю.
Б. США.   Г. Канади.

846. Спортсмени якої країни мають найбільшу колекцію золотих олімпійських медалей із шорт-треку?

- А. Канади.   В. США.
Б. Кореї.   Г. Італії.

ЦІКАВО

Серед жінок найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях із шорт-треку — чотири — виборола спортсменка з Кореї Чун Лі К'юн.

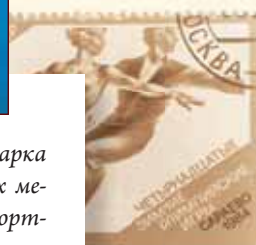
Чун Лі К'юн (Корея) — володарка найбільшої колекції олімпійських медалей, здобутих у змаганнях із шорт-треку (5 нагород)

Аполло-Антон Оно (США) — володар п'яти олімпійських медалей (золоті — 2, срібна — 1, бронзові — 2)

ЦІКАВО

Найбільшу кількість золотих олімпійських медалей у змаганнях із шорт-треку серед чоловіків — по три у кожного — вибороли троє спортсменів: Кім Кі Хун (Корея) (1992 р. — на дистанції 1 000 м і естафеті на 5 000 м; 1994 р. — на дистанції 1 000 м); Марк Ганьйон (Канада) (1998 р. — у естафеті на 5 000 м; 2002 р. — на дистанції 500 м і естафеті на 5 000 м); Ан Х'юн Су (Корея) (всі у 2006 р. — на дистанціях 1 000 м, 1 500 м і естафеті на 5 000 м).

V ЧАСТИНА

ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА

ЗМІСТ

УКРАЇНСЬКІ АТЛЕТИ НА ОЛІМПІЙСЬКІЙ АРЕНІ В СКЛАДІ ЗБІРНОЇ КОМАНДИ СРСР (1952–1988 рр.) ТА СНД (1992 р.)

338

ІГРИ XV ОЛІМПІАДИ, Гельсінкі, 1952 р.	338
ІГРИ XVI ОЛІМПІАДИ, Мельбурн, 1956 р.	340
ІГРИ XVII ОЛІМПІАДИ, Рим, 1960 р.	342
ІГРИ XVIII ОЛІМПІАДИ, Токіо, 1964 р.	344
ІГРИ XIX ОЛІМПІАДИ, Мехіко, 1968 р.	346
ІГРИ XX ОЛІМПІАДИ, Мюнхен, 1972 р.	348
ІГРИ XXI ОЛІМПІАДИ, Монреаль, 1976 р.	351
ІГРИ XXII ОЛІМПІАДИ, Москва, 1980 р.	354
ІГРИ XXIV ОЛІМПІАДИ, Сеул, 1988 р.	359
ІГРИ XXV ОЛІМПІАДИ, Барселона, 1992 р.	362
ХІ–ХVІ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ, 1972–1992 рр.	364

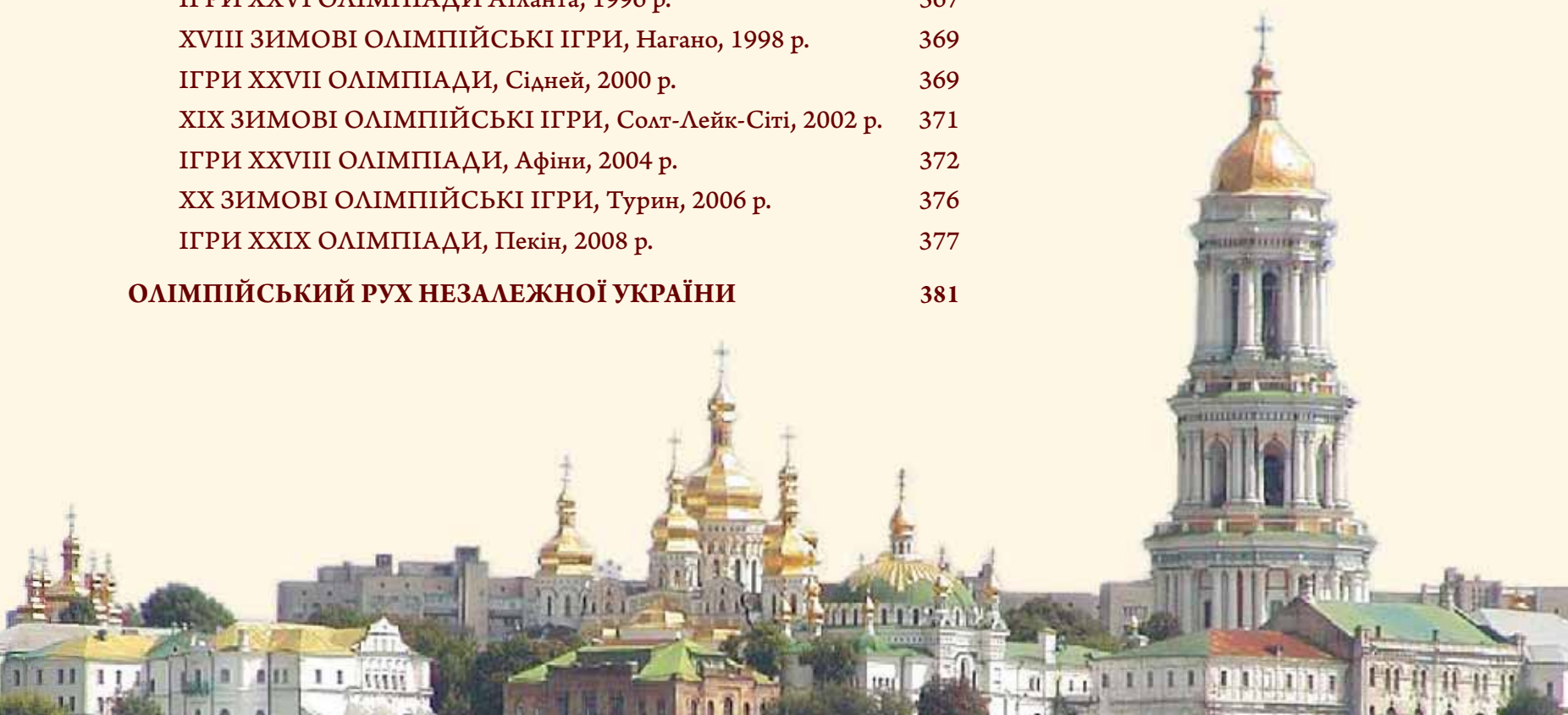
НАЦІОНАЛЬНІ КОМАНДИ УКРАЇНИ НА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ (1994–2008 рр.)

365

ХVІІ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ, Ліллегаммер, 1994 р.	365
ІГРИ ХХVІ ОЛІМПІАДИ Атланта, 1996 р.	367
ХVІІІ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ, Нагано, 1998 р.	369
ІГРИ ХХVІІ ОЛІМПІАДИ, Сідней, 2000 р.	369
ХІХ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ, Солт-Лейк-Сіті, 2002 р.	371
ІГРИ ХХVІІІ ОЛІМПІАДИ, Афіни, 2004 р.	372
ХХ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ, Турин, 2006 р.	376
ІГРИ ХХІХ ОЛІМПІАДИ, Пекін, 2008 р.	377

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

381

1. 1951 р.
2. 1952 р.
3. У Гельсінкі.
4. Віктор Чукарін.
5. Яків Пункін.
6. Гімнастика.
7. Ніна Бочарова.
8. Марія Гороховська.
9. Ігор Ємчук та Георгій Жилін.
10. Дмитро Леонкін.

ІГРИ XVI ОЛІМПІАДИ

Мельбурн, 1956 р.

11. Заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XVI, XVII, XVIII Олімпіад (1956, 1960, 1964 рр.), володарка найбагатшої колекції з 18 олімпійських нагород, 9 з яких — золоті. Багаторазова чемпіонка світу та Європи з гімнастики спортивної. Вона має 53 золоті медалі, завойовані на змаганнях найвищого рівня. Належить до числа десяти найвидатніших спортсменів ХХ ст. Її успіхи занесено до Книги рекордів Гіннеса. Суперзірка сучасного олімпійського руху удостоєна Олімпійського ордена. Назвіть ім'я цієї видатної гімнастки.

А. Лариса Латиніна.	В. Поліна Астахова.
Б. Марія Гороховська.	Г. Ніна Бочарова.

12. Скільки олімпійських медалей у скарбниці володарки найбагатшої в історії спорту колекції олімпійських нагород — видатної української гімнастки Лариси Латиніної?

А. 18.	В. 16.
Б. 17.	Г. 15.

13. Він — легенда світової та вітчизняної гімнастики — піднімався на найвищу сходинку п'єдесталу пошани на Іграх трьох Олімпіад (1956, 1960, 1964 рр.), судив 9 олімпійських турнірів. Назвіть ім'я і прізвище цього олімпійського лицаря.

А. Борис Шахлін.	В. Юрій Титов.
Б. Віктор Чукарін.	Г. Леонід Іванов.

Плакат Ігор XVI Олімпіади.

3184 спортсмени (2813 чоловіків та 371 жінка) із 67 країн виборювали в змаганнях із 20 видів спорту 145 комплектів олімпійських нагород. У Стокгольмі, столиці Швеції, відбувалися змагання цих Ігор із кінного спорту, в яких 158 учасників (145 чоловіків і 13 жінок) виборювали 6 комплектів олімпійських нагород

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Лариса Латиніна — заслужений майстер спорту, дворазова абсолютна олімпійська чемпіонка з гімнастики спортивної (1956, 1960 рр.), олімпійська чемпіонка у командній першості та вільних вправах (1964 р.), багаторазова чемпіонка світу. Володарка найбільшої в історії спорту колекції з 18 олімпійських нагород, половина з яких найвищого ґатунку. Л. Латиніна належить до десятки найсильніших і найвидатніших спортсменів світу ХХ ст. Її успіхи занесено до Книги рекордів Гіннеса. Суперзірка сучасного олімпійського руху удостоєна Олімпійського ордена.

11. Лариса Латиніна.
12. 18.
13. Борис Шахлін.
14. 13 (7, 3, 3).
15. Гімнастика спортивна.
16. Юрій Титов.
17. Гімнастика спортивна.
18. Олександр Мишаков.
19. Михайло Шахов.
20. Ігор Рибак.

Іван Дерюгін — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XVI Олімпіади з сучасного п'ятиборства (у складі команди)

Плакат Ігор XVII Олімпіади.

5 348 спортсменів (4 738 чоловіків та 610 жінок) із 83 країн виборювали в змаганнях із 21 виду спорту 150 комплектів олімпійських нагород

21. Хто з українських спортсменів здобув олімпійське золото на Іграх XVI Олімпіади у складі команди п'ятиборців, започаткував широкознану родину? Його донька — чемпіонка світу з гімнастики художньої, і його дружина — Герой України — багато років успішно виховують чемпіонку та призерів Олімпійських ігор.

А. Павло Ледньов.	В. Борис Онищенко.
Б. Іван Дерюгін.	Г. Леонід Іванов.

22. Уславлена українська гімнастка на Іграх XVI, XVII та XVIII Олімпіад здобула 5 золотих, 2 срібні та 3 бронзові нагороди. За красу журналісти назвали її «російською берізкою». Як звали цю спортсменку?

А. Лариса Дирій.	В. Поліна Астахова.
Б. Маргарита Ніколаєва.	Г. Раїса Маковська.

ІГРИ XVII ОЛІМПІАДИ

Рим, 1960 р.

23. Один із найкращих скороходів в історії спорту. Брав участь в Іграх п'яти Олімпіад, з чотирьох із них повертався з медалями (з Рима (1960 р.), Мехіко (1968 р.) — із золотими, з Мюнхена (1972 р.) — зі срібною, з Токіо (1964 р.) — із бронзовою). Ушанований найвищою нагородою МОК — Олімпійським орденом. Як звали цього спортсмена?

А. Володимир Голубничий.
В. Олександр Щербина.
В. Микола Смага.
Г. Геннадій Солодов.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Поліна Астахова — заслужений майстер спорту, заслужений тренер, суддя міжнародної категорії, п'ятиразова чемпіонка Ігор XVI, XVII, XVIII Олімпіад (1956, 1960, 1964 рр.) і володарка двох срібних та трьох бронзових олімпійських медалей, дворазова чемпіонка світу з гімнастики спортивної. «Російська берізка», як її з любов'ю називали в усьому світі, полонила не тільки найвищою майстерністю та незабутньою чарівністю, а й спортивним довголіттям. Досягнення Поліни Астахової в розвитку вітчизняної і світової гімнастики відзначені урядовими нагородами.

24. Українська спортсменка, дворазова чемпіонка Європи з естафетного бігу 4 x 100 м, на Іграх XVII Олімпіади в Римі здобула перемогу у стрибках у довжину, встановивши в останній (шостій) спробі новий олімпійський рекорд — 6 м 37 см. Назвіть ім'я цієї спортсменки.

- А. Людмила Радченко.
- Б. Валентина Шапрунова.
- В. Віра Крепкіна.
- Г. Тетяна Скачко.

25. Назвіть ім'я і прізвище українського спортсмена — триразового чемпіона світу, олімпійського чемпіона 1960 р. з боротьби греко-римської.

- А. Рустам Аджи.
- Б. Іван Богдан.
- В. Григорій Гамарник.
- Г. Сергій Рибалко.

26. Хто з українських спортсменів здобув першу (бронзову) олімпійську медаль з велосипедного спорту на Іграх XVII Олімпіади 1960 р. в Римі?

- А. Леонід Колумбет.
- Б. Віктор Капітонов.
- В. Борис Савостін.
- Г. Ростислав Варгашкін.

27. Якого року український спортсмен Альберт Вальтін привіз до Києва першу олімпійську нагороду з баскетболу — срібну медаль?

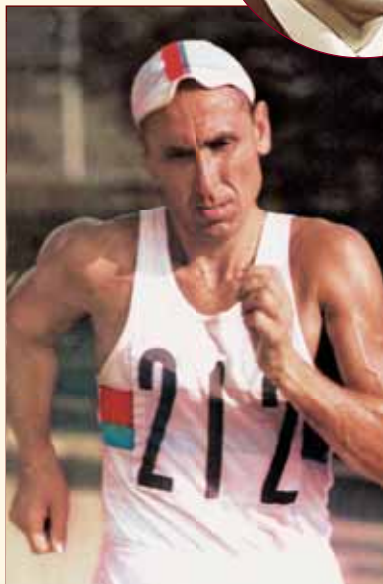
- А. 1952 р.
- Б. 1960 р.
- В. 1956 р.
- Г. 1964 р.

Віра Крепкіна — заслужений майстер спорту, володарка світового рекорду з бігу на 100 м, чемпіонка Ігор XVII Олімпіади 1960 р. в стрибках у довжину. У шостій, останній спробі вона показала результат 6,37 м, який дозволив їй піднятися на вищу сходинку олімпійського п'єдесталу, встановивши новий олімпійський рекорд

Віталій Романенко — заслужений майстер спорту, чемпіон і рекордсмен Ігор XVI Олімпіади 1956 р. зі стрільби кульової. Десятиразовий чемпіон світу у командних змаганнях (1954, 1958, 1961, 1962 рр.), срібний призер у особистих змаганнях (1954, 1958, 1961 рр.). Срібний призер чемпіонату Європи (1954, 1959 рр.), п'ятиразовий чемпіон Європи в командних змаганнях (1955, 1959 рр.), багаторазовий рекордсмен світу і Європи. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора

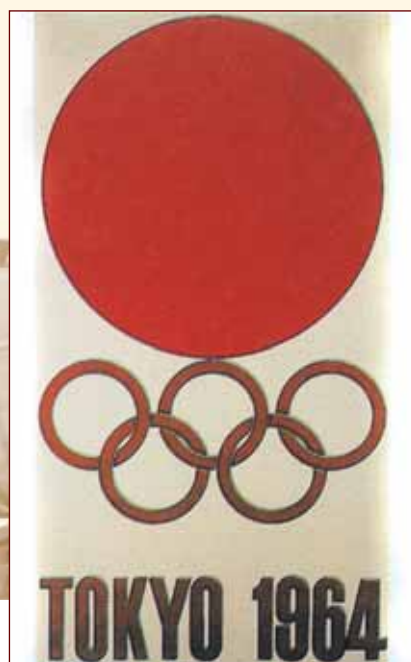

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Володимир Голубничий — видатний майстер спортивної ходьби в історії світової легкої атлетики і одна з найяскравіших постатей в олімпійському літописі. Брав участь у п'яти Іграх Олімпіад і з чотирьох з них повертався з медалями. У 24-річному віці вперше завоював золоту олімпійську медаль. Володимир Голубничий завершив свій чвертьвіковий спортивний шлях у 42 роки. За вагомий особистий внесок у розвиток олімпійського руху був ушанований МОК Олімпійським орденом.

21. Іван Дерюгін.
22. Поліна Астахова.
23. Володимир Голубничий.
24. Віра Крепкіна.
25. Іван Богдан.
26. Леонід Колумбет.
27. 1960 р.

Плакат Ігор XVIII Олімпіади.

5 140 спортсменів (4 457 чоловіків та 683 жінки) з 93 країн виборювали в змаганнях з 23 видів спорту 163 комплекти олімпійських нагород

ІГРИ XVIII ОЛІМПІАДИ

Токіо, 1964 р.

28. Перший в історії вітчизняного спорту олімпійський чемпіон з фехтування на шпагах, призер Ігор трьох Олімпіад, триразовий чемпіон світу. Кого зі спортсменів називали «київським Д'Артаньяном»?

А. Йосипа Вітебського.	В. Григорія Крисса.
Б. Віктора Путятіна.	Г. Василя Станковича.

29. Чемпіонка Ігор XVIII Олімпіади (1964 р.), володарка двох срібних і двох бронзових олімпійських нагород, здобутих на Іграх XIX та XX Олімпіад. У складі збірної СРСР здобула першу олімпійську нагороду з плавання. Як звати видатну українську плавчиню?

А. Галина Прозуменщикова.	В. Тетяна Дев'ятова.
Б. Марина Юрчєня.	Г. Світлана Бондарєнко.

30. Відомо, що українські волейболісти у складі збірної команди СРСР на Іграх XVIII Олімпіади (1964 р.) здобули золоті олімпійські нагороди. Хто зі згаданих нижче спортсменів не був у складі цієї збірної?

А. Михайло Пимєнов.	В. Юрій Поярков.
Б. Юрій Венгеровський.	Г. Едуард Сибіряков.

31. Хто з українських волейболістів став володарем трьох олімпійських медалей (двох золотих, однієї бронзової), двічі був чемпіоном світу та Європи?

А. Євген Лапинський.	В. Олександр Сорокалет.
Б. Юрій Поярков.	Г. Юрій Венгеровський

32. Упевнена перемога була здобута каноїстами (двійка на дистанції 1000 м) на Іграх Олімпіади 1964 р. в Токіо. Хто з українських веслувальників був у складі цього екіпажу і здобув олімпійське золото?

А. Євген Пенєєв.	В. Андрій Химич.
Б. Павло Харін.	Г. Наум Прокупець.

33. На Іграх XVIII Олімпіади радянська четвірка веслярів упевнено випередила німецьку. Хто з українських веслувальників входив до складу цього екіпажу переможців?

А. Іван Головачов.
Б. Федір Ляховський.
В. Володимир Наталуха.
Г. Сергій Чужиков.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

«Київський Д'Артаньян» — **Григорій Крисс** — заслужений майстер спорту, володар чотирьох олімпійських нагород, здобутих на Іграх XVIII, XIX та XX Олімпіад, — однієї золотої, двох срібних, однієї бронзової

34. Дві українські волейболістки, одеситки Валентина Мишак та Людмила Гурєєва, вибороли срібні нагороди на Іграх XVIII Олімпіади в Токіо у складі збірної команди СРСР. Якого року це відбулося?

- А. 1964 р.   В. 1972 р.
Б. 1976 р.   Г. 1960 р.

35. Одна з найзахопливіших подій Ігор XVIII Олімпіади 1964 р. в Токіо, — змагання суперваговиків у важкій атлетиці. Як прізвище та ім'я українця, що, застосувавши вдалий тактичний прийом, переміг у фіналі легендарного Юрія Власова, а в подальшому підтвердив своє лідерство, встановивши 17 світових рекордів?

- А. Леонід Жаботинський.   В. Владислав Крицишин.
Б. Юрій Зайцев.   Г. Денис Готфрід.

Галина Прокуменчикова — заслужений майстер спорту, володарка першої золотої олімпійської нагороди з плавання. Токіо, 1964 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Леонід Жаботинський — заслужений майстер спорту, дворазовий олімпійський чемпіон (1964, 1968 рр.), багаторазовий чемпіон світу з важкої атлетики у найпрестижнішій надважкій ваговій категорії. У другій половині 60-х років ХХ ст. його визнавали найсильнішою людиною планети. Протягом своєї спортивної кар'єри встановив 19 світових рекордів.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Юрій Поярков — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XVIII і XIX Олімпіад (1964, 1968 рр.). За кількістю нагород, отриманих на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи, посідає перше місце серед волейболістів-чоловіків. Один із найкращих розвідників в історії волейболу. За надзвичайно сильні подачі його називали «людиною-катапультою». Свою спортивну кар'єру закінчив бронзовим призером Ігор XX Олімпіади в Мюнхені 1972 р. За видатні олімпійські досягнення його ім'я занесено до Книги рекордів Гіннеса.

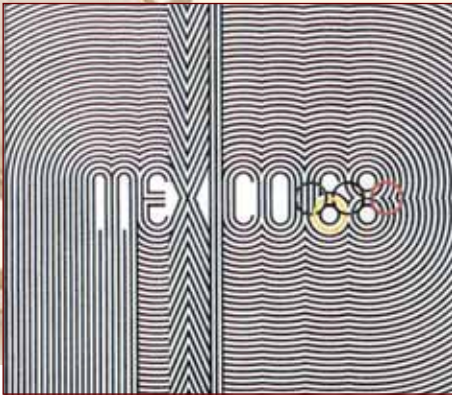
ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Іван Богдан — заслужений майстер спорту з боротьби греко-римської боротьби, чемпіон Ігор XVII Олімпіади 1960 р. у важкій ваговій категорії, чемпіон світу 1958, 1961 рр. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора та «За заслуги».

28. Григорія Крива.
29. Галина Прохоренко.
30. Михайло Пименов.
31. Юрій Поляков.
32. Андрій Химич.
33. Сергій Чужиков.
34. 1964 р.
35. Леонід Жаботинський.

МОК обрав Мехіко столицею Ігор XIX Олімпіади у 1963 р. Таке рішення прийняли після тривалих дискусій, спричинених високогірною місцевістю міста. Мехіко розташоване на висоті 2 240 м над рівнем моря.

Плакат Ігор XIX Олімпіади.

5 530 спортсменів (4 750 чоловіків та 780 жінок) із 112 країн виборювали в змаганнях із 22 видів спорту 172 комплекти олімпійських нагород

ІГРИ XIX ОЛІМПІАДИ

Мехіко, 1968 р.

36. Відомо, що МОК довго вагався у затвердженні місця проведення Ігор XIX Олімпіади. Проте, після довгих дискусій, причиною яких стала високогірна місцевість, Мехіко було обрано столицею Ігор. На якій висоті розташоване це місто?

А. 1 720 м.	В. 2 240 м.
Б. 2 015 м.	Г. 3 200 м.

37. Назвіть ім'я та прізвище найтитулованішого атлета в історії вітчизняного веслувального спорту, триразового олімпійського чемпіона з веслування на байдарці-четвірці й байдарці-двійці.

А. Володимир Морозов.	В. Олександр Шапаренко.
Б. Юрій Стеценко.	Г. Юрій Філатов.

38. Назвіть чемпіона Ігор XIX і XX Олімпіад, багаторазового чемпіона світу та Європи з веслування на байдарці.

А. Олександр Шапаренко.
Б. Юрій Стеценко.
В. Валерій Діденко.
Г. Микола Чужиков.

39. У якому командному виді спорту українські спортсмени у складі збірної команди СРСР здобули олімпійське золото на Іграх XIX Олімпіади?

А. Волейбол.	В. Водне поло.
Б. Баскетбол.	Г. Гандбол.

40. Скільки українських спортсменів входило до збірної команди СРСР з волейболу, що здобула перемогу на Іграх XIX Олімпіади?

А. 6.	В. 5.
Б. 2.	Г. 8.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Валентин Манкін — заслужений майстер спорту, триразовий олімпійський чемпіон: у 1968 р. в Мехіко на яхті класу «Фінн», у 1972 р. в Мюнхені — в класі «Темпест» і в 1980 р. в Москві — в класі «Зоряний». У його активі срібна медаль, отримана 1976 р. в Монреалі. Він — найвидатніший представник української вітрильної школи, один із найтитулованіших яхтсменів світу, провідний фахівець із підготовки яхтсменів. Його видатні досягнення стали можливими завдяки винятковій вимогливості до себе та своєї професійної підготовки.

41. Дворазовий чемпіон світу та Європи з боротьби вільної здобув золото на Олімпійських іграх, які відбувалися на висоті 2 240 м над рівнем моря, що для більшості учасників посилювало фізичні навантаження. Назвіть ім'я та прізвище атлета.

- А. Борис Гуревич.   В. Ельбрус Тедеев.
Б. Ілля Мате.   Г. Павло Пінігін.

42. Він став легендою вітрильного спорту, здобувши золоті медалі в трьох класах суден: «Фінн» (1968 р.), «Темпест» (1972 р.), «Зоряний» (1980 р.). Назвіть ім'я та прізвище українського спортсмена, який виборов першу золоту медаль серед українських яхтсменів на Іграх XIX Олімпіади.

- А. Валентин Манкін.   В. Ігор Матвієнко.
Б. Владислав Акіменко.   Г. Віталій Дирдира.

43. Хто з українських фехтувальників здобув золоту олімпійську медаль на Іграх XIX Олімпіади 1968 р. в Мехіко?

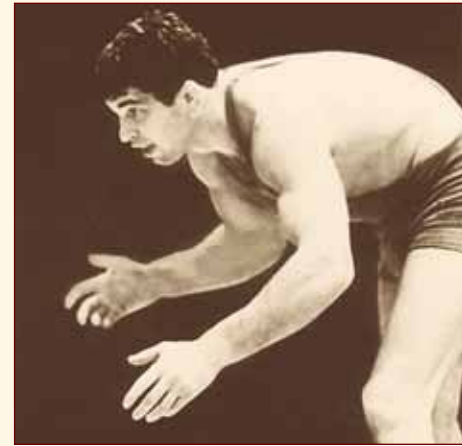
- А. Марк Ракита.   В. Григорій Крисс.
Б. Віктор Сидяк.   Г. Віктор Модзалевський.

44. У якому виді змагань український фехтувальник Віктор Сидяк виборов олімпійську першість на Олімпійських іграх у Мехіко?

- А. В особистій першості рапіристів.
Б. В особистій першості шаблістів.
В. В особистій першості шпажистів.
Г. У командній першості шаблістів.

45. Хто з українських спортсменів здобув срібну нагороду на Іграх XIX Олімпіади 1968 р. в Мехіко в командній першості з фехтування на рапірах?

- А. Григорій Крисс, Йосип Вітебський.
Б. Віктор Путятін, Василь Станкович.
В. Марк Міллер, Григорій Крисс.
Г. Євген Черенковський, Віктор Жданович.

Борис Гуревич — заслужений майстер спорту, володар золотої олімпійської нагороди з боротьби вільної. Мехіко, 1968 р.

ЦІКАВО

Яскравою церемонією під блакитним небом на стародавній землі ацтеків 12 жовтня 1968 р. розпочалися Ігри XIX Олімпіади. Саме цього дня в 1492 р. Христофор Колумб відкрив Американський континент. Уперше в олімпійській історії честь запалити олімпійський вогонь надали жінці. Висока струнка Норма-Енрікета Басиліо з Мексики з'явилась на стадіоні зі смолоскипом у руці, пробігла урочисте коло і піднялась на 90 сходинок, спеціально розрахованих на її крок.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олександр Шапаренко — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XIX та XX Олімпіад (1968, 1972 рр.) у веслуванні на байдарці-двійці та байдарці-одиночці, срібний призер Ігор 1968 р. у веслуванні на байдарці-одиночці. Багаторазовий чемпіон світу (1966, 1970, 1973, 1977—1979 рр.), срібний призер (1974, 1977 рр.), бронзовий призер (1966, 1971, 1973, 1979 рр.). Багаторазовий чемпіон Європи (1967, 1969, 1973, 1979 рр.), бронзовий призер (1969 р.). Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора (1968 р.) та «Знак пошани» (1971 р.).

36. 2 240.
 37. Володимир Морозов.
 38. Олександр Шапаренко.
 39. Волейбол.
 40. 8.
 41. Борис Гуревич.
 42. Валентин Манкін.
 43. Віктор Сидяк.
 44. У командній першості шаблістів.
 45. Григорій Крисс, Йосип Вітебський.

ІГРИ XX ОЛІМПІАДИ

Мюнхен, 1972 р.

46. Назвіть ім'я видатного тренера олімпійських чемпіонів та призерів Олімпійських ігор, олімпійського чемпіона Ігор XX Олімпіади 1972 р. з метання молота.

А. Юрій Тамм. В. Анатолій Бондарчук.
 Б. Олександр Крикун. Г. Юрій Сєдих.

47. Хто з українських спортсменів уперше в історії легкої атлетики на Іграх XX Олімпіади виборов срібну медаль із бігу на 800 м?

А. Євген Аржанов. В. Євген Волков.
 Б. Іван Гешко. Г. Абрам Кривошеєв.

48. На Іграх якої Олімпіади Валерію Борзову вдалося вибороти найвищі олімпійські нагороди, випередивши темношкірих атлетів, яких вважали безумовними фаворитами?

А. На Іграх XIX Олімпіади 1968 р. (Мехіко)
 Б. На Іграх XX Олімпіади 1972 р. (Мюнхен).
 В. На Іграх XXI Олімпіади 1976 р. (Монреаль)
 Г. На Іграх XXII Олімпіади 1980 р. (Москва).

49. У яких бігових видах легкої атлетики видатний український спортсмен Валерій Борзов здобув золоті олімпійські медалі?

А. У бігу на 400 та 800 м. В. У бігу на 100 та 200 м.
 Б. У бігу на 100 та 400 м. Г. У марафонському бігу та бігу на 10 000 м.

50. Назвіть ім'я та прізвище найтитлованішого ватерполіста в історії українського спорту, дворазового олімпійського чемпіона (1972, 1980 рр.), срібного призера Ігор

Плакат Ігор XX Олімпіади.

7 123 спортсмени (6 065 чоловіків та 1 058 жінок) із 121 країни виборювали в змаганнях із 26 видів спорту 195 комплектів олімпійських нагород

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Валерій Борзов — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XX Олімпіади 1972 р. з бігу на 100 та 200 м, володар однієї срібної 1972 р. та двох бронзових 1976 р. олімпійських медалей. Перший президент Національного олімпійського комітету України (1990–1998 рр.), президент Федерації легкої атлетики України. Валерій Борзов — член МОК, віце-президент НОК України. За високі спортивні досягнення та внесок у розвиток українського спорту удостоєний багатьох урядових нагород.

Олімпіади 1968 р., якому встановлено бюст на території Музею спортивної слави в Маямі (США).

- А. Олексій Баркалов.   В. Андрій Котельник.
Б. Михайло Авдеєв.   Г. Павло Прокопчук.

51. Назвіть легендарну четвірку радянських веслувальників на байдарці, до складу якої увійшли три українські атлети, що на Іграх XX Олімпіади в Мюнхені вибороли золоті медалі.

- А. Юрій Філатов, Юрій Стеценко, Володимир Морозов, Валерій Діденко.
Б. Ігор Нагаєв, Олександр Шапаренко, Валерій Діденко, Сергій Колоколов.
В. Микола Баранов, Олександр Єрмолов, Анатолій Кобриєв, Сергій Нагорний.
Г. Сергій Нікольський, Сергій Чухрай, Євген Яциненко, Олександр Шапаренко.

52. Золоту медаль у стрільбі по рухомій мішені «кабан, що біжить» на Іграх XX Олімпіади (зі світовим та олімпійським рекордами) здобув багаторазовий чемпіон світу та Європи в командних і особистих змаганнях. Назвіть його ім'я та прізвище.

- А. Яків Желєзняк.   В. Анатолій Булгаков.
Б. Валерій Постоянов.   Г. Віктор Данильченко.

53. Українські баскетболісти виступали у складі збірної команди СРСР на олімпійському турнірі, що вперше закінчився тріумфальною перемогою радянських спортсменів. Сергія Коваленка та Анатолія Поливоду зустрічали вдома як героїв. Вони були першими українцями, які вибороли олімпійське золото в баскетболі. Якого року це відбулося?

- А. 1968 р.
Б. 1976 р.
В. 1972 р.
Г. 1980 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олексій Баркалов — заслужений майстер спорту, дворазовий олімпійський чемпіон (1972, 1980 рр.). Найтитлованіший і найвидатніший ватерполіст в історії українського та радянського спорту. Протягом 16 років виступав на найвищому рівні. О. Баркалов зіграв за збірну країни більше матчів (412), ніж будь-який інший ватерполіст у світі, за що його ім'я внесено до Книги рекордів Гіннеса.

Анатолій Бондарчук — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XX Олімпіади з метання молота

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Ігри XX Олімпіади 1972 р. в Мюнхені.

На жаль, свято світового спорту затьмарила кривава трагедія, жертвами якої стали одинадцять ізраїльських спортсменів і тренерів, що загинули внаслідок терористичного акту радикальних ісламістів із екстремістської організації «Чорний вересень». Терористичний акт засудила громадськість усього світу.

46. Анатолій Бондарчук.
 47. Євген Аржанов.
 48. На Ігри XX Олімпіади 1972 р.
 (Мюнхен).
 49. У бігу на 100 та 200 м.
 50. Олексій Баркалов.
 51. Юрій Філатов, Юрій
 Стеценко, Володимир Морозов,
 Валерій Діденко.
 52. Яків Железняк.
 53. 1972 р.

54. Хто з українських велосипедистів піднявся на вищу сходинку п'єдесталу пошани на Іграх XX Олімпіади, здобувши перемогу в перегонах на тандемах на дистанції 2 000 м?

- А. Володимир Семенець, Ігор Целовальников.
 Б. Віктор Биков, Володимир Кузнецов.
 В. Олександр Юдін, Анатолій Степаненко.
 Г. Сергій Кравцов, Едуард Рапп.

55. У змаганнях на байдарці-двійці українська веслувальниця разом із Людмилою Пінаєвою з Росії на Іграх XX Олімпіади 1972 р. в Мюнхені прийшла до фінішу першою. Як звати цю спортсменку?

- А. Галина Крефт.
 Б. Ніна Голова.
 В. Катерина Куришко.
 Г. Юлія Рябчинська.

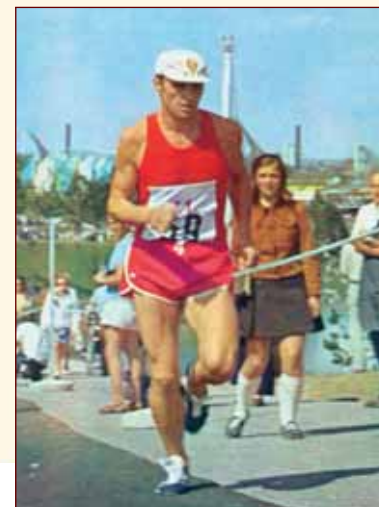
Володимир Семенець, Ігор Целовальников — заслужені майстри спорту, чемпіони Ігор XX Олімпіади 1972 р. з велосипедного спорту в перегонах на тандемах

Юлія Рябчинська — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XX Олімпіади 1972 р. з веслування на байдарці-одиночці, чемпіонка світу 1971 р. з веслування на байдарці-четвірці

Катерина Куришко — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XX Олімпіади 1972 р. з веслування на байдарці-двійці, чемпіонка світу 1971 р. з веслування на байдарці-четвірці, бронзовий призер 1971 р. з веслування на байдарці-двійці

Борис Онищенко — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XX Олімпіади 1972 р. у командній першості, срібний призер Ігор XIX Олімпіади 1968 р. у командній і XX Олімпіади 1972 р. в особистій першості. Чемпіон світу 1971 р. в особистій першості, 1969, 1973, 1974 рр. — у командній першості. Срібний призер чемпіонату світу 1969 р. в особистій, 1970 р. — у командній першості. Бронзовий призер чемпіонатів світу 1970, 1973, 1974 рр. в особистій, 1967 р. — у командній першості.

Яків Железняк, Юлія Рябчинська, Микола Авілов, Євген Лапинський (зліва направо) — заслужені майстри спорту СРСР

56. Хто з українських веслувальниць виборів особисту першість у змаганнях на байдарці-одиночці на Іграх XX Олімпіади 1972 р. в Мюнхені?

- А. Катерина Куришко. В. Людмила Хведосюк.
Б. Юлія Рябчинська. Г. Людмила Пінаєва.

57. З великим відривом фінішували радянські спортсмени в класі «Темпест» на Іграх XX Олімпіади в Кілі. Одним із членів екіпажу був уславлений Валентин Манкін. Хто був другим членом екіпажу, що здобув золоту олімпійську нагороду?

- А. Віталій Дирдира. В. Владислав Акіменко.
Б. Ігор Матвієнко. Г. Максим Підгурський.

58. Хто з українських п'ятиборців є володарем чотирьох олімпійських медалей — однієї золотої у командній першості, срібної в особистій першості 1972 р. в Мюнхені, срібної у командній першості 1968 р. в Мехіко?

- А. Борис Онищенко. В. Володимир Шмельов.
Б. Валерій Пічужкін. Г. Леонід Іванов.

ІГРИ ХХІ ОЛІМПІАДИ Монреаль, 1976 р.

59. Назвіть ім'я металника молота, який піднімався на олімпійський п'єдестал пошани в Монреалі, Москві та Сеулі, його світовий рекорд залишається неперевершеним з 1986 р.

- А. Анатолій Бондарчук. В. Юрій Тамм.
Б. Юрій Сєдих. Г. Олександр Скварук.

60. Триразовий чемпіон світу з боротьби вільної Павло Пінігін став чемпіоном на Олімпійських іграх, що проходили в Новому світі. Коли й де це відбулося?

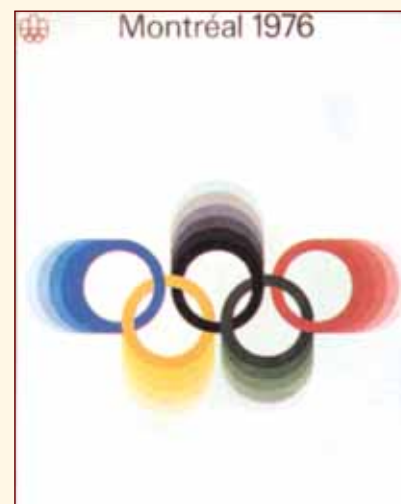
- А. 1984 р., Лос-Анджелес.
Б. 1976 р., Монреаль.
В. 1968 р., Мехіко.
Г. 1996 р., Атланта.

Юрій Філатов, Юрій Стеценко, Володимир Морозов – заслужені майстри спорту, чемпіони Ігор XX Олімпіади 1972 р. у веслуванні на байдарці-четвірці

Віталій Дирдира — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XX Олімпіади 1972 р. з вітрильного спорту на яхті класу «Темпест», бронзовий призер чемпіонату Європи

Плакат Ігор ХХІ Олімпіади.

6 028 спортсменів (4 781 чоловік та 1 247 жінок) із 92 країн виборювали в змаганнях із 21 виду спорту 198 комплектів олімпійських нагород

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

На Іграх ХХІ Олімпіади 1976 р. в Монреалі найяскравішим став подвійний успіх українських металників молота. Це був рідкісний випадок в історії олімпійського спорту, коли тренер і чемпіон Мюнхенської Олімпіади Анатолій Бондарчук піднявся на п'єдестал пошани, у цей раз на третю його сходинку, разом зі своїм учнем Юрієм Сєдих, який досяг найвищої сходинки. Анатолій Бондарчук виховав своїх учнів Юрія Сєдих і Юрія Тамма, які вигравали олімпійські медалі на всіх Іграх, в яких вони брали участь.

54. Володимир Семенець,
Ігор Целовальников.
55. Катерина Куришко.
56. Юлія Рябчинська.
57. Віталій Дирдира.
58. Борис Онищенко.
59. Юрій Седих.
60. 1976 р., Монреаль.

Петро Король – заслужений майстер спорту чемпіон Ігор XXI Олімпіади 1976 р. з важкої атлетики у ваговій категорії до 67,5 кг, багаторазовий чемпіон світу (1974 – 3, 1975 – 2, 1976 – 3)

Анатолій Бондарчук (праворуч) із своїм вихованцем **Юрієм Седих**

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Юрій Седих — заслужений майстер спорту, найкращий метальник молота в історії спорту, дворазовий олімпійський чемпіон (1976, 1980 рр.), срібний призер Ігор XXIV Олімпіади, чемпіон світу та Європи. Володар світового рекорду з метання молота (86 м 74 см), який уже більше 20 років не може перевершити жоден спортсмен.

61. Назвіть ім'я та прізвище дворазового олімпійського чемпіона Ігор XXI та XXII Олімпіад з боротьби греко-римської у ваговій категорії понад 100 кг.

- А. Олександр Колчинський. В. Нельсон Давидян.
Б. Олег Кучеренко. Г. Геннадій Єрмилов.

62. Коли завойовано першу й донині єдину серед українських спортсменів золоту олімпійську медаль у дзюдо?

- А. 1976 р., Монреаль В. 1980 р., Москва
Б. 1972 р., Мюнхен Г. 1968 р., Мехіко

63. Хто з українських дзюдоїстів здобув перше олімпійське «золото»?

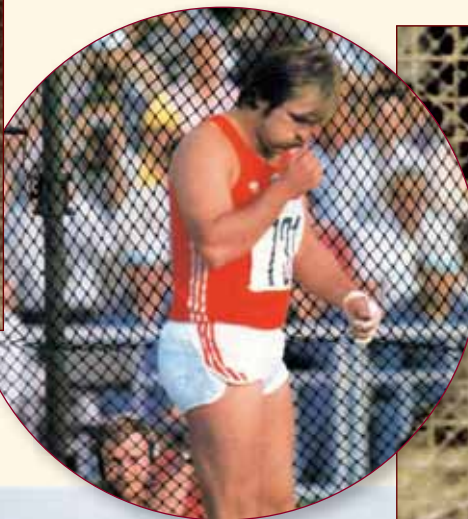
- А. Сергій Новиков. В. Анатолій Новиков.
Б. Володимир Саунін. Г. Сергій Мельниченко.

64. Хто з українських важкоатлетів виборов у Монреалі золоту олімпійську медаль?

- А. Петро Король. В. Валерій Шарій.
Б. Микола Колесников. Г. Юрій Зайцев.

65. Олімпійське «срібло» дісталось українським волейболістам Ользі Козаковій, Ганні Мазур, Лілії Осадчій та Любові Рудовській, які виступали у складі збірної команди СРСР. Ця знаменна подія відбулася на Іграх XXI Олімпіади. Де вони відбулися?

- А. У Монреалі. В. У Мюнхені.
Б. У Москві. Г. У Лос-Анджелесі.

61. Олександр Колчинський.
 62. 1976 р., Монреаль.
 63. Сергій Новиков.
 64. Петро Король.
 65. У Монреалі.
 66. 4.
 67. У командних шосейних перегонах на дистанції 100 км.
 68. Веслування на байдарках і каное.
 69. Зинаїді Турчиній.

Сергій Новиков — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXI Олімпіади, володар першої й донині єдиної в українському спорті золотої олімпійської медалі в змаганнях із дзюдо

70. Скільки українських гандболісток стали чемпіонками Ігор XXI Олімпіади?

- А. 4. В. 8.
 Б. 6. Г. 10.

71. Олімпійський Монреаль видався щасливим для жіночої баскетбольної збірної команди СРСР. Дві українські спортсменки входили до складу цієї зіркової команди. Назвіть їхні імена та прізвища.

- А. Наталія Климова та Раїса Курв'якова.
 Б. Людмила Назаренко та Вікторія Навроцька.
 В. Марина Ткаченко та Олена Жирко.
 Г. Інна Пивоварова та Феодора Кочергіна.

ІГРИ XXII ОЛІМПІАДИ

Москва, 1980 р.

72. На Іграх якої Олімпіади Валерій Мовчан виборов золоту медаль з велосипедного спорту на треку?

- А. 1980 р., у Москві.
 Б. 1988 р., у Сеулі.
 В. 1992 р., у Барселоні.
 Г. 1984 р., у Лос-Анджелесі.

73. Назвіть ім'я та прізвище українського атлета, який на Олімпійських іграх 1980 р. в Москві виборов другу золоту медаль з метання молота, установивши світовий рекорд — 81 м 80 см. У 1986 р. встановив новий світовий рекорд — 86 м 74 см, котрий і досі залишається неперевершеним.

- А. Юрій Сєдих. В. Юрій Тамм.
 Б. Юрій Білоног. Г. Олександр Крикун.

74. Ігри XXII Олімпіади 1980 р. відбувалися в СРСР. Змагання з якого виду спорту в рамках цих Ігор проводили в місті Києві?

- А. З футболу.
 Б. З вітрильного спорту.
 В. З плавання.
 Г. З боксу.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Султанбай Рахманов — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXII Олімпіади з важкої атлетики у ваговій категорії понад 110 кг, багаторазовий чемпіон світу та Європи.

75. Назвіть прізвище ушвлених атлетів, братів-близнюків, які додали до скарбнички України три золоті олімпійські медалі з боротьби вільної на Іграх 1980 та 1988 рр.?

- А. Белоглазови.   В. Савлохови.
Б. Тедєєви.   Г. Салдадзе.

76. Кому з українських спортсменок журналістами надано почесне звання найкращої бігунки всіх часів на дистанцію 800 м? Досі неперевершеним залишається її олімпійський рекорд, установлений 27 липня 1980 року.

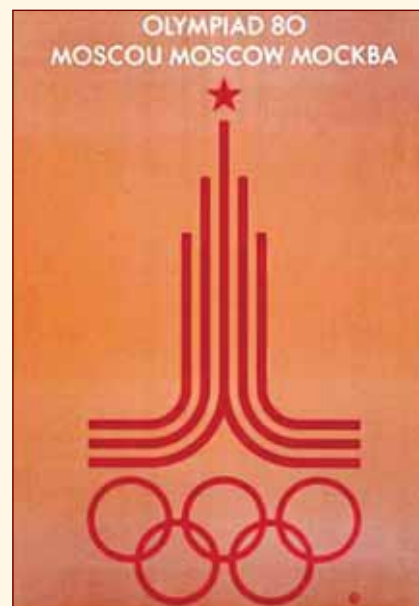
- А. Надії Олізаренко.   В. Тетяні Петлюк.
Б. Людмилі Гуревич-Лисенко.   Г. Інні Євсєєвій.

77. Хто з українських важкоатлетів-суперваговиків здобув звання олімпійського чемпіона на Іграх XXII Олімпіади, гідно продовживши переможну олімпійську естафету?

- А. Леонід Жаботинський.   В. Анатолій Писаренко.
Б. Султанбай Рахманов.   Г. Юрій Зайцев.

78. Хто став першим в історії вітчизняної легкої атлетики олімпійським чемпіоном зі штовхання ядра серед чоловіків.

- А. Роман Вірастюк.   В. Олександр Багач.
Б. Володимир Кисельов.   Г. Юрій Білоног.

Плакат Ігор XXII Олімпіади.

5 217 спортсменів (4 093 чоловіки та 1 124 жінки) з 80 країн виборювали 203 комплекти олімпійських нагород у змаганнях із 25 видів спорту

Володимир Кисельов — заслужений майстер спорту, перший в історії вітчизняної легкої атлетики олімпійський чемпіон зі штовхання ядра

Брати Сергій та Анатолій Белоглазови — заслужені майстри спорту, володарі трьох золотих олімпійських медалей

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Надія Олізаренко — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXII Олімпіади з бігу на 800 м та бронзова призерка з бігу на 1500 м. Чемпіонка Європи.

83. Чотири українські спортсмени стали переможцями Ігор XXII Олімпіади 1980 р. в Москві з плавання. Хто з перелічених атлетів є ще й володарем титулу чемпіона світу з плавання?

- А. Сергій Красюк. В. Юрій Присєкін.
Б. Олександр Сидоренко. Г. Сергій Фесенко.

84. Який український спортсмен здобув упевнену перемогу на Іграх XXII Олімпіади в Москві на дистанції 500 м та посів друге місце на дистанції 1 000 м з веслування на каное?

- А. Олександр Рогов. В. Сергій Пострєхін.
Б. Василь Юрченко. Г. Сергій Петренко.

85. На Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві на дистанції 500 і 1 000 м (байдарка-двійка) радянська пара впевнено лідирувала і двічі фінішувала першою. Партнером у байдарці Володимира Парфеновича з Білорусі був український веслувальник. Назвіть його.

- А. Сергій Нагорний. В. Олександр Шапаренко.
Б. Сергій Чухрай. Г. Володимир Нагірний.

86. Московський олімпійський турнір 1980 р. з волейболу виграла збірна команда СРСР, у складі якої було три українські атлети. Хто з волейболістів не входив до складу цієї зіркової збірної?

- А. Юрій Панченко. В. Федір Лашєнов.
Б. Валерій Кривов. Г. Олександр Сороколет.

87. Хто з українських атлеток виборів першість на Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві з легкоатлетичного п'ятиборства і встановив світовий і олімпійський рекорди?

- А. Людмила Поповська. В. Ольга Рукавишнікова.
Б. Ольга Курагіна. Г. Надія Ткаченко.

88. Хто з українських майстрів кінного спорту здобув золоті медалі у командній першості з виїздки та подолання перешкод на Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві?

- А. Віра Місевич, Віктор Погановський.
Б. Віктор Угрюмов, Віктор Погановський.
В. Віра Місевич, В'ячеслав Чуканов.
Г. Юрій Ковшов, Микола Корольков.

Сергій Фесенко (у центрі) — чемпіон Ігор XXII Олімпіади 1980 р. з плавання на дистанції 200 м. батерфляєм, срібний призер у комплексному плаванні на дистанції 400 м, багаторазовий чемпіон Європи

Сергій Чухрай, Володимир Парфенович — заслужені майстри спорту, чемпіони Ігор XX Олімпіади 1980 р. у веслуванні на байдарці-двійці

Віра Місевич та Віктор Погановський — заслужені майстри спорту, чемпіони Ігор XXII Олімпіади 1980 р. з кінного спорту

79. 1980 р.
 80. Павло Лебедьков.
 81. Ігор Турчин.
 82. Біг 800 м, п'ятиборство.
 83. Олександр Сидоренко.
 84. Сергій Пострехін.
 85. Сергій Чухрай.
 86. Олександр Сороколет.
 87. Надія Ткаченко.
 88. Віра Місевич,
 Віктор Погановський.

Богдан Макуц — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXII Олімпіади 1980 р. в командній першості з гімнастики спортивної

Стелла Захарова — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXII Олімпіади 1980 р. у командній першості з гімнастики спортивної

89. Які дві українські атлетки були учасницями естафетного бігу 4 x 400 м на Іграх XXII Олімпіади та здобули золоті олімпійські нагороди?

- А. Ірина Назарова, Ніна Зюськова.
 Б. Наталія Соколова, Ніна Зюськова.
 В. Людмила Аксьонова, Тетяна Пророченко.
 Г. Тетяна Пророченко, Ніна Зюськова.

90. Хто з українських атлетів брав участь у завершальному етапі чоловічої естафети з бігу 4 x 400 м та отримав золоту медаль на Іграх XXII Олімпіади?

- А. Валерій Борзов. В. Віктор Бураков.
 Б. Микола Колесніков. Г. Віктор Маркін.

91. Хто з українських гімнастів здобув золоту олімпійську нагороду у чоловічій та жіночій командній першості на Іграх XXII Олімпіади в Москві?

- А. Григорій Місютін, Тамара Лазакович.
 Б. Богдан Макуц, Стелла Захарова.
 В. Ігор Коробчинський, Марія Філатова.
 Г. Рустам Шаріпов, Олена Наймушина.

92. Скільки українських спортсменок входило до складу збірної команди СРСР — переможниці олімпійського турніру з гандболу 1980 р. в Москві?

- А. 5. В. 10.
 Б. 7. Г. 12.

93. Хто з українських спортсменів здобув олімпійське «золото» в особистій та «срібло» у командній першості з фехтування на рапірах на Іграх XXII Олімпіади 1980 р. в Москві?

- А. Олександр Романьков.
 Б. Володимир Смирнов.
 В. Віктор Путятін.
 Г. Василь Станкович.

Володимир Смирнов — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXII Олімпіади 1980 р. (рапіра), срібний (рапіра) і бронзовий (шпага) призер Ігор XXII Олімпіади 1980 р. у командних змаганнях. Багаторазовий чемпіон світу

ІГРИ XXIV ОЛІМПІАДИ

Сеул, 1988 р.

94. Назвіть ім'я та прізвище українського спортсмена, який зійшов на найвищу сходинку олімпійського п'єдесталу пошани 1988 р., 35-разового рекордсмена світу, багаторазового чемпіона світу та Європи.

А. Сергій Бубка.

В. Геннадій Близнецов.

Б. Юрій Прохоренко.

Г. Валерій Брумель.

95. На Іграх якої Олімпіади Сергій Бубка здобув олімпійське «золото»?

А. 1992 р., на Іграх XXV Олімпіади, Барселона.

Б. 1988 р., на Іграх XXIV Олімпіади, Сеул.

В. 1996 р., на Іграх XXVI Олімпіади, Атланта.

Г. 2000 р., на Іграх XXVII Олімпіади, Сідней.

96. Хто з українських спортсменів здобув золоту олімпійську нагороду з велосипедного спорту на Іграх XXIV Олімпіади 1988 р. в гіті з місця на 1 000 м?

А. Володимир Дюдя.

В. Володимир Загородний.

Б. Андрій Винокуров.

Г. Олександр Кириченко.

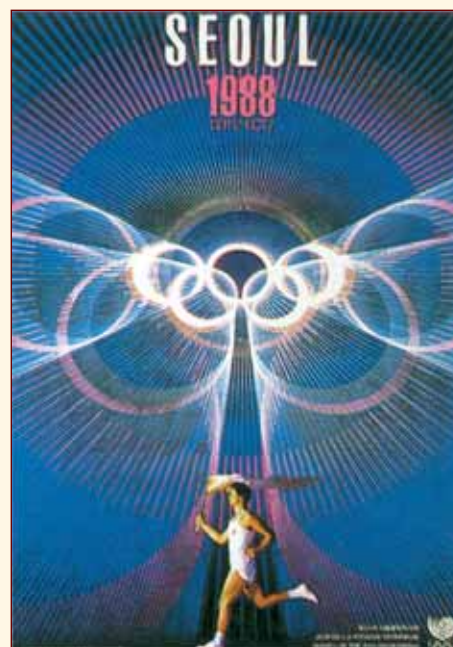
97. Якого року збірна команда СРСР з футболу (після перемоги на Іграх 1956 р. у Мельбурні) стала олімпійським чемпіоном?

А. 1988 р.

В. 1960 р.

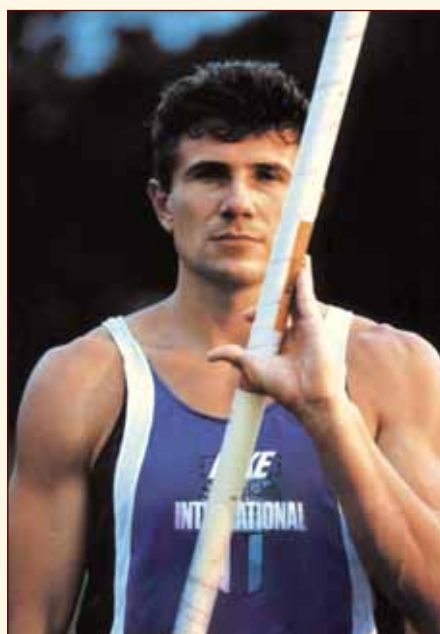
Б. 1980 р.

Г. 1964 р.

Плакат Ігор XXIV Олімпіади.

8 465 спортсменів (6 279 чоловіків та 2 186 жінок) із 159 країн розігрували 237 комплектів олімпійських нагород із 29 видів спорту

Сергій Бубка єдиний український спортсмен, якому за видатні спортивні досягнення за життя встановлено пам'ятник на Батьківщині

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Сергій Бубка — заслужений майстер спорту, видатний легкоатлет сучасності, Герой України. Був визнаний найкращим спортсменом світу, чемпіон Ігор XXIV Олімпіади 1988 р., 35-разовий рекордсмен світу, який першим подолав 6-метровий рубіж. Десятиразовий чемпіон світу (шестиразовий у відкритих приміщеннях та чотириразовий — у закритих приміщеннях). Його ім'я занесено до Книги рекордів Гіннеса за найбільшу кількість установлених світових рекордів у стрибках із жердиною. Член Міжнародного олімпійського комітету, віце-президент Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій, президент Національного олімпійського комітету України.

89. Тетяна Пророченко,
Ніна Зюськова.
90. Віктор Бураков.
91. Богдан Макуц, Стелла Захарова.
92. 10.
93. Володимир Смирнов.
94. Сергій Бубка.
95. 1988 р., на Іграх
XXIV Олімпіади, Сеул.
96. Олександр Кириченко.
97. 1988 рік.

Олександр Кириченко — заслужений майстер спорту, уперше в історії вітчизняного велоспорту здобув золоту олімпійську нагороду на Іграх XXIV Олімпіади 1988 р. в Сеулі у гиті з місця на 1 000 м

98. Хто з чотирьох названих українських футболістів грав у складі збірної команди СРСР 1988 р. та став олімпійським чемпіоном?

- А. Олексій Михайличенко. В. Леонід Буряк.
Б. Олег Блохін. Г. Анатолій Дем'яненко.

99. Сеул став щасливим для трьох українських спортсменів, які здобули титули олімпійських чемпіонів у складі збірної СРСР з баскетболу. Назвіть їх.

- А. Олександр Волков, Валерій Гоборов та Олександр Білостінний.
Б. Олександр Волков, Володимир Ткаченко та Валерій Гоборов.
В. Валерій Гоборов, Олександр Сальников та Олександр Волков.
Г. Володимир Ткаченко, Олександр Білостінний та Олександр Сальников.

100. Три українських баскетболісти здобули довгоочікувані золоті нагороди в Сеулі 1988 р. Хто з названого квартету зірок українського баскетболу не брав участі в цьому олімпійському турнірі?

- А. Олександр Волков. В. Володимир Ткаченко.
Б. Олександр Білостінний. Г. Володимир Горобов.

101. Назвіть уславленого українського тренера, який виховав найбільшу кількість олімпійських чемпіонів і призерів Олімпійських ігор із баскетболу?

- А. Ісаак Майзлін. В. Володимир Шаблінський.
Б. Володимир Рижов. Г. Борис Вдовиченко.

102. Єдина українська волейболістка стала володаркою золотої олімпійської нагороди. Назвіть її ім'я та прізвище.

- А. Ольга Шкурнова.
В. Любов Рудовська.
Б. Тетяна Черкасова.
Г. Лілія Осадча.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Олександр Волков — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIV Олімпіади 1988 р. Член Виконкому НОК України, президент Федерації баскетболу України, почесний президент БК «Київ», президент Фонду розвитку баскетболу в Україні.

103. Хто з українських стрибунів у висоту став чемпіоном Ігор XXIV Олімпіади в Сеулі?

- А. Рудольф Поварницин. В. Геннадій Авдєєнко.
Б. Олександр Коваленко. Г. Олег Проценко.

104. Українські легкоатлетки здобули блискучу перемогу на Іграх XXIV Олімпіади в змаганнях з естафетного бігу 4 x 400 м з новим світовим рекордом. Хто з атлетів не входив до складу цієї команди?

- А. Марія Пінігіна. В. Людмила Джигалова.
Б. Ольга Бризгіна. Г. Інга Євсєєва.

105. Назвіть українського спортсмена — першого олімпійського чемпіона зі стрільби стендової, дворазового чемпіона світу.

- А. Микола Мільчев. В. Дмитро Монаков.
Б. Юрій Нікандров. Г. Сергій Охотський.

106. Хто з українських гімнасток у 1988 р. здобув золоту олімпійську нагороду в командній першості з гімнастики спортивної у складі збірної команди СРСР?

- А. Світлана Багінська. В. Олена Шушунова.
Б. Тетяна Гуцу. Г. Ольга Стражева.

107. Назвіть українську легкоатлетку — п'ятиразову чемпіонку світу, переможницю та бронзову призерку Ігор XXIV Олімпіади, срібну призерку Ігор XXV Олімпіади.

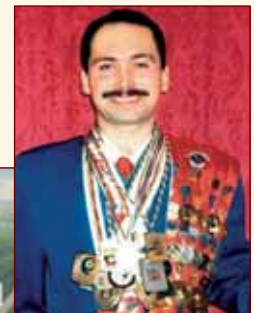
- А. Тетяна Самойленко. В. Олена Жупійова.
Б. Людмила Рогачова. Г. Ольга Бризгіна.

108. На Іграх якої Олімпіади українські футболісти Володимир Лютий, Олексій Михайличенко, Володимир Татарчук, Вадим Тищенко, Олексій Чередник у складі збірної команди СРСР вибороли золоті нагороди?

- А. Ігри XXII Олімпіади 1980 р.
Б. Ігри XXV Олімпіади 1992 р.
В. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р.
Г. Ігри XXI Олімпіади 1976 р.

Геннадій Авдєєнко — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIV Олімпіади 1988 р. зі стрибків у висоту. Чемпіон світу 1983 р., срібний призер 1987 р.

Дмитро Монаков — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIV Олімпіади 1988 р. зі стрільби стендової. Чемпіон світу в особистих змаганнях 1987, 1994 рр., срібний призер у командних змаганнях 1987 р., чемпіон Європи у командних змаганнях 1988 р., срібний призер 1985 р. і бронзовий призер 1989 р. чемпіонатів Європи у командних змаганнях

Володимир Лютий, Олексій Михайличенко, Вадим Тищенко — заслужені майстри спорту, чемпіони Ігор XXIV Олімпіади 1988 р. з футболу

98. Олексій Михайличенко.
99. Олександр Волков, Валерій Гоборов, Олександр Білостінний.
100. Володимир Ткаченко.
101. Володимир Шаблінський.
102. Ольга Шкурнова.
103. Геннадій Авдеєнко.
104. Інга Євсєєва.
105. Дмитро Монаков.
106. Ольга Стражева.
107. Тетяна Самойленко.
108. Ігри XXIV Олімпіади 1988 р.

ІГРИ XXV ОЛІМПІАДИ Барселона, 1992 р.

109. Який прапор піднімали на честь перемоги спортсменів із країн СНД 1992 р. на Іграх XXV Олімпіади в Барселоні?
  - А. Прапор країни-переможниці олімпійських змагань.
  - Б. Прапор СРСР.
  - В. Прапор СНД.
  - Г. Олімпійський прапор.
110. Де й коли спортсмени України взяли участь у Олімпійських іграх у складі команди СНД?

А. Барселона, 1992 р.	В. Атланта, 1996 р.
Б. Ліллекхаммер, 1994 р.	Г. Нагано, 1998 р.
111. Дворазовий чемпіон світу, чемпіон Європи, представник України у складі збірної команди СНД з боротьби греко-римської став олімпійським чемпіоном Ігор XXV Олімпіади. Назвіть його ім'я.

А. Олег Кучеренко.	В. Рустам Аджи.
Б. Давид Салдадзе.	Г. Георгій Комищенко.
112. У змаганнях з художньої гімнастики дві українські спортсменки, вихованки видатних тренерів Альбіни та Ірини Дерюгіних, вибороли олімпійські нагороди. Йдеться про Олександру Тимошенко та Оксану Скалдіну. Які саме місця посіли наші гімнастки?

А. Перше та третє.
В. Два других.
Б. Друге та третє.
Г. Перше та друге.

Плакат Ігор XXV Олімпіади.

9 367 спортсменів (6 659 чоловіків та 2 708 жінок) із 169 країн розігрували 257 комплектів олімпійських нагород із 28 видів спорту

Тетяна Лисенко — заслужений майстер спорту, дворазова чемпіонка Ігор XXV Олімпіади 1992 р. в командній першості та вправах на колоді і бронзовий призер в опорному стрибку, чемпіонка світу 1991 р., чемпіонка Європи 1990 р.

Марина Ткаченко — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXV Олімпіади 1992 р. з баскетболу. Чемпіонка Європи 1991, 1995 рр.

109. Олімпійський прапор.
 110. Барселона, 1992 р.
 111. Олег Кучеренко.
 112. Перше та третє.
 113. 17.
 114. Гандбол.
 115. Григорій Місютін.
 116. Тетяна Гуцу.

117. На Іграх XXV Олімпіади українська гімнастка перемогла в найпрестижнішому багатоборстві, ставши третьою абсолютною чемпіонкою в історії української жіночої гімнастики спортивної. Назвіть її.

- А. Тетяна Гуцу. В. Ольга Стражева.
 Б. Тетяна Лисенко. Г. Лілія Подкопаєва.

118. У якому виді зброї українські фехтувальники Вадим Гутцайт і Георгій Погосов у складі об'єднаної команди СНД вибороли командну першість і завоювали золоті олімпійські медалі?

- А. Рапіра. В. Шабля.
 Б. Шпага. Г. Меч.

119. У якій командній грі в складі об'єднаної команди СНД у Барселоні (1992 р.) олімпійськими чемпіонками стали Олена Жирко і Марина Ткаченко?

- А. Волейбол. В. Хокей на траві.
 Б. Баскетбол. Г. Гандбол.

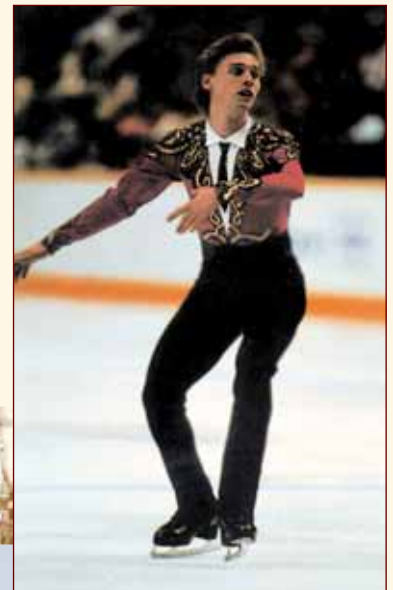

Вадим Гутцайт, Георгій Погосов — заслужені майстри спорту, чемпіони Ігор XXV Олімпіади 1992 р. з фехтування на шаблях у командних змаганнях

ХІ-ХVІ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ, 1972–1992 РР.

120. У якому виді спорту Іван Бяков виборов звання чемпіона XI та XII зимових Олімпійських ігор?

- Г. Гірськолижний спорт.
 Б. Керлінг.
 В. Біатлон.
 А. Лижні гонки.

Тетяна Гуцу — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXV Олімпіади 1992 р. з багатоборства в особистій та командній першості, срібний призер Ігор у вправах на брусах, бронзовий — у вільних вправах. Чемпіонка світу з гімнастики спортивної, триразова чемпіонка Європи

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Віктор Петренко — заслужений майстер спорту, чемпіон XVII зимових Олімпійських ігор 1992 р. в одиночному катанні, бронзовий призер Ігор XVI зимових Олімпійських ігор 1988 р. Чемпіон світу 1992 р., срібний призер 1991, 1992 рр., триразовий чемпіон Європи 1990, 1991, 1994 рр.

121. Назвіть ім'я нашого співвітчизника — срібного призера XIV зимових Олімпійських ігор у лижній естафеті 4 x 10 км?

- А. Олександр Батюк. В. Геннадій Никон.
Б. Олександр Заровний. Г. Михайло Артюхов.

122. Віктор Петренко став чемпіоном XVI зимових Олімпійських ігор в Альбервілі, бронзовим призером XV зимових Олімпійських ігор у Калгарі. У якому виді спорту виступав український спортсмен?

- А. Шорт-трек. В. Бобслей.
Б. Санний спорт. Г. Фігурне катання на ковзанах.

123. Йому вдалося здобути золоту олімпійську медаль з хокею на XVI зимових Олімпійських іграх в Альбервілі. Назвіть ім'я та прізвище цього українського спортсмена.

- А. Валерій Ширяєв. В. Дмитро Христич.
Б. Іван Кравчук. Г. Олексій Житник.

124. Лише одну олімпійську медаль, проте золоту, вдалося здобути в цьому виді спорту представникові України. Назвіть вид спорту, в якому українські спортсмени мають тільки одну олімпійську нагороду.

- А. Гірськолижний спорт. В. Керлінг.
Б. Хокей. Г. Фрістайл.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Після розпаду СРСР на Олімпійські ігри вперше і востаннє прибула Об'єднана команда Союзу Незалежних Держав (СНД), яка виборола в Барселоні перше загальнокомандне місце. Українські атлети здобули 20 медалей в індивідуальних видах програми, серед яких — 4 золоті, 20 спортсменів отримали медалі у командних видах, у тому числі — 13 золотих.

Олександр Батюк — срібний призер XIV зимових Олімпійських ігор 1984 р. в Сараєво в естафеті 4×10 км з лижних гонок

НАЦІОНАЛЬНІ КОМАНДИ УКРАЇНИ НА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ (1994–2008 рр.)

XVII ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ Ліллехаммер, 1994 р.

125. Де й коли вперше замайорів Державний прапор України на церемонії урочистого відкриття Олімпійських ігор?

- А. 1994 р., Ліллехаммер. В. 1992 р., Барселона.
Б. 1996 р., Атланта. Г. 1998 р., Нагано.

126. Коли вперше пролунав Державний гімн України на честь перемоги українського спортсмена на зимових Олімпійських іграх?

- А. 1994 р. В. 1996 р.
Б. 1992 р. Г. 1998 р.

Плакат XVII зимових Олімпійських ігор. 1 739 спортсменів (1 217 чоловіків і 522 жінки) із 67 країн розіграли 61 комплект олімпійських нагород із 12 видів спорту

- 117. Тетяна Лисенко.
- 118. Шабля.
- 119. Баскетбол.
- 120. Біатлон.
- 121. Олександр Батюк.
- 122. Фігурне катання на ковзанах.
- 123. Олексій Житник.
- 124. Хокей.
- 125. 1994 р., Лілехаммер.
- 126. 1994 р.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Володимир Кличко — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. з боксу у надважкій ваговій категорії.

ЦІКАВО

Під час тренування на XVII зимових Олімпійських іграх у Лілехаммері перед вирішальною довільною програмою Оксана Баюл зіткнулася з Тетяною Шевченко — українкою з Німеччини, ковзан якої під час падіння поранив Оксані праву ногу. Спортсменці наклали три шви. Нелегко було витримати біль, однак, виступаючи травмованою, Оксана Баюл зуміла вибороти головну у своєму житті перемогу.

127. Якою була перша олімпійська нагорода збірної команди незалежної України?

- А. Почесна грамота.
- В. Срібна медаль.
- Б. Золота медаль.
- Г. Бронзова медаль.

128. Назвіть ім'я та прізвище спортсменки, яка здобула для олімпійської збірної України першу нагороду.

- А. Лілія Подкопаєва.
- В. Катерина Серебрянська.
- Б. Яна Клочкова.
- Г. Валентина Цербе.

129. У якому виді спорту здобуто першу олімпійську нагороду для збірної команди України?

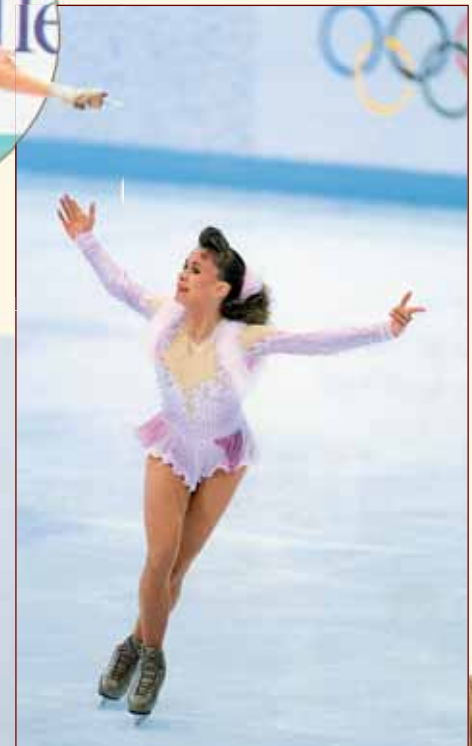
- А. Фігурне катання на ковзанах.
- В. Лижні перегони.
- Б. Біатлон.
- Г. Шорт-трек.

130. Хто здобув перше олімпійське «золото» для команди України?

- А. Оксана Баюл.
- В. Андрій Шевченко.
- Б. Сергій Бубка.
- Г. Яна Клочкова.

131. У якому виді спорту здобуто перше олімпійське «золото» для команди України?

- А. Фігурне катання на ковзанах.
- В. Хокей.
- Б. Біатлон.
- Г. Керлінг.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Оксана Баюл — заслужений майстер спорту, чемпіонка XVII зимових Олімпійських ігор 1994 р. в одиночному катанні. Чемпіонка світу 1993 р., срібний призер чемпіонату Європи 1994 р. Перша олімпійська чемпіонка незалежної України. Цей титул завоювала у 16 років.

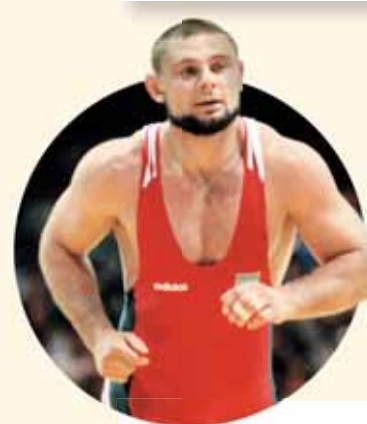
ІГРИ XXVI ОЛІМПІАДИ

Атланта, 1996 р.

132. У якій ваговій категорії Володимир Кличко на Іграх XXVI Олімпіади став чемпіоном з боксу?
- А. Понад 91 кг.   В. До 81 кг.
Б. До 91 кг.   Г. До 75 кг.
133. Назвіть ім'я та прізвище спортсмена, який став першим у Атланті олімпійським чемпіоном серед українських важкоатлетів за роки незалежності України.
- А. Денис Готфрід.   В. Ігор Разорьонов.
Б. Тимур Таймазов.   Г. Артем Удачин.
134. Хто з перелічених спортсменок здобув золоту медаль на Іграх XXVI Олімпіади у змаганнях із гімнастики художньої?
- А. Олександра Тимошенко.   В. Олена Вітриченко.
Б. Анна Бессонова.   Г. Катерина Серебрянська.
135. Хто з українських спортсменів виборов золоту нагороду в змаганнях з боротьби греко-римської на Іграх XXVI Олімпіади 1996 р. в Атланті?
- А. В'ячеслав Олійник.   В. Ельбрус Тедеев.
Б. Заза Зазіров.   Г. Віктор Єфтені.

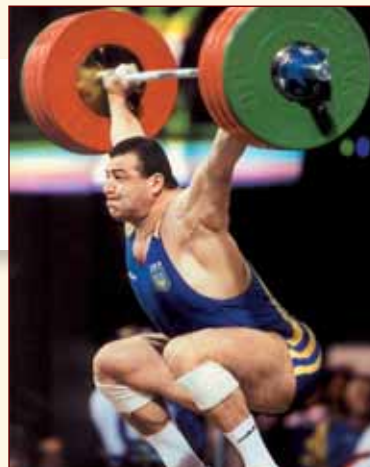
Плакат Ігор XXVI Олімпіади.

10 320 спортсменів (6 797 чоловіків та 3 523 жінки) із 197 країн розігрували 271 комплект олімпійських нагород із 34 видів спорту

В'ячеслав Олійник — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. з боротьби греко-римської у ваговій категорії до 90 кг

Тимур Таймазов — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. з важкої атлетики у ваговій категорії до 108 кг

Катерина Серебрянська — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. в особистій першості. Абсолютна чемпіонка світу 1995 р. та Європи 1996 р., семиразова чемпіонка світу 1993–1996 рр. і восьмиразова чемпіонка Європи в окремих видах багатоборства 1994, 1996–1998 рр.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Ігри XXVI Олімпіади ознаменували століття сучасних Олімпійських ігор. Через сто років після свого відродження, розпочатого П'єром де Кубертеном, Олімпійські ігри набули світового значення. За право проведення ювілейних Ігор змагалися декілька міст світу. Здавалось, пальму першості віддадуть Афінам — місту, де відбулися перші в історії Олімпійські ігри сучасності. Однак МОК надав перевагу столиці американського штату Джорджія — Атланті.

127. Бронзова медаль.
 128. Валентина Цербе.
 129. Біатлон.
 130. Оксана Баюл.
 131. Фігурне катання на ковзанах.
 132. Понад 91 кг.
 133. Тимур Таймазов.
 134. Катерина Серебрянська.
 135. В'ячеслав Олійник.

Інеса Кравець — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. у потрійному стрибку, срібний призер Ігор XXV Олімпіади 1992 р. зі стрибків у довжину. Чемпіонка світу у потрійному стрибку 1995 р., чемпіока Європи, рекордсменка світу, переможниця Кубка світу 1994 р.

136. У якому виді спорту В'ячеслав Олійник здобув олімпійське золото на Іграх XXVI Олімпіади?

- А. Боротьба греко-римська.
 Б. Важка атлетика.
 В. Легка атлетика.
 Г. Вітрильний спорт.

137. Українська легкоатлетка здобула на Іграх XXVI Олімпіади золоту медаль у змаганнях із потрійного стрибка. Назвіть ім'я та прізвище спортсменки.

- А. Інна Ласовська.   В. Інеса Кравець.
 Б. Сарка Каспаркова.   Г. Тереза Маринова.

138. Несподіваною стала перемога на Іграх XXVI Олімпіади представників України в змаганнях яхтсменів. Назвіть чемпіонів.

- А. Євген Браславець та Ігор Матвієнко.
 Б. Георгій Леончук і Родіон Лука.
 В. Валентин Манкін і Владислав Акименко.
 Г. Сергій Приймак і Євген Челомбітко.

139. Хто з українських гімнасток здобув особисту першість на Іграх XXVI Олімпіади в Атланті?

- А. Лілія Подкопаєва.   В. Наталія Калініна.
 Б. Тетяна Гуцу.   Г. Олеся Дудник.

Лілія Подкопаєва — заслужений майстер спорту, суддя міжнародної категорії, абсолютна чемпіонка світу та Європи, володарка Кубка Європи. У 18 років стала чемпіонкою Ігор XXVI Олімпіади в Атланті 1996 р. з гімнастики спортивної. За високі спортивні досягнення відзначена урядовими нагородами. За її ініціативи щорічно проводять Міжнародний турнір з гімнастики спортивної «Золота Лілія»

ХVІІІ ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

Нагано, 1998 р.

140. На ХVІІІ зимових Олімпійських іграх лише одній українській спортсменці — Олені Петровій — удалося завоювати срібну медаль у перегонах на дистанції 15 км. У якому виді спорту Олена Петрова стала срібною призеркою Олімпійських ігор?

- А. Лижні перегони.   В. Біатлон.
Б. Лижне двоборство.   Г. Лижне орієнтування.

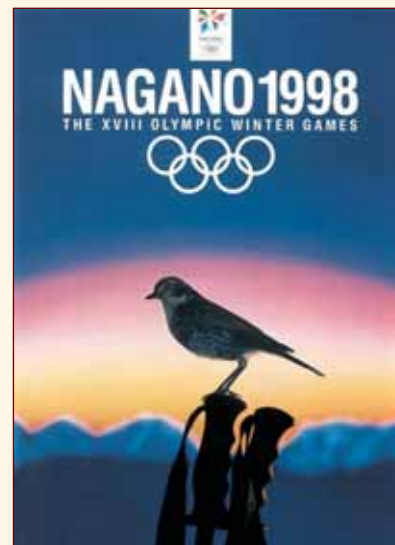
ІГРИ ХХVІІ ОЛІМПІАДИ

Сідней, 2000 р.

141. 2000 р. в Сідней спортсмени України вибороли три золоті олімпійські медалі. Хто став переможцем на Іграх ХХVІІ Олімпіади?

- А. Яна Клочкова (плавання) — 2 золоті медалі, Микола Мільчев (стрільба стендова) — 1 золота медаль.
Б. Яна Клочкова (плавання), Олег Лісогор (плавання), Ельбрус Тедеєв (боротьба вільна).
В. Яна Клочкова (плавання) — 2 золоті медалі, Володимир Кличко (бокс) — 1 золота медаль.
Г. Олександр Симоненко, Олександр Феценко, Сергій Матвеев (велосипедний спорт).

Олена Петрова — заслужений майстер спорту, срібна призерка ХVІІІ зимових Олімпійських ігор 1998 р. з біатлону

Плакат ХVІІІ зимових Олімпійських ігор. 2 302 спортсмени (1 548 чоловіків і 814 жінок) із 72 країн розіграли 68 комплектів олімпійських нагород із 14 видів спорту

Плакат Ігор ХХVІІ Олімпіади. 10 651 спортсмен (6 582 чоловіки та 4 069 жінок) із 199 країн розіграли 300 комплектів олімпійських нагород із 37 видів спорту

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Яна Клочкова — заслужений майстер спорту, чотириразова олімпійська чемпіонка 2000, 2004 рр., багаторазова чемпіонка світу 1999–2004 рр. Рекордсменка світу та Європи. Виняткова працелюбність, неухильна наполегливість, непересічні природні риси вдачі і спортивна обдарованість дозволили їй стати однією з найсильніших спортсменок сучасності. У спортивному світі її називають «золотою рибкою». За видатні заслуги перед Україною та зусилля, вкладені у підвищення авторитету нашої країни на олімпійській арені, удостоєна звання Герой України.

142. Яна Клочкова (плавання).
143. Яну Клочкову.
144. 5 (4, 1, 0).
145. Микола Мільчев.
146. Потрійний стрибок, стрибки у довжину.
147. Срібну.
148. 23.
149. 3.
150. 13.
151. 0

Плакат Ігор XXVIII Олімпіади.

10 568 спортсменів (6 262 чоловіки та 4 306 жінок) із 202 країн розігрували 301 комплект олімпійських нагород із 35 видів спорту

Наталія Скакун — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р. з важкої атлетики у ваговій категорії до 63 кг

ІГРИ XXVIII ОЛІМПІАДИ

Афіни, 2004 р.

152. У якому виді спорту українська спортсменка Наталія Скакун на Іграх XXVIII Олімпіади здобула олімпійське «золото»?

А. Важка атлетика.	В. Гімнастика.
Б. Легка атлетика.	Г. Плавання.
153. У якому командному виді спорту спортсмени України вибороли олімпійські нагороди на Іграх XXVIII Олімпіади в Афінах?

А. Гандбол.	В. Хокей.
Б. Баскетбол.	Г. Футбол.
154. У якій легкоатлетичній дисципліні Юрій Білоног здобув золоту медаль на Іграх XXVIII Олімпіади?

А. Метання молота.	В. Штовхання ядра.
Б. Метання спису.	Г. Метання диску.
155. У чвертьфінальному двобої Ігор XXVIII Олімпіади жереб звів двох товаришів — представників однієї команди. Хто з українських спортсменів виборов бронзову нагороду на Іграх XXVIII Олімпіади в змаганнях шаблестів?

А. Володимир Лукашенко.	В. Вадим Гутцайт.
Б. Владислав Третяк.	Г. Сергій Міндергасов.

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Юрій Білоног — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVIII Олімпіади зі штовхання ядра. Змагання зі штовхання ядра на Іграх XXVIII Олімпіади 2004 р. проводили на стадіоні у стародавньому місті Олімпія. Український атлет Юрій Білоног, здобувши на них першість, став єдиним олімпійським чемпіоном сучасності, який отримав оливковий вінок переможця на цьому античному стадіоні.

156. Хто з українських спортсменів-чоловіків завоював золоту медаль у змаганнях з боротьби вільної на Олімпійських іграх в Афінах 2004 р.?

- А. Ельбрус Тедеев.   В. В'ячеслав Олійник.
Б. Заза Зазіров.   Г. Євген Буслович.

157. Вільна боротьба на Олімпійських іграх була прерогативою чоловіків. 2004 р. до програми Ігор уперше ввійшли змагання з цього виду спорту серед жінок. Хто з українських спортсменок здобув перше олімпійське «золото» з боротьби вільної?

- А. Ірині Мерлені.
Б. Тетяна Лазарева.
В. Тетяна Камарницька.
Г. Інса Ребар.

158. Скільки олімпійських медалей у скарбничці Ірині Мерлені, здобутих на Іграх XXVIII і XXIX Олімпіад?

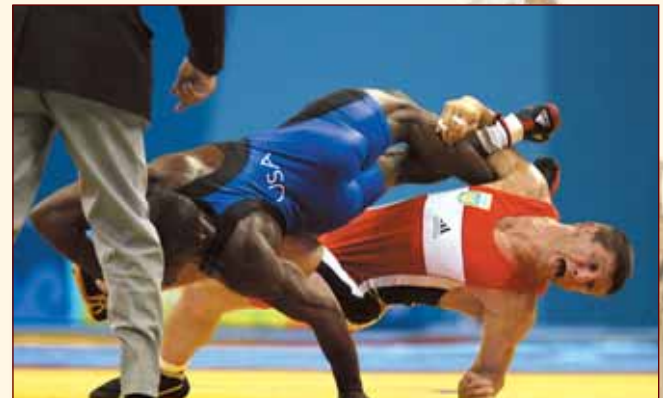
- А. 1.   В. 3.
Б. 2.   Г. 4.

159. Двічі українські гандболістки здобували олімпійську «бронзу». Уперше 1988 р. в Сеулі, удруге — 2004 р. в Афінах. Хто з українських тренерів підготував збірну з гандболу до виступу на Іграх XXVIII Олімпіади?

- А. Михайло Милославський.
Б. Ігор Турчин.
В. Леонід Коган.
Г. Леонід Ратнер.

Олена Костевич — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р. зі стрільби кульової

Ельбрус Тедеев — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р. з боротьби вільної у ваговій категорії до 66 кг, бронзовий призер Ігор XXVI Олімпіади, чемпіон світу та Європи

ЛЕГЕНДИ СПОРТУ

Ірині Мерлені — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р., бронзова призерка Ігор XXIX Олімпіади 2008 р., триразова чемпіонка світу з боротьби вільної у ваговій категорії до 48 кг. І. Мерлені стала першою олімпійською чемпіонкою в історії жіночої вільної боротьби — виді спорту, який дебютував в Афінах.

152. Важка атлетика.
 153. Гандбол.
 154. Штовхання ядра.
 155. Владислав Третьяк.
 156. Ельбрус Тедеев.
 157. Ірині Мерлені.
 158. 2.
 159. Леонід Ратнер.

Валерій Гончаров — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р. з гімнастики спортивної у вправах на брусах

Срібні призери Ігор XXVII Олімпіади 2004 р. з гімнастики спортивної у командній першості. Зліва направо: **Олександр Береш, Олександр Світличний, Роман Зозуля, Валерій Гончаров, Валерій Перешкура, Руслан Мезенцев**

160. Хто з українських атлетів виборов золоту олімпійську медаль у змаганнях зі стрибків на батуті?
 А. Олександр Чернонос. В. Олександр Москаленко.
 Б. Юрій Нікітін. Г. Ігор Гелембатовський.
161. Для кого вправи на брусах стали щасливими та принесли золоту нагороду на Іграх XXVIII Олімпіади?
 А. Валерію Гончарову. В. Олександрові Світличному.
 Б. Євгенові Богоносіюку. Г. Роману Зозулі.
162. У якому виді спорту та хто з українських спортсменок, маючи 2 бронзові олімпійські нагороди 1996 та 2000 рр., здобув срібні олімпійські медалі в Афінах разом з Ганною Калініною та Світланою Матевушевою?
 А. Вітрильний спорт, Руслана Таран.
 Б. Легка атлетика, Олена Красовська.
 В. Веслування на байдарках і каное, Інна Осипенко-Радомська.
 Г. Стрільба з лука, Олена Садовнича.
163. Хто з українських яхтсменів посів друге місце в олімпійській регаті в Афінах та був нагороджений срібними медалями?
 А. Родіон Лука та Георгій Леончук.
 Б. Андрій Шафранюк та Павло Калінцев.
 В. Євген Браславець та Ігор Матвієнко.
 Г. Максим Оберемко та Юрій Орлов.
164. Дебютантка Олімпійських ігор здобула золоту медаль у змаганнях зі стрільби кульової з пневматичного пістолета на Іграх XXVIII Олімпіади. Назвіть її.
 А. Олена Костевич.
 Б. Вікторія Заболотна.
 В. Галина Авраменко.
 Г. Наталія Кальниш.

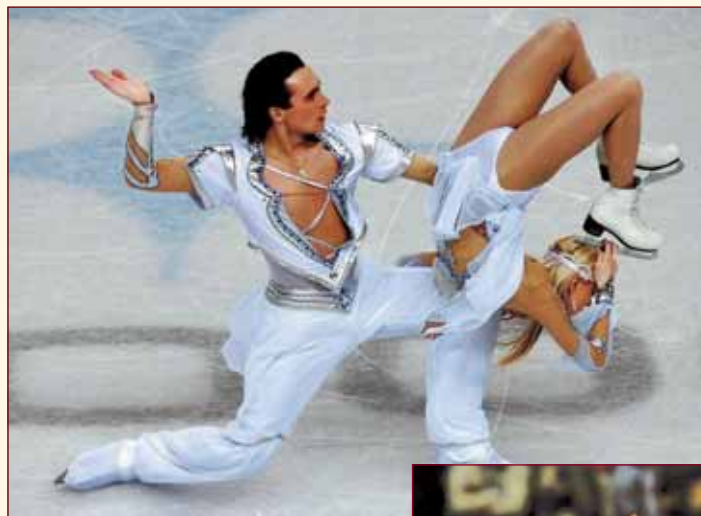
160. Юрій Нікітін.
 161. Валерію Гончарову.
 162. Вітрильний спорт,
 Руслана Таран.
 163. Родіон Лука та Георгій Леончук.
 164. Олена Костевич.
 165. 12.
 166. 23.
 167. 9.
 168. 47.

XX ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ ТУРИН, 2006 р.

169. У яких видах спорту на XX зимових Олімпійських іграх спортсмени України вибороли олімпійські нагороди?
- А. Лижні перегони та бобслей.
 Б. Фігурне катання на ковзанах та санний спорт.
 В. Лижні перегони та біатлон.
 Г. Біатлон та фігурне катання на ковзанах.
170. Скільки олімпійських нагород вибороли спортсмени України на XX зимових Олімпійських іграх у Турині?
- А. 1 медаль.
 Б. 4 медалі.
 В. 2 медалі.
 Г. 9 медалей.

Плакат XX зимових Олімпійських ігор.
 2 508 спортсменів (1 548 чоловіків та 960 жінок) із 80 країн розігрували 84 комплекти олімпійських нагород із 15 видів спорту

Ділія Єфремова — бронзова призерка XX зимових Олімпійських ігор 2006 р. з біатлону

Руслан Гончаров та Олена Грушина — заслужені майстри спорту, бронзові призери XX зимових Олімпійських ігор 2006 р. з фігурного катання на ковзанах

ІГРИ XXIX ОЛІМПІАДИ ПЕКІН, 2008 р.

171. Хто ніс Державний прапор України на церемонії відкриття Ігор XXIX Олімпіади?
- А. Наталія Добринська.   В. Вікторія Терещук.
Б. Яна Клочкова.   Г. Олена Костевич.
172. У якому виді легкоатлетичної програми на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні дві українські спортсменки Ірина Ліщинська й Наталія Тобіас вибороли олімпійські медалі?
- А. Біг на дистанцію 1 500 м.
Б. Стрибки у висоту.
В. Метання диска.
Г. Біг на дистанцію 800 м.
173. У якому виді легкоатлетичної програми в Пекіні 2008 р. Наталія Добринська стала олімпійською чемпіонкою?
- А. Легкоатлетичне семиборство.
Б. Стрибки у висоту.
В. Метання списа.
Г. Біг на дистанцію 1 500 м.

Плакат XX зимових Олімпійських ігор. 10 947 спортсменів (6 308 чоловіків та 4 639 жінок) із 204 країн розігрували 302 комплекти олімпійських нагород із 35 видів спорту

Ольга Коробка — заслужений майстер спорту, срібний призер Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. в змаганнях з важкої атлетики

Делегація України на церемонії відкриття Ігор XXIX Олімпіади. Державний прапор несе чотириразова олімпійська чемпіонка Яна Клочкова

Наталія Добринська — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади 2004 р. з легкоатлетичного семиборства

169. Біатлон та фігурне катання на ковзанах.
 170. 2 медалі.
 171. Яна Клочкова.
 172. Біг на дистанцію 1500 м.
 173. Легкоатлетичне семиборство.

Ірина Ліщинська (ліворуч) та **Наталія Тобіас** (праворуч) — заслужені майстри спорту, срібна та бронзова призерки Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. з бігу на дистанцію 1 500 м

Вікторія Терещук — заслужений майстер спорту, бронзова призерка Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. з сучасного п'ятиборства

Олександр Петрів (у центрі) — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. зі стрільби з швидкісного пістолета

174. Ольга Коробка, яка завоювала срібну олімпійську нагороду з важкої атлетики на Іграх XXIX Олімпіади, мала найбільшу в історії олімпійського спорту масу. Скільки важила спортсменка?
 А. 166 кг. В. 152 кг.
 Б. 136 кг. Г. 160 кг.
175. Скільки медалей завоювали українські борці вільного стилю (чоловіки й жінки) на Олімпійських іграх 2008 р.?
 А. 1. В. Жодної медалі.
 Б. 4. Г. 7.
176. Скільки українських борців вільного стилю брали участь в Іграх XXIX Олімпіади (чоловіки й жінки)?
 А. 3. В. 20.
 Б. 10. Г. 8.
177. Назвіть українського спортсмена, срібного призера Ігор XXVIII Олімпіади, володаря бронзової олімпійської нагороди із дзюдо на Іграх XXIX Олімпіади у Пекіні.
 А. Руслан Машуренко. В. Руслан Шарапов.
 Б. Роман Гонтюк. Г. Геннадій Білодід.
178. У якому виді спорту Олександр Петрів на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. в Пекіні виборов золоту медаль?
 А. Стрільба кульова. В. Стрільба з лука.
 Б. Стрільба стендова. Г. Сучасне п'ятиборство.
179. Вона здобула перемогу у фіналі змагань жінок на байдарці-одиночці на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р. Назвіть ім'я та прізвище цієї спортсменки.
 А. Інна Осипенко-Радомська.
 Б. Ганна Балабанова.
 В. Тетяна Семикіна.
 Г. Олена Череватова.

180. Кого з українських олімпійських медалістів визнано найтехнічнішим боксером Ігор XXIX Олімпіади 2008 р.?
- А. Василя Ломаченка.   В. Сергія Доценка.
Б. Сергія Данильченка.   Г. Андрія Котельника.
181. У якому виді спорту Вікторія Терещук виборола нагороду й піднялася на п'єдестал Ігор XXIX Олімпіади 2008 р.?
- А. Сучасне п'ятиборство.   В. Стрільба кульова.
Б. Триатлон.   Г. Кінний спорт.
182. Важкими видалися для Анни Бессонової старту на Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні. Проте українській гімнастці вдалося піднятися на п'єдестал пошани. Яку медаль завоювала Анна Бессонова?
- А. Золоту.   В. Бронзову.
Б. Срібну.   Г. Пам'ятну.
183. У якому виді спорту Артур Айвазян виборов олімпійське «золото» на Іграх XXIX Олімпіади 2008 р.?
- А. Сучасне п'ятиборство.   В. Стрільба кульова.
Б. Триатлон.   Г. Стрільба стендова.

Інна Осипенко-Радомська — заслужений майстер спорту, чемпіонка Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. з веслування на байдарці-одиночці, бронзова призерка з веслування на байдарці-четвірці на Іграх XXVIII Олімпіади 2004 р.

Артур Айвазян — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. зі стрільби кульової з малокаліберної гвинтівки лежачи

Скарбничку золотих нагород збірної України на Іграх у Пекіні першою наповнила команда українських шаблісток у складі **Галини Пундик, Ольги Харлан, Олени Хомрової та Ольги Жовнір**

Анна Бессонова — заслужений майстер спорту, бронзова призерка Ігор XXVIII Олімпіади 2004 р. та Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. з гімнастики художньої

174. 166 кг.
 175. 4.
 176. 10.
 177. Роман Гонтюк.
 178. Кульова стрільба.
 179. Інна Осипенко-Радомська.
 180. Василя Ломаченка.
 181. Сучасне п'ятиборство.
 182. Бронзову.
 183. Кульова стрільба.

Вадим Гутцайт — заслужений майстер спорту, заслужений тренер України, чемпіон Ігор XXV Олімпіади у командних змаганнях з фехтування на шаблях, головний тренер збірної команди України з фехтування

Василь Ломаченко — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. Визнаний найтехнічнішим боксером Ігор

184. На XXIX Олімпійських іграх у Пекіні першу золоту медаль у скарбничку збірної України принесла команда шаблісток у складі Галини Пундик, Ольги Харлан, Олени Хомрової та Ольги Жовнір. На шляху до перемоги українські спортсменки довели перевагу над сильними збірними Росії й США, а потім у драматичному фіналі, безнадійно поступаючись суперницям, зуміли зібратися та перемогти з перевагою в одне очко. Представниць якої країни здолали українські фехтувальниці у фінальному поєдинку?

- А. Китаю. В. Румунії.
 Б. Італії. Г. Німеччини.

185. Ігри якої Олімпіади були найвдалішими для українських стрільців за роки незалежності України?

- А. Ігри XXVI Олімпіади 1996 р.
 Б. Ігри XXVII Олімпіади 2000 р.
 В. Ігри XXVIII Олімпіади 2004 р.
 Г. Ігри XXIX Олімпіади 2008 р.

186. Скільки медалей різного ґатунку загалом вибороли спортсмени України на Іграх XXIX Олімпіади в Пекіні?

- А. 24. В. 27.
 Б. 28. Г. 30.

187. Скільки золотих медалей вибороли українські атлети на Іграх XXIX Олімпіади?

- А. 8.
 В. 6.
 Б. 12.
 Г. 7.

Віктор Рубан — заслужений майстер спорту, чемпіон Ігор XXIX Олімпіади 2008 р. зі стрільби з лука

184. Китаю.
 185. Ігри XXIX Олімпіади 2008 р.
 186. 27.
 187. 7.
 188. «Акт чесної гри».
 189. Вадим Гутцайт.
 190. Валерій Лобановський,
 Альбіна Дерюгіна.
 191. Національний олімпійський
 комітет України.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

24 вересня 1993 р. на 101-й сесії МОК прийнято знаменне рішення про повне визнання НОК України. З прийняттям цього рішення Україна стала повноправним членом олімпійського співтовариства.

Президент Міжнародного олімпійського комітету Хуан-Антоніо Самаранч (у центрі) вручає президентові Національного олімпійського комітету України Валерію Борзову (праворуч) рішення МОК про визнання НОК України.

Делегація України на церемонії відкриття Ігор XXVII Олімпіади 2000 р. в Сіднеї

192. Якого року створено Національний олімпійський комітет України?
 А. 1991 р. В. 1990 р.
 Б. 1992 р. Г. 1994 р.
193. Коли відбулася Асамблея засновників НОК України, де прийнято історичне рішення про створення НОК України?
 А. 22 грудня 1990 р. В. 22 березня 1990 р.
 Б. 22 серпня 1990 р. Г. 22 жовтня 1990 р.
194. Коли відзначають офіційний день народження Національного олімпійського комітету України?
 А. 9 березня. В. 9 травня.
 Б. 22 грудня. Г. 6 липня.
195. Кого обрано першим президентом Національного олімпійського комітету України?
 А. Валерія Борзова. В. Івана Федоренка.
 Б. Леоніда Кравчука. Г. Валерія Лобановського.
196. Хто був першим генеральним секретарем НОК України?
 А. Володимир Киба. В. Володимир Герасценко.
 Б. Борис Башенко. Г. Мирослав Герцик.
197. 9 березня 1992 року Виконком МОК визнав Національний олімпійський комітет України. Який статус йому надано?
 А. Надзвичайного члена. В. Асоціативного члена.
 Б. Тимчасового члена. Г. Дійсного члена.
198. 24 вересня 1993 р. прийнято знаменне рішення про повне визнання НОК України. З ухваленням цього рішення

Україна стала повноправним членом олімпійського співтовариства. Де ухвалено це рішення?

- А. 101 сесія МОК, Монако.
- Б. Олімпійський конгрес, Париж.
- В. Засідання Виконкому МОК, Лозанна.
- Г. Генеральна асамблея МОК, Лозанна.

199. Коли Законом України «Про фізичну культуру і спорт» було закріплено права НОК України як незалежної неурядової громадської організації?

- А. 1992 р.
- Б. 1993 р.
- В. 1994 р.
- Г. 2000 р.

200. Що визнано найвищим органом Національного олімпійського комітету України?

- А. Генеральну асамблею.
- Б. Виконавчий комітет.
- В. Сесію НОК.
- Г. Виконавчу дирекцію.

201. Скільки президентів очолювали НОК України з 1991 р. по 2009 р.?

- А. 4.
- Б. 6.
- В. 2.
- Г. 5.

202. Кого було обрано другим президентом НОК України (1997–2002 рр.)?

- А. Івана Федоренка.
- Б. Анатолія Усенка.
- В. Олександра Волкова.
- Г. Анатолія Писаренка.

203. Кого обрано третім президентом НОК України (2002–2005 рр.)?

- А. Віктора Януковича.
- Б. Сергія Бубку.
- В. Миколу Костенка.
- Г. Григорія Суркіса.

204. З 2005 р. Національний олімпійський комітет України очолює шестиразовий чемпіон світу, 35-разовий рекордсмен світу, олімпійський чемпіон, Герой України. Назвіть його ім'я та прізвище.

- А. Віталій Кличко.
- Б. Валерій Борзов.
- В. Сергій Бубка.
- Г. Олександр Волков.

205. Хто з наших співвітчизників є членом Міжнародного олімпійського комітету?

- А. Олександр Волков і Сергій Бубка.
- Б. Віталій Кличко й Сергій Бубка.

З 2005 р. Національний олімпійський комітет України очолює олімпійський чемпіон, Герой України **Сергій Назарович Бубка**

ЦІКАВО

Національний олімпійський комітет України — громадська організація, метою діяльності якої є розвиток, зміцнення та захист олімпійського руху в Україні, сприяння духовному взаємозбагаченню людей, обмін цінностями національної культури під знаком ідей і принципів олімпізму у співробітництві з державними, громадськими та іншими організаціями на засадах незалежності та доброї волі в інтересах спорту й олімпійського руху та захист інтересів своїх членів.

Сергій Бубка — президент НОК України, під час проведення олімпійського уроку

- 192. 1990 р.
- 193. 22 грудня 1990 р.
- 194. 22 грудня.
- 195. Валерія Борзова.
- 196. Борис Башенко.
- 197. Тимчасового члена.
- 198. 101 сесія МОК, Монако.
- 199. 1994 р.
- 200. Генеральну асамблею.
- 201. 4.
- 202. Івана Федоренка.
- 203. Віктора Януковича.
- 204. Сергій Бубка.
- 205. Валерій Борзов і Сергій Бубка.

- В. Валерій Борзов і Сергій Бубка.
- Г. Яна Клочкова й Лілія Подкопаєва.

206. З 2000 р. по 2008 р. членом Виконкому Міжнародного олімпійського комітету був уславлений український атлет. Назвіть його ім'я та прізвище.

- А. Валерій Борзов.
- Б. Олександр Волков.
- В. Сергій Бубка.
- Г. Володимир Голубничий.

207. За рекомендацією Міжнародного олімпійського комітету для здійснення діяльності, спрямованої на розвиток і зміцнення олімпійського руху в Україні, духовне збагачення людей, популяризацію ідей і цінностей олімпізму створено громадську організацію. Яку назву вона має?

- А. Олімпійська академія України.
- Б. Академія олімпійців.
- В. Академія олімпійських знань.
- Г. Олімпійська академія наук.

208. Коли створено Олімпійську академію України?

- А. 1991 р.
- Б. 1994 р.
- В. 1992 р.
- Г. 1996 р.

209. Кого було обрано першим президентом Олімпійської академії України?

- А. Вадима Запорожанова.
- Б. Василя Драгу.
- В. Мирослава Герцика.
- Г. Олександра Радзієвського.

210. Скільки президентів очолювали Олімпійську академію України від 1991 р. й до сьогодні?

- А. 6.
- Б. 2.
- В. 4.
- Г. 3.

Емблема Олімпійської академії України

Олімпійська
Академія
України

Марія Булатова — президент Олімпійської академії України, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Української академії наук

II Всеукраїнська конференція, присвячена 170-річчю просвітителя, педагога, громадського діяча Олексія Бутівського, 2008 р.

211. Хто нині очолює Олімпійську академію України?

- А. Олексій Демінський.   В. Марія Булатова.
Б. Мирослав Дутчак.   Г. Анатолій Єфімов.

212. Коли створено Українську академію спорту?

- А. 4 квітня 2007 р.   В. 14 травня 2005 р.
Б. 4 жовтня 2008 р.   Г. 24 березня 2006 р.

213. Українська академія спорту — це:

- А. Дорадчий орган НОК України.
Б. Спеціалізований навчальний заклад для спортсменів.
В. Наукова інституція в галузі спорту.
Г. Добровільна організація.

214. Із якою метою створено Українську академію спорту?

- А. Для залучення широких верств населення до активних занять фізичною культурою і спортом.
Б. Для передачі наукових знань молодому поколінню.
В. Для розробки новітніх технологій у спорті.
Г. Для матеріального забезпечення спортсменів-олімпійців.

215. Кого обрано першим президентом Української академії спорту?

- А. Ірину Дерюгіну.
Б. Ніну Уманець.
В. Григорія Крися.
Г. Володимира Голубничого.

216. Хто може бути членом Української академії спорту?

- А. Видатні спортсмени, які закінчили активну спортивну кар'єру, життєвий шлях яких може слугувати прикладом для інших.
Б. Науковці в галузі фізичної культури і спорту.
В. Спортсмени-практики.
Г. Будь-хто за власним бажанням.

Учасники Континентального семінару під егідою МОК «Олімпійська освіта: виховання, здоровий спосіб життя, соціальна адаптація», 2007 р.

Ніна Уманець — президент Української академії спорту, заслужений майстер спорту, срібний призер Ігор XXII Олімпіади 1980 р. з академічного веслування, п'ятиразова чемпіонка світу, заслужений працівник фізичної культури і спорту України

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

20 вересня 1991 р. відповідно до рішення Генеральної асамблеї НОК України та за рекомендацією МОК в Україні створено Олімпійську академію, яка покликана втілювати в життя основоположні цінності і принципи олімпізму. Олімпійська академія України спрямовує свою діяльність на широкі верстви населення: представників управлінських спортивних структур, тренерів, суддів, спортсменів, журналістів, учителів, учнів, студентів, лікарів, ветеранів спорту. Особливу увагу приділяє олімпійській освіті дітей і учнівської молоді. Олімпійська академія України володіє вагомим авторитетом і посідає гідне місце в дружній сім'ї міжнародної спільноти.

Члени Української академії спорту на урочистій церемонії «Герої спортивного року», 2007 р.

206. Сергій Бубка.
207. Олімпійська академія України.
208. 1991 р.
209. Вадим Запорожанов.
210. 3.
211. Марія Булатова.
212. 4 квітня 2007 р.
213. Дорадчий орган НОК України.
214. Для залучення широких верств населення до активних занять фізичною культурою і спортом.
215. Ніну Уманець.
216. Видатні спортсмени, які закінчили активну спортивну кар'єру, життєвий шлях яких може слугувати прикладом для інших.

Команда України на ІХ зимовому Європейському юнацькому олімпійському фестивалі, 2009 р.

Церемонія відкриття Малих Олімпійських ігор, 2009 р.

З 1994 р. видавництвом "Олімпійська література" випущено більше 100 книг для фахівців галузі фізичної культури і спорту. Регулярно виходять у світ часописи "Наука в олімпійському спорті", "Олімпійська арена"

ЦІКАВО

Спортсмени України за історію участі в Олімпійських іграх з 1952 р. завоювали 585 олімпійських медалей різного ґатунку, у тому числі 222 – золоті, 165 – срібних і 198 бронзових. Вагомий внесок у цьому належить вихованцям Національного університету фізичного виховання і спорту України. Вони вибороли 267 олімпійських медалей (109 золотих, 73 срібні та 85 бронзових).

Відвідування Національного університету фізичного виховання і спорту України Президентом МОК доктором Жаком Рогге

Володимир Голубничий – заслужений майстер спорту, учасник п'яти ігор Олімпіад, володар 4-х олімпійських нагород, із яких 2 – золоті. Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2000)

Володимир Платонов – доктор педагогічних наук, професор, академік Української академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного університету фізичного виховання і спорту України. Віце-президент НОК України (1991–1998). Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2001)

Борис Шахін – заслужений майстер спорту, учасник трьох Олімпіад, володар 13 олімпійських нагород, із яких 7 – золотих. Віце-президент технічного комітету FJG (1969 – 1992). Перший віце-президент НОК України (1998 – 2002). Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2002)

Михайло Бака - доктор педагогічних наук, професор, академік УАНИП, Голова Державного комітету з фізичної культури і спорту УРСР (1974 – 1991), Голова Ради ветеранів фізичної культури і спорту України (1998 – 2009). Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2002)

ЦІКАВО

На знак визнання видатних заслуг у галузі світового спорту та відданості олімпійським ідеалам, виголошеними П'єром де Кубертеном, який відродив Олімпійські ігри, найвищою нагородою Міжнародного олімпійського комітету – Олімпійським орденом було відзначено сім видатних українців: Голубничого Володимира Степановича, Платонова Володимира Миколайовича, Бака Михайла Макаровича, Шахіна Бориса Анфіяновича, Кулика Володимира Васильовича, Януковича Віктора Федоровича, Усенка Анатолія Петровича.

Володимир Кулик – Голова Комітету з фізичної культури і спорту України (1965–1973), перший віце-президент НОК України (1991–1998). Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2004)

Віктор Янукович – Президент НОК України (2002 – 2005), Голова Донецької обласної державної адміністрації (1997 – 2000), Прем'єр-міністр України (2002 – 2005; 2006 – 2007). Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2006)

Анатолій Усенко – заслужений працівник фізичної культури і спорту УРСР (1976), Голова Центральної Ради фізкультурно-спортивного товариства «Колос» (1974 по теперішній час). Відзначений багатьма державними нагородами. Кавалер Олімпійського ордена МОК (2008)

ПОКАЖЧИК МІФОЛОГІЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ І ПОНЯТЬ

- АВГІЙ 18, 21
 АГОН 33
 АЇД 16, 39
 АКФІСІЙ 48
 АМАЛФЕЯ 19
 АНТИНОЙ 46
 АПОЛЛОН 27, 37, 38, 39, 41, 45, 48, 52
 АПОЛЛОНІЙ 50
 АРІАДНА 44, 47
 АРІОН 39
 АРТЕМІДА 27, 48
 АТЛАНТ 20, 44
 АФІНА 20, 21, 57
 АФРОДІТА 63
 АХІЛЛ 39, 43, 44
 ГЕРА 16, 18, 22, 23, 54, 55, 56, 57, 58
 ГЕРАКЛ 18, 19, 20, 21, 24, 31, 41, 44, 46
 ГЕРМЕС 39
 ГЕРОДОТ 45
 ГЕСТІЯ 16
 ГЕФЕСТ 44, 49
 ГЕЯ 16, 57
 ГІППІЙ 39
 ГІППОДАМІЯ 21
 ДАФНА 37, 45
 ДЕМЕТРА 53
 ДОРІФОР 32
 ЕВРИДІКА 27
 ЕВТЕРПА 52
 ЕГЕЙ 46, 47
 ЕЄТ 49
 ЕНОМАЙ 21, 23
 ЕРАТО 52
 ЕРІХТОНІЙ 57
 ЕФРА 46
 ЗЕВС 12, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 37, 38, 39,
 42, 43, 44, 46, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 62, 84,
 124
 КАЛЛІОПА 52
 КЛІО 52, 53
 КРОНОС 16, 19, 20, 22, 39, 43
 МЕДЕЯ 49
 МЕЛЬПОМЕНА 52
 МЕТІДА 57
 МІЛАНІОН 63
 МІНОС 44, 47
 МІНОТАВР 44, 47, 59
 МНЕМОСІНА 52, 53
 НЕМЕЗІДА 30
 НЕПТУН 39, 49
 НІКА 26, 57, 84
 ПЕГАС 39, 45, 46
 ПЕЛЕЙ 43, 49
 ПЕЛОПС 21, 22, 23
 ПЕРСЕЙ 48
 ПІФОН 37
 ПОЛІГІМНІЯ 52
 ПОСЕЙДОН 16, 27, 38, 39, 49
 ПРОМЕТЕЙ 44
 РЕЯ 16, 20, 26, 39
 СИБІЛЛА 27
 СІНІД ПЕТІОКАСИП 38
 ТАЛІЯ 52
 ТЕРПСІХОРА 52
 ТЕСЕЙ 38, 43, 44, 46, 47, 59
 УРАН 57
 УРАНІЯ 52
 ФІЛІРА 43
 ФОЛ 44
 ХІРОН 44
 ЯСОН 42, 43, 49

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

АБАЛМАСОВ ОЛЕКСІЙ 193
 АВДІЄНКО ГЕННАДІЙ 361
 АВЕЛАНЖ ЖОАО-МАРІЯ
 ФАУСТИН-ГОДЕРФРОЙД 292
 АВЕРОФФ ГЕОРГІЙ 81, 83, 85,
 158
 АВІЛОВ МИКОЛА 350, 353
 АГАССІ АНДРЕ 270
 АГРИППІНА 69
 АДОЛЬФ ГУСТАВ 131
 АДРІАН 66, 61
 АЙВАЗЯН АРТУР 262, 379
 АЙХУА КСІ 188
 АКУЗИЛАЙ 48
 АКУСИНАЙ 54
 АЛЕКСАНДР МАКЕДОНСЬКИЙ
 27, 49
 АЛЕКСЄВ ВАСИЛЬ 183
 АЛІ НАШНУШ СУЛЕЙМАН 166
 АЛКАМЕН 24
 АЛЬБЕРТ (КОРОЛЬ БЕЛЬГІЇ)
 101
 АЛЬБЕРТ (ПРИНЦ МОНАКО)
 302
 АЛЬВАРЕС ЛУЇС-УЛАСІА 168
 АМІН ІІІ 27
 АМПТХІЛА АРТУР 77
 АНДРАДЕ ХОСЕ-ЛЕАНДРО 287
 АНДРІАНОВ МИКОЛА 217
 АНДРУНАЧЕ ГЕОРГЕТА 191
 АНІСІНА МАРИНА 323
 АНТИПАТР СИДОНСЬКИЙ 24
 АРЖАНОВ ЄВГЕН 348
 АРІСТОКЛ 32
 АРІСТОТЕЛЬ 49
 АРКАДІЙ 69
 АРНОЛЬД ТОМАС 75
 АРТЕМІСІЯ 28
 АСТАХОВА ПОЛІНА 342
 АТЛАНТА 63
 АЯЧЕ ВІЛЬЯМ 291

Б

БАЙЄ-ЛАТУР АНРІ ДЕ 99, 100,
 101, 130
 БАКА МИХАЙЛО 387
 БАЛАНГРУД ІВАР 331
 БАЛЬК ВІКТОР-ГУСТАВ 77, 79,
 81
 БАЛЬЦО АНДРАШ 267
 БАРКАЛОВ ОЛЕКСІЙ 349
 БАРСУКОВА ЮЛІЯ 223
 БАСИЛІО НОРМА-ЕНРІКЕТА
 125
 БАТЮК ОЛЕКСАНДР 313, 365
 БАУМГАРТНЕР БРЮС 176
 БАШЕНКО БОРИС 382
 БАЮЛ ОКСАНА 366
 БЕВЕРЕЛ МІРІАМ 279
 БЕГГ-СМІТ ДЕЙЛ 326
 БЕКЕЛЕ КЕНЕНІСА 242
 БЕККЕР БОРИС 271
 БЕЛЬДІ БАЛЬДО 283
 БЕЛЬМОНДО СТЕФАНІЯ 313,
 142
 БЕРГ ЛАУРА 254
 БЕРГЛІ ДЕВІДА 103
 БЕРДЕЗ АНДРЕ 101
 БЕРЕШ ОЛЕКСАНДР 371, 374
 БЕРНІНІ ЛОРЕНЦО-
 ДЖОВАННІ 45
 БЕРЦЕЛЛІ ТИБОР 284
 БЕССОНОВА АННА 221, 379
 БЕЛОВ СЕРГІЙ 166
 БЕЛОГЛАЗОВ АНАТОЛІЙ 355
 БЕЛОГЛАЗОВ СЕРГІЙ 355
 БЙОРНДАЛЕН ОЛЛЕ-ЕЙНАР
 299, 300
 БІБАР МІШЕЛЬ 291
 БІБОН 65
 БІГС ТАЙРЕЛ 170
 БІКІЛА АБЕБЕ 233
 БІАНОГ ЮРІЙ 372
 БІЛОСЕЛЬСЬКИЙ-
 БІЛОЗЕРСЬКИЙ СЕРГІЙ 88, 89

БІЛОСТІННИЙ ОЛЕКСАНДР
 360
 БІМОН РОБЕРТ (БОБ) 234
 БІН ТАНГ 188
 БІОНДІ МЕТЬЮ 250, 251
 БЛАНКЕРС-КУН ФРАНСІНА
 (ФАННІ) 232
 БЛОНЕ ГОДФРУА ДЕ 137
 БОБРУСЬ-ПОРАДНИК ЛЮД-
 МИЛА 213
 БОГДАН ІВАН 343, 345
 БОГДАНОВИЧ АНДРІЙ 198
 БОГДАНОВИЧ ОЛЕКСАНДР 198
 БОЛЕНД ДЖОН 271
 БОЛТ УСЕЙН 242
 БОНДАРЧУК АНАТОЛІЙ 348,
 349, 352
 БОРЗОВ ВАЛЕРІЙ 239, 348, 381,
 382, 384
 БОТТЕРІА ДЖЕННІФЕР 328
 БОФОРТ 164
 БОЧАРОВА НІНА 338, 339
 БРАСЛАВЕЦЬ ЄВГЕН 368
 БРЕАЛЬ МІШЕЛЬ 83
 БРЕНДЕДЖ ЕЙВЕРІ 102
 БРИЗГІНА ОЛЬГА 237
 БРИЗГІН ВІКТОР 237
 БРУКС ВІЛЬЯМ 74, 94
 БУАН ВІКТОР 124
 БУБКА СЕРГІЙ 110, 359, 383, 384
 БУЗІ МАКСИМ ДЕ 7
 БУЛАТОВА МАРІЯ 384, 385
 БУДАКОВА ЛЮДМИЛА 209
 БУНГЕЙ ВІЛФРЕД 233
 БУРАКОВ ВІКТОР 358
 БУТОВСЬКИЙ ОЛЕКСІЙ 77, 81,
 82, 87, 90, 384
 БЬОРД ЛАРІ 166

В

ВАВРІНКА СТАНІСЛАВ 272
 ВАЙСМЮЛЛЕР ДЖОН
 ВАЙССФЛОГ ЙЕНС 321

ВАЙТ ШОН 319
 ВАЛЕРІУС ЕЛЕКТУС 30
 ВАНДЕРВЕГЕ ЛОЙС 294
 ВАРАЗДАТ 61
 ВАСИЛЕВСЬКИЙ КОНРАД 189
 ВАЦЛАВІЧЕК РОСТИСЛАВ 290
 ВЕББ САРА 202
 ВЕЛІНГ УЛЬРІХ 309
 ВЕННА ХЕ 255
 ВЕНЬУЗЮНЬ ЯН 195
 ВЕРГІЛІЙ 192
 ВЕРТ ІЗАБЕЛЬ 229
 ВЕСТЕРГРЕН КАРА 179
 ВЕЦЦАЛІ МАРІЯ-ВАЛЕНТИНА 281, 285, 286
 ВІГГІНС БРЕДЛІ 186
 ВІКЕЛАС ДЕМЕТРІУС 77, 81, 167
 ВІККЕНХАЙЗЕР ХЕЙЛІ 328
 ВІАКІНСОН ДЖОРЖ 205
 ВІАЛЕТ КЕРОЛАЙН 328
 ВІЛЬГЕЛЬМ КАТІ 298, 299
 ВІЛЬЯМС ВЕНЕРА 273
 ВІЛЬЯМС СЕРЕНА 273
 ВІТЕВСЬКИЙ ЙОСИП 347
 ВІТТ КАТАРІНА 323
 ВІТФІЛД СИМОН 277
 ВЛАСОВ ЮРІЙ 182
 ВОЛКОВ ОЛЕКСАНДР 360
 ВОЛШ КЕРРІ 210
 ВОЛЬНОВ ГЕННАДІЙ 166
 ВУДВОРД ВІВ'ЕН 290

Г

ГАЙ ЮЛІЙ ЦЕЗАР 71
 ГАНН РІЧАРД 173
 ГАНЬЙОН МАРК 335
 ГАРГАНО ФРАНЧЕСКО 283
 ГАРДЕР ДОМІНІК-МАКСИМ'ЕН 228
 ГЕБХАРД В. 81
 ГЕДО ДЬЕРДЬ 172
 ГЕОРГ (ПРИНЦ ГРЕЦІЇ) 82
 ГЕРБЕРТ ЧАРЛЗ 77, 94
 ГЕРЕВИЧ АЛЕКСАНДР 281
 ГЕРМАНІЯ
 ГЕРМАНСОН БЕРНХАРД 301
 ГЕРОД АГТІКУС 27, 67
 ГЕРОДОТ ГАЛІКАРНАССЬКИЙ

53
 ГЕРРЕТ РОБЕРТ 83
 ГЕРРУЖ ХІШАМ ЕЛЬ 241
 ГЕСІНГ АНТОН-ЙОХАННЕС 225
 ГЕСТРІНГ МАРДЖОРІ 257
 ГІБСОН ДАФФ 317
 ГІЗІС НІКОЛАОС 131
 ГІППІЙ 61
 ГІППОДАМІЯ 48
 ГІТЛЕР АДОЛЬФ 148
 ГОБОРОВ ВАЛЕРІЙ 360
 ГОЙЕТТ ДАНІЄЛЬ 328
 ГОЛУБНИЧИЙ ВОЛОДИМИР 342, 343, 387
 ГОНОРІЙ 69
 ГОНСАЛЕС ФЕРНАНДО 273
 ГОНТЮК РОМАН 375, 378
 ГОНЧАРОВ ВАЛЕРІЙ 374
 ГОНЧАРОВ РУСЛАН 376
 ГОРОХОВСЬКА МАРІЯ 339
 ГОТТВАЛЬД ФЕЛІКС 310
 ГОУСКОС МІЛТІАДЕС 83
 ГРАФСТРЕМ ГІЛЛІС 324
 ГРАФ ШТЕФАНИ (ШТЕФІ) 272
 ГРИШИН ЄВГЕН 330
 ГРОЗДЄВА МАРІЯ 262
 ГРОСПРОН ЕДГАР 325
 ГРУШИНА ОЛЕНА 376
 ГРЮНСВЕН АНКІ ВАН 229
 ГУАНЛЯН МЕН 195
 ГУБНЕР ГАРРІ 182
 ГУРЕВИЧ БОРИС 347
 ГУТЦАЙТ ВАДИМ 364, 380, 381
 ГУТ-ЯРКОВСЬКИЙ ЇРЖІ 77, 79, 81
 ГУЦУ ТЕТЯНА 363, 364

Д

ДАВИДОВА АНАСТАСІЯ 252
 ДАВИДОВ ВІТАЛІЙ 327, 329
 ДАМАГЕТ 48, 54
 ДАУНІНГ БАРТОН 185, 186
 ДЕВІС ШАНІ 334
 ДЕДЬЄ ВІРДЖИНА 252
 ДЕЛІ БЬОРН-ЕРАЕНД 312, 313
 ДЕМЕНТЬЄВ ЄВГЕН 314
 ДЕРЮГІНА АЛЬБІНА 381

ДЕРЮГІН ІВАН 342
 ДЕФРАНТЦ АНІТА 155
 ДЖИВОТТІ ЛУЇНДЖИНА 219
 ДЖОЗЕФСОНМ КАРЕН 253
 ДЖОЗЕФСОН САРА 253
 ДЖОНС МЕРІОН 146
 ДЖОНСОН БЕН 147
 ДЖОНСОН МАЙКЛ 239
 ДЖОРДАН МАЙКЛ 167
 ДЖОУНС БАРБАРА-ПЕРЛ 241
 ДИЗЛЬ УРСУЛА 299
 ДИРДИРА ВІТАЛІЙ 351
 ДІАГОР 48
 ДІАКЛЕС 58
 ДІДЕНКО ВАЛЕРІЙ 198, 349
 ДІДОН АНРІ-МАРТІН 78
 ДІЄМ КАРА 120, 142
 ДІКСОН ЧАРЛЗ 270
 ДІМАС ПІРРОС 183
 ДІТРИХ ВІЛЬФРІД 175
 ДОБРИНСЬКА НАТАЛІЯ 377
 ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ ІГОР 291
 ДОВЕР РОБЕРТ 74
 ДОДВЕЛ ЕДВАРД 71
 ДОКЛЕЙ 54
 ДОНМЕЙ САНЬ 224
 ДОННЕРС МІНТЬЄ 295
 ДОХЕРТІ РЕДЖИНАЛД-ФРЕНК 270
 ДРОМЕЙ 61
 ДУЙЄ ДАВІД 226
 ДЬЮРЕК ФАННІ 154
 ДЮПЕРРОН ГЕОРГІЙ 89
 Д'ЯРМАТІ ДЕЖЕ 205

Е

ЕВОРА НЕЛЬСОН 239
 ЕГЕРСЕГІ КРІСТІНА 245, 251
 ЕДВАРДС ТЕРЕЗА 166, 167
 ЕДСТРЕМ ЮХАННЕС-ЗІГФРІД 101, 127
 ЕЙНСЛІ БЕН 201
 ЕЙТОН САРА 202
 ЕЛЕК ІЛОНА 286
 ЕЛІЗАБЕТ РОБІНСОН 232
 ЕЛЛЕР ВАЛТОН 265
 ЕЛЬВСТРЕМ ПАУЛЬ-БЕРТ 202
 ЕНДТ ЕВЕРАРД 202

ЕНОМАЙ 48
 ЕРАТОСФЕН 61
 ЕРРЕРА РЕГЛА-ТОРРЕС 208
 ЕШБАХ М. 96, 97
 ЕШФОРД ЕВЕЛІН 237

Є

ЄВПОЛ 62, 20
 ЄВСЄЄВА ІНГА 361
 ЄГОРОВА ЛЮБОВ 311
 ЄЛІНСЬКІ МІХАЛ 189
 ЄМЧУК ІГОР 339
 ЄНСЕН КУРД 147
 ЄРМАК 91
 ЄРМАКОВА АНАСТАСІЯ 252
 ЄФРЕМОВА ЛІЛІЯ 376

Ж

ЖАБОТИНСЬКИЙ ЛЕОНІД 182, 345
 ЖАГ ІВЕТТ 136
 ЖЕЛЕЗНЯК ЯКІВ 349, 350
 ЖИЛІН ГЕОРГІЙ 339
 ЖИРКО ОЛЕНА 354
 ЖОВНІР ОЛЬГА 379
 ЖУАН ЖУАН ЖАНГ 259
 ЖЮНО СТІВ 177

З

ЗАДОРІ ЕРВІНА 151
 ЗАЙЛЕР АНТОН 306
 ЗАЙЦЕВ ОЛЕКСАНДР 324, 325
 ЗАПОРОЖАНОВ ВАДИМ 384
 ЗАРТОР ДІАНА 317
 ЗАТОПЕК ЕМІЛЬ 238
 ЗАТОПКОВА ДАНА 238
 ЗАХАРОВА СТЕЛЛА 358
 ЗЕЙЛАРД ВАН МОРСЕЛ
 ЛЕОНТЬЕН 186
 ЗІВЕЙ ДЖИН 188
 ЗОЗУЛЯ РОМАН 374
 ЗОЛЬТ МАУРІЛІО ДЕ 313
 ЗЮСЬКОВА НІНА 358

І

ІГЕН ЕДВАРД 173
 ІЛЬЧЕНКО ЛАРИСА 247
 ІНІНЬ ЧЖАН 124, 274
 ІННІС ГЕРБЕРТ ВАН 260
 ІОАНН-ПАВЛО ІІ 106
 ІСИНБАЄВА ОЛЕНА 240
 ІТО МІДОРІ 119
 ІФІТ 17
 ІЧО КАОРІ 175

Й

ЙОСІДА САОРІ 176

К

КАБАЄВА АЛІНА 221, 223
 КАЙЗЕР ДЖОРДЖ 217
 КАЙНЕРО КІАРА 264
 КАЛІШКА ЕЛЕНА 200
 КАЛЛІПАТЕРА 54
 КАЛЛО ЕРНЕСТ 77
 КАМАНЕЧІ НАДЯ 218, 219
 КАНАЄВА ЄВГЕНІЯ 223
 КАНО ДЗИГАРО 224, 225
 КАПРІАТІ ДЖЕННІФЕР 272
 КАРАВАЄВА ІРИНА 255
 КАРАФА ДЮК-АНДРІЯ 77
 КАРЕЛІН ОЛЕКСАНДР 178, 179
 КАРЛОВА ЛАРИСА 212
 КАРЛОС ДЖОРДЖ 150
 КАРПАТІ Д'ЄРДЬ 205
 КАРПАТІ РУДОЛЬФ 284
 КАРПЕНТЕР-ФІННІ ХЕЛЕН 187
 КАССІОЛІ ДЖУЗЕППЕ 131, 80
 КАСТОР 132
 КАТБЕТ ЕЛІЗАБЕТ 235
 КАТЕРИНА ІІ 75, 94
 КАТО САВАО 215
 КАФФ ЛЕОНАРД 77
 КАХІАШВІЛІС АКАКІДЕ 183
 КВАША ІЛЛЯ 258
 КЕЛЕТІ АГНЄШ 219
 КЕЛЛЕР РЕБЕККА 328
 КЕМЕНЬ ФЕРЕНЦ 77, 81
 КЕМПБЕЛЛ КЕССІ 328
 КЕРВУД ШАРЛОТА 265

КЕСС ДЕНІЕЛ 319
 КЕТЕРВУД ЕТЕЛЬ 232
 КЕЦЕАС ДЖОН 142
 КИРИЧЕНКО ОЛЕКСАНДР 359, 360
 КИСЕЛЬОВ ВОЛОДИМИР 355
 КІЛЛАНІН МАЙКЛ-МОРРІС 102, 104, 105
 КІЛЛІ ЖАН-КЛОД 305
 КІМ ДОН МУН 164
 КІМ КІ ХУН 335
 КІМ СУ НЬЮН 260
 КІНІСКА 53, 229
 КІТАМУРІ КУСУО 251
 КІШАН ВАНГ 127
 КЛАВДІЙ 69
 КЛАУДІУС ЛЕСЛІ ВОЛТЕР 295
 КЛЕЙ КАССІУС 171
 КЛЕЙСТЕН 17
 КЛИЧКО ВІТАЛІЙ 172
 КЛИЧКО ВОЛОДИМИР 170, 366
 КЛІМКЕ РАЙНЕР 227
 КЛОЧКОВА ЯНА 247, 369, 370, 377
 КОВАЧ ПАЛ 284
 КОВЕРДЕН АДАМ ВАН 194
 КОЛОБКОВ ПАВЛО 285
 КОЛОБОВИЧ МАРЕК 189
 КОЛОТ 58
 КОЛУМБЕТ ЛЕОНІД 343
 КОЛУМБ ХРИСТОФОР 122
 КОЛЧИНСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР 352
 КОНАН ДОЙЛЬ АРТУР 231
 КОННОЛІ ДЖЕЙМС 85
 КОНОПАЦКА ХАЛІНА 232
 КОРОБКА ОЛЬГА 377, 378
 КОРОЙБ 57
 КОРОЛ АДАМ 189
 КОРОЛЬ ПЕТРО 352
 КОСТЕВИЧ ОЛЕНА 373, 374
 КОСТЕЛИЧ ЯНІЦА 304
 КОСТОМАРОВ РОМАН 324
 КОСТЯНТИН (КРОНПРИНЦ ГРЕЦІЇ) 82, 158
 КРАВЕЦЬ ІНЕСА 368
 КРАВЧУК ІГОР 329
 КРАСОВСЬКА ОЛЕНА 375
 КРЕТЬЄ ЖАН-ЛЮК 306

КРЕПКІНА ВІРА 343
 КРИСС ГРИГОРІЙ 344, 347
 КСУЕРЕ ДАНІЕЛЬ 293
 КУБЕРТЕН ЖАК ДЕ 97
 КУБЕРТЕН П'ЕР ДЕ 74, 75, 76,
 81, 97, 103, 115, 139, 142, 148
 КУБЕРТЕН РЕНЕ ДЕ 97
 КУГЛІН НАТАЛІ 250
 КУЗЬКІН ВІКТОР 327, 329
 КУЛИК ВОЛОДИМИР 387
 КУЛЛАР УДАХАМ-СІНЯХ 295
 КУПЕР ШАРЛОТТА 154
 КУРИШКО КАТЕРИНА 350
 КУРЦІУС ЕРНСТ 70
 КУСКЕ КЕВІН 301
 КУЧЕРЕНКО ОЛЕГ 362, 363

Л

ЛАВРОВ АНДРІЙ 212, 213
 ЛАГУТІН БОРИС 169
 ЛАДАС 31
 ЛАНГЕ АНДРЕ 301
 ЛАНГЕНДОНК КОНСТАНТ 228
 ЛАПІНСЬКИЙ ЄВГЕН 350
 ЛАСО ПЕДРО-ЛУЇС 168
 ЛАТИНІНА ЛАРИСА 214, 340
 ЛАЮНЕН САМППА 309
 ЛЕВАЛЬД ТЕОДОР 101
 ЛЕЖАНДР РОБЕРТ-ЛЬЮСЕН
 235
 ЛЕЙН АЛЬФРЕД 263
 ЛЕЙНО ЕЙНО 176
 ЛЕОНІД 30
 ЛЕОНІДАС 41
 ЛЕОНКІН ДМИТРО 339
 ЛЕОНТ 32
 ЛЕОНЧУК ГЕОРГІЙ 374, 375
 ЛЕОХАР 38
 ЛЕСТАНДЕР КЛАС 300
 ЛЕДНЬОВ ПАВЛО 266, 356
 ЛИПА-ОЛЕНЮК ЕЛІСАБЕТ 191
 ЛИСЕНКО ТЕТЯНА 362, 364
 ЛІАНГ ХУО 257
 ЛІБОН 22
 ЛІВІЛАНД ПІТЕРУС 263
 ЛІДАС ПІТІК 230
 ЛІДЕР 262
 ЛІКУРГ 20

ЛІЛЛУ-ОЛСЕН ОЛЕ-АНДРЕАС
 263
 ЛІМА ВАНДЕРЛЕЙ ДЕ 232
 ЛІНДБЕРГ ГУНІЛАА 155
 ЛІСІПП 84
 ЛІТВІНЧУК АРТУР 193
 ЛІТРАС НИКИФОР 86
 ЛІЩІНСЬКА ІРИНА 378
 ЛОБАНОВСЬКИЙ ВАЛЕРІЙ 381
 ЛОГВИНЕНКО-ДОБРАНЧЕВА
 МАРИНА 262, 263
 ЛОМАЧЕНКО ВАСИЛЬ 172, 379,
 380
 ЛОНГО-КІПРЕЛЛІ ЖАННА 185
 ЛОПЕС СТІВЕН 279, 280
 ЛОРЦ ФРЕД 233
 ЛОУНДРАС ДІМІТРІОС 219
 ЛУГАНІС ГРЕГОРІ 258
 ЛУЇС СПИРИДОН 202
 ЛУКА РОДІОН 374, 375
 ЛУКАС ТЕРЕСА САБЕЛЬ 234
 ЛЬЮЇС КАРАТОН 215
 ЛЮКІНА АНАСТАСІЯ 175
 ЛЮТИЙ ВОЛОДИМИР 361
 ЛЯЙПОЛЬД АЛЕКСАНДР 258
 ЛЯЙТНЕР ПАТРІК-ФРІЦ 315

М

МАВСОЛ 28
 МАЙЄР ГЕРМАН 306
 МАЙЄР-РОЗАНСЬКА РЕНАТА
 262
 МАК-АРТУР ДУГЛАС 97
 МАК-ДОНАЛД ПАТРІК 239
 МАКІАВЕЛЛІ НІКОЛА 74
 МАК-КЕЙН КЕТЛІН 271
 МАК-КОРМІК ПАТРИЦІЯ 257
 МАК-НЕЙР УНІФРЕД 272
 МАКУЦ БОГДАН 358
 МАНДЖАРОТТИ ЕДОАРДО 283
 МАНКІН ВАЛЕНТИН 202, 346,
 347
 МАРОКС ГЕРХАРД 132
 МАРТІКАН МІХАЛ 199, 200
 МАТВІЄНКО ІГОР 368
 МАТІАС РОБЕРТ 240
 МАХНЄВ ВАДІМ 193
 МЕДВЕДЬ ОЛЕКСАНДР 173

МЕЗЕНЦЕВ РУСЛАН 374
 МЕЙ-ТРІНОР МІСТІ 210
 МЕКОКІШВІЛІ АРСЕН 176
 МЕЛЕНЕВСЬКИЙ ДМИТРО 89
 МЕЛЛУЛІ УСАМА 251
 МЕНДЕС РОБЕРТО 170
 МЕРЛЕНІ ІРИНІ 175, 373
 МЕССОН ПОЛЬ 187
 МИКОЛА ІІ (ІМПЕРАТОР
 РОСІЇ) 91
 МИХАЙЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ
 291, 360, 361
 МИШАКОВ ОЛЕКСАНДР 341
 МІЛЛЕР ДЕВІД 108
 МІЛЬТІАД 47
 МІЛЬЧЕВ МИКОЛА 369, 370
 МІНЬСЯ ФУ 257
 МІРОН 51
 МІСЕВИЧ ВІРА 357
 МІСЮТІН ГРИГОРІЙ 363
 МОЇСЕЄВ АНДРІЙ 269
 МОНАКОВ ДМИТРО 361
 МОНТІ ЕУДЖЕНІО 303
 МОНФОКОН БЕРНАР 70
 МООРСЕЛЬ ЛЕОНТЕ'Н
 ЗІЙЛАРД-ВАН 184
 МОРГАН ВІЛЬЯМ-ДЖ. 206
 МОРГЕНШТЕРН ТОМАС
 (МОРГІ) 321
 МОРЕЛОН ДАНІЕЛЬ 187
 МОРОЗОВ ВОЛОДИМИР 198,
 346, 349
 МУММІЙ 29
 МУН Х'ЯН Я 212
 МУСІОЛ БОГДАН 301
 МУТАВАКЕР НАВАЛЬ ЕЛЬ 235
 МУТЛУ ХАЛІЛ 180

Н

НАВКА ТЕТЯНА 324
 НАДАЛЬ РАФАЕЛЬ 273
 НАДІ АЛЬДО 283
 НАДІ НЕДО 282, 283, 284
 НАН ВАНЬ 274
 НЕГРАО МАРСЕЛО ТЕЛЕШ 208
 НЕЙСМІТ ДЖЕЙМС 165
 НЕМЕР МАЙНХАРД 301
 НЕРОН 67

НЄМОВ ОЛЕКСІЙ 218
 НІЄМІНЕН ТОНІ 321
 НІКІТІН ЮРІЙ 374, 375
 НІККОЛС ГАЙ 192
 НІКОЛАС (ПРИНЦ ГРЕЦІЇ) 82
 НІМАНН-ШТІРНЕМАНН ГУН-
 ДА 333
 НІН ЧЖАН 165
 НОВАК ДЬЕЖЕ 289
 НОВИКОВ СЕРГІЙ 352, 354
 НОМУРА ТАДАХІРО 224
 НОРТЕМ ВІЛЬЯМ 202
 НОТТ ТАРА 182
 НУЗМАН КАРЛОС 107
 НУРМІ ПААВО-ЙОХАННЕС 231,
 235
 НЮКЯНЕН МАТТІ 320

О

О'БРАЙЄН ДЖЕЙ 303
 ОЗБЕРН КАРА-ТОУНСЕНД 263
 ОКТАВІАН АВГУСТ 68
 О К'ЮН ЛІМ 212
 ОЛЕКСАНДРА (КОРОЛЕВА) 231
 ОЛІЗАРЕНКО НАДІЯ 355
 ОЛІЙНИК В'ЯЧЕСЛАВ 367
 ОЛІМПІАДА 27
 ОМОДТ КЪСТИЛЬ-АНДРЕ 305
 ОНИЩЕНКО БОРИС 350, 351
 ОНО АПОЛЛО-АНТОН 335
 ОРЛОВ МИКОЛА 178
 ОРСИПОС 14
 ОРТЕР АЛЬФРЕД 241
 ОРТМАН ГЮНТЕР 212
 ОСИПЕНКО-РАДОМСЬКА
 ІННА 378, 379
 О СУН ОК 212
 ОТТІ МЕРЛІН 233
 ОТТ МІРІАМ 307
 ОТТО КРІСТІН 246
 ОТТО СІЛЬКЕ 316
 ОУЕНС ДЖЕССИ 100

П

ПАВСАНІЙ 28, 47, 54, 71
 ПАЙОНІЙ 23, 26
 ПАЙПЕР ЧЕРІ 328

ПАЛАМАС КОСТЯНТИН 123
 ПАЛЛІ ЛУККЕЗІ 77
 ПААМ КЕРСТІН 285
 ПАППІ БЕРТАЛАН 284
 ПАППІ ЛАСЛО 171
 ПАРАМОНОВ ОЛЕКСІЙ 289
 ПАРІЗІ АНЖЕЛО 225
 ПАТЕН КАСАНДРА 250
 ПАУЕРС РОСС 319
 ПАУНДЕР ЧЕРІА 328
 ПЕЙЗЕРА ГВЕНДАЛЬ 323
 ПЕЙН КЕРІ-АНН 250
 ПЕЛЕ 107
 ПЕНАЛЬТІ ДЖОН 292
 ПЕНСИЛЬВАНСЬКИЙ
 ЄПИСКОП 231
 ПЕРЕШКУРА ВАЛЕРІЙ 374
 ПЕТЕРС МАУРИЦІУС 187
 ПЕТРЕНКО ВІКТОР 364
 ПЕТРІВ ОЛЕКСАНДР 261, 378
 ПЕТРОВА ОЛЕНА 369
 ПЕТРУШЕНКО РОМАН 193
 ПЕХШТАЙН КЛАУДІА 332
 ПЕЦЦО ПАОЛА 185
 ПИМЕНОВ МИХАЙЛО 344
 ПІЄТРІ ДОРАНДО 231
 ПІККОЛІ ФРАНКО ДЕ 170
 ПІНДАР 18
 ПІФАГОР 34
 ПЛАНК-САВО ХЕРМА 322
 ПЛАТОН 33
 ПЛАТОНОВ ВОЛОДИМИР 387
 ПЛУТАРХ 47
 ПЛЮКФЕЛЬДЕР РУДОЛЬФ 182
 ПЛЮЩЕНКО ЄВГЕН 323
 ПОГАНОВСЬКИЙ ВІКТОР 357
 ПОГОСОВ ГЕОРГІЙ 364
 ПОДКОПАЄВА ЛІЛІЯ 368
 ПОЗДНЯКОВ СТАНІСЛАВ 286
 ПОЙЯК ІМРЕ 179
 ПОЛІНЬЯК МЕЛЬШИОР ДЕ 101
 ПОЛКАМП СОФІ 295
 ПОЛЛУКС 132
 ПОПОВ ОЛЕКСАНДР 244
 ПОСТРЕХІН СЕРГІЙ 357
 ПОЯРКОВ ЮРІЙ 344, 345
 ПРАКСИТЕЛЬ 29
 ПРЕФОНТЕЙН СТЕФАН 126
 ПРИГОРОВ ОЛЕКСІЙ 258

ПРОЗУМЕНЩИКОВА ГАЛИНА
 344, 345
 ПРОРОЧЕНКО ТЕТЯНА 358
 ПТОЛЕМЕЙ 69
 ПТОЛЕМЕЙ 52
 ПУЛІТІ ОРЕСТЕ 283
 ПУНДІК ГАЛИНА 379
 ПУНКІН ЯКІВ 338, 339
 ПУТІН ВОЛОДИМИР 226

Р

РАГУЛІН ОЛЕКСАНДР 327, 329
 РАДКЕ-БАТШАУЕР КАРОЛІНА
 232
 РАДМИЛОВИЧ ПОЛ 205
 РАЙДМЕЙКЕР ТОМАС 170
 РАЙЧАНЬ ЛАСЛО 284
 РАСІН Ж. 92
 РАТНЕР ЛЕОНІД 373
 РАХМАНОВ СУЛТАНБАЙ 354,
 355
 РЕБОЛЛО АНТОНІО 125
 РЕГІЛЛА 27
 РЕГО ЕМАНУЕЛЬ 210
 РЕДГРЕЙВ СТІВЕН 190
 РЕНЕ 97
 РЕТЬЄН ДОРА 236
 РЕШ АЛЕКСАНДР 315
 РИБАК ІГОР 341
 РІТТЕР МИКОЛА 86
 РІФЕНШТАЛЬ ЛЕНІ 148
 РОГГЕ ЖАК 109, 386
 РОДНІНА ІРИНА 324
 РОМАНЕНКО ВІТАЛІЙ 343
 РОМАНОВ ГАВРИЛО 91
 РОМАНОВ ДМИТРО 91
 РОТАН МАРІ 95, 96
 РОТЕНБУРГЕР КРІСТА 333
 РУБАН ВІКТОР 260, 380
 РУБІ КАРІН 318, 319
 РУЗВЕЛЬТ АЛІСА 233
 РУЗВЕЛЬТ ТЕОДОР 233
 РЯБЧИНСЬКА ЮЛІЯ 350, 351

С

САЄІ ХАДІ 280
 САЙТІЄВ БУВАЙСАР 174

САКАІ ЙОШИНОРІ 126
 САЛДАДЗЕ ДАВІД 370
 САЛЬНИКОВ СЕРГІЙ 290
 САМАРАНЧ ХУАН-АНТОНІО 105, 155, 382
 САМАРАС СПІРОС 123
 САМОЙЛЕНКО ТЕТЯНА 361
 САНТЕЛЛІ ДЖОРДЖО 283
 САНТУШ АЛЕКС-РІКАРДУ 210
 САРАКІОН 63
 САУТІН ДМИТРО 256
 СВАН ГУНДЕ-АНДЕРС 313
 СВІТЛИЧНИЙ ОЛЕКСАНДР 374
 СЕКЕРЕШ ПАЛ 285
 СЕМЕНЕЦЬ ВОЛОДИМИР 350
 СЕМЕНОВА УЛЯНА 166
 СЕНДЕРС ЕДВАРДО 170
 СЕНСІНІ АЛЕССАНДРА 201
 СЕНТ-ПЬЕР КІМ 328
 СЕРЕБРЯНСЬКА КАТЕРИНА 223, 367
 СЕТТЕРВАЛ ГУННАР 270
 СЕДИХ ЮРІЙ 351, 352, 354
 СИДОРЕНКО ОЛЕКСАНДР 357
 СИДЯК ВІКТОР 347
 СИЛАНТЬЄВ ДЕНИС 370
 СІД АЛЬМУДЕНА 223
 СКАКУН НАТАЛІЯ 372
 СКАРІ БРІАНА 293
 СКОБЛИКОВА ЛІДІЯ 331
 СКОПАС 29
 СЛОУЕН ВІЛЬЯМ 77, 79
 СМЕТАНІНА РАІСА 311
 СМІРНОВ ВОЛОДИМИР 358
 СМІТ ТОМАС 150
 СМІТ ЧАРЛЗ-СІДНЕЙ 205, 206
 СНОУСІА ЕММА 278
 СОРОКОЛЕТ ОЛЕКСАНДР 357
 СОСТОРИКС КОЛІН 328
 СПІТЦ МАРК 248
 СРЕЗНЕВСЬКИЙ В'ЯЧЕСЛАВ 89, 91
 СТЕНАІ КЛЕЙТОН 209
 СТЕН ХОУП 70
 СТЕЦЕНКО ЮРІЙ 198, 349
 СТВЕНСОН РОБІНЛО 170
 СТЕЦЬКОВА ОЛЬГА 361
 СУБІАУР ХОСЕ-БЕНХАМІН 77
 СУКОСЯН ПАВЛО 213

СУЛЕЙМАНОГЛУ НАЇМ 181
 СУЛЛА КОРНЕЛІЙ 66
 СУНОХАРА ВІККІ 328
 СУХОРУКОВ ЮРІЙ 263

Т

ТАЙМАЗОВ ТИМУР 367
 ТАКАШ КАРОЛЬ 261
 ТАКЕДА МІХО 253
 ТАМУРА-ТАНІ РЬОКО 224, 153
 ТАНРІКУЛУ БАХРІ 279
 ТАРАН РУСЛАН 374
 ТАЧИБАНА МІЯ 253
 ТБЮКОВИЧ НОВАК 273
 ТЕДЄВ ЕЛЬБРУС 373
 ТЕРЕЩУК ВІКТОРІЯ 378
 ТЕРЬОШИНА ОЛЕНА 192
 ТЕТЕР ХАННА 319
 ТИМОШЕНКО ОЛЕКСАНДРА 221, 363
 ТИТОВ ЮРІЙ 341
 ТИХОНОВ ОЛЕКСАНДР 299
 ТИЩЕНКО ВАДИМ 361
 ТІБЕРІЙ 67, 329
 ТІМЕЙ 17
 ТКАЧЕНКО ВОЛОДИМИР 360
 ТКАЧЕНКО МАРИНА 354, 362
 ТКАЧЕНКО НАДІЯ 357
 ТОБІАС НАТАЛІЯ 378
 ТОМБА АЛЬБЕРТО 305
 ТОМПСОН ДЖЕННІФЕР 243
 ТОРПІ ДЖИМ 152
 ТОРРЕС ДАРА 244
 ТРЕТЯК ВЛАДИСЛАВ 327, 372
 ТРИЛЛІНІ ДЖОВАННА 283
 ТРСТЕНА ШАБАН 176
 ТУНБЕРГ КЛАС 331
 ТУРЧИНА ЗІНАЇДА 212, 353
 ТУРЧИН ІГОР 356

У

УЕНО МАСАЕ 224
 УЛАНОВ ОЛЕКСІЙ 324
 УМАНЕЦЬ НІНА 385
 УРБАНИ ДІНО 283
 УСЕНКО АНАТОЛІЙ 387

Ф

ФАБЕРЖЕ КАРА 91
 ФАБРЕ ФЕЛІКС САВОН 171, 173
 ФАНГ ЛОРІ 220
 ФЕДЕРЕР РОЖЕ 272
 ФЕДОРЕНКО ІВАН 383
 ФЕЛПС МАЙКЛ-ФРЕД 249
 ФЕНІКС 84
 ФЕОДОСІЙ І 69
 ФЕОДОСІЙ ІІ 69
 ФЕСЕНКО СЕРГІЙ 357
 ФЕТИСОВ В'ЯЧЕСЛАВ 328
 ФІДІЙ 24
 ФІДІППІД 47
 ФІЛАТОВ ЮРІЙ 198, 349
 ФІЛІПП МАКЕДОНСЬКИЙ 27, 52, 61
 ФІОУМЕНОС 71
 ФІРСОВ АНАТОЛІЙ 327
 ФІСК ВІЛЬЯМ 303
 ФІШЕР БІРГІТ 193
 ФІШЕР МОРРІС 263
 ФЛЕГІЙ 51
 ФЛЕГОП 61
 ФОВЕЛЬ СЕБАСТЬЯН 70
 ФОНСЕКА ФЛОР ІСАВА 155
 ФОРМЕН ДЖОРДЖ 170
 ФОСБЮРІ РІЧАРД 236
 ФРЕВЗЕР ДЖОЗЕФ 170
 ФРЕДРІКССОН ГЕРТ 195
 ФРЕДРІКССОН ГЕРТ-ФРІДОЛЬФ 197
 ФРЕЙЗЕР ДОН 243
 ФРІМЕН КЕТІ 134
 ФРОДЕНО ЯН 276
 ФУНІ САВАО 235

Х

ХАГМАН ПІРІО 155
 ХАЙДЕН ЕРІК-АРТУР 331, 332
 ХАЙОШ АЛЬФРЕД 86
 ХАККЛЬ ГЕОРГ 315, 316
 ХАЛЬСТЕД АЛЬФРЕД 206
 ХАРАДА МАСАХІКО 321
 ХАРЕС 29
 ХАРЛАН ОЛЬГА 379
 ХАУГЕН АНДЕРС 320
 ХАУГ ТУРЛЕЙФ 320

ХЕГЕМАН ЕМЕ 228
 ХЕДРІК ЧЕД 331
 ХЕЙЗ ДЖОННІ 231
 ХЕНДЕРСОН САНДРА 126
 ХЕНДЛІ ЛУЇСА ДЕ 251
 ХЕНІ СОНЯ 322
 ХЕНКОК ВІНСЕНТ 264
 ХЕРАІ МАРКУС 186
 ХЕРМА ПЛАНК-САБО 322
 ХЕТТІХ ГЕОРГ 308
 ХЕФФОРД ДЖЕЙН 328
 ХИЛЛЯРД ДЖОРЖ 273
 ХИМИЧ АНДРІЙ 344
 ХІКС ТОМАС 233
 ХІЛГЕРТОВА СТЕПАНКА 200
 ХІНРІЧ РОМЕЙКЕ 228
 ХІН ФРАНСІСКУС-ФІДЕЛІС-
 ЙОЗЕФ 202
 ХЛАДЕК ДАНА 200
 ХОКС РЕЧЕЛЛ 295
 ХОЛІК ЇРЖІ 329
 ХОЛЛ ЛАРС 267
 ХОЛСВЕЛ ВІНДХЕМ 133
 ХОЛЬЦНЕР МОНІКА 332
 ХОМРОВА ОЛЕНА 379
 ХОМУТОВ АНДРІЙ 327
 ХОН КВАО 275
 ХОРКІНА СВІТЛАНА 219
 ХОХРОД Г. 96, 97
 ХОХШОРНЕР ПАВАО 199
 ХОХШОРНЕР ПЕТРО 199
 ХРИСТИЧ ДМИТРО 365
 ХРІСТАФІС ІОАННІС 142
 ХУАН-КАРЛОС (КОРОЛЬ

ІСПАНІЇ) 106

Ц

ЦАППАС ЕВАНГЕЛОС 76
 ЦЕЛОВАЛЬНИКОВ ІГОР 350
 ЦЕРБЕ ВАЛЕНТИНА 366
 ЦЗІНЬЦЗІНЬ ГО 257
 ЦИБУЛЕНКО ВІКТОР 238, 341
 ЦІ ЛЮ 128
 ЦИРЕКІДЗЕ ІРАКЛІЙ 226
 ЦІЦЕРОН 53

Ч

ЧАНДЛЕР РИЧАРД 70
 ЧАСЛАВСКА ВЕРА 215, 214
 ЧЕЗАРАНО ФЕДЕРІКО 283
 ЧЕН ЖОНГ 279, 280
 ЧЕПИКОВ СЕРГІЙ 299
 ЧЕСТЕЙН БРЕНДІ 293
 ЧЖИЛІ ЧЕНЬ 128
 ЧУЖИКОВ СЕРГІЙ 344
 ЧУКАРІН ВІКТОР 338, 339
 ЧУН ЛІ К'ЮН 335
 ЧУНЛОГ ЛЮ 255
 ЧУСОВІТІНІ ОКСАНА 218
 ЧУХРАЙ СЕРГІЙ 357

Ш

ШАБЛІНСЬКИЙ ВОЛОДИМИР
 360
 ШАПАРЕНКО ОЛЕКСАНДР 346,
 347

ШАРІПОВ РУСТАМ 363
 ШАХЛІН БОРИС 216, 340, 341,
 387
 ШАХОВ МИХАЙЛО 341
 ШЕВІНСЬКА ІРЕНА 237
 ШЕМАНСКІ НОРБЕРТ 182
 ШИ ДЖОН 130
 ШИТЦ БІН 168
 ШКУРНОВА ОЛЬГА 360
 ШМІЛЛЕР САНДРА 307
 ШОХ ФІЛІПП 319
 ШТЕФФІ ВАЛЬТЕР-МАРТІН 316
 ШУВЕЙ САН 257
 ШУМАН КАРА 178

Щ

ЩЕРБО ВІТАЛІЙ 217

Ю

Ю ЛІН 257
 Ю НАМ К'Ю 275
 ЮРІ РЕЙМОНД 236
 ЮХАНССОН ІВАР 179
 ЮХАНССОН ЯЛМАР 257

Я

ЯМАШИТА ЯСУХІРО 226
 ЯНГ-ЯНГ ЖАНГ 188
 ЯНУКОВИЧ ВІКТОР 383, 387
 ЯО МІН 167
 ЯПІН ДЕН 274
 ЯШІН ЛЕВ 288

СПИСОК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Агеев В.У. ... И генерал Бутовский для России / В.У.Агеев. – М.: Сов. спорт, 1994. – 30 с.
- Аландский П.И. История Греции / П.И.Аландский. – К.: Тип. Императ. унта Св. Владимира, 1885. – 272 с.
- Алексеев Р.О. Международное олимпийское движение / Р.О.Алексеев. – М.: Знание, 1966. – 96 с.
- Антониу Г.П. Древняя Греция : памятники тогда и теперь / Г.П.Антониу. – Афины : Politistikes Ekdoseis, 2006. – С. 60–73.
- Антониу Г.П. Изображения важнейших памятников в древности и сегодня / Г.П.Антониу // Н.Дросу-Панаёту. Древняя Греция. – Афины : Paradimas Ekdotiki, 2009. – С. 116–153.
- Блаватская Т.В. Черты истории государственности Элады / Т.В.Блаватская. – СПб., 2003.
- Бутовский А.Д. Афины весной 1896 г. / А.Д.Бутовский // Русское образование. – М., 1896. – Т. 42. – Декабрь. – С. 767–797.
- Вегнер В. Элада: картины Древней Греции, ее религия, могущество и просвещение / В.Вегнер. – СПб.: Тип. М.О. Вольфа, 1862. – Кн. 1. – С. 327–329.
- Вегнер В. Рим. История и культура римского народа: в 2 т. – СПб.;М.: Изд. т-ва М.О. Вольф, 1910. – Т. 1. – 562 с., Т. 2. – 548 с.
- Винничук Л. Люди, нравы и обычаи Древней Греции и Рима / Л.Винничук. – М., 1988. – 496 с.
- Георгиадіс К. Дімітріос Вікелас / К.Георгиадіс // Президенти Міжнародного олімпійського комітету. Життя та діяльність. – К.: Олімп. л-ра, 2000. – С. 7–20.
- Геродот. История в девяти книгах / Геродот. – М.: Изд-во А.Г. Кузнецова, 1885.
- Гиро П. Исторические чтения. Частная и общественная жизнь греков / П.Гиро. – СПб: Издание т-ва О.Н. Поповой, 1913. – 693 с.
- Гомер. Одиссея / Гомер; пер. Н. Гнедича. – М.: Правда, 1984. – 320 с.
- Гомер. Илиада / Гомер; пер. Н. Гнедича. – М.: Худож. лит-ра, 1987. – 384 с.
- Гуськов С. Майкл Морріс Кілланін / С.Гуськов // Президенти Міжнародного олімпійського комітету. Життя та діяльність. – К.: Олімп. л-ра, 2000. – С. 159–176.
- Еврипид. Трагедии / Еврипид. – М., 1980.
- Йегер О. История Греции / О.Йегер. – СПб: Русская скоропечатня, 1886. – С. 124–131.
- Коттерил Г.Б. Древняя Греция / Г.Б.Коттерил. – М.: Эксмо, 2007. – 640 с.
- Кубертен П. де. Олимпийские мемуары / Пьер де Кубертен. – К.: Олимп. л-ра, 1997. – 180 с.
- Кун Н.А. Легенды и мифы Древней Греции / Н.А.Кун. – М.: Гос. уч.-метод. изд. М-ва просвещения РСФСР, 1957. – 463 с.
- Курциус Э. История Греции / Эрнст Курциус. – М.: Тип. П.П. Брискорна, 1883. – Т. 2. – С. 650.
- Левек П. Эллинистический мир / П.Левек. – М.: Наука, 1989. – 252 с.
- Любомиров Н.И. XV Олимпийские игры / Н.И.Любомиров. – М.: Физкультура и

- спорт, 1955. – 328 с.
- Моммзен Т. История Рима: в пяти книгах / Т.Моммзен. – М.: АСТ, 2005.
- Олимова В. Люди и игры: У истоков современного спорта / В.Олимова; пер. с чешск. – М.: Физкультура и спорт, 1985. – 240 с.
- Олимпийская энциклопедия / гл. ред. С.П.Павлов. – М.: Сов. энциклопедия, 1980. – 416 с.
- От Афин до Москвы / сост. Штейнбах В.Л. – М.: Физкультура и спорт, 1979. – 264 с.
- Павсаний. Описание Эллады или путешествие по Греции / Павсаний; пер. с греч. с толкованиями. – СПб.: Издание Книжного магазина П.В. Луковникова, 1887–1889. – 744 с.
- Петровский В.В., Драгунов Л.О. Анри де Байе-Латур / В.В.Петровский, Л.О.Драгунов // Президенти Міжнародного олімпійського комітету: Життя та діяльність. – К.: Олімп. л-ра, 2000. – С. 57–84.
- Петровский В.В., Матвеев С.Ф. Юханнес Зігфрід Едстрем // Президенти Міжнародного олімпійського комітету: Життя та діяльність. – К.: Олімп. л-ра, 2000. – С. 85–110.
- Пиндар. Оды // Пиндар. Вакхилид. Оды (Фрагменты). – М., 1980.
- Платонов В.М. П'єр де Кубертен / В.М.Платонов // Президенти Міжнародного олімпійського комітету: Життя та діяльність. – К.: Олімп. л-ра, 2000. – С. 21–56.
- Платонов В.М. Хуан Антоніо Самаранч / В.М.Платонов // Президенти Міжнародного олімпійського комітету: Життя та діяльність. – К.: Олімп. л-ра, 2000. – С. 159–176.
- Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт : в 2 кн. / В.Н.Платонов, С.И.Гуськов. – К.: Олимп. л-ра, 1994–1997 г. – Т. 1. – 494 с.; Т. 2. – 384 с.
- Плутарх. Знаменитые греки / Плутарх. – Л.: Учпедгиз, 1961. – 264 с.
- Ратнер А. Шесть президентов (к 100-летию МОК) / А.Ратнер // Олимпийская панорама. – 1990. – № 4. – С. 912.
- Светоний Гай Транквилл. Жизнь двенадцати цезарей. Властелины Рима / Гай Транквилл Светоний; пер. М.Л. Гаспарова, С.Н. Кондратьева. – М.: Науч.-изд. центр «Ладомир»; АСТ, 2000. – 944 с.
- Соколов Г.И. Олимпия / Г.И.Соколов. – М.: Искусство, 1980. – 206 с.
- Фестюжьер А.-Ж. Личная религия греков / А.-Ж.Фестюжьер. – СПб.: Алетея, 2000. – 256 с.
- Хавин Б.Н. Все об Олимпийских играх / Б.Н.Хавин. – М.: Физкультура и спорт, 1979. – 608 с.
- Шведская педагогическая гимнастика / сост. Г.А. Дюперрон. – СПб.: Изд-во В.Березовского, 1911. – 299 с.
- Штейнбах В.Л. Век Олимпийский: в 2 кн. / В.Л.Штейнбах – М.: Терра-Спорт; олимпия пресс, 2002. – Кн. 1. – 344 с.
- Штейнбах В.Л. Обратная сторона медали (История олимпийских игр в скандалах, провокациях, судейских ошибках и курьезах) / – М.: Человек, 2008. – 416 с.
- A history of modern Olympics. – Barcelona: Centennial, 1992. – 316 p.
- Andronicos M. Olympia: The Archeological site and the Museum / M.Andronicos. – Athens: Ekdotike Ahenon S. A., 1992. – 80 p.
- Barks S. The modern Olympics story / S.Barks. – Budapest: Corvin Press, 1964. – 322 p.
- Bearman C.J. The Ending of the Cotswold Games / C.J.Bearman // Trans. Bristol & Gloucestershire Archaeol. Soc. – 1996. –

- CXIV. – P. 131–141.
- Bland E.A. Olympic story / E.A.Bland. – London: Salisbury Square, 1948. – 252 p.
- Boulogne G.-P. La vie et l'oeuvre pedagogique de Pierre de Coubertin, 1863–1937 / G.-P.Boulogne. – Quebec: Ed. lemac Inc., 1975. – 118 p.
- Bratt K.A.J. Sigfrid Edström en levnadsteckning / K.A.J.Bratt. – Stockholm : P. A. Norstedt & Sonners Forlag, 1953. – 296 p.
- Brichford M.J. Avery Brundage: Collection, 1908–1975 / M.J.Brichford. – Schorndorf K. Hofman, 1977. – 317 p.
- Burns F. Robert Dover's Olympic Games / F.Burns. – Chipping Campden, England : Clouds Hill Printers, 2000. – 35 p.
- Chavan P. Pierre de Coubertin and his family: a personal reminiscence / P.Chavan // Olympic review. – 184–185. – Feb./ March 1983. – P.115–118.
- Cherarducci M. Olympia / M.Cherarducci. – Rome: Ed. Landoni, 1968. – 312 p.
- Coubertin P. de. (1966/1927) «Adress from Olympia to the Youth of the World», in Carl-Diem-Institut (ed.) 1966, pp. 101–104.
- Coubertin P. de. Le retablissement des Jeux Olympiques / P. de Coubertin // Revue de Paris. – 1894. – 15 juin. – P.170–184.
- Coubertin P. de. Olimpism: Selected Writings / P. de Coubertin; ed. N. Muller. – Lausanne: IOC, 2000. – 864 p.
- Coubertin P. Les Jeux Olympiques à Much Wenlock / P.Coubertin // La Revue Athlétique. – 1890. – Nr. 12. – P. 705–713.
- Coubertin P. Memorias Olympicas / P.Coubertin. – Lausanne: Comite Olimpico International, 1979. – 142 p.
- Coubertin P. Message aux participants aux Jeux de la IX Olympiade à Amsterdam / P.Coubertin // OC Bulletin. – 1928. – N. 1. – P.5.
- Diem C. Olympische Flamme. Das buch vom Sport / C.Diem. – Berlin : Deutscher archive. Verlag, 1942. – 988 p.
- Durantez C. Olympia. Y los juegos Olimpicas antiguos / C.Durantez // Buzlada-Pamplona, T. I. – 1975, Espania. – 249 p.
- Durantez C. Pierre de Coubertin: The Olympic Humanist / C.Durantez; Lausanne Olympic Museum. – Switzerland, 1994. – 128 p.
- Durantez C. The Olympic Flame / C.Durantez. – IOC, 1988. – 196 p.
- Filaretos N. The International Olympic Academy / N.Filaretos // International Olympic Academy 31 Session. – Olympia, 1992. – P.45-51.
- Furbank M., Cromarty H., McDonald G. William Penny Brookes and the Olympic Connection / M.Furbank, H.Cromarty, G.McDonald. – Wenlock, Shropshire: Allsorts Colour Print, 1996. – 15 p.
- Gardiner N. Athletics of the ancient world / N.Gardiner. – Chicago: Ares Publ., 1930. – 246 p.
- Georgiadis K. Syrigos A. Olympic truce / Athens: ADAM Hellenic Reproduction SAIC, – 114 p
- Greek Athletics // A historical review. – Athens : Ministry of Culture; General Secretariat for Sports, 1997. – 532 p.
- Guttman A. (2002) The Olympics. A history of the modern Games / A.Guttman. – Urbana; Chicago: University of Illinois Press, 1992. – 192 p.
- Hamper E., Mallon B. The gold book of Olympic Games / E.Hamper, B.Mallon. – World-wide-Vallardi & Associati, 1992. – 672 p.

- Hilton C. Hitler's Olympics. The 1936 Berlin Olympic Games.
- Hilton C. Hitler's Olympics/ The 1936 Berlin Olympic Games / C.Hilton. – Stroud, UK: Sutton Publishing, 2006. – 244p.
- International Olympic Committee (2006) The Olympic Charter, Lausanne: International Olympic Committee
- International Olympic Committee (IOC) (2007) Olympic Charter, Lausanne: International Olympic Committee, http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_122.pdf.
- Jacques Rogge at the Helm // Olympic review. – 2001. – XXVII, 40. – August-September. – P.31–33.
- Kamper E. Encyclopedia of the Olympic Games / E.Kamper // Dortmund: Harenberg, 1972. – 497 p.
- Kamper E., Mallon B. The golden book of Olympic games / Erich Kamper, Bill Mallon. – Milan: Vallardi & Associate, 1992. – 672 p.
- Kardasis V. The Olympic Games in Athens, 1896–1906 / Vassilis Kardasis. – Alimos, Greece: Ephhesus Publishing, 2006. – 292 p.
- Kidane, F. (1999) «Sport and Politics. Diplomacy of an Olympic Truce», Olympic Review 26(28): 48–53.
- Killanin M., Rodda J. The Olympic Games / M.Killanin, J.Rodda. – London: Paulton House, 1979. – 319 p.
- Large D.C. Nazi games. The Olympics of 1936 / D.C.Large. – New York; London : Norton and Company, 2007. – 401 p.
- Lennartz K. Difficult Times: Baillet-Latour and Germany, 1931–1942 / K.Lennartz // Olympika: Intern. J. Olympic studies. – 1994. – Vol. 3. – P. 99–105.
- Lennartz K. Selected Writings on Olympic History/Carl und Liselott Diem-Archiv - Olympische Forschungsstatte der Deutschen Sporthochschule Koln-
- Lucas J. A. Future of the Olympic Games / J.A.Lucas // Intern. J. Physical Education. – 1992. – Vol. 29, N 4. – P.46–47.
- Miller D. Athens to Athens. The official history of the Olympic Games and the IOC, 1894 – 2004 / D.Miller. – Edinburgh; London: Mainstream Publishing, 2003. – 528 p.
- Miller D. Olympic revolution / D.Miller. – London: Pavilion Book Ltd., 1992. – 226 p.
- Muller N. 1894-1994: The International Olympic Committee : One Hundred Years. Vol. 1 / N.Muller. – Lausanne: IOC, 1994. – P.14-70.
- Naul R. Olympic Education / R.Naul.–Oxford: Meyer & Meyer (UK) Ltd., 2008.– 194 p.
- Samaranch J. A. I'm fundamentally an optimist / J.A.Samaranch // Olympic review. – N 262. – P. 376–379.
- Samaranch J. A. Cultural heritage // Olympic review. – 1995-1996. – XXV, 6. – P.3.
- Spathari E. The Olympic Spirit / E.Spathari. – Athens : Adam Editions, 1992. – 368 p.
- Svahn A. The Olympic Games at Ramlösa in 1934 and 1936 / A.Svahn // Olympic Review. – 1984. – October. – N. 204. – P. 752–758.
- Van Looy H. Los festivales / H.Van Looy // El deporte en la Grecia Antigua. – Barcelona: Fundation «La Caixa», 1992. – P.78–97.
- Wallechinsky D. The complete book of the Olympics / D.Wallechinsky // Aurum Press, 1991. – 763 p.
- Young D.C. A new history of the modern Olympic revival : Soutsos, Zappas, Brookes, Vikelas and Coubertin / D.C.Young // I.O.A., 1st Joint International Session for Directors of National Olympic Academies, Members and Staff of National Olympic Committees and International Sport Federations (20th – 27th May 1992). – P. 25–31.
- Young D.C. (1984) The Olympiv Myth of Amateur Greek Athletics, Chicago: Ares.
- Young D.C. The modern Olympics: A struggle for revival / D.C. Young. – Baltimore: The John Hopkins University Press, 1996.

Булатова Марія Михайлівна

**Енциклопедія олімпійського спорту
в запитаннях і відповідях**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України.
(Лист від 24.07.2009 № 1/11-6063)

Відповідальний за випуск *Валентина ВДОВЕНКО*

Головний редактор *Світлана КРУПЧАН*

Редактори: *Ольга СЕНЬ, Олександр СКОПНЕНКО, Яніна ЗУБКО*

Художній редактор *Олена РИБАКОВА*

Коректори: *Інна СЛАКОВА, Марина БОЙЧУК,*

Наталія ПАСТУШЕНКО, Надія ОТРОК

Дизайнери: *Анастасія РЕБЕНОК, Олександр ПРИДАТКО, Олена ЗОЛОТАРСЬКА*

Підписано до друку

Формат 70x100/8. папір криптований Ум. друк. арк *****. Тираж 7 000 пр. Зам. № С-005

Видавництво Національного університету фізичного виховання і спорту

України «Олімпійська література»

03380, м. Київ-150, вул. Фізкультури, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2078 від 27.10.01

Оригінал-макет виготовлений ТОВ «Казка»